STEPHEN KING

BURTININKAS IR KRISTALAS

PIRMA KNYGA

Stephen King

BURTININKAS IR KRISTALAS

Romanas

PIRMA KNYGA

Iš anglų kalbos vertė

BRONIUS BRUŽAS

Stephen King. Rinktiniai raštai, 38 tomas

WIZARD AND GLASS
London, Hodder & Stoughton, 1997

UDK 820(73)-3
Ki-108

www.eridanas.lt

ISBN 9986-97-073-3

Įžanga

“Burtininkas ir kristalas” yra penktoji dalis ilgo pasakojimo, kurį įkvėpė eiliuota Roberto Brauningo poema “Vaikis Rolandas prie Tamsiojo Bokšto atėjo”.

Pirmoje dalyje “Šaulys” pasakojama, kaip Rolandas iš Gileado persekioja ir sugauna vyrą juodais drabužiais, žynį, vardu Valteris, kuris kadaise apsimetinėjo Rolando tėvo draugu, bet iš tiesų tarnavo Martenui, didžiajam burtininkui. Sugauti šitą antžmogį nebuvo pagrindinis Rolando tikslas, tik dar viena gairė ilgoje kelionėje į Tamsųjį Bokštą, kurį pasiekęs jis tikisi sustabdyti Viduriniojo Pasaulio griovimą ar net nukreipti procesą atvirkštine linkme.

Rolandas yra savotiškas riteris, paskutinis iš šaulių padermės, o Bokštas tėra vienintelė priežastis, dėl kurios jis gyvena. Mes sužinome, kad jis buvo priverstas anksti atlikti iniciacijos apeigą, kai išsiaiškino, kad jo motina tapo Marteno meiluže. Martenas tikisi, jog neišlaikęs bandymo jaunuolis bus ištremtas į “Vakarus” ir amžiams praras galimybe naudotis savo tėvo pistoletais. Burtininko planas neišdegė, nes gudriai pasirinkęs ginklą Rolandas laimėjo dvikovą prieš savo mokytoją ir buvo įšventintas į vyrus.

Mes taip pat žinome, jog Šaulio pasaulis susijęs su mūsų šiandieniniu nesuvokiamu ir siaubingu būdu. Pirmoji sąsaja atskleidžiama tuomet, kai ilgo kelio per dykumą tarpstotėje Rolandas susitinka Džeiką, berniuką iš 1977-ųjų metų Niujorko. Tarp mūsų ir Šaulio pasaulio egzistuoja durys. Vienas jų atstoja mirtis. Nustumtas į Keturiasdešimt Trečiosios gatvės vidurį po atvažiuojančios mašinos ratais, Džeikas atsiduria Viduriniajame Pasaulyje. Berniukas mirė, kai virš jo pasilenkė žmogus, vardu Džekas Mortas, kurio galvą ir žudikiškas rankas šiuo atveju valdė senas Rolando priešas Valteris.

Prieš susitikimą su vyru juodais drabužiais Džeikas miršta vėl... šį kartą dėl Šaulio kaltės, kuriam teko antrą sykį pasirinkti gyvenime ir paaukoti simbolinį sūnų. Prispirtas rinktis tarp Bokšto ir vaiko, Rolandas renkasi Bokštą. Paskutiniai Džeiko žodžiai krentant į bedugnę buvo: “Tada eik. Yra ir kitų pasaulių.”

Paskutinis Rolando susidūrimas su Valteriu įvyksta netoli Vakarų jūros. Vyras juodais drabužiais Taro kortomis išpranašauja Rolando ateitį. Ypač Šaulio dėmesį patraukia trys keistos kortos - Kalinys, Šešėlių Dama ir Mirtis (“bet ne tavo, Šauly”).

Antroji "Tamsiojo Bokšto" dalis "Trijų telkimas" prasideda Vakarų jūros pakraštyje netrukus po to, kai Rolandas atsibunda ir pamato, jog iš Valterio teliko sudūlėję kaulai. Išsekusį Šaulį užpuola plėšrių "vėžiagyvių" orda. Nespėjęs atsitraukti nuo jų Rolandas smarkiai sužeidžiamas - netenka pirmų dviejų dešinės rankos pirštų. Jūros pabaisų syvai apnuodija jo kraują, ir keliaudamas į šiaurę pajūriu jis ima silpti... merdėti.

Pakrantėje Rolandas suranda trejas duris. Jos visos atsiveria į mūsų pasaulio Niujorką, tik skirtingais laikmečiais. Iš 1987-ųjų jis pasikviečia Edį Dyną, heroino kalinį. Iš 1964-ųjų ištraukia Odetą Siuzaną Holms, po nelaimingo, bet ne atsitiktinio įvykio metro praradusią abi kojas ties keliais ir prikaustytą prie invalido vežimėlio. Jauna juodaodė moteris, pilietinių teisių aktyvistė - tikra Šešėlių Dama, slepianti savyje klastingą ir nuožmią antrąją asmenybę, Detą Volker, kuri užsimoja nužudyti Rolandą su Edžiu.

Atidaręs trečias duris į 1977-uosius, Rolandas įsibrauna į pragarišką Džeko Morto sąmonę. Šis vyras du kartus sužeidė Odetą Holms/Detą Volker, lemtingai pakeisdamas jos gyvenimą. "Mirtis", - sakė vyras juodais drabužiais, - "bet ne tavo, Šauly." Beje, Mortas netampa trečiuoju bendražygiu, nes, Rolandui išgelbėjus būsimą jo auką, Džeiką Čambersą, vyriškis miršta po metro traukinio ratais, to paties, kuris 1959-aisiais nupjovė Odetos kojas. Rolandas neištraukia Morto į Vidurinįjį Pasaulį... kita vertus, galvoja jis, kam būtų įdomu bendrauti su psichopatu?

Tačiau maištas prieš nuspėtą ateitį turi savo kainą, kaip ir visada. *Klausyk, kirmine,* - būtų pasakęs Kortas, senasis Rolando mokytojas, - ka - *tai amžinai riedantis didysis ratas. Nestovėk priešais, antraip jis ištaškys nieko vertas tavo smegenis ir paleis žarnas.*

Rolandas mano, kad iškvietęs Edį ir Odetą jis sutelkė visus tris, nes juodaodė moteris įkūnija dvigubą asmenybę. Tačiau Odetai ir Detai susiliejus į vieną Siuzaną (tai nemaža dalimi nulėmė Edžio Dyno meilė ir drąsa) Šaulys supranta klydęs. Jį kankina mintys apie Džeiką, berniuką, kuris prieš mirtį kalbėjo apie kitus pasaulius. Viena Šaulio sąmonės dalis tiki, kad vaikas niekada *neegzistavo.* Sutrukdęs Mortui nustumti Džeiką po mašinos ratais, Rolandas sukūrė laiko paradoksą, kuris drasko jį iš vidaus. Kaip ir Džeiką Čambersą mūsų pasaulyje.

Nuo šio paradokso prasideda trečioji "Tamsiojo Bokšto" serijos dalis "Bevaisės žemės". Nužudęs gigantišką lokį, vardu Miras (taip jį

vadino žvėries įbauginti senieji žmonės) arba Šardikas (tokį vardą jam suteikė kūrėjai, Didieji Protėviai... nes lokys viso labo tebuvo kiborgas) Rolandas, Edis bei Siuzana nusekė pabaisos pėdsakais į jo irštvą ir aptiko Spindulį, vieną iš šešių, jungiančių dvylika portalų, kurie žymi Viduriniojo Pasaulio pakraščius. Šaulys tiki, kad tų Spindulių susikirtimo taške - tiek jo, tiek kitų pasaulių viduryje - jis su draugais pagaliau atras Tamsųjį Bokštą.

Edis su Siuzana daugiau nesijaučia esantys įkalinti Rolando pasaulyje. Įsimylėjėliai, patys pamažu tampantys šauliais, su mielu noru leidžiasi į paieškas ir keliauja Spindulio taku.

Kalbančiame rate, netoli Lokio portalo, įskilus laikui, paradoksas išnyksta, ir Rolandas iškviečia *tikrąjį* trečiąjį savo bendražygį. Po rizikingos apeigos į Vidurinįjį pasaulį persikelia Džeikas. Visi keturi - Džeikas, Edis, Siuzana, Rolandas - neužmiršta tėvų veidų ir garbingai vykdo savo pareigą. Netrukus, ketvirtosios "Tolimųjų dykrų" dalies pradžioje kvartetas tampa kvintetu, kai berniukas susidraugauja su plepetūnu - meškėno, švilpiko ir šuns mišrūnu, galinčiu pakartoti išgirstus žodžius, tiesa, ne visai tiksliai. Džeikas pavadina naująjį bičiulį Oi.

Kelias nuveda piligrimus į Lado miestą, virtusį sąvartynu, apgyvendintą nuolatos tarpusavyje besiriejančių degeneratų grupuočių - žilių ir mažių. Prieš nusigaudami į miestą jie užklysta į nedidelę Upės Perkėlos gyvenvietę. Sužinoję, kad Rolandas yra palikuonis senųjų laikų, kai pasaulis dar nebuvo pasislinkęs, vietinių, gana sukriošusių senbuvių saujelė iškelia puotą Šauliui ir jo bendražygiams. Tada papasakoja apie vienbėgį traukinį, kuris greičiausiai tebedunda iš Lado į bevaisę žemę, važiuodamas Spindulio taku link Tamsiojo Bokšto.

Naujienos išgąsdina Džeiką, bet nenustebina. Dar prieš tai, kai vaiką ištraukė iš Niujorko, jis spėjo įsigyti dvi knygas iš knygyno, priklausančio žmogui su provokuojančia Tauerio pavarde. Viena knygelė vadinosi "Mįslės! Galvosūkiai ir užduotys kiekvienam!", tačiau jos puslapiai su mįslių atsakymais buvo išplėšti. Kita - "Traukinukas Čarlis" - galėtų kai kam pasirodyti nepaprastai smagia istorija, skirta patiems mažiausiems... bet ne Džeikui, kurį šiurpina Čarlio piešinukas. Vardas nekelia pasitikėjimo ir Rolandui, žinančiam, kad žodis *čar* Aukštąja Kalba reiškia mirtį.

Tetulė Talita, Upės Perkėlos senbuvių matriarchė, padovanoja Rolandui sidabrinį kryžių, ir keliauninkai patraukia link Lado. Pakeliui į miestą jie aptinka sudužusį lėktuvą iš mūsų pasaulio -1930-aisiais

gamintą vokišką naikintuvą - ir į jo kabiną įsprausto didžiulio vyro, greičiausiai legendinio nusikaltėlio Deivido Šauniojo, lavoną, bėgant laikui virtusį mumija.

Einant aplūžusiu, virš Sendo upės kabančiu tiltu, vos nežūna Džeikas ir Oi. Rolandui, Edžiui bei Siuzanai juos gelbėjant, visą kompaniją iš pasalų užpuola merdėjantis (ir labai pavojingas) nusikaltėlis, pavarde Gašeris, kuris pagrobia berniuką ir požeminiais miesto labirintais nusiveda jį pas Tik-Taką, žilių vadą. Tikrasis Tik-Tako vardas yra Endrius Šaunusis. Būtent jo proprosenelis žuvo bandydamas nutupdyti lėktuvą iš kito pasaulio.

Kol Rolandas (su Oi pagalba) ieško Džeiko, Edis ir Siuzana randa Lado Lopšį, kuriame pabunda Vienbėgis Bleinas, paskutinis antžeminis mechanizmas priklausantis galingai, po miestu slypinčiai kompiuterinei sistemai. Iš visų įmanomų dalykų, jį tedomina mįslės. Bleinas pažada nugabenti piligrimus iki galutinės vienbėgio stotelės, jei šie pateiks atsakymą į jo užduotą mįslę. Antraip jų klajonės užsibaigs ties ta vieta, kur laukymėje baigiasi kelias... kitais žodžiais tariant, mirtimi. Tokiu atveju jie nebus vieni, nes Bleinas planuoja paleisti nervus paralyžiuojančias dujas ir išžudyti visus, likusius Lade: mažius, žilius ir šaulius, jei tokių pasitaikys.

Išgelbėjęs Džeiką Rolandas palieka Tik-Taką merdėti... tačiau Endrius Šaunusis, pusiau apakintas, siaubingai sudarkytu veidu, nemiršta. Jį išgelbėja žmogus, besivadinantis Ričardu Faninu. Jis taip pat žinomas Amžinojo Nepažįstamojo vardu. Tai demonas, apie kurį Šauliui pasakojo Valteris.

Nusigavę į Lado Lopšį, Rolandas ir Džeikas vėl susitinka su Edžiu bei Siuzana. Pastarajai pavyksta išspręsti Bleino mįslę - ne be “tos kalės” Detos Volker pagalbos, - ir jie visi įžengia į traukinio vagoną nepaisydami išgąstingų blaiviai protaujančios, bet vos girdimos Vienbėgio pasąmonės perspėjimų (Edis vadina ją Mažuoju Bleinu). Tačiau įsitaisę kabinoje jie sužino, kad Bleinas ketina nusižudyti ir tuo pačiu pribaigti savo keleivius. Faktas, kad tikroji traukinio sąmonė glūdi kompiuteriuose, po skerdykla virtusiu miestu, kuris nepaliaujamai nuo jų tolsta, nieko nepakeis, kai rausva kulka nušvilps nuo bėgio lėkdama maždaug aštuonių šimtų mylių per valandą greičiu.

Vienintelė galimybė išsigelbėti - pasinaudoti Bleino meile mįslėms. Desperatiškai griebdamasis paskutinio šiaudo, Rolandas iš Gileado pasiūlo sandėrį. Šiuo baigiasi “Tolimosios dykros” ir prasideda “Burtininkas ir kristalas”.

ROMEO: Brangioji, tau aš mėnuliu prisiekiu,
Kuris medžius nudažė sidabru...
DŽIULJETA: O, mėnuo keičia nuolat savo veidą,
Jisai nepastovus - juo neprisiek,
Kad panašiai nebūtų atmaininga
Ir tavo meilė.
ROMEO: Kuo gi man prisiekti?
DŽIULJETA: Nieku šiame pasauly neprisiek -
Arba prisiek, jei nori, savimi,
Pačia brangiausia iš visų gėrybių -
Ir aš lyg dievui patikėsiu tau.

Viljamas Šekspyras
"Romeo ir Džiuljeta"
(A. Churgino vertimas)

Ketvirtąją dieną, dideliam Dorotės džiaugsmui, Ozas pagaliau ją išsikvietė. Kai mergaitė įžengė į sosto salę, jis maloniai ją pasitiko.

- Prisėsk, brangioji. Man regis, suradau būdą, kaip tau ištrūkti iš šios šalies.

- Ir sugrįžti atgal į Kanzasą? - džiugiai paklausė ji.

- Na, dėl Kanzaso nesu tikras, - atsakė Ozas. - Bėda ta, kad aš nė neįsivaizduoju, kur jis yra.

L. Frankas Baumas
"Ozo šalies burtininkas"

Įlieki į taurę senųjų vaizdų -
Nereik man dvejonių skonio skalsaus.
Tikras karys prieš kovas susikaups,
Niekada neužmirš praeities klaidų.

Robertas Brauningas
"Vaikis Rolandas į Tamsųjį Bokštą atėjo"

PROLOGAS
BLEINAS

- UŽMINKITE MAN MĮSLĘ, - pareikalavo Bleinas.

- Atsiknisk, - nepakeldamas balso pratarė Rolandas.

- KĄ TU PASAKĖI? - suriaumojo Bleinas netikėdamas savo ausimis. Iš įniršio mechaninis jo balsas vėl supanašėjo su mažojo antrininko, apie kurio egzistavimą jis nė neįtarė, balseliu.

- Aš pasakiau, atsiknisk, - ramiai pakartojo Rolandas, - bet jeigu tau neaišku, ką turiu omenyje, galiu išsireikšti kitaip. Ne. Mano atsakymas - ne.

Bleinas ilgam nutilo; kai visgi ryžosi atsakyti, atsakė ne žodžiais. Salono grindys, lubos ir sienos vėl ėmė blykšti, ir po dešimties sekundžių baronų salonas išnyko visai. Dabar traukinys švilpė per kalno keterą, kurią jie regėjo horizonte; pilkos uolos pašėlusiu greičiu lėkė jų link, bet netrukus jos prasiskyrė, ir už jų atsivėrė slėniai, bevaisės dykvietės, kuriose tarytum sausumos vėžliai šliaužiojo kažkokie didžiuliai vabalai. Rolandas pamatė, kaip iš urvo rangydamasis išsliaužė milžiniškas gyvis, panašus į gyvatę. Pastvėręs vieną vabalą, siaubūnas nusitempė jį į savo olą. Rolandas niekada gyvenime nebuvo regėjęs tokių padarų. Ir tokio peizažo. Nugara nuėjo pagaugais. Atrodė, tarsi Bleinas būtų perkėlęs juos į kažkokį visiškai kitokį pasaulį.

- GALBŪT VERTA PAMĖGINTI NURIEDĖTI NUO BĖGIO KUR NORS ČIA, - susimąstęs pratarė Bleinas, bet po apsimestine jo ramybe Rolandas pajuto nežmonišką įtūžį.

- Galbūt, - abejingai atsiliepė Šaulys.

Edis ne juokais persigando. Be garso, vien tik lūpomis, jis sukuždėjo: "*Ką tu DARAI?*", - bet Rolandas nekreipė į jį dėmesio; jo susirėmimas su Bleinu, regis, pasiekė aukščiausią tašką, be to, jis puikiai suprato, ką daro.

- TU ĮŽŪLUS IR GRUBUS, - netikėtai pranešė Bleinas. - GAL TAVO MANYMU TAI IR ĮDOMU, BET ŠIUO KLAUSIMU TURIU SAVO NUOMONĘ.

- O-o, aš galiu būti dar grubesnis.

Rolandas iš Gileado patraukė nuo kelių rankas ir lėtai pakilo iš

krėslo. Atrodė, kad jis stovi tuštumoje, plačiai pražergęs kojas, dešinę ranka įsirėmęs į šlaunį, o kairiąja gniauždamas revolverio rankeną iš sandalmedžio. Jis stovėjo taip, kaip jam teko stovėti daugybę kartų - dulkėtose šimtų pamirštų gyvenviečių gatvėse, akmeniniuose tarpekliuose, gausiai aplaistytuose žmonių krauju, nesuskaičiuojamuose tamsiuose saliūnuose, kur visuomet trenkia aitriu stipriu alumi ir įsisenėjusiais, truputį pridegusiais riebalais. Šis susidūrimas tebuvo paprasčiausiai dar viena kova su eiliniu priešu dar vienoje tamsioje apleistoje gatvėje - ir ne daugiau. Bet ir šito pakako. Tai *khefas*, *ka* ir *ka-tetas*.Tie nuolatiniai susirėmimai buvo visa jo gyvenimo esmė - toji ašis, aplink kurią sukosi jo *ka*. Tasai faktas, jog šį kartą, šiose grumtynėse, vietoje kulkų švilps žodžiai, neturėjo reikšmės; jam vis vien teks kautis žūtbūtinai. Ore sklandantis mirties kvapas buvo toks pat ryškus ir konkretus, kaip ir sprogusių pelkinių dujų smarvė. O paskui, kaip visada, atsirito kovinio įkarščio banga... ir Rolandas liovėsi buvęs toks, kokį draugai jį pažinojo.

- Aš galiu apšaukti tave bejausmiu, tuščiagalviu, pasipūtusiu ir užgaidžiu mechanizmu. Galiu apšaukti tave kvailu, besmegeniu sutvėrimu, kurio protas - tik žiemos vėjo kauksmas negyvo medžio drevėje.

- LIAUKIS.

Bet Rolandas ir toliau kalbėjo ramiu, šaltakraujišku tonu, nekreipdamas dėmesio į Bleino repliką:

- Kad ir kaip būtų gaila, aš negaliu iškeikti tavęs taip grubiai, kaip priderėtų, nes tu viso labo tik mašina... kaip sako Edis, “gelžgalis”.

- AŠ NE ŠIAIP KAŽKOKIA TEN...

- Pavyzdžiui, aš negaliu apšaukti tavęs žvakčiulpiu, nes tu neturi burnos. Aš negaliu sakyti, kad tu bjauresnis už patį bjauriausią kaulytoją iš visų, kurie kada nors šliaužiojo pilvu nutekamuosiuose pačių purviniausių ir šlykščiausių pasaulių gatvių grioviuose, nes netgi tos atmatos vis vien geresnės už tave; tu neturi kelių, kad galėtum jais šliaužti, net jei turėtum, vis tiek nesiklauptum, kadangi visiškai nieko nenutuoki apie tokį žmogišką trūkumą, kaip gailestis. Aš netgi negaliu išdėti tavęs į šuns dienas, iškeikdamas tavo motiną, nes tu jos neturėjai.

Rolandas akimirkai nutilo ir atsikvėpė. Edis, Siuzana ir Džeikas užgniaužė alsavimą. Nuo mirtino Bleino tylėjimo ore ūmai pasidarė tvanku.

- Bet užtai galiu pasakyti, kad tu esi beširdis padaras, žodlaužys,

nenusipelnantis pasitikėjimo. Tu turėjai vienintelį draugą, Patriciją, ir šaltakraujiškai leidai jai nusižudyti. Tu - bailys, kuris patiria pasitenkinimą, kankindamas apkvailintus bei sutrikusius ir žudydamas nekaltus, nepakenčiamas plepys, didelis mechaninis goblinas, kuris...

- LIAUKIS, AŠ ĮSAKAU, ANTRAIP NUŽUDYSIU JUS VISUS. TUČTUOJAU!

Šaulio akyse tvykstelėjo mėlyna ugnis, tokia pašėlusi, tokia atšiauri, kad Edis nejučia atšlijo. Siuzana ir Džeikas net išsižiojo iš nuostabos.

- *Žudyk, jei nori, tik nedrįsk man įsakinėti!* - suurzgė Rolandas. - *Tu pamiršai veidus tų, kurie tave sukūrė! O dabar arba nudėk mus visus, kaip grasini, arba užsičiaupk ir klausykis manęs, Rolando iš Gileado, Stiveno sūnaus, šaulio ir senųjų žemių valdovo! Aš nuėjau tiek mylių ir išgyvenau tiek metų visai ne tam, kad klausyčiausi tavo vaikiško lemenimo! Ar supratai, ką pasakiau? Dabar tu klausykis MANĘS!*

Ore pakibo įtempta tyla. Visi sulaikė kvapą. Rolandas niauriai žvelgė priešais save, aukštai iškėlęs galvą ir sugniaužęs revolverio rankeną.

Siuzana kilstelėjo ranką ir ant lūpų užčiuopė šypseną - šitaip moteris nejučia pasitaiso naują, šiek tiek neįprastą aprangos detalę, pavyzdžiui apykaklaitę, tikrindama, ar ši gerai guli. Jinai nuogąstavo, kad šios akimirkos - paskutinės jos gyvenime, bet pats ryškiausias iš visų ją dabar užplūdusių jausmų buvo ne baimė, o pasididžiavimas. Dirstelėjusi kairėn ji pamatė, jog Edis apstulbęs stebeilija į Rolandą ir taip pat šypsosi. Džeikas ryte rijo Šaulį nuoširdžiausio susižavėjimo ir dievinimo sklidinomis akimis.

- Pasakyk jam! - iškvėpė berniukas. - Taip jam ir reikia!

- Aš tau patarčiau klausytis įdėmiau, Bleinai, - pratarė Edis. - Jis sugeba dar ne tiek. Ne veltui jį vadino Pasiutusiu Šunimi iš Gileado.

Ir vėl ilga tyla. Galiausiai Bleinas paklausė:

- AR TAVE TIKRAI TAIP VADINO, ROLANDAI, STIVENO SŪNAU?

- Gal ir vadino, - sutiko Rolandas, ramiai stovėdamas bekūnėje erdvėje virš mirusių kalvų.

- O KOKIA GI MAN IŠ JŪSŲ NAUDA, JEIGU NEBUS MĮSLIŲ? - dabar Bleinas prakalbo it kaprizingas, pasipūtęs kūdikis, kuris užsisėdėjo iki vėlumos, kadangi mama su tėčiu leido jam eiti miegoti truputį vėliau.

- Kodėl gi nebus? Aš to nesakiau, - atsiliepė Rolandas.

- NE? - nesusigaudydamas perklausė Bleinas. - AŠ KAŽKO NESUPRANTU, NORS BALSO MODULIACIJOS ANALIZĖ IŠTIES LIUDIJA, KAD TU NEMELUOJI. PRAŠAU PAAIŠKINTI.

- Tu pasakei, jog nori mįslių tučtuojau, - atsiliepė Šaulys. - Kai aš atsakiau "ne", tai teturėjau omenyje, kad minklės palauks, bet neminėjau, kad mes apskritai jų neminsime. O tu su savo nekantrumu pradėjai elgtis paprasčiausiai nederamai.

- NESUPRANTU.

- Tu elgeisi grubiai. Ar *šitai* supratai?

Bleinas ilgam susimąstė. Jau daugelį metų šis kompiuteris nebuvo susidūręs su žmogiško charakterio apraiškomis, jei, žinoma, neskaitysime tamsuoliškumo, kvailybės ir prietaringo nuolankumo. Jeigu jam ir teko susidurti su paprasta žmogiška narsa tai nebent senų senovėje.

- JEI AŠ TAVE ĮŽEIDŽIAU, TAI PRAŠAU ATLEISTI.

- Aš tau atleidžiu, Bleinai. Bet problema kita.

- PAAIŠKINK.

- Grąžink sienas, ir aš paaiškinsiu. - Rolandas ramiai įsitaisė krėsle, tarsi apie tolimesnį ginčą - jau nekalbant apie greitą mirtį - negalėjo būti nė kalbos.

Bleinas neprieštaraudamas pakluso. Sienos vėl tapo neperregimos. Košmariškas peizažas išnyko. Žalias taškas maršruto žemėlapyje mirksėjo jau visiškai greta ratuko su užrašu "Kandltonas".

- Štai taip kur kas geriau, - pratarė Rolandas. - Vaikystėje man aiškino, kad grubumas - atleistina nuodėmė. Tačiau mane taipogi mokė, jog kvailybės atleisti nevalia.

- KUO GI PASIREIŠKĖ MANO KVAILYBĖ, ROLANDAI IŠ GILEADO? - tykiame Bleino balse suskambo grasinimas. Siuzana kažkodėl pagalvojo apie katę, prigludusią prie pelės urvelio: uodega plakasi į šalis, žalios akys liepsnoja.

- Tau reikia kai ko, ką turime mes, - paaiškino Rolandas. - Mes pasirengę pasidalinti su tavimi tuo, ko tu trokšti. O ką tu mums siūlai mainais? Mirtį. Tai *labai* kvaila.

Įsiviešpatavo ilga tyla: Bleinas susikaupęs apmąstė šaulio žodžius.

- TU DABAR VISKĄ TEISINGAI PASAKEI, ROLANDAI IŠ GILEADO, - galiausiai prabilo jis. - BET DAR NEŽINIA, KO-

KIOS TOS JŪSŲ MĮSLĖS. GALBŪT IDIOTIŠKOS. AŠ NEKETINU DOVANOTI JUMS GYVYBĖS MAINAIS UŽ IDIOTIŠKAS MĮSLES.

Rolandas linktelėjo.

- Aš tave suprantu, Bleinai. Dabar paklausyk manęs ir taip pat pasistenk suprasti. Savo draugams aš jau šį tą pasakojau. Kai buvau dar mažas, pas mus, Gileado feode, kasmet vykdavo septynios didelės mugės: Žiemos garbei, Plačiosios Žemės garbei, Pirmosios Sėjos, Vasarvidžio, Pilnosios Žemės garbei, Pirmosios Pjūties ir Metų Pabaigos. Mįslių minimo varžybos vykdavo kiekvienoje mugėje, ir tai visuomet būdavo didžiulis įvykis, bet ypač Plačiosios bei Pilnosios Žemės mugėse, nes manyta, jog tenai užmintos mįslės daro įtaką pasėlių augimui: jeigu jos geros, derlius taip pat bus geras, jeigu jos šiaip sau, tai ir pjūtis vėliau bus skurdi.

- TAI VIS PRIETARAI, NETURINTIS JOKIO FAKTINIO PAGRINDO, - pastebėjo Bleinas. - TOKS POŽIŪRIS MANE STAČIAI SIUTINA.

- Na, taip, prietarai, sutinku, - atsiliepė Rolandas. - bet tu labai nustebtum sužinojęs, kaip tiksliai mįslės nuspėdavo derlių. Štai, pavyzdžiui, įspėk tokią, Bleinai: kur arė - mirtį pasėjo. Kas?

- SENA, BE TO, IR NELABAI ĮDOMI, - atsiliepė Bleinas, nors jautėsi, kad jis vis vien labai patenkintas, jog sulaukė nors kokios mįslės ir gavo progą ją įminti. - KURARĖ MIRTĮ PASĖJO. MĮSLĖ PAGRĮSTA FONETINIU SĄSKAMBIU. DAR VIENA PANAŠAUS TIPO MĮSLĖ, POPULIARI LYGYJE, KURIAME ĮSIKŪRĘS NIUJORKO FEODAS: KUO PELĖ SKIRIASI NUO KUOPOS?

- Šitą aš žinau, - pratarė Džeikas. - Kuopelė nuo kuopos skiriasi narių skaičiumi.

- TAIP, - sutiko Bleinas. - LABAI KVAILA MĮSLĖ. IDIOTIŠKA.

- Šiuo klausimu mūsų nuomonės sutampa, Bleinai, tu senas išminčiau, - tarstelėjo Edis.

- NEKALBĖK TAIP SU MANIMI, EDI IŠ NIUJORKO.

- Pabučiuok man į pasturgalį ir laimėsi kelionę į rojų.

- ROJAUS NĖRA.

Edis neturėjo ką į tai atsakyti.

- AŠ NORĖČIAU DAR PASIKLAUSYTI APIE MĮSLES GILEADO MUGĖSE, ROLANDAI, STIVENO SŪNAU. MAN ĮDOMU.

- Lygiai vidurdienį Plačiosios ir Pilnosios Žemės mugėse besivaržantys, nuo šešiolikos iki trisdešimt žmonių, susirinkdavo Protėvių salėje, kuri tokio įvykio proga būdavo atvira visiems. Tik šias dvi dienas metuose prasčiokams - pirkliams, fermeriams, galvijų augintojams - būdavo leidžiama įeiti į Protėvių salę, ir jie visi ateidavo.

Šaulys svajingai žvelgė į tolį; tokį jį Džeikas jau regėjo - tame kitame, miglotame gyvenime, - kai Rolandas pasakojo, kaip jie su draugais, Ketbertu ir Džeimiu, kartą paslapčia įsėlino į tos pačios salės balkoną, norėdami pamatyti kažkokį ritualinį šokį. Rolandas apie tai papasakojo Džeikui, kai jiedu kopė į kalnus, persekiodami Valterį.

Martenas sėdėjo šalia mano tėvo ir motinos... - bylojo tuomet Rolandas. - *Aš pažinau juos net iš tokio aukščio, o paskui motina su Martenu išėjo šokti... jie lėtai sukosi, ir visi prasiskyrė, padarydami jiems vietos, ir pasibaigus šokiui ėmė ploti. Jiems plojo visi. Bet šauliai - ne...*

Džeikas smalsiai žvelgė į Rolandą, kelintą kartą savęs klausdamas, iš kurgi jis atsirado, tas keistasis žmogus. Iš kur... ir kodėl?

- Salės centre pastatydavo didelę statinę, - tęsė Rolandas, - ir kiekvienas mesdavo į ją žievės gabalėlius su juose užrašytomis mįslėmis. Įvairių įvairiausiomis: senomis, išgirstomis iš tėvų ar senelių... ar netgi paimtomis iš knygų... ar net visiškai naujomis, specialiai sugalvotomis šiam atvejui. Trys teisėjai, kurių vienas būtinai būdavo šaulys, po paskelbimo įvertindavo naujas mįsles, varžyboms atrinkdami tik tas, kurias manė esant sąžiningomis.

- TAIP, MĮSLĖS TURI BŪTI SĄŽININGOS, - sutiko Bleinas.

- Taigi, varžybų dalyviai stengdavosi įminti mįsles, - tęsė Šaulys, šypsodamasis savo anų dienų prisiminimams, kai jam pačiam buvo tiek metų, kiek šiam berniukui, dabar sėdinčiam greta jo su plepetūnu ant kelių. - Valanda po valandos. Iki vakaro. Besivaržantieji išsirikiuodavo į eilę Protėvių salės centre. Kiekvieno vietą nustatydavo burtais, ir kadangi vietos eilės gale buvo kur kas palankesnės nei pradžioje, tai kiekvienas vildavosi ištrauksiąs didelį numerį, nors tai ir negarantavo pergalės. Norint tapti nugalėtoju, reikėjo įspėti mįslę, ir dažniausiai ne vieną.

- ŽINOMA.

- Kiekvienas vyras ar kiekviena moteris - nes tarp geriausių Gileado mįslių spėjikių buvo ir moterų - paeiliui prieidavo prie statinės, ištraukdavo iš jos žievės gabalėlį ir perduodavo jį Meistrui. Meistras skaitydavo mįslę, ir jei varžybų dalyvis per tris minutes, kol iš smėlio

laikrodžio išbyrėdavo smėlis, jos neįspėdavo, jis iškrisdavo iš varžybų.

- IR TĄ PAČIĄ MĮSLĘ TURĖDAVO ĮMINTI KITAS PRETENDENTAS?

- Taip.

- IR TOKIU BŪDU JIS GAUDAVO PAPILDOMO LAIKO APMĄSTYMUI.

- Taip.

- SUPRANTU. KIETAI SUGALVOTA.

Rolandas suraukė antakius.

- Kietai?

- Jis norėjo pasakyti, įdomiai, - paaiškino Siuzana.

Rolandas gūžtelėjo pečiais.

- Visų įdomiausia būdavo žiūrovams, bet dalyviai viską vertino labai rimtai, tad dažnai po varžybų, įteikus prizą, jie imdavo ginčytis ir netgi muštis.

- O KOKS GI BUVO PRIZAS?

- Žąsis. Pati didžiausia feode. Ir jau daugybę metų tą žąsį išsinešdavo mano mokytojas Kortas.

- TIKRIAUSIAI JIS BUVO DIDIS SPĖJIKAS, - pagarbiai pastebėjo Bleinas. - GAILA, KAD JO ČIA NĖRA.

Tu tarsi skaitai mano mintis, pagalvojo Rolandas.

- O dabar aš noriu kai ką tau pasiūlyti, - tarė jis.

- AŠ LABAI ĮDĖMIAI TAVĘS KLAUSAU, ROLANDAI IŠ GILEADO.

- Tegul iki Toupekos likusios valandos tampa lyg ir mūsų muge. Tu neminsi mums mįslių, nes, kiek suprantu, tiesiog nori išgirsti naujas, o ne persakinėti senas, kurias jau žinai...

- TEISINGAI.

- Mes vis vien neišspręstume nė pusės tavo užduočių, - tęsė Rolandas. - Esu tikras, tu žinai nemažai tokių, kurių neįveiktų netgi Kortas, jei ištrauktų jas iš statinės. - Bet iš tiesų Šaulys buvo tikras, jog Kortas galėjo įminti bet kokią mįslę, tačiau kumščių mosavimo metas praėjo, ir atėjo laikas ištiesti atgniaužtą delną.

- ŽINOMA, - kukliai sutiko Bleinas.

- Tai štai, aš siūlau, kad šiose varžybose prizas būtų ne žąsis, o mūsų gyvybės, - tarė Rolandas. - Važiuodami mes minsime tau mįsles. Jei iki tos akimirkos, kai atvyksime į Toupeką, tu įspėsi jas visas iki vienos, tuomet galėsi įvykdyti pirminį savo ketinimą ir nusižudyti drauge su mumis. Tokia bus *tavo* žąsis. Bet jeigu *mes* laimėsime prieš *tave*... jei atsiras tokia mįslė - Džeiko knygelėje ar kurio nors iš

mūsų galvoje, - kurios įminti tu nesugebėsi... tuomet tu nuveši mus į Toupeką ir paleisi eiti savo keliu. Tai bus *mūsų* žąsis.

Tyla.

- Ar supratai mane?

- TAIP.

- Sutinki?

Vėl tyla. Edis sustingo, apglėbęs Siuzanos pečius ir žvelgdamas į baronų salono lubas. Siuzana nejučia perbraukė delnu savo pilvą. Ji mąstė apie savąją paslaptį, kuri, regis, brendo po širdimi. Džeikas švelniai glostė Oi nugarėlę, stengdamasis neliesti lopinėlių, padengtų sukepusio kraujo žievele - žvėrelio sumušimų. Jie tylėdami laukė, kol Bleinas - tikrasis Bleinas, likęs toli už nugaros, gyvenantis savo pseudogyvenimą po miestu, kurio gyventojus jis pats ir sunaikino, - apmąstys Rolando pasiūlymą.

- TAIP, - galiausiai prabilo šis. - AŠ SUTINKU. JEIGU AŠ ATSPĖSIU VISAS JŪSŲ MĮSLES, TAI PASIIMSIU JUS DRAUGE Į TĄ VIETĄ, KUR LAUKYMĖJE BAIGIASI KELIAS. BET JEIGU KURIS NORS IŠ JŪSŲ UŽMINS MĮSLĘ, KURIOS ĮSPĖTI NEĮSTENGSIU, AŠ DOVANOSIU JUMS GYVYBĘ IR NUVEŠIU Į TOUPEKĄ, KUR JŪS RAMIAI IŠLIPSITE IŠ TRAUKINIO IR KELIAUSITE TOLIAU IEŠKOTI TAMSIOJO BOKŠTO. AR AŠ TEISINGAI SUPRATAU TAVO PASIŪLYMO SĄLYGAS, ROLANDAI, STIVENO SŪNAU?

- Taip.

- GERAI, ROLANDAI IŠ GILEADO.

- GERAI, EDI IŠ NIUJOKO.

- GERAI, SIUZANA IŠ NIUJORKO.

- GERAI, DŽEIKAI IŠ NIUJORKO.

- GERAI, OI IŠ VIDURINIOJO PASAULIO.

Išgirdęs savo vardą, plepetūnas kilstelėjo snukutį.

- JŪS - *KA-TETAS*: VIENYBĖ IŠ DAUGYBĖS. AŠ TAIP PAT. KIENO *KA-TETAS* STIPRESNIS - ŠITAI MUMS IR TEKS NETRUKUS IŠSIAIŠKINTI.

Jis akimirkai nutilo. Tyloje dusliai gaudė varikliai, nešantys juos per bevaisę žemę į Toupeką - vietą, kurioje baigiasi Vidurinysis Pasaulis ir prasideda Kraštinis.

- TAIGI, - iškilmingai pranešė Bleinas. - MESKITE SAVUOSIUS TINKLUS, KLAJŪNAI. IŠMĖGINKITE MANE - MINKITE SAVO MĮSLES. LAI VARŽYBOS PRASIDEDA.

PIRMA DALIS
MĮSLĖS

I skyrius
ŠVIEČIANT DEMONO MĖNULIUI (I)

1

Apnuodytame, radiacija apkrėstame Kandltono mieste net ir po daugelio šimtmečių kirbėjo keistos gyvybės rūšių atstovai - vėžlių dydžio vabalai, mažučiai, išsigimusių drakonų formos paukščiai, tarp supuvusių pastatų zujo robotai, tarytum nerūdijančio plieno zombiai, girgždėdami savo šarnyrais, mirksėdami branduolinėmis akimis.

- Pateikite jūsų leidimą! - suriko vienas jų, pastaruosius du šimtus trisdešimt ketverius metus praleidęs "Kandltono keliautojų viešbučio" vestibiulio kampe. Rūdimis išgraužtą jo viršugalvį puošė šešiakampė žvaigždė. Per visus tuos metus jam pavyko truputį įlenkti plieninėmis plokštėmis apkaltą sieną, užstojančią kelią, bet ne daugiau.

- Pateikite jūsų leidimą! Pietinėje ir rytinėje miesto dalyje pakilęs radiacijos lygis! Pietinėje ir rytinėje miesto dalyje pakilęs radiacijos lygis!

Pro patrulinio roboto kojas peršliaužė išsipūtusi žiurkė, kuri tempė savo žarnas apipuvusią placentą primenančiame maišelyje. Tačiau viešbučio sergėtojas, nekreipdamas jokio dėmesio į graužiką, toliau trankė savo metalinę galvą į plieninę sieną.

- Pateikite jūsų leidimą! Radiacijos lygis pakilęs, puo praliais ir puo vieln!

Viešbučio bare riogsojo kaukolės, priklausančios vyrams ir moterims, kurie užsuko čia išgerti prieš pat katastrofą. Dauguma kaukolių demonstravo šiurpias šypsenas, tarsi jų šeimininkai būtų mirę bekvatodami. Galbūt kai kurie išties juokėsi.

Kai Vienbėgis Bleinas prašvilpė virš griuvėsių, suplėšydamas nakties skraistę it kulka, iššauta iš ilgavamzdžio, sudužo dar nespėję išbyrėti namų langai, žemyn pasipylė dulkės, lyg senovinės molinės vazos sutrupėjo viešbutyje tysantys griaučiai. Gatves nušlavė radioaktyvių dulkių uraganas, ir žibintas priešais "Jautienos ir kiaulienos"

restoraną paskendo dūmų šuoruose. Pagrindinėje miesto aikštėje į dvi dalis suskilo Kandltono fontanas, išliedamas ne vandenį, o dulkes, gyvates, skorpionus mutantus ir kelis pusaklius vabalus-vėžlius.

Kai miestą sudrebinęs pavidalas išgaravo, tarsi jo niekad ir nebūtų buvę, o Kandltonas vėl nugrimzdo į apmirusios veiklos būseną, rusenančią jau beveik du su puse šimtmečio, jį užliejo garso banga, nugriaudėjusi pirmą kartą per septynerius metus ir sukėlusi tokias vibracijas, kad į gabalus suskeldėjo prekybos centras, esantis netoli fontano. Patrulinis robotas paskutinį kartą išbandė savo metalines balso stygas pareikšdamas perspėjimą: "Pakilo radiac..." ir užsičiaupė visam laikui, sustingdamas kampe tarsi už blogą elgesį nubaustas vaikas.

Už dviejų ar trijų šimtų ratų nuo Kandltono, keliaujant Spindulio taku, radiacijos ir DEP3 koncentrato lygis dirvoje smarkiai nukrito. Šioje vietoje vienbėgį nuo žemės skyrė ne daugiau kaip dešimt pėdų, ir būtent šioje vietoje iš pušynėlio grakščiai išrisnojo elnė su bemaž normaliu kūnu, užsimaniusi atsigerti iš upelio, kurio vanduo buvo trimis ketvirčiais išsivalęs nuo teršalų.

Tačiau elnė *nebuvo* normali - jos papilvėje svyravo striuka, bekaulė penktoji koja, panaši į didžiulį spenį, o kairiojoje snukio pusėje balzganai švytėjo akla trečioji akis. Visgi dvyliktos kartos mutantė turėjo pakankamai tvarkingą DNR ir vaisingas įsčias. Per šešerius savo gyvenimo metus ji atvedė tris jauniklius. Pirmieji du danieliai gimė visiškai normalūs - "puikūs galvijai", būtų pasakiusi tetulė Talita iš Upės Perkėlos. Trečiąją atžalą, beodį košmaro įsikūnijimą, motina iš karto negyvai sutrypė.

Pasaulis - bent šioji pasaulio dalis - pamažu gydėsi savo žaizdas.

Elnė nukorė žemyn galvą ir ėmė siurbčioti vandenį, paskui, plačiai išplėtusi akis, netikėtai pakėlė varvantį snukį. Tolumoje pasigirdo tylus ūžesys. Po sekundės prie jo prisijungė šviesos žybsnis. Nervinius gyvulio impulsus persmelkė pavojaus signalas. Nors elnės reakcija buvo žaibiška, o blizgantis taškelis sutvisko už visos galybės ratų, ji neturėjo jokios galimybės išsigelbėti. Nespėjus įsitempti raumenims, menkutė žiežirbėlė išaugo iki nuožmiai spindinčių prožektorių, kurie užliejo upelį ir proskyną akinančia šviesa. Kartu su ja atsklido beprotiškas, visu galingumu veikiančių Bleino variklių riaumojimas. Virš betoninių bėgio pakraščių šmėkštelėjo rausva dėmė, palikdama po savęs dulkių ir akmenukų debesis, mažų, sutraiškytų gyvūnėlių kūnus, lapų sūkurius. Po susidūrimo su traukiniu elnė žuvo akimirksniu.

Bleino sukeltas oro verpetas neįtraukė į save didžiulio gyvulio, tačiau tempė jį iš paskos mažiausiai septyniasdešimt jardų. Nuo elnės kanopų ir snukio kapsėjo vandens lašai, nuplėšta jos kailio atraiža (ir penktoji bekaulė koja) sklendė pavymui Bleino tarsi vėjo gūsių kedenamas skarmalas.

Trumpam įsitvyrojo tyla, trapi, lyg tvenkinį nuklojęs pirmas žiemos ledas, bet netrukus ją sudraskė rujojančios pabaisos maurojimą primenanti garso banga, kuri nutrenkė iš padangių paukštį mutantą, tikriausiai varną. Šis tėškėsi į upelį it akmuo.

Raudona akis, galiniai Bleino žibintai, akimoju išnyko tolumoje.

Pro debesų properšą išniro mėnulis, nudažęs proskyną ir upokšnį neskoningais, lombarduose saugojamų blizgučių atspalviais. Mėnulio paviršiuje buvo galima įžvelgti veidą, bet ne tokį, į kurį mėgsta paganyti akis įsimylėjėliai. Į Žemę spoksojo kreivadantė kaukolė, regis, priklausanti griaučiams, išdrabstytiems "Kandltono keliautojų viešbutyje" - beprotiškai išsišiepusi kaukolė, savo tuščiomis akiduobėmis dėbsanti į apačioje išlikusius padarėlius, kurie iš visų jėgų laikėsi už gyvybės šiaudo. Gileade, prieš pasislenkant pasauliui, Metų Pabaigos pilnatis buvo vadinama Demono mėnuliu. Tenykščiai neabejojo, jog žiūrėdamas tiesiai į jį gali prisišaukti nelaimę.

Bet dabar tai nesvarbu. Dabar visur pilna demonų.

2

Dirstelėjusi į žemėlapio maršrutą Siuzana pamatė, kad žaliasis taškas, žymintis jų dabartinę padėtį, mirksi beveik pusiaukelėje tarp Kandltono bei Rilėjos, artimiausios Bleino stotelės. *Deja, niekas ten nesiruošia sustoti*, dingtelėjo mintis.

Ji atsigręžė į Edį, vis dar nenuleidžiantį akių nuo baronų salono lubų. Pasekusi jo žvilgsnį, Siuzana išvydo kvadrato formos plokštę, neabejotinai dengiančią liuką (nors tokioje futuristinėje šlamšto krūvoje, kaip kalbantis traukinys, jis tikriausiai vadinasi "atsarginiu išėjimu" arba dar įmantresniu terminu). Ant plokštės puikavosi raudonas paveikslėlis, kuriame buvo nupieštas pro angą lendantis žmogus. Siuzana pabandė įsivaizduoti, kas atsitiktų, jeigu ji nuspręstų įvykdyti instrukcijas ir iškišti galvą pro liuką, Vienbėgiui lekiant aštuonių šimtų mylių per valandą greičiu. Mintyse aiškiai iškilo vaizdelis, kaip nuo kaklo nuplyšta galva, tarsi gėlės žiedas, vėjo atskirtas nuo stiebo, ir su išsprogintomis akimis bei pašiauštais plaukais nuskriejusi išilgai baronų salono, kokį kartelį atsitrenkusi į stogą, pranyksta tamsoje.

Ji pasistengė kuo greičiau atsikratyti nelemtų minčių. Šiaip ar taip, liukas bus užtrenktas. Vienbėgis Bleinas neketino jų paleisti. Gal ir pavyks išsigelbėti, tačiau Siuzana nebuvo tikra, kad ši užduotis taps lengvesnė, jeigu jie užmins mįslę, į kurią Bleinas nežinos atsakymo.

Atleisk, branguti, bet tu kalbi kaip baltaskūris močkrušys, nuskambėjo galvoje balsas, šiek tiek panašus į Detos Volker klykavimą. *Nepasitikiu tavo mechaniniu pasturgaliu. Jei tave nugalėsime, užuot papuošę duomenų bankus mėlyna juostele, tu greičiausiai kelsi dar didesnį pavojų.*

Džeikas ištiesė apdriskusią mįslių knygelę Šauliui, tarsi mėgindamas nusikratyti atsakomybe už jos saugojimą. Siuzana manė žinanti, kaip jaučiasi vaikas; jų likimą ko gero nulems tie purvini, nučiupinėti puslapiai. Jai pačiai ne itin norėjosi laikyti knygelės rankose.

- Rolandai, - sušnibždėjo Džeikas, - tau jos reikia?

- *Eikia*! - kiauktelėjo Oi nudelbdamas Šaulį grėsmingu žvilgsniu. - Landai-os-eikia! - plepetūnas sukando dantimis knygelę, ištraukė ją iš berniuko rankos ir ištempė savo neproporcingai ilgą kaklą link Rolando, siūlydamas jam "Mįsles! Galvosūkius ir užduotis kiekvienam".

Šaulys nukreipė į knygą miglotas susimąsčiusias akis ir papurtė galvą.

- Dar ne. - Jis pažiūrėjo į maršruto žemėlapį. Bleinas neturėjo veido, todėl jiems teks kalbėtis su kelionės schema, kurioje žybsintis žalias taškelis artėjo prie Rilėjos. Pagalvojusi, kaip gali atrodyti pro šalį pralėksiantis kraštovaizdis, Siuzana nusprendė, kad jos, tiesą sakant, tai nė trupučio nedomina. Tik ne po to, ką jiems teko regėti išvykstant iš Lado.

- Bleinai! - sušuko Rolandas.

- TAIP.

- Ar galėtum trumpam pasišalinti? Mums būtina pasitarti.

Turbūt išprotėjai, jei manai, kad jis sutiks, toptelėjo Siuzanai, tačiau Bleinas atsakė nedelsdamas:

- TAIP, ŠAULY. AŠ ATJUNGSIU VISUS SAVO SENSORIUS BARONŲ SALONE. GRĮŠIU TUOMET, KAI BAIGSITE TARTIS IR BŪSITE PASIRUOŠĘ PRADĖTI MĮSLIŲ TURNYRĄ.

- Aha, ir drauge atsivesi generolą Makarturą, - sumurmėjo Edis.

- KĄ TU PASAKEI, EDI IŠ NIUJORKO?

- Nieko. Šnekėjausi su savimi.

- PANORĖJĘ MANE IŠKVIESTI, TIESIOG PALIESKITE MARŠRUTO ŽEMĖLAPĮ, - tarė Bleinas. - KOL JIS ŠVIES RAUDONAI, MANO SENSORIAI IŠLIKS ATJUNGTI. DAR PASIMATYSIME, ALIGATORIAU, SUDIE KROKODILE, NEPAMIRŠK, RAŠYK. - Po pauzės pridūrė: - PROVANSINIS ALIEJUS, O NE RICINA.

Stačiakampis maršruto žemėlapis priešakinėje kabinos dalyje staiga sužibo tokiu ryškiu raudonu atspalviu, kad Siuzanai teko prisimerkti.

- Provanso aliejus, o ne ricina? - pakartojo Džeikas. - Ką, po galais, *tai* reiškia?

- Nesvarbu, - atsiliepė Rolandas. - Mes neturime daug laiko. Jokio skirtumo, ar Bleinas palaiko mums draugiją, ar ne - vienbėgis vis tiek lekia į galutinę savo stotelę.

- Nejau tiki, kad jis iš tikrųjų pradingo? - paklausė Edis. - Tas šliužas? Baik, surimtėk. Garantuoju, kad jis paslapčia mūsų klausosi.

- Labai tuo abejoju, - paprieštaravo Rolandas, ir Siuzana mintyse su juo sutiko. Bent jau šiuo momentu. - Pats girdėjai, kaip Bleinas apsidžiaugė po daugybės metų sulaukęs galimybės užsiimti mįslių spėlionėmis. Be to...

- Be to, jis pasitiki savimi, - pridūrė Siuzana, - ir neabejoja lengvai mus nugalėsiąs.

- Ar tikrai? - pasiteiravo Džeikas. - Ar jis išties lengvai mus nugalės?

- Nežinau, - atsakė Rolandas. - Jei kalbi apie kozirių tūzą, paslėptą mano rankovėje, tai aš jo neturiu. Tai sąžiningas žaidimas... laimei, esu jį žaidęs anksčiau. Kaip ir mes *visi*, vienaip ar kitaip. Tikiuosi, kad ji mums pravers. - Šaulys linktelėjo galva į mįslių knygą, kurią Džeikas atėmė iš Oi. - Mūsų klajones įtakoja galingos jėgos, ir ne visos iš jų siekia užkirsti mums kelią į Bokštą.

Besiklausydama jo Siuzana mąstė apie Bleiną, palikusį juos kurį laiką vienus. Vienbėgis elgėsi kaip vaikas, kuris žaidžia su draugais "slėpynes" ir prieš eidamas ieškoti išsibarsčiusių žaidimo dalyvių paklusniai užsimerkia, tada truputį lukteli, kol šie pasislėps. O kas gi jie tokie, jei ne Bleino žaidimo dalyviai? Tokia mintis jai sukėlė didesnį pasibjaurėjimą nei sąmonės akimis regėtas vaizdas, kaip, išlindus pro liuką, vėjas nuplėšia galvą.

- Ką gi mums daryti? - prabilo Edis. - Tu greičiausiai esi kažką sumanęs, antraip nebūtum jo išsiuntęs.

- Galingą Bleino protą paveikęs ilgalaikis vienišumo periodas ir

priverstinis poilsis galbūt pažadino jame daugiau žmogiškų savybių nei jis pats nutuokia. Bent aš taip viliuosi. Visų pirma privalome šį tą išsiaiškinti. Jei įmanoma, turime sužinoti silpnąsias ir stipriąsias jo puses, galbūt pajusti, kada jis jaučiasi pranašus ir kada dvejoja. Mįslės ne tik parodo jas užmenančio asmens sumanumą, bet ir išduoda jas spėjančiųjų silpnybes.

- Jis turi silpnybių? - paklausė Edis.

- Jei ne, - šaltai atsiliepė Rolandas, - tuomet mums lemta mirti šiame traukinyje.

- Sunkią minutę tu puikiai sugebi atrasti tinkamus paguodos žodžius, - šykščiai vyptelėjo Edis. - Tai dar vienas iš daugelio žavingų tavo bruožų.

- Pradėsime varžybas nuo keturių mįslių, - pratarė Rolandas. - Pačios lengviausios, lengvos, sunkesnės ir labai sunkios. Neabejoju, kad Bleinas atsakys į jas visas, tačiau mes privalome klausytis, *kaip* jis atsakys.

Edis pritardamas linktelėjo, o Siuzanos širdyje nejučia užsižiebė vilties kibirkštėlė. Berods, jų planas gali išdegti.

- Po to vėl paprašysime jo pasišalinti ir leisti pasitarti, - tęsė Rolandas. - Gal kam nors šaus į galvą, kokiu būdu pakreipti žaidimo eigą mums reikalinga linkme. Pirmąsias mįsles patys sumąstykite, tiesa... - jis niūriai kryptelėjo galva į knygą, - ...sprendžiant iš Džeiko pasakojimo apie knygyną, atsakymas slypi ne mano prisiminimuose apie mįslių muges, o šiuose puslapiuose, ir niekur kitur.

- Klausimas, - įsiterpė Siuzana.

Rolandas suglumo, jo antakiai pakilo aukštyn virš blyškių, grėsmingai primerktų akių.

- Mums reikia *klausimo*, ne atsakymo, - paaiškino ji. - Šį sykį pastarasis gali mus nužudyti.

Šaulys linktelėjo. Jis atrodė sutrikęs - netgi susierzinęs, - ir Siuzana nė kiek nesidžiaugė regėdama jo veide tokią išraišką. Bet dabar Rolandas paėmė Džeiko ištiestą knygą. Truputį palaikė (išblukę, bet vis dar pakankamai ryškūs raudoni viršeliai keistai kontrastavo su didžiulėmis įdegusiomis jo rankomis... ypač su dešiniąją, kuriai taip trūko dviejų pirštų) ir perdavė ją Edžiui.

- Tu pateiksi lengviausią mįslę, - tarė Siuzanai Rolandas.

- Kodėl gi ne, - atsiliepė ji kilstelėdama lūpų kampučius aukštyn. - Tikiuosi, pasirinkai mane ne todėl, kad nori suteikti moterims privilegijas?

Šaulys atsisuko į Džeiką.

- Taviškė bus antroji, šiek tiek sunkesnė. Tada ateis mano eilė. Tu, Edi, užminsi mįslę paskutinis. Paieškok ką nors sudėtingo knygelėje...

- Sudėtingiausios - gale, - įsiterpė Džeikas.

- ...tik be jokių kvailysčių. Tai mirties arba gyvybės klausimas. Mes neturime laiko absurdiškoms minklėms.

Edis dėbsojo į Šaulį - aukštą, bjaurų tipą, per savo gyvenimą prikrėtusi dievai žino kiek baisybių, idant galėtų pasiekti savo išsvajotą Bokštą - ir svarstė, ar Rolandas bent numano, kaip smarkiai skaudina atsitiktinai tarstelėta užuomina, esą jam derėtų užmiršti savo vaikišką elgesį, pašaipėles ir pokštus, nes ant kortos pastatyti jų gyvenimai.

Jis prasižiojo ketindamas atrėžti - mestelėti "Ypatingąją Edžio Dyno Repliką", tuo pačiu metu juokingą ir geliančią, vieną iš pastabų, nuo kurių jo brolis Henris pasiusdavo - ir vėl užsičiaupė. Galbūt šį kartą dičkis kerėpla sako tiesą. Galbūt pats laikas atsisakyti vaikiškų išdaigų. Galbūt atėjo metas suaugti.

3

Jie šnibždėjosi tarpusavyje dar tris minutes, Siuzana ir Edis paskubomis vartė knygos puslapius (Džeikas pareiškė žinąs, kokią pirmąją mįslę norėtų užduoti Bleinui), tada Rolandas nužygiavo į baronų salono pirmgalį ir prispaudė delną prie nuožmiai švytinčio raudono stačiakampio, kuriame akimirksniu pasirodė maršruto žemėlapis. Nuo to momento, kai kabinos sienos aptemo, jie nejautė jokio judėjimo, tačiau žaliasis taškas buvo dar labiau priartėjęs prie Rilėjos.

- TAIGI, ROLANDAI, STIVENO SŪNAU! - sududeno Bleinas. Edžiui pasidingojo, kad jo balsas ne šiaip linksmas, o kupinas džiaugsmingo pasitenkinimo. - AR TAVO *KA-TETAS* PASIRUOŠĘS?

- Taip. Pirmąjį ratą pradės Siuzana iš Niujorko. - Šaulys atsisuko į ją ir tylesniu balsu pasakė (suprantama, tai neką tepadėtų, jei Bleinas būtų panorėjęs jų klausytis): - Skirtingai nuo mūsų, tau nereikės žengti į priekį, nes neturi kojų. Kalbėk sklandžiai ir kreipkis į jį vardu. Jei - *kai* - jis atspės mįslę, ištark: "Ačiū, Bleinai, tu atsakei teisingai". Po tavęs į tarpueilį žengs Džeikas. Aišku?

- O jeigu jis suklys arba visai nieko neatsakys?

Rolandas niauriai šyptelėjo.

- Manau, kad šiuo metu mums neverta dėl to nerimauti. - Šiek tiek garsiau paklausė: - Bleinai?

- TAIP, ŠAULY.

Prieš prabildamas Rolandas giliai įkvėpė:

- Pradedame.

- NUOSTABU!

Rolandas linktelėjo Siuzanai. Edis tvirčiau suspaudė vieną jos ranką, Džeikas švelniai patapšnojo kitą. Oi įbedė į ją savo paauksuotas, susižavėjimo sklidinas akutes.

Siuzana nervingai nusišypsojo ir pažvelgė į maršruto žemėlapį.

- Labas, Bleinai.

- SVEIKUTE, SIUZANA IŠ NIUJORKO.

Krūtinėje pradėjo įnirtingai plakti širdis, sudrėko pažastys, į vidų įsismelkė jausmas, su kuriuo jai nusišypsojo laimė susipažinti pirmoje klasėje: baimė pradėti. Siaubas, užvaldantis tada, kai esi priversta atsistoti priešais klasiokus ir pirmoji užtraukti dainą, mestelėti juokelį, papasakoti, kaip praleidai vasaros atostogas... arba užminti mįslę, kaip šiuo atveju. Ji prisiminė kvaištelėjusią Džeiko Čamberso esė, kurią berniukas mintinai citavo per ilgąjį pokalbį, užsimezgusį po to, kai teko palikti Upės Perkėlos senolius. Esė, pavadintoje "Kaip aš suprantu Tiesą" buvo paminėtos dvi mįslės, vieną kurių Edis jau buvo spėjęs pasiūlyti Bleinui.

- SIUZANA? KUR TU DINGAI, MANO MAŽOJI PIEMENAITE?

Vėl erzina, bet dabar švelniai, *geraširdiškai*. Panorėjęs Bleinas galėjo tapti toks žavingas... kaip kai kurie anksčiau pažinoti išpaikinti vaikai.

- Taip, Bleinai. Aš girdžiu tave. Štai mano mįslė. Kas turi keturis ratus ir daug musių?

Pasigirdo spragtelėjimas, tarytum Vienbėgis būtų nusprendęs pliaukštelėti liežuviu į gomurį. Paskui stojo trumpa pauzė. Bleinui prašnekus, iš jo balso buvo išgaravusios visos linksmos gaidelės:

- ŠIUKŠLIŲ SUNKVEŽIMIS, ŽINOMA. TAI VAIKIŠKA MĮSLĖ. JEI IR KITOS BUS PANAŠIOS, AŠ LABAI PASIGAILĖSIU IŠGELBĖJĘS JUMS GYVYBES, KAD IR TOKIAM TRUMPAM LAIKOTARPIUI.

Maršruto žemėlapis vėl nutvisko, bet šį sykį ne raudonai, o blyškiai rožine spalva.

- Nesiutinkite jo, - ėmė maldauti Mažasis Bleinas. Kiekvieną kar-

tą, kai jis suspigdavo, Siuzana įsivaizduodavo matanti prieš save išprakaitavusį, baugščiai susigūžusį pliką neūžaugą. Didžiojo Bleino balsas sklido iš visų pusių (it koks Dievo dudenimas Sesilio B. de Milio filme, pagalvojo Siuzana), tuo tarpu mažasis jo dvynys cypė tiktai iš vieno garsiakalbio, pritvirtinto palubėje. - *Prašau* jo nepykdyti; jis jau pasiekė greičio ribą, o kompensatoriai vos spėja susidoroti su perkrova. Jau nešnekant apie tai, jog nuo tada, kai paskutinį kartą važiavome šiuo keliu, geležinkelio bėgio būklė gerokai pablogėjo.

Siuzana, kuri kitados pakankamai prisikratė troleibusuose ir metro vagonuose, nejautė jokių nepatogumų. Kelionė vyko taip pat sklandžiai, kaip ir tuo momentu, kai traukinys pajudėjo iš Lado Lopšio, tačiau ji patikėjo Mažuoju Bleinu. Akivaizdu, kad po *pirmojo* krestelėjimo, jiems daugiau nebūtų lemta ką nors pajusti.

Rolandas stuktelėjo alkūne Siuzanai į šoną sugrąžindamas ją į realybę.

- Ačiū, Bleinai, - pratarė ji ir dešiniosios rankos pirštais tris kartus plekštelėjo sau į gerklę, pakartodama Rolando gestą, kai šis pirmą kartą šnekėjo su tetule Talita.

- DĖKUI UŽ MANDAGUMĄ, - smagiai, kaip ir anksčiau, atsakė Bleinas. Siuzanai dingtelėjo, jog tai geras ženklas, nepaisant to, kad Vienbėgis aiškiai iš jos šaipėsi. - DEJA, AŠ NESU MOTERIS. JEI TURĖČIAU LYTĮ, VEIKIAUSIAI BŪČIAU VYRAS.

Sutrikusi Siuzana pažvelgė į Rolandą.

- Vyrams pagarba atiduodama kairiąja ranka, patapšnojant į krūtinę. - Šaulys parodė jai, kaip tai daroma.

- O...

Rolandas atsisuko į Džeiką. Berniukas atsistojo, padėjo Oi ant krėslo (veltui stengėsi atsikratyti plepetūnu, nes šis, strykelėjęs ant grindų, nusekė Džeikui įkandin) ir žengė į tarpueilį atsigręždamas į maršruto žemėlapį.

- Labas, Bleinai. Čia aš, Džeikas. Na, žinai, Elmerio sūnus.

- SAKYK SAVO MĮSLĘ.

- Bėgti gali, eiti - ne, turi žiotis - nešneka, vingiuoja ne uodega, turi vagą - nesodina. Kas?

- ŠITA NEBLOGA! TIKIUOSI, SIUZANA PASIMOKYS IŠ TAVĘS, DŽEIKAI, ELMERIO SŪNAU. ATSAKYMAS TURĖTŲ BŪTI AKIVAIZDUS BET KURIAI PROTINGAI BŪTYBEI. TAČIAU TAVO PASTANGOS VERTOS PAGARBOS. TAI UPĖ.

- Ačiū, Bleinai, tu atsakei teisingai. - Kairiosios rankos pirštais berniukas dunkstelėjo tris kartus į savo krūtinę ir atsisėdo. Siuzana apkabino jį ir švelniai suspaudė. Džeikas apdovanojo ją dėkingu žvilgsniu.

- *Hail*, Bleinai, - atsistojęs pratarė Rolandas.

- *HAIL*, ŠAULY. - Sprendžiant iš Bleino balso, jį vėl apėmė noras suprunkšti... gal jis taip reagavo į pasisveikinimą, kurio Siuzana dar nebuvo girdėjusi. Ką reiškia tas "hail"? Jai į galvą šovė mintis apie Hitlerį, paskui atgijo prisiminimai apie sudužusį lėktuvą, regėtą už Lado miesto ribų. "Focke-wulf" modelį, anot Džeiko. Moteris nieko nenutuokė apie skraidymo aparatus, užtat žinojo, jog kabinoje sėdėjo miręs lakūnas, po kurio žūties buvo praėję tiek laiko, kad jo kūnas netgi netrenkė puvėsių dvoku.

- MINK SAVO MĮSLĘ, ROLANDAI, IR TEGUL JI BŪNA GRAŽI.

- Pasistengsiu, Bleinai. Kas anksti rytą vaikščioja ant keturių, dieną - ant dviejų, vakare - ant trijų?

- IŠ TIESŲ GRAŽI, - sutiko Bleinas. - PAPRASTA, BET VIS VIEN GRAŽI. TAI ŽMOGUS. KŪDIKYSTĖJE JIS ŠLIAUŽIOJA KETURPĖSČIAS, SUAUGĘS VAIKŠTO DVIEM KOJOM, O SENATVĖJE PASIREMIA LAZDA.

Vienbėgio balsas trykšte tryško pasitenkinimu, ir Siuzana ūmai suvokė niekinanti šią savimylą, mirtį sėjančią mašiną. Ji neabejojo, kad jaustųsi lygiai taip pat, net jeigu jie nebūtų pastatę ant kortos savo gyvybių beprotiškame mįslių turnyre.

Rolandas savo ruožtu išliko ramus kaip uola.

- Ačiū, Bleinai, tu atsakei teisingai. - Jis prisėdo nesivargindamas atlikti ritualinio pagarbos gesto ir pašnairavo į Edį, kuris atsistojo ir išėjo į tarpueilį.

- Kas geresnio, Bleinai, senas bičiuli? - paklausė jis. Rolandas krūptelėjo ir papurtė galvą trumpam prisidengdamas akis savo sužalota dešiniąją ranka.

Vienbėgis nesiteikė atsiliepti.

- Bleinai? Ar girdi mane?

- TAIP. BET AŠ NENUSITEIKĘS KLAUSYTIS TAVO LENGVABŪDIŠKŲ TAUŠKALŲ, EDI IŠ NIUJORKO. SAKYK SAVO MĮSLĘ. SPĖJU, KAD JI BUS SUNKI, NEPAISANT TAVO ATŽAGARAUS IR KVAILO ELGESIO. LAUKIU JOS NEKANTRAUDAMAS.

Edis dirstelėjo į Rolandą, kuris pamojo ranka - *tęsk, dėl tėvo, tęsk!* - tada nukreipė akis į maršruto žemėlapį, kur žalias taškelis ką tik prašoko pro Rilėją. Siuzana suprato, kad Edis įtaria tai, ką ji seniai žinojo: Bleinas numano apie jų užmačias patyrinėti jo galias pačiomis įvairiausiomis mįslėmis. Ne tik numano, bet ir su džiaugsmu priima iššūkį.

Siuzanos širdį suspaudė šaltukas: pamažu užgeso visos viltys, kad jie sugebės lengvai išnešti sveiką kailį.

4

- Na, nežinau, ar mįslė pasirodys tau sunki, - tarė Edis, - bet aš manau, kad ji nėra iš lengvųjų. - Beje, atsakymo jis taip pat nežinojo, kadangi kažkas išplėšė paskutinius "Mįslių! Galvosūkių ir užduočių kiekvienam" puslapius. Koks skirtumas? Pagal taisykles, ne jiems reikėjo sukti galvas dėl atsakymų.

- AŠ IŠKLAUSYSIU IR ATSAKYSIU.

- Kai ištari jos vardą, ji pranyksta. Kas tai?

- TYLA, APIE KURIĄ TU NIEKO NEIŠMANAI, EDI IŠ NIUJORKO, - akimoju atsiliepė Bleinas, ir Edžio veidas truputį ištįso. Nereikėjo net tartis su kitais: Vienbėgis įminė mįslę teisingai. Bjauriausia tai, kad pasiutiškai greitai. Edis niekada nebūtų to pripažinęs, tačiau jis paslapčia vylėsi, jog sugebės priblokšti Bleiną savo pirmąja mįsle, sudraskyti jį į skutelius, ir dar taip, kad jų nė pats velnias nepajėgtų sulipdyti į vieną krūvą. Tokia viltis paprastai sukirbėdavo, kai jis imdavo kratyti kauliukus kokio nors tamsaus baro užkaboryje arba žaisdamas "akį" surinkdavo septyniolika taškų ir nuspręsdavo atversti kortas. Tomis akimirkomis nuojauta tvirtindavo, kad viskas baigsis kuo puikiausiai, nes jis - geriausias ir geriausių.

- Aha, - atsiduso Edis. - Tyla, apie kurią aš nieko neišmanau. Ačiū, Bleinai, tu atsakei teisingai.

- TIKIUOSI, ŠI PAMOKA TAU BUVO VERTINGA, - pridūrė Bleinas, o Edis pagalvojo: *Ak tu, sukruštas mechanini melagi.* Vienbėgio balsas vėl skambėjo taip, tarsi jis būtų nepaprastai patenkintas savimi. Argi ne keista, kad mašina turi tokį platų emocijų akiratį? Įdomu, ar jausmus užprogramavo Didieji Protėviai, ar kažkuriame gyvenimo etape Bleinas pats pasirūpino juos susikurti? Nežinia, kaip ilgi dešimtmečiai ir amžiai gali paveikti elektroniką. - NORITE, KAD AŠ PASIŠALINČIAU IR SUTEIKČIAU GALIMYBĘ PASITARTI?

- Taip, - atsiliepė Rolandas.

Maršruto žemėlapis nusidažė ryškiai raudona spalva. Rolando veidas pasislėpė po abejingumo kauke, tačiau atsisukęs Edis spėjo išvysti siaubingą dalyką - visišką neviltį, sekundės dalį sušmėžavusią Šaulio akyse. Nieko panašaus Edis nebuvo matęs nei tada, kai Rolandas merdėjo, apkandžiotas vėžiagyvių, nei tada, kai pats taikėsi į Šaulį jo revolveriu, nei tada, kai šlykštusis Gašeris pagrobė Džeiką ir nusitempė berniuką į Lado požemius.

- Ką dabar darysime? - paklausė vaikas. - Visi keturi dalyvausime kitame rate?

- Nėra prasmės, - palingavo galva Rolandas. - Bleinas tikriausiai žino tūkstančius, ar net milijonus mįslių. Blogiausia, kad jis žino, *kaip* jas spėlioti... logiškai protaudamas sugeba sukurti mįsles arba išmąstyti jų atsakymus. - Šaulys atsigręžė į apsikabinusius Edį ir Siuzaną. - Aš teisus? Jūs sutinkate?

- Taip, - tvirtai pareiškė Siuzana, ir jos mylimasis nenoriai linktelėjo. Nė kiek *netrokšdamas* sutikti jis suprato, kad Šaulys neklysta.

- Ką gi mums *daryti*, Rolandai? - pasiteiravo Džeikas. - Juk turi būti kokia nors išeitis... ar ne?

Pameluok jam, šunsnuki, nuožmiai pagalvojo Edis.

Rolandas pasistengė įvykdyti prašymą, matyt išgirdęs jį mintyse. Savo sužalota ranka pašiaušė berniuko plaukus.

- Kokią nors išeitį visuomet įmanoma surasti, Džeikai. Svarbiausia, ar mums užteks laiko sugalvoti teisingą mįslę. Jis minėjo kelyje užtruksiąs šiek tiek mažiau nei devynias valandas...

- Aštuonias valandas keturiasdešimt penkias minutes, - patikslino Džeikas.

- O tai ne tiek jau daug. Kol kas prabėgo beveik šešiasdešimt minučių...

- Anot žemėlapio, jei tik šis neklysta, mes esame pusiaukelėje į Toupeką, - įsitempusiu balsu tarstelėjo Siuzana. - Gal mūsų mechaninis draugužis pamelavo dėl kelionės trukmės? Gal norėjo įgauti pranašumo?

- Galbūt, - pritarė Rolandas.

- Ką gi mums daryti? - pakartojo Džeikas.

Šaulys giliai įkvėpė, sulaikė alsavimą, ir išpūtė orą.

- Kurį laiką leiskite man vienam minti mįsles. Užduosiu jam pačias sunkiausias, kokias tik atsimenu iš savo vaikystės mugių. Jei artėsime prie... prie Toupekos nelėtindami greičio, ir man nepavyks įveikti Bleino, tuomet tu, Džeikai, pasiūlyk jam kelias mįsles iš kny-

gutės. Pačias sudėtingiausias mįsles. - Išsiblaškiusiu judesiu patrynęs skruostą jis nužvelgė ledo skulptūrą. Jei anksčiau žvarbą skleidžianti statula panėšėjo į jį, tai dabar aptirpęs ledo luitas virto beforme mase. - Aš tebemanau, kad atsakymas glūdi knygoje. Neveltui atsinešei ją su savimi sugrįžęs į šį pasaulį.

- O kaip dėl mūsų? - paklausė Siuzana. - Ką veikti mudviem su Edžiu?

- *Mąstykite*, - atšovė Rolandas. - *Mąstykite*, vardan savo tėvų.

- Aš nesitaikau ranka, - tarė Edis, kuris staiga pajuto, kad tolsta nuo savęs. Panašiai jautėsi, kai pirmą kartą išvydo timpą, o paskui raktą, įkalintą medyje, laukiantį, kol jį kas nors išdrožinės... vis dėlto šį sykį pojūčiai buvo kitokie.

Rolandas nukreipė į jį smalsiai žibančias akis.

- Taip, Edi, tu sakai tiesą. Šaulys šaudo savo protu. Ką sugalvojai?

- Nieko. - Jis būtų galėjęs šį tą pridurti, bet liežuvį surakino atgiję keisti vaizdai - keisti *prisiminimai*: Rolandas, palinkęs prie Džeiko vienoje iš stovyklaviečių, netoli Lado miesto. Jie abu sėdi prie šakelių krūvos. Rolandas, kaip paprastai, įsijautęs į mokytojo vaidmenį. Bet dabar mokinio vietą užima Džeikas, kuris bando įžiebti ugnies kibirkštį, kirsdamas skeltuvu į titnagą. Tamsoje gesta nutviskusios žiežirbos. Šaulys tvirtina, kad berniukas elgiasi kvailai. Paprasčiausiai... *kvailai*.

- Ne, - garsiai ištarė Edis. - Jis taip nesakė. Bent jau ne vaikui.

- Edi? - susirūpinusi, netgi išsigandusi tarstelėjo Siuzana.

Gal reikėtų tiesiai šviesiai paklausti, ką jis sakė, broliuk? - nuskambėjo Henrio, Didžioji Žynio ir Garsaus Narkašos balsas. Pirmą kartą po ilgo laiko. - *Jis sėdi šalia. Nagi, paklausk. Nustok bruzdėti kaip kūdikis, pritriedęs į vystyklus.*

Nekokia mintis, turint omenyje, kad Rolando pasaulyje ne taip tvarkomi reikalai. Turint omenyje, kad *visas* Rolando pasaulis susidėjo iš mįslių. Tu šaudai ne ranka, o protu. Savo *suknistu* protu. Ką vienas žmogus galėjo patarti kitam, nepajėgiančiam įskelti žiežirbos? Pasistatyti titnagą arčiau, žinoma, ir būtent tai Rolandas pasakė Džeikui: *Pasistatyk titnagą arčiau ir stipriai laikyk.*

Atsakymas slypi kažkur kitur. Visai čia pat - tiktai "čia pat" nesiskaito, kaip sakydavo Henris Dynas, prieš tapdamas Didžiuoju Žyniu ir Garsiuoju Narkaša. Atmintis vengė padėti Edžiui, nes Rolandas jį įskaudino... sugėdino... išjuokė...

Galbūt atsitiktinai, bet... *kažkas* buvo. Kažkas tokio, kas priminė senus pojūčius, kuriuos sukeldavo Henris. Antraip kokio velnio broliui reikėjo vėl pasirodyti?

Dabar visi į jį žiūrėjo. Netgi Oi.

- Ką gi, - kreipėsi jis į Rolandą, šiek tiek dygiau nei derėtų, - tu norėjai, kad mąstytume. Mes įvykdysime tavo prašymą. - Edis taip įtempė savo prakeiktą smegeninę...

(*aš šaunu savo protu*)

...kad šioji įkaito lyg žaizdras, bet jis neketino to pripažinti bjauriajam ištįsėliui. - O tu šnekėkis su Bleinu. Mink mįsles.

- Kaip pasakysi. - Rolandas atsistojo ir nužingsniavęs tarpueiliu prispaudė delną prie purpurinio stačiakampio. Žaliasis taškas pasislinko už Rilėjos stotelės, tačiau Edis aiškiai matė, kad jis juda kur kas lėčiau. Tikriausiai kelionės tempą koreguoja įmontuotos kompiuterinės programos arba Bleino nenoras skubėti ir atsisakyti malonių gyvenimo akimirkų.

- AR TAVO *KA-TETAS* PASIRUOŠĘS TĘSTI VARŽYBAS, ROLANDAI, STIVENO SŪNAU?

- Taip, Bleinai, - pratarė Rolandas liūdnoku balsu. - Kurį laiką mįsles minsiu vienas, jei tu neprieštarauji.

- BŪDAMAS SAVO *KA-TETO DINU* IR TĖVU, TURI TOKIĄ TEISĘ. PASIŪLYSI MAN MUGĖS MĮSLES?

- Taip.

- GERAI. - Nuo pasitenkinimo kupino balso žiūrovus kone supykino. - SU MIELU NORU JŲ IŠKLAUSYSIU.

- Gerai. - Rolandas giliai atsikvėpė ir pradėjo: - Pamaitink mane, ir aš gyvensiu, pagirdyk - ir aš numirsiu. Kas aš esu?

- UGNIS. - Jokios dvejonės. Tiktai nepakenčiamas, manieringas tonas, anot kurio: *Šią mįslę buvau girdėjęs tūkstančius kartų dar tais laikais, kai tavo senelė buvo jauna. Bandyk dar sykį! Ištisus amžius taip nesilinksminau. Bandyk dar sykį!*

- Kas pučia be lūpų?

- VĖJAS. - Nė nesusimąstė prieš atsakydamas.

- Tu sakai tiesą. Kita. Lengvas it plunksna, bet ilgai neišlaikysi.

- KVAPAS. - Ir vėl jokios dvejonės.

Tačiau jis suabejojo, staiga pagalvojo Edis. Siuzana ir Džeikas nenuleido akių nuo Rolando, agoniškai įsitempę, suspaudę kumščius, tarytum *maldaudami*, kad jis užduotų teisingą mįslę, ties kuria Bleinas sukluptų; ištrauktų iš užančio kozirių tūzą su užrašu "Čiuožkite iš

šito kalėjimo po velnių". Edis negalėjo vienu metu žiūrėti į juos, ypač į Siuzę, ir sutelkti mintis. Nuleidęs galvą įsistebeilijo į savo delnus, taip pat sugniaužtus, prisivertė ištiesti pirštus ir atremti juos į kelius. Paaiškėjo, jog tai labai sunki užduotis. Tuo tarpu Rolandas, stypsantis tarpueilyje, nesiliovė atakavęs Bleino savo auksinėmis jaunystės mįslėmis.

- Atspėk, Bleinai: jei nori, kad sustočiau, neužgauk manęs, tiktai paliesk. Užsiliepsnojusi panirsiu į džiaugsmo jūrą.

Siuzana sulaikė alsavimą. Net ir nuleidęs akis Edis žinojo, kad ji galvoja tą patį, ką ir jis: šita mįslė itin gera, *velniškai* gera. Gal...

- ŽMOGAUS ŠIRDIS, - kaip ir anksčiau, nė trupučio nedvejodamas atsakė Bleinas. - MĮSLĖ DIDŽIĄJA DALIMI REMIASI POETIŠKOMIS ASOCIACIJOMIS; NORINT JĄ ĮMINTI, UŽTENKA PAVARTYTI DŽONO EIVERIO, SIRONIJOS HANC, ONDOLOS, VILJAMO BLEIKO, DŽEIMSO TEITO, VERONIKOS MEIS IR KITŲ KŪRINIUS. TIESIOG NUOSTABU, KAIP ŽMOGIŠKOS BŪTYBĖS SUGEBA PAMESTI GALVAS DĖL MEILĖS. VISUOSE BOKŠTO LYGIUOSE, NETGI ŠIAIS NUOSMUKIO LAIKAIS. TĘSK, ROLANDAI IŠ GILEADO.

Siuzana iškvėpė sulaikytą orą. Edžiui vėl panižo sugniaužti delnus, tačiau jis susitvardė. *Pastatyk titnagą arčiau,* galvoje nuskambėjo Rolando balsas. *Pastatyk titnagą arčiau, dėl savo tėvo!*

O Vienbėgis Bleinas nesiliovė dundėjęs į pietryčius, padangėse spindint Demono mėnuliui.

II skyrius
PESIJO KRIOKLYS

1

Džeikas nežinojo, ar dešimt paskutinių knygelės mįslių pasirodys sunkios Bleinui, tačiau pats manė, kad jos ganėtinai sudėtingos. Kita vertus, priminė sau, jis - ne protinga mašina, kurios sąmonė glūdi giliai po žeme, milžiniškuose kompiuteriniuose duomenų bankuose. Dabar tereikia nepasiduoti. Dievas nekenčia bailių, retsykiais minėdavo Edis. Jei toji dešimtinė niekuo nepagelbės, jis išbandys Aarono Depnė Samsono mįslę (*Iš ėdančiojo išėjo šis tas pavalgyti,* ir taip toliau). Jei šioji bus atspėta, tada... po paraliais, jis nenutuokė, ką tada darys, net neįsivaizdavo, kaip jausis. *Aš perdegęs*, pamanė Džeikas, *ir tai tiesa.*

Kas čia keisto? Per pastarąsias aštuonias valandas jam teko patirtį pačių įvairiausių emocijų. Iš pradžių siaubą, kai griūnant nuo kabančio tilto drauge su Oi, užvaldė įsitikinimas, kad jųdviejų gyvybes pasiglemš Sendo upė. Paskui klajonės su Gašeriu po beprotišką Lado labirintą. O tada teko žvelgti į siaubingas Tik-Tako akis ir atsakyti į neatsakomus klausimus apie laiką, nacius ir tranzityvines schemas. Tik-Tako kvota greičiausiai niekuo nesiskiria nuo galutinio egzamino pragare.

Kai jį išgelbėjo Rolandas (kartu su Oi; jei ne plepetūnas, nūnai jis būtų virtęs pūvančiu mėsos gabalu), užplūdo palengvėjimas. Po miestu regėti vaizdai sukėlė nuostabą. Siuzanai išsprendus mįslę, atšaunančią Bleino vartus, apniko baiminga pagarba. Ir galiausiai - giliai atmintin įsirėžęs beprotiškas bėgimas į Vienbėgio vagoną, siekiant pasislėpti saugioje vietoje, kol Bleinas dar nebuvo spėjęs atverti nervus paralyžiuojančių dujų saugyklų, tūnančių po Ladu.

Visa tai išgyvenus, Džeikas persismelkė palaimingu įsitikinimu, kad Rolandas *neabejotinai* nugalės Bleiną, kuris privalės įvykdyti sutarties sąlygas ir išleisti juos paskutinėje stotelėje (ir visiškai nesvarbu, kas Viduriniajame pasaulyje atstoja Toupeką). Tuomet jie suras Tamsųjį Bokštą ir padarys tai, ką privalo padaryti, pakeis tai, ką būtina pakeisti arba pataisyti. O kas paskui? Jie gyvens ilgai ir laimingai. Kaip pasakoje.

Tik štai...

Jie gali girdėti vienas kito mintis, aiškino Rolandas, dalintis *khefu* - vienu iš *ka-teto* elementu. Kai Šaulys atsistojo tarpueilyje, kad užmintų mįsles, girdėtas vaikystėje, į Džeiko sąmonę įsisunkė pražūties nuojauta. Pastaroji sklido ne tik iš Rolando; juodas slogias bangas spinduliavo ir Siuzana. Užtat Edis sėdėjo nuklydęs kažkur į savo minčių gelmes. Gal tai nėra blogai, tačiau neturėdamas jokių garantijų...

...Džeikas vėl išsigando. Dar blogiau - jį apėmė neviltis, kaip vargšę auką, negailestingo priešo įpraustą į kampą. Berniuko pirštai neramiai glostė Oi kailiuką; pažvelgęs į juos Džeikas krūptelėjo iš nuostabos: jam daugiau neskaudėjo rankos, į kurią įsikando plepetūnas krisdamas nuo tilto. Aiškiai buvo matyti žvėrelio dantų paliktos žymės ir sukrešėjusio kraujo pluta ant delno bei riešo, tačiau maudimas išgaravo. Atsargiai ją sulenkęs pajuto dilgsėjimą, labai miglotą ir blankų.

- Bleinai, kas girioj kirstas, mieste pirktas, parėjęs namo - verkia?

- SMUIKAS, - pareiškė Vienbėgis linksmu savimylišku balsu, nuo kurio Džeiką vos nesupykino.

- Ačiū, Bleinai, tu ir vėl atsakei teisingai. Kita...

- Rolandai?

Šaulys atsisuko į Džeiką, ir rimto susitelkusio jo veido bruožai mažumėle sušvelnėjo. Vaikas su džiaugsmu pastebėjo, kad jo lūpų kampučiai virptelėjo tarytum mėgindami išspausti šypseną.

- Kas yra, Džeikai?

- Mano ranka. Daugiau nejaučiu to geliančio skausmo!

- NIEKAI, - tęsiamu Džono Veino balsu prašneko Bleinas. - AŠ NEGALĖJAU ŽIŪRĖTI, KAIP KANKINASI LETENĄ SUSIŽEIDĘS SKALIKAS, JAU NEKALBANT APIE MAŽĄ MIELĄ VAIKINUKĄ, TOKĮ, KAIP TU, SU TRAPIA RANKELE. TODĖL NUSPRENDŽIAU TAVE PAGYDYTI.

- Kaip? - paklausė Džeikas.

- PAŽVELK Į SAVO KRĖSLO RANKTŪRĮ.

Džeikas išvydo susiraizgiusių gijų groteles, panašias į tranzistorinio radijo imtuvo garsiakalbį, kurį jis regėjo būdamas septynerių ar aštuonerių metų.

- TAI DAR VIENAS BARONŲ KLASĖS PRIVALUMAS, - manieringai paskelbė Bleinas. Džeikui dingtelėjo, kad mechaninis pasipūtėlis, bipoliarinis moksliukas, kuo puikiausiai pritaptų Paiperio mokykloje. - SKENUOJANTIS SPEKTRINIS STIPRINTUVAS - TAI VISŲ PIRMA DIAGNOSTINIS PRIETAISAS. TAČIAU JIS TAIP PAT GALI SUTEIKTI NESUDĖTINGĄ PIRMĄJĄ PAGALBĄ, KAIP TAVO ATVEJU, NETGI APRŪPINTI KRAUJOTAKĄ MAISTINGOMIS MEDŽIAGOMIS, FIKSUOTI SMEGENŲ BANGAS, ANALIZUOTI STRESINĘ BŪSENĄ IR KOREGUOTI EMOCIJAS, NATŪRALIAI STIMULIUODAMAS ENDORFINŲ GAMYBĄ. BE TO, SKENUOJANTIS STIPRINTUVAS GALI SUKURTI LABAI TIKROVIŠKAS ILIUZIJAS IR HALIUCINACIJAS. GAL PAGEIDAUTUM PASIMĖGAUTI PIRMAISIAIS LYTINIAIS SANTYKIAIS SU SEKSO DEIVE, GERAI ŽINOMA TAVO BOKŠTO LYGMENYJE, DŽEIKAI IŠ NIUJORKO? GAL SU MERLINA MONRO, RAKELE VELŠ ARBA EDITA BANKER?

Džeikas prajuko. Jis suprato, kad smarkiai rizikuoja kvatodamas iš Bleino, bet paprasčiausiai neįstengė susivaldyti.

- Edita Banker tikrovėje *neegzistuoja*, - pataisė berniukas Vien-

bėgį. - Tai televizinio serialo veikėja. Tikrasis aktorės vardas yra... hmm... Džina Steipelton. Ir ji panaši į ponią Šo, mūsų ūkvedę. Miela moteris, bet... na, žinai... ne paukštytė.

Bleinas ilgai tylėjo. Kai pagaliau kompiuteris prašneko, žaismingą intonaciją pakeitė atšiaurios gaidelės.

- MELDŽIU ATLEISTI, DŽEIKAI IŠ NIUJORKO. TAIP PAT ATSIIMU PASIŪLYMĄ DĖL SEKSUALINIŲ SANTYKIŲ.

Prisivirei košės per ilgą liežuvį, pagalvojo Džeikas ir kilstelėjęs ranką pridengė vypsnį. Tada garsiai ištarė (su viltimi, kad jo paties balsas nuskambės pakankamai nuolankiai):

- Nieko tokio, Bleinai. Šiaip ar taip, aš tam per jaunas.

Siuzana ir Rolandas susižvalgė. Moteris nežinojo, kas toji Edita Banker - "Visi šeimoje" serialas dar nebuvo rodomas per televiziją jos *laikais*. Tačiau Siuzana teisingai įvertino situaciją. Džeikas matė kaip putlios jos lūpos nebyliai suformavo žodį ir pasiuntė jį kaip muilo burbulą Šauliui.

Klaida.

Taip, Bleinas suklydo. Negana to, jį pričiupo Džeikas Čambersas, vienuolikmetis berniukas. Kur viena klaida, ten gali būti ir kita. Vis dėlto užgeso ne visos vilties kibirkštys, nusprendė vaikas, kaip ir Upės Perkėloje. Pagalvojęs apie tai, jis leido sau šiek tiek atsipalaiduoti.

2

Rolandas nepastebimai linktelėjo Siuzanai ir vėl atsisuko į vagono pirmgalį ketindamas pratęsti mįslių varžybas. Nespėjus Šauliui prasižioti, Džeikas sugavo save palinkstant į priekį. Argi ne juokinga, kad nieko nejauti, traukiniui lekiant pastoviu greičiu, ir iš karto supranti, kada jis pradeda lėtinti tempą?

- ŠTAI, KĄ JUMS REIKĖTŲ BŪTINAI PAMATYTI. - Vėl džiugiai skambantis Bleino balsas neįkvėpė Džeikui pasitikėjimo; ne sykį teko girdėti, kaip jo tėvas pradėdavo panašiai šnekėti telefonu (dažniausiai su kokiu nors pavaldiniu, kuris KRP - Kaip Reikiant Prisidirbo), o viskas baigdavosi tuo, kad Elmeris Čambersas, stryktelėjęs ant kojų, pasvirdavo virš stalo it žmogus, kurį surietė pilvo skausmai, ir staugdavo iš visų plaučių; tuo momentu jo veidas paraudonuodavo kaip burokas, maišeliai po akimis įgaudavo violetinį baklažanų atspalvį. - MAN VIS VIEN REIKĖS ČIA STABTELĖTI. PRIVA-

LAU PAKEISTI ENERGIJOS ŠALTINĮ IR ĮJUNGTI AKUMULIATORIUS. TAČIAU IŠ PRADŽIŲ TURĖSIU JUOS PAKRAUTI.

Vagonas švelniai krustelėjo, ir Vienbėgis sustojo. Išblėsus sienų spalvoms, jos vėl tapo permatomos. Siuzana aiktelėjo iš baimės ir nuostabos. Rolandas žengė kairėn pusėn, ištiesęs ranką, kad neatsitrenktų galva į vagono sieną, tuomet pasilenkė, prisimerkęs ir įsirėmęs delnais į kelius. Oi pradėjo amsėti. Žadą atimantis vaizdas, pateiktas baronų salono apžvalgos režimo, regis, nesujaudino tiktai Edžio. Jis dirstelėjo kartelį laukan, visiškai paniręs į savo mintis, po to vėl nukreipė akis į rankas. Džeikas smalsiai jį nužvelgė ir atsisuko į permatomą sieną.

Atrodė, tarsi jie būtų sklendę beribės, mėnulio šviesos užlietos bedugnės viduryje. Apačioje Džeikas įžiūrėjo plačią, kunkuliuojančią upę. Ne Sendą, nebent Rolando pasaulyje upės būtų sugebėjusios pakeisti savo tėkmės kryptį (berniukas pernelyg menkai pažinojo Vidurinįjį pasaulį, kad atmestų tokią galimybę). Be to, skirtingai nuo ramaus Sendo, šis vandens srautas riaumojo, sūkuriavo, tryško nuo kalnų, primindamas įniršusį peštuką, kuriam maga sukelti skandalą ir pamojuoti kumščiais.

Išvydęs medžius, styrančius ant stačių šlaitų abipus upės, Džeikas su palengvėjimu pastebėjo, kad savo išvaizda jie primena normalias egles, dažnai sutinkamas, tarkim, Kolorado ar Vajomingo kalnuose. Paskui jo žvilgsnis nukrypo į tarpeklio skardį. Per šį kliokė toks platus ir gilus krioklys, kad Niagara, prie kurios Džeikas lankėsi kartu su tėvais (per vieną iš trijų šeimos atostogų, išlikusių prisiminimuose; dvejas teko nutraukti, nes tėvą skubiai iškvietė į darbovietę), palyginti su juo, tepriminė švelnų upokšnį, čiurlenantį trečiarūšiame atrakcionų parke. Krioklio puslankyje tvyrančią erdvę, gaubė iš apačios kylantis rūkas, kuriame tviskėjo pustuzinis įvairiaspalvių mėnulio vaivorykščių. Džeikui jos atrodė lyg susipynę olimpiniai žiedai.

Pačiame krioklio centre, maždaug dviem šimtais pėdų žemiau skardžio pakraščio, nuo kurio sruvo upė, kyšojo du akmeniniai luitai. Nors Džeikas neįsivaizdavo, kokiu būdu skulptoriui (arba jų komandai) pasisekė nusileisti iki tos vietos, jis negalėjo patikėti, jog tai - gamtos nugludintos uolos. Jos buvo neįtikėtinai panašios į snukius prašiepusių šunų galvas.

Pesijo krioklys, pamanė berniukas. Nuo čia ne taip jau toli iki Dašervilio. O už jo... Toupeka. Paskutinė stotelė. *Prašome visus lipti laukan.*

- VIENĄ MINUTĖLĘ, - prašneko Bleinas, - TUOJAU LEISIU JUMS PASIMĖGAUTI NATŪRALIU GARSU.

Kažkas šnypšdamas sugirgždėjo, tarsi mechaniniam monstrui būtų magėję atsikrenkšti, ir bendražygius užliejo griausmingas maurojimas, atsklidęs nuo vandens, plūstančio du tūkstančius pėdų žemyn į akmeninę tarpeklio daubą - milijardai galonų per minutę, kiek Džeikui teko girdėti. Pro šunų snukius švilpė miglos tumulai, lyg iš ventiliacinių pragaro angų trykštantys garai. Triukšmo lygis stiprėjo. Nuo kurtinančio gausmo ėmė vibruoti Džeiko galva. Užspaudęs delnais ausis jis išvydo, kad Rolandas, Edis ir Siuzana padarė tą patį. Oi lojo, tačiau berniukas jo negirdėjo. Siuzanos lūpos vėl sukrutėjo, ir iš jų pavyko išskaityti žodžius - *Nustok, Bleinai, nustok!* - bet jos balsas nepasiekė Džeiko ausų, kaip ir plepetūno kiauksėjimas, nors akivaizdu, kad moteris klykė, kiek leido jėgos.

Bleinui nepaliaujamai garsinant krioklio riaumojimą, vaikas pajuto, kad akiduobėse pradėjo mėšlungiškai trūkčioti akių obuoliai. Jis neabejojo, kad ausų būgneliai neatlaikys spaudimo ir sprogs, kaip perkrautos garsiakalbio kolonėlės.

Staiga viskas baigėsi. Jie kybojo virš skardžio, skendinčio sidabrinėse ūkanose; priešais krentančio vandens stulpą vis dar pynėsi mėnulio vaivorykštės, lėtai ir svajingai; iš kliokiančio srauto tebekyšojo akmeniniai nuožmūs skalikų snukiai, tačiau pasaulį drebinantis griausmas išgaravo.

Vieną sekundės dalį Džeikas galvojo, kad jis išties apkurto, bet po akimirkos berniukas išgirdo, kaip loja Oi ir verkia Siuzana. Garsai skambėjo kažkur tolumoje, tarytum ausys būtų užkimštos sausainių trupiniais - laimei, šie pamažu išbyrėjo.

Edis apkabino Siuzanos pečius ir pažvelgė į maršruto žemėlapį:

- Koks tu šaunus vyrukas, Bleinai.

- AŠ TIK MANIAU, KAD JUMS PATIKS KLAUSYTIS NATŪRALAUS KRIOKLIO RIAUMOJIMO, - atsiliepė Vienbėgis smagiu ir tuo pat metu įskaudintu balsu. - MANIAU, JOG TAI PADĖS JUMS UŽMIRŠTI MANO APGAILĖTINĄ KLAIDĄ, KURI IŠSPRŪDO KALBANT APIE EDITĄ BANKER.

Tai mano kaltė, toptelėjo Džeikui. *Nesvarbu, kad Bleinas tėra mašina, linkusi į savižudybę. Jis vis vien nemėgsta būti pašaipų objektu.*

Vaikas prisėdo prie Siuzanos ir ją apglėbė, klausydamasis silpstančio Pesijo krioklio triukšmo.

- Kas čia vyksta? - paklausė Rolandas. - Kaip tu pakrauni savo akumuliatorius?

- NETRUKUS PAMATYSI, ŠAULY. TUO TARPU UŽMINK MAN KITĄ MĮSLĘ.

- Gerai, Bleinai. Štai, vienas iš Korto deimantėlių, kurių kadaise jis buvo prigalvojęs visą galybę.

- LAUKIU DIDŽIAI SUSIDOMĖJĘS.

Rolandas patylėjo matyt mėgindamas sutelkti mintis, tuomet nukreipė akis į viršų, kur anksčiau buvo vagono stogas, o dabar aiškiai matėsi juodas dangus, nužarstytas žvaigždėmis (įžiūrėjęs Eiponą ir Lidiją - Senąją Žvaigždę ir Senąją Motiną - Džeikas pajuto palengvėjimą, nes šie blykčiojo įprastose vietose). Galų gale Šaulys atsigręžė į stačiakampį, jiems atstojantį Bleino veidą.

- Jos mažos, bet labai skirtingos, viena jų - čia, antra - savo garde, trečią lanko visi, ketvirta nori namo, penktosios vieta ten, kur ramu. Kas jos tokios?

- A, E, I, O, U, PAGRINDINĖS AUKŠTOSIOS KALBOS BALSĖS, - nedelsdamas atsiliepė Bleinas. *Nedaug trūksta, kad aš prapliupčiau kvatoti*, bylojo jo balsas, tarsi priklausantis mažam žiauriam berniukui, kuris stebi, kaip ant įkaitusios viryklės paniškai zuja vabalai. - TAČIAU ŠIĄ MĮSLĘ SUGALVOJO NE TAVO MOKYTOJAS, ROLANDAI IŠ GILEADO. SUŽINOJAU JĄ IŠ DŽONATANO SVIFTO, GYVENUSIO LONDONE - TAME PASAULYJE, IŠ KUR ATVYKO TAVO DRAUGAI.

- Ačiū, Bleinai, - iš Rolando lūpų išsprūdo atodūsis, - tu atsakei teisingai ir, žinoma, neklysti dėl mįslės kilmės. Aš seniai įtariau, kad Kortas žino apie kitų pasaulių egzistavimą. Turbūt jam teko bendrauti su *maniais*, kurie kitados buvo apsistoję už miesto ribų.

- MAN NERŪPI *MANIAI*, ROLANDAI IŠ GILEADO. TAI KVAILA SEKTA. VERČIAU PASIŪLYK MAN DAR VIENĄ MĮSLĘ.

- Gerai. Kas...

- LUKTELĖK. SUSTIPRĖJO SPINDULIO JĖGA. STENKITĖS NEŽIŪRĖTI TIESIAI Į SKALIKUS, MANO ĮDOMIEJI NAUJIEJI DRAUGAI! IR PRISIDENKITE AKIS!

Džeikas nusisuko nuo masyvių akmeninių skulptūrų, kyšančių krioklio viduryje, tačiau nespėjo laiku pakelti rankos ir akies krašteliu

pastebėjo, kaip milžiniškuose snukiuose nušvito nuožmiai spindintys mėlyni veizolai. Iš jų tvykstelėję dantyti žaibai šovė link Vienbėgio. Džeikas griuvo ant baronų salono kilimo, prisidengęs delnais veidą, klausydamasis, kaip inkščia Oi ir už vagono sienų įnirtingai traška elektros iškrova.

Kai jis atsimerkė, Pesijo krioklys buvo dingęs. Mechaninis siaubūnas pasirūpino, kad sienos vėl virstų nepermatomomis. Užtat elektros srauto krebždesys girdėjosi puikiai, kaip ir anksčiau. Bleinas kažkaip sugebėjo pajungti savo reikmėms iš akmeninių galvų akių išsiliejusią Spindulio energiją. *Nuo dabar*, dingtelėjo Džeikui, *jis tegali pasikliauti akumuliatoriais. Nutrūko bet kokie ryšiai su Ladu. Visam laikui.*

- Bleinai, kokiu būdu Spindulio energija saugojama toje vietoje? - pasiteiravo Rolandas. - Kas priverčia ją ištekėti iš akmeninių šunų akių? Kaip tu ja naudojiesi?

Vienbėgis nutylėjo.

- Kas juos išraižė iš uolos? - paklausė Edis. - Protėviai? Ne? Prieš juos gyvenę žmonės? Ar ...*tikrai* žmonės?

Bleinas nesiteikė atsakyti. Tebūnie, nusprendė Džeikas. Jam ne itin norėjosi klausytis pasakojimų apie Pesijo krioklį ir apie tai, kas po juo slypi. Kartą berniukas jau buvojo Rolando pasaulio tamsoje, tad pakankamai prisižiūrėjo, kad suprastų: ten nėra nieko gero.

- Verčiau neklausinėkite, - iš viršaus atsklido Mažojo Bleino balselis. - Taip bus saugiau.

- Neklausinėk kvailysčių, neporinsiu paikysčių, - sumurmėjo Edis spoksodamas užsisvajojusiu mąsliu žvilgsniu į tuštumą ir negirdėdamas, kaip Siuzana į jį kreipiasi.

3

Rolandas įsitaisė priešais Džeiką, dešiniąja ranka nesąmoningai patrindamas šeriais apžėlusį skruostą. Paprastai toks gestas bylodavo apie jo nuovargį arba abejones.

- Senka mano mįslių atsargos, - tarė Rolandas.

Džeikas pervėrė jį nuostabos kupinu žvilgsniu. Šaulys pateikė kompiuteriui maždaug penkiasdešimt minklių - išties daug, kai reikia nesiruošiant iškrapštyti jas iš atminties. Tačiau žinant, kad mįslių spėlionės buvo įaugusios į Rolando gentainių kraują...

Turbūt Šaulys suvokė, ką mąsto Džeikas, tarytum šis būtų ištaręs savo mintis balsu, nes jo lūpų kampučius perkreipė karti šypsenėlė.

- Pačiam neaišku, kas dedasi. Dar vakar ar užvakar būčiau pasakęs, kad savo sąmonės kertėse saugau kokį tūkstantį mįslių. Gal net porą tūkstančių. Bet...

Jis gūžtelėjo pečiais, papurtė galvą ir vėl ėmė nagais gremžti skruostą.

- Aš nieko neužmiršau. Tiesiog atrodo, kad jų niekada nežinojau. Pasaulyje vykstantys pokyčiai ko gero palietė ir mane.

- Tu *pasislinkai*, - tarė Siuzana ir pažiūrėjo į Rolandą su tokiu gailesčiu, kad po sekundės kitos jis nudūrė akis žemyn, lyg būtų deginamas moters žvilgsnio. - Kaip ir visa kita.

- Berods. - Prisimerkęs, kietai sučiaupęs lūpas jis atsigręžė į Džeiką. - Ar būsi pasiruošęs minti mįsles iš savo knygelės, kai tave pakviesiu?

- Taip.

- Gerai. Ir nenusimink. Kova dar nebaigta.

Lauke prislopo elektros traškesys.

- AKUMULIATORIAI PAKRAUTI, VISKAS GERAI, - paskelbė Bleinas.

- Puikumėlis, - sausai tarstelėjo Siuzana.

- Ėlis! - pritarė Oi tiksliai atkartodamas sarkastišką intonaciją.

- MAN TEKS PERJUNGTI NEMAŽAI SISTEMŲ Į KITĄ ENERGIJOS ŠALTINĮ. UŽTRUKSIU NE DAUGIAU KETURIASDEŠIMTIES MINUČIŲ. OPERACIJOS - NESUDĖTINGOS IR VYKDOMOS AUTOMATINIU REŽIMU. JŲ METU PRATĘSIME TURNYRĄ, KURIS SUTEIKIA MAN NEPAKARTOJAMĄ MALONUMĄ.

- Tarsi persėstum iš elektrinio traukinio į dyzelinį, keliaudamas į Bostoną, - nutolusiu, abejingu balsu pastebėjo Edis. - Hartforde, Niuheivene ar vienoje iš tų vietų, kur nesutiktų gyventi nė viena suknista žmogysta, turinti bent lašą sveiko proto.

- Edi? - prabilo Siuzana. - Apie ką tu...

Rolandas palietė jos petį ir pakratė galvą.

- NEKREIPKITE DĖMESIO Į EDĮ IŠ NIUJORKO. - Džiugus Bleinos balsas liudijo, kad jis seniai taip nesismagino.

- Teisingai, - pasakė Edis. - Nekreipkite dėmesio į Edį iš Niujorko.

- JIS NEŽINO GERŲ MĮSLIŲ, SKIRTINGAI NUO TAVĘS, ROLANDAI IŠ GILEADO. UŽMINK MAN DAR VIENĄ.

Šauliui įvykdžius reikalavimą, Džeikas pagalvojo apie baigiamąją

savo esė. *Bleinas tikra rakštis*, rašė jis. *Bleinas tikra rakštis, ir tai yra tiesa*. Neabejotina tiesa.

Mirtina tiesa.

Maždaug po pusvalandžio Vienbėgis Bleinas vėl pajudėjo iš vietos.

4

Lyg užburta Siuzana dėbsojo, kaip mirksintis žaliasis taškas priartėjo prie Dašervilio, aplenkė jį ir nuslinko paskutiniąja kelio atkarpa link galutinės stotelės. Taško greitis rodė, kad semdamas energiją iš akumuliatorių Bleinas važiuoja lėčiau, ir jai pasidingojo, kad baronų salone mažumėle priblėso šviesos. Koks skirtumas? Net jei traukinys lėks ne aštuonių šimtų, o šešių šimtų mylių per valandą greičiu, Toupekoje iš keleivių teliks kruvina košė.

Rolandas taip pat sumažino tempą, ieškodamas mįslių vis gilesnėse atminties kertėse. Tačiau jis *nepasidavė*. Kaip visuomet. Nuo tada, kai pradėjo mokyti ją šaudyti, Siuzana nenoromis pajuto mylinti Rolandą iš Gileado. Šį jausmą, regis, pagimdė susižavėjimo, baimės ir gailesčio mišinys. Ji manė, kad niekada nesugebės pamėgti Šaulio, nes giliai viduje tūnanti Deta Volker amžinai puoselės neapykantą už tai, kad prieš savo valią buvo ištraukta į pasaulį. Šiaip ar taip, Rolandas išgelbėjo Edžio Dyno, jos mylimojo, kūną ir sielą. Tai ypač svarbi priežastis, dėl kurios jis nusipelno meilės. Bet ne vienintelė. Didžiausią įspūdį kėlė tai, kad jis niekada, *jokiomis aplinkybėmis* nepasiduoda. Žodis "atsitraukti" neegzistavo Rolando žodyne, netgi jam patiriant pralaimėjimą... kaip dabar.

- Keliai be vežimų, miškai be medžių, miestai be namų.

- ŽEMĖLAPIS.

- Tu atsakei teisingai. Dar viena. Aš daugiakojė, bet nepastoviu, ilgakaklė, tačiau be galvos, moterų siaubas esu. Kas aš?

- ŠLUOTA, ŠAULY. KITAS VARIANTAS BAIGIASI FRAZE: "AŠ PADEDU MOTERIMS", BET TAVIŠKIS MAN LABIAU PATINKA.

Pagyros nesujaudino Rolando.

- Nematoma, nejaučiama, negirdima ir neužuodžiama. Glūdi tarp žvaigždžių ir po žeme. Gyvybę ir juoką gramzdina savyje. Kas tai, Bleinai?

- TAMSA.

- Ačiū, tu atsakei teisingai.

Sužalota ranka nuslydo dešiniuoju skruostu, pakartodama seną, nuovargį ir abejones atspindintį gestą, ir iš po pirštų nuospaudų atsklidęs krebždesys privertė Siuzaną sudrebėti. Džeikas sėdėjo ant žemės sukryžiavęs kojas, gręždamas Šaulį skvarbiomis akimis.

- Eina be kojų, muša be rankų. Kas tai, Bleinai?

- LAIKRODIS.

- Šūdas, - suurzgė Džeikas pro kietai sukąstus dantis.

Siuzanai atsisukus į Edį, ją užliejo susierzinimo banga. Vyrukas, rodos, parado bet kokį susidomėjimą aplinkiniais įvykiais - "užsikaifavo", kalbant jo keistu devintojo dešimtmečio žargonu. Gal vertėtų stukteleti alkūne jam į šoną ir pažadinti iš sąstingio, šovė mintis. Bet paskui ji prisiminė, kaip Rolandas pakratė galvą, prašydamas palikti Edį ramybėje. Pažiūrėjus į glebią veido išraišką, neįmanoma buvo suprasti, ar jis apskritai mąsto. Reikia tikėtis, kad jo sąmonėje kirba išganinga mintis.

Jei taip, tuomet paskubėk, branguti, pamanė Siuzana. Taškas maršruto žemėlapyje vis dar tvyksčiojo arčiau Dašervilio nei Toupekos, bet po penkiolikos minučių jis garantuotai bus įveikęs pusiaukelę.

Tuo tarpu varžybos tęsėsi. Rolandas lėtai klausinėjo, Bleinas švaistėsi atsakymais nelyginant boksininkas, užgriūnantis priešininką smūgių lavina.

Jis gali tapti pilimi ir sugriauti kalnus. Vienus apakinti, kitiems padėti praregėti. SMĖLIS.

Ačiū.

Kokio medžio šaknys į viršų? LEDO VARVEKLIO.

Bleinai, tu atsakei teisingai.

Pirma sutiko, paskui paliko. TILTAS.

Ačiū.

Pro ausis švilpiant begalinei mįslių virtinei, Siuzana daugiau nebegalėjo suvokti jų žaismingos prasmės. Nejaugi taip pat vykdavo spėlionių turnyras per Plačiosios ir Pilnosios Žemės muges, kai Rolandas su draugais (nors tuo metu tikriausiai ne *visi* puoselėjo vieni kitiems draugiškus jausmus) grumdavosi dėl nugalėtojo žąsies? Ko gero taip. Laimėdavo tas žmogus, kuriam ilgiausiai pavykdavo išlaikyti blaivų protą ir kokiu nors būdu pravėdinti perdegusias smegenis.

Ypač erzino Bleino sugebėjimas atsakyti taip velniškai *greitai.* Kad ir kokia sudėtinga būtų mįslė, Vienbėgis akimoju atmesdavo kamuolį į jų aikštelės pusę, *ka-slam.*

- Bleinai, kas turi akis, bet nemato?

- ŽINAU KETURIS ATSAKYMUS. ADATA, VIESULAS, BULVĖ IR ĮSIMYLĖJELIS.

- Ačiū, tu...

- PAKLAUSYK, ROLANDAI IŠ GILEADO. PAKLAUSYK, *KA-TETE*.

Rolandas užsičiaupė ir prisimerkęs pakreipė į šoną galvą.

- NETRUKUS IŠGIRSITE, KAIP VISU GALINGUMU UŽGRIAUDĖS MANO VARIKLIAI, - pareiškė Bleinas. - IKI TOUPEKOS LIKO LYGIAI ŠEŠIASDEŠIMT MINUČIŲ KELIO. NUO ŠIO MOMENTO...

- Jei mes praleidome traukinyje septynias valandas, tai aš išaugau su "Breidžių šeimynėle"*, - įsiterpė Džeikas.

Siuzana neramiai apsidairė lyg tikėdamasi, kad į Džeiko sarkazmą bus atitinkamai sureaguota, tačiau Bleinas tiesiog sukrizeno ir atsiliepė aktoriaus Hamfrio Bogarto balsu:

- ČIA KITAIP BĖGA LAIKAS, ŠIRDELE. TURĖTUM TAI ŽINOTI. BET NESIJAUDINK: ESMINIAI LAIKO PRINCIPAI NIEKADA NEKINTA. NEGI AŠ TAU MELUOČIAU?

- Aišku, - burbtelėjo Džeikas.

Berniuko atkirtis pakuteno Bleiną it plunksna, nes jis vėl prajuko - tuo beprotišku, mechanišku kvatojimu, kuris priminė Siuzanai kreivų veidrodžių kambarius pigiuose atrakcionų parkuose. Kai juokui ėmė antrinti ritmingai pulsuojančios vagono šviesos, ji stipriai užsimerkė ir prispaudė prie ausų delnus.

- Liaukis, Bleinai! Liaukis!

- ATSIPRAŠAU, MEM, - tęsiama Džimio Stiuarto maniera ištarė Vienbėgis. - MELDŽIU ATLEISTI, JEI MANO ABSURDIŠKAS JUOKAS NEMALONIAI IŠGRAUŽĖ JŪSŲ AUSIS.

- Išgraužk šitą. - Džeikas atkišo į maršruto žemėlapį vidurinįjį pirštą.

Siuzana tikėjosi, kad Edis sukikens - tokios vulgarybės pralinksmindavo jį bet kuriuo paros metu, - tačiau jos mylimasis neatitraukė tuščių akių nuo savo rankų, suraukęs kaktą, truputį prasižiojęs. It koks kaimo kvailelis, pagalvojo Siuzana vėl kovodama su noru tvoti alkūne jam į šonkaulius ir taip ištrinti iš fizionomijos idiotišką išraišką. Ilgai tvardytis nepajėgs. Jeigu visiems lemta žūti traukinyje, ji norėjo

*"Breidžių šeimynėlė" (The Brady Bunch) - populiaraus televizijos serialo pavadinimas.

prieš mirtį nugrimzti į Edžio glėbį, regėti Edžio akis, nukreiptas į save, susilieti su Edžio mintimis.

Bet kol kas nereikia jam trukdyti.

- NUO ŠIO MOMENTO, - pratęsė Bleinas normaliu balsu, - AŠ KETINU TAPTI KAMIKADZE IR LEISTIS Į PASKUTINĮ SKRYDĮ. BE ABEJO, TAI IŠTIRPDYS AKUMULIATORIŲ ENERGIJOS ATSARGAS, BET MAN RODOS, KAD POKALBIAMS SKIRTAS LAIKAS JAU PRAĖJO, AR NE? PRIEŠ ĮSIRĖŽDAMAS Į PLIENINIUS RAMSČIUS, KURIE STŪKSO BĖGIO GALE, BŪSIU PASIEKĘS DEVYNIŲ ŠIMTŲ MYLIŲ ARBA PENKIŲ ŠIMTŲ TRISDEŠIMT RATŲ PER VALANDĄ GREITĮ. DAR PASIMATYSIME, ALIGATORIAU, SUDIE, KROKODILE, NEPAMIRŠK, RAŠYK. PERSPĖJAU JUS, MANO NAUJIEJI DRAUGAI, NES LABIAU UŽ VISKĄ VERTINŲ SĄŽININGĄ ŽAIDIMĄ. JEI SAUGOJOTE ĮDOMIAUSIAS MĮSLES PABAIGAI, PATARČIAU DAUGIAU NEDELSTI.

Išgirdusi Bleino balse su niekuo nesupainiojamą godulį - neslepiamą troškimą atspėti sunkiausias minkles prieš būsimas žudynes - Siuzana pasijuto sena ir nuvargusi.

- Man gali neužtekti laiko pateikti tau *savo* geriausias mįsles, - gana nerūpestingai pastebėjo Rolandas. - Būtų gaila, tiesa?

Po pauzės, šiek tiek ilgesnės nei tais atvejais, kai kompiuteris atsakinėdavo į Rolando klausimus, Bleinas suprunkštė. Siuzana negalėjo pakęsti beprotiško žvygavimo, tačiau nuskambėjusios ciniškos gaidelės pritrenkė ją dar labiau. Gal todėl, kad jis juokėsi kaip normalus žmogus?

- GERAI, ŠAULY. TAVO NARSIOS PASTANGOS VERTOS PAGARBOS. DEJA, TU NESI ŠECHEREZADA IR NETURI TŪKSTANČIO VIENOS NAKTIES APMĄSTYMAMS.

- Nesuprantu tavęs. Aš nepažįstu jokios Šecherezados.

- NESVARBU. ŽINIŲ SPRAGAS GALĖS UŽPILDYTI SIUZANA, JEI TIK JOS PAPRAŠYSI. GAL NET EDIS. ESMĖ TA, ROLANDAI, KAD TU NEIŠMUŠI MANĘS IŠ VĖŽIŲ ŽADĖDAMAS DAUGIAU MĮSLIŲ. MES RUNGIAMĖS DĖL ŽĄSIES. KAŽKAS IŠ MŪSŲ JĄ TURĖS GAUTI, KAI PASIEKSIME TOUPEKĄ. AR ŠITAI SUPRANTI?

Ir vėl sužalotas delnas prigludo prie skruosto; ir vėl Siuzana išgirdo, kaip likę trys pirštai braižo šiurkščius barzdaplaukius.

- Mes sudarėme sandėrį. Privalome laikytis sutarties sąlygų.

- TEISINGAI. PRIVALOME LAIKYTIS SUTARTIES SĄLYGŲ.

- Ką gi, Bleinai, tuomet tęsiame varžybas. Nauja mįslė.

- NEKANTRAUJU JĄ IŠGIRSTI, KAIP VISADA.

Rolandas pažvelgė į vaiką.

- Pasiruošk, Džeikai. Netrukus užimsi mano vietą.

Berniukas linktelėjo.

Po vagono grindimis vis garsiau dundėjo traukinio varikliai; nuo ritmiško stuksenimo suvibravo Siuzanos žandikauliai ir smilkiniai.

Avarijos nebus, jei Džeiko knygelėje atsiras mįslė, ties kuria Bleinas suklups, - pamanė ji. - *Rolandas neįveiks kompiuterio, ir jis pats tai žino. Veikiausiai žinojo prieš valandą.*

- Bleinai, aš atsirandu kartą per minutę, du kartus per sekundę ir nė sykio per šimtą tūkstančių metų. Kas aš toks?

Taigi turnyras tęsiasi, suvokė Siuzana. Rolandas klausinės, o Bleinas atsakinės be menkiausios dvejonės lyg visaregis, visažinis dievas. Moteris įrėmė sužvarbusias rankas į kelius stebėdama, kaip žvilgantis taškas artėja prie Toupekos, tos vietos, kur laukymėje baigiasi kelias, tos vietos, kur jų *ka-teto* laukia pražūtis. Ji prisiminė Pesijo krioklį, pro vandens srauto purslus į žvaigždėtą padangę pakeltas akmenines šunų galvas ir jų akis.

Ryškiai mėlynas, elektra kibirkščiuojančias akis.

III skyrius
NUGALĖTOJO ŽĄSIS

1

Edis Dynas, nežinantis, kad Rolandas kartkartėmis laiko jį *kamai* - jų *ka-teto* kvaileliu - klausėsi, bet mažai ką girdėjo, žiūrėjo, tačiau beveik nieko nematė. Nuo pat turnyro pradžios didžiausią įspūdį jam padarė vienintelis dalykas - liepsnos, plieskiančios iš skalikų akių; prispaudus rankas prie veido, kad pasislėptų nuo akinančio švytėjimo, jo mintyse atgijo Spindulio portalas ir Lokio irštva, prie kurios priglaudęs ausį jis stengėsi įsiklausyti į tolimą mechanizmų urzgimą.

Regėdamas, kaip užsižiebia šunų akys, girdėdamas, kaip Bleinas siurbia energiją, kad pakrautų akumuliatorius ir pasiruoštų paskutiniam šuoliui per Vidurinįjį pasaulį, Edis mąstė: *Ne viskas nutilo numirėlių salėse ir kambarių griuvėsiuose. Kai kas iš Protėvių*

palikimo tebeveikia netgi dabar. Ir būtent tai kelia siaubą, ar ne? O taip. Šiurpinantį siaubą.

Kurį laiką Edis liko su draugais ne tik kūnu, bet ir mintimis, o paskui vėl atitrūko nuo realybės. *Edis nulindo į prieblandos zoną,* būtų pasakęs Henris. *Palikime jį ramybėje.*

Į sąmonės paviršių nuolatos išnirdavo Džeiko, žiebiančio skeltuvą į titnagą, vaizdas, kuris sustingdavo kelioms sekundėms tarsi bitė virš kvapnios gėlės ir vėl išnykdavo. Ne šių prisiminimų jam reikėjo; galima sakyti, kad jie atstojo duris, vedančias ten, kur Edis išties norėjo pakliūti, panašias į regėtas Vakarų jūros pakrantėje arba kalbančiame rate, nuo kurių jie nuvalė žemes, prieš ištraukdami Džeiką į Vidurinįjį pasaulį. Tik šitos durys buvo jo sąmonėje. Mėginant gauti tai, kas už jų slypėjo, Edžiui teko... na, tam tikra prasme... krapštyti spyną.

Nulįsti į prieblandos zoną, pasak Henrio.

Vyresnis brolis nuolatos žemino jaunėlį (galų gale Edis suprato, kad Henris paprasčiausiai bijojo jo ir pavydėjo). Vis dėlto viena diena ypač įsirėžė į atmintį. Tą kartą Henris tiesiog pribloškė savo broliuką, atsiliepdamas apie jį geru žodžiu. Ne šiaip *pagirdamas*, o ištardamas iš koto verčiantį komplimentą.

Visa jų kompanija sėdėjo skersgatvyje, už "Dali"; vieni čiulpė ledinukus arba laižė "Hjudsio" ledus. Kiti rūkė cigaretes iš "Kent" pakelio, kurį Džimis Polino - draugeliai jį pravardžiavo Poliomelitu, nes po bjaurios ligos Džimis virto tikru klišakoju - nušvilpė iš motinos bufeto stalčiaus. Henris, suprantama, maišydavosi tarp traukiančiųjų dūmą.

Gaujoje, apgailėtiname *ka-tete*, kuriam priklausė Henris (ir, žinoma, jaunesnis jo brolis Edis), egzistavo savitas žargonas, kai kalba pakrypdavo apie tam tikrus dalykus. Jie niekada nesimušdavo, o *traiškydavo suknistus šonkaulius*, nesimeilindavo merginoms, o *dulkindavo kekšę, kol ta pamėlynuodavo*, negerdavo alkoholio, o *maukdavo iki apsivėmimo,* užuot susipešę su kitomis šutvėmis, *užsiraudavo ant sušiktų mižnių.*

Tą dieną bičiuliai diskutavo apie tai, koks porinininkas jiems būtų mieliausias, jei tektų užsirauti ant sušiktų mižnių. Džimis Poliomelitas (jis pasinaudojo privilegija kalbėti pirmas, kadangi vaišino saviškius cigaretėmis arba *sukruštais vėžio pagaliukais*, anot vietinės terminologijos) pasirinktų Skiperį Branigną todėl, tvirtino jis, kad Skiperis nieko nebijo. Vieną kartą, pasakojo Džimis, Skiperis taip įniršo ant mokytojo - per šokius mokykloje penktadienio vakarą, - kad atspardė

jam subinę. Sutraiškė tam *ŠŪDŽIUI* suknistus šonkaulius. Štai taip tvarko reikalus Skiperis Braniganas.

Visi pritariamai kinkavo galvomis, laižydami ledus, čiulpdami ledinukus, rūkydami "Kent" cigaretes ir žinodami, kad Braniganas tėra apsitriedėlis skystablauzdis, o Džimis mala šūdą, tačiau niekas nedrįso ištarti garsiai savo minčių. Dievaži, jeigu jie neapsimes patikėję Poliomelito paistalais, kas tuomet vaizduos, jog tiki *jų* fantazijomis?

Tomis Frederiksas balsavo už Džoną Parelį. Džordžis Pratas - už Šabą Drabniką, labiau žinomą sukrušto bepročio vengro pravarde. Frenkas Duganelis būtų pasirinkęs Larį Makeiną, nors pastarasis tupėjo nepilnamečių pataisos darbų kolonijoje. Laris - *jėga*, pareiškė Frenkas.

Kai atėjo eilė pasisakyti Henriui Dynui, šis deramai apsvarstė tokį sudėtingą klausimą ir apkabino nustebusio brolio pečius.

Edis, tarė jis, *mano mažasis broliukas. Jis - tikras vyras.*

Draugeliai nudelbė Henrį priblokštais žvilgsniais, bet labiausiai apstulbo Edis, kurio žandikaulis nukaro bemaž iki diržo sagties. Tada Džimis Poliomelitas išstenėjo: *Baik, Henri, nekvailiok. Mes rimtai klausiame. Kas tave turėtų pridengti, jei įkristum į mėšlo krūvą?*

Aš kalbu rimtai, atšovė Henris.

Kodėl Edis, pasiteiravo Džordžis Pratas, garsiai išsakydamas paties Edžio mintis. *Jam bet kas galėtų prikabinti už ausų makaronų. Kokio velnio jis tau reikalingas?*

Prieš atsakydamas Henris truputį pamąstė, matyt stengdamasis pasirinkti tinkamus žodžius. *Kai Edžiui pavažiuoja stogas, jis galėtų įkalbėti velnią, kad tas šoktų į savo laužą.*

Su senesniais prisiminimais susipynė vaizdas, kuriame Džeikas brauko skeltuvą į titnagą, žiebia nuolatos užgęstančias kibirkštis.

Jis galėtų įkalbėti velnią, kad tas šoktų į savo laužą.

Pastatyk titnagą arčiau, liepė Rolandas, ir dabar sąmonėje atgijo kiti prisiminimai: jūros pakrantėje aptiktos durys, o prie jų - Šaulys, krečiamas karštligės, merdėjantis, virpantis lyg epušės lapas, kosėjantis, įsmeigęs mėlynas akis į Edį, šnibždantis: *Ateik arčiau, Edi, ateik arčiau, dėl tėvo!*

Jis norėjo mane sugriebti, pagalvojo Edis viena ausimi klausydamasis miglotų garsų, regis, sklindančių iš kitų pasaulių pro stebuklingas duris. Bleinas siūlo nedelsiant užminti savo įdomiausias mįsles, nes iki turnyro pabaigos telieka valanda.

Valanda! Tik viena valanda!

Ši mintis įnirtingai ropštėsi į sąmonės paviršių, bet Edis nustūmė nenuoramą žemyn. Kai viduje vyksta kažkoks žūtbūtinis asociacijų žaidimas (bent jis taip vylėsi), nevalia kreipti dėmesio į beprotės mašinos ultimatumus, antraip neteksi vienintelės galimybės išsigelbėti. Tam tikra prasme vėl teko bandyti įžvelgti tai, ką būtų įmanoma išdrožti iš medžio šakos - lanką, timpą arba raktą, atrakinantį kokias neįtikėtinas duris. Tačiau negalima žiūrėti per ilgai, nes pamesi minties giją. Reikia pastarąją žaibiškai nustverti ir nepaleisti.

Edis jautė, kaip po vagono grindimis šėlsta Bleino varikliai. Pasąmonėje išvydo skeltuvo užžiebtas kibirkštis ir išgirdo Rolandą, liepiantį Džeikui pasistatyti titnagą arčiau. *Skeltuvu nekirsk per jį, Džeikai, bet brauk.*

Ką aš čia veikiu? Jei man reikia ne šios vietos, kodėl aš nuolatos į ją sugrįžtu?

Todėl, kad stengiuos nelįsti į nuoskaudos zoną, kuri privertė mane prisiminti Henrį, jo patyčias.

Pasak Henrio, aš galėčiau įkalbėti velnią, kas tas šoktų į savo laužą.

Taip, būtent už tai jį mylėjau. Nuostabūs žodžiai.

Edis regėjo, kaip Rolandas pritraukia Džeiko rankas, laikančias titnagą ir skeltuvą, arčiau prakurų. Aiškiai buvo matyti, kad berniukas jaudinasi. Norėdamas jį nuraminti, leisdamas vienam mirksniui pamiršti pastangas sukurti laužą, Rolandas...

...užminė mįslę.

Edis Dynas prapūtė savo atminties raktų skylutę, ir šį kartą sąmonės spynos mechanizmas ėmė veikti.

2

Žaliasis taškas nenumaldomai artėjo prie Toupekos, ir Džeikas pirmą sykį pajuto vibraciją, tarytum traukinys būtų viršijęs ribinį greitį, o Bleino amortizatoriai būtų nepajėgūs susidoroti su apipuvusio bėgio nelygumais. Baronų salono sienos ir lubos liko užtemdytos, tačiau Džeikas puikiai numanė, koks kraštovaizdis šmėkščioja pro šalį. Įtempęs visas jėgas Bleinas bildėjo per bevaises žemes link tos vietos, kur baigėsi Vidurinysis pasaulis, ir berniukas be vargo įsivaizdavo plieninius ramsčius, styrančius vienbėgio gale, nudažytus įstrižomis juodomis ir geltonomis juostomis. Jis nežinojo, iš kur tai ištraukė, bet neabejojo, jog tai tiesa.

- DVIDEŠIMT PENKIOS MINUTĖS, - nuskambėjo savimyliškas Bleino balsas. - NORĖTUM PASIŪLYTI MAN DAR VIENĄ MĮSLĘ, ŠAULY?

- Gal ne. - Sprendžiant iš Rolando intonacijos, jis visai nusivarė nuo kojų. - Tu mane nugalėjai. Džeikai?

Pašokęs vaikas atsisuko į maršruto žemėlapį. Širdis krūtinėje plakė lėtai, bet labai smarkiai, pulso garsai niekuo nenusileido būgnų griausmui. Oi susirangė prie Džeiko pėdų neramiai žvilgčiodamas į jo veidą.

- Sveikas, Bleinai, - pratarė berniukas ir lyžtelėjo sudžiūvusias lūpas.

- SVEIKAS, DŽEIKAI IŠ NIUJORKO, - atsiliepė Vienbėgis, švelniai it koks mielas seniokas, protarpiais patvirkinantis krūmuose mažus vaikučius. - UŽDUOSI MĮSLĘ IŠ SAVO KNYGOS? PATARČIAU PASKUBĖTI, NES LAIKO ATSARGOS SENKA.

- Taip, - patvirtino Džeikas. - Mįslės bus iš knygos. Išgirdęs jas, pateik man savo tiesos supratimą, Bleinai.

- GRAŽIAI PASAKYTA, DŽEIKAI IŠ NIUJORKO. PASISTENGSIU ĮVYKDYTI TAVO PRAŠYMĄ.

Berniukas atvertė knygelę ties puslapiu, pažymėtu pirštu. Dešimt mįslių. Vienuolika, įskaičiuojant Samsono klausimą, kurį jis buvo pasilikęs pabaigai. Jei Bleinas į visas atsakys (dėl to beveik nekilo jokių abejonių), Džeikas prisės šalia Rolando, patupdys Oi ant kelių ir lauks mirties. Galų gale, yra ir kitų pasaulių.

- Klausyk, Bleinai: atlėkė paukštis be sparnų, įkando žmogui be dantų. Kas tai?

- KULKA. - Jokios dvejonės.

- Vaikštai ant gyvų, jie tyli, tik užlipk ant mirusių, jie ims bruzdėti.

- NUKRITĘ LAPAI. - Jokios dvejonės. Jei Džeikas išties giliai širdyje žinojo pralošęs žaidimą, kodėl tuomet jis jautė tokią neviltį, kartėlį ir pyktį?

Todėl, kad Bleinas - rakštis. TIKRA rakštis. Pageidautina, kad jis pats tai suprastų. Antrasis noras mano troškimų sąraše - kad jis sustotų.

Džeikas atvertė kitą puslapį, bauginančiai greitai artėdamas prie išplėšto knygelės atsakymų skyriaus. Pirštu užčiuopė apdriskusius kraštelius. Jis pagalvojo apie "Manheteno proto restoraną" ir Aaroną Depnė, sakantį, kad jis gali apsilankyti knygyne bet kuriuo metu, galbūt pažaisti šachmatais ir... o, beje, senasis storulis verda nuostabią

kavą. Berniuko širdį netikėtai suspaudė namų ilgesys. Jis jautė galįs parduoti savo sielą vien už tai, kad pamatytų Niujorką. Po velnių, būtų pardavęs ją netgi tuomet, jei kas būtų pasiūlęs jam piko valandą įkvėpti pasmirdusio Keturiasdešimt Antrosios gatvės oro.

Nuvijęs šalin liūdnas mintis, jis uždavė naują minklę:

- Ėjau naktį, pamečiau sagtį. Mėnuo rado, Saulė pagavo.

- RASA.

Kaip ir anksčiau, atsakymas nuaidėjo ryžtingai ir greitai.

Atkarpa, skirianti žaliąjį tašką ir Toupeką, pastebimai trumpėjo. Džeikas skaitė mįsles vieną po kitos. Bleinas atspėdavo jas vieną po kitos. Atvertęs paskutinį puslapį, vaikas išvydo autoriaus arba redaktoriaus parašytą žinutę: *Tikimės, kad jums patiko unikali galimybė pamankštinti vaizduotę ir loginį mąstymą spėjant MĮSLES*!

Nepatiko, pamanė Džeikas, *nė trupučio. Kad tu paspringtum.* Visgi pamačius paskutinę minklę, jo viduje sužibo vilties kibirkštis. Galbūt *geriausiąją* tikrai pavyko išsaugoti pabaigai?

Maršruto žemėlapyje žaliasis taškas priartėjo prie Toupekos per piršto plotį.

- Paskubėk, Džeikai, - sumurmėjo Siuzana.

- Bleinai?

- TAIP, DŽEIKAI IŠ NIUJORKO.

- Skrendu be sparnų, regiu be akių, baisesnė už baisiausią, stipresnė už stipriausią aš esu. Gudri, negailestinga - valdovė visų. Kas aš tokia?

Šaulys pakėlė galvą, jo mėlynos akys sužibo. Siuzana nukreipė žvilgsnį nuo Džeiko į maršruto žemėlapį. Tačiau Bleinas atsiliepė nedvejodamas:

- VYRO IR MOTERS VAIZDUOTĖ.

Džeikas jau ketino ginčytis, bet paskui pagalvojo: *Kam veltui švaistyti laiką?* Kaip visada, atsakymas akivaizdus.

- Ačiū Bleinai, tu atsakei teisingai.

- O NUGALĖTOJO ŽĄSIS ATITENKA MAN, KIEK SUPRANTU. IKI GALUTINĖS STOTELĖS LIEKA DEVYNIOLIKA MINUČIŲ IR PENKIASDEŠIMT SEKUNDŽIŲ. GAL NORĖTUM DAR KĄ NORS PASAKYTI, DŽEIKAI IŠ NIUJORKO? MANO VIZUALINIAI SENSORIAI RODO, KAD KNYGA BAIGĖSI. BEJE, JI NE TOKIA GERA, KAIP TIKĖJAUSI.

- Kritikuoti mėgsta visi, kas netingi, - tyliai suniurzgė Siuzana ir nubraukė ašarą, ištryškusią akių kamputyje. Nežiūrėdamas į moterį, Šaulys tvirtai suspaudė jos ranką.

- Taip, Bleinai, noriu, - tarė Džeikas.

- PUIKU.

- Iš ėdančiojo išėjo šis tas pavalgyti, iš stipriojo išėjo šis tas saldaus.

- TAI STIPRUOLIO SAMSONO MĮSLĖ IŠ ŠVENTOS BIBLIJOS KNYGOS, SENOJO TESTAMENTO, - linksmai pastebėjo Bleinas, ir visos Džeiko viltys išgaravo lyg dūmas. Jam magėjo pravirkti - ne tiek iš baimės, kiek iš pykčio. - ĖDANTYSIS YRA LIŪTAS, O SALDUMAS - MEDUS, KURĮ SUNEŠĖ BITĖS, ĮKŪRUSIOS AVILĮ LIŪTO KAUKOLĖJE. LAUKIU NAUJOS. TAU DAR LIKO DAUGIAU NEI AŠTUONIOLIKA MINUČIŲ, DŽEIKAI.

Vaikas pakratė galvą. Paleidęs iš rankų knygelę nusišypsojo, kai Oi pagavo ją savo dantimis ir ištiesė ilgą kaklą tarsi siūlydamas Džeikui pratęsti turnyrą.

- Jau išsakiau visas.

- LABAI GAILA, VAIKINUK, - prakalbo Bleinas parodijuodamas Džono Veino intonaciją, visiškai nederamą, Džeiko manymu, šiomis aplinkybėmis. - BERODS, AŠ TIKRAI LAIMĖJAU ŽĄSĮ, NEBENT KAM KITAM ŠAUS Į GALVĄ PASIREIKŠTI. GAL OI IŠ VIDURINIOJO PASAULIO? KĄ PASAKYSI MANO MAŽASIS PLEPETŪNE?

- Oi, - kiauktelėjo žvėrelis, kurio balsą prislopino tarp dantų laikoma knyga. Su šypsena veide Džeikas ją paėmė ir įsitaisė prie Rolando. Pastarasis apkabino berniuko pečius.

- SIUZANA IŠ NIUJORKO?

Ji pakratė galvą nudūrusi akis į grindis, gniauždama Šaulio ranką savo delne, švelniai glostydama du sugijusius pirštų strampgalius.

- ROLANDAI, STIVENO SŪNAU? GAL TAU PASISEKĖ PRISIMINTI KOKIŲ MĮSLIŲ IŠ GILEADO MUGIŲ?

Rolandas taip pat papurtė galvą... ir tada Džeikas išvydo, kaip krusteli Edis Dynas, jo veidą perkreipia keistas vypsnys, sužiburiuoja akys. Vaiko širdyje vėl sužydėjo viltis - ryški, įkaitusi iki raudonumo, gyva... kaip rožė, išskleidusi vasarą savo žiedlapius.

- Bleinai? - lyg springdamas sukrenkštė Edis

- TAIP, EDI IŠ NIUJORKO. - Vienbėgis net neslėpė paniekos.

- *Aš* žinau kelias mįsles. Paplepėkime, kad neprailgtų kelias iki Toupekos. - O ne, Edis nespringsta, pagalvojo Džeikas. Jis vargais negalais stengiasi nuslopinti juoką.

- KALBĖK, EDI IŠ NIUJORKO.

3

Besiklausydamas, kaip Džeikas mena savo paskutines mįsles, Edis prisiminė Rolando pasakojimą apie nugalėtojo žąsį. Po to mintimis sugrįžo prie Henrio, tarytum keliaudamas iš taško A į tašką B magišku asociatyvinio mąstymo taku, kitaip tariant, "Trans-Bird"* oro linijomis: nuo žąsies iki kalakuto. Kartą jiedu su Henriu tarėsi, kaip atsisakyti heroino. Brolis tvirtino, kad atvėsintas kalakutas blogiau nei šaldytas. Edis tuomet paklausė Henrio, kaip vadinasi atvejis, kai adata narkomaną gerokai užkaitina. *Tai keptas kalakutas*, atsakė Henris, ir juos apėmė juoko priepuolis... o dabar, nuo tų dienų praėjus tiek laiko, atrodo, kad pokšto auka taps jaunesnysis Dynas kartu su savo naujaisiais draugais. Didelė tikimybė, kad jiems patiem teks atlikti kepto kalakuto vaidmenį.

Nebent išsinešdinsi iš prieblandos zonos.

Taip.

Ko lauki Edi, galvoje nuskambėjo seniai girdėtas Henrio balsas, šį kartą blaivus ir aiškus. Brolis kalbėjo kaip draugas, o ne priešas, tarytum būtų pamiršęs visus konfliktus, užkasęs į žemę karo kirvį. *Nešdinkis iš ten ir priversk velnią šokti į savo laužą. Truputį paskaudės, tačiau tu prie to pripratęs. Po galais, aš skaudinau tave kiek įmanydamas, bet tu išgyvenai. Juk žinai, ką reikia daryti.*

Be abejo. Toje stovyklavietėje Džeikui galų gale pavyko įžiebti ugnį. Rolandas užminė mįslę, kad jį nuramintų, berniukas įskėlė žiežirbą, pakuros užsidegė, ir jie visi susėdo aplink laužą. Plepėjo. Spėliojo mįsles.

Edis žinojo dar šį tą. Kol jie važiavo į pietryčius Spindulio taku, Bleinas atsakė į šimtus minklių praktiškai nemąstydamas, bent jau taip manė kiti bendražygiai ir pats Edis... bet dabar, mintimis sugrįžęs į turnyro pradžią, jis prisiminė vieną įdomią smulkmeną: Bleinas buvo *sudvejojęs.*

Kartą.

Ir įniršęs. Kaip Rolandas ankstėliau.

Nors Edžio išdaigos dažnai nervindavo Šaulį, vieną sykį jis rimtai supyko. Jau po to, kai buvo išdrožtas raktas. Rolandas bandė pa-

*Bird - (angl.) paukštis.

slėpti pyktį po įprasto susierzinimo kauke, tačiau Edžio neapgavo. Jis pakankamai ilgai gyveno su Henriu Dynu, kad išmoktų pajusti neigiamas emocijas. Labiausiai įskaudino ne Rolando įsiūtis, o jį atmiežusi panieka, kurios niekada negailėdavo vyresnysis brolis.

Kodėl negyvas kūdikis perėjo gatvę? - klausė Edis. - *Nes buvo prilipęs prie viščiuko.*

Vėliau, kai jis mėgino apginti minklę tvirtindamas, kad šioji nėra beprasmė, nors ir neskoninga, Rolandas atsakė panašiai kaip Bleinas: *Man skonis nerūpi. Ji beprasmė ir neįmenama, todėl ir kvaila. O tikra, gera mįslė - kas kita.*

Kai Džeikui išseko mįslių atsargos, Edis netikėtai suvokė nuostabią, rankas atpančiojančią tiesą: žodis "geras" tinka tiktai doruoliams. Taip buvo, taip ir bus. Net jei žmogui, kuriam ši sąvoka - šventa, būtų tūkstantis metų, ir jis sugebėtų šaudyti kaip kaubojus Bufalo Bilas. Rolandas pats pripažino, kad jam ne itin gerai sekėsi spėlioti mįsles. Sakė iš mokytojo girdėjęs, esą jis per daug įsigilina. Tuo tarpu tėvas manė, kad jam paprasčiausiai stinga lakios vaizduotės. Kad ir kaip ten būtų, Rolandui iš Gileado niekada neteko laimėti šventinių mįslių turnyro. Jis pergyveno visus savo bendraamžius, išsikovojo savotišką prizą, tačiau niekuomet nebuvo parsinešęs namo nugalėtojo žąsies. *Išsitraukdavau ginklą greičiau už draugus, šaudžiau taikliau, bet minties lankstumo trūko.*

Edis aiškino Rolandui, kad pokštai taip pat verčia lanksčiai mąstyti, bet Šaulys praleido jo žodžius pro ausis tarsi daltonikas, kuriam nė kiek nerūpi vaivorykštės spalvos.

Nebūtų nieko nuostabaus, jei Bleinui irgi iškiltų problemų dėl gudrių minklių.

Jis suvokė girdįs, kaip Vienbėgis klausinėja visų - netgi Oi, - ar jie turi mįslių. Pajuto Bleino intonacijoje pašaipą. Aiškiai pajuto, kadangi traukėsi iš prieblandos zonos. Sugrįžo atgal, idant įkalbėtų velnią šokti į savo laužą. Šį kartą ginklai nepadės, bet jų ir nereikia, nes...

Nes aš šaunu savo protu. Dieve, pagelbėk man nušauti pasipūtėlę skaičiavimo mašinėlę savo protu. Pagelbėk ją pergudrauti.

- Bleinai? - Kai kompiuteris teikėsi atsiliepti, Edis pridūrė: - *Aš* žinau kelias mįsles. - Tardamas šiuos žodžius, jis su nuostaba suvokė mėginąs užgniaužti kylančią juoko bangą.

4

- KALBĖK, EDI IŠ NIUJORKO.

Neliko laiko perspėti kitus, kad pasiruoštų bet kokiems netikėtumams. Privalu juos užmiršti ir sutelkti dėmesį į Bleiną.

- Kas turi keturis ratus ir daug musių?

- JAU SAKIAU, KAD ŠIUKŠLIŲ SUNKVEŽIMIS. - Pasipiktinimas... ar nepasitenkinimas? Berods, jo balse persipynė abi emocijos. - TU KVAILAS AR NEATIDUS, KAD NEPRISIMENI? TAI BUVO PIRMOJI TURNYRO MĮSLĖ.

Taip, pagalvojo Edis, *mes taip nekantravome parklupdyti tave kokiu nors įmantriu galvosūkiu iš Rolando praeities arba Džeiko knygelės, kad nepastebėjome vieno dalyko - būtent tuo momentu galėjo baigtis varžybos.*

- Tau ji nepatiko, Bleinai?

- MAN JI PASIRODĖ YPAČ IDIOTIŠKA, - sutiko Vienbėgis. - GAL TODĖL JĄ IR PAKARTOJAI. TOKS TOKĮ PAŽINO IR PAS SAVE PAVADINO, TIESA, EDI IŠ NIUJORKO?

Edis išsišiepė ir pagrūmojo pirštu maršruto žemėlapiui:

- Lazda mano kaulus pliekia, patyčios randų nepalieka. Arba, kaip sakoma mūsų Niujorko kvartale: “Gali išdergti mane į šuns dienas, bet man vis vien sukietės, kai teks dulkinti tavo močią”.

- Nedelsk, - sušnibždėjo Džeikas. - Kad ir ką būtum sumanęs, nedelsk.

- Jam nepatinka idiotiški klausimai, - tarstelėjo Edis, - ir idiotiški žaidimai. Mes *žinojome* tai. Viskas parašyta “Traukinuke Čarlyje”. Įdomu, kiek kvailybių jam pavyks įveikti? Po velnių, atsakymų reikėjo ieškoti *toje* knygelėje, o ne “Mįslėse!”, bet mes nieko nesupratome.

Edis iškrapštė iš atminties minklę, paminėtą baigiamajame Džeiko rašinyje.

- Bleinai, kada durys ne durys?

Ir vėl pasigirdo liežuvio pliaukštelėjimą primenantis garsas, pirmą kartą nuskambėjęs tuomet, kai Siuzana pasiteiravo Bleino, kas turi keturis ratus ir skrenda. Pauzė buvo trumpesnė nei po mįslės, nuo kurios prasidėjo turnyras, tačiau Edis vis tiek ją pajuto.

- KAI JOS ATVIROS, - nelaimingu, gaižiu balsu atrėžė Bleinas. - IKI SUSINAIKINIMO LIKO TRYLIKA MINUČIŲ IR PENKIOS SEKUNDĖS, EDI IŠ NIUJORKO. NEJAU NORI PA-

SITIKTI MIRTĮ SU TOKIAIS PAIKAIS KLAUSIMAIS?

Edis sėdėjo išsitiesęs, spoksodamas į maršruto žemėlapį. Nors per nugarą nusruveno šilto prakaito lašai, jo šypsena praplatėjo iki ausų.

- Liaukis inkštęs, drauguži. Jei trokšti ištaškyti mus po apylinkes, visų pirma atsakyk į porą mįslių, kurios ne visai atitinka tavo logikos standartus.

- TAU NEVERTĖTŲ TAIP SU MANIMI ŠNEKĖTI.

- O ką tu padarysi? Užmuši? Tik nejuokink. Sutikai žaisti, tai ir žaisk.

Žemėlapyje trumpam nutvisko rožinė šviesa.

- Jūs siutinate jį, - sielvartingai sudejavo Mažasis Bleinas. - *Labai* siutinate...

- Pranyk, kvėša, - nepiktai pasiūlė Edis ir pratęsė pamatęs, kad rausvą atspalvį pakeitė žalias taškelis, kuris beveik prilipo prie Toupekos. - Atsakyk man, Bleinai, kada mergina panaši į vandenį?

- TOKIAI MĮSLEI NE VIETA MŪSŲ VARŽYBOSE. AŠ NEATSAKYSIU. - Iš įniršio pakito netgi Vienbėgio tembras. Dabar jis kalbėjo lūžinėjančiu paauglio balsu.

Nuožmiai blykstelėjo Rolando akys.

- Ką nori pasakyti, Bleinai? Ar aš teisingai tave supratau? Tu pasiduodi?

- NE! ŽINOMA, NE! BET...

- Tuomet atspėk mįslę.

- TAI *NĖRA* MĮSLĖ! - kone užbliovė Bleinas. - TAI PAPRASČIAUSIAS VAIKIŠKAS POKŠTAS!

- Tučtuojau atsakyk, antraip skelbsiu turnyro pabaigą, ir mūsų *ka-tetas* taps nugalėtoju, - pratarė Rolandas šaltu, savimi pasitikinčio žmogaus tonu, kurį Edis pirmą sykį išgirdo Upės Perkėloje. - Privalai pateikti atsakymą, nes kvailybė, dėl kurios tu skundiesi, nepažeidžia mūsų bendrai nustatytų taisyklių.

Šį kartą nuskambėjo toks garsus pliaukštelėjimas, kad Edis net krūptelėjo. Oi nuleido ausis, prispausdamas jas prie savo pakaušio. Stojusi pauzė užsitęsė mažiausiai tris sekundes.

- KAI *TEKA*, - aikštingai prabilo Bleinas. - TAI DAR VIENA MĮSLĖ, PAREMTA VIENODU FONETINIU SĄSKAMBIU, KELIANTI MAN PASIŠLYKŠTĖJIMĄ.

Edis kilstelėjo dešiniąją ranką ir patrynė nykštį į smilių.

- KĄ TAI REIŠKIA, KVAILAS PADARE?

- Patį mažiausią pasaulyje smuiką, grojantį, gerai žinomą melodiją "Mano širdelė dėjo ant tavęs skersą", - atšovė Edis tuo sukeldamas Džeikui nevaldomo juoko priepuolį. - Pamirškime prasto skonio niujorkietišką humorą ir pratęskime turnyrą. Kam policijos leitenantams reikalingi diržai?

Sumirksėjo baronų salono šviesos. Su sienomis dėjosi keisti dalykai - jų spalvos kartkartėmis išblėsdavo, paskui vėl paryškėdavo. Regėdamas tai akies krašteliu Edis pajuto, kad jam šiek tiek apsvaigo galva.

- Bleinai? Spėk.

- Spėk, - paantrino Rolandas, - arba skelbsiu turnyro pabaigą ir reikalausiu, kad tu įvykdytum savo pažadą.

Kažkas palietė Edžio dilbį. Jis pažvelgė žemyn ir išvydo ploną, grakščią Siuzanos ranką. Paspaudė ją, nusišypsojo vildamasis, kad atrodo labiau pasitikintis savimi nei pats jautėsi. Jie laimės varžybas - dėl to praktiškai nekilo jokių abejonių, - bet neaišku, kaip į pralaimėjimą reaguos Bleinas.

- KAD... KAD ŠIE PRILAIKYTŲ KELNES? - paklausė Vienbėgis ir po akimirkos tvirtai pakartojo: - KAD ŠIE PRILAIKYTŲ KELNES. MĮSLĖ REMIASI PERDĖTU PAPRASTUMU...

- Teisingai. Šaunuolis, Bleinai. Tik nebandyk gaišinti laiko. Neišdegs. Kita...

- PRIMYGTINAI PRAŠAU, KAD LIAUTUMEIS UŽDAVINĖJĘS TUOS ABSURDIŠKUS...

- Tuomet sustabdyk traukinį, - nutraukė jį Edis. - Jei mano klausimai tave erzina, sustok, ir aš užsičiaupsiu.

- NE.

- Kaip nori. Pasakyk, kokie airiški daiktai lieka lauke netgi per lietų?

Dabar pliaukštelėjimas nugriaudėjo taip audringai, kad Edį apėmė jausmas, tarsi kažkas būtų dūręs į ausų būgnelius atšipusias ietis. Pauzė užtruko penkias sekundes. Žaliasis taškas maršruto žemėlapyje beveik paskandino Toupeką savo mirgančioje neoninėje šviesoje.

- PEDŽIO BALDAI*, - pagaliau atsiliepė Bleinas.

Pirmą kartą šią mįslę Edis išgirdo skersgatvyje, prie "Dali" ledainės, arba panašioje vietelėje, kur rinkdavosi jų šutvė. Matyt Bleinui

*PADDY O'FURNITURE ("paddy" anglų kalboje turi dvi reikšmes: tai airio arba akmenskaldžio pravardė); pedžio baldai - mūrinės sienos.

teko kaip reikiant įtempti savo mechaninę smegeninę, norint iškrapštyti iš jos gelmių teisingą atsakymą; baronų salono lempos žybčiojo lyg patrakusios, o iš sienų atsklido duslus ūžesys, panašus į tą, kurį gali išgirsti prieš sprogstant garso stiprintuvui.

Žemėlapyje suraibuliavo rožinė spalva.

- Liaukitės! - šaižiu balsu suriko Mažasis Bleinas it koks senovinio “Warner Bros” kompanijos animacinio filmo herojus. - Liaukitės! Jūs žudote jį!

O kaip manai, kvėša, ką jis bando padaryti su mumis? - dingtelėjo Edžiui.

Jis nusprendė parklupdyti Bleiną su minkle, kurią stovyklavietėje, visiems susėdus prie laužo, atspėjo Džeikas - kas yra žalias, sveria šimtą tonų ir gyvena vandenyno dugne? Mobis Dikas, didysis žaliasis banginis! - bet persigalvojo, norėdamas kuo labiau nutolti nuo kompiuteriui įprastų logikos standartų... ir suprasdamas, jog tai padaryti nebus itin sudėtinga. Jam nė nereikės pasiekti tokio siurealistinio lygio, kuriame puikiai jaučiasi, tarkim trečiaklasis, žinantis krūvas pokštų, kad galutinai sugniuždytų Bleiną. Kad ir kokias žmogiškas emocijas leisdavo pavaizduoti įmantrios bipoliarinės mikroschemos, Vienbėgis vis vien tebuvo paprasčiausias *mechaninis prietaisas*, kuris neabejotinai išprotės sekdamas paskui Edį į mįslių karalystės prieblandos zoną.

- Kodėl žmonės gulasi ant lovos, Bleinai?

- TODĖL... TODĖL... BŪK PRAKEIKTAS... TODĖL...

Po kojomis kažkas sugirgždėjo, ir baronų salonas ėmė įnirtingai svyruoti. Siuzana išgąstingai šūktelėjo. Džeikas sudribo į moters glėbį. Šaulys spėjo juos sučiupti savo galingomis rankomis.

- TODĖL, KAD LOVA NESIGULA ANT ŽMONIŲ, BŪK TU PRAKEIKTAS! LIKO DEVYNIOS MINUTĖS IR PENKIASDEŠIMT SEKUNDŽIŲ!

- Pasiduok, Bleinai, - kilniaširdiškai pasiūlė Edis, - antraip išsprogdinsiu tavo protą. Taip atsitiks, jei tu nepripažinsi pralaimėjimo.

- NE!

- Aš žinau milijonus tokių juokelių. Girdėjau juos visą savo gyvenimą. Tie pokštai prilipo prie mano atminties kaip vabzdžiai prie musgaudžio. Po velnių, kai kurie žmonės panašiai įsimena patiekalų receptus. Ką nusprendei? Pasiduodi?

- NE! LIKO DEVYNIOS MINUTĖS IR TRISDEŠIMT SEKUNDŽIŲ!

- Ką gi, pats prisiprašei. Štai tau miela bombikė. Kodėl negyvas kūdikis perėjo gatvę?

Traukinys vėl sudrebėjo, neaišku, kokiu būdu pajėgdamas išsilaikyti ant bėgio. Sustiprėjo iš po kojų sklindantis girgždesys. Dabar ne tik sienos, bet ir lubos bei grindys tapdavo permatomomis, o po akimirkos atgaudavo spalvas. Vieną sekundę jie sėdėdavo vagone, o kitą - lėkdavo virš pilkos plynės, besidriekiančios iki pat lygios horizonto linijos.

Per garsiakalbius nuaidėjo panikos apimto vaiko dejonės:

- AŠ ŽINAU, VIENĄ MINUTĖLĘ, AŠ ŽINAU, PAKARTOTI PROCESĄ, VEIKIA VISOS LOGINĖS GRANDINĖS...

- Spėk, - griežtai tarė Rolandas.

- MAN REIKIA LAIKO! JŪS PRIVALOTE DUOTI MAN DAUGIAU LAIKO! - lūžinėjantis balsas išspaudė triumfo gaideles. - MES NENUSTATĖME LAIKO APRIBOJIMŲ, ROLANDAI IŠ GILEADO, NEPAKENČIAMAS ŠAULY IŠ PRAEITIES, SENIAI TURĖJĘS ATSISVEIKINTI SU GYVENIMU!

- Teisingai, nenustatėme, - sutiko Rolandas. - Tačiau tu negali mūsų užmušti, jei neįminsi mįslės, o Toupeka visai čia pat. Atsakyk!

Baronų salonas vėl persijungė į apžvalgos režimą, ir Edžiui pasidingojo, neva jis išvydo aukštą aprūdijusį bokštą, taip sparčiai šmėkštelėjusį pro šalį, kad vos pavyko įžiūrėti jo kontūrus. Tik dabar Edis suvokė, kokį beprotišką tempą išvystė Bleinas, kuris veikiausiai lėkė trimis šimtais mylių per valandą greičiau nei įprastas komercinis oro laineris.

- Palikite jį ramybėje, - suinkštė Mažasis Bleinas. - Jūs žudote jį. *Žudote!*

- Argi ne to jis norėjo? - Detos Volker balsu paklausė Siuzana. - Sakė, kad nori mirti, ar ne? Mes neprieštaraujame. Tu nesi blogas, Mažasis Bleinai, bet žinok, kad, tavo didžiajam broliui padžiovus autus, prašviesės netgi šis sukruštas pasaulis. Mes tiesiog nenorėtume drauge su juo keliauti anapilin.

- Paskutinė galimybė, - pasakė Rolandas. - Spėk arba užmiršk nugalėtojo žąsį, Bleinai.

- AŠ... AŠ... JŪS... ŠEŠIOLIKA LAIPSNIŲ IR TRISDEŠIMT TRYS... VISI KOSINUSAI APSKAIČIUOTI... ANTI... ANTI... PER VISUS TUOS METUS... SPINDULYS... POTVYNIS... PITAGORAS... DEKARTO LOGIKA... AR AŠ GALIU...

AR PAJĖGSIU... PERSIKAS... SUVALGYK PERSIKĄ... BROLIAI OLMANAI... PATRICIJA... KROKODILAS IR PRIVERSTINĖ ŠYPSENA... LAIKRODŽIO CIFERBLATAS... TIK-TAK, VIENUOLIKTA VALANDA... ŽMOGUS MĖNULYJE, IR JIS ŽADA PASILINKSMINTI... NESUSTOK... NESUSTOK, *MON CHER*... O, MANO GALVA... BLEINAS... BLEINAS SUGEBĖS... BLEINAS ATSAKYS... AŠ...

Paklykavęs tarsi kūdikis Bleinas uždainavo nesuprantama kalba. Turbūt prancūziškai, nusprendė Edis. Tokių žodžių anksčiau nebuvo girdėjęs, tačiau, sutratėjus mušamųjų partijai, iš karto atpažino melodiją: tai "ZZ Top" dainelė "Velkro Flai".

Sprogo stiklo plokštė, dengianti žemėlapį. Po sekundės iš lizdo išlėkė ir pati maršruto schema, palikdama už savęs į būgnų taktą pulsuojančias lemputes ir laidelių raizginius. Staiga iš stačiakampės ertmės, kur buvo įmontuotas žemėlapis, šovė mėlynos liepsnos, akimoju apdeginusios sieną. Iš pirmgalio, tiksliau, iš kulkos formos Bleino snukio, pasigirdo duslus traškesys.

- Jis perėjo gatvę, nes buvo prilipęs prie viščiuko, tu, apsitriedęs vištgaidi! - užstaugė Edis ir žengė link rūkstančios skylės. Siuzana čiupo jį už marškinių, bet vyrukas nieko nepajuto, apimtas kovos įkarščio, nuo kurio aptemo akys, o širdyje užsižiebė šventoji liepsna. Jis aiškiai matė Bleiną savo taikiklyje, suprato, kad už balso slypintis padaras - mirtinai sužeistas, bet nesiliovė spaudęs gaiduko. *Aš šaunu savo protu.*

- Koks skirtumas tarp sunkvežimio, prigrūsto kėglių kamuoliais, ir sunkvežimio, kuriame pilna padvėsusių švilpikų? - rėkė Edis. - Kėglių kamuolių neįmanoma iškrauti šakėmis!

Iš žiojinčios angos, kurią anksčiau dengė maršruto žemėlapis, išsiveržė agoniškas nuožmus klyksmas. Įkandin jo sekė mėlynų liepsnų pliūpsnis. Atrodė, tarsi šį būtų išspjovęs elektrinis drakonas, tūnantis baronų salono pirmgalyje. Džeikas perspėjančiai šūktelėjo, tačiau Edis, padedamas nepriekaištingai veikiančių refleksų, spėjo sureaguoti. Jis nėrė žemyn, o elektros iškrovos srautas prašvilpė pro dešinįjį petį priversdamas gyvaplaukius pasistoti piestu. Edis išsitraukė sunkų, keturiasdešimt penkto kalibro ginklą su nudilusia sandalmedžio rankena - vieną iš dviejų revolverių, kuriuos Rolandas išnešė iš Viduriniojo pasaulio griuvėsių - ir toliau pėdino į vagono priešakį, nepaliaujamai kalbėdamas. Pasak Rolando, net ir merdėdamas jis nenu-

stotų malti liežuviu. Panašiai atsisveikino su gyvastimi senas Šaulio draugas Ketbertas. Tuo tarpu Edis būtų sugalvojęs kur kas daugiau bjauresnių būdų, kaip pakratyti kojas, ir tiktai vieną geresnį.

- Na, Bleinai, susmirdęs iškrypėli, jeigu jau kalbame apie mįsles, gal pasakysi man pačią garsiausią Rytų mįslę? Dūmą traukia daugelis, bet tik ne Fu Manču*. Žinai kodėl? Ne? Iš kur tau žinoti, senas pirdžiau. O kaip dėl šitos? Kodėl moteris pavadino savo sūnų Septynetu su puse? Todėl, kad kortelę su vardu ištraukė iš kepurės!

Jam nusigavus iki pulsuojančio stačiakampio ir pakėlus Rolando revolverį, baronų saloną užtvindė griausmas. Edis susmeigė visas šešias kulkas į ertmę, po kiekvieno šūvio atlauždamas delnu gaiduką, nes būtent taip šaudyti mokė Rolandas; tvirtai žinodamas, jog elgiasi teisingai... jog tai *ka*, po velnių, suknistas *ka*, jog taip ir ne kitaip reikia padėti tašką virš "i", jei esi tikras šaulys. Priklausydamas Rolando genčiai Edis tikriausiai pasmerkė savo sielą degti giliausioje pragaro skylėje, tačiau jis neiškeistų to net į visas Azijos heroino atsargas.

- AŠ NEKENČIU TAVĘS, - aikštingu vaikišku balseliu suveb- leno Bleinas. - IR NEKĘSIU AMŽINAI!

- Tave gąsdina ne mirtis, tiesa? - neatlyžo Edis. Pamažu priblėso angoje blyksinčios lemputės. Dar sykį ištryško melsvi liepsnos liežuviai, silpnučiai ir išgeibę. Neprisireikė net palenkti galvos, norint jų išvengti. Netrukus Bleinas išleis paskutinį kvapą, sekdamas Lade likusių mažių ir žilių pavyzdžiu. - Tu paprasčiausiai nemėgsti *pralošti.*

- NEKENČIU... AMMMMM...

Žodis išsiliejo į gausmą. Pastarasis virto prislopintu dunksėjimu. Galiausiai įsitvyrojo tyla.

Edis apsidairė. Rolandas prilaikė Siuzaną, kaip vaiką, pakišęs ranką po apvaliais jos sėdmenimis. Moteris savo ruožtu spaudė šlaunimis jo juosmenį. Džeikas stovėjo prisiglaudęs prie Šaulio šono, Oi tupėjo šalia berniuko kojų.

Iš skylės padvelkė ganėtinai malonus nuodėgulių kvapas, primenantis kiekvieną lapkritį Niujorke deginamus lapus. Dabar juoda ertmė panėšėjo į kaukolės akiduobę. Jos viduje užgeso visos švieselės.

Tavo žąsis susvilo, Bleinai, pagalvojo Edis, *o kalakutas perkepė. Linkiu šauniai atšvęsti suknistą Padėkos dieną.*

---

*Fu Manču - rytų kovų meistras-nusikaltėlis, trečiojo dešimtmečio filmo herojus su ilgais iki smakro nukarusiais ūsais.

5

Cypiantis girgždesys po grindimis nuščiuvo. Pirmgalyje pasigirdo dunksėjimas, bet paskui ir šis garsas nutyko. Rolandas pajuto virstąs į priekį ir ištiesė ranką, kad išlaikytų pusiausvyrą. Kūnas anksčiau už galvą suprato, kas dedasi: nusibaigė Bleino varikliai. Dabar jie paprasčiausiai čiuožė bėgiu. Bet...

- Eikite į galugalį ir prisispauskite prie sienos, - liepė Šaulys. - Mes važiuojame iš inercijos. Jei Toupeka netoli, katastrofos neišvengsime.

Jis nuvedė draugus pro ledinės Bleino skulptūros likučius į vagono galą.

- Ir laikykitės atokiau nuo to daikto. - Rolandas parodė ranka į pianino ir klavesino hibridą, stovintį ant nedidelės pakylos. - Jis gali nuslysti. Dieve, kaip norėčiau žinoti, kur mes dabar esame. Gulkitės ant grindų ir apglėbkite rankomis galvą.

Jie pakluso nesiginčydami. Rolandas taip pat išsitiesė ant kilimo, prispaudė smakrą prie ryškiai mėlyno audinio ir užsimerkęs apmąstė pastaruosius įvykius.

- Atleisk man, Edi, - tarė jis. - Štai, kaip sukasi *ka* ratas. Kartą man teko to paties prašyti savo draugo Ketberto... ir dėl tos pačios priežasties. Aš elgiausi kaip neregys. *Arogantiškas* neregys.

- Nemanau, kad tau būtina atsiprašinėti. - Edžio balsas liudijo, kad jis jaučiasi nejaukiai.

- Būtina. Aš niekinau tavo pokštus. O jie išgelbėjo mūsų gyvybes. Meldžiu atleisti. Aš užmiršau savo tėvo veidą.

- Tau nereikia atsiprašinėti, ir tu neužmiršai tėvo veido, - paprieštaravo Edis. - Tokia tavo prigimtis, Rolandai.

Apsvarstęs šią frazę Šaulys suprato neįtikėtiną ir tuo pat metu siaubingą dalyką: tokia mintis niekada nebuvo šovusi jam į galvą. Nė sykio per visą gyvenimą. Jis žinojo esąs *ka* belaisvis nuo ankstyvos vaikystės, bet kažkodėl nepagalvojo apie savo *prigimtį*...

- Ačiū, Edi. Man rodos...

Nespėjus Rolandui užbaigti sakinio, Vienbėgis Bleinas įsirėžė į paskutinę stotelę. Nuo smūgio visi keturi nuvirto į centrinį baronų salono tarpueilį. Oi sukiauksėjo. Rolandas trenkėsi pečiu į priekinę vagono pertvarą. Nors sienos buvo apmuštos minkšta ir tampria medžiaga, jo ranka akimirksniu nutirpo. Nuo lubų atplyšęs sietynas pažėrė ant grindų stiklinius karoliukus. Džeikui pavyko jų išvengti, nusi-

ridenus į šoną. Klavesinas-pianinas nučiuožė nuo pakylos, įsmigo į sofą, persikreipė ir sustingo, išspaudęs paskutinę disonansinę dejonę: *brrrannnggg*. Vienbėgis grėsmingai pasviro dešinėn, ir Šaulys pasiruošė šuoliui ketindamas pridengti savo kūnu Džeiką bei Siuzaną, jei vagonas apsiverstų. Tačiau to neįvyko. Grindys truputį palingavo ir pagaliau nurimo.

Kelionė baigėsi.

Rolandas atsistojo. Peties vis dar nejautė, bet ranka judėjo - tai geras ženklas. Kairėje pusėje pastebėjo Džeiką, apsvaigusia veido išraiška purtantį nuo savęs stiklo šukes. Dešinėje - Siuzaną, kuri apžiūrinėjo kraujosruvą, subjaurojusią kairįjį Edžio poakį.

- Atvažiavome, - prabilo Šaulys. - Kas sužeis...

Virš galvos nugriaudėjo duslus sprogimas, priminęs Rolandui pokšinčias petardas, kurias Ketbertas su Alenu retsykiais pametėdavo į nuotėkių griovį nutaikę momentą, kai ką nors prispirdavo didelis reikalas. Kartą Ketbertas šaudė petardas iš timpos. Tačiau tai neturėjo nieko bendro su vaikiškomis išdaigomis...

Siuzana šūktelėjo - labiau nustebusi, negu išsigandusi, pagalvojo Rolandas, - ir jie išvydo miglotą dienos šviesą. Dar saldesnė palaima apėmė, užuodus šviežią salsvą orą, kuris plūdo pro išlūžusį avarinį liuką ir kvepėjo lietumi bei drėgna žeme.

Iš lubų plyšio barškėdamos nusileido kopėčios su skersiniais, supintais iš plieninės vielos.

- Iš pradžių sviedžia į tave sietyną, paskui veja pro duris. - Svyruodamas Edis pakilo ant kojų ir padėjo atsistoti Siuzanai. - Ką gi, aš jaučiu, kada būnu nepageidaujamas. Siūlau visiems zvimbti laukan kaip bitėms.

- Gera mintis. - Siuzana ištiesė ranką link pjūvio, įsirėžusio Edžio poakyje. Jis pabučiavo moters pirštus ir paprašė liautis nerimavus dėl niekų.

- Kaip jautiesi, Džeikai? - paklausė Šaulys.

- Gerai, - atsakė berniukas. - Kaip tu laikaisi, Oi?

- Oi!

- Matyt neblogai, - tarstelėjo Džeikas ir pakėlęs sužeistą ranką liūdnai ją apžiūrėjo.

- Vėl skauda? - pasiteiravo Šaulys.

- Aha. Bleino vaistų poveikis ištirpo. Bet man tai nerūpi... tiesiog džiaugiuosi, kad likau gyvas.

- Taip. Gyvenimas - geras dalykas. Kaip ir *astinas*. Jei neklystu, dar šiek tiek jo liko.

- Kalbi apie aspiriną?

Rolandas linktelėjo galva. Taip, magiška piliulė iš Džeiko pasaulio, kurios pavadinimo jis niekaip neišmoko teisingai ištarti.

- Devyni iš dešimties gydytojų rekomenduoja anaciną, branguti, - įsiterpė Siuzana ir pastebėjusi klausiamą Džeiko žvilgsnį pridūrė: - Berods, šių vaistų niekas negeria tavo laikais, tiesa? Nieko tokio. Svarbiausia, širduk, kad mes esame čia ir puikiai jaučiamės. - Ji sugriebė Džeiką į glėbį, pakštelėjo jam į tarpuakį, po to į nosies galiuką ir tiesiai į lūpas. Nusijuokęs vaikas paraudo. - Štai, kas svarbiausia, o visa kita šiuo momentu neturi reikšmės.

6

- Pirmąją pagalbą galėsime suteikti vėliau, - pasakė Edis ir apkabinęs Džeiko pečius palydėjo jį iki kopėčių. - Įstengsi užsikarti aukštyn?

- Taip. Bet Oi nepanešiu. Gal tu jį paimtum, Rolandai?

- Žinoma. - Šaulys čiupo plepetūną ir įsikišo jį į užantį. Panašiai keliavo su žvėreliu, kai leidosi į požeminius miesto labirintus įkandin Džeiko ir Gašerio. Oi įsistebeilijo į berniuką savo ryškiomis akutėmis, įspraustomis į auksinio atspalvio lankelius. - Kilkime į viršų.

Džeikas ėmė ropštis pirmas. Rolandas sekė jam pavymui, taip arti, kad ištiesęs kaklą Oi galėjo apuostyti vaiko kulnus.

- Siuze, tave reikia kilstelėti? - paklausė Edis.

- Kad savo purvinomis rankomis apčiupinėtum mano apvalų užpakaliuką? Neišdegs, baltaskūri! - ji mirktelėjo ir įsikibo į kopėčias raumeningomis rankomis, atsiremdama į skersinius kojų strampgaliais. Kopė aukštyn pakankamai sparčiai, bet ne taip greitai, kad Edis nespėtų jos pasivyti ir įžnybti į minkštą vietelę. - Ach, mano nekaltybė! - nusijuokė Siuzana užversdama akis. Netrukus ji pranyko liuko angoje. Prie kopėčių likęs stovėti Edis apžiūrėjo prabangiai įrengtą vagoną, kuris galėjo tapti jų *ka-teto* karstu.

Tau pavyko, vyruti, galvoje pasigirdo Henrio balsas. *Tu sugebėjai įkalbėti velnią, kad tas šoktų į savo laužą. Pameni, ką sakiau tiems puskvaišiams skersgatvyje, už "Dali" ledainės? Kaip jie juokėsi. Bet tau pavyko sutraiškyti jo suknistus šonkaulius.*

Kad ir kaip ten būtų, mes išgyvenome, pamanė Edis nesąmo-

ningai nustverdamas Rolando revolverio buožę. *Likome sveiki gyvi ir galime vėl traukti į kelią.*

Įveikęs porą kopėčių skersinių jis pažvelgė žemyn. Baronų salone pakibo mirtina tyla. Tiesą sakant, tai tebuvo dar vienas negyvas artefaktas, priklausantis pasislinkusiam pasauliui.

- *Adios*, Bleinai, - burbtelėjo Edis. - Sudie, seni.

Jis nusekė savo draugams iš paskos pro avarinį liuką.

IV skyrius
TOUPEKA

1

Džeikas stypsojo ant pakrypusio Vienbėgio Bleino stogo ir žvelgė į pietryčius, Spindulio tako kryptimi. Vėjo gūsiai sutaršė jo plaukus (ganėtinai ilgus ir visiškai nesiderinančius prie Paiperio mokyklos mokinio išvaizdos), šiaušdamas juos bangomis virš kaktos ir smilkinių. Užvaldytas nuostabos, berniukas išsprogino akis.

Jis nežinojo, ką pamatys išsikrapštęs iš vagono - galbūt mažesnę, provincinę Lado versiją, - tačiau visiškai *nesitikėjo* išvysti pro artimiausio parko medžio viršūnes kyšantį žalią kelio ženklą (kuris savo ryškiomis spalvomis ypač kontrastavo su pilku rudeniniu dangumi) ir ant jo besipuikuojančią mėlyną lentelę:

AUTOSTRADA 70

Rolandas žengė prie Džeiko ir atsargiai ištraukęs Oi iš užančio nuleido jį prie vaiko kojų. Apuostęs rausvą stogą plepetūnas žvilgtelėjo į traukinio pirmgalį. Lygus kulkos formos priešakys virto suraižyto metalo nuoplaišomis. Stogą vagojo dvi lygiagrečios prorėžos, besidriekiančios nuo Vienbėgio priekio iki tos vietos, nuo kurios Džeiką su Rolandu skyrė maždaug dešimt jardų. Pjūvių galuose, visai netoli baronų salono, styrojo platūs metaliniai strypai, nudažyti juodomis ir geltonomis juostomis. Džeikui jie pasirodė panašūs į futbolo vartų stulpus.

- Čia tie patys ramsčiai, į kuriuos jis norėjo atsitrenkti, - sušnibždėjo Siuzana.

Rolandas pritardamas palingavo galva.

- Mums labai pasisekė, dički. Jeigu Bleinas būtų lėkęs greičiau...

- *Ka*, - pratarė Edis priėjęs prie bendražygių iš už nugaros. Linksmas balsas bylojo, kad jis šypsosi.

Rolandas vėl linktelėjo.

- Taigi. *Ka*.

Džeikas nusisuko nuo plieninių ramsčių ir įbedė akis į ženklą, kone tikėdamasis, kad šis išnyks arba pakeis užrašą (gal į "MOKAMAS VIDURINIOJO PASAULIO KELIAS" ar "SAUGOKITĖS DEMONŲ"), tačiau ant lentelės buvo matyti tie patys skaičiai.

- Edi? Siuzana? Pažiūrėkite.

Jų žvilgsniai nukrypo berniuko smiliaus rodoma linkme. Vieną sekundę - pakankamai ilgai, kad Džeikas su baime imtų svarstyti, ar tik jo neapėmė haliucinacijos - visi tylėjo. Galų gale Edis tyliai išspaudė:

- Kas per velniava? Negi mes grįžome namo? Tuomet kur dingo žmonės? Jei Bleinas iš tiesų atriedėjo į Toupeką - *mūsų* Kanzaso Toupeką, - kodėl aš nieko tokio nemačiau per "Šešiasdešimt minučių"?

- Kas yra "Šešiasdešimt minučių"? - paklausė Siuzana. Pridengusi nuo saulės akis ji žiūrėjo pietryčių kryptimi į ženklą.

- Televizijos laida, - atsakė Edis. - Pradėta rodyti praėjus penkeriems ar dešimčiai metų nuo tada, kai išsikraustei iš mūsų senojo pasaulio. Tokia, kur šneka balti vyrukai su kaklaraiščiais. Tiek to. Šis ženklas...

- Čia tikrai Kanzasas, - palingavo galva Siuzana. - Spėju, kad *mūsų* Kanzasas. - Moteris pastebėjo kitą ženklą, vos matomą pro medžius, ir parodė jį Džeikui, Edžiui bei Rolandui.

KANZASO PLENTO UŽKARDOS

- Ar tavo pasaulyje yra Kanzasas, Rolandai?

- Ne, - atsiliepė Šaulys žvelgdamas į ženklus. - Mes seniai esame už pasaulio, kurį gerai pažinojau, ribų. Aš asmeniškai buvau palikęs jį dar tuomet, kai susitikau su jumis trimis. Šioji vieta...

Jis užsičiaupė ir pakreipė galvą į šoną, tarytum klausytųsi kažkokių tolimų garsų. Veido išraiška... išvydus ją, Džeiką nukratė šiurpas.

- Nagi, vaikučiai, - linksmai šūktelėjo Edis. - Šiandieną mes mokysimės beprotiškos Viduriniojo pasaulio geografijos. Matote, berniukai ir mergaitės, Viduriniajame pasaulyje jūs keliaujate iš Niujorko į Kanzasą pietryčių kryptimi, paskui traukiate Spindulio taku, kol nusigaunate iki Tamsiojo Bokšto... kurį galima atrasti pačiame visumos

centre. Iš pradžių grumiatės su gigantiškais vėžiagyviais! Vėliau tenka pasivažinėti psichopatišku traukiniu! Ir galiausiai, apsilankę visų pamėgtoje užeigoje...

- Ar jūs ką nors girdite? - nutraukė jį Rolandas.

Džeikas įsiklausė. Ką tik pradėjusius gelsti parko medžių lapus šiureno vėjelis, ant baronų salono slankiojo Oi krebždėdamas nagais į stogą. Pastarasis garsas išnyko, kai plepetūnas sustojo.

Pečius užgulusi ranka privertė jį krūptelėti. Vaiką palietė Siuzana, pakėlusi galvą, išplėtusi akis. Edis taip pat klausėsi. Oi pastatė ausis tylutėliai urgzdamas gomuriniu balseliu.

Džeikas pajuto, kaip oda nueina pagaugais, o lūpos gaižiai persikreipia, tarsi jis būtų atsikandęs rūgščios citrinos. Kažką panašaus jau teko girdėti. Būdamas penkerių ar šešerių metų matė Centriniame parke pamišusį vaikiną, kuris įsivaizdavo esąs muzikantu... atvirai kalbant, Centriniame parke *apstu* puskvaišių, apsimetančių muzikantais, tačiau Džeiko regėtas vyras buvo vienintelis iš visų, kuris grojo staliaus įrankiu. Prie apverstos jo kepurės rėmėsi lentelė su užrašu: ĮŽYMIAUSIAS PASAULIO MUZIKANTAS, GROJANTIS PJŪKLU! SKAMBA KAIP HAVAJIETIŠKA GITARA, AR NE? PRAŠAU SUŠELPTI MAISTUI!

Pirmą kartą išvydęs muzikantą Džeikas vaikščiojo parke su Greta Šo, kuri paspartino žingsnį eidama pro vyruką, visa savo išvaizda primenantį simfoninio orkestro violončelistą, jei nepaisytume fakto, kad tarp nuogų jo kojų riogsojo paprasčiausias aprūdijęs pjūklas. Džeikas prisiminė komišką siaubo išraišką, sustingusią ponios Šo veide, tvirtai suspaustų lūpų krustelėjimą, tarytum... o taip, tarytum ji būtų įleidusi dantis į citriną.

Dabartinis garsas ne visai atitiko tą,

(SKAMBA KAIP HAVAJIETIŠKA GITARA, AR NE?)

kurį išgaudavo vyrukas virpindamas savo pjūklo ašmenis, tačiau buvo panašus: nuo drebančio metalinio garso užguldavo šnerves, akyse susikaupdavo ašaros. Ar jo šaltinis slypi priešakyje? Džeikas nebūtų galėjęs tiksliai pasakyti. Garsas, rodos, sklido iš visur ir iš niekur, toks tylus, kad vaikas pradėjo manyti, esą viskuo kalta pernelyg įsiaudrinusi jo vaizduotė. Jei kiti ne...

- Atsargiai! - sušuko Edis. - Padėkite man! Jis tuojau apalps!

Džeikas skubiai atsisuko ir pamatė, kad Šaulio veidas išbalo kaip kreida. Akys suapvalėjo, lūpų kampučiai mėšlungiškai sutrūkčiojo, tarsi prie jų būtų prikibęs nematomos meškerės kabliukas.

- Džonas, Reinoldsas ir Depeipas, - sušvokštė Rolandas. - Didieji karstų medžiotojai. Ir ragana iš *Kioso* kalvos. Tai jie, tai jie...

Įsirėmęs į vienbėgio stogą savo dulkėtais batais Rolandas susvyravo. Jo veide atsispindėjo nepakeliamas liūdesys.

- O Siuzena, - sušnibždėjo Šaulys, - brangioji mano.

2

Jie sugavo Rolandą neleisdami jam nukristi, ir apimtą kaltės jausmo bei paniekos sau pačiam šaulį išmušė karštis. Ką tokio jis padarė, kad nusipelnytų beatodairiško šių žmonių rūpesčio? Išskyrus tai, jog negailestingai atplėšė juos nuo įprasto gyvenimo lyg sodininkas, raunantis piktžoles iš gėlių lysvės.

Rolandas bandė pasakyti, kad jis puikiai jaučiasi, ir draugai galėtų atsitraukti - viskas tvarkoje, - tačiau nepajėgė ištarti nė žodžio. Tie kraupūs vibruojantys garsai perkėlė jį į praeitį, prie tarpeklio, plytinčio į vakarus nuo Hambrio. Depeipas, Reinoldsas ir senas šlubis Džonas. Bet labiausiai jis nekentė moters, gyvenusios ant kalvos; viduje kunkuliavo tokia arši neapykanta, kokia galėjo graužti tik labai jauną žmogų. Argi įmanoma puoselėti kitus jausmus, kai tavo širdis sudaužyta? O dabar, po tiek metų, paaiškėjo siaubą kelianti tiesa: širdyje atsivėrusios žaizdos visuomet užgyja.

Į galvą šovė mintis - jo žodžiuose slypi melas. To bjauraus seno luošio su nuožmiu žvilgsniu...

Kieno žodžiuose? Iš kokio eilėraščio?

Nors tai išsitrynė iš atminties, Rolandas žinojo, kad moterys taip pat gali meluoti. Tokios, kaip šlubčiojanti išsišiepusi kriošena, kurios gleivėmis aptekusios akys per daug visko regėjo šiame gyvenime. Koks skirtumas, kas parašė šias eilutes? Svarbiausia, kad žodžiai atitiko tiesą. Eldredas Džonas ir senė, trūnijusi ant kalvos, netarnavo nei Martenui, nei Volteriui... bet jie irgi įkūnijo blogį.

Vėliau... tarpeklyje, į vakarus nuo miesto... tas garsas... sužeistų vyrų bei žirgų riksmai... kai pirmą kartą ilgam užsičiaupė netgi mėgstantis paplepėti Ketbertas...

Visa tai įvyko gilioje praeityje, kitoje realybėje. Nūnai vibruojantis ūkavimas nutilo arba laikinai pranyko už girdimumo ribų. Žinoma, jis sugrįš. Rolandas buvo tuo įsitikinęs. Lygiai taip pat neabejojo, kad žengia keliu, vedančiu tiesiai į pragarą.

Jis pažvelgė į savo bendražygius ir sugebėjo išspausti šykščią šypsenėlę. Lūpų kampučiai liovėsi drebėję - tai irgi geras ženklas.

- Nesijaudinkite dėl manęs, - pratarė šaulys. - Verčiau įdėmiai išklausykite, ką pasakysiu: mes esame laibai netoli Viduriniojo pasaulio ribos, kur prasideda Kraštinis pasaulis. Baigėsi pirmoji mūsų didžiosios kelionės dalis. Įveikėme ją garbingai, neužmiršome savo tėvų veidų, parėmėme vieni kitus sunkiais momentais. Bet dabar mes priartėjome prie tirpyklės. Turime būti labai atsargūs.

- Tirpyklės? - Džeikas neramiai apsidairė.

- Taip vadinasi vieta, kur beveik visiškai sudyla realybės audinys. Jų gerokai padaugėjo nuo tada, kai ėmė silpti Tamsiojo Bokšto galia. Ar pamenate, ką matėme po bėgiu, išvykę iš Lado?

Jie niūriai linktelėjo, prisiminę į juodą stiklą sukepusią žemę, senovinius vamzdžius, žvilgančius melsva, velniška šviesa, beformius paukščius mutantus su milžiniškais odiniais sparnais. Staiga Rolandas pajuto negalįs žiūrėti į savo bičiulių grupelę, žvelgiančią į jį, tarsi į peštuką, kuris prisigėręs įsivėlė bare į muštynes ir pats gavo taiklų smūgį į nosį.

Jis ištiesė rankas draugams - naujiesiems draugams. Nustvėręs jas Edis padėjo Rolandui atsistoti. Tik neįtikėtinų valios pastangų dėka Šauliui pavyko išlaikyti pusiausvyrą ir nesusiūbuoti.

- Kas toji Siuzena? - kaktą išvagojusi raukšlė liudijo, kad Siuzana sunerimusi, ir ne tik dėl atsitiktinio vardų panašumo.

Rolandas dirstelėjo į ją, paskui į Edį ir į Džeiką, priklaupusį, kad pakasytų Oi už ausų.

- Aš viską jums papasakosiu, bet ne čia ir ne dabar.

- Tu nuolatos kartoji tą patį, - papriekaištavo Siuzana. - Gal nenori, kad mes apie tai klausinėtume?

Rolandas pakratė galvą.

- Jūs būtinai išgirsite mano istoriją - bent jau šią jos dalį, - tik vėliau, kai nulipsime nuo metalinio karsto viršaus.

- Garsas pradingo, - pastebėjo Edis. - Atrodo, tarytum kas būtų suvirpinęs gitaros stygą.

- Man jis priminė vyriškį, matytą Centriniame parke, - pridūrė Džeikas.

- Vaikiną su pjūklu? - paklausė Siuzana. Iš nuostabos Džeikas išpūtė akis, ir moteris paaiškino: - Mano laikais jis buvo jaunas. Čia ne tik geografija, bet ir laikas krečia piktas išdaigas.

Edis spūstelėjo jos pečius.

- Amen.

Siuzana atsigręžė į Šaulį. Vietoj kaltinimo jis išskaitė moters akyse atvirą, susižavėjimą keliantį iššūkį.

- Nepamiršk savo pažado, Rolandai. Aš norėsiu daugiau sužinoti apie mergaitę su mano vardu.

- Sužinosi, - patikino Šaulys. - O dabar siūlyčiau nusiropšti nuo šito siaubūno kupros.

3

Lengviau pasakyti nei padaryti. Skirtingai nuo Lado Lopšio, galutinė Bleino stotelė buvo žemės paviršiuje. Palei platformą driekėsi sudarkytas, rožinio metalo nuoplaišomis nuklotas bėgis. Nuo baronų salono stogo iki betoninio pagrindo buvo ne mažiau kaip dvidešimt penkios pėdos. Net jei traukinys turėjo avarines kopėčias, tapačias toms, kuriomis pavyko nusigauti iki liuko, po susidūrimo su plieniniais ramsčiais jų mechanizmas greičiausiai užstrigo.

Rolandas nusimetė nuo peties krepšį ir sužvejojo jame odinius pakinktus, kuriais tekdavo nešti Siuzaną, jeigu kelio atkarpos pasirodydavo nepritaikytos jos invalido vežimėliui. Ką gi, dėl pastarojo daugiau nereikės jaudintis, pagalvojo Šaulys. Vežimėlį jie paliko Lopšyje, kai gelbėdamiesi nuo nervus paralyžiuojančių dujų skuodė į Bleino vagoną.

- Kam jie reikalingi? - šiurkščiai pasiteiravo Siuzana. Akiratyje pasirodžius pakinktams, jos balso tembrą visuomet persmelkdavo ausį rėžiančios gaidos. *Aš nekenčiu baltaskūrių močkrušių, kurie gyvena prie Misisipės, labiau nei pakinktų,* - Detos Volker balsu kartą pasakė ji Edžiui, - *bet jausmas panašus, branguti.*

- Ramiau, Siuzana Dyn, ramiau, - šyptelėjo Šaulys. Padėjęs sėdynę į šalį, išpynė diržų raizginį, tvarkingai juos surišo ir senovišku jūreivišku mazgu pritvirtino prie virvės. Dirbdamas klausėsi tirpyklės trelės... štai taip neseniai jie klausėsi dievo būgnų tratėjimo... štai taip jiedu su Edžiu laukė, kol vėžiagyviai, kiekvieną naktį išnyrantys iš bangų į jūros pakrantę, pradės uždavinėti savo įdomius klausimus ("Ari-a-dari? Are-a-biče?").

Ka yra ratas, mąstė jis. Arba, Edžio žodžiais tariant, tai, kas rieda ratu.

Kai Rolandas užmezgė ant diržų kilpą, Džeikas be baimės įkišo į ją koją, viena ranka įsikibo į virvę, sulenkė kitą, leisdamas Oi ant šios įsitaisyti. Plepetūnas baugščiai apsidairė, suinkštė ir ištiesęs kaklą lyžtelėjo Džeiko veidą.

- Juk tu nebijai? - paklausė žvėrelio berniukas.

- Ijai, - sutiko Oi, bet per daug nesimuistė, kol Rolandas ir Edis leido Džeiką nuo baronų salono stogo. Virvės ilgio neužteko, kad būtų galima nuleisti vaiką iki pat žemės, tačiau Džeikas nesunkiai ištraukė iš kilpos koją ir savo jėgomis įveikė paskutines keturias pėdas, skiriančias jį nuo betoninio grindinio. Pastatytas ant platformos, plepetūnas pabėgiojo aplinkui, apuostė pakampes ir kilstelėjo koją prie stoties pastato, ne tokio didingo, kaip Lado Lopšys, užtat besipuikuojančio senamadišku architektūros stiliumi, kuris taip patiko Rolandui - apkalto baltomis lentomis, su nukarusiomis pakraigėmis, aukštais siaurais, pilkai melsvo atspalvio langais. Tai *vakarietiškas* stilius. Virš paradinių stoties durų žvilgėjo užrašas su paauksuotomis raidėmis:

ACINSONAS, TOUPEKA, SANTA FE

Miestai, spėjo Rolandas. Paskutinis iš jų kažkur girdėtas. Ar tik Santa Fe nebuvo Medžiso feode? Jo mintys vėl sugrįžo prie Siuzenos. Nuostabiosios Siuzenos, sėdinčios prie lango palaidais ilgais plaukais, kvepiančios jazminais, rožėmis, sausmedžiu ir saldžiu šienu - aromatais, kuriuos nevykusiai stengėsi pavaizduoti orakulas iš kalnų. Siuzenos, gulinčios ant nugaros, įdėmiai žiūrinčios į jį, tada užmetančios rankas virš galvos, idant pakiltų krūtinė, tarytum trokštančios, kad šią palytėtų jo rankos.

Jei myli mane, Rolandai, tuomet mylėk... paukščiai, žuvys, kiškiai, lokiai...

- ...sekanti?

Jis atsisuko į Edį ir įtempęs visas jėgas nustūmė Siuzenos Delgado atvaizdą į sąmonės gelmes. Akivaizdu, kad Toupekoje egzistuoja įvairių rūšių tirpyklės.

- Atleisk, Edi, aš buvau susimąstęs.

- Aš klausiau, ar Siuzana bus sekanti?

Rolandas papurtė galvą.

- Dabar tavo eilė, tada Siuzanos. Aš leisiuos paskutinis.

- Ar pajėgsi? Šiaip ar taip, tavo ranka sužalota.

- Dėl manęs nesijaudink.

Daugiau nieko neklausdamas Edis įkišo koją į kilpą. Kai vyrukas pirmą kartą pasirodė Viduriniajame pasaulyje, Rolandas vienas būtų lengvai nukėlęs jį nuo stogo, net ir be dviejų dešiniosios rankos pirštų,

tačiau Edis jau kelis mėnesius nevartojo narkotikų ir priaugo dešimt ar penkiolika svarų raumenų. Nenuostabu, kad Šaulys su džiaugsmu priėmė Siuzanos pagalbą.

- Dabar jūs, ponia, - vyptelėjo jai Rolandas, kurio veidą pastarosiomis dienomis būnant su draugais vis dažniau papuošdavo šypsena.

- Taip, - pasakė ji, tačiau kurį laiką nesijudino iš vietos ir kandžiojo apatinę lūpą.

- Kas nors negerai?

Siuzana patrynė ranka pilvą, tarytum šį būtų pradėję raižyti diegliai. Rolandas manė, kad ji paaiškins savo delsimo priežastis, bet moteris tiesiog palingavo galva.

- Nieko.

- Netikiu. Kodėl trini pilvą? Ar tu susižeidei, kai traukinys sustojo?

Siuzana tučtuojau nuleido ranką, tarsi jos bamba būtų įkaitusi iki raudonumo.

- Ne, aš puikiai jaučiuosi.

- Tikrai?

Vienai akimirkai ji susimąstė.

- Mes pakalbėsime apie tai, - galų gale pareiškė. - *Aptarsime*, jei šis žodis labiau tau patinka. Bet, anot tavęs, Rolandai, ne čia ir ne dabar.

- Visi keturi, ar tik tu, aš ir Edis?

- Tik mudu, Rolandai, - pasakė ji ir kyštelėjo kojos strampgalį į kilpą. - Iš pradžių tik viena vištelė ir vienas gaidžiukas. Baikime tas šnekas. Verčiau nuleisk mane žemyn.

Šaulys įvykdė prašymą susiraukęs, trokšdamas, kad pirmoji mintis, kuri toptelėjo į galvą pamačius, kaip ji įnirtingai brauko pirštais pilvą, būtų neteisinga. Vis dėlto Siuzana buvo kalbančiame rate, o tenykštis demonas sugebėjo ją trumpam užvaldyti, kol Džeikas brovėsi iš vieno pasaulio į kitą. Kartais - *labai dažnai* - po kontakto su demonu šis tas pasikeisdavo.

Bet ne į gerą pusę.

Edžiui sugavus Siuzaną už juosmens ir padėjus jai nusileisti ant platformos, Šaulys prisitraukė atgal virvę ir nudrožęs link suraižyto, kulkos formos traukinio pirmgalio žengė prie plieninių ramsčių, užmetė ant vieno iš jų savaime atsimezgančią kilpą, truputį priveržė (stengdamasis netraukioti virvės į kairę). Pagaliau užbaigė visus pa-

rengiamuosius darbus ir pats nušliuožė ant betoninio grindinio, susirietęs dvilinkas, palikdamas padų žymes ant rožinio Bleino šono.

- Gaila, kad praradome virvę ir pakinktus, - atsiduso Edis, kai Rolandas prie jų atsistojo.

- *Man* negaila pakinktų, - tarstelėjo Siuzana. - Mieliau ropočiau šaligatviu, kol iki alkūnių aplipčiau kramtomąja guma.

- Mes nieko nepraradome, - atsakė Rolandas ir, sugriebęs kilpą, kurioje ką tik styrojo jo koją, stipriai patraukė ją į kairę pusę. Mazgas atsirišo, ir žaliaminė virvė nuslydo nuo ramsčio tiesiai Šauliui į glėbį.

- Puikus triukas! - šūktelėjo Džeikas.

- Uikus! Ukas! - sutiko Oi.

- Kortas? - pasiteiravo Edis.

- Kortas, - nusišypsojo Rolandas.

- Mokytojas iš pragaro, - pridūrė Edis. - Kaip gerai, kad ne man, o tau teko būti jo mokiniu.

4

Jiems patraukus link paradinių stoties durų, vėl pasigirdo erzinanti virpanti trelė. Rolandas pralinksmėjo išvydęs, kaip vienu metu įsirėžė raukšlelės jo palydovų tarpuakiuose ir nukaro lūpų krašteliai. Atrodė, lyg jie būtų ne tik *ka-tetu*, bet ir artimais giminaičiais. Siuzana parodė ranka į parką. Virš medžių šmėkščiojantys ženklai šiek tiek drebėjo, tarsi pridengti kaitros miglelės.

- Tai tirpyklės darbas? - paklausė Džeikas.

Rolandas linktelėjo.

- Ar mes galėsime ją apeiti?

- Taip. Tirpyklės neką mažiau pavojingos negu pelkės, pilnos lakiojo smėlio ir seiligų. Ar žinote, kas tai yra?

- Mes esame girdėję apie lakųjį smėlį, - patvirtino Džeikas, - ir apie seiligus, jei tik šie - ilgi žali padarai su didžiulėmis iltimis.

- Tiksliai apibūdinta.

Siuzana paskutinį kartą pažiūrėjo į Bleiną.

- Daugiau jokių kvailų klausimų ir paikų žaidimų. It pirštu į akį. - Ji nukreipė žvilgsnį į Rolandą. - Kaip dėl Berilės Evans, parašiusios “Traukinuką Čarlį”? Manai, kad ji tam tikra dalimi įtakojo visus įvykius? Galbūt mums pavyks su ta moterimi susitikti? Norėčiau jai padėkoti. Edis sumąstė išeitį, bet...

- Tai nėra neįmanoma, - atsiliepė Rolandas, - tik abejoju, ar mes

ją pamatysime. Mano pasaulis - tai milžiniškas laivas, kuris paskendo vandenyne taip arti pakrantės, kad bangos išmeta daugumą nuolaužų į paplūdimį. Mūsų atrasti dalykai kelia nuostabą, retsykiais praverčia, jei *ka* leidžia, tačiau tai tėra paprasčiausios niekam nenaudingos liekanos. - Jis apsižvalgė. - Kaip šioji vieta.

- Man ji nepanaši į liekanas, - pastebėjo Edis. - Pažiūrėk į stotį - dėl lietaus pakraigės truputį aprūdijo, bet sienų dažai niekur nenusilupę. - Jis stabtelėjo priešais duris ir perbraukė pirštais per langą, palikdamas ant stiklo keturis švarius dryžius. - Dulkių su kaupu, bet jokių įskilimų. Sakyčiau, kad pastatas neprižiūrimas... hmm... ne vėliau kaip nuo vasaros pradžios.

Jis įsistebeilijo į Rolandą, kuris gūžtelėjo pečiais ir pakinkavo galva, klausydamasis Edžio puse ausies, paniręs į savo mintis. Šauliui nedavė ramybės du dalykai: tirpyklės trelės ir prisiminimai, grasinantys jį praryti.

- Kol Ladas virto griuvėsiais, praėjo ištisi *amžiai*, - tarė Siuzana. - Ši vieta... gal ir ne Toupeka, bet ji atrodo, kaip vienas tų kraupių miestelių iš "Prieblandos zonos". Jūs, vaikinai, tikriausiai neprisimenate to serialo...

- Prisimenu, - sutartinai atsakė Džeikas su Edžiu ir susižvalgę nusijuokė. Pastarasis atkišo delną, o berniukas pliaukštelėjo per jį savuoju.

- Jo pakartojimus teberodo per televiziją, - pasakė Džeikas.

- Aha, visą laiką, - pridūrė Edis. - Paprastai į serialo rėmėjų gretas įsirašo įmonių bankrotų bylas nagrinėjantys teisininkai, kurių kirpčiukai niekuo nenusileidžia nuskustiems terjerų kailiams. Visgi tu teisi. Ši vieta tikrai skiriasi nuo Lado. Ir kas čia stebėtino? Ladas priklauso kitam *pasauliui*. Nežinau, kada mes kirtome sieną, bet... - Edis vėl pamojo į mėlyną ženklą su užrašu "70-asis plentas", tarsi šis būtų neginčijamas jo žodžių įrodymas.

- Jei čia Toupeka, kur gi dingo visi žmonės? - pasidomėjo Siuzana.

Edis patraukė pečiais ir skėstelėjo rankomis - kas žino?

Džeikas prispaudė kaktą prie stiklo, rieškučiomis iš šonų pridengė akis, kelias sekundes dėbsojo į tamsą, kol pamatė tai, kas privertė jį atšokti.

- Vaje, nieko keisto, kad mieste taip tylu.

Rolandas žengė prie berniuko ir pats pažvelgė pro stiklą, prieš tai pakartodamas Džeiko gestą bei pridengdamas rieškučiomis veido

pakraščius. Dar nespėjęs išvysti to, ką regėjo vaikas, Šaulys padarė dvi išvadas. Visų pirma, tai neabejotinai *traukinių* stotis, bet ne *Bleino*... ne Lopšys. O antra, stotis išties priklausė Edžio, Džeiko ir Siuzanos pasauliui... tik gal ne jų realybei.

Viskuo kalta tirpyklė. Privalome būti atsargūs.

Ant vieno iš pailgų suolų, užimančių beveik visą patalpą, rymojo du lavonai. Jei ne susiraukšlėję veidai ir pajuodusios rankos, jie primintų papraščiausias plevėsas, po audringo vakarėlio užsnūdusius stotyje ir pavėlavusius į paskutinį traukinį. Priešais juos ant sienos puikavosi maršrutų grafikas. Po skiltimi "IŠVYKSTA" driekėsi miestų, gyvenviečių, feodų pavadinimų eilutės. Pirmoje užrašyta DENVERIS, antroje - VIČITA, trečioje - OMAHA. Kažkada Rolandas pažinojo vienaakį lošėją, vardu Omaha. Jis nusibaigė tiesiog prie kortų stalo su peiliu, įsmeigtu į gerklę. Vyrukas atkragino galvą ir nusigavo ten, kur laukymėje baigiasi kelias; išspaudęs paskutinį kvapą, aptaškė lubas kraujo fontanu. Po laukiamojo lubomis (kažkodėl lėtapėdė Rolando sąmonė atkakliai tvirtino, jog tai buvo laukiamoji salė arba tarpstotė, išdygusi kokiame nors seniai pamirštame kelyje, kaip tame, kuris atvedė jį į Tulą) kabojo nuostabus kubo formos laikrodis su keturiais ciferblatais, kurio rodyklės sustojo ties 16:14. Rolandas manė, kad jos daugiau niekada nepajudės. Liūdna mintis... bet šis pasaulis taip pat liūdnas. Negyvėlių daugiau nesimatė, tačiau Šaulys iš patirties žinojo, kad, išvydęs du lavonus, kažkur kitur greičiausiai pastebėsi dar keturis. Arba keturis tuzinus.

- Eisime vidun? - pasiteiravo Edis.

- Kurių galų? - atšovė Rolandas. Mes neturime ten ką veikti. Spindulio takas nesiriboja su pastatu.

- Tu būtum šaunus turistų gidas, - gaižiai burbtelėjo Edis. - Prašyčiau ateiti visus čia, tiktai stenkitės nenuklysti nuo...

Džeikas nutraukė jo išvedžiojimus klausimu, kurio prasmės Rolandas nesuprato:

- Gal jūs turite ketvertuką? - berniukas dairėsi į Siuzaną ir Edį stovėdamas šalia metalinės dėžės su mėlynu užrašu:

DAUGIAUSIA NAUJIENŲ
APIE KANZASĄ PATEIKIA
"TOUPEKOS KEPITAL DŽERNAL"!
JŪSŲ MIESTO LAIKRAŠTIS!
SKAITYKITE JĮ KIEKVIENĄ DIENĄ!

Suglumęs Edis papurtė galvą.

- Visą smulkmę kažkur pamečiau. Gal tuomet, kai ropščiausi į medį, prieš tau prisijungiant prie mūsų draugijos. Tiesiog nesinorėjo tapti lokio roboto užkandžiu. Atleisk.

- Vieną minutėlę... vieną minutėlę... - Siuzana atsegė savo rankinę ir ėmė taip kruopščiai naršyti jos turinį, kad Rolandas plačiai išsišiepė, nepaisant visų liūdnų minčių. Ji elgėsi velniškai *moteriškai.* Ištraukė suglamžytą "Klinekso" nosinaitę, kurią pakratė norėdama įsitikinti, kad joje nieko neįstrigo, sužvejojo pudrinę, pakėlė dangtelį ir vėl nuleido, numetė ją atgal, iškrapštė šukas...

Pernelyg įsigilinusi į savo užsiėmimą, moteris nepastebėjo, kaip priėjęs Rolandas ištraukė revolverį iš jos savadarbio dėklo. Pykštelėjo vos vieną kartą. Siuzana suriko, išmetė rankinę ir nustvėrė tuščią dėklą, pritvirtintą po kairiąją pažastimi.

- Baltaveidi, tu mirtinai mane išgąsdinai!

- Patarčiau labiau prižiūrėti savo ginklą, Siuzana. Kitą kartą kulka gali pragręžti tavo tarpuakį, o ne... kas tai, Džeikai? Žinias pateikiantis prietaisas? Ar ten paprasčiausiai guli popieriaus lakštai?

- Abu sykius atspėjai teisingai, - atsiliepė berniukas, šiek tiek išgąsdintas šūvio. Oi pabėgėjo platforma į šalį ir įbedė į Rolandą įtarias akutes. Džeikas bakstelėjo pirštu į rūkstančią laikraščio automato sklendės skylę.

- Nagi, - paragino Rolandas, - atidaryk.

Vaikas patraukė rankeną. Kurį laiką šioji priešinosi, paskui metalinio automato viduje kažkas spragtelėjo, ir durelės atsivėrė. Pati dėžė buvo tuščia; ant galinės jos sienelės švytėjo užrašas: JEI NELIKO LAIKRAŠČIŲ, PRAŠOME PAIMTI KOPIJĄ IŠ VITRINOS. Džeikas nukabino laikraštį nuo vielinio laikiklio ir atkišo aplinkui susibūrusiems bendražygiams.

- Dėl Dievo meilės, kas?... nutęsė siaubo apimta Siuzana. - Ką tai reiškia? Kas, po galais, čia *įvyko*?

Po laikraščio pavadinimu, užimančiu beveik pusę viršutinės puslapio dalies, jie perskaitė juodą rėksmingą antraštę:

SIAUTĖJA NEĮVEIKIAMAS "KAPITONO TRIPSO" SUPERGRIPAS

Šalį greičiausiai paliko valstybės vadovai

Toupekos ligoninėse stinga vietos sergantiems ir mirštantiems
Milijonams telieka maldauti Dievo juos išgydyti

- Paskaityk garsiai, - paprašė Rolandas, - nes aš nesupratu tavo kalbos abėcėlės raidžių.

Džeikas pažvelgė į Edį. Šis nekantriai linktelėjo.

Berniukas praskleidė laikraštį, atversdamas jį ties puslapiu su didžiule nuotrauka (Rolandui teko regėti tokios rūšies atvaizdus; jie vadinosi fotergrefijomis), iki sielos gelmių sukrėtusią visus draugus: milžiniškose liepsnose skendėjo prie ežero stūksantis miestas.

KLIVLENDO GAISRO NEĮMANOMA UŽGESINTI

- skelbė po nuotrauka esantis užrašas.

- Skaityk, vaiki! - liepė Edis. Siuzana nieko nesakė; palinkusi virš berniuko peties ji bėgiojo akimis pirmojo puslapio eilutėmis. Džeikas atsikrenkštė pravalydamas netikėtai išdžiūvusią gerklę ir pradėjo.

5

- Čia pateikiama Džono Korkorano, redakcijos darbuotojų ir AP informacinės tarnybos surinkta medžiaga. Tai reiškia, Rolandai, kad prie straipsnio padirbėjo nemažai žmonių. Taigi: "Per vieną naktį dar labiau sustiprėjo didžiausia Amerikos - ar net viso pasaulio - krizė. Vidurio vakaruose praminto "Išsipūtusiu kaklu", Kalifornijoje - "Kapitonu Tripsu" supergripo epidemija nesiliauja plitusi.

Nors visų mirties atvejų nepavyko iki galo suskaičiuoti, medicinos ekspertai pateikė pirminius kraupius duomenis. Pasak daktaro Moriso Hekfordo iš Toupekos Šv.Pranciškaus ligoninės ir medicinos centro, vien žemyninėje JAV dalyje mirė nuo dvidešimties iki trisdešimties milijonų žmonių. Tiek Los Andžele, Kalifornijoje, tiek Bostone, Masačiusetse, lavonai deginami krematoriumuose, fabrikų krosnyse ir sąvartynuose.

Čia, Toupekoje, pakankamai stiprūs ir galintys judėti ligoniai prašomi padėti vežti kūnus į tris vietas: atliekų fabriką į šiaurę nuo Oklendo Bilardo parko, karjerus šalia Hartlendo hipodromo ir sąvartyną Pietrytinėje Šešiasdešimt Pirmojoje gatvėje, į šiaurę nuo Forbso oro uosto. Į sąvartyną važiuokite Beritono keliu, nes greitkelis į Kalifor-

niją užblokuotas sudužusiomis mašinomis ir bent vienu nukritusiu oro pajėgų lėktuvu, kaip teigia mūsų šaltiniai."

Išsigandęs Džeikas dirstelėjo į savo draugus, tada apžvelgė tylią traukinių stotį ir vėl nukreipė akis į laikraštį.

"Daktarė Eiprilė Montoja iš Stormonto-Veilo regioninio medicinos centro tvirtina, esą aukštas mirtingumo lygis, kad ir kaip būtų gaila, tėra nedidelė siaubingos tragedijos dalis. "Kiekvienas nuo naujo gripo viruso miręs asmuo, - sako Montoja, - palieka po savęs šešis, o gal tuziną ligonių, gulinčių savo namuose. Iki šiol mes nebuvome girdėję, kad kas nors sugebėjo pasveikti". - Kosėdama ji priduria: - "Aš asmeniškai nieko neplanuoju savaitgaliui."

Kiti įsidėmėtini vietiniai įvykiai:

Atšaukti visi komerciniai skrydžiai iš Forbso ir Filipo Bilardo oro uostų.

"Armtreko" geležinkelio kompanija nutraukė savo veiklą ne tik Toupekoje, bet ir visame Kanzase. Geidžo Bulvaro stotis uždaryta iki atskiro pranešimo.

Visos Toupekos mokyklos uždarytos iki atskiro pranešimo. Įskaitant ir esančias 437-ajame, 345-ajame, 450-ajame (Šonio aukštumose), 372-ajame ir 501-ajame (Toupekos metro) rajonuose. Taip pat uždaryti Toupekos Liuteronų bei Technologinis koledžai, Kanzaso Universitetas Lorense.

Artimiausiomis dienomis ar net savaitėmis retsykiais - galbūt visam laikui - nutrūks elektros tiekimas į Toupekos gyventojų namus. "Kanzaso energijos" kompanija paskelbė pristabdanti atominės Ko Upės elektrinės Vamege veiklą. Nors AE atstovybės spaudai biure niekas nekelia telefono ragelio, autoatsakiklyje palikta žinutė tvirtina, kad elektrinėje nieko baisaus neatsitiko - tai paprasčiausios atsargumo priemonės. AE pradės darbą, "kai bus išspręsta dabartinė krizė". Pareiškimo sužadintą viltį nuslopina paskutiniai įrašytos žinios žodžiai. Ne "Sudie" arba "Dėkojame už skambutį", o "Dieve, pagelbėk mums įveikti išbandymų laikotarpį."

Džeikas nuščiuvo ir atvertęs kitą puslapį išvydo naujas nuotraukas: sudegusį ant Kanzaso Gamtos muziejaus laiptų riogsantį sunkvežimį, mašinomis užgrūstą San Francisko Auksinių Vartų tiltą, krūvas lavonų Taims aikštėje. Pastebėjus, kad vienas kūnas kybo ant žibinto stulpo, Siuzaną iš karto užvaldė košmariški prisiminimai, kaip po išsiskyrimo su Šauliu ji drauge su Edžiui skuodė į Lado Lopšį. Puošnusis, Vinstonas, Dživzas ir Modė... *Sugriaudėjus dievų būgnams,*

burtą ištraukė Judrusis, - sakė Modė, - *ir mes leidome jam pasišokti.* Taip kalbėdama ji turėjo omenyje, kad mažiai vyruką pakorė. Kitados pakaruoklių būdavo ir senajame gerajame Niujorke. Kai įvykiai pakrypdavo keista, sunkiai suvokiama linkme, kažkam visuomet po ranka pasitaikydavo linčo teismui skirtas virvagalis.

Aidas. Iš visur sklinda aidas. Iš vieno pasaulio į kitą, neblėstantis, bet stiprėjantis ir keliantis siaubą. *Kaip dievų būgnai*, pagalvojo Siuzana ir sudrebėjo.

- "Vis daugiau žmonių linkę manyti, - toliau skaitė Džeikas, - kad valstybės vadovai, neigę supergripo egzistavimą pirmomis dienomis, kai infekcijos plitimą buvo galima sustabdyti griežtomis karantino priemonėmis, pasislėpė požeminiuose bunkeriuose, įkurtuose branduolinio karo atvejui. Pastarąsias keturiasdešimt aštuonias valandas niekas nematė viceprezidento Bušo ir pagrindinių Reigano administracijos narių. Pats Reiganas paskutinį kartą viešai rodėsi sekmadienio rytą, kai dalyvavo San Simeono Žaliojo Slėnio metodistų bažnyčios mišiose.

"Jie sulindo į slėptuves, kaip Hitleris ir kitos nacistinės žiurkės Antrojo Pasaulinio karo pabaigoje", kalbėjo ponas Stivas Slounas. Paklaustas, ar jį galima cituoti, senatorius respublikonas iš Kanzaso valstijos nusijuokė ir atsakė: "Kodėl gi ne? Aš jau pasirūpinau savo karstu. Kitą savaitę, tuo pačiu metu būsiu virtęs dulkėmis."

Klyvlendą, Indianapolį ir Terotą niokoja turbūt specialiai sukelti gaisrai.

Prie Cincinačio Riverfronto stadiono nuskardėjo galingas sprogimas. Iš pradžių manyta, kad branduolinis, bet vėliau paaiškėjo, kad viskuo kaltos neprižiūrimos požeminės gamtinių dujų saugyklos..."

Laikraštis iškrito Džeikui iš rankų ir nusklendė per platformą, vėjo gūsiams taršant sulankstytus lapus. Oi ištiesė kaklą ir sugavo dantimis vieną iš puslapių, lekiančių pro šalį. Tada nuturseno link Džeiko nelyginant paklusnus šuo, atnešantis lazdą.

- Ne, Oi, man jo nereikia, - nusiminusiu, vaikišku balsu sumurmėjo Džeikas.

- Bent žinome, kur dingo visi žmonės, - tarė Siuzana ir pasilenkusi atėmė iš plepetūno laikraščio likučius: du paskutinius puslapius, kuriuose mirgėjo nekrologai, parašyti miniatiūriniu šriftu. Jokių nuotraukų, mirties priežasčių, skelbimų apie laidotuves. Mirė tas ar anas, gedi artimieji, draugai ir panašiai. Elementarios žinutės, brūkštelėtos smulkiu šriftu. Būtent nekrologai įtikino Siuzaną, kad visa tai yra tikrovė.

Jie vis vien stengėsi pagerbti mirusius, nors žinojo, kad jų pačių dienos suskaičiuotos, pagalvojo ji jausdama, kaip pro akių kraštelius varva ašaros. *Jie vis vien stengėsi.*

Pažvelgusi į paskutinį "Kepital Džernal" puslapį Siuzana išvydo nupieštą Jėzų Kristų su liūdnomis akimis, ištiestomis rankomis ir erškėčių vainiku, kurio spygliai įspaudė kaktoje žaizdas. Apačioje tebuvo trys, didžiosiomis raidėmis parašyti žodžiai:

MELSKITĖS UŽ MUS

Moteris pervėrė Edį kaltinančiu žvilgsniu ir mestelėjo jam laikraštį, savo rudu pirštu baksnodama į datą. 1986-ųjų birželio 24-oji. Edis persikraustė į Šaulio pasaulį tiktai kitais metais.

Kurį laiką jis laikė puslapius rankoje, pirštais braukydamas datą, tarsi tokiu būdu mėgindamas ją pakeisti. Galų gale apžvelgė draugus ir pakratė galvą.

- Ne. Aš nesugebėsiu paaiškinti, kas dėjosi šiame mieste, kodėl laikraštyje rašoma apie tokias naujienas ir iš kur stotyje atsirado numirėliai. Tačiau vieną dalyką galiu garantuoti - tuo metu, kai išvykau iš Niujorko, tenykščiai gyventojai buvo sveiki gyvi ir jautėsi kuo puikiausiai. Ar ne, Rolandai?

Šaulys gaižiai susiraukė.

- Nemanau, kad įsikūręs tavajame mieste galėtum jaustis puikiai. Šiaip ar taip, pažiūrėjęs į vietinius nebūtum pasakęs, kad jiems teko ištverti maro kančias.

- Na, tuo metu egzistavo kažkokia "Legionierių" liga, - įsiterpė Edis, - ir, žinoma, AIDS...

- Tai venerinė liga, tiesa? - paklausė Siuzana. - Dažniausiai paplitusi tarp pedikų ir narkomanų?

- Taip, bet mano laikais pedikus pradėjo vadinti žydraisiais. - Edis pabandė nusišypsoti, tačiau suvokęs, kad vypsnys išėjo kreivas ir nenatūralus, nuleido lūpų kampučius.

- Vadinasi... vadinasi, to niekada nebuvo. - Džeikas atsargiai palietė Kristaus veidą.

- Klysti, - paprieštaravo Rolandas. - Tai įvyko per birželio sėją, tūkstantis devyni šimtai aštuoniasdešimt šeštaisiais metais. Mes matome maro pasekmes. Berods, Edis sako tiesą. Nuo to momento, kai ėmė plisti "supergripo" epidemija, prabėgo ne daugiau kaip pora mėnesių. Mes esame Toupekoje, Kanzase, aštuoniasdešimt šeštaisiais

dvidešimto amžiaus Pjūties metais. Dėl *laiko* viskas aišku. Kalbant apie *realybę*, dabar žinome, kad ji ne Edžio. Galbūt tavo, Siuzana, arba tavo, Džeikai, kadangi jūs išnykote iš savųjų pasaulių gerokai anksčiau. - Jis pamojo į datą ir atsisuko į berniuką. - Kartą šį tą man pasakei. Abejoju, ar prisimeni ką, užtat aš neužmiršau, nes tai pats svarbiausias dalykas, kurį buvau girdėjęs: "Tada eik. Yra ir kitų pasaulių."

- Ir vėl mįslės, - suniurzgė Edis.

- Jūs visi žinote nenuginčijamą faktą - vieną kartą miręs Džeikas Čambersas dabar stovi prieš mus gyvas. Gal manote, kad aš melavau pasakodamas, kaip jis žuvo kalnuose? Be abejo, jūs ne sykį turėjote rimtų priežasčių abejoti mano sąžiningumu.

Truputį pamąstęs Edis palingavo galva:

- Tu meluoji tais atvejais, kai siekdamas tikslo privalai pašalinti iš kelio kokią nors kliūtį. Tačiau kalbėdamas apie Džeiką buvai tokios suknistos būklės, jog tegalėjai sakyti tiesą.

Rolandas apstulbo pajutęs, kad jį įskaudino Edžio žodžiai (*Tu meluoji tais atvejais, kai siekdamas tikslo privalai pašalinti iš kelio kokią nors kliūtį*), tačiau nusprendė nuleisti įžeidimą negirdomis. Galų gale tai beveik atitiko teisybę.

- Mes grįžome prie laiko telkinio, - tęsė Šaulys, - ir ištraukėme Džeiką, kol jis nespėjo nuskęsti.

- *Tu* jį ištraukei, - pataisė Edis.

- O tu padėjai, - paprieštaravo Rolandas. - Jei nebūtum manęs slaugęs, dabar seniai būčiau miręs. Tiek to. Svarbiausia, kad pasaulių yra daugybė, kaip ir į juos vedančių durų. Dabar mes atsidūrėme viename iš tų pasaulių, o tirpyklė atstoja duris... kur kas didesnes už tas, kurias aptikome jūros pakrantėje.

- *Kokio* jos dydžio? - pasidomėjo Edis. - Kaip sandėlio vartai ar kaip pats sandėlis?

Rolandas kilstelėjo delnus į dangų - *kas žino?*

- Mes ne šiaip *priartėjome* prie tirpyklės, ar ne? - prabilo Siuzana. - Mums teko keliauti *pro* ją, kad patektume į dabartinę Toupekos versiją.

- Ko gero, - sutiko Rolandas. - Nepajutote nieko keisto? Svaigulio ar pykinimo?

Jie sutartinai palingavo galvomis. Netgi Oi, įdėmiai stebintis Džeiką.

- Aišku. - Regis, Šaulys nė nesitikėjo kitokio atsakymo. - Ką gi, mes buvome sutelkę dėmesį į mįsles...

- Stengėmės išvengti mirties, - urgztelėjo Edis.

- Taip. Gal todėl prašokdami tirpyklę jos nepastebėjome. Kad ir kaip ten būtų, tirpyklės nėra natūralūs gamtos reiškiniai - tai egzistencijos opos, liudijančios, kad pasaulyje kažkas ne taip. *Visuose* pasauliuose.

- Nes silpnėja Tamsiojo Bokšto galia, - pridūrė Edis.

Rolandas linktelėjo.

- Net jei ši vieta - laikotarpis bei realybė - nėra tavo pasaulio *ka*, ji gali tokia tapti, kadangi maras arba kitos mirtinos ligos sugebės prasiskverbti iš vieno matmens į kitą. Tirpyklių daugėja, jos nepaliaujamai auga. Per visus tuos metus, ieškodamas Bokšto, savo akimis regėjau pustuzinį, o girdėjau ne mažiau kaip porą tuzinų tirpyklių. Pirmąją... pirmąją išvydau būdamas labai jaunas. Netoli Hambrio miestelio. - Jis perbraukė ranka skruostą ir nė kiek nenustebo užčiuopęs ant barzdaplaukių pakibusius prakaito lašus.

- Taigi, Rolandai, mes buvome išspirti iš tavo pasaulio, - pratarė Džeikas. - Šiuo metu nukrypome nuo Spindulio tako. Pažiūrėk. - Jis mostelėjo ranka į dangų. Ten lėtai slinko debesys, tačiau ne ta linkme, į kurią dėbsojo sutraiškytas Bleino snukis. Pietryčiuose nebuvo matyti jokių įprastų Spindulio ženklų.

- Koks skirtumas? - paklausė Edis. - Galbūt *Spindulys* dingo, tačiau *Bokštas* egzistuoja visuose pasauliuose, ar ne?

- Taip, - sutiko Rolandas, - bet ne visuose pasauliuose iki jo galima *nusigauti.*

Metus prieš tai, kai Edis pradėjo kilti nuostabios ir daug žadančios narkašo karjeros laiptais, jis gana trumpai ir nelabai sėkmingai darbavosi pasiuntiniu. Dabar atmintyje atgijo milžiniški, bankams, įvairioms kompanijoms priklausantys pastatai, kuriuose tekdavo lankytis pristatant siuntinius, ir jų liftai. Norint patekti į tam tikrus aukštus, reikėdavo įkišti specialią kortelę į plyšį, esantį po atitinkamu mygtuku. Lifto kabinai priartėjus prie uždarų aukštų, vietoj skaičiaus ekranėlyje užsižiebdavo raidė “X”.

- Manau, mes privalome surasti Spindulį, - pasakė Rolandas.

- Įtikinai, - tarstelėjo Edis. - Pakaks stoviniuoti vietoje. Eime - Jis žengė porą žingsnių, tada atsisuko į Rolandą ir pakėlė vieną antakį. - Kur?

- Ta pačia kryptimi, kuria važiavome traukiniu, - tvirtai atsakė Šaulys ir aplenkė Edį. Dunksėdamas savo sudilusiais dulkėtais batais per betoninį grindinį, jis nukulniavo link parko.

V skyrius
TRASOJE

1

Rolandas priėjo prie platformos galo, pakeliui nuspirdamas ant bėgio rožinio metalo nuoplaišas. Sustojo šalia laiptų ir niūriai pažvelgė į draugus.

- Pamatysime daugiau lavonų. Būkite pasiruošę.

- Jie ne... hmm... neištižę? - pasiteiravo Džeikas.

Rolando kaktą išvagojo raukšlės, bet šios greitai išsilygino, jam supratus, ką berniukas turėjo omenyje.

- Neištižę. Sudžiūvę.

- Tada gerai, - su palengvėjimu atsiduso Džeikas, bet vis tiek ištiesė ranką Siuzanai, kurią nešė Edis. Moteris šyptelėjo ir stipriai suspaudė jo pirštus.

Į mašinų stovėjimo aikštelę vedančių laiptų papėdėje drybsojo šeši lavonai, suvirtę ant žemės lyg netvarkingai sumestos kukurūzų burbuolės. Dvi moterys, trys vyrai ir vaikas vežimėlyje. Visą vasarą kūnus alino kaitri saulė ir lietūs (jau nekalbant apie atsitiktinai apylinkėse pasitaikiusius laukinius katinus, šeškus ar švilpikus). Nuo karščio vaiko veidelyje įsirėžė senovinė, paslaptimis gaubiama išmintis, kokią dažnai galimą įžiūrėti mumijoje, ištrauktoje, tarkim, iš inkų piramidės. Sprendžiant iš mėlynų išblukusių drabužėlių, tai berniukas, pagalvojo Džeikas, bet dėl to nebuvo tikras. Beakis, belūpis padaras su papilkėjusia oda tarsi tyčiojosi iš lyties... kodėl negyvas kūdikis perėjo gatvę? Todėl, kad prie jo prilipo supergripas.

Per tuos mėnesius, sekusius po maro suvešėjimo, kūdikis išsilaikė kur kas geriau negu suaugusieji. Iš jų teliko griaučiai, apaugę plaukais. Plona oda aptrauktais kaulais, kurie kitados vadinosi pirštais, vienas vyras laikė lagamino, panašaus į Džeiko tėvų “Samsonitus”, rankeną. Kūdikis (kaip ir jie *visi*) neturėjo akių. Į Džeiką spoksojo didelės juodos akiduobės. Pro šlykščiai prašieptas lūpas kyšojo bespalviai dantys. *Kur taip užtrukai, vaikeli,* rodos, klausė negyvėlis su lagaminu. *Seniai tavęs laukiau. O vasara pasitaikė tokia ilga ir kaitri!*

Kur gi jūs tikėjotės išvykti, bičiuliai, susimąstė Džeikas. *Kur vylėtės surasti saugų prieglobstį? De Moine? Siusityje? Farge? Mėnulyje?*

Rolandas pirmas nulipo laiptais, kiti sekė jam įkandin. Džeikas tebelaikė Siuzanos ranką, Oi lipo berniukui ant kulnų, leisdamasis nuo kiekvienos pakopos dviem šuoliukais nelyginant sunkvežimis su priekaba, bumbsintis per "gulintį policininką".

- Neskubėk, Rolandai, - šūktelėjo Edis. - Aš noriu patikrinti invalidų kertes. Gal mums nusišypsos laimė.

- Invalidų kertes? - nustebo Siuzana. - Kas tai yra?

Džeikas gūžtelėjo pečiais. Jis nežinojo. Kaip ir Šaulys.

Siuzana atsigręžė į Edį.

- Branguti, klausiu todėl, kad tai skamba ne itin maloniai. Tarsi vadintum negrą "juodaskūriu" arba žydrą - "pediku". Aišku, aš tik paprasta neišmanėlė iš tamsuoliškų 1964-ųjų metų, bet...

- Štai, - parodė Edis į stovėjimo aikštelės ženklus, esančius arčiausiai stoties. Ant kiekvieno stulpo buvo pritvirtinta pora tokių ženklų. Viršutinis nudažytas mėlyna ir balta spalva, apatinis - raudona ir balta. Dar keletas žingsnių į priekį, ir Džeikas pamatė, kad ant pirmojo švyti invalido vežimėlio kontūrai, ant antrojo - perspėjimas: STOVĖJIMO AIKŠTELE LEIDŽIAMA NAUDOTIS TIK NEĮGALIESIEMS. 200 DOLERIŲ BAUDA UŽ TAISYKLIŲ NESILAIKYMĄ. TOUPEKOS POLICIJOS NUOVADA.

- Tik pažvelkite! - triumfuodama suriko Siuzana. - Jau seniai reikėjo įvesti tokią tvarką! Po velnių, mano laikais jausdavaisi gimęs po laiminga žvaigžde, jei pasisekdavo įsibrauti su prakeiktu vežimėliu pro parduotuvės duris arba užsiropšti ant šaligatvio. Apie specialias mašinų stovėjimo vietas galėjai nė nesvajoti.

Aikštelė buvo užgrūsta automobiliais. Netgi tokioje situacijoje, kai grėsmingai artėjo pasaulio pabaiga, "invalidų kertėse" - anot Edžio - išdrįso sustoti tiktai dvi mašinos, ant kurių ženklų su numeriais nebuvo neįgaliųjų vežimėlio simbolio.

Džeikas spėjo, kad pagarba šioms "kertėms" tiesiog įaugo žmonėms į kraują, kaip paslaptingi įpročiai rašyti ant vokų pašto kodus, su sklastymu šukuoti plaukus arba po pusryčių valytis dantis.

- Štai, ko mums reikia! - sušuko Edis. - Tuojau nušluosime visą banką nuo kortų stalo!

Tebenešdamas Siuzaną ant savo juosmens - vos prieš mėnesį jis nebūtų to pajėgęs daryti, bent jau ne ilgėlesnį laiko tarpą - Edis nudrožė prie "Linkolno". Ant šios geldos stogo pūpsojo sulankstytas lenktyninis dviratis, pusiau pravertoje bagažinėje galima buvo įžiūrėti invalido vežimėlį. Beje ne vienintelį "kerčių" rajone. Apsižvalgęs

Džeikas išvydo mažiausiai keturis vežimėlius, pririštus prie automobilių stogų, pritvirtintus prie užpakalinės furgonų dalies. Vienas jų (siaubingai senas ir griozdiškas) netgi gulėjo nedidelio sunkvežimio priekaboje.

Nuleidęs Siuzaną ant žemės Edis pasilenkė ir ėmė tyrinėti vežimėlį, surištą bagažinėje daugybe susipynusių elastinių diržėlių ir surakintą spynele. Paskui išsitraukė "Riugerį", kurį Džeikas nugvelbė iš tėvo stalčiaus.

- Šūvis į skylutę, - linksmai pareiškė jis ir, nespėjus niekam prisidengti ausų, paspaudė gaiduką. Spynelė išlakstė į gabalėlius. Griausmas atslūgo iki spengiančios tylos, kurią vėl pakeitė tirpyklės trelės. *Skamba kaip havajietiška gitara, ar ne*, pamanė Džeikas, susiraukdamas iš pasibjaurėjimo. Vos prieš pusvalandį jis nebūtų patikėjęs, kad garsas gali erzinti kaip... kaip pūvančios mėsos dvokas, bet dabar dėl to nekilo jokių abejonių. Berniukas vėl įbedė akis į užkardos ženklus. Nors įžvelgė tik nedidelę jų dalį, kyšančią pro medžių viršūnes, tačiau aiškiai matė, kad užrašus vėl gaubia mirgantis ūkas. *Ji sukuria kažkokį lauką*, dingtelėjo Džeikui, *kaip mikseriai arba dulkių siurbliai, kuriems veikiant radijo imtuvus ir televizorius persmelkia statiniai trukdžiai. Arba kaip pono Kindžerio per fizikos pamoką rodytas ciklotronas, priverčiantis gyvaplaukius pasistoti piestu.*

Edis nusviedė spynelės likučius į šoną ir paėmęs Rolando peilį ėmė pjaustyti elastinius diržėlius. Paskui ištraukė invalido vežimėlį, įdėmiai jį apžiūrėjo, išlankstė ir užfiksavo krėslo blokatorius.

- *Štai prašom!*

Siuzana pasikėlė ant vienos rankos - Džeikui ji priminė moterį iš Endrio Vajeto paveikslo "Kristinos pasaulis", kurį vaikas taip mėgo - ir priblokšta tyrinėjo žvilgsniu vežimėlį.

- Dieve šventas, jis atrodo toks mažas ir lengvas!

- Tobulas šiuolaikinių technologijų pavyzdys, brangioji, - paaiškino Edis. - Štai, dėl ko kovojome Vietname. Ropškis aukštyn. - Jis pasilenkė siūlydamas savo pagalbą. Siuzana nesipriešino, tačiau atsisėsdama į krėslą ji truputį susiraukė, tarytum būtų su baime laukusi, kol vežimėlis subyrės į atskiras dalis. Tada patapšnojo delnais per naujosios transporto priemonės ranktūrius ir mažumėle nusiramino.

Džeikas nudrožė pro mašinų eilę, braukdamas pirštais per dangčius, palikdamas ant jų dulkių pėdsakus. Oi turseno iš paskos, retsykiais stabtelėdamas ir pakeldamas koją, kad apšlapintų vieną kitą padangą, tiksliau sakant, atliktų įprastą ritualą.

- Ilgiesi namų, širduk? - paklausė privažiavusi Siuzana. - Turbūt galvojai, kad daugiau niekada gyvenime neregėsi tikros amerikietiškos mašinos?

Džeikas apmąstė išgirstus žodžius ir nutarė, kad ji neteisi. Jam nė netoptelėjo į galvą, jog teks visam laikui pasilikti Rolando pasaulyje ir daugiau niekuomet neišvysti automobilio. Nekreipdamas į tai didelio dėmesio berniukas, atvirai kalbant, nemanė, kad tokį jo likimą išbūrė kortos. Tik ne šiuo momentu. Todėl, kad toje Niujorko realybėje, iš kurios jis pasirodė, egzistavo viena tuščia aikštelė. Ties Antrosios ir Keturiasdešimt Šeštosios gatvių sankryža. Kažkada ten stovėjo parduotuvė - TOMO IR DŽERIO KULINARIJA. RAFINUOČIAUSI PATIEKALAI KVIESTINIAMS PIETUMS, - bet vėliau ją pakeitė plytų ir šiukšlių krūvos, piktžolės, sudužusio stiklo šukės bei...

...rožė. Viena vienintelė laukinė rožė, auganti dykvietėje, kurioje turėjo išdygti kooperatiniai namai. Džeikas jautė, kad tokios pačios gėlės nėra niekur kitur Žemėje. Gal net kituose pasauliuose. Artėjant prie Tamsiojo Bokšto, rožių turėtų daugėti. Pasak Edžio, milijonai gėlių aprėps ne vieną krauju nudažytą akrą. Vaikas matė jas sapnuose, tačiau įtarė, kad jo rožė skirsis nuo tenykščių... Kol vienaip ar kitaip nepakryps likimo vingiai, jam neužsitrenks durys į pasaulį, kupiną mašinų, televizorių ir policininkų, prašančių tavęs parodyti asmens tapatybės kortelę ir reikalaujančių pasakyti tėvų vardus.

Beje, gali taip atsitikti, kad man dar pavyks susitikti su tėvais, šovė mintis, pažadinusi Džeiko sieloje viltį ir nerimą.

Įveikę pusę automobilių eilės jie sustojo. Džeikas abejingu žvilgsniu spoksojo į plačią gatvę (berods, Geidžo bulvarą). Rolandas su Edžiu netrukus pasivijo porelę.

- Šis mažutis turėtų tave sužavėti žinant, kad porą mėnesių vargai Giltinės glėbyje, - išsišiepė Edis. - Galėsi skristi kaip plunksnelė. - Jis giliai įkvėpė ir papūtė į krėslo atkaltę tarsi nusprendęs pademonstruoti naujosios transporto priemonės galimybes. Džeikas ketino priminti, kad "invalidų kertėse" būtų galima paieškoti elektra varomų vežimėlių, bet nutylėjo supratęs, jog Edis atsisakė šios minties dėl elementarios priežasties: per vasarą išseko visų akumuliatorių energija.

Nepaisydama savo mylimojo Siuzana vėl kreipėsi į berniuką:

- Tu neatsakei man, branguti. Ar pamačius mašinas apėmė namų ilgesys?

- Ne... Man tik įdomu, ar sugebėsiu atpažinti jų modelius. Gal kaip nors įmanoma nustatyti, ar šie 1986-ieji metai priklauso mano 1977-ųjų realybei. Kol kas *nepajėgiu* atspėti. Viskas taip sparčiai keičiasi. Užtenka devynerių metų... - jis patraukė pečiais ir atsigręžė į Edį. - Gal *tu* pasakysi? Juk *gyvenai* 86-aisiais.

Šis suniurnėjo:

- Gyvenau, bet nieko aplinkui nemačiau. Didesnę laiko dalį praleidau kaifuodamas. Na... galbūt...

Edis nustūmė Siuzanos vežimėlį lygiu stovėjimo aikštelės asfaltu, paeiliui vardindamas mašinas:

- "Fordas Eksploreris"... "Ševroletas Kaprisas"... o ten, sprendžiant iš grotelių, senas "Pontiakas"...

- "Pontiakas Bonevilis", - patikslino Džeikas, kurį šiek tiek prajuokino nuostaba, atsispindinti Siuzanos akyse: dauguma automobilių jai turėjo atrodyti lygiai taip pat futuristiškai, kaip ir žvalgybiniai Bako Rodžerso erdvėlaiviai. Įdomu, ką apie automobilius mano Rolandas, pagalvojo Džeikas ir apsidairė.

Šaulys nerodė jokio susidomėjimo mašinomis. Jis žvelgė į gatvę, parką, užkardą, nuleistą prie plento... tik vargu ar visa tai *matė*. Akivaizdu, jog Rolandas paniro į savo mintis. Veido išraiška bylojo, kad šių gelmėje nesisekė rasti nieko gero.

- Štai čia - vienas iš mažalitražių "Kraislerių K", - parodė Edis. - Ten "Subaru"... "Mersedesas SEL 450", mašinų čempionas... "Mustangas"... "Kraisleris Imperialis", geros būklės, bet senas kaip pasaulis...

- Prikąsk liežuvį, vaikine, - rūsčiai, nutraukė jį Siuzana. - Šitą atpažinau. Man jis atrodo naujas.

- Atleisk, Siuze. Ten "Kugaras"... "Ševis"... dar vienas... regis, Toupekos gyventojai įsimylėję "Dženeral Motors" - nieko, po velnių, nuostabaus... "Honda Civikas"... "Folksvagenas-triušis"... "Dodžas"... "Fordas"... ir...

Edis sustojo dėbsodamas į mažą automobilį pačiame eilės gale, baltą, su raudonomis apdailos detalėmis.

- "Takuro", - sumurmėjo po nosimi ir pažvelgė į bagažinę. - Tiksliau "Takuro *Spirit*". Ar kada esi girdėjęs apie tokį modelį, Džeikai iš Niujorko?

Berniukas pakratė galvą.

- Aš taip pat, po velnių, negirdėjau.

Edis nustūmė Siuzaną link Geidžo bulvaro (Rolandas kartojo vi-

sus jų veiksmus, nugrimzdęs į savo vidinį pasaulį - ėjo, kai draugai pajudėdavo iš vietos, sustodavo, pasekdamas jų pavyzdžių. Prie automatinės užkardos (SUSTOTI, NUSIPIRKTI BILIETĄ) Edis vėl sustingo.

- Jei slinksime tokiu greičiu, mes pasensime, kol nusigausime iki parko, ir pakratysime kojas, pasiekę plentą, - pareiškė Siuzana.

Šį kartą Edis neatsiprašinėjo, netgi negirdėjo priekaištų. Jis išsprogino akis į lipduką, priklijuotą, ant surūdijusio seno "AMC Peiserio" priekinio dangčio. Melsvai baltas lipdukas priminė ženklus su vežimėlių simboliais, žyminčius "invalidų kertes". Vaikas pritūpė, kad geriau jį įžiūrėtų. Oi tučtuojau padėjo galvą Džeikui ant kelių, ir berniukas išsiblaškęs paglostė žvėrelį. Kita ranka palietė užrašą tarytum norėdamas įsitikinti, kad jam nepasivaideno. KANZAS SIČIO MONARCHAI. Paskutiniame žodyje raidę "O, buvo pakeitęs beisbolo kamuoliukas, kurio skrydžio trajektoriją nurodanti linija, regis, turėjo tęstis net už parko ribų.

- Pataisyk mane, jei aš klystu, drauguži, - prabilo Edis, - todėl, kad nedaug ką išmanau apie beisbolo komandas, jei šios nežaidžia jankių stadione, bet Kanzas Sičio komanda vadinasi "Karaliais", ar ne? Na, žinai, Džordžas Bretas ir kiti?

Džeikas linktelėjo. Jis žinojo apie "Karalius" ir apie Džordžą Bretą, jauną žaidėją, Edžio laikais tikriausiai tapusį užsigrūdinusiu senu vilku.

- Jūs kalbate apie Kanzas Sičio "Atletus"? - suglumusi įsiterpė Siuzana. Rolandas nesikišo į pašnekesį, tebeskendėdamas savo asmeniniame ozono sluoksnyje.

- Tik ne 86-aisiais, mažute, - švelniai atsakė Edis. - Tuo metu "Atletai" jau buvo persikraustę į Oklendą. - Jis atitraukė žvilgsnį nuo lipduko ir atsisuko į Dežiką. - Gal tai kokios nereikšmingos, trečiarūšės lygos komanda?

- Net ir trečiarūšėje lygoje "Monarchai" liktų "Monarchais", - nesutiko Džeikais. - O jie žaidžia Omahoje. Neverta kreipti į tai dėmesio. Verčiau judinkimės.

Nežinia, kaip kitiems, bet Džeikui nuo širdies nukrito akmuo. Gal tai kvaila, tačiau vaikas pajuto palengvėjimą įsitikinęs, kad jo pasaulio neužklups siaubingas maras, nes *jo pasaulyje* Kanzas Sičio "Monarchai" neegzistavo. Be abejo, norint daryti tokias išvadas, reikėtų daugiau informacijos. Vis dėlto Džeikas manė esąs teisus ir nepaprastai džiaugėsi, kad jo motina bei tėvas nemirs nuo viruso, pramin-

to "Kapitonu Tripsu", ir nebus sudeginti... sąvartyne ar kitoje panašioje vietoje.

Deja, nėra jokių garantijų, kad pasibaisėtina tragedija nepasikartos jo realybėje. Nors maro banga nuvilnijo pasaulyje, kur važinėjo "Takuro Spirit" modelio automobiliai, o Džordžas Bretas žaidė KS "Monarchų" komandoje, Rolandas tvirtino, kad nelaimės, tokios, kaip supergripas, gali išplisti... pragraužti egzistencijos audinį nelyginant rūgštis medžiagą.

Šaulys kalbėjo apie laiko telkinius, ir šis posakis pasirodė Džeikui keistai žavingas bei romantiškas. O jei tie telkiniai virto pelkėmis? Tarkim, "Bermudų trikampio" tipo tirpyklės, anksčiau buvusios retenybėmis, dabar tapo įprastais reiškiniais? Tarkim - o, tokios kraupios mintys neleistų užmigti mažų mažiausiai iki trečios valandos nakties, - visos realybės pradės maišytis tarpusavyje, po truputį byrant Tamsiojo Bokšto pamatams? Tarkim, jis sugrius, ir vienas aukštas nukris ant žemesnio... tas ant sekančio... ir taip toliau, kol...

Kai Edis suspaudė jo pečius, Džeikas prikando liežuvį, kad nesuriktų.

- Tave kankina bjaurios fantazijos, - tarstelėjo Edis.

- Ką *tu* apie tai išmanai? - nesusivaldęs šiurkščiai atrėžė Džeikas. Gal išsigando, kad jo mintys tokios įžvelgiamos? Galbūt, bet kam tai rūpi?

- Aš esu tikras šios srities specialistas, - pasakė Edis. - Nežinau, apie ką mąstai, bet dabar *pats laikas* išmesti tai iš galvos.

Geras patarimas, nusprendė Džeikas. Ketveriukė patraukė gatve link Geidžo parko, kur berniuko tykojo didžiausias sukrėtimas, kokį jam teko patirti per trumpą savo gyvenimą.

2

Praėję plieninę arką, ant kurios senovinėmis, rantytomis raidėmis buvo užrašyta GEIDŽO PARKAS, jie nukulniavo pytelėmis išgrįstu taku pro angliško stiliaus sodą, kone virtusį neįžengiamomis Ekvadoro džiunglėmis. Visą karštą vasarą augmenija vešėjo niekieno neprižiūrima. Ruduo taip pat nieko nepakeitė. Tiesiai už arkos stūksantis ženklas liudijo, kad jie užklydo į "Reino rožių sodą", ir iš tiesų - aplinkui augo visa galybė gėlių, dauguma jau nuvytusių, išskyrus kelis laukinius augalus, kuriuos išvydęs Džeikas su ilgesiu prisiminė rožę, regėtą tuščioje aikštelėje, ties Keturiasdešimt Šeštosios ir Antrosios gatvių kampu.

Į šoną nuo parko vartų, bendražygiai pamatė nuostabią, sustingusią karuselę su piestu stovinčiais eržilais ir lenktyniniais žirgais. Nedegė nė viena jos lemputė, amžiams nutyko mechaninių vargonų grojamos melodijos. Pastebėjus ant vieno arkliuko kaklo vaikišką beisbolo pirštinę, Džeiką nukratė šiurpas, ir jis nusisuko.

Už karuselės žėlė tokia tanki augmenija, kad draugams teko brautis takeliu į priekį lyg pasakiškame miške pasiklydusiems vaikams. Džeiko drabužius draskė negenėtų rožių krūmų spygliai. Kažkokiu būdu atsidūręs voros priešakyje (gal todėl, kad Rolandas tebeklaidžiojo savo sąmonės labirinte) jis pirmasis išvydo Traukinuką Čarlį.

Artėdamas prie siaurų, kelią kertančių bėgių, berniukas prisiminė, kaip Šaulys minėjo, esą *ka* panašus į ratą, kuriame esantys taškai visuomet sugrįžta į tą pačią vietą. *Mus persekioja traukiniai ir rožės*, dingtelėjo Džeikui. *Kodėl? Nežinau. Tai dar viena mįs...*

Pažvelgus kairėn, iš jo burnos išsprūdo riksmas, susiliejęs į vieną žodį: “Viešpatėliaušvenčiausias!” Kojų raumenys suglebo, ir jam teko prisėsti. Drebantis balsas, rodos, niekaip neįstengė nusigauti iki ausų. Vaikas neapalpo, tačiau prieš akis išbluko visos pasaulio spalvos, ir vakarinėje parko pusėje dunksinčių medžių lapija tapo pilka kaip rudeninis dangus.

- Džeikai! Džeikai! Kas atsitiko? - sunerimęs Edžio balsas skambėjo kažkur gūdžioje tolumoje. Gal Beirute. Arba Urane. Berniuko pečius palytėjo Rolando ranka, tačiau Džeikas beveik jos nejautė.

- Džeikai! - antrino Siuzana. - Kas atsitiko, širduk? Kas...

Tai, ką moteris pamatė, privertė ją užsičiaupti. Kaip ir Edį. Rolandas patraukė ranką. Jie žiūrėjo sustoję... išskyrus Džeiką, kuris spoksojo *sėdėdamas* ir vylėsi, kad jėgos sugrįš į kojas, suglebusias it virti makaronai.

Traukinys stovėjo už penkiasdešimties pėdų, prie žaislinės stoties, sumažintos originalo, esančio kitoje gatvės pusėje, kopijos. Po stogo kraigu švytėjo ženklas su miesto pavadinimu: “TOUPEKA”. Traukinys buvo lyg iš akies luptas Čarlis, “Big Boi 402” garvežys, traiškantis ant bėgių retsykiais pasitaikančias karves. Džeikas neabejojo, kad įstengęs pakilti ant kojų ir prieiti prie garvežio jis pamatytų pelių šeimynos gūžtą, susuktą kėdėje, ant kurios kitados sėdėjo inžinierius, vardu Bobas, ir kamine įsikūrusias kregždes.

Ir tamsias, tepaluotas ašaras, pamanė berniukas nenuleisdamas akių nuo traukinuko, sustingusio prie miniatiūrinės stoties, jaus-

damas, kaip oda nueina pagaugais, o skrandis susisuka į mazgą. *Vėlai naktimis jis lieja tamsias, tepaluotas ašaras, nuo kurių velniškai rūdija puikusis jo žibintas. Tačiau kadaise, drauguži Čarli, tu privežiojai pakankamai daug vaikų, ar ne? Riedėdavai aplink Geidžo parką, o mažyliai juokėsi, išskyrus kelis, žinančius, kas tu per vienas, ir klykiančius iš visų plaučių. Aš pats dabar mielai surikčiau, jei tik nebūčiau toks silpnas.*

Vis dėlto jėgos pamažu sugrįžo. Kai Rolandas su Edžiu timptelėjo jį už pažastų, Džeikas sugebėjo atsikelti. Šiek tik pasvyravo, bet nenugriuvo.

- Nė kiek tavęs nekaltinu, - niaurus Edžio balsas derinosi prie papilkėjusio jo veido. - Aš ir pats pajutau, kaip iš po kojų slysta žemė. Piešinys tavo knygelėje ir šitas traukinys panašūs kaip du vandens lašai.

- Dabar aišku, kaip panelė Berilė Evans sumąstė parašyti "Traukinuką Čarlį", - tarstelėjo Siuzana. - Matyt ji čia gyveno arba lankėsi Toupekoje prieš 1942-uosius, kai buvo išspausdinta ta prakeikta knyga...

- ...ir matė mažylius traukinyje, riedančiame pro Reino rožių sodą aplink Geidžo parką, - užbaigė sakinį Džeikas. Išgąstis atslūgo, ir jis - ne tik vienintelis vaikas šeimoje, bet ir labai vienišas vaikas - pajuto beribę meilę bei dėkingumą savo draugams, kurie matė tai, ką ir jis regėjo, žinojo baimės priežastis. Natūralu, juk jie sudaro *ka-tetą*.

- Neklausinėk kvailysčių, neporinsiu paikysčių, - susimąstęs pratarė Rolandas. - Ar galėsi eiti, Džeikai?

- Taip.

- Esi tikras? - paklausė Edis ir, berniukui linktelėjus, nustūmė Siuzanos vežimėlį per bėgius. Rolandas nužingsniavo pavymui. Džeikas akimirką luktelėjo, atmintyje netikėtai atgijus sapnui - kaip jis drauge su Oi ropštėsi per geležinkelio pylimą, o plepetūnas staiga šoko atgal ant bėgių ir ėmė įnirtingai loti ant traukinio žibintų.

Pasilenkęs Džeikas pakėlė Oi. Tada nužvelgė aprūdijusį traukinį, tykiai rymantį prie stoties. Seniai užgesęs jo žibintas panėšėjo į tuščią akiduobę.

- Aš tavęs nebijau, - sušnibždėjo vaikas. - Nebijau.

Žibintas tvykstelėjo ir nuožmiai sumirgėjo tarytum sakydamas: *Abejoju, mano mažasis pikčiurna.*

Paskui vėl užgeso.

Draugai nepastebėjo blyksnio. Džeikas dar sykį pažiūrėjo į trau-

kinį tikėdamasis, kad vėl užsižiebs jo šviesos - galbūt tikėdamasis, kad toji pragaro išpera pajudės iš vietos ir nudundės link jo, - tačiau nieko panašaus neįvyko.

Jausdamas, kaip krūtinėje spurda širdis, Džeikas nukurnėjo įkandin savo bendražygių.

3

Toupekos zoologijos sodas (*Vienas iš garsiausių pasaulyje*, skelbė iškabos) virto kapinėmis. Kai kurie gyvūnai, išleisti iš narvų, pabėgo, kiti nudvėsė čia pat. Didžiulės beždžionės, kurios liko "Gorilų buveinėje", nusibaigė susikibusios už rankų. Šis vaizdas išspaudė Edžiui ašarą. Nuo tada, kai iš organizmo išsivalė heroino likučiai, jį dažnai užvaldydavo audringos emocijos. Senieji draugužiai būtų skaniai iš to pasijuokę.

Už "Gorilų buveinės", ant takelio tysojo negyvas vilkas. Oi atsargiai nutipeno prie jo, apuostė lavoną, ištiesė ilgą kaklą ir graudžiai užstaugė.

- Nutildyk plepetūną, Džeikai, - suurzgė Edis staiga suvokęs, kad užuodžia pūvančios dvėselienos smarvę. Jį pykino net ir nuo silpno kvapo, kurį beveik ištirpdė alinantis vasaros karštis. Vargu ar jam būtų pavykę išsivemti, nes, tiesą sakant, Edis neprisiminė kada paskutinį kartą valgė.

- Oi! Ateik pas mane!

Užsičiaupęs žvėrelis sugrįžo pas Džeiką. Stabtelėjo prie vaiko kojų, pakėlė galvą ir įbedė į jį savo akutes su auksiniais lankeliais. Perkėlęs plepetūną per vilką berniukas vėl pastatė jį ant plytinio grindinio.

Takas baigėsi ties stačiais laiptais (pro akmeninių pakopų plyšius jau kyšojo piktžolės), kurių viršuje Rolandas atsigręžė į zoologijos sodą. Nuo čia aiškiai matėsi traukinuko bėgiai, nusidriekę Geidžo parko pakraščiais. Už medžių, Geidžo bulvare, nukritusius lapus žarstė šalto vėjo gūsiai.

- Taip krito lordas Pertas, - burbtelėjo Rolandas.

- Ir žemė sudrebėjo nuo smūgio, - pridūrė Džeikas.

Šaulys su nuostaba pažvelgė į jį tarsi žmogus, pakirdęs iš gilaus miego, po to nusišypsojo ir apkabino berniuko pečius.

- Kažkada man pačiam teko apsimesti lordu Pertu, - pasakė jis.

- Tikrai?

- Taip. Jūs būtinai apie tai sužinosite. Jau labai greitai.

4

Pasitraukę nuo laiptų jie atsidūrė šalia gardų, pilnų kojas užvertusių egzotiškų paukščių; dar tolėliau pastebėjo užeigą, reklamuojančią (beje, visai ne vietoje, turint omenyje aplinkybes) SKANIAUSIĄ TOUPEKOS BIZONO MĖSAINĮ; atokiau nuo užkandinės stūksojo dar viena plieninė arka su užrašu: LAUKIAME JŪSŲ SUGRĮŽTANT Į GEIDŽO PARKĄ! Už jo, aukštyn link plento užkardos, kilo gana trumpas asfaltuoto kelio ruožas. Dabar jie aiškiai matė žalius ženklus, kuriuos pirmą kartą pastebėjo stovėdami ant Bleino stogo.

- Ir vėl į trasą, - beveik be garso išspaudė Edis ir atsiduso. - Po velnių.

- Ką reiškia "į trasą"?

Džeikas nemanė, kad Edis atsakys. Kai Siuzana atsisuko, Edis tvirtai sugniaužė invalido vežimėlio rankenas ir nukreipė į šalį akis. Po sekundės kilstelėjo galvą.

- Ši istorija nėra labai įdomi. Kaip ir visas mano gyvenimas iki to momento, kai mūsiškis Geris Kuperis malonėjo perkelti mane per Uolėtuosius kalnus.

- Tau nebūtina...

- Nieko čia ypatingo. Mūsų chebra, tai yra, aš, mano brolis Henris, valkata O'Hara - todėl, kad jis turėjo mašiną, - Sandra Korbit ir galbūt Džimis Poliomelitas sumesdavome į kepurę popieriaus skiauteles su savo vardais. Tada traukdavome burtus, kas turės tapti... kelionės gidu, pasak Henrio. Jis arba ji, jeigu sėkmė nusigręždavo nuo Sendės, privalėdavo laikytis "sausojo įstatymo". Bent jau nenusitašyti, kaip kiti. Paskui sugriūdavome į valkatos "Kraislerį" ir keliaudavome 95-uoju plentu į Konektikutą. Kartais pasukdavome į šiaurinę Niujorko dalį, link Takonikos alėjos... tik mes vadinome ją Katatonikų alėja. Klausydavomės "Kridensų", Marvino Gėjaus, ar net geriausių Elvio dainų kasečių.

Šauniausia būdavo naktimis, per mėnulio pilnatį. Mes šlaistydavomės daugelį valandų, iškišę galvas pro langus tarsi šunys, vėpsodami į mėnulį ir skaičiuodami krentančias žvaigždes. "Keliaujam į trasą", sakydavome nusprendę taip paiškylauti. - Edžio lūpas perkreipė šykšti šypsenėlė. - Nuostabus gyvenimas, draugužiai.

- Man atrodo, kad tai įdomus užsiėmimas, - pastebėjo Džeikas. - Ne narkotikai, suprantama, o pasivažinėjimas su draugais, kai naktimis žvalgaisi į mėnulį, klausaisi muzikos... argi nebuvo smagu?

- Be abejo, - sutiko Edis. - Netgi tuomet, kai prisiriję tablečių vietoj krūmų apčiurkšdavome savo batus. - Jis patylėjo. - Koks siaubas, tiesa?

- Ką gi, - prašneko Šaulys, - traukiame į trasą.

Palikę už nugaros Geidžo parką, jie nužingsniavo link užkardos.

5

Prie paskutinio posūkio į plentą, kažkas išpaišė du kelio ženklus. Vieną jų, nurodantį, kad iki Sent Luiso teks važiuoti 215 mylių, bjaurojo juodais dažais išpurkšta frazė:

SAUGOKIS DABOTOS

Ant kitos rodyklės, aiškinančios, kad artimiausią poilsiavietę galima rasti už dešimties mylių, puikavosi storos raudonos raidės:

TEGYVUOJA PURPURINIS KARALIUS!

Ryškūs dažai neišbluko net po karštos vasaros. Kiekvieną užrašą papildė piešinys:

- Ar numanai, ką reiškia tos nesąmonės, Rolandai? - paklausė Siuzana.

Šaulys papurtė galvą, tačiau iš jo mąslių akių neišblėso nerimas.

Kelionė tęsėsi.

6

Prie užkardos į plentą Siuzanos vežimėlį apsupo du vyrai, berniukas ir plepetūnas. Jie visi žiūrėjo į rytus.

Edis nenutuokė, kokios bus eismo sąlygos atokiau nuo Toupekos centro. Paaiškėjo, kad kelio juostos, vedančios tiek į rytus, tiek į vakarus, buvo perpildytos lengvosiomis mašinomis ir sunkvežimiais. Ant daugumos automobilių stogų riogsojo krūvos įvairiausių daiktų, kurie po vasaros liūčių apsitraukė rūdimis.

Visgi ne mašinų spūstis labiausiai rūpėjo piligrimams. Miestas driekėsi dar pusę mylios abejomis kryptimis - jie matė bažnyčių smailes, užkandines („Arbį", „Vendį", „Makdonaldą" ir dar vieną su

Edžiui negirdėtu pavadinimu "Boing Boing mėsainiai"), autosalonus, kėglinės, pavadintos "Hartlendo alėja", stogą. Priekyje išvydo išvažiavimą iš užkardos ir rodyklę: CENTRINĖ TOUPEKOS LIGONINĖ. Asfaltuotas kelias priešais plentą vedė link seno raudonų plytų pastato su mažučiais langeliais, vos įžiūrimais pro suvešėjusias gebenes. Edis spėjo, kad šis masyvus namas, toks panašus į Atikos kalėjimą, yra ligoninė (greičiausiai valstybinė), kur skurdžiai ištisas valandas praleidžia sėdėdami ant pigių plastikinių kėdučių laukdami, kol juos teiksis apžiūrėti koks nors gydytojas, spoksantis į vargšus su tokiu pasibjaurėjimu, tarsi šie būtų mėšlavabaliai.

Už ligoninės baigėsi ir pats miestas, užleisdamas vietą tirpyklei.

Edžiui ji priminė milžiniškos pelkės paviršių, plytintį abipus 70-ojo kelio, pasidabruotą, mirgantį. Ženklai, apsauginiai turėklai ir susigrūdusios mašinos virpėjo it miražas, o trelių garsai plūstelėjo tarsi išmatų tvaikas.

Siuzana užspaudė delnais ausis, jos veidas ištįso.

- Nežinau, kiek laiko galėsiu tai iškęsti. Garbės žodis. Nenoriu verkšlenti, bet aš tuojau apsivemsiu, nors visą dieną neturėjau burnoje nė kruopelės.

Edis jautėsi panašiai. Nepaisant pykinimo, jis nepajėgė atitraukti akių nuo tirpyklės. Atrodė, lyg iš nerealios erdvės būtų išniręs... kas? Veidas? Ne. Ūžiantis sidabrinis mirguliavimas neturėjo veido. Tirpyklės gelmės įgavo kūną... pavidalą... Ji paprasčiausiai *buvo*... kaip demonas, pasirodęs kalbančiajame rate, jiems besistengiant ištraukti pro duris Džeiką.

Rolandas tuo tarpu rausėsi savo krepšyje. Įkišo ranką iki pat dugno, kol rado, ką norėjo: saują kulkų. Pakėlęs dešiniąją Siuzanos ranką nuo vežimėlio ranktūrio, įdėjo jai į delną porą patronų. Kitus du susigrūdo sau į ausis. Moteris iš pradžių apstulbo, paskui pralinksmėjo, dar po sekundės akyse suspindėjo abejonės. Galiausiai Siuzana pasekė Šaulio pavyzdžiu, ir beveik tą pačią akimirką jos veidą užliejo palaimos išraiška.

Edis iškrapštė iš maišelio dėžutę, iki pusės užpildytą keturiasdešimt ketvirto kalibro kulkomis, tinkančiomis Džeiko "Riugeriui". Rolandas papurtė galvą ir ištiesė ranką, kurioje laikė keturis patronus - porą Edžiui ir porą Džeikui.

- Kuo šitos blogos? - Edis pakratė dėžutę, kitados laikytą tarp dokumentų Elmerio Čamberso rašomojo stalo stalčiuje.

- Kulkos iš tavo pasaulio nenuslopins garso. Neklausk, iš kur tai ištraukiau. Tiesiog žinau. Gali pabandyti, jei nori, bet jos niekuo nepadės.

Edis parodė į kulkas, gulinčias Rolando delne.

- Šitos irgi iš mūsų pasaulio. Tiksliau iš ginklų parduotuvės, stovinčios Septintosios ir Keturiasdešimt Devintosios gatvių kampe. Kaip ji vadinosi? Berods, "Klementsas".

- Klysti, jos mano, pagamintos žaliajame krašte. Gileade.

- Tos pačios, *sudrėkusios?* - nepatikliai paklausė Edis. - Paskutinės iš tų, kurios permirko vandenyje, jūros pakrantėje?

Rolandas linktelėjo.

- Tu tvirtinai, esą jos netinka šaudymui! Kad ir kiek bedžiovintum. Minėjai, jog parakas... "išsikvėpė".

Rolandas vėl linktelėjo.

- Tuomet kurių galų jas išsaugojai? Kam tau reikalingos bevertės kulkos?

- Ką būtina ištarti po sėkmingos medžioklės, Edi, norint sutelkti mintis?

- "Tėve, nukreipk mano ranką ir širdį, kad veltui nepražūtų nė menkiausia nužudyto gyvūno dalis."

Rolandas trečią kartą sukinkavo galva. Džeikas paėmė dvi kulkas ir įsigrūdo jas į ausis. Edis čiupo paskutinę porą, bet visų pirma išmėgino saviškes, iškratytas iš dėžutės. Pastarosios truputį prislopino tirpyklės garsus, bet jie vis tiek vibravo kaktos viduryje, priversdami ašaroti - kaip sergant gripu, - taip užgulamai nosį, kad Edžiui dingojosi, tarytum ši tuojau sprogs. Teko pakeisti kulkas didesniais, senovinio Rolando revolverio patronais. *Kišu į ausis kulkas*, pamanė jis, *motina apsitriestų iš siaubo.* Bet šiuo momentu svarbiausia rezultatas. Tirpyklės trelės išgaravo - ar bent pritilo iki vos pastebimo ūžesio. Atnaujinęs pokalbį su Šauliu, Edis tikėjosi išgirsiąs savo balsą aidint dusliai, tarsi ausyse būtų tikri kamštukai, tačiau iš jo burnos ištrūkę žodžiai nuskambėjo lygiai taip pat aiškiai, kaip ir anksčiau.

- Ar gyvenime egzistuoja dalykų, kurių tu *nežinotum?* - pasiteiravo jis Rolando.

- Taip. Daugybė.

- Kaip dėl Oi? - įsiterpė Džeikas.

- Manau, dėl plepetūno galime nesijaudinti, - atsakė Šaulys. - O dabar - į kelią. Iki tamsos turėtume įveikti dar kelias mylias.

7

Oi neerzino tirpyklės gausmas, tačiau jis niekur nesitraukė nuo Džeiko Čamberso, įtariai dėbsodamas į mašinas, besigrūdančias 70-ojo kelio juostose. Vis dėlto Siuzana pastebėjo, kad plente pasitaikydavo ir ganėtinai tuščių vietų. Tolstant nuo miesto centro, automobilių po truputį mažėjo. Netgi ten, kur transporto srautas buvo pakankamai didelis, kai kurios mašinos riogsojo šalikelėje, kitos sustingo užvažiavusios ant greitkelio skiriamosios juostos - betoninės pakylos Toupekos ribose arba žalios vejos užmiestyje.

Rodos, kažkas pasidarbavo su keltuvu, pagalvojo Siuzana, ir ši mintis ją pradžiugino. Niekas nebūtų sumąstęs pravalyti tako plente, siautėjant marui. Jei išliko žmonių, galėjusių tai padaryti, vadinasi, epidemija pakirto ne visus. Ir tie nekrologai, surašyti laikraštyje miniatiūriniu šriftu - dar ne pasaulio pabaiga.

Viename kitame automobilyje tūnojo lavonai, ne ištižę, o sudžiūvę, kaip tie kūnai, matyti stoties laiptų papėdėje, virtę mumijomis, prisisegusiomis saugos diržais. Dauguma mašinų buvo tuščios. Matyt, vairuotojai ir keleiviai, užstrigę transporto kamštyje, nusprendė pėsčiomis pasišalinti iš maro zonos, tačiau tai ko gero ne vienintelė priežastis, išvijusi juos laukan.

Siuzana žinojo, kad pajutusi pirmuosius mirtinos ligos simptomus ji pasiliktų automobilyje tik tuo atveju, jei būtų prirakinta grandinėmis prie vairo. Jeigu jau tektų keliauti anapilin, ji mieliau lauktų mirties atviroje erdvėje. Geriausiai ant kalvelės, bet galima pasitenkinti ir kviečių lauku. Tiktų bet kuri vieta, kad tik nereiktų išleisti paskutinio kvapo uostant oro gaiviklį, kadaruojantį ant galinio vaizdo veidrodėlio.

Iš pradžių Siuzana manė, kad jie pamatys visą galybę lavonų, bet dabar paaiškėjo, jog nieko panašaus nebus. Viskuo kalta tirpyklė, prie kurios jie nenumaldomai artėjo. Moteris akimoju pajuto sąlyčio tašką. Kūną persmelkė drebulys, privertęs ištiesti kojų strampus, ir vežimėlis sustojo. Atsisukusi ji išvydo, kad Rolandas, Edis ir Džeikas susirietė dvilinki perkreiptais veidais, tarytum jiems vienu metu būtų pradėję raižyti vidurius. Paskui Rolandas su Edžiu išsitiesė, o Džeikas dar labiau susilenkė, kad paglostytų Oi, varstantį berniuką susirūpinusiu žvilgsniu.

- Kaip jaučiatės, vaikinai? - paklausė Siuzana, nejučia prabilusi pusiau gailiu ir mažumėle pašaipiu Detos Volker balsu, retkarčiais savaime išsprūstančių pro lūpas.

- Normaliai, - atsiliepė Džeikas. - Tik atrodo, kad gerklėje užstrigo kramtoma guma. - Vaikas neramiai dairėsi į juos supančią tirpyklę, pasidabruotą balzganą, kuri priminė tirštą rūką, ankstyvais rytais pakimbantį virš Norfolko pelkės. Visai čia pat ūkanose skendėjo migloti, virpantys medžių kontūrai. Šiek tiek tolėliau Siuzana įžiūrėjo grūdų sandėlio bokštą, regis, pakibusį ore. Ant jo šono kadaravo rožinė iškaba: GEDIŠO PAŠARAI. Įprastomis aplinkybėmis raidės tikriausiai būtų ryškiai raudonos.

- Sakyčiau, kad kramtoma guma aplipdė mano *smegeninę*, - sumurmėjo Edis. - Tik pažvelkite į tą sumautą mirguliavimą.

- Ar tu tebegirdi tirpyklę? - paklausė Siuzana.

- Aha. Bet labai tyliai. Nieko baisaus, išgyvensiu. O tu?

- Aš taip pat. Eime.

Jausmas toks, lyg skristum pro debesis atviroje lėktuvo kabinoje, mąstė Siuzana. Jie patys nežinojo, kiek mylių nukeliavo slinkdami pro dusliai ūžiančius raibulius, nepanašius nei į rūką, nei į vandenį, protarpiais išvysdami šmėkščiojančius pavidalus (daržinę, traktorių, reklaminį "Stakio" kavinių tinklo skydą), vos begalėdami įžiūrėti kelią pro ryškų, nematerialų tirpyklės paviršių.

Staiga prieš akis nušvito giedras dangus. Gausmas nuščiuvo tiek, kad jie galėjo išsitraukti iš ausų kulkas - bent jau kol nusigaus iki properšos galo. Vėl atsivėrė beribės platybės...

Galbūt per skambiai pasakyta, nes Kanzaso valstija niekada *neišsiskyrė* "beribėmis platybėmis". Šen bei ten laukuose stūksojo rudeninėmis spalvomis nusidažiusių medžių giraitės, žyminčios šaltinius ar tvenkinius, iš kurių vandenį gerdavo karvės. Suprantama, šiose apylinkėse nebuvo nei Didžiojo Kanjono, nei bangų, skalaujančių Portlendo švyturį, užtat, dėkui Dievui, tolumoje matėsi *horizontas,* ir pagaliau šiek tiek išblėso jausmas, kad esi įkalintas kapavietėje. Netrukus vėl teko panirti į šleikščias ūkanas. Siuzana pagalvojo, kad geriausiai jas apibūdino Džeikas, kai pareiškė, esą būdami šalia tirpyklės jie tarytum siekia rankomis blizgantį vandeningą miražą, kaitriomis dienomis dažnai regimą greitkeliuose.

Kad ir kas tai būtų, atsidūrus prie pat tirpyklės, užvaldydavo pragariški klaustrofobiniai pojūčiai. Išnykus aplinkiniam pasauliui, telikdavo du platūs plento ruožai ir automobilių korpusai, primenantys sustingusiame vandenyne apleistus laivus.

Prašau, Viešpatie, padėk mums iš čia išsikapstyti, meldė Siuzana, nors abejojo, ar Dievas egzistuoja. Žinoma, ji *kažkuo* tikėjo,

tačiau, atsigavus ant Vakarų jūros kranto, jos samprata apie antgamtinį pasaulį drastiškai pakito. *Prašau, padėk mums surasti Spindulį. Padėk ištrūkti iš tylos ir mirties pasaulio.*

Dabar jie žygiavo erdviausia properša, kokią iki šiol pavyko aptikti. Šalikelėje pasirodė ženklas su nuoroda: BIG SPRINGSAS - 2 MYLIOS. Už nugaros, pro debesis sušvito į vakarus besileidžianti saulė, purpuriniais spinduliais nutvieksdama tirpyklės paviršių ir mašinų stiklus bei užpakalinius žibintus. Abipus plento plytėjo tušti laukai. *Pilnoji Žemė pasirodė ir praėjo*, pamanė Siuzana. *Pjūtis pasirodė ir praėjo. Štai taip, Rolando žodžiais tariant, baigiasi metai.* Nuo tokios minties ją nukratė drebulys.

- Čia apsistosime nakčiai, - pasakė Šaulys, kai jie aplenkė posūkį į Big Springsą. Priekyje, už kelių mylių, mirgėjo tirpyklė. Siuzana mintyse pastebėjo, kad rytiniame Kanzase driekiasi velniškai ilgi tyrlaukiai. - Pakurų ieškosime nesiartindami prie tirpyklės, todėl garsai mums netrukdys. Gal net sugebėsime išsimiegoti neužsikimšę ausų kulkomis.

Edis su Džeiku peršoko apsauginę tvorelę, nusileido nuo pylimo ir patraukė išdžiūvusio upelio vaga ieškoti šakalių, klausydami Rolando nurodymo pernelyg nenutolti vienas nuo kito. Kai jie sugrįžo, saulė vėl prasmego debesyse, o dienos šviesa ėmė grimzti į niaurias sutemas.

Šaulys sulaužė smulkias šakeles ir tiesiai ant asfalto surentė iš jų savotišką medinį kaminą. Jam bedirbant, Edis peršoko skiriamąją vidurinę juostą ir susikišęs į kišenes rankas įbedė žvilgsnį į rytus. Netrukus prie jo prisijungė Džeikas su Oi.

Paėmęs skeltuvą bei titnagą Rolandas įžiebė kibirkštį į kamino angą, ir po kelių akimirkų jų nedidelėje stovyklavietėje užsiliepsnojo lauželis.

- Rolandai! - sušuko Edis. - Siuze! Ateikite čia! Pažiūrėkite!

Siuzana nuriedėjo link jo. Po sekundės, paskutinį kartą žvilgtelėjęs į laužą, Šaulys sugriebė rankenas ir pastūmė vežimėlį.

- Į ką žiūrėti? - pasiteiravo moteris.

Edis parodė. Iš pradžių Siuzana nieko nematė, išskyrus plentą, pranykstantį tirpyklėje maždaug už trijų mylių. Tada... taip, kažkas ten buvo. Migloti kontūrai akiračio pakraštyje. Jei ne blėstanti dienos šviesa...

- Ten pastatas? - paklausė Džeikas. - Dievaži, atrodo, kad jis stovi pačiame kelio viduryje.

- Ką pasakysi, Rolandai? - pratarė Edis. - Juk tavo žvilgsnis skvarbiausias visoje visatoje.

Kurį laiką Šaulys tylėjo, įsmeigęs akis į skiriamąjį greitkelio ruožą, užkišęs nykščius už diržo. Galiausiai pasakė:

- Įžiūrėsime geriau, kai prie jo priartėsime.

- Nagi, velniai rautų, ar tu žinai, kas tai? - neatlyžo Edis.

- Įžiūrėsime geriau, kai prie jo priartėsime, - pakartojo Šaulys išvengdamas tiesaus atsakymo. Jis sugrįžo prie laužo, kaukšėdamas batų kulnais į asfaltą. Siuzana nužvelgė Džeiką su Edžiu. Patraukė pečiais. Jie taip pat gūžtelėjo... o paskui berniukas prapliupo skambiai kvatoti. Paprastai, mąstė Siuzana, vaikas elgdavosi kaip aštuoniolikos metų jaunuolis, bet dabar, linksmai juokdamasis jis atrodė lyg devynmetis. O tai jau yra labai neblogai.

Ji dirstelėjo į Oi. Žvėrelis neatitraukė akių nuo žmonių ir keistai muistėsi, bandydamas gūžtelėti pečiais.

8

Susėdę aplink laužą ir kurstydami liepsnas, truputį praskaidrinančias tirštėjančią prieblandą, jie valgė į lapus suvyniotus delikatesus, kuriuos Edis praminė Šaulio buritais. Kažkur pietuose suspiegė paukštis. Tokios vienišos dejonės gyvenime neteko girdėti, pagalvojo Edis. Niekas nerodė didelio noro plepėti, kita vertus, vakarėjant retai kam magėdavo pramankštinti liežuvį. Tarsi periodas, kai dieną pakeisdavo naktis, būtų kažkuo ypatingas - sugebantis atitolinti juos nuo vieningos brolijos, kurią Rolandas vadino *ka-tetu*.

Džeikas maitino Oi elnienos trupinėliais, žnaibydamas juos iš savo burito. Siuzana įsitaisė ant apkloto, užmetusi palaidinę ant sukryžiuotų kojų strampų, žvelgdama į žvaigždes, tviskančias pro debesų properšas. Pakėlęs galvą Edis išvydo, kad Senoji Žvaigždė ir Senoji Motina užleido vietą Šiaurinei žvaigždei bei Didiesiems Grįžulo Ratams. Gal tai ir ne jo pasaulis - šį faktą liudijo "Takuro" automobiliai, Kanzas-sičio "Monarchai", užkandinių tinklas "Boing Boing mėsainiai", - bet labai panašus. *Galbūt kaimyninis*, toptelėjo mintis.

Kai paukštis vėl suklegėjo, Edis atsisuko į Rolandą.

- Tu žadėjai mums šį tą papasakoti, - tarė jis. - Kiek suprantu, jaudinančią jaunystės istoriją. Jos vardas buvo... Siuzena, jei neklystu?

Kelias sekundes Šaulys nenuleido akių nuo padangių - šį kartą pats Rolandas nepajėgė atpažinti žvaigždynų, - paskui nukreipė atsi-

prašantį žvilgsnį į draugus, regis, pasijutęs nepatogiai.

- Tikiuosi, nepamanysite, kad noriu jus apmulkinti, jei pasiūlysiu luktelėti dar vieną dieną? Man teks daug ką apmąstyti. Galbūt man tiesiog reikia nakties, kad galėčiau tai pamatyti sapne. Viskas įvyko taip seniai, labai seniai, bet aš... - jis bejėgiškai skėstelėjo rankomis. - Kai kas nenurimsta netgi po mirties. Po žeme aimanuoja jų kaulai.

- Tai vaiduokliai, - pasakė Džeikas, ir jo akyse sušmėžavo siaubas, kurį berniukas patyrė Datč Hilo Dvare - panika, apėmusi vaiką, kai išlindęs iš sienos prie jo puolė durų sargas. - O vaiduokliai kartais sugrįžta.

- Taip, - sutiko Rolandas. - Kartais vaiduokliai sugrįžta.

- Verčiau pasistenk visa tai užmiršti, - patarė Siuzana. - Retsykiais - ypač tuomet, kai sunku apie ką nors kalbėti - geriau tiesiog šokti ant žirgo ir joti kur akys veda.

Apsvarstęs išgirstus žodžius Rolandas pažvelgė į jos akis.

- Rytoj vakare, prie laužo, papasakosiu jums apie Siuzeną. Pažadu savo tėvo vardu.

- Ar mums būtina tai girdėti? - ūmai pasiteiravo Edis, pats nustebęs, kad klausimas atsklido iš jo lūpų; niekam kitam taip nerūpėjo Šaulio praeitis, kaip Edžiui. - Jei tau skaudu šnekėti apie praeitį, Rolandai... noriu pasakyti, žiauriai skaudu... tuomet...

- Nesu tikras, ar jums būtina tai girdėti, bet man *reikia* išsipasakoti. Mūsų ateitis slypi Bokšte. Kai jį pasieksime, privalau būti užgniaužęs praeities sukeltą širdgėlą. Visko, žinoma, neišklosiu... net ir anksčiau, užuot stovėjęs vietoje, mano pasaulis keitėsi įvairiais, gyvybiškai svarbiais aspektais. Bet užteks ir vienos istorijos, kad sužinotumėte tiesą.

- Ar tai bus vesternas? - nelauktai paklausė berniukas.

Rolandas suglumo.

- Nesuprantu, ką turi galvoje, Džeikai. Gileado feodas priklausė vakarų pasauliui, teisybė, kaip ir Medžisas, bet...

- Tai bus vesternas, - tvirtai pareiškė Edis. - Geriau pagalvojus, visos Rolando istorijos yra vesternai. - Jis atsigulė ant žemės ir užsitraukė apklotą. Rytuose ir vakaruose tyliai zvimbė tirpyklės trelės. Įkišęs ranką į kišenę jis užčiuopė Šaulio kulkas ir su pasitenkinimu linktelėjo galvą. Šią naktį galima miegoti ir be jų, tačiau rytoj ausų kamštukų neabejotinai prisireiks. Kol kas jie tebėra trasoje.

Siuzana pakštelėjo į jo nosies galiuką.

- Išvargai, branguti?

- Aha, - atsiliepė Edis užmesdamas virš galvos rankas. - Juk ne kiekvieną dieną prieš pietus važinėji greičiausiu pasaulyje traukiniu, sunaikini protingiausią pasaulyje kompiuterį, o paskui išsiaiškini, kad visus žmones pribaigė gripas. Kur nepavargsi nuo tokio mėšlo. - Vyptelėjęs Edis užsimerkė. Taip ir užmigo su šypsena veide.

9

Edis sapnavo, kad jie visi stovi prie Antrosios ir Keturiasdešimt Šeštosios gatvės kampo ir pro nedidelę medinę tvorą žiūri į piktžolėmis apaugusią tuščią aikštelę. Nė vienas iš praeivių neatkreipė dėmesio į Viduriniojo pasaulio drabužius - odines kelnes ir senas, daug kartų lopytas bei susiuvinėtas palaidines. Nė vienas nepastebėjo Džeiko rankose tūnančio plepetūno ar ginklų.

Todėl, kad mes vaiduokliai, pamanė Edis. *Nerimstantys vaiduokliai.*

Ant tvoros kybojo plakatai - vienas skelbė apie susivienijusios "Sex Pistols" grupės turnė (atvirai kalbant, tai juokinga, nes "Pistols" - vienintelė grupė pasaulyje, kurios nariai daugiau niekada negros kartu), kitame buvo pavaizduotas anksčiau negirdėtas komikas Adamas Sandleris, trečiasis reklamavo filmą "Magija" apie paaugles raganas. Už plakatų matėsi rožinėmis spalvomis pakeverzotas eilėraštukas:

Tik pažiūrėk, koks didžiulis LOKYS,
Visą PASAULĮ regėti galįs.
LAIKAS bėga, praeitis tėra pokštas,
Kelio gale tavęs laukia BOKŠTAS.

- *Štai,* - parodė Džeikas. - *Rožė. Pažiūrėkite, kaip ji laukia mūsų dykvietėje.*

- *Taip, ji labai graži,* - sutiko Siuzana. Staiga moteris pamatė prie rožės įkaltą ženklą ir sunerimusi paklausė: - *Kas čia dabar?*

Anot užrašo, šioje vietoje "Mils" statybų kompanija ir "Sombra" nekilnojamojo turto kompanija ketino suręsti kooperatinį namą "Vėžlio užutekis". Kada? Vietoj tikslios datos tebuvo galima tenkintis paguoda: NETRUKUS ATSIRAS.

- *Dėl to neverta jaudintis,* - tarė Džeikas. - *Šitas skydas stovėjo čia ir anksčiau. Nė nežinau, kiek metų...*

Tą pačią akimirką nugriaudėjo variklio riaumojimas. Iš aikštelės

į Keturiasdešimt Šeštąją gatvę plūstelėjo parudavusių išmetamųjų dujų dūmai. Staiga tvora subyrėjo, ir pro atsivėrusią ertmę išsiveržė milžiniškas rausvas buldozeris. Netgi ašmenys buvo raudonos, nors ant jos išdažyti, paniką keliantys žodžiai - TEGYVUOJA PURPURINIS KARALIUS - švytėjo ryškiai geltonai. Prie vairo, nuožmiai į juos šnairuodamas, sėdėjo vyras, kuris pagrobė Džeiką ant Sendo upės tilto - senas draugužis Gašeris. Ant jo šalmo buvo juodas užrašas LAMERKO LIEJYKLA ir nupiešta akis.

Gašeris nuleido buldozerio ašmenis ir nudardėjo skersai aikštelės, į smulkias šukes traiškydamas alaus ir gazuoto vandens buteliukus, įskeldamas žiežirbas į akmens luitus, nukreipęs mašiną tiesiai į rožę, grakščiai linguojančią savo žiedlapiais.

- *Nagi, dabar pabandykite klausinėti kvailysčių!* - suriko bjauri apipuvusi šmėkla. - *Klauskite, ko tik norite, mulkiai, kodėl gi ne? Senajam jūsų bičiuliui Gašeriui patinka mįslės. Bet žinokite, kad jūs niekaip nesutrukdysite man sulyginti su žeme tos šlykščios rožės! Važiuosiu per ją vėl ir vėl! Sutrinsiu į miltus, mulkiai! Sutrinsiu į miltus!*

Siuzana ėmė spiegti, kai purpuriniai buldozerio ašmenys pakibo virš rožės. Edis šoko ant tvoros pasiruošęs apginti gėlę savo kūnu...

... ir suprato, kad pavėlavo.

Pažvelgęs į kikenančią pragaro išperą, įsitaisiusią prie mašinos vairo, jis išvydo, kad Gašerio vietą užėmė inžinierius Bobas iš "Traukinuko Čarlio"

- *Sustok!* - užstaugė Edis. - *Dėl Dievo meilės, sustok!*

- *Negaliu, Edi. Pasaulis pasislinko, ir aš negaliu sustoti. Privalau slinktis kartu su juo.*

Buldozerio šešėlis užgožė rožę, ašmenys įsirėžė į stulpą su ženklu (skelbimą NETRUKUS ATSIRAS pakeitė JAU PASTATYTA). Inžinierius Bobas kažkur išgaravo, ir dabar prie mašinos vairo sėdėjo...

Rolandas.

10

Edis pakirdo sunkiai šnopuodamas. Iš burnos ištrūkęs kvapas ore pavirto garų debesėliais, įkaitusį kūną vėsino šaltas prakaitas. Jis neabejojo surikęs per miegus - tiesiog *negalėjo* nesurikti, - tačiau Siuzana ramiai kirmijo po apklotu, kurį jiedu dalinosi tarpusavyje, o kairėje pusėje tyliai knarkė Džeikas, viena ranka apkabinęs Oi. Plepetūnas taip pat nekrutėjo.

Užtat Rolandas sėdėjo kitoje užgesusio laužo pusėje ir prie žvaigždžių šviesos valydamas savo ginklus žvelgė į Edį.

- Kankina blogi sapnai, - veikiau teigdamas negu klausdamas ištarė jis.

- Aha.

- Matei brolį?

Edis pakratė galvą.

- Tuomet Bokštą? Rožių lauką ir Bokštą? - Rolando veido išraiška liko neįžvelgiama, bet jo balso intonacijoje nuskambėjo vos pastebimos nekantravimo gaidelės, pasigirstančios kiekvieną sykį, kai kalbos pakrypdavo jo mėgiama tema. Kartą Edis pavadino Šaulį Bokšto narkaša. Rolandas to nepaneigė.

- Ne.

- Tai ką?

Edis sudrebėjo.

- Šalta.

- O taip. Dėkui dievams, kad bent nelyja. Rudeninės liūtis - tai blogis, kurio vertėtų vengti. Ką gi tu sapnavai?

Edis dvejojo atsakyti.

- Rolandai, tu niekada mūsų neišduotum, ar ne?

- Niekas negalėtų to garantuoti. Nemalonu pripažinti, bet man jau teko ne vieną sykį pabuvoti išdaviko kailyje. Visgi... nemanau, jog tai pasikartos. Dabar mes esame *ka-tetas*. Išdavęs vieną iš jūsų - netgi gauruotą Džeiko bičiulį, - išduočiau save patį. Kodėl klausi?

- Ir tu niekuomet neatsisakysi paieškų?

- Išsižadėti Bokšto? Ne, niekada. Papasakok man apie savo sapną.

Edis išklojo viską iki menkiausios smulkmenos. Kai baigė, Rolandas susiraukė ir nuleido akis į išvalytus bei surinktus revolverius.

- Įdomu, ką tai galėtų reikšti? Kodėl pamačiau tave prie buldozerio vairo? Gal pasąmoningai vis dar nepasitikiu tavimi?...

- Tai psichikos analizė? Magiškas mokslas, apie kurį kalbėjai su Siuzana?

- Aha, tikriausiai.

- Mėšlas, - kategoriškai pareiškė Rolandas. - Dėl jo nereikėtų sukti galvos. Sapnai reiškia viską arba nieko - pirmuoju atveju jie atstoja žinias, pasiųstas iš... hmm... kitų Bokšto lygių. - Jis įdėmiai nužvelgė Edį. - Beje, ne visus pranešimus atsiunčia draugai.

- Nori pasakyti, kad kažkam parūpo knaisiotis po mano sukruštą smegeninę?

- Visai įmanoma. Šiaip ar taip, patarčiau nenuleisti nuo manęs akių. Kaip žinai, man nė motais, kad esu stebimas.

- Aš pasitikiu tavimi. - Nejaukiai išspausti žodžiai nuskambėjo taip nuoširdžiai, jog net pribloškė Rolandą, ir Edis su nuostaba pagalvojo, kaip jis galėjo apšaukti Šaulį bejausmiu robotu. Tiesa, jis nepasižymi itin lakia vaizduote, tačiau jausmų tikrai nestokoja.

- Žinai, Edi, šis tas iš tavo sapno mane neramina

- Buldozeris?

- Taip, mašina. Jos keliama grėsmė.

- Džeikas matė rožę. Nieko blogo jai nebuvo atsitikę.

Rolandas linktelėjo.

- Tam tikrą dieną jo *realybėje* rožė išties žydėjo. Bet tai nereiškia, kad ji negali pražūti. Jei prasidės statybos, minimos ant ženklo... jei pasirodys *buldozeris*...

- Neužmiršk, yra ir kitų pasaulių.

- Kai kurie dalykai egzistuoja tiktai viename laikmetyje ir vienoje realybėje. - Rolandas atsigulė ir įsistebeilijo į žvaigždes. - Mes privalome apginti rožę. Bet kokia kaina.

- Manai, jog tai durys? Vedančios į Tamsųjį Bokštą?

Šaulys nukreipė į jį akis, kuriose atsispindėjo žvaigždžių tviskėjimas.

- Tai gali būti pats *Bokštas*, - atsakė Rolandas. - Jei šis bus sunaikintas...

Užsimerkęs jis daugiau nepratarė nė žodžio.

Edis nepajėgė sudėti bluosto iki paryčių.

11 .

Išaušo giedra ir šalta diena. Ryto šviesoje Edis aiškiau įžiūrėjo objektą, kurį matė šmėžuojantį vakare... tačiau jis neįstengė tiksliai pasakyti, kam priklauso tie kontūrai. Dar viena iš daugelio mįslių, kurios jau spėjo įgristi iki gyvo kaulo.

Pridengęs nuo saulės akis jis pašnairavo į pavidalą, dunksantį tolumoje. Iš abiejų pusių prie Edžio prisiartino Siuzana su Džeiku. Likęs prie laužo Rolandas krovė tai, ką jis vadino *gana*, paprasčiau tariant, žemiškus reikmenis. Keistas statinys, regis, nė trupučio jo nedomino. O gal Šaulys paprasčiausiai nenutuokė, kas tai yra?

Ar toli iki jo? Trisdešimt mylių? Penkiasdešimt? Atsakymas pri-

klausė nuo to, kokius atstumus šiuose tyrlaukiuose aprėpia žvilgsnis. Šito Edis nežinojo, bet jautė, kad Džeikas neklydo dėl dviejų dalykų: tai kažkoks pastatas, kuris stūkso plento viduryje. Antraip jie nieko neįžiūrėtų. Objektas būtų pranykęs tirpyklėje... ar ne?

Gal jis stovi vienoje iš tų properšų, kurias Siuzė vadina "skylėmis debesyse"? Gal toje vietoje baigiasi tirpyklė? Gal tai prakeiktos haliucinacijos? Kad ir kaip ten būtų, dabar ne laikas kvaršinti galvos spėlionėmis. Iš pradžių reikėtų truputį pasivaikščioti.

Vis dėlto Edis pajuto, kad jį apkerėjo pastatas, švytintis mėlynais ir auksiniais atspalviais, tarsi būtų išniręs iš "Tūkstančio ir vienos nakties" pasakų. Suprantama, žydrynę skleidė dangus, o auksiniai spinduliai priklausė ką tik patekėjusiai saulei.

- Rolandai, ateik čia minutėlei!

Jam pasidingojo, kad Šaulys neišgirdo šūksnio, bet Rolandas atsistojo, suveržė žaliaminius Siuzanos krepšio dirželius, sunėrė rankas už nugaros ir nužingsniavo link savo draugų.

- Dievaži, atrodo, kad išskyrus mane, daugiau niekam nerūpi mūsų daiktai, - suniurzgė Rolandas.

- Mes tau padėsime, - pažadėjo Edis. - Nesijaudink. Verčiau pažiūrėk.

Šaulys dirstelėjo į priekį visa savo išore demonstruodamas nenorą įvykdyti prašymą.

- Ten stiklas, tiesa?

- Berods, - vėl žvilgtelėjęs į tolumą atsakė Rolandas. Trumpas žodelis tarytum siūlė Edžiui pačiam pamąstyti.

- Mano realybėje pilna stiklinių pastatų, bet dauguma jų - verslo centrai. O tai konstrukcijai labiau tiktų stovėti "Disnėjaus Pasaulyje". Žinai, kas tai yra?

- Ne.

- Tuomet kodėl nenori į jį pažiūrėti? - įsiterpė Siuzana.

Rolandas dar kartą nukreipė žvilgsnį į tolimą stiklo atspindį ir tučtuojau nuleido akis.

- Todėl, kad nuo jo atsiduoda nelaime, - atsakė Šaulys, - kuri užstoja mums kelią. Mes dar spėsime ten nusigauti. O dabar patarčiau apie tai negalvoti.

- Pasieksime jį šiandieną? - paklausė Džeikas.

Rolandas gūžtelėjo pečiais paslėpęs veidą po abejingumo kauke.

- Jei Dievas panorės, vandens visada atrasime.

- Jėzau, tu galėtum užsidirbti krūvas šlamančių pranašaudamas ateitį. - Edis tikėjosi, kad pastaba bent išspaus šypseną, bet nieko panašaus nesulaukė. Rolandas tiesiog grįžo prie užgesusio laužo, atsiklaupė ir paėmęs nuo žemės krepšius luktelėjo, kol kiti prie jo prisijungs. Susiruošę piligrimai patraukė 70-uoju plentu į rytus. Šaulys ėjo pirmas, nudūręs akis į savo batus.

12

Rolandas tylėjo visą dieną. Artėjant pastatui (*nuo jo atsiduoda nelaime*, minėjo Šaulys), Siuzana pamažu suvokė, kad jis nepyksta ant bendražygių ir nesijaudina dėl pavojų, galbūt tykančių priešakyje. Rolandą neramino - tiksliau, gąsdino - istorija, kurią jis žadėjo papasakoti.

Vidurdienį stabtelėję užkąsti, jie be vargo įžvelgė statinį: stiklinius rūmus su galybe, virš tirpyklės kylančių bokštelių. Šie visiškai nesiderino prie lygių rytinio Kanzaso laukų, tačiau Siuzana pagalvojo, kad jai dar neteko anksčiau regėti tokio nuostabaus pastato, gražesnio net už “Kraisler” kompanijos dangoraižį. Tai kažką turėtų reikšti.

Kuo labiau keliauninkai artėjo link rūmų, tuo sunkiau moteris galėjo atitraukti žvilgsnį nuo stiklinių sienų bei stogo, kuriuose atsispindėjo kamuoliniai debesys, plaukiantys melsvoje padangėje. Susidarė įspūdis, tarytum ji mato kažkokią pasakišką iliuziją... netikėtai įgavusią materialų pavidalą. Visgi nuo pastato driekėsi šešėliai, kurių miražai, kaip žinia, neturi. Jis tiesiog *buvo*. Siuzana nenumanė, kaip tokia didybė galėjo atsirasti “Stakio” ir “Hardžio” (jau nekalbant apie “Boing Boing mėsainius”) kavinių tinklo krašte, bet faktas nenuginčijamas - tiesiai prieš juos stiebėsi stikliniai rūmai. Ką gi, laikui bėgant, viskas išaiškės.

13

Nepratardami nė žodžio jie įkūrė stovyklavietę, Rolandas surentė medinį kaminėlį ir uždegė laužą. Paskui visi susėdo ir tylėdami stebėjo, kaip milžiniškas pastatas, nusidažęs saulėlydžio spinduliais, virsta liepsnų nutvieksta pilimi. Skaisčiu raudoniu švytintys bokštai netrukus sužibo oranžiniu, vėliau auksiniu atspalviu, kuris palaipsniui blėso, dangaus skliaute įsitvirtinant Senajai Žvaigždei.

Ne, Detos balsu pagalvojo Siuzana, *tai ne Eiponas, mergyt, o Šiaurinė žvaigždė. Ta pati, kurią matydavai susirangiusi ant tėtušio kelių.*

Tačiau moteris *norėjo* išvysti Senąją Žvaigždę ir Senąją Motiną.

Savo didelei nuostabai, ji suprato besiilginti Rolando pasaulio. Geriau pagalvojus, ko čia stebėtis? Tame pasaulyje niekas nevadino jos sukrušta nigere (bent jau iki šiol), būtent ten ji sutiko savo tikrąją meilę... ir puikius draugus. Pastaroji mintis kone išspaudė ašarą, ir ji tvirčiau apkabino Džeiką. Prisimerkęs, išsišiepęs berniukas nesipriešino. Truputėlį atokiau liūdnai dejavo tirpyklė. Garsas ne itin malonus, bet pakenčiamas, net ir neįsikišus į ausis kulkų.

Kai sutemose galutinai išbluko gelsvi, pilies sienas nuspalvinę dryžiai, Rolandas žengė prie laužo, pakepino elnieną, suvyniojo mėsą į lapus ir išdalino savo buritus bendražygiams. Jie užkandžiavo tylėdami (Siuzanai nepraslydo pro akis tai, kad Rolandas beveik nieko nepaėmė į burną). Baigę valgyti pamatė rūmuose nušvitusį Paukščių Taką - mirgančios žvaigždės atsispindėjo nuo stiklo it nuo lygaus vandens telkinio paviršiaus.

Edis pirmasis nutraukė tylą.

- Tau nebūtina pasakoti. Mes atleidžiame tave nuo įsipareigojimų. Padarysime bet ką, kad tik ištrintume iš tavo fizionomijos nelaimingą išraišką.

Atrodė, kad Rolandas nieko neišgirdo. Jis gėrė iš vandenmaišio it koks valstietis, pliaupiantis naminę iš ąsočio, užvertęs aukštyn galvą, spoksodamas į žvaigždes. Paskutinį gurkšnį išspjovė ant šalikelės.

- Teklesti tavo derlius, - niūriai burbtelėjo Edis.

Rolando veidas išbalo tarytum jis būtų pamatęs vaiduoklį. Arba išgirdęs.

14

Šaulys atsisuko į Džeiką, kuris nenuleido nuo jo rimtų akių.

- Aš atlikau iniciacijos apeigą ir tapau vyru keturiolikos metų, jauniausias iš savo *ka-teto* - arba klasės, kaip tavajame pasaulyje, - galbūt jauniausias iš visų kada nors gyvenusių šaulių. Ar pameni, Džeikai, ką tau pasakojau?

Mums visiems teko išklausyti atskiras tavo istorijos dalis, pamanė Siuzana, bet neprasižiojo ir žvilgsniu perspėjo Edį, kad šis taip pat patylėtų. Tuo laikotarpiu Rolandas neretai klejodavo. Sąmonėje egzistuojant dviems Džeikams, gyvam ir mirusiam, Šauliui teko grumtis su lėtu išprotėjimu.

- Tada, kai mes persekiojome Valterį? - pasitikslino berniukas. - Kai dar nebuvau nukritęs... į bedugnę?

- Teisingai.

- Atsimenu, bet labai miglotai. Kaip sapnus.

Rolandas linktelėjo.

- Tuomet paklausyk. Dabar papasakosiu daugiau, Džeikai, nes tu tapai vyresnis. Beje, mes taip pat.

Nors Siuzana girdėjo istoriją antrą kartą, ji su malonumu klausėsi, kaip Rolandas atsitiktinai rado Marteną, tėvo patarėją (tiksliau, *burtininką*), motinos apartamentuose. Žinoma, atsitiktinumas čia niekuo dėtas. Berniukas būtų praėjęs pro kambarį, jei Martenas nebūtų atidaręs durų ir pakvietęs jo užeiti vidun. Burtininkas sakė, neva su juo norinti susitikti motina, tačiau liūdna jos šypsena ir nuleistos žemyn akys iš karto pakuždėjo berniukui, kad šiuo metu Gabrielė Diskein visiškai netroško pamatyti sūnaus.

Išvydus nuraudusius skruostus ir išdavikišką bučinio žymę ant kaklo, jam akimoju viskas paaiškėjo.

Tokiu būdu paskatintas atlikti pernelyg ankstyvą iniciacijos ritualą, Rolandas pasirinko mokytojui netikėtą ginklą - vanagą Deividą - ir nugalėjo Kortą, atėmė iš jo lazdą... tuo pačiu įsigydamas mirtiną priešą, Marteną Brodkloką.

Žiauriai sumuštas Kortas, kurio sudraskytas veidas priminė siaubingą goblino kaukę, sugebėjo nenugrimzti į komos glėbį pakankamai ilgai, kad spėtų duoti naujajam šauliui patarimą: kurį laiką laikytis atokiau nuo Marteno.

- Jis sakė, kad privalau leisti mūsų dvikovai peraugti į legendą. - Šaulys paeiliui nužvelgė Edį, Siuzaną ir Džeiką. - Liepė palaukti, kol užaugs mano šešėlis ir plaukai ant veido, o gandai net sapnuose neduos ramybės burtininkui.

- Ar paklausei jo patarimo? - pasidomėjo Siuzana.

- Neturėjau progos, - atsakė Rolandas gaižiai, skausmingai šypsodamasis. - Norėjau rimtai apmąstyti jo žodžius, kai netikėtai viskas... pasikeitė.

- Dažniausiai taip ir būna, - įsiterpė Edis.

- Palaidojau vanagą, savo pirmąjį ir turbūt geriausią ginklą. Tada - šito tikrai tau nepasakojau, Džeikai - nudrožiau į žemutinę miesto dalį. Vasaros karštį prislopino audros su perkūnija ir kruša, o mane kojos nunešė į vieną iš Korto pamėgtų viešnamių, kur aš pirmą kartą permiegojau su moterimi.

Susimąstęs jis kurstė lazdele laužą, kai nelauktai suvokė, jog šis gestas asocijuojasi su ką tik išsakytais žodžiais. Rolandas kreivai šyptelėjo ir nusviedė rūkstantį šakalį prie apleisto “Dodžo Aspeno” rato.

- Man patiko seksas. Tai geras dalykas. Na, gal ne toks šaunus, kaip mes su draugais įsivaizdavome, apie ką šnibždėjomės tarpusavyje ir svajojome...

- Manau, kad jaunuoliai visada linkę pervertinti už pinigus pirktų malonumų privalumus, širduk, - pasakė Siuzana.

- Aš užmigau klausydamasis girtuoklių, pirmojo aukšto bare traukiančių dainas, ir lietaus lašų, barbenančių į langą. Kai ryte atsibudau... tarkim, mane pažadino žmogus, kurio aš nesitikėjau pamatyti tokioje vietoje.

Džeikas pametėjo į laužą sausų šakalių. Ryškiau sužibusios liepsnos nuspalvino Rolando skruostus raudoniu, po antakiais ir apatine lūpa brūkštelėdamos šešėlių potėpį. Jam bekalbant, Siuzana kone pajuto galinti regėti savo akimis, kas atsitiko tolimos praeities rytą, kvepiantį drėgnu grindiniu ir vasarišku lietumi; kas įvyko kekšės kambarėlyje, antrame aukšte virš užeigos, esančios žemutinėje Gileado dalyje - Gileado, kuriame gyvenantis baronas valdė Naujojo Kanano feodą, mažutį žemės lopinėlį, priklausantį vakarinėms Viduriniojo pasaulio sritims.

Štai, berniukas, iki galo neatsigavęs po nuožmios vakarykštės dvikovos, ką tik pažinęs sekso paslaptis. Keturiolikos metų berniukas, kuris miegodamas atrodo kaip dvylikametis; jo ilgos blakstienos prilipusios prie skruostų, vokai slepia žydras akis. Berniukas, viena ranka suspaudęs kekšės krūtis, kitos riešą, apdraskytą vanago nagais, nuleidęs ant lovos užtiesalo. Galbūt paskutinį kartą ramius sapnus regintis berniukas, kuriam netrukus teks susiruošti ilgon kelionėn, ridentis į bedugnę, kaip akmenukui, kuris lėkdamas nuo skardžio užkliudo kitą akmens luitą, paskui dar kitą, kol galiausiai žemę supurto nuošliaužų lavina.

Berniukas, pasirengęs čiuožti žemyn nuo šlaito kaip akmenėlis.

Laužo liepsnose sutraškėjo šakelės. Kažkur Kanzaso dykvietėse užstaugė žvėris. Siuzana stebėjo, kaip pro neįtikėtinai seną Rolando veidą praskrieja žiežirbos, ir jo akyse išvydo berniuką, vasaros rytą ramiai miegantį kekšės lovoje. O paskui ji pamatė, kaip su trenksmu atsiveria durys, nutraukdamos paskutinio Gileado svajotojo sapnus.

15

Žmogus nužirgliojo plačiais žingsniais link lovos, Rolandui nespėjus atsimerkti (šalia gulinčiai moteriai nespėjus net suvokti, kad į kambarį užklydo trečias asmuo). Aukštas, lieknas vyriškis vilkėjo iš-

blukusius džinsus ir melsvą dulkėtą palaidinę. Pakaušį slėpė pilka kepurė su gyvatės odos dirželiais. Abipus juosmens, iš dviejų odinių dėklų kyšojo sandalmedinės revolverių rankenos. Kartu su berniuku ginklai pabuvos tokiuose kraštuose, kurių rūsčios išvaizdos vyriškis su skvarbiomis mėlynomis akimis nė negalėjo įsivaizduoti.

Rolandas sureagavo žaibiškai, net nepramerkęs akių. Nusirideno į kairę pusę ir kyštelėjo ranką po lova - Siuzanos sąmonėje aiškiai iškilo viešnamio kambario vaizdas, - tačiau vyriškis pasirodė spartesnis. Sugriebęs nuogo berniuko pečius, patraukė jį į save ir išvertė iš lovos. Rolandas dribo ant grindų, vėl metėsi link palovio, bet žmogus su išdilusiais džinsais primynė bato kulnu jo pirštus.

- Šunsnuki! - sušvokštė berniukas. - Ach tu, šunsnu...

Balsas užsikirto, nes pakėlęs aukštyn galvą jis suprato, kad šunsnukiu apšaukė į kambarį įsibrovusį savo tėvą.

Kekšė užtinusiomis akimis atsisėdo, suglebusioje jos fizionomijoje atsispindėjo susierzinimas.

- Ei! - suriko moteris. - Ei tu! Ką, po velnių, darai? Tu neturi teisės čia veržtis! Jei pradėsiu klykti...

Nepaisydamas jos vyriškis pasilenkė ir iš palovio ištraukė du diržus. Prie kiekvieno jų buvo pritvirtinti dėklai su milžiniškais revolveriais, keliančiais nuostabą - nieko keisto, žinant, kad šiame pasaulyje retai pasitaikydavo šaunamųjų ginklų, - bet ne tokiais dideliais, kaip Rolando tėvo pistoletai, kurių rankenos puikavosi išėsto metalo plokštelėmis, vietoj įprastų medžio inkrustacijų. Prostitutei išvydus revolverius, kabančius ant neprašyto svečio juosmens ir sugniaužtus jo rankose - tuos pačius, kuriuos jaunasis klientas turėjo praeitą vakarą, dar prieš tai, kai atsivedė vaikiną į savo kambarį ir atėmė iš jo visus ginklus, išskyrus vieną, geriausiai pažįstamą, - mieguistas irzlumas akimirksniu išgaravo iš jos veido. Savisaugos instinktas privertė kekšę pašokti iš lovos ir niekuo nepridengtu užpakaliu išnykti pro duris.

Jos pusėn nežvilgtelėjo nei tėvas, nei nuogas, ant grindų tysantis sūnus. Vyras su džinsais ištiesė ginklų diržus, kuriuos Rolandas paėmė iš mokinių barako ginklinės, atrakinęs duris Korto raktu. Pakratė juos sūnui prieš nosį, kaip apdraskytą skarmalą, purtomą šunyčiui prieš snukį. Nepaisant stingdančios nuostabos, Rolandas sugebėjo nustverti vieną revolverį ore.

- Maniau, jog tu vakaruose, - tarė jis. - Kresijoje. Persekioji Farsoną ir...

Tėvo antausis nutrenkė berniuką į kitą kambario kampą. Iš jo lū-

pų kraštelio pasruvo kraujas. Rolando sąmonę persmelkė gąsdinančiai impulsyvus noras pakelti ginklą...

Stivenas Deskeinas žvelgė į sūnų, rankas įrėmęs į šonus, skaitydamas jo galvoje kirbančias mintis, šioms net nesusiformavus iki galo. Vyras nelinksmai išsišiepė, pademonstruodamas savo dantenas.

- Šauk, jei tau niežti nagai. Kodėl gi ne? Užbaik, ką pradėjai. O dievai, aš nekantraudamas laukiau šio momento!

Rolandas nuleido pistoletą ant grindų ir atžagaria ranka nustūmė ginklą šalin nenorėdamas, kad pirštai liestų gaiduką. Dar vakar, sutraiškius Kortui nosį, paaiškėjo, jog tie pirštai nėra visiškai jam pavaldūs.

- Tėve, vakar man pavyko išlaikyti išbandymą. Atimti iš Korto lazdą. Aš laimėjau. Tapau vyru.

- Tu kvailys, - atšovė Stivenas Deskeinas. Šypsena pranyko, ir dabar jis atrodė išsekęs, susenęs. Vyras prisėdo ant lovos, pažiūrėjo į diržus su ginklais, išmetė juos ant žemės. - Tu esi keturiolikmetis nesubrendėlis, kvailiausias iš visų puskvaišių. - Jo veidą vėl perkeipė įniršis, tačiau Rolandui tai buvo nė motais: kur kas geriau atremti tėvo pykčio priepuolius negu regėti nuovargio išraišką, senatvės požymius. - Žinojau, kad nesi genijus nuo pat pirmos sekundės, kai išmokai vaikščioti, bet iki vakar dienos netikėjau, jog mano sūnus idiotas. Tave įviliojo į spąstus, kaip karvę į skerdyklą. O dievai! Tu užmiršai savo tėvo veidą! Ištark garsiai!

Šį kartą įsiuto berniukas. Per visą vakarykštę dieną iš jo sąmonės nė sykio nebuvo pradingęs tėvo veidas.

- Netiesa! - suriko jis iš kampo, atsirėmęs į sieną, nuogą sėdynę prispaudęs prie gruoblėtų lentų. Pro langą nušvitusi saulė palytėjo pūkelius, styrančius ant švelnaus, skutimosi peilio nesuraižyto skruosto.

- Tai *tiesa*, šunyti! Kvailas šunyti! Atsiprašyk, antraip nudirsiu tau kailį...

- Jie buvo kartu! - ištrūko Rolandui. - Tavo žmona ir patarėjas burtininkas! Mačiau jo lūpų žymes ant jos kaklo! *Ant savo motinos kaklo!* - Jis pakėlė pistoletą bet stengėsi neliesti pirštais gaiduko, netgi virpėdamas iš gėdos ir įniršio. Tiesiog suspaudė metalinę mokinio revolverio rankeną. - Šiandieną aš atimsiu gašlaus suvedžiotojo ir išdaviko gyvybę. Jei tau neužteks drąsos man padėti, tuomet pasitrauk į šalį ir leisk...

Vienas revolveris nuo Stiveno juosmens atsidūrė jo rankoje, taip

staigiai, kad Rolando akis nepajėgė užfiksuoti judesio. Mažajame kambarėlyje kurtinančiai nugriaudėjo šūvis. Prabėgo minutė, kol Rolandas atgavo klausą ir išgirdo, kaip iš apatinio aukšto atsklido sunerimusių balsų šurmulys. Kulka išmušė mokinio pistoletą iš delno, kurį persmelkė drebulys, ir ginklas nuskriejo pro langą žemyn, virtęs suskaldyto metalo gabalu, taip ir nespėjęs deramai pasitarnauti šauliui.

Rolandas nudelbė tėvą priblokštu, nustėrusiu žvilgsniu. Tylėdamas Stivenas spoksojo į sūnų. Bet nūnai į jo veidą sugrįžo ramybės bei pasitikėjimo savimi išraiška, kurią berniukas buvo įpratęs matyti nuo ankstyvos vaikystės. Nuovargis ir vos tvardomas pyktis ištirpo iš jo akių kaip naktinės audros griaustiniai.

Galų gale tėvas ištarė:

- Aš klydau, todėl meldžiu atleisti. Tu nepamiršai mano veido, Rolandai. Bet vis tiek elgeisi kvailai įsipainiodamas į klastūno, kuriam tu niekada neprilygsi, žabangas. Jei ne dievų ir *ka* malonė, dabar žygiuotum į vakarus, kaip dar vienas šaulys, nustumtas nuo Marteno kelio... nuo Džono Farsono kelio, vedančio link juos valdančio padaro. - Jis atsistojo ir ištiesė rankas. - Netekęs tavęs, Rolandai, aš mirčiau.

Berniukas pašoko ir nuogas puolė į tvirtą tėvo glėbį. Kai vyras išblukusiais džinsais pabučiavo jį į vieną skruostą, paskui į kitą, Rolandas pravirko. Po akimirkos Stivenas Diskeinas sušnibždėjo sūnui į ausį penkis žodžius.

16

- Kokius žodžius? - paklausė Siuzana.

- "Jau dvejus metus viską žinojau", - atsakė Rolandas. - Štai, ką jis sušnibždėjo.

- Jėzau Kristau, - išsprūdo Edžiui.

- Tėvas pareiškė, kad man negalima grįžti į rūmus, antraip mirsiu dar prieš saulėlydį. Jis tarė: "Tau lemta įveikti likimo siųstus išbandymus, kad ir kaip Martenas stengtųsi tau pakenkti. Bet žinok: jis prisiekė tave užmušti, idant suaugęs nesužlugdytum jo užmačių. Todėl, net ir laimėjęs dvikovą prieš Kortą, privalėsi išvykti iš Gileado. Tačiau trauksi ne į vakarus, o rytų kryptimi. Su pora bendražygių atliksi tam tikrą užduotį." Po trumpos pauzės dar pridūrė: "Ir, žinoma, gausi ne tuos apgailėtinus mokinio revolverius."

- Kokią užduotį? - pasiteiravo Džeikas. Rolando istorijos apkerėto vaiko akys sužibo, kaip plepetūno auksinės rainelės. - Su kokiais bendražygiais?

- Netrukus visa tai išgirsite, - pažadėjo Šaulys. - Galėsite patys įvertinti mano pasakojimą.

Jis giliai atsiduso, kaip žmogus, ketinantis imtis sunkaus darbo, ir įmetė į laužą kelis šakalius. Liepsnoms mažumėle išblaškius šešėlius, jis pradėjo kalbėti ir nenutilo visą naktį, pabaigdamas istoriją apie Siuzeną Delgado tik tuomet, kai rytuose patekėjusi saulė užliejo stiklinę pilį ryškia dienos šviesa, ir visi pamatė, kad didingas pastatas spindi žaliu atspalviu.

Antra dalis
SIUZENA

Pirmas skyrius
ŠVIEČIANT BUČINIŲ MĖNULIUI

1

Virš uolėtos kalvos, esančios už penkių mylių į rytus nuo Hambrio ir už dešimties mylių į pietus nuo Žaibo tarpeklio, kybojo sidabrinis diskas - Bučinių mėnulis, taip jį vadindavo žmonės Pilnosios Žemės periodu. Kalvos papėdėje tebetvyrojo vėlyvos vasaros kaitra, kuri užimdavo kvapą netgi praėjus dviejoms valandoms po saulėlydžio, tačiau Kioso keterą jau, regis, palytėjo Pjūties metas, kai stiprūs vėjai persmelkia kūną žvarbiais gūsiais. Moters, gyvenančios viršukalnėje drauge su gyvate ir mutantu katinu, laukė ilga naktis.

Nieko tokio, branguti. Nieko baisaus. Darbas puošia žmogų ir suteikia rankoms pasitenkinimą. Todėl neverta dėl to dejuoti.

Ji lūkuriavo, kol nutils svečių žirgų kanopų dundesys, tyliai sėdėdama prie lango, didžiajame lūšnos kambaryje (antroji kamara, miegamasis, savo dydžiu nedaug kuo pranoko sandėliuką). Ant peties tupėjo Smirdalius, šešiakojis katinas. Sterblę nutvieskė mėnesiena.

Trys žirgai nešė tris vyrus, besivadinančius didžiaisiais karstų medžiotojais.

Moteris prunkštelėjo. Vyrai tokie juokingi, bet įdomiausia, kad jie patys to nė neįtaria. Nelemti pagyrų puodai susigalvoja sau grėsmingas pravardes, didžiuojasi savo sugebėjimais prisigerti ir nenuvirsti po stalu, daug prisivalgyti; ypač keliasi į padanges dėl savo kadaruojančių pimpalų. O taip, netgi šiais laikais, kai iš daugumos jų sėklos užgimsta nenormalūs vaikai, kuriuos reikėtų skandinti artimiausiame šulinyje. Tai ne jų kaltė, branguti, tiesa? O ne, viskuo kaltos moterys ir jų įsčios. Vyrai tėra paprasčiausi bailiai. Nuolatos išsišiepę bailiai. Ir tie trys panašūs į kitus, kaip vandens lašai. Išskyrus galbūt senąjį šlubį, žvelgusį į ją vaiskiomis, pernelyg smalsiomis akimis. Tačiau jose nesimatė nieko tokio, su kuo nebūtų įmanoma susidoroti.

Vyrai! Nesuprantama, kodėl moterys taip jų bijo. Argi dievai neapdovanojo jų pačia jautriausia kūno dalimi, kyšančia papilvėje kaip žarnos galiukas, kuriam neužteko vietos viduriuose? Įspirk į tą vietą, ir jie ims raitytis it gyvatės. Paglostyk tą virvagalį, ir jų smegenys sutirps. Abejojantiems tokių teiginių tiesa tereikėtų išgirsti apie būsimą jos nakties darbą. Torinas! Hambrio meras! Feodo armijos vadas! Kvailys, kaip ir visi seniai!

Visgi galvoje šmėkščiojančiose mintyse neglūdėjo rimta grėsmė, bent jau šiuo metu. Trys vyrai, besivadinantys didžiaisiais karstų medžiotojais, atnešė jai nuostabų, tiesiog stebuklingą daikčiuką, ir moteris ruošėsi paspiginti į jį akis.

Luošys pavarde Džonas primygtinai reikalavo nukišti daiktą į kuo atokesnę vietelę - vyras tvirtino girdėjęs, kad ji turi tokią slėptuvę. Ne, ne, jam pačiam visai nebūtina žinoti, kur yra toji slaptavietė, gink Dieve (po šių žodžių linksmuoliai Depeipas ir Reinoldsas prapliupo kvatoti it kokie troliai). Moteris įvykdė prašymą, bet dabar, žirgų kanopų bildesiui nugrimzdus vėjo šuoruose, ji veiks savo nuožiūra. Mergiotė, kurios papiukai galutinai suminkštino Harto Torino protelį, pasirodys ne anksčiau kaip po valandos (senė liepė merginai ateiti iš miesto pėsčiomis, kad ją apvalytų mėnulio šviesa. Bet iš tiesų Kioso kalvos šeimininkė norėjo, jog du susitikimus skirtų kuo didesnis laiko tarpas). Per tą valandą ji galės daryti, ką užsimanys.

- Guldau galvą, jog tu esi nepakartojamas, - sušnibždėjo moteris nelauktai pajusdama karštį kojų tarpušakyje. Nejau sudrėko seniai išdžiūvęs upelis? O dievai! - Netgi medinė dėžė neįstengė nuslėpti nuo manęs tavo žavesio. Jis toks pat gražus, kaip ir tu, Smirdaliau. - Ji pakėlė katiną nuo peties, kuriam laikui prikaustė prie šešiakojo mutanto savo žvilgsnį. Smirdalius sumurkė ir pasirąžęs kone prispaudė savo snukį prie jos veido. Moteris pabučiavo jam į nosį. Iš pasitenkinimo katinas net primerkė balzganas pilkšvai žalias akis. - Toks pat gražus, kaip ir tu. Taip, taip. Kaip ir tu!

Atsidūręs ant žemės katinas nutipeno prie židinio, kur tingiai plaikstėsi liepsnelės, čirškindamos paskutinę pliauską. Oranžinėje kambario prieblandoje šmėžavo Smirdaliaus uodega su perskeltu į dvi dalis galiuku, kaip pas velnią, nupieštą senose knygose. Ritmiškai krūpčiojo iš šonų styrančios papildomos kojos. Nuo grindų ant sienos peršoko bjaurus gyvūno šešėlis, primenantis katino ir voro hibridą.

Senoji kriošena atsistojo ir nusvyravo į miegamąjį, kur padėjo Džono atvežtą daiktą.

- Jei pamesi, gali atsisveikinti su galva, - perspėjo luošys.

- Nesibaimink, gerasis bičiuli, - atsakė ji kreivai šyptelėdama per petį, visą laiką mąstydama: Vyrai! Savimylos kvaišos!

Nūnai ji priklupo prie lovos ir perbraukė ranka per aslą. Dulkėtoje žemėje pasirodė plyšiai, susiformavę į stačiakampį. Senė sugrūdo pirštus į vieną trūkio liniją ir pakėlė slaptavietės dangtį (niekas kitas, išskyrus ją, nebūtų galėjęs aptikti slėptuvės), atverdama dviejų pėdų gylio ir maždaug pėdos pločio nišą. Viduje stovėjo kietmedžio dėžė, ant kurios viršaus buvo susiraičiusi žalia gyvatė. Kai senės pirštai palietė glotnią nugarėlę, šliužas kilstelėjo galvą, prasižiojo ir tyliai sušnypštė, pademonstruodamas keturias poras ilčių - dvi viršuje ir dvi apačioje.

Ištraukusi gyvatę moteris kažką meiliai jai sukuždėjo. Plokščią prašieptą snukį beveik priglaudė prie veido ir pati išsižiojo, pro susiraukšlėjusias pilkas lūpas iškišdama pageltonavusį dvokiantį liežuvį. Ant šio nuvarvėjo keletas nuodų lašelių (sumaišyti su punšu jie nugalabytų visą kompaniją, sėdinčią prie pietų stalo). Ji nurijo nuodus jausdama, kaip gerklėje ir krūtinėje plyksteli ugnis, tarsi paskleista stipraus alkoholinio gėralo. Vienai akimirkai kambario kontūrai suraibuliavo, o smarve atsiduodančioje lūšnoje pasigirdo murmantys balsai, kurie priklausė, anot Kioso raganos, “nematomiems draugams”. Pro akių kraštelius ištryškusios lipnios ašaros nutekėjo skruostus išvagojusiomis raukšlėmis. Ji giliai atsikvėpė, ir kamara vėl atgavo materialų pavidalą, o balsai išblėso.

Senė pakštelėjo Ermotui į tarpuakį (*nieko keisto, juk lauke šviečia Bučinių mėnulis*, dingtelėjo mintis) ir nuleido gyvatę ant žemės. Gyvis susirangė po lova savo bevokėmis akimis stebėdamas, kaip jos delnai glosto kietmedžio dėžės viršų. Senei ėmė virpėti rankų raumenys, strėnas persmelkė dar stipresnė kaitra. Paskutinį kartą ją buvo apėmęs seksualinis jaudulys prieš daugelį metų, bet dabar prasiveržusius geidulius įtakojo ne Bučinių mėnulis. O ne!

Džonas nepaliko jai rakto nuo dėžės spynos, tačiau tokie menkniekiai nekeldavo senei rūpesčių. Per savo ilgą gyvenimą ji daug ko išmoko, bendravo su tokiomis būtybėmis, nuo kurių narsuoliai vyrai bėgtų lyg nuo ugnies. Ji ištiesė ranką link spynos su akies inkrustacija ir Aukštąja Kalba išgraviruotu šūkiu (AŠ MATAU, KAS MANE ATIDARO), tada patraukė pirštus į šalį pajutusi tai, ko įprastomis aplinkybėmis jos šnervės neužuosdavo: pelėsius ir dulkes, purvino čiužinio ir į lovą pribyrėjusių maisto kruopelių kvapus, sumišusį pelenų

bei smilkalų dvoką, senos moters su varvančiomis akimis ir sausu (dažniausiai) tarpkoju tvaiką. Ji negali atverti dėžės ir pažvelgti į viduje slypintį stebuklą būdama troboje. Reikia išeiti laukan, kur švarus oras kvepia šalavijais ir krūmokšniais, kur šviečia Bučinių Mėnulis.

Niurnėdama Rėja iš Kioso kalvos paėmė dėžę iš nišos, prispaudė ją po pažastimi, su vargu atsistojo (girgždant visiems sąnariams) ir išdūlino iš kamaros.

2

Troba kėpsojo pakankamai toli nuo kalvos keteros, kad jos nevarstytų žvarbūs žiemos vėjai, tarp Pjūties ir Plačiosios Žemės meto bemaž nuolatos gairinantys aukštikalnes. Iki viršūnės vedė siauras, mėnulio pilnaties pasidabruotas takelis. Šaižiai dvėsuodama senoji ragana kilo aukštyn, ant jos pakaušio styrojo žili purvini kaltūnai, po juoda suknele sunkiai svyravo klubai. Katinas slinko jos šešėlyje retsykiais sumurkdamas krenkščiančiu balsu.

Viršukalnėje vėjas nubraukė nuo šlykštaus rauplėto veido plaukų sruogas, kartu su juo iš tolimojo Žaibo tarpeklio krašto atsklido tirpyklės dejonės. Jai patiko šis garsas, į kurį dauguma žmonių stengėsi nekreipti dėmesio. Rėjai iš Kioso jis priminė lopšinę. Dangaus skliaute kybojo mėnulis, jo ryškų paviršių išmarginę šešėliai atrodė lyg besibučiuojančių įsimylėjėlių siluetai... pasak slėnyje gyvenančių vietinių puskvailių. Kiekvieną pilnatį tie kvaišos įžiūrėdavo vis kitokias fizionomijas, tačiau ragana žinojo, kad mėnulis teturi vieną veidą - Demono, mirties veidą.

Dar niekada anksčiau ji nejautė tokio gyvybės jėgų antplūdžio.

- O, mano gražuoli, - sukuždėjo senė palytėdama spyną gembėtais pirštais. Pro krumplių tarpelius prasiskverbė silpnas rausvas mirguliavimas, paskui kažkas spragtelėjo. Sunkiai alsuodama, tarsi ką tik būtų dalyvavusi lenktynėse, moteris pastatė dėžę ant žolės ir atidarė dangtį.

Iš vidaus išsiliejo rožinė šviesa, kur kas blausesnė už Bučinių mėnulio atspindį, bet nepalyginamai žavesnė. Jos palytėtas senas veidas nutvisko jaunos merginos bruožais.

Smirdalius šnirpštelėjo, ištiesęs kaklą, ausis prispaudęs prie pakaušio. Senose akyse sužibo rožinis tviskėjimas. Rėja pavydžiai suriko:

- Nešdinkis šalin, kvaily! Tau nėra čia ką veikti!

Ji spyrė katinui į šoną. Smirdalius sušnypštė tarsi verdantis ar-

batinis ir įsižeidęs nuturseno link uolos, žyminčios Kioso viršukalnę. Atsitūpė jos šešėlyje neslėpdamas paniekos, laižydamas leteną, pašiaušęs vėjo gūsių taršomą kailį.

Dėžės viduje gulėjo stiklinis rutulys. Jį užtvindžiusi rausva šviesa švelniai pulsavo nelyginant viskuo patenkinta širdis.

- O, koks grožis, - murmėjo ragana, išraukusi kristalą, leisdama pulsuojančiam švytėjimui tarsi lietaus lašams užlieti raukšlėtą veidą.

Staiga rutulys įgavo purpurinį atspalvį, vibruodamas rankose it galingo mechanizmo variklis, sudrėkindamas jos tarpkojį. Rėją vėl apėmė geidulingi norai, apie kuriuos ji net buvo nustojusi galvoti.

Netrukus virpesiai nuščiuvo, raudona spalva išbluko lyg vystantys žiedlapiai. Iš jos teliko rausva ūkana... kurioje matėsi trys raiteliai. Iš pradžių ji pagalvojo, jog tai tie patys vyrai, reikalavę paslėpti kristalą - Džonas su dviem bendražygiais. Bet ne, šie pasirodė esantys jaunesni net už Depeipą, maždaug dvidešimt penkerių metelių pienburnį. Kairėje jojantis jaunuolis buvo papuošęs savo balno gugą kažkokio paukščio kaukole... Neįtikėtinas vaizdas, tačiau akys Rėjos neapgavo.

Po mirksnio magiška kristalo galia užtemdė kairįjį ir dešinįjį raitelius, palikdama tiktai vidurinįjį. Įžiūrėjus džinsus ir batus, plačiabrylę skrybėlę, slepiančią viršutinę veido dalį, jai į galvą toptelėjo gąsdinanti mintis: *Šaulys! Atvyko į rytus iš vidinių feodų. Aha, gal net iš paties Gileado!* Nors senė nematė viso veido, ji buvo tikra, kad raitelis dar neišaugęs iš vaikiško amžiaus. Be to, ji nepastebėjo jokių revolverių ant vaikinuko diržo. Tiesa, tai nereiškia, kad jis keliavo beginklis. Jei tik būtų galima geriau įžvelgti...

Prikišusi kristalą prie nosies Rėja sušnibždėjo:

- Arčiau, meiluti. Arčiau.

Senė nežinojo, ko tikėtis - greičiausiai nieko, - tačiau rutulyje susiformavusio tamsaus rato viduje figūra išties padidėjo. *Priplaukė* artyn, tarytum žirgas ir jo šeimininkas būtų judėję po vandeniu. Kioso ragana išvydo strėlinę ant raitelio nugaros. Balno gugą puošė ne kaukolė, o lankas. Jo dešinėje, vietoj įprasto dėklo su šaulio ginklu, puikavosi ietis su paukščio plunksnomis. Sprendžiant iš veido, jaunuolis nepriklauso Protėvių padermei... tačiau jis taip pat nėra kilęs iš Išorinės Arkos.

- Kas gi tu *toks*, bičiuli? - sušvokštė Rėja. - Kaip tave atpažinti? Dėl tos prakeiktos kepurės nematau tavo dieviškų *akelių*. Kodėl užtraukei ją taip žemai? Galbūt iš žirgo... škac, Smirdaliau! Netrukdyk! Hrrrr...

Įgrisus sėdėti prie uolos, katinas atšokavo prie raganos ir gergždžiančiu balsu miauksėdamas ėmė sukti ratus apie jos sutinusias, artrito išnarintas kulkšnis. Kai senė ištiesė koją ketindama jam įspirti, Smirdalius vikriai išsisuko nuo smūgio... ir vėl pradėjo sukiotis aplinkui, spoksodamas į ją mėnesienos nutviekstomis akimis, gailiai inkšdamas.

Rėja dar kartelį spyrė - nesėkmingai, kaip ir pirmąjį sykį, - tada nukreipė akis į kristalą. Žirgas su įdomiu jaunuoliu kažkur pradingo. Kartu su jais išbluko ir rožinė spalva. Rankose gulėjo paprasčiausias stiklinis rutulys, teatspindintis mėnulio žvilgesį.

Sustiprėję vėjo šuorai prispaudė suknelę prie sukriošusios griuvenos, kuri kažkada vadinosi žmogaus kūnu. Smirdalius, nė kiek neišsigandęs šeimininkės spyrių, vėl ėmė glaustytis prie jos kulkšnių ir nepaliaujamai miaukti.

- Matai, ką pridirbai, tu, bjaurus blusų maiše? Šviesa išblėso, ir aš nespėjau...

Nuo plataus kelio, vedančio link trobos, atsklido garsas, ir ji akimoju suprato, kodėl Smirdalius taip keistai elgėsi. Senė išgirdo dainą. Šią traukianti *mergina* pasirodė anksčiau nei buvo numatyta.

Nuožmiai susiraukusi - Rėja įniršdavo, kai ją kas nors netikėtai užklupdavo; toji mergiotė būtinai sumokės už savo išdaigą - ji įdėjo kristalą atgal į dėžę, iš vidaus apmuštą šilko pamušalu. Rutulys prigludo prie jo kaip į puodelį įkištas kiaušinis, kurį pusryčiams valgydavo jo kilnybė. Kalvos papėdėje, kaip ir anksčiau, skambėjo daina (jei prakeiktas vėjas būtų pūtęs kita kryptimi, ji seniai būtų išgirdusi mergiotę):

- *Meile, o meile, vėjavaike meile,*
Ką tu padarei, vėjavaike meile?

- Aš tau parodysiu vėjavaikę meilę, tu, nedulkinta skaistuole, - sukrenkštė ragana. Nuo jos pažastų trenkė gaižus prakaito dvokas, tačiau kitoje vietoje drėgmė išdžiūvo. - Tu dar sumokėsi už tai, kad per anksti pasirodei pas senąją Rėją. Aš tuo pasirūpinsiu.

Ji perbraukė pirštais per spyną, bet ši neužsirakino. Matyt nekantraudama nuplėšti nuo dėžės dangtį, netyčia sulaužė užrakto mechanizmą. Akis ir šūkis, regis, tyčiojosi iš senės: AŠ MATAU, KAS MANE ATIDARO. Žinoma, viską būtų galima sutvarkyti akimirksniu, bet šiuo metu ji negalėjo delsti nė sekundės.

- Įkyri krušena! - suinkštė Rėja ir pakėlusi galvą įsiklausė į artėjantį balsą. (Terauna ją dievai - atėjo keturiasdešimt penkiom minutėm anksčiau!) Užvožus dėžės dangtį, senės širdis sielvartingai sudilgsėjo, nes rutulys vėl nušvito rožine spalva. Deja, ji neturėjo laiko svajonėms. Nieko, pasigrožės tuo nuostabiu daikčiuku vėliau, kai pasišalins seno vištgaidžio Torino susižavėjimo objektas.

Neužmiršk, kad tau negalima pakenkti mergiotei, perspėjo save ragana. *Jo atsiųsta panelė nėra iš tų kvaišų, kurios mielai išskečia kojas, o paskui stebisi, kodėl vyrukas nedega noru tuoktis. Ją nusižiūrėjo pats Torinas, kuris mąsto apie nelemtą merguželę kiekvieną sykį, kai užmiega žmona, toji sena varna, suteikdama jam progą iki soties prismaukyti savo nusususią dešrelę. Torino pusėje įstatymų galia. Be to, dėžėje slypintis turtas priklauso jo žmogui. Jei Džonas sužinos, kad tu spoksojai į kristalą... kad naudojaisi...*

Ne, kol kas nereikia dėl to jaudintis. Juk šiuo momentu *ji* turi dėžę, ar ne?

Senė įgrūdo ją po pažastimi, laisva ranka pasikaišė sijono padurkas ir nudriuokė takeliu link trobos. Jei prisireikdavo, ji vis dar pajėgdavo sparčiai lakstyti, nors mažai kas būtų tuo patikėjęs.

Smirdalius skuodė įkandin aukštai iškėlęs savo dvišakę uodegą, drebindamas papildomas kojas.

II skyrius
SKAISTYBĖS PATIKRINIMAS

1

Rėja nėrė į savo lūšną, aplenkė smilkstantį židinį ir stabtelėjusi ties savo mažučio miegamojo slenksčio nejučia suglostė vėjo ištaršytus plaukus. Toji kalė nematė jos lauke, antraip būtų užčiaupusi srėbtuvę ar bent užsikirtusi. Tai džiugina. Tik gaila, kad užsitrenkė prakeiktos slėptuvės dangtis. Nėra laiko prie jos tupinėti. Skubiai pripuolusi prie lovos Rėja atsiklaupė ir nustūmė dėžę į šešėlius.

Šioji vietelė gana pakenčiama. Tereikia sulaukti, kol skaistuolė Siuzė pasišalins. Prašiepusi dešinįjį lūpų kraštą (kairysis seniai buvo suparalyžiuotas), Kioso ragana atsistojo, nupurtė nuo sijono dulkes ir grįžo į didįjį kambarį, kad pasitiktų viešnią.

2

Už nugaros atšoko nerakintos dėžės dangtis. Jis prasivėrė ne daugiau kaip per colį, tačiau to užteko, kad palovyje matytųsi pulsuojančios rožinės šviesos dryžis.

3

Siuzena Delgado sustingo už keturiasdešimties pėdų nuo raganos trobesio jausdama, kaip sprandą vilgo šalto prakaito lašai. Ar tik ji nepastebėjo senės (tos pačios, su kuria privalo susitikti), bėgančios takeliu nuo viršukalnės? Taip, be jokių abejonių, tai Rėja.

Nesiliauk dainavusi - taip skubėdama senoji ponia ko gero nė kiek netrokšta, kad ją matytų pašaliniai. Jei nutilsi, ji supras neišvengusi žiūrovų.

Akimirkai Siuzena pamanė, kad atmintis ją išduos ir nepakuždės senovinės dainos, kurią ji traukdavo nuo pat vaikystės, eilučių. Tačiau žodžiai sugrįžo į galvą, ir mergina nesustojo (ne tik dainuoti, bet ir žygiuoti į priekį):

- *Rūpesčiai praeity,*
O taip, rūpesčiai praeity,
Vietoj meilės teliko
Liūdesys širdy.

Tokiai nakčiai pasirinkta ne pati tinkamiausia daina, tačiau jos širdis neketino klausyti sveiko proto nurodymų, kaip visada. Siuzeną gąsdino mėnulio pilnatis, kuriai patekėjus į medžioklę išsiruošdavo vilkolakiai. Bent jau taip pasakoja žmonės. Ją gąsdino užduotis ir būsimos šios pasekmės. Visgi nusigavus iki Didžiojo Trakto, esančio už Hambrio ribų, jos širdis liepė papustyti padus, ir mergina pakluso raginimams. Lėkė pasikaišiusi virš kelių suknelę. Šuoliavo it ponis, persekiojama savo šešėlio. Bėgo ne mažiau kaip mylią, kol ėmė gelti visus raumenis, kol į plaučius plūstantis oras įgavo karšto skysčio prieskonį. Pasiekusi taką, vedantį šlaitu aukštyn link nelemtos trobos, ji uždainavo. Nes taip įsakė širdis. Gal tai nebuvo itin bloga mintis, nes ji truputį išsklaidė baimes. Vis šiokia tokia nauda.

Dabar Siuzena artėjo prie lūšnos dainuodama “Vėjavaikės meilės” priedainį. Kai atsidūrė tarpdurio šviesos ruože ir žengė į verandą, iš kambario šešėlių pasigirdo varno krankimą primenantis balsas:

- Prikąsk liežuvį, panelyte. Tas staugimas raižo mano smegenis kaip meškerės kabliukas!

Siuzena, kuriai visą gyvenimą buvo tvirtinama, kad jos balsas nuostabus, greičiausiai paveldėtas iš senelės, sutrikusi nutilo. Ji sustojo prieangyje, rankas sunėrusi virš prikyštės. Po šia mergina vilkėjo ne pačią geriausią savo suknelę (iš viso jų teturėjo porą). Pasislėpusi po audiniu, įnirtingai daužėsi jos širdis.

Tarpduryje pirmas pasirodė katinas - šlykštus padaras su dviejomis papildomomis kojomis, styrančiomis iš šonų nelyginant šakės. Gyvis nudelbė ją vertinančiu žvilgsniu, paskui jo snukį perkreipė keistai žmogiška išraiška: panieka. Sušnypštęs katinas pranyko nakties tamsoje.

Ir tau linkiu gero vakaro, pagalvojo Siuzena.

Pro durų angą galvą iškišo senė, pas kurią merginai buvo liepta ateiti. Jos akyse, kaip ir katino žvilgsnyje, atsispindėjo tokia pati panieka. Pasitraukusi atatupsta Rėja sukvarkė:

- Užeik. Tik nepamiršk užtrenkti durų. Kaip matai, jas nuolat atveria vėjas!

Siuzena žengė vidun. Ji nė kiek netroško užsidaryti dvokiančiame kambaryje su sene, tačiau jei neturi kitos išeities, neverta dvejoti. Taip visuomet sakydavo tėvas, kad ir kokią temą jiedu aptardavo: matematikos užduotis ar bendravimą su vaikinais, kurie per šokius nemokėdavo suvaldyti išdykusių rankų. Ji tvirtai uždarė duris ir išgirdo, kaip spragteli sklendės liežuvėlis.

- Štai ir atėjai, - pratarė senoji kriošena ir nuožmiai išsišiepė tarsi garantuodama, jog net narsiausiai merginai teks prisiminti vaikystėje girdėtas pasakas - tamsiais žiemos vakarais bylotas istorijas apie raganas su kreivomis, iš burnos kyšančiomis iltimis ir jų burbuliuojančius katilus, kuriuose virdavo glitus žalias skystis. Šio kambario židinyje nesimatė puodo (ir malkų nelaižė liepsnos, tarsi ramindama save pastebėjo Siuzena), tačiau, merginos manymu, pasitaikydavo atvejų, kai virš laužavietės atsirasdavo katilas, ir ji net nedrįso spėlioti, koks viralas jame kunkuliuodavo. Ši moteris - tikra ragana, o ne ja apsimetanti senučiukė. Siuzena suprato tai išvydusi, kaip Rėja rūksta į savo pirkią, lydima šešiakojo katino. Pajuto, užuodusi dusinantį, nuo senės trenkiantį tvaiką.

- Taip, - pasistengė plačiai nusišypsoti Siuzena. - Aš atėjau.

- Per anksti, mergužėle. Gerokai per anksti!

- Pusę kelio bėgau. Matyt kraują įaudrino mėnulis. Taip sakydavo mano tėvelis.

Regėdama šlykštų raganos vypsnį Siuzena pagalvojo, jog taip šiepiasi ungurys prieš patekdamas į puodą.

- Aha, bet jis miręs jau penkerius metus, sutraiškytas savo paties žirgo kanopų. Raudonplaukis, raudonbarzdis Patas Delgado patraukė ten, kur laukymėje baigiasi kelias, klausydamasis savo lūžtančių kaulų melodijos. Štai taip!

Dirgli šypsena išgaravo iš Siuzenos veido, tarytum jai kas būtų trenkęs antausį. Merginos akyse sužvilgo ašaros, kurios visada ištrykšdavo, jei kažkam šaudavo į galvą paminėti tėvo vardą. Bet šį kartą ji neleido sau pravirkti. Tik ne beširdės senės akivaizdoje.

- Imkimės reikalo, - šaltai pareiškė Siuzena. Dažniausiai jos balsą virpindavo linksmos gaidelės, tačiau būdama Pato Delgado, geriausio arklininko visame Vakariniame Skardyje, dukterimi ji puikiai prisiminė savo tėvo veidą ir sugebėjo demonstruoti valdingą charakterį, jei iškildavo būtinybė, tokia, kaip dabar. Senajai kriošenai magėjo kuo skaudžiau įgelti. Supratusi, kad pašaipos pasiekė tikslą, ji dar uoliau imtų tyčiotis.

Tuo tarpu ragana įdėmiai stebėjo Siuzeną, įrėmusi rankas į šonus, nekreipdama dėmesio į katiną, besistaipantį aplink kojas. Mergina pamatė, kad jos gleivėtos akys savo pilkšvai žaliu atspalviu niekuo nesiskiria nuo šešiakojo padaro veizolų. Veikiausiai tai ne sutapimas, o kažkokie burtai. Ji pajuto nenugalimą norą nuleisti galvą, tačiau susitvardė. Jausti baimę - visiškai natūralu, bet kartais nepatartina rodyti, kad esi išsigandęs.

- Labai įžūliai į mane vėpsai, panelyte, - galiausiai ištarė Rėja. Vypsnį jos fizionomijoje pakeitė irzliai suraukti antakiai.

- Ne, senoji motina, - ramiai atsakė Siuzena. - Žiūriu į tave kaip žmogus, kuris nori greičiau užbaigti būsimą reikalą. Atvykau čia pono Medžiso mero ir tetos Kordelijos, mano tėvo sesers, paliepimu. Mano *brangaus* tėvo, apie kurį tenedrįsta niekas blogai atsiliepti.

- Kalbėsiu, kaip užsimanysiu, - atšovė senė. Nepaisant griežtų žodžių, jos intonacijoje pasigirdo vergiško paklusnumo požymiai. Siuzenos ausis jų neužfiksavo. Šiaip ar taip, tokiu balsu Kioso ragana mekendavo ištisą gyvenimą, todėl nuolankumas tiesiog turėjo įaugti jai į kraują. - Ilgą laiką praleidau būdama pati sau šeimininkė. Jei mano liežuvis pradeda pliaukšti, jo nesustabdysi.

- Gal nereikėtų leisti jam pradėti?

Kioso raganos akys piktai blykstelėjo.

- Prikąsk savąjį, mergiote, antraip jis nudžiūs tavo srėbtuvėje. Pavirs puvėsiais ir taip dvoks, kad meras iš pradžių gerai pagalvos, ar tave bučiuoti. Netgi šviečiant tokiam mėnuliui!

Siuzenos širdį suspaudė liūdesys ir nuostaba. Ji atkeliavo pas raganą, vedina vienintelio tikslo: kuo greičiau atlikti būtinas, menkai suvokiamas apeigas, kurios sukels ne tik skausmą, bet ir gėdą. Dabar senė dėbčiojo į ją su atvira neapykanta. Kodėl įvykiai taip staiga pakrypo nepageidaujama linkme? Turbūt todėl, kad raganos nepasižymi stabiliu charakteriu, ne kitaip.

- Ponia, mūsų pašnekesys klostosi nekaip. Siūlyčiau sugrįžti į pačią pradžią, - pasakė Siuzena ištiesdama ranką.

Priblokšta Rėja palietė savo susiraukšlėjusių pirštų galiukais gražiai apkirptus šešiolikmetės nagus. Jauna mergina skaisčiu švytinčiu veidu ir ilgais, į kasą supintais plaukais vargiai tvardėsi, kad nekrūptelėtų. Vis dėlto jai ir anksčiau teko lytėti šaltus kaip lavono delnus ("Šaltos rankos, karšta širdis", kartais sakydavo teta Korda). Nemalonius pojūčius suteikė pirštų *oda*, minkšta ir akyta, atitrūkusi nuo kaulų, tarytum jos šeimininkė būtų tvenkinio dugne plūduriuojantis skenduolis.

- Ne, ne, niekur negrįšime, - pakinkavo galva senė. - Gal tolimesnis pokalbis ištaisys klaidas. Tu turi galingą draugą, merą, ir man visiškai nesinorėtų įsigyti tokį priešą.

Bent tiek gerai, kad ji sąžininga, pagalvojo Siuzena ir mintyse iš savęs nusijuokė. Ši moteris galėjo būti sąžininga tik priremta prie sienos. Visais kitais atvejais ji meluodavo išsijuosusi - apie orą, derlių, paukščių pulkus, prieš Pjūtį naikinančius pasėlius.

- Pasirodei anksčiau nei tikėjausi, todėl ir nesusivaldžiau. Tu man kažką atnešei, panelyte? Žinau, kad atnešei. - Jos akys sublizgėjo, bet šį sykį nepiktai.

Siuzena paslėpė ranką po prikyšte (kaip kvaila ryšėti prikyštę keliaujant į tokį užkampį, tačiau to reikalavo papročiai) ir ėmė naršyti kišenę, kur tūnojo medžiaginis krepšelis, pririštas prie gumos, kad netyčia neiškristų laukan (ko tik nepasitaiko, kai mėnulio pilnatis priverčia jaunas merginas paraityti kulnus). Nutraukusi gumą Siuzena iškrapštė kapšą ir mestelėjo jį į ištiestą delną, tokį seną, kad nuo šio beveik išsitrynė visos linijos. Pačios Rėjos nenorėjo liesti... nors žinojo, jog netrukus senė prisilies prie *jos*.

- Tave šiurpina vėjo gausmas, panelyte? - pasiteiravo Rėja neatitraukdama žvilgsnio nuo maišelio, nagais draskydama jo mazgą.

- Taip. Vėjo.

- Nieko keisto, kadangi tu girdi mirusiųjų balsus. Jie rėkia atgailaudami... o!

Atrišusi mazgą senė išmetė iš kapšo dvi auksines monetas. Nelygiai nulietas, gruoblėtas - tokių niekas nekalė jau daugelį kartų, - bet sunkias, su išraižytais ereliais, kuriuose atsispindėjo tam tikra valdžia. Rėja prašiepė lūpas ir vieną jų sukando keliais likusiais šleivais dantimis. Atidžiai nužiūrėjo šių paliktas žymes, porą sekundžių susižavėjusi spoksojo į auksą, tada stipriai suspaudė monetas kumštyje.

Rėjai sutelkus dėmesį į finansinius reikalus, Siuzena dirstelėjo pro atviras duris į kamarėlę, greičiausiai atstojančią raganai miegamąjį ir pamatė šį tą neįprasto: šviesą palovyje. Rožinę, pulsuojančią, rodos, sklindančią iš dėžės, nors dėl to nebūtų įmanoma guldyti galvą...

Ragana pakėlė akis, ir Siuzena skubiai nukreipė žvilgsnį į kambario kampą, kur ant kablio kybojo tinklelis su baltais, anksčiau neregėtais vaisiais. Senei pajudėjus, jos milžiniškas šešėlis nuslydo nuo tos sienos dalies, ir mergina su pasišlykštėjimu suprato, jog ten ne vaisiai, o kaukolės.

- Teks užkurti ugnį, panelyte. Apėjusi trobą iš kitos pusės rasi malkų rietuvę. Paimk kuo didesnes pliauskas... tik nepradėk inkšti, kad jų nepakelsi. Iš išvaizdos atrodai pakankamai stipri!

Siuzena nesiskundė dėl namų ruošos darbų nuo tada, kai nustojo šlapintis į kelnaites... tačiau jai išties dingtelėjo mintis paklausti, ar Rėja liepia nešioti malkas visiems auksą dovanojantiems svečiams. Kita vertus, įsakymas net pradžiugino ją; pabuvojus lūšnos smarvėje, gaivus šviežias oras kvepės tarsi vynas.

Ji nespėjo nusigauti iki durų, kai koja užkliudė kažkokį karštą ir minkštą daiktą. Energingai sukniaukė katinas. Siuzena vos nesuklupo. Už nugaros likusi senė dusliai suburbuliavo, matyt tokiu būdu išspausdama juoko garsus.

- Saugokis Smirdaliaus, mano brangučio! Jis tikras išdaigininkas. Chi, chi! - ji vėl prapliupo kvatoti.

Suglaudęs ausis, plačiai išsproginęs pilkšvai žalias akis katinas dėbtelėjo į Siuzeną ir sušnypštė, o mergina instinktyviai atsakė tuo pačiu, tokiu būdu išreikšdama panieką. Nustėręs Smirdaliaus snukis keistai ir netgi komiškai priminė žmogaus veidą. Jis apsisuko ir nudriuokė į Rėjos miegamąjį mostaguodamas dvišakiu uodegos galiuku. Atidariusi duris Siuzena išėjo į prieangį. Atrodė, kad raganos troboje teko praleisti jau tūkstantį metų. Prabėgs dar tūkstantmetis, kol ji galės grįžti namo.

4

Vaizduotė jos neapgavo - oras išties pasirodė besantis neįtikėtinai saldus. Kurį laiką mergina nejudėjo iš vietos giliai alsuodama, mėgindama pravalyti plaučius... ir galvą.

Penkis kartus įkvėpusi Siuzena nužingsniavo į kitą namo pusę... ko gero patraukė ne ta kryptimi, nes ten nebuvo jokios malkų rietuvės. Užtat sienoje spingsėjo mažas siauras langelis, apaugęs susiraizgiusiais vijokliais, greičiausiai įstatytas senės kamaroje.

Nežiūrėk. Kad ir kas būtų po lova, tai ne tavo reikalas. Jeigu ji tave sugaus...

Nepaisydama vidinio balso perspėjimų Siuzena dirstelėjo pro langelį.

Rėjai jokiu būdu nepavyktų įžvelgti merginos veido pro vijoklių tankmę, net jei senoji kriošena nukreiptų akis laukan. Dabar, sukandusi dantimis kapšelį, ragana atsiklaupė ir kyštelėjo ranką po lova.

Ištraukusi dėžę Rėja atšovė neužrakintą dangtį. Jos raukšlėtą fizionomiją užliejo švelnus rožinis švytėjimas, ir Siuzena iš nuostabos žioptelėjo. Vienai akimirkai senės veidas įgavo mažos mergaitės bruožus - ne tik jaunatviškus, bet ir nuožmius, tarytum ji būtų virtusi užsispyrusiu vaikiščiu, kuris ryžtingai siekia pažinti blogį, idant galėtų jį panaudoti savo nedoriems tikslams. Galbūt senų senovėje, jau nebeatmenamais laikais tas mergaičiukės veidas iš tikrųjų priklausė raganai. O šviesą, regis, skleidė krištolinis rutulys.

Porą sekundžių senė žiūrėjo į kristalą susižavėjimo kupinu žvilgsniu. Lūpos sukrutėjo, tarytum ji būtų ištarusi kažkokius žodžius ar net uždainavusi. Burnos kamputyje ėmė svyruoti kapšelis, kurį Siuzena atnešė iš miesto. Paskui ji užtrenkė dangtį, akivaizdžiai sukaupusi visas valios jėgas, ir rausvas švytėjimas išblėso. Siuzena pajuto palengvėjimą - nežinia kodėl, bet stiklinis rutulys nekėlė jai pasitikėjimo.

Kioso raganai suspaudus rieškučiose sidabrinę spynelę, pro jos tarpupirščius šovė purpuriniai blyksniai. Visą tą laiką Rėja nė akimirkai nepaleido iš dantų maišelio. Galų gale ji padėjo dėžę ant lovos, atsiklaupė ir ėmė rankomis valyti purviną aslą. Nors grindis telietė delnais, po jais pasirodė linijos, tarytum senė būtų braukiusi žemę aštriu peiliu. Tamsėjančios linijos pamažu virto plyšiais.

Malkos, Siuzena! Nešk malkas, antraip jai parūps sužinoti, kur taip ilgai užsibuvai! Vardan savo tėvo!

Mergina pasikėlė suknelę kone iki juosmens nenorėdama, kad,

jai grįžus į trobą, senė pamatytų prilipusius lapus ar žolę, nė kiek netrokšdama atsakinėti į klausimus, kuriuos užduotų ragana pastebėjusi nešvarumus, ir nušliaužė po langu, savo baltomis apatinėmis kelnaitėmis atspindėdama mėnulio šviesą. Nusigavusi į saugią vietą vėl išsitiesė ir tylutėliai nutipeno į kitą lūšnos pusę, kur po pelėsiais atsiduodančia stogine riogsojo malkų rietuvė. Ji atrinko pustuzinį masyvių pliauskų ir nedelsdama grįžo prie laukujų durų.

Vidun įžengė šonu, kad ilgos malkos tilptų pro tarpdurį. Senė jau sėdėjo didžiajame kambaryje mąsliomis akimis žvelgdama į židinį, kuriame ruseno karšti pelenai. Kapšelis su monetomis buvo pranykęs iš akiračio.

- Ilgai užtrukai, panelyte. - Rėja tebevarstė žvilgsniu židinį, beveik nekreipdama dėmesio į Siuzeną... jos susierzinimą išdavė koja, kyšanti iš po purvinos suknelės, tapšnojanti žemėtą aslą, ir piktai suraukti antakiai.

Mergina kirto kambarį, aukštai iškėlusi galvą, kad galėtų matyti, kur žengia. Nebūtų nustebusi, jei netoliese tūnantis katinas vėl pultų po kojomis.

- Aš pamačiau vorą, - paaiškino ji. - Purčiau prijuostę mėgindama jį nukratyti. Nekenčiu tų parazitų.

- Netrukus regėsi šį tą bjauresnio už vorą, - prašiepė lūpų kraštelį Rėja, - tai, kas išlįs pro naktinius senio Torino marškinius, tvirtas kaip pagalys ir raudonas kaip rabarbaras. Chi, chi! Luktelėk, mergužėle. O dievai, tu atnešei tiek malkų, kad jų užtektų mugės laužui.

Rėja paėmė dvi pliauskas ir nerūpestingai užmetė jas ant pelenų. Į juodą kamino angą šastelėjo kibirkštys. *Juk tu išdrabstei angliukus, sena kvaiša. Teks iš naujo užkurti židinį,* pamanė Siuzena. Tačiau ragana ištiesė link blėstančios laužavietės rankas, gomuriniu balsu sukrenkštė kažkokį žodį, ir pliauskos užsiliepsnojo tarsi būtų pamirkytos alyvoje.

- Likusius šakalius palik štai ten, - parodė ji į medinę dėžę. - Ir patarčiau darbuotis tvarkingai, panelyte.

To betrūko, kad suterščiau idealiai švarią tavo buveinę, pagalvojo Siuzena ir prikando iš vidaus skruostus, kad nutrintų nuo veido šypseną, kuri baudėsi iškreipti lūpas.

Matyt Rėja perskaitė jos mintis. Kai Siuzena išsitiesė, senė apdovanojo ją gaižiu, visažinančiu žvilgsniu.

- Gerai, mergužėle, užbaikime mūsų reikalus. Ar numanai, kodėl čia atėjai?

- Taip liepė meras Torinas, - pratarė Siuzena pati suprasdama, jog tai nevykęs atsakymas. Dabar ją apėmė kur kas didesnė baimė nei tuo metu, kai pro langelį išvydo senę, susirietusią prie stiklinio rutulio. - Jo žmona nespėjo pagimdyti vaikų prieš atsisveikindama su mėnesinėms. Jis pats nori turėti sūnų, kol gali...

- Vai vai vai, apsieikime be gražių žodelių. Merui reikia papų ir subinės, kuri nesubliūkš jo rankose, ir angos, galinčios priimti tai, ką jis įstums. Jei, žinoma, senam kvailiui užteks jėgų ką nors įstumti. Puiku, jei gims sūnus. Galėsi auklėti berniuką, kol jam ateis laikas eiti į mokyklą. Nuo tada daugiau nebematysi vaiko. Jei padovanosi gyvybę dukteriai, meras veikiausiai atiduos ją savo naujam pavaldiniui, šlubiui su moteriškais plaukais, kad šis nuskandintų kūdikį artimiausiame tvenkinyje.

Siuzana išpūtė akis į raganą, sukrėsta iki sielos gelmių.

Senė prajuko.

- Teisybė akis graužia, ar ne? Mažai kas ją mėgsta, panelyte. Gali manimi neabejoti. Tavo tetulė visada buvo dabitiška bobšė, ir ji nepraleido progos pasikapstyti Torino lobiuose. Nežinau, kiek aukso atiteks tau, bet man tai nerūpi... gali visai nieko negauti, jei būsi vėpla. Chi chi! Dabar nusivilk suknelę!

Ne, vos nesuriko Siuzena, bet laiku susitvardė. Ką laimės, jei atsisakys vykdyti nurodymus? Ją išmes iš trobos (dar gerai, jei žmogišku, o ne rūpužės ar driežo pavidalu), o vėliau išvarys į vakarus, netgi be tų dviejų monetų, kurias atidavė senei. Tai dar ne viskas. Svarbiausia, kad ji davė žodį. Iš pradžių priešinosi, bet paskui, tetai Kordai paminėjus tėvo vardą, pasidavė. Kaip visada. Tiesiog nebuvo kitos išeities. O jei neturi kitos išeities, neverta dvejoti.

Mergina nubraukė nuo prikyštės žievės gabaliukus, nusirišo ją, tvarkingai sulankstė ir paguldė ant suodinos pagalvėlės, netoli židinio. Tada atsegė iki juosmens suknelę, pasipurtė visu kūnu, leisdama drabužiui nuslysti nuo pečių. Sulankstė ją ir padėjo ant prijuostės, stengdamasi nepaisyti godaus Rėjos iš Kioso kalvos žvilgsnio. Prie raganos įsitaisė katinas, vizgindamas groteskiškas papildomas kojas. Lauke ėmė kaukti vėjas. Nors liepsnos skleidė šilumą, Siuzena virpėjo nuo šalčio, tarytum į jos vidų būtų prasiskverbę atšiauraus vėjo gūsiai.

- Paskubėk, mergužėle, vardan savo tėvo!

Per galvą nusimovusi baltinius, Siuzena užklojo jais suknelę. Pati liko stovėti vienomis apatinėmis kelnaitėmis, prisidengusi rankomis

krūtinę. Ugnis nudažė jos šlaunis oranžiniais atspalviais, palytėdama kelių girneles juodais šešėlių ratilais.

- Dar nenusirengei? - sukrankė ragana. - Kokios mes drovuolės! Vaje! Maukis kelnaites, panelyte, ir stok prieš mane kaip motina pagimdė! Negi nepadėsi man išsiaiškinti, kuo taip sudominai Hartą Toriną? Chi chi!

Siuzeną užvaldė jausmas, kad ji sapnuoja košmarą. Teko paklusti raginimui. Apnuoginus pūkuotą tarpkojį, neliko prasmės laikyti rankų prie krūtinės, todėl mergina prispaudė jas prie šonų.

- Nenuostabu, kad jis tavęs geidžia! - linktelėjo senė. - Tu tikra gražuolė! Tiesą sakau, Smirdaliau?

Katinas sukniaukė.

- Kur išsipurvinai kelius? - staiga paklausė Rėja.

Vieną sekundės dalį Siuzeną apėmė paniką. Ji pakėlė suknelę šliauždama pro raganos miegamojo langelį... ir tuo pasirašė sau mirties nuosprendį.

Vis dėlto atsakymas savaime purptelėjo į lūpas, ir mergina ramiai pareiškė:

- Kai pastebėjau jūsų trobą, labai išsigandau. Atsiklaupiau pasimelsti, bet prieš tai kilstelėjau suknelės kraštus.

- Esu giliai sujaudinta... vadinasi, norėjai pasirodyti prieš mane nesusitepusi! Kokia šaunuolė! Sutinki, Smirdaliau?

Katinas vėl sukniaukė ir ėmė laižyti priekinę leteną.

- Imkitės darbo, - pratarė Siuzena, - už kurį gavote užmokestį. Aš jums paklusiu, tik daugiau neerzinkite manęs.

- Juk žinai, ką privalau padaryti, panelyte.

- *Nežinau.* - Ašaros degino akių kampelius, bet mergina neleido joms ištrykšti. *Ir neleis.* - Maždaug įsivaizduoju, bet kai paklausiau tetos Kordos, ar neklystu, ji atsakė, kad *jūs* mane apšviesite.

- Na, žinoma, ji nedrįstų teršti savo švelnią burnelę tokiais žodžiais. Nieko baisaus. Teta Rėja tau viską papasakos. Aš turiu įsitikinti, panelyte, jog tu esi sveika tiek fiziškai, tiek dvasiškai. Patikrinti tavo skaistybę. Taip kalbėjo senoliai, ir jie neklydo. Štai taip. Prieik arčiau.

Siuzena nenoriai žengė į priekį du žingsnius, kone prisiliesdama basų kojų pirštais prie senės šlepečių, o krūtimis beveik priglusdama prie jos suknelės.

- Jei į tavo sielą prasibrovė šėtonas arba demonas - tai užkrėstų

būsimą vaiką, - jis paliko ant kūno kokį nors ženklą, panašų į bučinio žymę ant kaklo. Bet yra ir kitų... išsižiok!

Merginai praskyrus lūpas, ragana palinko artyn, ir iš jos burnos tvokstelėjo tokia smarvė, kad Siuzenos skrandį sutraukė mėšlungis. Ji sulaikė kvapą vildamasi, kad šios kančios greitai baigsis.

- Iškišk liežuvį.

Siuzena pakluso.

- Dabar papūsk man į veidą.

Ji įvykdė reikalavimą, ir Rėja šnervėmis įtraukė kvapą. Paskui, dėkui visiems dievams, truputį pakreipė galvą. Siuzena įžiūrėjo jos kaltūnuose šokčiojančias uteles.

- Pakankamai saldu, - nusprendė senė. - Aha, kaip desertas. Dabar apsisuk.

Apsigręžusi Siuzena pajuto, kaip šalti raganos pirštų galiukai perbėga jos nugara ir nusileidžia iki sėdmenų.

- Pasilenk ir praskėsk kojas, panelyte. Nesidrovėk. Per savo gyvenimą Rėja prisižiūrėjo užtektinai vištyčių!

Mergina nuraudo ir pajutusi, kaip smilkiniuose pulsuoja širdies tvinksniai, išsiskėtė. Lavono pirštai sulindo į išangę. Siuzena prikando lūpą, kad nesuriktų.

Laimei, patikrinimas baigėsi gana greitai... bet jos laukia dar vienas išmėginimas.

- Atsisuk.

Ji atsisuko. Senė brūkštelėjo nykščiais per spenelius, paglostė delnais krūtis, kruopščiai apžiūrėjo apatines jų dalis. Tada bakstelėjo smiliumi merginai į bambą, pasikaišė sijoną ir sunkiai dūsaudama atsiklaupė. Perbraukė rankomis Siuzenos kojas iš visų pusių, ypač susidomėjusi blauzdomis ir žemiau jų vingiuojančiomis sausgyslėmis.

- Pakelk dešiniąją koją, mergužėle.

Mergina nervingai sukrizeno, kai Rėja nykščio nagu pakrapštė jos padą. Po akimirkos senė atidžiai patikrino tarpupirščius.

Tą pačią procedūrą teko iškęsti ir kairiajai pėdai.

- Tu žinai, ką toliau darysiu? - vis dar klūpėdama paklausė senė.

- Aha, - baugščiai suvirpėjusi atsiliepė ji.

- Stovėk ramiai, panelyte. Tavo kūnas švarus ir sveikas, bet dabar mums reikia dirstelėti į jaukią vietelę, kuri labiausiai rūpi Torinui; *išties* patikrinti tavo skaistybę. Todėl stovėk nekrutėdama!

Siuzena užsimerkė ir sąmonės akimis išvydo žirgus, šuoliuojančius ant Skardžio... oficialiai kaimenė priklausė feodui, ją prižiūrėjo Raimeris, Torino kancleris ir iždininkas. Tačiau žirgai to nežinojo. Jie

manė esantys laisvi... jei tavo mintys laisvos, koks skirtumas, ką galvoja kiti?

O dievai, suteikite man galimybę pasijusti laisvai, kaip tiems žirgams. Neleiskite jai manęs įskaudinti. Maldauju, neleiskite jai manęs įskaudinti. Arba padėkite man tyliai ir oriai iškęsti skausmą.

Pora šaltų pirštų nuslydo žemiau bambos taršydami ten želiančius plaukelius; po trumpos pauzės jie įsmuko vidun į makštį. Merginą *persmelkė* maudulys, bet nelabai stiprus ir tik vienam mirksniui. Smarkiau dilgsėdavo kojos pirštas, kurį retsykiais nusimušdavo į sienos kampą, naktį eidama į tualetą. Labiausiai žeidė pažeminimas, apėmęs Siuzeną tuomet, kai ji pajuto savyje seniokiškus Rėjos pirštus.

- Visi tavo plyšiai užglaistyti kaip reikiant! - šūktelėjo ragana. - Bet Torinas tuo pasirūpins, gali neabejoti! Atskleisiu tau, mergužėle, paslaptį, kurios niekada nežinojo tavo ilganosė pasipūtėlė tetulė su prikimštu kapšeliu ir nususiais papiukais. Netgi nekalta mergaitė gali save patenkinti, jei tik nusimano, kaip tai padaryti!

Senės pirštai švelniai apglėbė iškilumą viršutinėje makšties dalyje, ir Siuzena persigando, kad Rėja įžnybs tą jautrią vietelę, dėl kurios kartais užimdavo kvapą, jeigu jojant ji trindavosi į balno gugą. Tačiau ragana ėmė ją glostyti... spūstelėjo... dideliam savo siaubui mergina pajuto, kaip papilvę užlieja maloni šiluma.

- Kaip mažas šilkinis pumpurėlis, - sukrankė senė dar sparčiau darbuodamasi pirštais. Siuzenos šlaunys pasviro į priekį, tarytum nutarusios vadovautis savo protu, nepaisydamos šeimininkės nurodymų. Tačiau prisiminus godų, rožinį it kekšės veidą, užlietą iš atviros dėžės plūstančia šviesa, prisiminus kapšelį su monetomis, kybantį raukšlėtose lūpose lyg atvipusi oda, karštis išgaravo. Drebėdama, jausdama, kaip rankos, pilvas ir krūtys nueina pagaugais, ji ryžtingai atsitraukė.

- Tu baigei darbą, už kurį gavai atlyginimą, - griežtai tarė Siuzena.

Rėjos veidą perkreipė pykčio grimasa.

- Ne tau man aiškinti, kada turiu baigti darbą, akiplėša. *Aš* tai sprendžiu. *Aš*, Rėja, Kioso kalvos pranašė ir...

- Stokis, antraip po mano spyrio atsidursi ugnyje, ragana.

Senė prašiepė raukšlėtas lūpas tarsi iltis apnuoginęs žvėris, ir Siuzena suprato, kad jos abi tuojau išdraskys viena kitai akis, kaip susitikimo pradžioje.

- Jei pakelsi prieš mane ranką ar koją, įžūli krušena, šiuos namus paliksi berankė, bekojė ir akla.

- Esu tikra, jog ne šiaip sau grasini, tačiau Torinas labai dėl to supyktų, - atkirto Siuzena pirmą kartą gyvenime prisidengdama vyro vardu, kad save apsaugotų. Mergina šiek tiek susigėdo, nors pati nesuprato kodėl. Šiaip ar taip, ji gulsis su meru į lovą ir išnešios jo vaiką.

Be garso drebindama lūpas senė sugebėjo išspausti maloningos šypsenos parodiją, kur kas bjauresnę negu nuožmus vypsnis. Stenėdama, pasiremdama į krėslo ranktūrį, Rėja atsistojo. Tuo tarpu Siuzena ėmė skubiai rengtis.

- Taip, taip, jis supyktų. Tau geriau žinoti, panelyte. Ši naktis tokia keista - ji pažadino manyje seniai užmigusią esybę. Manyk, jog tai komplimentas tavo skaistybei... ir grožiui. O taip, tu nuostabi, dėl to nekyla jokių abejonių. Tavo palaidi plaukai... prieš guldama į lovą su Torinu, tu juos išpinsi, pamatysi... jie žvilga saulėje, tiesa?

Siuzena nenorėjo nei rūstinti senės, liepdama užsičiaupti, nei klausytis jos komplimentų. Tik ne tuomet, kai gleivėmis aptekusiose Rėjos akyse tebespindi neapykanta, tik ne dabar, kai ji tebejaučia šiurpą keliantį raganos prisilietimą. Nieko nesakydama ji užsimetė ant kūno suknelę ir pradėjo segioti sagas.

Berods, Rėja perprato merginos mintis, nes ji nustojo šypsotis ir vėl prašneko dalykišku balsu, tuo smarkiai pradžiugindama Siuzeną:

- Tiek to. Tu tikrai esi nekalta. Gali apsirengti ir keliauti namo. Tik perspėju: neprasitark Torinui, kas tarp mūsų įvyko. Moterų pokalbiai neturi pasiekti vyro ausų, ypač tokio galingo, kaip jis. - Rėja nesusilaikė ir vėl išsiviepė. Gal net pati to nepajuto. - Ar mes susitarėme?

Žinoma, žinoma, kad tik greičiau iš čia išsinešdinus.

- Tu patvirtini, kad esu skaisti?

- Taip, Siuzena, Patriko dukra, patvirtinu. Bet svarbiausia ne tai, ką *sakau*... Luktelėk... minutėlę...

Apžiūrinėdama židinio atbrailą ji nustumdė į šonus žvakigalius, prilipdytus prie suskilusių lėkštelių, paėmė žibalinę lempą, tada čiupo žibintuvėlį su elementais, kurį laiką spoksojo į nupieštą jaunuolį, galiausiai padėjo jį į šoną.

- Kur... kur... *hrrr*... štai!

Senė nustvėrė bloknotą su suodinu viršeliu (ant šio žvilgėjo senovinės auksinės raidės: CITGO) ir pieštuko galiuką. Pervertusi beveik visus puslapius surado tuščią lapelį, kažką pakeverzojo, nuplėšė jį

nuo metalinės spiralės ir atkišo Siuzenai. Šioji pažvelgė į vištos koja sukraigaliotą žodį, kurio iš pradžių nesuprato.

SKIAISTI

Apačioje ragana nupiešė simbolį.

- Kas tai? - paklausė mergina bakstelėjusi pirštu į keistas šakes.

- Rėja, mano ženklas. Žinomas šešiuose aplinkiniuose feoduose, nepadirbamas. Parodyk lapelį tetai. Paskui Torinui. Jei teta pati užsigeis nunešti raštelį merui - pažįstu ją kaip nuluptą, - sakyk, kad Rėja liepė nekišti jai nagų, kur nereikia.

- O kaip dėl Torino?

Ragana abejingai gūžtelėjo pečiais.

- Tegul jį turi, sudegina arba nusišluosto juo užpakalį... Man nusispjaut. Tau taip pat neturėtų rūpėti, nes tu visą laiką žinojai, kad esi nekalta. Teisybė?

Siuzena linktelėjo. Kartą grįždama namo po šokių ji kelioms sekundėms leido berniuko rankai nuslysti po savo marškiniais. Na, ir kas? Ji nekalta, be to, kur kas skaistesnė nei mano šita bjauri būtybė.

- Tik nepamesk popiergalio. Nebent norėtum vėl su manimi susitikti ir pakartoti ritualą.

Dievai, apsaugokite mane nuo tokių išbandymų, pamanė Siuzena vos tramdydama drebulį. Ji įkišo lapelį į prikyštės kišenę, kur anksčiau gulėjo kapšas su monetomis.

- O dabar žygiuok link durų, panelyte. - Berods, senė ketino sugriebti Siuzenos ranką, bet paskutinę sekundę persigalvojo. Patraukusios durų pusėn jos abi stengėsi nesiliesti viena prie kitos. Prie slenksčio Rėja vis dėlto suspaudė merginos ranką ir parodė į ryškų sidabrinį diską, kybantį virš Kioso kalvos.

- Bučinių mėnulis. Vidurvasaris.

- Taip.

- Perduok Torinui, kad jis galės nusitempti tave į lovą, ant šieno kupetos arba ant virtuvės grindų tik tada, kaip danguje patekės Demono mėnulis.

- Tik po Pjūties? - iki jos dar liko trys mėnesiai - ištisas gyvenimas. Siuzenai teko sutelkti visas valios pastangas, kad neišduotų savo džiaugsmo. Mergina manė, jog Torinas atims jos nekaltybę jau kitą vakarą. Apie tokius norus aiškiai liudijo gašlus jo žvilgsnis.

Tuo tarpu Rėja dėbsojo į mėnulį, rodos, kažką mintyse skaičiuodama. Ji ėmė glostyti ilgą Siuzenos kasą. Nuo raganos prisilietimo krėtė šiurpas, tačiau nemalonūs pojūčiai labai greitai atslūgo, nes senė patraukė ranką ir sukinkavo galva.

- Taip, taip, ne šiaip po Pjūties, bet tik po *fin de ano* - metų pabaigos, - kai išblės mugės nakties laužas. Supratai?

- Taip, *fin de ano*. - Ji vos tvardėsi, kad nepradėtų visu balsu džiūgauti.

- Kai užges ugnis Žaliojoje Širdyje, o paskutiniai žėruojantys angliukai virs pelenais. Tik tada, ir *neankščiau*. Taip ir pasakyk.

- Būtinai.

Pakilęs raganos delnas vėl perbraukė Siuzenos plaukus. Šioji nesipriešino. Po tokių gerų naujienų būtų kvaila priešgyniauti.

- Likusį laiką iki Pjūties nešvaistyk veltui. Medituok arba mąstyk apie tai, kaip pagimdysi merui berniuką... arba tiesiog vaikščiok ant Skardžio ir skabyk paskutines savo nekaltybės dienų gėles. Supratai?

- Taip. - Ji mandagiai tūptelėjo. - Ačiū, ponia.

Rėja numojo ranka tarytum padėkos jai keltų pasibjaurėjimą.

- Niekam nepasakok, kas įvyko tarp mūsų. Atmink, tai tik mudviejų reikalas.

- Atminsiu. Aš galiu eiti?

- Na... dar viena *smulkmenėlė*... - Rėja išsišiepė ir staigiu judesiu kilstelėjo kairę ranką prie Siuzenos akių. Tarp trijų sugniaužtų pirštų lyg iš niekur atsirado sidabrinis medalionas. Mergina nepajėgė atitraukti nuo jo žvilgsnio. Kai ragana gomuriniu balsu ištarė žodį, ji užsimerkė.

5

Rėja pažvelgė į merginą, užmigusią namo prieangyje, nutvieskstą mėnesienos. Medalionas pradingo rankovėje (kai prisireikdavo, jos seni gembėti pirštai judėdavo pakankamai sparčiai, o taip). Dalykišką veido išrašką pakeitė niaurus įniršis. *Žadėjai nuspirti mane į židinį, kekše? Pasiskųsti Torinui?* Labiausiai siutino ne grasinimai, ne įžūlus elgesys, o pasišlykštėjimas, kuris nukrėsdavo mergiotę, kai ragana prie jos prisiliesdavo.

Vadinasi, ši pasipūtėlė mano, kad Rėja jos neverta! Kaip ir Torinas, kuris geidžia įsikniaubti į šviesius šešiolikmetės plaukus, svajoja įlįsti į jaukią jos vietelę žemiau bambos.

Merginos užgauti nevalia - nors toji tikrai nusipelnė bausmės, - antraip Torinas atims kristalą, o Rėja nebūtų ištvėrusi tokios netekties. Tik ne dabar. Taigi skaudinti jos negalima, užtat *įmanoma* atimti malonumo dalelę iš mero. Bent jau kuriam laikui.

Senė palinko prie Siuzenos, nustvėrė ilgą kasą ir su pasimėgavimu ėmė glostyti šilkinius plaukus.

- Siuzena, - sukuždėjo ji, - ar girdi mane, Patriko dukra?

- Taip. - Akys liko užmerktos.

- Tuomet klausyk. - Bučinių mėnulio atspindys pavertė Rėjos fizionomiją sidabrine kaukole. - Gerai paklausyk ir įsimink, ką pasakysiu. Tegul mano žodžiai nusėda tamsioje oloje, kur niekada nebraidžioja tavo sąmoningos mintys.

Rėja be paliovos glamonėjo ilgąją kasą. Glotnią. Šilkinę. Kaip mažasis pumpurėlis jos tarpkojyje.

- Įsiminsiu, - atsakė mergina, stovinti prie trobos slenksčio.

- Puiku. Kai jis atims tavo nekaltybę, privalėsi šį tą padaryti. Atliksi užduotį iš karto, netgi negalvodama apie tai. Klausykis manęs, Siuzena, Patriko dukra, labai gerai klausykis.

Tebeglostydama plaukus mėnulio šviesoje, Rėja prispaudė raukšlėtas lūpas prie švelnaus Siuzenos ausies kaušelio ir sušnibždėjo.

III skyrius
SUSITIKIMAS KELYJE

1

Tokia keista naktis pasitaikė pirmą kartą gyvenime, todėl nenuostabu, kad Siuzena išgirdo žirgo kanopų bildesį tik tada, kai raitelis pasirodė už nugaros.

Grįždama į miestą ji su nerimu mąstė apie savo sandėrį. Pertrauka, žinoma nepamaišys - prabėgs dar ne vienas mėnuo, kol teks įvykdyti sutarties sąlygas, - tačiau faktas lieka faktu: kai danguje patekės Demono mėnulio pilnatis, jos nekaltybę atims meras Torinas, kaulėtas dirglus senis su pūkuotų žilų plaukų vainiku, kylančiu virš plikės lyg debesis. Netgi jo žmona žvelgė į savo vyrą su gailesčiu. Hartas To-

rinas buvo iš tų žmonių, kurie galėjo griausmingai kvatoti žiūrėdami, kaip mušasi arba supuvusiais vaisiais svaidosi triukšminga kompanija, ir kurie bodėdavosi tragiškomis arba jausmingomis istorijomis. Jis puikiai mokėjo traškinti krumplius, draugiškai plekšnoti per pečius, raugėti prie stalo, tačiau ką nors pasakęs meras visada įsistebeilydavo į kanclerį, tarsi mėgindamas įsitikinti, ar savo žodžiais neįžeidė Raimerio.

Siuzena matė visa tai ganėtinai dažnai; ilgus metus jos tėvas prižiūrėjo feodo žirgų kaimenę, lankydavosi "Jūros pakrantės" dvare, neretai pasiimdamas su savimi mylimąją dukrelę. Per tuos metus ji prisižiūrėjo į Hartą Toriną. Meras taip pat daug sykių regėjo Siuzeną. Gal net per daug! Nes dabar penkiasdešimt metų už ją vyresnis senis trokšta, kad mergina išnešiotų jam sūnų.

Pernelyg lengvai apsispręsta sudaryti sandėrį...

Ne, šiukštu taip sakyti.... nors, atvirai kalbant, jos negraužė itin didelis sielvartas. Išklausiusi visų tetos Kordos argumentų, ji pagalvojo: *Tai nedidelė kaina už žemę... už galimybę atgauti Skardžio sklypelį, užfiksuoti nuosavybę dokumentuose. Vienas jų liks mūsų namuose, kitas atguls Raimerio archyvuose. Ir, žinoma, susigrąžinti žirgus. Tiesa, tiktai tris, tačiau tai trimis daugiau, nei turime dabar. Man tereikės kartelį ar porą pagulėti su juo lovoje, išnešioti vaiką, kaip milijonui kitų moterų, kurioms gimdymas nepadarė jokios žalos. Galų gale jis tėra paprasčiausias senis su traškančiais krumpliais, o ne mutantas ar raupsuotasis. Jo sugulove tapsiu ne amžiams; vėliau, anot tetos Kordos, galėsiu net ištekėti, jei leis laikas ir* ka. *Būsiu ne pirmoji moteris, kuri susituoks jau pajutusi motinystės skonį. Įstatymas teigia, jog dėl to netapsiu paleistuve. Kad ir kaip ten būtų, man nusispjaut į įstatymą. Svarbiausia, ką sako širdis. O ši tvirtina, kad galiu būti kekše, jei tai padės gauti žemes, kurios anksčiau priklausė tėvui, ir tris žirgus.*

Beje, teta Korda nepatingėjo pabrėžti *vaiko nekaltybės* - dabar Siuzena suprato, kad ji elgėsi žiauriai - nuolatos kartodama, kokie žavūs būna *mažučiai kūdikėliai*. Ji žinojo, kad merginą, ką tik išaugusią iš žaislų amžiaus, pradžiugins galimybė turėti savo nuosavą gyvą lėlę, kurią maitintų bei rengtų, miegotų drauge su ja karštą vasaros dieną.

Tačiau Kordelija nutylėjo vieną smulkmeną, kurią tiesmukiškai paminėjo ragana (*gal jai išties trūksta patirties tokioje srityje*, mąstė Siuzena pati tuo netikėdama): Torinui reikia ne tik vaiko.

Merui reikia papų ir subinės, kuri nesubliūkš jo rankose, ir angos, galinčios priimti tai, ką jis įstums.

Vien prisiminus Rėjos žodžius, jos veidą persmelkė skausmingi dilgsniai. Nejausdama jokio noro dainuoti ar bėgti išdegus akis, Siuzena traukė link miesto. Mėnulis jau buvo nusileidęs, ir merginą gaubė tamsa. Ji neprieštaravo dėl sandėrio, nes manė, kad įvykiai klostysis panašiai, kaip per galvijų poravimąsi: gyvulius išskirdavo, kai "sėkla pakliūdavo į tam tikrą vietą". Bet dabar aišku, jog Torinas norės tenkinti su ja geismus ne vieną sykį, o įstatymas, priimtas prieš du šimtus kartų, reikalaus, kad ji gultųsi į mero guolį, kol galės įrodyti savo vaiko nekaltybę... įrodyti, jog būsimas kūdikis nėra mutanto išpera. Pasak išmanančių žmonių, kuriuos Siuzena atsargiai pakamantinėjo, antrasis patikrinimas būna atliekamas ketvirtąjį nėštumo mėnesį, kai padidėjęs pilvas matosi netgi pro suknelę. O sprendimą priims Rėja... jos nekenčianti ragana.

Deja, Siuzena negalėjo sulaužyti duoto žodžio - po to, kai oficialiai sutiko su kanclerio pasiūlymu, kai prakeikta kalė patikrino jos skaistybę, - tačiau gailėjosi dėl savo neapgalvoto poelgio. Nūnai svarstė, kaip lovoje atrodys baltos ir plonos it gandro jo kojos, kaip teks klausytis traškančios jo nugaros, kelių, alkūnių, kaklo.

Ir krumplių. Neužmiršk krumplių.

Taip. Didžiulių senio krumplių, apžėlusių plaukeliais. Siuzena sukikeno nepastebėdama pro akies kraštelį nutekėjusios ašaros, kuri nudegino skruostą. Instinktyviai nubraukė ją nuo veido negirdėdama, kaip dulkėtame kelyje dunksi artėjančio žirgo kanopos. Jos mintys klajojo kažkur toli, retsykiais atgaivindamos vaizdą, regėtą pro raganos miegamojo langelį: švelnią, bet nemalonią šviesą, sklindančią iš rožinio rutulio, užhipnotizavusią senės žvilgsnį...

Kai kanopų garsai galiausiai pasiekė Siuzenos ausis, jai pirmiausia šovė į galvą pasislėpti tarp šalikelėje augančių medžių - vargu ar tokį vėlyvą metą kelyje išdrįstų pasirodyti padorus miestietis, juolab kad Viduriniajame pasaulyje stojo sunkūs laikai, - tačiau tam neliko laiko.

Tuomet reikėtų pulti į griovį ir prisispausti prie žemės. Mėnuliui išnykus iš padangių, gal pavyks išlikti nepastebėtai...

Ji nespėjo įvykdyti sumanymo, nes raitelis, užklupęs iš už nugaros merginą, kol ši godojo liūdnas mintis, sušuko:

- Labas vakaras, ponia, tesaugo jus dievai.

Siuzena atsisuko mąstydama: *kas, jei čia vienas iš naujų me-*

ro žmonių, dykinėjančių jo dvare arba "Klajūnų pastogėje"? Ne pats seniausias su drebančiu balsu, o jaunesnis... gal tas vyras, kurį visi vadina Depeipu...

- Labas vakaras, - atsakė Siuzena kreipdamasi į raitelio siluetą. - Ir jums linkiu to paties.

Ji buvo tikra, kad pasisveikinant balsas nė nevirptelėjo. Mergina suvokė šnekanti ne su Depeipu ir ne su Reinoldsu, bet kol kas nepajėgė įžvelgti žmogaus veido, pridengto plačiabryle skrybėle, kurią pamačius atmintyje iškilo vyrai iš vidinių feodų. Kitados, dar prieš pasirodant Džonui Farsonui, gerajam žmogui, prieš parsidedant skerdynėms, jie gana dažnai apsilankydavo Medžise keliaudami iš rytų į vakarus.

Nepažįstamajam prisiartinus, Siuzena atleido sau už tai, kad jo neišgirdo. Vyrukas judėjo tyliai kaip žvėris, sėlinantis prie aukos. Ant žirgo nežvangėjo sagtys, nešnarėjo gūnia. Jis priminė atskalūną nusikaltėlį (šiai kategorijai galima priskirti ir Džoną su dviem jo sėbrais, kurie greičiausiai užsiiminėjo plėšikavimu kituose feoduose) arba šaulį. Tačiau svetimšalis neturėjo pistoletų, nebent laikė juos paslėpęs. Virš balno gugos styrojo lankas ir į dėklą įgrūsta ietis. Be to, tokių jaunų šaulių nebūna.

Vaikinas pliaukštelėjo liežuviu, ir žirgas sustojo (ji taip pat žinojo šitą triuką - išmoko iš tėvo). Kai jis grakščiai permetė koją per balną, Siuzena šūktelėjo:

- Ką jūs, nekreipkite į mane dėmesio, jokite savo keliu.

Jis nepaisė merginos raginimų, net jei ir išgirdo jos balse išgąstį. Nuslydo nuo žirgo nesivargindamas įkišti kojos į balnakilpę ir nusileido tiesiai priešais ją. Iš po aulinių su bukais galais pakilo dulkių debesėlis. Žvaigždžių šviesos užteko, kad būtų galima įžiūrėti jo veidą. Vaikinas su naujais kaubojiškais drabužiais išties pasirodė besąs jaunas, neką vyresnis už Siuzeną.

- Vilas Dibornas jūsų paslaugoms. - Jis pakėlė skrybėlę, ištiesė vieną koją pastatydamas ją ant kulno, ir nusilenkė įprasta vidinių feodų gyventojų maniera.

Absurdiškai mandagus elgesys tuščiame tamsiame kelyje, kur tvyrojo aitrus kvapas, atsklidęs iš miesto pakraštyje esančio naftos telkinio, privertė ją užmiršti baimę ir nusijuokti. Užuot įsižeidęs jaunuolis apdovanojo Siuzeną smagia nuoširdžia šypsena.

Ji atliko reveransą prilaikydama suknelės kraštelį.

- Aš esu Siuzena Delgado.

Svetimšalis tris kartus patapšnojo sau į gerklę dešiniosios rankos pirštais.

- Dėkui, ponia Siuzena. Malonu susipažinti. Tikiuosi, jūsų neišgąsdinau.

- Mažumėlę.

- Taip ir maniau. Meldžiu atleisti.

Sprendžiant iš tarties, nepažįstamasis atvyko iš vidinių feodų. Siuzena nužvelgė jį neslėpdama susidomėjimo.

- Ne-e, nereikia atsiprašinėti. Tiesiog aš buvau įsigilinusi į savo mintis, - tarė mergina. - Lankiausi pas... draugę... ir užsišnekėjusi nepastebėjau, kaip nusileido mėnulis. Galite dėl manęs nesijaudinti, svetimšali. Traukite savo keliu, o aš pasuksiu savuoju. Jau beveik pasiekiau Hambrio miestelio pakraštį.

- Jūsų balsas žavus kaip lakštingalos, - vyptelėjo jis. - Bet dabar - gili naktis. Jūs esate viena, todėl manau, kad turėčiau jus palydėti. Gal pageidausite joti ant žirgo?

- Taip, bet...

- Prieikite ir susipažinkite su mano draugu Eikliuoju. Paskutines dvi mylias galėsite joti ant žirgo. Jis iškastruotas, ponia, ir labai ramus.

Mergina įsmeigė į Vilą Diborną akis, kuriose nušvito nuostaba ir susierzinimas. *Jeigu jis dar kartą pavadins mane ponia, tarytum būčiau mokytoja ar kretanti tetulė, mesiu jam į veidą tą idiotišką prikyštę.*

- Arklys su balnu neturėtų būti itin nuolankus. Mano tėvas iki pat mirties prajodinėdavo mero žirgus... be to, čionykštis meras vadovauja feodo armijai. Aš jodinėju nuo pat vaikystės.

Ji pagalvojo, kad jaunuolis puls atsiprašinėti, gal net pradės mikčioti, bet jis tiesiog mąsliai linktelėjo.

- Tada statykite koją į balnakilpę, ponia. Aš eisiu šalia ir nepratarsiu nė žodžio, jei nejausite noro šnekėtis. Žmonės sako, kad, nusileidus mėnuliui, pokalbiai tik erzina.

Siuzena pakratė galvą ir nusišypsojusi atmetė pasiūlymą:

- Ne-e. Ačiū už gerumą, tačiau aš sulaukčiau rūpesčių, jei kas pamatytų mane gilią naktį jojančią ant nepažįstamo jaunuolio žirgo. Juk žinote, kad dėmių, sutepusių moters reputaciją, neišvalytų jokios citrinų sultys.

- Kelias tuščias, ir jūsų niekas nepamatys, - siutinančiai logišku balsu atsakė Vilas Dibornas. - Akivaizdu, kad jūs pavargusi. Sėskitės, ponia...

- Prašau manęs taip nevadinti, nes jaučiuosi sukriošusi, kaip... - ji padvejojo sekundėlei, nusprendusi pakeisti žodį,

(ragana)

kuris pirmasis šovė į galvą. - ...kaip senė.

- Tuomet, *panele* Delgado. Ar jūs tikrai nenorite joti?

- Tikrai. Šiaip ar taip, negalėčiau apžergti žirgo nugaros apsivilkusi šią suknelę, pone Dibornai, net jeigu jūsų būtumėte mano brolis. Tai nepadoru.

Vaikinas pats pasistiebė ant balnakilpės, pasviro virš balno. (Eiklusis nejudėjo, tiktai karpė ausimis. Turėdama tokias gražuoles Siuzena taip pat būtų jas krutinusi.) Tada nusileido žemyn laikydamas rankose medžiagos ritinį, surištą žaliaminio diržu. Siuzenai pasidingojo, jog tai pončas.

- Galėsite juo užsidengti savo kojas. Ilgio užteks, kad nebūtumėte apkaltinta nepadoriu elgesiu. Apsiaustas priklausė mano tėvui, o jis pasižymi įspūdingu stotu. - Akimirkai vaikinas nukreipė žvilgsnį į vakarines kalvas. Siuzeną pribloškė atšiaurus veido grožis, nesiderinantis prie jaunatviškų bruožų. Ji suvirpėjo viduje ir tūkstantąjį kartą iškeikė šlykščiąją senę, kaišiojusią pirštus ten, kur nereikia. Siuzena nenorėjo žiūrėti į simpatišką svetimšalį ir atsiminti Rėjos prisilietimą.

- Ne-e, - švelniai tarė jį. - Dar sykį dėkoju už gerumą, bet privalau atsisakyti.

- Tada aš eisiu su jumis, o Eiklusis pabus mūsų palydovu, - linksmai pareiškė Vilas Dibornas. - Bent jau iki miesto pakraščio. Nemanau, kad kelyje pasitaikytų pašalinių akių, kurios galėtų blogai pagalvoti apie padorią jauną moterį ir daugiau ar mažiau padorų jauną vyrą. Prie miesto atsisveikinsiu su jumis ir palinkėsiu labos nakties.

- Nereikia taip vargintis, garbės žodis. - Ji perbraukė ranka kaktą. - Kartais pašalinės akys atsiranda ten, kur joms visai nederėtų būti. O mano padėtis šiuo metu... gana delikati.

- Aš vis vien jus palydėsiu, - neatlyžo vaikinas. Jo veidas surimtėjo. - Dabar ne patys geriausi laikai, panele Delgado. Kol kas Medžiso gyventojams netenka pajusti kitus kraštus apėmusios nelaimės masto, bet neužmirškite, kad blogis prasiskverbia visur.

Ji prasižiojo - turbūt ketindama prieštarauti arba pasakyti jam, kad Pato Delgado duktė sugeba už save pakovoti, - bet prisiminė naujuosius mero pavaldinius, šaltas vyrų akis, varstančias ją kiekvieną sykį, kai Torinas nusisukdavo. Juos teko regėti ir šią naktį, keliau-

jant į raganos lūšną. Siuzena *išgirdo*, kaip jie artėja, ir spėjo prisėsti (jokiu būdu ne *pasislėpti*) už nedidukės pušelės. Vyrai traukė atgal į miestą, ir dabar greičiausiai tūno "Klajūnų pastogėje". Galbūt pratupės ten iki paryčių, kol Stenlis Ruizas uždarys barą, tačiau guldyti galvos ji nedrįstų. Trijulė visada gali sugrįžti.

- Matau, kad nepajėgsiu jūsų atkalbėti. Tebūnie kaip norite, - su apsimestiniu nuolankumu atsiduso mergina. - Bet lydėsite mane tik iki ponios Byč pašto dėžutės, kur prasideda miestas.

Vėl patapšnojęs sau į gerklę jis atliko dar vieną absurdišką reveransą: ištiesė koją tarsi bijodamas suklupti, kulną įrėmė į kelio dulkes ir nusilenkė.

- Dėkui, panele Delgado!

Bent tiek gerai, kad nepavadino manęs ponia, toptelėjo mintis. *Pradžia nebloga.*

2

Siuzena manė, kad jis tarškės kaip šarka, užmiršęs savo pažadą patylėti, nes taip elgdavosi visi vaikinai. Ji nepuoselėjo tuščių iliuzijų dėl savo išvaizdos, bet suprato esanti graži - ne veltui aplinkui nuolat staipydavosi berneliai, niekaip negalintys užsičiaupti arba droviai mindžikuojantys vietoje. O šiam svetimšaliui turėtų rūpėti klausimai, kurių atsakymus miestiečiai žinojo mintinai. Kiek jai metų, ar ji visada gyveno Hambryje, ar jos tėvai gyvi, ir dar šimtai panašių nuobodybių, turinčių padėti išsiaiškinti vieną pagrindinį dalyką: ar ji turi pastovų draugą?

Tačiau Vilas Dibornas iš vidinių feodų neklausinėjo apie mokslus, šeimą ar draugus (kaip žinia, tai pats paprasčiausias būdas pažinti savo konkurentus). Vilas Dibornas tiesiog ėjo šalia, laikydamas Eikliojo apynasrį, nukreipęs žvilgsnį į rytus, link Švariosios jūros, nuo kurios juodu skyrė toks nedidelis atstumas, kad druskos kvapas beveik užgožė naftos smarvę, nors vėjas dvelkė iš pietų pusės.

Porelė žingsniavo pro Citgą, ir Siuzana džiaugėsi esanti ne viena, nepaisant to, kad jo tylėjimas truputį erzino. Naftos telkinys su pastolių griaučiais visuomet kėlė siaubą. Dauguma gręžimo bokštų seniai buvo nustoję darbuotis, tačiau nemokėdami jų pataisyti ir nejausdami jokio poreikio mokytis, vietiniai nekvaršino dėl to galvos. Iš dviejų šimtų bokštų veikė tiktai devyniolika, ir niekas nežinojo, kaip juos išjungti, todėl nafta be paliovos plūdo iš neišsenkamų telkinių. Žmonės panaudodavo lašelį gamtinių išteklių savo reikmėms, leisdami didžiu-

mai jų daliai nutekėti į apmirusių bokštų saugyklas. Sulig kiekvienais metais vis labiau mažėdavo mašinų, vartojančių naftą. Pasaulis pasislinko, ir šioji vieta priminė Siuzenai mechanizmų kapines, kur keli lavonai nenustygsta...

Kaklą nutvilkė kažkas šaltas ir švelnus, privertęs ją sucypti. Vilas Dibornas žaibiškai atsisuko nuleisdamas rankas prie diržo. Atsipalaidavęs nusišypsojo.

- Eiklusis reikalauja dėmesio. Atleiskite, panele Delgado.

Ji dirstelėjo žirgą, kuris atsakė švelniu žvilgsniu ir pakinkavo galvą tarsi atsiprašydamas, kad ją išgąsdino.

Kvailystės, mergaite, išgirdo ji energingą savo tėvo balsą. *Žirgas nori sužinoti, kodėl tu tokia išdidi. Man irgi tai rūpi. Paprastai tu elgiesi visai kitaip.*

- Pone Dibornai, aš persigalvojau. Norėčiau pajoti kelio atkarpą.

3

Jis atsuko nugarą merginai ir sukišęs rankas į kišenes žiūrėjo į Citgą. Tuo tarpu Siuzena paklojo pončą ant užriestos galinės balno dalies (juodo kaubojiško balno, nepažymėto nei feodo herbu, nei rančos ženklu), tada įkišo koją į balnakilpę. Pakėlė suknelę ir skubiai atsigręžė, idant įsitikintų, ar jis vogčiomis nežvilgčioja. Tačiau Vilas Dibornas tebespoksojo į surūdijusius gręžimo bokštus, regis, sužavėtas atsivėrusiu vaizdu.

Ką įdomaus ten pamatei, gražuolėli, šiek tiek suirzusi pagalvojo Siuzena - matyt slogiai nuotaikai įtakos turėjo vėlyvas metas bei nemalonus apsilankymas pas raganą. *Tie šlykštūs gelžgaliai stovi čia ne mažiau kaip šešis amžius, ir man teko uostyti jų dvoką visą savo gyvenimą.*

- Ramiau, drauguži, - sumurmėjo ji viena ranka sugriebusi balno gugą, kita spausdama pavadžius. Eiklusis vėl sukarpė ausimis lyg sakydamas, kad jis stovės ramiai kiaurą naktį, jei mergina to pageidaus.

Siuzenai užšokus arkliui ant nugaros, žvaigždžių šviesoje sužibo nuoga jos blauzda. Nuotaika akimoju pragiedrėjo - ji visada jausdavosi pakiliai atsisėdusi ant balno... bet šį sykį merginą apėmė truputį stipresni, saldesni ir aštresni pojūčiai. Gal todėl, kad žirgas buvo tikras gražuolis, gal todėl, kad jį mato pirmą kartą...

Gal todėl, kad žirgas priklauso mandagiajam svetimšaliui, dingtelėjo mintis.

Nesąmonės, žinoma... ir labai pavojingos nesąmonės. Tačiau tiesos nepaneigsi. Jis *tikrai* žavus.

Kai Siuzena išskleidė pončą ir užklojo juo savo kojas, Dibornas ėmė švilpauti, ir ji, užvaldyta nuostabos bei prietaringos baimės, iš karto atpažino "Vėjavaikės meilės" melodiją. Šią dainą traukė kopdama į kalvą link Rėjos trobesio.

Rasi tai ka, *mergaite*, sušnibždėjo tėvo balsas.

Anaiptol, pagalvojo ji. *Nejau turiu įžvelgti* ka *kiekviename vėjo gūsyje arba šešėlyje, kaip senos ponios, kurios vasaros vakarais renkasi Žaliojoje Širdyje? Tai sena daina. Visi ją žino.*

Būtų geriau, jei tu neklystum, sugrįžo Pato Delgado balsas. *Nes* ka *užkluptų tave kaip audros vėjas, ir tavo planai subyrėtų it mano tėvo daržinė, kai ją užliejo uragano banga.*

Ne *ka*, tvirtai nusprendė Siuzena; tamsa, šešėliai ir niaurūs senų gręžinių pavidalai nesugundys jos tuo patikėti. Ne *ka*, o paprasčiausias atsitiktinis susitikimas su mielu jaunuoliu tuščiame kelyje.

- Aš prisidengiau, - šaltu, neįprastu sau tonu pareiškė mergina. - Galite atsisukti, pone Dibornai.

Jis pakreipė galvą, žvilgtelėjo į Siuzeną. Akimirką nieko nesakė, tačiau, sprendžiant iš akių, jam taip pat patiko mergina. Nors širdyje kirbėjo nerimas - tikriausiai todėl, kad Dibornas švilpavo gerai pažįstamą dainą, - ją pradžiugino žvilgsnis.

- Gerai atrodote ant Eikliojo, - tarė jaunuolis. - Lyg būtumėte raitelė iš prigimties.

- Netrukus turėsiu savų žirgų, - atsakė ji. *Na, štai, tuojau pasipils klausimai.*

Tačiau vaikinas linktelėjo tarsi būtų tai numanęs ir vėl nužingsniavo miesto kryptimi. Šiek tiek nusivylusi ir nesuprasdama kodėl, ji pliaukštelėjo liežuviu Eikliajam, suspaudė kojomis gyvulio šonus. Pajudėjęs jis pasivijo šeimininką, kuris draugiškai paglostė žirgo snukį.

- Kaip vadinasi toji vieta? - Dibornas pamojo ranka į gręžimo bokštus.

- Naftos telkinys? Citgu. Neįsivaizduoju, iš kur atsirado toks vardas.

- Ar gręžiniai tebeveikia?

- Aha. Niekas nenutuokia, kaip juos sustabdyti.

- Aišku, - ištarė jis vieną vienintelį žodį. Visgi išvydęs piktžolėmis apaugusį takelį jaunuolis atsitraukė nuo Eikliojo ir įdėmiai apžiūrėjo seną sargybos būdelę. Siuzena prisiminė, kad vaikystėje matė ant jos kabančią lentelę su perspėjimu: PAŠALINIAMS EITI DRAUDŽIA-

MA, tačiau viena iš eilinių audrų jau seniai buvo nuplėšusi ženklą. Vilas Dibornas stabtelėjo prie sarginės ir palengva sugrįžo prie žirgo, sukeldamas ant tako dulkių kamuolėlius.

Jiedu vėl patraukė link miesto, jaunas vaikinas su palčiakrašte skrybėle, ir jauna mergina, sėdinti raita ant žirgo, prisidengusi kojas ponču. Žvaigždės negailėjo jiems savo šviesos, liedamos šią visiems vyrams bei moterims nuo neatmenamų laikų. Pakėlusi galvą Siuzena pastebėjo žybsintį meteorą - oranžinį, dangaus skliautą suraižiusį blyksnį. Sakoma, kad, krentant žvaigždei, reikia sugalvoti norą, tačiau ji visiškai nenumanė, ko trokšta.

4

Siuzena tylėjo, kol iki miesto teliko mylia, paskui uždavė klausimą, kuris ilgą laiką sukosi ant liežuvio galo. Iš pradžių ketino patenkinti jo smalsumą, ir tik tada teirautis. Be to, nenorėjo prabilti pirma. Galų gale neiškentusi tarė:

- Iš kur jūs atvykote, pone Dibornai, ir kas atvedė jus į dievų užmirštą Viduriniojo pasaulio kampelį... nieko prieš, kad klausiu?

- Ne, žinoma, ne, - atsakė jis nusišypsodamas. - Su džiaugsmu pakalbėčiau, tik nežinojau nuo ko pradėti. Aš ne itin gerai moku šnekėti. - *Ką gi jūs mokate, Vilai Dibornai,* pagalvojo mergina. Taip, labai įdomu, turint omenyje, kad jos ranka, palietusi už nugaros suvyniotą antklodę, užčiuopė šios viduje kažką kietą. Kažką panašaus į revolverį. Gal tai ir ne ginklas, bet kodėl, jai suspigus, vaikinas instinktyviai stvėrė sau už diržo?

- Aš atkeliavau iš Vidinio pasaulio. Manau, kad jums nebuvo sunku tai atspėti, išgirdus mano tartį.

- Aha. Kokiame feode palikote savo namus?

- Naujajame Kanane.

Siuzena akimirksniu pagyvėjo. Naujasis Kananas! Aljanso centras! Nereikėtų daryti skubotų išvadų, bet...

- Ne Gileade? - pajutusi, kad jos intonacija išdavė mergaitišką susijaudinimą, Siuzena mažumėle ant savęs pyktelėjo.

- Ne, - nusijuokė Dibornas, - man nenusišypsojo laimė gimti tokioje didingoje vietoje. Gyvenu Hemfilyje, maždaug už keturiasdešimties ratų. Mano kaimelis turbūt mažesnis net už Hambrį.

Ratai, pamanė ji, sužavėta archaiško žodžio skambesio. *Jis pasakė "ratai".*

- Gal atskleisite paslaptį, ką veikiate Hambryje?

- Kodėl gi ne? Atvykau čia su dviem draugais, ponu Ričardu

Stokvortu iš Peniltono, Naujojo Kanano, ir ponu Arturu Hitu, linksmu jaunuoliu, beje, kilusiu iš paties Gileado. Aljansas įsakė mums padirbėti apskaitininkais.

- Ir ką jūs skaičiuosite?

- Viską, kas artimiausiu metu galėtų praversti Aljansui. - Surimtėjęs pratarė: - Gerasis žmogus kelia vis didesnių problemų.

- Išties? Mes retai kada sulaukiame naujienų iš tolimosios šiaurės ir vakarų.

Jis linktelėjo.

- Atoki feodo vieta - tai pagrindinė priežastis, dėl kurios čia pasirodėme. Medžisas visuomet buvo ištikimas Aljansui, ir jo gyventojai, jei prireiktų, nedelsiant pasidalintų savo ištekliais. Mums telieka juos suskaičiuoti.

- Ką suskaičiuoti? Maisto atsargas?

- Taip, - patvirtino jis. - Ir maisto atsargas.

- Jūs šnekate taip, tarsi gerasis žmogus keltų rimtą grėsmę. Jis tėra paprasčiausias banditas, pridengiantis vagystes ir žmogžudystes kalbomis apie "demokratiją" ir "lygybę", ar ne?

Dibornas gūžtelėjo pečiais lyg būtų nutaręs apsiriboti tokiu komentaru, paskui nenoriai prabilo:

- Anksčiau taip ir buvo. Bet laikai pasikeitė. Netikėtai banditas virto generolu, o dabar generolas ruošiasi tapti visų žmonių valdovu. - Po pauzės niūriai pridūrė: - Šiauriniai ir vakariniai feodai skendi liepsnose, panele.

- Bet jie už tūkstančių mylių! - slegiantis pokalbis keistai jaudino. Jis atrodė *egzotiškas*, palyginti su tris dienas besitęsiančiais, iki gyvo kaulo įgrisusiais tauškalais apie kokį nors išdžiūvusį Hambrio šulinį.

- Taip. - Ne *aha*, o *taip*. Jai patiko klausytis neįprastos svetimšališkos tarties. - Deja, vėjas pučia šia kryptimi. - Dibornas atsisuko ir nusišypsojo. Rūstūs veido bruožai taip sušvelnėjo, kad nūnai jis panėšėjo į berniuką, kuriam jau seniai laikas į lovą. - Spėju, kad šią naktį mes nesusitiksime su Džonu Farsonu?

Siuzena taip pat atsakė šypsniu.

- Jei susitiktume, pone Dibornai, ar jūs mane apgintumėte?

- Be jokių abejonių, - tabevypsodamas patvirtino jis. - Ir sutelkčiau daugiau jėgų, jei leistumėte kreiptis į jus vardu, kurį jums davė tėvas.

- Leidžiu. Kiek suprantu, savo pačios labui privalau vadinti jus Vilu?

- Išmintingai ir gražiai pasakyta, - plačiai išsišiepė jaunuolis. - Aš... - eidamas nugara į priekį naujasis Siuzenos draugas užkliuvo už akmens ir vos nesuklupo. Tyliai sužvengęs Eiklusis žengė vieną žingsnį atgal. Mergina linksmai nusijuokė. Jai patiko Dibornas. Kas čia blogo? Jis paprasčiausias berniukas. Kai nusišypsodavo, aiškiai matydavosi, jog vyrukas liovėsi šokinėjęs nuo stogo į šieno kupetas vos prieš porą metų (kažkodėl Siuzenai nešovė į galvą mintis, kad ji pati neseniai išaugo iš to amžiaus, kai tokie žaidimai teikdavo malonumą).

- Paprastai aš būnu vikresnis, - pasiteisino jis. - Tikiuosi, tavęs neišgąsdinau.

Anaiptol, Vilai. Berniukai klumpa prie mano kojų nuo tada, kai man pradėjo augti krūtys.

- Nė kiek, - atsiliepė ji ir sugrįžo prie įdomesnės temos. - Vadinasi, Aljansas liepė tau ir tavo draugams įvertinti mūsų turtus?

- Taip. Tiek dėmesio skyriau naftos telkiniui todėl, kad mums įsakyta suskaičiuoti veikiančius gręžimo bokštus...

- Galiu tave išvaduoti nuo darbo, Vilai. Jų yra devyniolika.

Vaikinas dėkingai linktelėjo galva.

- Esu tau skolingas. Bet mums taip pat reikės išsiaiškinti - jei tik galėsime, - *kiek* naftos išpumpuojama.

- Nejau Naujajame Kanane liko tiek daug naftą deginančių mašinų? Ir jūs turite alchemikų, mokančių pakeisti naftą į kurą?

- Ne alchemikus, o rafinavimo įrangą, jei teisingai atsimenu pavadinimą. Berods, viena jų tebeveikia. Mes neturime daug mašinų, nors Didžiojoje Gileado menėje iki šiol šviečia kelios lempos su kaitinimo siūlais.

- Nepakartojama! - sušuko Siuzena. Lempas su kaitinimo siūlais ir elektrinį apšvietimą ji regėjo paveikslėliuose, bet nieko panašaus neteko matyti savo akimis. Paskutinės jų (šiuose kraštuose žinomos "kibirkščių" vardu) perdegė Hambryje prieš dvi kartas.

- Minėjai, jog tavo tėvas iki pat mirties prižiūrėjo mero žirgus. Tai Patrikas Delgado? - pasiteiravo Dibornas.

Priblokšta Siuzena sugrįžo į realybę.

- Iš kur žinai?

- Jo vardą girdėjau per instrukcijas. Mes privalome suskaičiuoti karves, avis, kiaules, jaučius... ir žirgus. Iš visų naminių gyvulių, jie svarbiausi. Šiuo klausimu mums rekomendavo kreiptis į Patriką Del-

gado. Labai gaila, kad jis išėjo ten, kur laukymėje baigiasi kelias, Siuzena. Priimk mano užuojautą.

- Dėkui.

- Įvyko nelaimingas atsitikimas?

- Aha. - Ji vylėsi, kad šiuo trumpu žodeliu aiškiai išsakė savo norą: *pakeiskime temą.*

- Ar galėčiau pakalbėti su tavimi atvirai?

Kažkodėl Siuzenai pasidingojo, kad jo balso intonacijoje pirmą kartą nuskambėjo nenuoširdžios gaidelės. Galbūt viskuo kalta pernelyg laki vaizduotė? Ji nedaug turėjo gyvenimiškos patirties (teta Korda primindavo tai kiekvieną mielą dieną), bet numanė, kad žmonės, kurie prašo leidimo pakalbėti atvirai, nė nemirktelėję galėtų dievagotis, esą lietaus lašai krenta iš žemės į dangų, ant medžių auga pinigai, o kūdikiai gimsta kopūstuose.

- Žinoma, Vilai Dibornai, - truputėlį šalčiau nei prieš kelias akimirkas atsakė ji. - Sakoma, kad atvirumas dar niekam nepakenkė.

Padvejojęs jaunuolis vėl vyptelėjo. Toji šypsena pavojinga, nusprendė Siuzena, kaip lakusis smėlis. Lengva įsmukti, sunku išsikapstyti.

- Šiais laikais susivienijimo idėjos nėra ypač populiarios Aljansui priklausančiuose feoduose. Tai viena iš priežasčių, kodėl nepajėgėme susidoroti su Farsonu. Seniai praėjo tos dienos, kai jis plėšikaudavo Garlano ir Desojos keliuose. Jei neatgaivinsime Aljanso, jis nužengs dar toliau. Gal net pasieks Medžisą.

Ji nenutuokė, ką gerasis žmogus veiktų mažame miestelyje, kuris snaudė arčiausiai Švariosios jūros esančiame feode, tačiau savo minties garsiai neišsakė.

- Kad ir kaip ten būtų, į Hambrį mus atsiuntė ne Aljansas, - tęsė Vilas. - Atvykome čia ne tam, kad skaičiuotume karves, naftos gręžinius ar dirbamos žemės plotus.

Jis trumpam nutilo ir pažvelgė į kelią tarsi bijodamas, kad po kojomis nepasitaikytų daugiau akmenėlių. Išsiblaškiusiu judesiu švelniai glostė Eikliojo snukį. Siuzenai pasirodė, kad jis sutrikęs ar net susigėdęs.

- Mus atsiuntė tėvai.

- Jūsų... - staiga mergina viską suprato. Tie berniukai - paprasčiausi išdaigininkai, kuriuos ištrėmė iš namų atlikti specialiai prasikaltusiems sukurtą užduotį ir susigrąžinti gerą vardą. *Ką gi,* pagalvojo ji, *dabar aišku, iš kur toji pavojinga šypsena. Saugokis jo, Siu-*

zena. Vaikinas vienas iš tų, kurie degina tiltus ir pašto karietas, o paskui linksminasi lyg nieko nebūtų atsitikę. Elgiasi taip ne iš blogos valios. Viskuo kaltas vėjavaikiškumas.

Ši mintis privertė merginą prisiminti dainą, kurią ji niūniavo, o Vilas Dibornas švilpavo.

- Taip, mūsų tėvai.

Kadaise Siuzena Delgado irgi buvo prikrėtusi kvailysčių (vieną, dvi, gal net tuziną), todėl į Diborno žodžius ji reagavo ne tik atsargiai, bet ir su užuojauta bei susidomėjimu. Paprastai blogiukai sugeba linksmintis... žinoma, iki tam tikros ribos. Tereiktų išsiaiškinti, ką tokio siaubingo iškrėtė Vilas su savo draugužiais.

- Pridirbote eibių? - paklausė ji.

- Pridirbome, - patvirtino žavusis svetimšalis. Nepaisant niūraus balso, akys šiek tiek pragiedrėjo. - Mus perspėjo. Rimtai perspėjo. Deja, blaivų protą aptemdė per didelis alkoholio kiekis...

Viena ranka laikėte alaus bokalą, kita žnaibėte mergšes? Padori mergina negalėjo užduoti tokio klausimo, tačiau pagalvoti apie tai niekas nedraudė.

Jo lūpų kampučiai nusviro.

- Mes perlenkėme lazdą, ir linksmybės baigėsi. Elgėmės kaip tikri kvaišos. Vieną naktį, po vidurnakčio, surengėme lenktynes. Tuo metu nešvietė mėnulis. Visi buvome girti. Vieno žirgo kanopa įstrigo švilpiko urvelyje, ir jis susilaužė priekinę koją. Gyvulį teko nušauti.

Siuzena krūptelėjo. Tai ne pats kraupiausias dalykas, kuris galėjo šauti jai į galvą, bet pakankamai bjaurus. Vaikinui prasižiojus, paaiškėjo daugiau nemalonių smulkmenų.

- Grynaveislis žirgas priklausė mano draugo Ričardo tėvui, ne itin turtingam žmogui, teturėjusiam tris arklius. Kilo baisus skandalas, kurio nesinori net prisiminti. Trumpai tariant, visi ilgai barėsi ir siūlė bausmes, kol galiausiai liepė mums įvykdyti šią užduotį. Tai sumąstė Arturo tėvas. Manau, jį visada šiek tiek gąsdino sūnaus poelgiai. Suprantama, bjaurų charakterį Arturas paveldėjo ne iš Džordžo Hito šeimos linijos.

Siuzena šyptelėjo mintyse mąstydama apie tetą Kordeliją, kuri amžinai kartodavo: "Ji paveldėjo tai ne iš *mūsų* šeimos", - turėdama galvoje save ir Patriką Delgado. Po teatrališkos pauzės visada pridurdavo: "Ar žinojote, kad jos motinos teta išprotėjo? O taip! Pasidegė ir metėsi nuo Skardžio. Kometos metais".

- Taigi, - tęsė Vilas, - ponas Hitas palydėjo mus į kelione savo

tėvo posakiu: "Skaistykloje reikia apmąstyti padarytas nuodėmes". Štai taip.

- Hambris nė kiek nepanašus į skaistyklą.

Jis vėl juokingai linktelėjo.

- Jei čia išties būtų skaistykla, dauguma vaikinų tyčia elgtųsi blogai, kad galėtų susitikti su žaviomis čionykštėmis mergaitėmis.

- Nekoks komplimentas, - šaltu it ledas balsu atšovė ji. - Tau derėtų pasimokyti miklinti liežuvį. Galbūt...

Mergina užsičiaupė persmelkta šiurpą keliančios minties: teks įkalbėti šitą Vilą Diborną veikti išvien, antraip jai gresia rimti nemalonumai.

- Siuzena?

- Aš tiesiog mąsčiau. Ar tu jau atvykai, Vilai? Noriu pasakyti, oficialiai.

- Ne. - Jaunuolis iš karto suprato, kur ji lenkia. Akivaizdu, kad nuovokos jam nestigo. - Mes pasirodėme feode tik šią popietę, ir tu esi pirmasis žmogus, su kuriuo teko bendrauti... nebent Ričardas su Arturu jau susipažino su kitais vietiniais. Aš negalėjau užmigti, todėl nusprendžiau pajodinėti po apylinkes, šį tą apsvarstyti. Mes apsistojome ant stataus šlaito, - jis parodė ranka į dešinę pusę, - kuris tęsiasi iki jūros.

- Ant Skardžio. - Siuzena pagalvojo, kad Vilas su bendražygiais netgi galėjo įkurti stovyklavietę žemės sklype, kuris netolimoje ateityje atiteks jos šeimai. Tokia mintis pralinksmino, sujaudino... ir šiek tiek išgąsdino.

- Rytoj keliausime į miestą ir išreikšime pagarbą merui Hartui Torinui. Prieš išvykdami iš Naujojo Kanano sužinojome, kad jis nepasižymi proto pertekliumi.

- Iš kur tai ištraukei? - jos antakiai šoktelėjo aukštyn.

- Papasakojo vienas liežuvautojas, mėgstantis stiprius gėrimus ir neatsispiriantis jaunų mergaičių grožiui. Ar jis sakė tiesą?

- Netrukus pats išsiaiškinsi, - pažadėjo ji sunkiai slopindama šypseną.

- Vėliau mus pristatys garbingajam Kimbai Raimeriui, Torino kancleriui. Kiek girdėjau, jis išmano savo darbą ir moka skaičiuoti pinigus.

- Torinas pakvies jus pietų į savo dvarą. Gal ne rytoj, bet vėliausiai po dviejų dienų.

- Kviestiniai pietūs Hambryje, - šyptelėjo Vilas glostydamas Eikliojo nosį. - O dievai, su kokiu nekantravimu laukiu to momento.

- Verčiau prikąsk savo smailų liežuvį ir atidžiai paklausyk, jei nori būti mano draugu. Tai labai svarbu.

Šypsena išblėso, ir jis vėl atrodė kaip vyras, kuriuo taps po daugelio metų. Atšiaurus veidas, rūstus žvilgsnis, griežtai sučiauptos lūpos. Nors jo bruožai baugino, Siuzena vėl pajuto šilumą toje vietoje, kurią lietė raganos pirštai, ir suprato negalinti atplėšti akių nuo Vilo Diborno. Įdomu, kokios spalvos jo plaukai po ta idiotiška skrybėle?

- Kalbėk, Siuzena.

- Apsilankęs pas Toriną drauge su savo bičiuliais, greičiausiai pamatysi ir mane. Prašau elgtis taip, tarsi tai būtų pirmasis mūsų susitikimas. Tu susipažinsi su panele Delgado, aš būsiu pristatyta ponui Dibornui. Ar supranti, ką bandau pasakyti?

- Kiekvieną žodį. - Vilas nukreipė į ją mąslų žvilgsnį. - Nejau esi tarnaitė? Jei tavo tėvas prižiūrėjo feodo žirgų kaimenę, negali būti, kad tu...

- Visiškai nesvarbu, ką aš veikiu. Tiesiog pažadėk, kad susitikę "Jūros pakrantėje", mudu matysimės pirmą kartą.

- Pažadu. Bet...

- Daugiau jokių klausimų. Netrukus mes išsiskirsime, bet prieš tai norėčiau tave perspėti atsidėkodama už tavo palydą ir suteiktą galimybę joti raitai ant šio nuostabaus žirgo. Jei pietausite su Torinu arba Raimeriu, prie stalo būsite ne vieninteliai, atvykę iš svečių šalių. Meras nusamdė tris svetimšalius, kad šie saugotų jo namus.

- Kodėl ne šerifo padėjėjus?

- Nežinau. Tie vyrai - Džonas, Reinoldsas ir Depeipas - pavaldūs tiktai Torinui... gal dar Raimeriui. Jie atrodo vėtyti ir mėtyti, nors Džono vaikystė skendi tokioje gilioje praeityje, kad jis greičiausiai nepamena, ką veikė būdamas jaunas.

- Džonas - jų vadas?

- Aha. Jis šlubuoja, augina ilgus, mergaitiškus plaukus ir šneka drebančiu balsu kaip senas niurzga, kuris kiauras dienas praleidžia blizgindamas dūmtraukį... bet, manau, jis pavojingiausias iš visos trijulės. Guldau galvą, kad per savo gyvenimus jie prikrėtė tokių šunybių, apie kurias tau ir tavo draugams netgi neteko girdėti.

Kodėl ji visa tai pasakoja? Siuzena pati nežinojo. Gal taip mėgina atsidėkoti? Vilas pažadėjo išsaugoti paslaptį apie jųdviejų susitikimą,

o jis atrodo kaip žmogus, tvirtai besilaikantis duoto žodžio. O kad vaikinas pykstasi su tėvu, neverta kreipti dėmesio.

- Aš juos stebėsiu. Ačiū už patarimą. - Dabar jie lipo aukštyn nuožulniu šlaitu. Danguje nerimastingai mirgėjo Senoji Motina. - Asmens sargybiniai, - susimąstęs ištarė jaunuolis. - Asmens sargybiniai mieguistame Hambrio miestelyje. Užslinko keisti laikai, Siuzena. Labai keisti.

- Aha. - Ji ne kartą galvojo apie Džoną, Depeipą bei Reinoldsą ir pati neįstengė suvokti, ko jiems prisireikė Hambryje. Ar trijulę pakvietė Raimeris? Ko gero - Torinas nepriklauso tiems žmonėms, kuriem būtų bent šovusi mintis apie asmens sargybinius. Jo manymu, su šiuo darbu kuo puikiausiai susidorodavo šerifas. Ir vis dėlto... kodėl?

Vilas ir Siuzena užkopė ant kalvos. Apačioje vienas prie kito glaudėsi Hambrio nameliai. Degė vos kelios šviesos. Ryškiausios - "Klajūnų pastogėje". Kartu su šilto vėjelio gūsiais nuo užeigos atsklido pianinu grojama "Hey Jude" melodija ir linksmi girtuoklių balsai, nedarniai traukiantys priedainį. Trys vyrai, dėl kurių ji perspėjo Vilą Diborną, greičiausiai tyli ir stypso prie baro, savo šaltomis akimis varstydami smuklės lankytojus. Ant kiekvieno jų dešiniosios rankos, tarp nykščio ir smiliaus puikuojasi ištatuiruotas karstas. Užuot paminėjusi tai Vilui - netrukus pats viską sužinos, - ji pamojo į pašlaitę, kur prie kelio šmėžavo tamsus pavidalas, kybantis ant grandinės.

- Matai?

- Taip. - Jis sunkiai, netgi komiškai atsiduso. - Ten siaubingoji ponios Byč pašto dėžutė, kurią taip baiminausi pamatyti?

- Aha. Prie jos išsiskirsime.

- Tavo žodis - man įsakymas. Nors gaila... - tą pačią akimirką vėjo šuorai pakeitė kryptį, tarsi paklusdami savo vasariškiems įpročiams, ir nušvilpė į rytus. Jūros druskos kvapą ir girtus balsus išstūmė bjauresnis garsas, nuo kurio oda visuomet nueidavo pagaugais. Žemas, slogus ūkavimas panėšėjo į sirenos kaukimą, skelbiantį apie įvykdytą savižudybę.

Vilas žengtelėjo atatupstas, išplėtęs akis. Ir vėl Siuzena pastebėjo, kaip jo rankos instinktyviai nėrė žemyn prie diržo.

- Kas tai, vardan dievų?

- Tirpyklė, - tyliai atsiliepė ji. - Žaibo tarpeklyje. Nežinai, kas tai yra?

- Žinau, bet niekada neteko jos *girdėti*. O, dievai, kaip jūs ištveriate? Ji tokia... *gyva*!

Ši mintis anksčiau nebuvo aplankiusi Siuzenos, bet dabar, geriau įsiklausiusi, ji pagalvojo, jog Vilas neklysta. Apėmė jausmas, tarytum dainą bandytų giedoti sunegalavusi nakties dalelė.

Ją persmelkė drebulys. Eiklusis pajuto sustiprėjusį raitelės kojų spaudimą ir pakreipęs galvą tyliai sužvengė.

- Tokiu metų laiku ne dažnai pavyksta ją išgirsti. Rudenį žmonės degina tirpyklę, kad ji užsičiauptų.

- Nesuprantu.

O kas suprato? Jie netgi nemokėjo išjungti Citgo gręžimo bokštų, tebepumpuojančių naftą, nors ne mažiau kaip pusė vietinių skundėsi dėl smarvės kvykdami it kiaulės skerdykloje. Šiomis dienomis turėdavai jaustis laimingu, jei bent pasisekdavo rasti veikiančių mechanizmų.

- Vasarą, jei yra laiko, arklininkai ir kaubojai nutempia krūvas šakalių į Žaibo tarpeklį. Tinka bet kokia mediena - tiek sausa, tiek drėgna. Visgi pirmenybė teikiama pastarajai, nes reikia kuo tirštesnių dūmų. Žaibo tarpeklis nedidelis, su stačiomis sienomis, panašus į kaminą, gulintį ant šono. Gali įsivaizduoti?

- Taip.

- Paprastai laužas užkuriamas Pjūties rytą, kitą dieną po šventinės mugės.

- Tiksliau, pirmąją žiemos dieną.

- Aha, nors mūsų kraštuose žiema atslenka vėliau. Visgi tai nėra tradicija. Jei pernelyg įsiaudrina vėtros arba itin smarkiai sustiprėja garsas, šakaliai padegami anksčiau. Dėl nelemtos trelės prastai jaučiasi galvijai - karvės duoda mažai pieno, - blogai miega žmonės.

- Nesistebiu. - Vilas tebežvelgė į šiaurę, kai smarkesnis vėjo gūsis nuplėšė nuo jo galvos skrybėlę. Ši nukrito ant nugaros, žaliaminės odos dirželiai įsirėžė į gerklę. Vaikino plaukai pasirodė besantys gana ilgi ir juodi kaip varno plunksnos. Staiga Siuzeną užvaldė noras perbraukti juos savo pirštais. Įdomu, jie šiurkštūs, švelnus ar šilkiniai? Kuo kvepia? Papilvę vėl perliejo šiluma. Jis atsisuko į Siuzeną tarsi skaitydamas jos slapčiausius troškimus, ir mergina paraudo. Laimei, patamsėjusius skruostus slėpė nakties skraistė.

- Ar seniai ji pradėjo kankinti Hambrio gyventojus?

- Prieš man atsirandant šiame pasaulyje, bet ne vėliau, kai gimė mano tėvas. Jis minėjo, kad, pasirodžius tirpyklei, visą feodą supurtė galingi virpesiai. Kai kas sako, kad būtent žemės drebėjimas ją pagimdė, kiti tvirtina, jog tai prietarai. Aš pati prisimenu ją nuo vaikys-

tės. Tiktai dūmai gali pritildyti tirpyklę, kaip bičių ar širšių avilį, tačiau garsas visuomet sugrįžta. Tarpeklyje sumestos šakos neleidžia ten užklysti galvijams. Dievai žino kodėl, bet tos trelės kartais juos masina. Jei karvė arba avis vis dėlto patenka į tarpeklį - dažniausiai tokie atvejai pasitaiko, kai sudega laužas, o kaubojai dar nebūna spėję pririnkti naujų šakalių krūvos, - ji niekuomet neišlenda atgal. Matyt tirpyklė nesiskundžia apetito stoka.

Siuzena pastūmė pončą į šalį, permetė dešiniąją koją per balną, net neprisiliesdama prie gugos, ir nuslydo nuo Eikliojo. Visa tai atliko vienu grakščiu judesiu. Beje, šitą triuką patartina daryti dėvint kelnes, o ne suknelę - sprendžiant iš suapvalėjusių Vilo akių, jis išvydo pakankamai daug... bet nieko tokio, ką ji plauna vonios kambaryje užsidariusi duris. Kas čia baisaus? Galų gale Siuzena niekuomet nesigėdijo pademonstruoti esanti puiki raitelė, kai norėdavo padaryti kam nors įspūdį.

- Žavu! - sušuko jis.

- Tėvas išmokė, - atsakė mergina, pasirinkdama nekaltesnę pagyrų interpretaciją. Tačiau šypsena, nušvitusi veide, kai ji įteikė Vilui pavadžius, bylojo, kad Siuzenai priimtini visi komplimento aspektai.

- Siuzena, ar tu kada regėjai tirpyklę savo akimis?

- Kartą ar du. Iš viršaus.

- Kaip ji atrodo?

- Šlykščiai, - nedvejodama atsiliepė mergina ir būtų teigusi, jog tai pats bjauriausias dalykas, kokį matė per visą gyvenimą... bent jau iki šio vakaro, kai teko iš arti stebėti prašieptą Rėjos burną ir jausti savyje šaltus it lavono pirštus. - Truputį panaši į smilkstančias durpes ir į žalią gleivėtą pelkės paviršių. Nuo jos kyla migla, primenanti ilgas kaulėtas rankas su plonais pirštais.

- Ar ji auga?

- Aha. Žmonės sako, kad visos tirpyklės auga. Bet labai pamažu. Per mūsų gyvenimus ji nepajėgs išlįsti iš Žaibo tarpeklio.

Pakėlusi galvą Siuzena išvydo, kad, jiems bekalbant, žvaigždynai įveikė nemažą dangaus skliauto atkarpą. Ji suprato, jog būtų galėjusi šnekučiuotis su Vilu kiaurą naktį - apie tirpykles, Citgą, erzinančią savo tetulė, apie bet ką, - ir ši mintis pažadino slogius jausmus. O dievai, kodėl tai turėjo įvykti būtent dabar? Kodėl ji susidomėjo svetimšaliu vaikinu, kai ištisus trejus metus nerodė jokio noro bendrauti su vietiniais Hambrio berneliais? Kodėl gyvenimas toks nesąžiningas?

Sugrįžęs tėvo balsas pakartojo perspėjimą: ka *užklups tave kaip audros vėjas, ir tavo planai subyrės it mano tėvo daržinė, kai ją užliejo uragano banga.*

Ne, ne ir dar kartą ne. Ji tvirtai apsisprendė. Tai ne daržinė, o jos *gyvenimas.*

Siuzena ištiesė ranką ir palietė aprūdijusią ponios Byč pašto dėžutę tarsi bijodama prarasti pusiausvyrą. Galbūt jos viltys ir svajonės nedaug ką reiškia, tačiau tėvas mokė visada laikytis duoto žodžio, ir ji nenorėjo užmiršti patarimų vien todėl, kad apimta vidinės sumaišties netyčia susidūrė su išvaizdžiu vaikinu.

- Privalome atsisveikinti. Tu gali grįžti pas draugus arba traukti savo keliu, - rūstokai pratarė Siuzena. Jausdama, kad šneka kaip suaugusi moteris, ji šiek tiek nusiminė. - Tik neužmiršk savo pažado, Vilai. Jei susitiksime "Jūros pakrantėje", mero namuose - jei vis dar nori būti mano draugu, - apsimesk, jog matai mane pirmą kartą.

Jaunuolis linktelėjo, ir Siuzena pastebėjo, kad jos rimtumas, gal ir liūdesys, atsispindi jo veide.

- Kiek save pamenu, niekuomet nesu kvietęs merginos pajodinėti žirgais, nė pas vieną nesilankiau svečiuose. Pakviesčiau tave, Siuzena, Patriko dukra, netgi atneščiau gėlių su viltimi, kad šios suminkštins tavo širdį, bet manau, jog nieko doro nepeščiau.

Ji pakratė galvą.

- Ne-e, nepeštum.

- Tu susižadėjusi? Žinau, kad elgiuosi nemandagiai užduodamas tokį klausimą, bet aš nenorėjau tavęs įžeisti.

- Suprantu. Tikiuosi, nesupyksi, jei neatsakysiu. Kaip minėjau, dabar mano padėtis gana delikati. Be to, jau vėlu. Čia ir išsiskirsime, Vilai... Luktelėk... vieną minutėlę...

Panaršiusi prikyštės kišenėje ji ištraukė pusę paplotėlio, suvynioto į žalią lapą. Kitą jo dalį suvalgė kildama į Kioso kalvą... regis, kitame gyvenime. Siuzena ištiesė maisto likučius Eikliajam, kuris apuostė delną, pakutendamas šį savo šilkine nosimi, ir sušlamštė paplotėlį.

- Geras žirgas, šaunus žirgas, - nusišypsojo Siuzena ir atsigręžė į Vilą Diborną, mindžikuojantį dulkėtame kelyje, visa savo išvaizda spinduliuojantį neviltį. Griežtas jo veidas vėl atjaunėjo.

- Gerai, kad mes susipažinome, tiesa? - paklausė jis.

Siuzena žengė į priekį ir nespėjusi pagalvoti, ką daro, apkabino vaikino pečius, pasistiebė, pakštelėjo tiesiai į lūpas. Bučinys išėjo trumpas, tačiau ne broliškas.

- Tiesiog nuostabu, Vilai. - Kai jaunuolis pasviro į priekį tarsi gėlė, linkstanti į saulę, trokšdamas pratęsti malonią akimirką, Siuzena švelniai, bet griežtai jį atstūmė.

- Ne-e. Garbingam vyrui turėtų užtekti ir tokios padėkos. Telydi tave kelyje ramybė, Vilai.

Vyrukas suspaudė rankoje vadžias, spoksojo į jas kurį laiką lyg sapnuodamas, paskui vėl atsigręžė į merginą. Aiškiai matėsi, kad po bučinio jam sunkiai sekasi sutramdyti įaudrintą emocijų verpetą. Tuo tarpu Siuzena džiaugėsi išdrįsusi palytėti jį savo lūpomis.

- Ir tau linkiu to paties, - užšokęs ant žirgo tarė Vilas. - Nekantraudamas lauksiu, kada susitiksime pirmą kartą.

Jo šypsenoje Siuzena įskaitė ilgesį ir geismą. Apsukęs Eiklųjį jis nujojo ta kryptimi, iš kur atėjo. Gal užsimanė vėl pažiūrėti į naftos telkinį? Siuzena liko stovėti prie ponios Byč pašto dėžutės vildamasi, kad jaunuolis atsigręš ir pamojuos, trokšdama dar kartą pamatyti jo veidą. Tačiau Vilo galva nė nekryptelėjo. Nusiminusi mergina jau ketino traukti šlaitu žemyn į miestą, kai jis pagaliau *atsisuko*. Pakelta ranka suvirpėjo tamsoje kaip naktinis drugelis.

Atsakydama Siuzena taip pat pamojavo ir ėmė leistis nuokalnėn. Jos širdyje vienu metu dilgsėjo pasitenkinimas ir liūdesys. Bet svarbiausia, kad mergina daugiau nesijautė išsivoliojusi purve. Pabučiavus žavaus svetimšalio lūpas, akimoju išgaravo prisiminimai apie šlykščius Rėjos pirštus. Tarsi kas būtų nusprendęs išvaduoti ją nuo slogios nuotaikos ir mostelėjęs stebuklinga lazdele.

Eidama namo ji šypsojosi ir kur kas dažniau nei įprastai - jei sutemus reikdavo išeiti laukan - žvalgėsi į žvaigždes.

IV skyrius
MĖNULIS SENIAI NUSILEIDO

1

Dvi valandas jis blaškėsi ant šlaito, kurį Siuzena vadino Skardžiu. Paleido Eiklųjį risčia, nors iš tiesų geidė joti šuoliais ant didžiojo žirgo po žvaigždėtu dangumi, idant atvėsintų savo įkaitusią širdį.

Iš karto atvėsčiau, jei sutelkčiau dėmesį į savo reikalus, pagalvojo vaikinas. *Nereikėtų net stengtis. Tiktai kvailiai mano, kad viskas klostysis taip, kaip jie nori.* Senas posakis pažadino prisiminimus apie randuotą, kreivakojį vyrą, visų laikų geriausią mokytoją, ir jis nusišypsojo.

Galiausiai jaunuolis pasuko nuo kelio ir nusileidęs iki pašlaitėje tekančio upeliuko maždaug mylią keliavo prieš srovę (aplenkdamas porą kaimenių arklių, nužvelgusių Eiklųjį mieguistomis nustebusiomis akimis), kol pasiekė gluosnių giraitę. Iš ten atsklido švelnus žvengimas. Eiklusis atsakė tuo pačiu, trepsėdamas kanopa ir kinkuodamas galva.

Raitelis nunėrė savąją, kad neužkabintų ja medžių šakų, ir staiga išvydo nežmogišką baltą veidą, kurio bemaž visą viršutinę pusę užėmė juodos akiduobės.

Jis žaibiškai nuleido ranką prie diržo - šią naktį jau trečią kartą ieškojo ten revolverio ir trečią kartą nieko nerado. Tačiau ginklo neprisireikė: tai tiesiog idiotiška kovo kaukolė, kadaruojanti ant plono siūlo.

Ją pokštaudamas pakabino jaunuolis, šiuo metu besivadinantis Arturu Hitu (paprastai kaukolė arba, linksmuolio vyruko žodžiais tariant, “žvalgas, šlykštus kaip sena kriošena, bet neprašantis valgyti”, kėpsodavo ant jo balno). Iki gyvo kaulo įgriso tie juokeliai! Raitelis pastūmė ją į šoną, taip stipriai, kad siūlas nutrūko, o kaukolė nulėkė į tamsą.

- Fui, Rolandai, - papriekaištavo balsas, slypintis šešėliuose, vos vos užgniaužiantis juoką... kaip visada. Jis draugavo su Ketbertu nuo ankstyvos vaikystės - pirmieji prasikalę jųdviejų dantys pažymėjo daugybę tų pačių žaislų, - tačiau Rolandas retsykiais jo nesuprasdavo. Ne tik dėl juoko. Kitados, labai seniai, kai dėl išdavystės buvo pakartas Haksas, rūmų virėjas, Ketbertą kankino siaubas ir sąžinės graužatis. Jis tvirtino nepajėgsiąs į tai žiūrėti, tačiau egzekuciją stebėjo iki galo. Todėl, kad kvaili juokeliai ir paviršutiniškos emocijos neatspindėjo tikrosios Ketberto Olgudo esmės.

Rolandui pasiekus giraitės proskyną, nuo medžio atsiskyrė tamsus pavidalas, kuris netrukus įgavo liekno aukšto jaunuolio kontūrus. Basakojis, vienus džinsus tedėvintis Ketbertas laikė rankoje senovišką milžinišką revolverį, dėl savo būgno gabaritų neretai vadinamą “alaus statine”.

- Fui, - pakartojo jis mėgaudamasis archaišku žodžiu, nepamirštu tik tokiame pasaulio užkampyje, kaip Medžisas. - Argi gražu daužyti vargšo sargybinio fizionomiją, ir dar taip smarkiai, kad jo galva nušvilpė kone iki artimiausio kalno?

- Turėdamas ginklą būčiau išsprogdinęs jį į skutelius ir pažadinęs visą apylinkę.

- Žinojau, kad pistoletus paliksi stovyklavietėje, - švelniai atsiliepė Ketbertas. - Esi siaubingai neišauklėtas, Rolandai, Stiveno sūnau, tačiau ne kvailys, nors dar neperžengei senovinio penkiolikos metų amžiaus ribos.

- Maniau, mes susitarėme kreiptis vieni į kitus naujais vardais. Netgi tarpusavyje.

Ketbertas ištiesė koją, nuogą kulną įspaudė į velėną ir nusilenkė, plačiai išskėtęs rankas, pareigingai perkeipęs riešus - imituodamas žmogų, iš visų jėgų siekiantį dvariškio karjeros. Jis taip pat priminė pelkėje stypsantį garnį, ir Rolandas nejučia prunkštelėjo. Tada kairiuoju delnu palietė savo kaktą norėdamas patikrinti, ar jam nepakilo temperatūra. Galvoje tvyrojo nepakeliama kaitra, dievai žino kodėl, tačiau odos lopinėlis virš akių buvo pakankamai vėsus.

- Meldžiu atleisti, šauly, - tarė Ketbertas nuolankiai nuleidęs rankas ir akis.

Rolando šypsena išblėso.

- Jei esu tau brangus, daugiau taip manęs nevadink. Ne čia, nei kitur.

Ketbertas išsitiesė ir skubiai žengė prie Rolando, sėdinčio ant žirgo. Veido išraiška bylojo, kad jis jaučiasi nuoširdžiai susigėdęs.

- Rolandai... Vilai... atleisk.

- Nieko tokio, - patapšnojo jam per petį Rolandas. - Tik nuo šiol pasistenk to neužmiršti. Medžisas gal ir pasaulio pakrašty... tačiau *mūsų* pasaulio. Kur yra Alenas?

- Kalbi apie Diką? O kaip tu manai? - Ketbertas pamojo į kitą laukymės pusę, kur knarkė arba švokšdamas duso tamsus pavidalas. - Tas vyrukas miegotų ir per žemės drebėjimą.

- Bet tu išgirdai, kaip grįžau, ir pabudai.

- Žinoma. - Ketbertas taip įdėmiai nužvelgė savo draugą, kad Rolandas truputį pasijuto nejaukiai. - Tau kažkas atsitiko? Atrodai kitoks.

- Tikrai?

- Taip. Susijaudinęs. Išsikvėpęs.

Dabar pats laikas papasakoti Ketbertui apie Siuzeną. Kitos tokios progos nepasitaikys. Nė nesusimąstydamas Rolandas nutarė apie tai neprasižioti (daugumą savo sprendimų, o ypač geriausius, jis priimdavo spontaniškai). Jei susitiks su ja mero namuose, tegul Ketbertas su Alenu galvoja, kad jis mato merginą pirmą kartą. Taip visiems bus geriau.

- Aš puikiai pasivaikščiojau. Mačiau daug įdomių dalykų. - Nušokęs nuo žirgo jis atsegė balno pavaržą.

- Išties? Tuomet atverk širdį geriausiam savo draugui.

- Palaukime iki ryto, kai pabus tas miegalius meškinas. Tada man nereikės aušinti liežuvio antrą kartą. Juolab kad dabar esu pavargęs. Vieną smulkmeną galėčiau paminėti: vietiniai gyventojai turi per daug žirgų, nepaisant to, kad feode klesti arklininkystė. Gerokai per daug.

Nespėjus Ketbertui užduoti daugiau klausimų, Rolandas nuėmė nuo Eikliojo balną ir padėjo jį šalia trijų nedidelių karklinių narvų, surištų žaliaminės odos diržais. Šiuose snaudė trys pašto balandžiai, ant kiekvieno jų kaklo bolavo po žiedelį. Vienas paukštis žvilgtelėjo į Rolandą ir vėl paslėpė galvą po sparnu.

- Ar jie gerai jaučiasi? - paklausė Rolandas.

- Nuostabiai. Su pasimėgavimu lesa ir triedžia į savo šiaudus. Trumpai tariant, atostogauja. Ką tu norėjai pasakyti...

- Rytoj.

Išgirdęs griežtą atsakymą, Ketbertas linktelėjo ir patraukė ieškoti savo žvalgo-kaukolės.

Po dvidešimties minučių, kai išvaduotas nuo naštos ir sausu šepečiu ištrintas Eiklusis ėmė skabyti žolę drauge su Elniaodžiu ir Lipniumi (pokštininkas draugas netgi nesugebėjo pavadinti savo žirgo normaliu vardu), Rolandas atsigulė ant savo apkloto ir įbedė akis į žvaigždes. Ketbertas užmigo lygiai taip pat lengvai, kaip ir pakirdo, išgirdęs klapsint Eikliojo kanopas, tuo tarpu, Rolandas jautėsi žvalus kaip niekad.

Jis sugrįžo mintimis į praeitį, kai prieš mėnesį sėdėjo ant kekšės lovos ir rengėsi, stebimas tėvo. Galvoje iki šiol aidėjo Stiveno Diskeino ištarti žodžiai - *jau dvejus metus viską žinojau.* Turbūt nepavyks jų užmiršti visą likusį gyvenimą.

Be abejo, tuo metu tėvas papasakojo jam kai ką daugiau. Apie Marteną. Apie motiną, kuri greičiausiai nusidėjo prieš savo valią. Apie plėšikus, besitituluojančius patriotais. Apie Džoną Farsoną, kuris paspruko iš Kresijos - išgaravo kaip dūmas vėjo gūsiuose. Prieš išvykdamas jis su savo vyrais iki pamatų sudegino Indrį, feodo sostinę. Žuvo šimtai žmonių, todėl aišku, kodėl po skerdynių tenykščiai atsiskyrė nuo Aljanso ir perėjo į gerojo žmogaus pusę. Tą ankstyvos vasaros dieną ant miesto vartų pakibo feodo valdytojo, Indrio mero ir vietinio šerifo galvos. Pasak Stiveno Diskeino, "tai neatremiami argumentai".

Šiame "Pilių" žaidimo etape abi armijos išlindo iš priedangos, kad stotų į paskutinę kovą. Kaip ir daugumos revoliucijų atvejais, tvirtino Rolando tėvas, žaidimas galėjo baigtis, Viduriniojo pasaulio feodams nespėjus suvokti, kad Džonas Farsonas kelia rimtą grėsmę. Kita vertus, jei pergalę būtų pasiekę aistringi tariamos demokratijos idėjų puoselėtojai, permainos "klasinės vergovės ir senovinių pasakėlių" santvarkoje būtų neišvengiamos.

Didelei Rolando nuostabai, jo tėvui ir kitų šaulių *ka-tetui* nerūpėjo Farsonas, kuris, anot jų, tebuvo paprasčiausia smulkmė. Kaip, beje, ir pats Aljansas.

Man vis tiek reikės išsiųsti tave iš Gileado, griežtai pareiškė Stivenas Diskeinas sėdėdamas ant lovos, niūriai žvelgdamas į savo vienturtį sūnų. *Viduriniajame Pasaulyje beveik neliko saugių vietų, tačiau Medžiso feodas prie Švariosios jūros - pakankamai ramus kraštas, turint galvoje dabartinius laikus... štai ten ir keliausi kartu su dviem savo draugais. Manau, kad vienas jų bus Alenas. Tik meldžiu, nekviesk to linksmuolio. Verčiau pasiimk su savimi skalijantį šunį.*

Rolandas karštai protestavo, nors kitu metu jį būtų pradžiuginusi galimybė pamatyti platųjį pasaulį. Artėjant žūtbūtiniams mūšiams su geruoju žmogumi, sūnus troško žengti į kautynes koja kojon su tėvu. Galų gale jis tapo šauliu, gal ir nevisaverčiu, bet...

Stivenas Diskeinas pakratė galvą, lėtai ir išraiškingai. *Ne, Rolandai. Tu nesupranti. Tikiuosi, kad, laikui bėgant, suprasi.*

Vėliau jiedu užkopė ant gynybinės sienos, juosiančios paskutinį klestintį Viduriniojo pasaulio miestą - žaliąjį, ryto saulės spindulių nutviekstą Gileadą, kur vėjyje plaikstėsi vėliavos, kur Senojo Kvartalo gatvėmis zujo prekeiviai, kur grįstkeliais, vedančiais į rūmus, risnojo arkliai. Tėvas daug ką jam papasakojo (bet ne viską), ir sūnus daug ką suprato (vėlgi, ne viską - pats Stivenas Diskeinas nebūtų galėjęs tvirtinti viską suvokiąs). Nė vienas jų neužsiminė apie Tamsųjį Bokštą, bet šis įsiskverbė į Rolando mintis kaip audros debesis, pakibęs ties horizontu.

Ar gali taip būti, kad jų likimą nulėmė Bokštas? Ne išsišokėlis plėšikas, svajojantis užkariauti Vidurinįjį pasaulį, ne burtininkas, apkerėjęs motiną, ne stiklinis rutulys, kurį Stivenas su bendražygiais tikėjosi surasti Kresijoje... o Tamsusis Bokštas?

Jis nepaklausė.

Jis *nedrįso* paklausti.

Nūnai Rolandas apsivertė ant kito šono ir užsimerkęs išvydo merginos veidą, pajuto jos lūpų prisilietimą, užuodė odos kvapą. Viršutinę kūno dalį, nuo pakaušio iki nugarkaulio, išmušė karštis; žemutinę, nuo nugarkaulio iki kojų pirštų galiukų, persmelkė šaltis. Prisiminus, kaip prieš akis švystelėjo nuogos Siuzenos blauzdos, jai nuslydus nuo Eikliojo (o taip pat apatinės kelnaitės, akimirkai sušmėžavusios po pakelta suknele), kaistančios ir žvarbstančios kūno pusės apsikeitė vietomis.

Prostitutė atėmė jo nekaltybę, bet nepabučiavo. Netgi nusuko į šalį veidą, Rolandui pabandžius paliesti jos lūpas savosiomis. Leido su savimi daryti, ką tik jis užsigeidė, bet ne bučiuoti. Tuo metu Rolandas negalėjo nuslėpti nusivylimo, užtat dabar džiaugėsi, kad įvykiai klostėsi būtent taip, ir ne kitaip.

Jis sutelkė savo nerimastingas, bet aiškias jaunatviškas mintis į Siuzenos kasą, siekiančią juosmenį, švelnias duobutes, atsirandančias lūpų kampučiuose, kai ji nusišypsodavo, linksmą balsą, senamadišką provincinę tartį. Prisiminė rankas, suspaudusias jo pečius, kai mergina pasistiebė jį pabučiuoti. Rolandas žinojo, jog atiduotų viską pasaulyje, jei galėtų vėl pajusti jos rankas, tokias tvirtas ir lengvas it plunksnas. Ir, žinoma, lūpas, kurios veikiausiai nebuvo tobulai išmokusios bučiavimo meno, tačiau turėjo truputį daugiau patirties šioje srityje, negu jis pats.

Atsargiau, Rolandai. Nesileisk užvaldomas jausmų. Jei pameni, ji sakė nesanti laisva. Ne ištekėjusi, bet suvaržyta kažkokiais žodiniais saitais.

Rolandas nė iš tolo nepriminė tos žiaurios būtybės, kuria taps po daugelio metų, tačiau jo viduje jau buvo prasikalę gailesčio stokos ūgliai... mažučiai ir trapūs, laikui bėgant užaugsiantys į medžius su galingomis šaknimis... ir karčiais vaisiais. Dabar vienas iš ūglių energingai sukirbėjo, pervėręs širdį nelyginant peilio dūris.

Pažadus galima sulaužyti, o sutartis - nutraukti. Nieko nėra neįmanomo, o svarbiausia... kad aš jos noriu.

Rolandas nė trupučio neabejojo: jis nori Siuzenos. Ne taip, kaip kekšės, kuri drybsojo nuoga ant lovos praskėtusi kojas ir žvelgė į nekaltą jaunuolį pro nuleistus vokus, o kaip išbadėjęs žmogus, geidžiantis kruopelės maisto, kaip ištroškęs - vandens. Lygiai taip pat Rolandui magėjo pririšti Marteną prie žirgo ir tempti burtininką dulkėtomis Gileado gatvėmis, baudžiant už tai, ką šis padarė jo motinai.

Jis norėjo merginos. Jis norėjo Siuzenos.

Apsivertęs ant kito šono Rolandas sumerkė akis ir užmigo. Neramų snaudulį praskaidrino poetiški, tiktai paaugliams būdingi sapnai, kuriuose keistai susipina seksualinis potraukis ir romantiška meilė. Tose jausmingose vizijose Siuzena Delgado ne vieną ir ne du kartus apkabindavo Rolando pečius, bučiuodavo lūpas, prašydavo susitikti su ja pirmą kartą, pabūti su ja pirmą kartą, pažinti ją pirmą kartą... gerai pažinti.

2

Už penkių mylių nuo tos vietos, kur sapnuose skendėjo Rolandas, savo lovoje gulinti Siuzena žvelgė pro langą ir stebėjo, kaip, artėjant aušrai, blykšta Senoji Žvaigždė. Ji net negalėjo pagalvoti apie miegą. Tarp kojų dilgsėjo kauburėlis, kurį anksčiau buvo palietę senės pirštai. Tvilkčiojimas blaškė dėmesį, tačiau vietoj neigiamų emocijų žadino malonius prisiminimus apie vaikiną, atsitiktinai sutiktą kelyje. Apie impulsyvų bučinį žvaigždžių šviesoje. Kiekvieną sykį, kai ji pakrutindavo kojas, jautrųjį kauburėlį nutvilkydavo saldus maudulys.

Siuzenai grįžus namo, teta Korda (įprastą naktį ji jau seniai trūnytų lovoje) tebesėdėjo supamajame krėsle prie židinio, šalto, be menkiausių pelenų pėdsakų - kaip žinia, vasarą nereikia šildyti būsto, - ant kelių pasidėjusi baltus lyg bangos puta nėrinius, siuvinėdama juos fantastišku greičiu. Ji net nepakėlė galvos, kai pro atsidariusias duris įžengė dukterėčia.

- Tikėjausi, kad pasirodysi prieš valandą, - tarė teta Korda. Paskui abejingu balsu pridūrė: - Aš nerimavau.

- Tikrai? - sumurmėjo Siuzena ir nutilusi pagalvojo, kad bet kurią kitą naktį ji pradėtų mikčioti ir teisintis - kalbant su teta Korda, tie pasiteisinimai skambėdavo kaip grynas melas, - tačiau ši vakaras nebuvo eilinis. Nieko panašaus gyvenime jai dar neteko patirti. Maža to, mergina jautė negalinti atsikratyti minčių apie Vilą Diborną.

Teta Korda nukreipė į dukterėčią dygias smalsias akis, įspaustas arti viena kitos iš abiejų smailios nosies pusių. Paaiškėjo, kad ne viskas pasikeitė nuo to laiko, kai Siuzena išsiruošė į Kioso kalvą. Kaip ir anksčiau, tetos žvilgsnis čaižė visą jos kūną lyg šiaudinė šluotelė su aštriais galiukais.

- Kur taip užtrukai? - paklausė teta Korda. - Kilo problemų?

- Jokių problemų, - atsiliepė Siuzena ir staiga prisiminė, kaip lūšnos prieangyje ragana glostė jos kasą savo gembėtais pirštais. Tada ji paklausė Rėjos, ar jau gali eiti.

Dar viena smulkmenėlė, sukrenkštė senė... ar pasakė kažką panašaus. Kokia gi toji smulkmena? Kažkodėl atmintis nepanoro pateikti atsakymo. Koks skirtumas? Su Rėja pasimatys tik tuomet, kai pilve ims augti Torino vaikas... Su meru permiegos tik po Pjūties, vadinasi, antrajai kelionei į Kioso kalvą prisieis ruoštis ne anksčiau, kaip žiemos pabaigoje. Po visos amžinybės! Gal net ilgiau, jei vaisius užsimegs ne iš karto...

- Tiesiog ėjau namo neskubėdama.

- Tuomet kodėl taip atrodai? - tetos Kordos antakiai pakilo aukštyn link vertikalios raukšlės, įsirėžusios į jos kaktą.

- Kaip? - paklausė Siuzena, nusirišdama prikyštę ir pakabindama ją ant kablio iš vidinės virtuvės durų pusės.

- Išraudusi. Suputojusi, kaip šviežias karvės pienas.

Ji vos susilaikė neprajukusi. Nors teta Korda išmanė apie vyrus nieką daugiau nei Siuzena - apie žvaigždes ir planetas, šį kartą ji pataikė kaip pirštu į akį. Būtent taip mergina jautėsi. Įsiaudrinusi.

- Turbūt viskuo kaltas gaivus nakties oras. Aš mačiau meteorą ir girdėjau tirpyklę. Šį vakarą garsas ypač stiprus.

- Išties? - nerūpestingai tarstelėjo teta ir sugrįžo prie įdomesnės temos. - Ar skaudėjo?

- Truputį.

- Verkei?

Siuzena pakratė galvą.

- Gerai. Teisingai elgeisi. Žmonės sako, kad ji dievina ašaras. Taigi, Siu, ar ji tau ką nors davė? Ar toji sena ragana tau ką nors davė?

- Aha. - Mergina ištraukė iš kišenės popierėlį su pakeverzotu žodžiu:

SKIAISTI

Tetulė godžiai stvėrė lapelį. Pastarąjį mėnesį Kordelija visais įmanomais būdais meilinosi dukterėčiai, bet dabar, gavusi tai, ko norėjo (o Siuzenai pernelyg daug prisižadėjus, kad būtų galima nutraukti sutartį), ji vėl virto irzlia, pasipūtusia, įtaria moterimi, kuriai flegmatiškas geraširdis brolis bent kartą į savaitę sukeldavo įniršio priepuolį. Keista, tačiau šis pokytis suteikė Siuzenai palengvėjimą. Ją smarkiai erzindavo tetos Kordos pastangos vaizduoti Geradarę Sibilę.

- O taip, čia jos ženklas. - Kordelija perbraukė pirštais per šakių

simbolį. - Kai kas sako, jog tai šėtono kanopa, bet mums neturėtų rūpėti tokie menkniekiai, ar ne, Siu? Kad ir kokia šlykšti pabaisa ragana būtų, jos dėka truputį pagerės dviejų moterų gyvenimas. Maždaug metų pabaigoje, kai suapvalės pilvas, tau vėl reikės su ja susitikti.

- Vėliau, - paprieštaravo Siuzena. - Aš atsigulsiu su meru į lovą tik tada, kaip patekės Demono mėnulio pilnatis. Po šventinės Pjūties mugės.

Tetos Kordos veidas nutįso, akys išsprogo.

- *Ji taip pasakė?*

Nejau nori apkaltinti mane melagyste, tetule, su neįprastu sau kandumu pagalvojo Siuzena. Dažniausiai savo charakteriu ji primindavo tėvą.

- Aha.

- Bet kodėl? Kodėl taip *ilgai*? - teta Korda akivaizdžiai nusivylė. Iki šiol už sandėrį gavusi aštuonias sidabrines monetas ir keturias auksines, Kordelija laikė jas saugiai paslėpusi (Siuzena buvo tikra, kad jų sukaupta užtektinai, nors tetulė nepraleisdavo progos pasiskųsti nepritekliais) ir tikėjosi išlupti dvigubai tiek, kai mero namų skalbykloje pasirodys krauju sutepta paklodė. Tokia pati suma bus išmokėta dar kartą, Rėjai patvirtinus, jog Siuzena nėščia, o jos vaikas vystosi normaliai. Dideli pinigai. *Labai* dideli, turint omenyje, kad vietiniai mažo miestelio gyventojai negalėjo pasigirti grynųjų pertekliumi. Bet dabar užmokesčio diena nutolsta į neapibrėžtą ateitį...

Prieš guldamasi į lovą Siuzena visuomet melsdavo dievų (nors ir be didelio entuziazmo), kad šie suteiktų jai malonumą ir leistų pamatyti, kaip pasipiktinusios tetulės fizionomijoje nušvinta nelaiminga apgautos šykštuolės išraiška.

- Kodėl taip *ilgai*? - pakartojo ji.

- Gal vertėtų pačiai užlipti į Kiosą ir paklausti raganos?

Kordelija Delgado taip suspaudė savo plonas lūpas, kad šios beveik pranyko.

- Tu drįsti šnekėti akiplėšiškai, panelyte? Drįsti kabinti man akis?

- Ne. Aš per daug pavargusi, kad būčiau įžūli. Vis dar jaučiu jos rankas, todėl tenoriu kuo greičiau nusiprausti ir griūti į lovą.

- Taip ir padaryk. Galbūt ryte aptarsime mūsų reikalus kaip dera, ramiai ir dalykiškai. Naujienas, suprantama, turėsime pranešti Hartui. - Ji suvyniojo popiergalį, rodos, pradžiuginta galimybės apsilankyti pas Hartą Toriną, ir jau ketino įsikišti jį į juodos suknelės kišenę.

- Ne. - Griežtas Siuzenos balsas sustingdė tetos ranką ore. Kor-

delija nuoširdžiai nustėro. Siuzena sutriko, tačiau nenuleido akių. Jos ištiestas delnas nė nesuvirpėjo. - *Aš* privalau saugoti lapelį.

- Kas taip nusprendė? - iš įniršio teta Korda kone spiegė, ir jos balsas Siuzenai priminė tirpyklės treles. - Kas išmokė tave taip kalbėti su moterimi, kuri užaugino našlaitę? Su amžinatilsio jos vargšo tėvo seserimi?

- Tu žinai kas, - atkirto Siuzena, vis dar ištiesusi delną. - Aš privalau jį saugoti ir asmeniškai atiduoti merui. Rėja sakė, kad jai nusispjaut, kas su lapeliu atsitiks vėliau. Anot raganos, Torinas gali nusišluostyti juo užpakalį. - Tetulės veidą nuplieskė raudonis, ir tai pralinksmino Siuzeną. - Bet iki tol jis turės likti *mano* rankose.

- Nieko panašaus dar nesu girdėjusi... - irzliai burbtelėjo Kordelija, bet sugrąžino dukterėčiai purviną popiergalį. - Kaip galima atiduoti tokį svarbų dokumentą nesubrendusiai mergiotei?

Užtat esu pakankamai suaugusi, kad tapčiau mero sugulove, tysočiau po juo paslika, klausyčiaus, kaip traška seni kaulai, priimčiau išsivadėjusią sėklą, gal net išnešiočiau jo vaiką?

Ji nudelbė akis į kišenę, kur įspraudė lapelį, nenorėdama, kad teta Korda išvystų jose panieką.

- Eik į savo kambarį, - liepė Kordelija, numesdama nėrinį į pintinę. - Kai maudysies, ypač kruopščiai praskalauk burną. Išplauk įžūlybes ir nepagarbą tam žmogui, kuris taip rūpinosi jos šeimininke.

Siuzena tyliai pasišalino iš kambario prikandusi liežuvį, kad pro lūpas neištrūktų kandi replika. Kaip visada, ji kilo laiptais aukštyn drebėdama iš gėdos ir pykčio.

O dabar ji gulėjo lovoje regėdama, kaip, blėstant žvaigždėms, dangus nusidažo ryškesnėmis spalvomis. Praėjusios nakties įvykiai šmėkščiojo sąmonėje kaip kortos, dalinamos iš kaladės. Viena jų, su Vilo Diborno veidu, atsiversdavo kur kas dažniau nei kitos. Ji nepajėgė suprasti, kokiu būdu tam veidui pavykdavo keisti atšiaurią išraišką į švelnią, ir atvirkščiai. Ar jis gražus? Taip, nusprendė Siuzena.

Niekuomet nesu kvietęs merginos pajodinėti žirgais, nė pas vieną nesilankiau svečiuose. Pakviesčiau tave, Siuzena, Patriko dukra.

Kodėl dabar? Kodėl susitikau su juo dabar, kai žinau, jog mums nelemta būti kartu?

Ka *užklups tave kaip audros vėjas. Užlies tave kaip uragano banga.*

Kurį laiką ji vartėsi ant šonų, paskui vėl atsigulė ant nugaros su-

prasdama, kad šią naktį nepavyks sudėti bluosto. Gal nueiti prie Skardžio ir pasigrožėti tekančia saule?

Nepaisant gundančios minties, ji liko lovoje. Tuo pačiu metu jautėsi pasiligojusi ir visiškai sveika, žvalgėsi į šešėlius, klausėsi pirmųjų rytinių paukščių giesmių, mąstė apie jųdviejų susiliejusias lūpas, prisiminė, kaip palytėjo jo dantis, uostė kūno ir šiurkščios marškinių medžiagos kvapą.

Padėjusi delnus ant naktinių baltinių, Siuzena suspaudė pirštais krūtis. Užčiuopė spenelius, kietus lyg akmenėliai, ir pajuto, kaip į tarpkojį tvoskė šiluma.

Ji *galėtų* užmigti, dingtelėjo mintis. Nuslopinusi karštį, būtinai užmigtų. Tik įdomu, kaip tai padaryti?

Siuzena žinojo atsakymą. Senė pati parodė. *Netgi nekalta mergaitė gali save patenkinti... Kaip mažas šilkinis pumpurėlis.*

Merginai pasimuisčius lovoje, jos ranka nuslydo po antklode. Ištrynusi iš sąmonės ryškias senės akis ir įdubusius skruostus (ši užduotis pasirodė nesanti tokia jau sunki - tereikėjo kaip reikiant susikaupti), ji pakeitė atgrasius bruožus veidu, kuris priklausė jaunuoliui su juokinga plačiabryle skrybėle. Vieną sekundės dalį saldi vizija tapo tokia tikroviška, kad visos kitos jos gyvenimo dienos virto bespalviu sapnu. Tose svajose jiedu bučiavosi, susilietę liežuviais, gerdami vienas kito kvapą.

Jos kūnas degė. Liepsnojo tarsi fakelas. Kai pagaliau saulė pakilo virš horizonto, Siuzena jau kietai miegojo. Su šypsena lūpose. Palaidi plaukai dengė veidą ir pagalvę lyg auksinės gijos.

3

Paskutinę valandą prieš aušrą “Klajūnų pastogės” užeigoje tvyrojo bemaž mirtina ramybė. Dujinės sietyno lempos, kurios paprastai švytėdavo iki antros valandos nakties, buvo prigesintos iki vos rusenančių melsvų žiburėlių, todėl ilgas kambarys su aukštomis lubomis nugrimzdo į šešėlius.

Viename kampe riogsojo dvi sulaužytos kėdės, po nuožmios “Stebėk mane” žaidimo gerbėjų dvikovos virtusios pakurų krūva. Šiuo metu mušeikos ilsėjosi šerifo nuovados kameroje. Kitame kampe pamažu džiūvo didelė vėmalų bala. Rytinėje patalpos dalyje ant platformos stūksojo gerokai apdaužytas pianinas. Į muzikinio instrumento suolelį rėmėsi kietmedžio vėzdas, kuris priklausė Rėksniui, vietiniam peštukui, smuklėje prižiūrinčiam tvarką. Pats Rėksnys

knarkė po suolu, demonstruodamas nuogą randuotą pilvą, iškilusį virš velvetinių kelnių diržo tarsi duonai kepti paruošta tešla. Viename delne jis gniaužė kortą: būgnų dviakę.

Vakarinę kambario pusę užėmė kortų stalai. Prie vieno iš jų, varvindami seiles ant žalio užtiesalo bei liesdamiesi ištiestomis rankomis, kirmijo du girtuokliai. Virš jų ant sienos kabėjo Arturo, didžiojo Eldo karaliaus, raito ant balto eržilo, portretas su užrašu, kuriame keistai sumišo Aukštoji ir Žemoji Kalba: NESISKŲSK DĖL PRASTAI PADALINTŲ GYVENIMO KORTŲ.

Už baro, besitęsiančio per visą kambario ilgį, sieną puošė milžiniškas medžioklinis trofėjus: dvigalvio briedžio snukiai su ragų raizginiu ir keturiomis spindinčiomis akimis. Nuolatiniai "pastogės" lankytojai vadino šį padarą Nutrūktgalviu. Niekas nežinojo kodėl. Kažkoks šmaikštuolis užmovė ant ragų atšakų porą prezervatyvų. Ant baro, tiesiai po priekaištingu Nutrūktgalvio žvilgsniu, paslika gulėjo Gražuolė, viena iš "pastogės" šokėjų ir prostitučių... tiesą sakant, Gražuolės jaunystė skendėjo tolimoje praeityje, tad netrukus jai teks atsisveikinti su viršutinio aukšto kambarėliais ir imtis tos pačios veiklos lauke, atsiklaupus tamsiame skersgatvyje. Apkūnios praskėstos kojos karojo abipus baro, po užversta aukštyn purvina suknele bolavo riebalais aptekusios šlaunys. Per miegus ji giliai alsavo, protarpiais užknarkdama arba nervingai pakrutindama pėdas ir storus rankos pirštus. Neskaitant krenkštimo, tylių dejonių ir lauke dvelkiančio karšto vėjo švilpesio, užeigoje girdėjosi tiktai ritmiškas atverčiamų kortų šlamesys.

Netoli durų, vedančių į pagrindinę Hambrio gatvę, stovėjo atskiras mažas staliukas; būtent prie jo sėdėdavo Korala Torin, "Klajūnų pastogės" savininkė (ir mero sesuo), nusileidusi iš savo apartamentų, kad "pabūtų kompanijoje". Paprastai ji užsukdavo į barą gana ankstyvą vakarą, kai lankytojai reikalaudavo daugiau mėsos pjausnių nei viskio stikliukų, ir grįždavo į savo kambarį tuo metu, kai Šebas, pianistas, imdavo barškinti išklerusio instrumento klavišus. Pats meras nekišdavo nosies į smuklę, nors visi žinojo, kad "pastogę" valdo jiedu abu su seserimi. Torinų klanui patiko pinigai, kuriuos uždirbdavo ši įstaigėlė; jie tiesiog nemėgo slankioti čia po vidurnakčio ir žiūrėti, kaip ant grindų išbarstytos pjuvenos sugeria pralietą alų bei kraują. Vis dėlto Korala išsaugojo tą gyslelę, dėl kurios prieš dvidešimt metų ją praminė "pašėlusiu velniūkščiu". Sesuo buvo jaunesnė už savo politikierių brolį, ne tokia liesa, su apvaliomis gražiomis akimis ir nedidu-

ke galva. Darbo valandomis niekas nedrįsdavo sėstis prie jos staliuko - Rėksnys įdėmiai stebėdavo, kad baro svečiai prie jo nesiartintų, - bet dabar, smuklei užsidarius, visi vietiniai girtuokliai grįžo namo arba nusvyravo laiptais į antrą aukštą. Šebas miegojo susirangęs už pianino. Silpnaprotis berniukas, valantis užeigą, išsinešdino maždaug antrą valandą nakties (kaip visada, jam pavymui lėkdavo patyčios, įžeidžiančios replikos ir keli bokalai; vaikinuko ypač negalėjo pakęsti Rojus Depeipas). Jis sugrįš devintą ryto ir paruoš linksmybių dvarą naujai išgertuvių nakčiai. Iki tol, prie šeimininkės Torin stalo sėdintis žmogus galėjo ramiai, niekieno netrukdomas leisti laiką.

Jis dėliojo pasjansą, laikydamas kairėje rankoje kaladės likučius, dengdamas raudonas kortas juodomis ir juodas raudonomis, kad sudarytų "Rūmų kvadratą". Verčiant kortas, virptelėdavo tatuiruotė ant dešiniosios rankos. Susidarydavo įspūdis, tarsi karstas kvėpuotų. Pasjansą žaidė pagyvenęs vyriškis, truputį stambesnis už merą ir jo seserį, bet ne storas. Ant pečių krito ilgoki žili plaukai. Tamsiai įdegusi veido oda kažkaip nesiderino prie raudono, saulės nusvilinto ir besilupančio sprando. Apibrizgę pražilusių ūsų galiukai buvo nukarę kone iki žandikaulių. Pasak daugumos, tai - netikri šaulio ūsai, tačiau niekam neužtekdavo narsos paminėti šio fakto Eldredo Džono akivaizdoje. Jis vilkėjo baltus šilkinius marškinius, o prie juosmens kybojo revolveris su juoda rankena. Iš pirmo žvilgsnio atrodė, kad jo didžiulėse paraudonavusiose akyse atsispindi liūdesys. Bet atidžiau įsižiūrėjus paaiškėdavo, kad vandeningose akyse slypi nieką daugiau emocijų nei stikliniuose Nutrūktgalvio karoliukuose.

Atvertęs kryžių tūzą jis nerado kortai tinkamos vietos.

- Velniai rautų, - sumurmėjo Džonas, spigiai lyg žmogus, netrukus prapliupsiantis ašaromis. Drebantis balsas idealiai pritapo prie drėgnų akių. Jis suvertė kortas į vieną krūvą, bet nespėjo permaišyti, kadangi antrame aukšte tyliai atsidarė ir užsivėrė durys. Vyras padėjo kaladę į šoną ir nuleido ranką iki ginklo buožės. Paskui, atpažinęs Reinoldso žingsnius, patraukė pirštus nuo pistoleto ir iš diržo iškrapštė tabakinę. Ant laiptų pasirodė Reinoldso apsiausto pakraščiai, po akimirkos išdygo ir pats Džono bendražygis, švariai nusiplovęs veidą, sušukavęs už ausų raudonus garbanotus plaukus. Ponas Reinoldsas rūpinasi savo išvaizda? Kodėl gi ne? Jo "gaidžiukas" regėjo tiek daug drėgnų ir karštų urvelių, kiek Džonas nematė per visą savo gyvenimą, nors pastarasis buvo dvigubai vyresnis už savo kolegą.

Nusileidęs į pirmą aukštą Reinoldsas praėjo pro barą, pakeliui

įžnybo į storą Gražuolės šlaunį ir žengė link staliuko, prie kurio kortas maišė Džonas.

- Labas vakaras, Eldredai.

- Labas rytas, Klėjau. - Atrišęs kapšelį senis ištraukė rūkomojo popieriaus juostelę ir pabėrė ant šios tabako kruopelių. Skirtingai nuo balso, jo rankos nevirpėjo. - Užsirūkysi?

- Neatsisakysiu.

Reinoldsas apsuko kėdę ir atsisėdęs sukryžiavo rankas ant jos atlošo. Džono įteiktą cigaretę mikliai pavartė tarp pirštų, demonstruodamas seną šaulių triuką. Didieji karstų medžiotojai žinojo nemažai panašių fokusų.

- Kur dingo Rojus? Vėl nulindo pas jos dantytąją malonybę? - jie atvyko į Hambrį šiek tiek daugiau nei prieš mėnesį, ir per tą laiką Depeipas spėjo aistringai susižavėti penkiolikmete kekše, vardu Debora. Kreivos kojos, siūbuojanti eisena ir įprotis prisimerkti žiūrint į tolį pakuždėjo Džonui, kad mergiotės gyslose teka kaubojų kraujas, tačiau ji elgėsi kaip tikra aristokratė. Štai, kodėl Klėjus ėmė pravardžiuoti jaunąją kekšytę jos dantytąja malonybe arba jos kilnybe, arba (kai ypač smarkiai prisiliuobdavo) "Karališkąja Rojaus krušena".

Reinoldsas linktelėjo.

- Ji apsvaigino vyruką.

- Nieko baisaus. Jis nepaliks mūsų dėl liliputės kalės su spuoguotas papais, kuri net nežino, kaip rašosi žodis "katė". Pats klausiau tos tamsuolės.

Džonas susuko antrą cigaretę ir į nykščio nagą įžiebė degtuką. Iš pradžių pridegė Reinoldso suktinę, vėliau savąją.

Pro laukujų duris į barą įlindo mažas geltonas šunytis. Vyrai stebėjo jį tylėdami, traukdami dūmą. Susitraukęs, vizgindamas uodegos strampgalį, padarėlis perbėgo kambarį, apuostė kampe vėmalus, pradėjo juos ėsti.

Reinoldsas pamojo ranka į pasiūlymą nesiskųsti dėl prastai padalintų gyvenimo kortų ir į gyvą šio pavyzdį.

- Kiemsargis supranta, kad reikia susitaikyti su savo likimu.

- Vargu, - atšovė Džonas. - Tai paprasčiausias kvailas šuo. Prieš dvidešimt minučių išgirdau kažką atjojant. Vėliau žirgas nurisnojo šalin. Ar tai vienas iš mūsų nusamdytų sargybinių?

- Tu viską pastebi, tiesa?

- Taip lengviau gyventi. Aš neklydau?

- Ne. Vyrukas darbuojasi pas fermerį rytiniame Skardžio pakraštyje. Jis matė, kaip atvyko tie trys vaikiščiai. - Reinoldsas ištarė pas-

kutinį žodį tęsiamai, kaip šiaurinių feodų čiabuvis: *vai-ikiščiai*. - Nėra ko jaudintis.

- Mes to nežinome, - seniokišku drebančiu balsu paprieštaravo Džonas. - Ne veltui sakoma, kad jaunimas turi žvitrias akis.

- Žvitrios jaunimėlio akys mato tai, kas joms rodoma. - atsiliepė Reinoldsas ir spyriu padėjo pro šalį tursenančiam šunėkui greičiau išsinešdinti už durų. Apskuręs gyvis išpuolė laukan, savo tyliu inkštimu vos nepržadindamas Rėksnio, kuris griausmingai užknarkė po pianino suolu ir paleido iš rankos kortą.

- Gal taip, gal ir ne, - nesutiko Džonas. - Visgi vaikigaliai priklauso Aljansui, jų tėvai valdo didžiulius žemių plotus kažkur Naujajame Kanane, jei tik Raimeris ir tas kvaiša, kuriam jis dirba, nieko nesupainiojo. Todėl privalome būti labai, *labai* atsargūs. Tipenti ant pirštų galiukų, kaip per ploną ledą. Mums teks prasėdėti Hambryje dar kokius tris mėnesius. O tie pienburniai nuolatos maišysis po kojomis, skaičiuos tą ir aną, užsirašys viską ant popieriaus. Šiuo metu mums mažiausiai reikia apskaitininkų. Jie tiesiog trukdys žmonėms, užsiimantiems tiekimo verslu.

- Baik! Jie paprasčiausiai atlieka bausmę už tai, kad namuose prikrėtė eibių. Jų tėtušiai...

- Jų tėtušiai žino, kad Farsonui pavyko užvaldyti pietvakarių kraštą, kurio taip lengvai neketina paleisti iš savo nagų. Vaikigaliai taip pat greičiausiai supranta, kad, žlugus Aljansui, neliks ir visų sumautų kilmingųjų. Neįsivaizduoju, Klėjau, kaip susiklostys įvykiai. Toji trijulė dar gali pridirbti išdaigų. Ar bent pasistengti sąžiningai atlikti patikėtą užduotį ir nusipelnyti tėvelių malonės. Daug kas paaiškės, kai juos pamatysime. Bet turiu perspėti tave dėl vieno dalyko: mes negalime paleisti kulkų jiems į galvas ir atsikratyti kaip kojas susilaužiusiais arkliais, jeigu trijulė išvys tai, ko neturėtų regėti jų akys. Būdami gyvi vaikai užsitarnavo tėtušių pykčio, tačiau, jiems pakračius kojas, gimdytojų širdyse užsiliepsnotų karšta meilės liepsna. Tokie jau tie tėvai. Mums teks griebtis visų atsargumo priemonių, Klėjau, ir tūnoti šešėlyje.

- Tuomet vertėtų pašalinti iš žaidimo Depeipą.

- Rojus elgsis kaip pridera, - drebančiu balsu patikino Džonas ir numetęs nuorūką ant žemės sutrynė ją bato kulnu. Tada pažvelgė į stiklines Nutrūktgalvio akis, prisimerkė tarsi kažką įtemptai svarstydamas. - Tavo draugužis sakė, kad jie pasirodė šį vakarą?

- Taip.

- Vadinasi, su Eiveriu susitiks rytoj. - Jis turėjo omenyje Herką Eiverį, Medžiso šerifą ir vyriausiąjį Hambrio konsteblį, masyvų vyriškį išsipūtusiu pilvu.

- Greičiausiai, - pritarė Klėjus Reinoldsas. - Parodys jam savo dokumentus ar kažką panašaus.

- Būtent. Pasisveikins ir seiliodamiesi atiduos pagarbą.

Reinoldsas nutylėjo. Jis dažnai nesuvokdavo Džono, tačiau keliaudamas drauge su juo nuo penkiolikos metų žinojo, kad papildomų klausimų neverta užduoti, antraip būsi priverstas išklausyti ilgiausią paskaitą apie kitus pasaulius, į kuriuos senas suopis patekdavo pro "ypatingas duris". Tuo tarpu Reinoldsui užteko ir paprastų durų.

- Pakalbėsiu su Raimeriu, o šis aptars su šerifu, kur juos apgyvendinti, - tęsė Džonas. - Manau, kad geriausiai tiktų barakas senojoje "K juostos" rančoje. Supranti, kur lenkiu?

Reinoldsas suprato. Tokiame feode, kaip Medžisas, gana nesunku greitai pažinti apylinkes. "K juosta", apleistas žemės sklypas, plytėjo į šiaurės vakarus nuo miestelio, visai šalia kraupaus spiegiančio tarpeklio. Kiekvieną rudenį čionykščiai uždegdavo laužą tarpeklio prieigose, ir vieną kartą, prieš šešerius ar septynerius metus, nelauktai pakitus vėjo krypčiai, iki pamatų suliepsnojo "K juostos" daržinės, arklidės, gyvenamieji namai. Ugnis tepagailėjo atokesnio barako, paties tinkamiausio būsto trims švelniakūniams iš vidinių feodų. Jis pakankamai nutolęs tiek nuo Skardžio, tiek nuo naftos telkinio.

- Tau patiko mano mintis? - pasiteiravo Džonas beveik gryna Hambrio gyventojų tartimi. - Aha, matau, kad patiko. Žinai, kaip sakoma Kresijoje? "Jei bandai iš svetainės nušvilpti sidabrą, iš pradžių uždaryk podėlyje sarginį šunį."

Reinoldsas linktelėjo. Išties geras patarimas.

- Ką darysime su vagonais? Su... kaip tu jas vadini... cisternomis?

- Nejudinsime jų iš vietos, - atsakė Džonas. - Kam stengtis pritraukti nereikalingą dėmesį? Judu su Rojumi pridengsite jas šakomis. Padirbėkite iš širdies. Užsiimsite šiuo reikalu poryt.

- Ką veiksi tu, kol mes mankštinsimės Citge?

- Dieną? Ruošiuos pietums mero namuose, nelemtas kvaily. Torinui maga supažindinti svečius iš didžiojo pasaulio su vietine trydalių bendruomene. - Džonas ėmė sukti dar vieną cigaretę. Užuot žvelgęs į savo rankas, jis spoksojo į Nutrūktgalvį, tačiau nė vienas tabako trupinėlis nenubyrėjo nuo rūkomojo popieriaus. - Išsimaudysiu, apsisku-

siu, sušukuosiu žilas sruogas... gal net išsitrinsiu vašku ūsus. Ką pasakysi, Klėjau?

- Tik nepersistenk, Eldredai.

Džonas sukrizeno. Ausį rėžiantis juokas privertė Rėksnį sumurmėti per miegus. Ant baro drybsanti Gražuolė neramiai pasimuistė.

- Manęs ir Rojaus niekas nekvies į puotą?

- Žinoma, pakvies. Primygtinai prašys ateiti. - Džonas įteikė cigaretę Reinoldsui, ir pradėjo sukti kitą sau pačiam. - Aš paaiškinsiu šeimininkui, kodėl jūs negalite pasirodyti. Sumąstysiu gerą dingstį. Galėsite didžiuotis manimi, berniukai. Pravirkdysiu net pačius stipriausius vyrus.

- Tuo tarpu mes visą dieną kapstysimės dulkėse ir uostysime smarvę, kol pridengsime cisternas šakomis. Labai dėkui, Džonai.

- Be to, aš klausinėsiu, - svajingai nutęsė senis. - Slankiosiu nuo vienos svečių grupelės prie kitos... išsipustęs, maloniai kvepiantis... Pažinojau daug vyrukų, užsiimančių tokia, kaip mūsų, veikla, kurie visų pirma susirasdavo kokį storą linksmuolį, mėgstantį pamalti liežuviu ir dievinantį vietines paskalas - užeigos šeimininką, barmeną, galbūt arklidžių savininką ar vieną iš tų riebuilių tipų, kurie amžinai trainiojasi prie kalėjimo sienų ir teismo rūmų susikišę nykščius į liemenių kišenes. Tokie metodai ne mano skonio, Klėjau. Esu tikras, kad geriausias informacijos šaltinis - nesidažanti lūpų, sukėlusi plaukus ant pakaušio, liesa kaip skeletas moteriškė su ilgesne už papus nosimi.

- Spėjai kažką nusižiūrėti?

- O taip. Kordeliją Delgado.

- Delgado?

- Tu girdėjai pavardę ne kartą ir ne du. Ją linksniuoja kiekvienas miestelėnas. Netrukus Kordelijos dukterėčia, Siuzena Delgado, taps gerbiamo mero sugulove. Pastebėjau vieną žmogiškos prigimties ypatybę: dažniausiai pasitikima tyliais, nemėgstančiais išsišokti tipais, panašiais į Kordeliją, o ne triukšmingais linksmuoliais, kurie visada pastatytų tau išgerti. Per pietus būtinai paplepėsiu su ta ponia. Pagirsiu kvepalų aromatą, nors abejoju, ar ji kuo nors kvėpinasi. Pasirūpinsiu, kad jos vyno taurė niekada nebūtų tuščia. Kaip tau patinka mano planas?

- Kieno planas? Štai, ką norėčiau sužinoti.

- "Pilių" žaidimo, į kurį mums prisieis įsitraukti, - atsakė Džonas, ir linksmos gaidelės pranyko iš jo balso. - Mes turime įsitikinti, kad

šiuos vaikinus išsiuntė į Hambrį atlikti bausmę, o ne vykdyti rimtos užduoties. Žinoma, pirmasis variantas visai realus. Per savo gyvenimą mačiau užtektinai padaužų, todėl šios galimybės neverta atmesti. Tikiu ja iki trečios valandos nakties, bet paskui mane apninka dvejonės. Žinai, ką pasakysiu, Klėjau?

Reinoldsas pakratė galvą.

- Aš elgiuosi *teisingai* abejodamas. Lygiai taip pat neklydau, kai drauge su Raimeriu įtikinau Toriną, kad Farsono kristalui bus saugiausia pas raganą. Ji paslėps stiklinį rutulį ten, kur jo nerastų net *šaulys*, jau nekalbant apie smalsius pienburnius, iki šiol neregėjusius pliko mergos užpakalio. Užslinko keisti laikai. Artėja audra. Žinant, kad greitai ims švilpti stiprus vėjas, patartina nuleisti bures.

Džonas dirstelėjo į savo cigaretę, straksinčią tarp krumplių, atmetė plaukų sruogą ir užsikišo suktinę už ausies.

- Nenoriu rūkyti, - Jis atsistojo ir pasirąžė. Tyliai trakštelėjo stuburas. - Turbūt išprotėjau, kad rūkau tokiu metu. Per dažnai traukiant dūmą, pagyvenusiam žmogui gresia nemiga.

Senis nukulniavo prie baro ir pasekdamas Reinoldso pavyzdžiu čiuptelėjo nuogą Gražuolės koją. Sustojęs laiptų apačioje atsisuko.

- Nenorėčiau jų žudyti. Mūsų padėtis ir be to kebli. Net ir pajutęs, kad vaikigaliai drumsčia vandenį, nepakelsiu nė vieno piršto... bet pasirūpinsiu, kad jie žinotų savo vietą.

- Įvarysi jiems baimės?

Džono veidas nušvito.

- Taip, partneri, įvarysiu jiems baimės. Priversiu vaikučius gerai pagalvoti prieš veliantis į kivirčus su didžiaisiais karstų medžiotojais. Tegul pamatę mus stengiasi pasišalinti iš kelio. Taip, sere. Yra apie ką pamąstyti. Tikrai yra.

Jis ėmė kopti laiptais kikendamas po nosimi, akivaizdžiai šlubčiodamas - naktimis jo luošumas ypač krisdavo į akis. Senasis Rolando mokytojas Kortas būtų galėjęs papasakoti, kur jis susižeidė. Būtent Korto tėvas, užsimojęs kietmedžio vėzdu kieme, už Didžiosios Gileado menės, sulaužė Eldredo Džono koją, atėmė berniuko ginklą ir išsiuntė jį į vakarus. Tremtin.

Galų gale jaunuolis tapo vyru ir susirado naujų ginklų. Tremtiniai visada juos gaudavo, jei tik ieškodavo kaip reikiant. Žinoma, tie pistoletai anaiptol neprilygo milžiniškiems revolveriams su sandalmedžio rankenomis, apie kuriuos jie tegalėjo svajoti. Tačiau ginklų niekuomet netrūko, netgi šiame pasaulyje.

Reinoldsas palydėjo senį žvilgsniu, tada patogiai įsitaisė prie Koralos Torin stalo, sumaišė kortas ir pratęsė neužbaigtą Džono žaidimą.

Lauke nušvito pirmieji ryto saulės spinduliai.

V skyrius
SVEIKI ATVYKĘ Į MIESTĄ

1

Prabėgus dviejoms dienoms nuo pasirodymo Medžiso feode, Rolandas, Ketbertas ir Alenas raiti šuoliavo pro nedegtų plytų arką su užrašu: SVEIKI ATVYKĘ. Už jos driekėsi akmenimis grįstas, fakelais apšviestas kiemas. Į dervą pridėjus papildomų medžiagų, fakelai plaikstėsi įvairiaspalvėmis liepsnomis - žaliomis, oranžinėmis, rožinėmis, - asocijuojančiomis Rolandui su fejerverkais. Jis išgirdo gitarų stygų virpesį, murmančius balsus, moterų juoką. Ore dvelkė jūros druskos, naftos ir pušų kvapai, kurie visada žadins jam prisiminus apie Medžisą.

- Nežinau, ar sugebėsiu... - burbtelėjo Alenas, stambus vaikinas su geltonų plaukų sruoga, kyšančia iš po kaubojiškos skrybėlės. Jis niekuomet nepasižymėjo išskirtiniais oficialaus bendravimo sugebėjimais, todėl dabar, nors švariai nusiprausęs - kaip ir draugai, - atrodė mirtinai išsigandęs. Sprendžiant iš išvaizdos, Ketbertas buvo ramesnis, tačiau Rolandas žinojo, kad po apsimestiniu senojo bičiulio abejingumu slypi baimės daigai. Ką gi, teks užsimesti vadovavimo naštą ant savo pečių.

- Viskas bus gerai, - patikino jis Aleną. - Tiesiog...

- Jis *puikiai* atrodo, - nervingai nusijuokė Ketbertas, trijulei traukiant per kiemą. Šiek tiek tolėliau stovėjo mero dvaras, plati hasienda su daugybe priestatų, iš kurių langų liejosi šviesa ir juokas. - Baltas kaip paklodė, šlykštus kaip...

- Užsičiaupk, - griežtas įsakymas ištirpdė pašaipų vypsnį iš Ketberto veido. Patenkintas Rolandas vėl atsisuko į Aleną. - Tiesiog negerk alkoholio. Puikiai žinai, ką reikia sakyti tokiais atvejais. Neužmiršk mūsų legendos. Šypsokis. Būk malonus. Elkis kiek įmanoma mandagiau kaip pridera žmogui su tavo socialine padėtimi. Prisimink, kaip vertėsi per galvą šerifas, mėgindamas mums įtikti.

Alenas linktelėjo, atgavęs bent lašelį dvasios pusiausvyros.

- Kalbant apie socialinę padėtį, - įsiterpė Ketbertas, - mes esame visa galva už juos aukštesni.

Rolandas pritardamas pakinkavo galva, tada pastebėjo, jog ant draugo balno gugos vėl pasirodė kovo kaukolė.

- Verčiau ją paslėpk.

Nutaisęs prasikaltusią veido išraišką Ketbertas skubiai nugrūdo "žvalgą" į krepšį. Lankstydamiesi į priekį žengė du vyrai, dėvintys baltus švarkelius, baltas kelnes ir mūvintys sandalus.

- Nosis aukštyn, - tyliai tarstelėjo Rolandas. - Neužmirškite, kas tokie esate. Ir prisiminkite savo tėvų veidus. - Jis pliaukštelėjo sutrikusiam Alenui per petį ir atsigręžė į arklininkus. - Labas vakaras, ponai. Tesaugo jus dievai.

Šiems plačiai išsišiepus, ekstravagantiškoje fakelų šviesoje sublyksėjo jų dantys. Vyresnysis žemai nusilenkė.

- Ir jus taip pat, jaunieji ponaičiai. Sveiki atvykę į mero dvarą.

2

Dieną prieš tai su jais susitiko šerifas, spinduliuodamas džiaugsmą, kaip ir baltai apsirengę arklininkai.

Iki šiol *visi* širdingai sveikindavosi su vaikinais, netgi pakeliui į miestą sutikti vežikai, tuo sukeldami Rolandui įtarimų. Jis tvirtino sau, jog tai kvailystės. *Natūralu*, kad vietiniai elgiasi draugiškai. Juk ne veltui juos atsiuntė į Medžisą, atokų ir ištikimą Aljansui feodą. Vis dėlto graužiamas abejonių jaunuolis nusprendė neprarasti budrumo. Išlikti mažumėle sudirgęs. Jie išaugo iš vaikystės amžiaus ne taip jau seniai, todėl pakliuvę į bėdą tegalėtų kaltinti tik *save*, kad nesugebėjo įžvelgti pavojaus.

Šerifo nuovada ir feodo kalėjimas buvo įsikūrę viename pastate Kalvos gatvėje. Iš ten atsiverdavo gražus vaizdas į įlanką. Rolandas tiksliai nežinojo, bet spėjo, kad Viduriniajame pasaulyje nėra kitos vietos, kurioje pakirdę girtuokliai ir mušeikos išvysdavo tokį nuostabų peizažą: į pietus driekėsi spalvingų valčių pašiūrių eilė, pašlaitėje plytėjo molas, ant jo tupėjo meškeriojantys seniai ir vaikai, o moterys lopė bures ir tinklus; truputį toliau, spindinčio vandens žydrynėje zujo valtys: rytais žvejai užmesdavo tinklus, po pietų juos ištraukdavo.

Daugumą pastatų Pagrindinėje gatvėje vietiniai sumūrijo iš nedegtų plytų, tačiau ant kalvos, virš Hambrio centro stūksantys namai - beje, labai gerai prižiūrimi - puikavosi raudonomis sienomis, kaip Gileado Senajame Kvartale. Jau neminint plieninių vartelių, medžių še-

šėliuose slypinčių takų, oranžinių stogų čerpių, nuo vasaros saulės apsaugančių langinių. Jojant tokioje ramioje vietoje, besiklausant, kaip į grįstkelį bilda žirgo kanopos, kažkaip netilpo galvoje, kad šiaurės vakarų Aljanso dalis - senovinė Arturo karalystė, - skendi liepsnose.

Savo išvaizda kalėjimas būtų nedaug kuo skyręsis nuo centrinio pašto ir miesto rotušės, jei nuo langų į mažąją įlanką būtų nuimtos grotos.

Storapilvis šerifas Herkas Eiveris teikė pirmenybę chaki spalvos drabužiams. Matyt jis stebėjo vaikinus pro akutę, nes geležiniais strypais apkaltos kalėjimo durys prasivėrė, Rolandui nespėjus paliesti varpelio. Šerifas Eiveris žengė į prieangį. Tiksliau, pirmasis pasirodė jo pilvas, it koks antstolis visuomet įeinantis į teismo salę anksčiau teisėjo. Jis džiugiai išskėtė rankas tarsi ketindamas apglėbti seniai neregėtus draugus. Tada žemai nusilenkė (vėliau Ketbertas teigė išsigandęs, kad vyras neteks pusiausvyros ir nusiridens kaip kamuolys iki prieplaukos), ir linkėdamas visiems gero ryto be paliovos baksnojo sau į gerklę. Plati šypsena kone perpjovė veidą pusiau. Prie durų susispietę trys padėjėjai, kurių išvaizda liudijo apie fermerišką kilmę, vilkėjo tokios pačios spalvos rūbus, kaip šerifas, ir kvailai vėpsojo į atėjūnus. Būtent vėpsojo: joks kitas žodis taip gerai neapibūdintų akyse spindinčio smalsumo.

Eiveris pakratė jaunuolių rankas lankstydamasis lyg išprotėjęs. Jokios Rolando pastabos nepajėgė jo sustabdyti. Šerifas išsitiesė tik tada, kai palydėjo trijulę į savo kontorą, dvelkiančią palaimingai vėsa, nepaisant kaitrios vidurvasario saulės. Štai, kodėl verta statyti namus iš raudonų plytų. Tokios didelės ir erdvios šerifo nuovados Rolandui dar neteko matyti, nors per pastaruosius trejus metus regėjo jų mažiausiai pustuzinį, lydėdamas tėvą keliuose trumpuose ir viename ganėtinai ilgame žvalgybiniame žygyje.

Kambario viduryje dunksojo rašomasis stalas su atitraukiamu dangčiu. Į dešinę nuo durų, ant sienos kybojo skelbimų lentą (prie jos prilipdyti lapeliai mirgėjo nuo užrašų; popierius buvo tikra retenybė Viduriniajame pasaulyje), tolimajame kampe stovėjo stiklinė vitrina su užrakintais ilgavamzdžiais šautuvais, tokiais senoviniais, kad Rolandas abejojo, ar jiems atsirastų tinkamų kulkų. Į kairę nuo ginklinės pravertos durys vedė tiesiai į kalėjimą - kiekvienoje trumpo koridoriaus pusėje tilpo po tris kameras, iš kurių sklido stiprus šarminio muilo kvapas.

Jie apsitvarkė laukdami mūsų atvykimo, - pagalvojo Rolandas.

Pralinksmėjęs, sujaudintas ir sunerimęs. *Išvalė viską iki blizgesio tarytum tikėtųsi ne trijų, bausmę atliekančių vaikinukų, o vidinių feodų kavalerijos būrio - profesionalų kareivių, turinčių atlikti kruopštų patikrinimą.*

Bet argi keista, kad vietiniai neriasi iš kailio norėdami kuo geriau priimti svečius? Galų gale jie atkeliavo iš paties Naujojo Kanano ir, šio pasaulio užkampio gyventojų akimis žiūrint, veikiausiai įkūnijo pusdievius.

Šerifas Eiveris pristatė savo padėjėjus. Rolandas paspaudė jų rankas nesistengdamas įsiminti vardų. Tuo užsiims Ketbertas, pasižymintis neįtikėtina atmintimi. Trečiasis vyrukas, plikis su monokliu, kabančiu po kaklu it kaspinas, netgi priklupo priešais juos ant vieno kelio.

- Ką tu darai, idiote? - sušuko Eiveris nustverdamas jį už pakarpos ir truktelėdamas aukštyn. - Svečiai pamanys, kad mes netašyti kaimiečiai. Ar nematai, jog tu juos sugluminai?

- Ką jūs, nereikia, - įsiterpė Rolandas (jis išties gerokai sutriko, tačiau neišsidavė). - Mes niekuo neišsiskiriame, kad nusipelnytume...

- Niekuo neišsiskiriate?! - nusijuokė Eiveris. Beje, Rolandas pastebėjo, kad jo pilvas netirta drauge su šeimininku. Matyt jiedu kur kas kietesni nei atrodo iš pirmo žvilgsnio. - Sakote, niekuo neišsiskiriate! Keliavote penkis šimtus mylių iš vidinių feodų, esate pirmieji oficialūs Aljanso atstovai nuo tada, kai prieš ketverius metus Didžiuoju Traktu prajojo šaulys, ir sakote, kad niekuo neišsiskiriate! Gal prisėstumėte, berniukai? Galiu pasiūlyti grafos, nors tokį ankstyvą rytą jūs tikriausiai nenorėsite gerti - galbūt visai atsisakysite, turint omenyje jauną jūsų amžių (atleiskite, jei įžeidžiau konstatuodamas akivaizdų jaunystės faktą, juolab kad jums nėra ko gėdytis; mes visi kažkada buvome jauni). Taip pat rekomenduočiau jums baltą šaldytą arbatą, kurią nuostabiai gamina Deivo žmona.

Rolandas pažvelgė į Ketbertą, tada pasisuko į Aleną, kuris linktelėjo ir nusišypsojo nukreipęs akis nuo jūros, paskui vėl atsigręžė į Eiverį.

- Balta arbata puikiai sudrėkintų perdžiūvusias mūsų gerkles, - tarė jis.

Vienas šerifo pavaduotojų išlėkė atnešti gėrimų, kiti pastatė atvykėliams kėdes priešais rašomąjį stalą, ir Eiveris dalykiškai pakeitė temą.

- Man ne paslaptis (kaip, žinoma, ir jums patiems), kas tokie esate ir iš kur atvykote, - pradėjo šerifas įsitaisęs savo krėsle. Šis gailiai sugirgždėjo po masyviu kūnu, bet nesulūžo. - Jūsų kilmę išduoda ne tik balsai, bet ir veidai. Tačiau Hambryje, mieguistoje ir kaimiškoje vietovėje, mes įpratę laikytis senų tradicijų ir savaip prisiminti tėvų veidus. Suprantama, aš nedrįsčiau ilgam atitraukti jus nuo svarbių darbų, bet, jei atleisite už įžūlumą, privalėsiu paprašyti parodyti dokumentus, kuriuos greičiausiai atsivežėte į miestą.

Jie turėjo su savimi *visus* dokumentus, ir Rolandas būtų guldęs galvą, jog šerifas Eiveris tai gerai žinojo. Kaip žmogus, prižadėjęs jų neužlaikyti, jis pernelyg ilgai vartė sulankstytus lapus (lino kiekis popieriuje buvo toks didelis, kad lapeliai labiau priminė medžiagos atraižas), retsykiais bakstelėdamas storu pirštu į praleistą eilutę, be garso krutindamas lūpas. Už nugaros stypsantys du padėjėjai smalsiai dirsčiojo per jo plačius pečius. *Įdomu, ar jie bent moka skaityti*, pamanė Rolandas.

Viljamas Dibornas. Arklininko sūnus.

Ričardas Stokvortas. Rančerio sūnus.

Arturas Hitas. Gyvulių augintojo sūnus.

Kiekvieno iš jų asmens dokumentą pasirašė liudininkas: Diborno tapatybę patvirtino Džeimsas Rydas (iš Hemfilo), Stokvorto - Pajetas Reivenhedas (iš Peniltono), Hito - Lukas Riversas (iš Gileado). Viskas gerai, nurodyti išorės požymiai kuo puikiausiai atitiko originalus. Eiveris grąžino dokumentus šimtus kartų atsiprašinėdamas. Savo ruožtu Rolandas įteikė šerifui laišką, atsargiai ištrauktą iš piniginės. Apkūnusis įstatymo sergėtojas išpūtė akis pamatęs antspaudą.

- O dievai, apsaugokite mano sielą! Juk tai žinia iš šaulio!

- Pataikyta, kaip pirštu į akį, - nustebusiu balsu pareiškė Ketbertas. Rolandas stipriai įspyrė jam į kulkšnį nenuleisdamas pagarbaus žvilgsnio nuo Eiverio veido.

Laišką parašė kažkoks Stivenas Diskeinas iš Gileado, šaulys (kitaip tariant, riteris, skvairas, taikdarys ir baronas... šiais laikais pastarasis titulas beveik nieko nereiškė, nepaisant visų Džono Farsono pompastiškų šnekų) Arturo iš Eldo dvidešimt devintosios kartos nesantuokinis palikuonis (paprasčiau kalbant, jo gyslomis tekėjo vienos iš daugumos Arturo sugulovių kraujas). Laiškas adresuotas merui Hartvelui Torinui, kancleriui Kimbai Raimeriui ir šerifui Herkimerui Eiveriui. Šaulys siuntė jiems savo nuoširdžiausius sveikinimus, prašydamas suteikti trumpalaikį prieglobstį trims jaunuoliams, ponaičiams

Dibornui, Stokvortui ir Hitui. Šie privalo įvykdyti Aljanso patikėtą užduotį: suskaičiuoti visus materialinius išteklius, kurie, esant reikalui, praverstų Aljansui (žodis "karas" nebuvo minimas dokumente, tačiau skaitytojas lengvai galėjo įžvelgti jį tarp eilučių). Feodų Aljanso vardu, Stivenas Diskeinas ragino ponus Toriną, Raimerį ir Eiverį visokeriopai padėti apskaitininkams, suteikti kiek įmanoma daugiau informacijos, atkreipiant ypatingą dėmesį į galvijų, maisto bei įvairių rūšių transporto priemonių išteklius. Dibornas, Stokvortas ir Hitas prabus Medžise mažiausiai tris mėnesius, rašė Diskeinas, gal net metus. Laiško pabaigoje anksčiau išvardintiems oficialiems pareigūnams buvo siūloma "parašyti apie jaunuolių pasiekimus su visomis smulkmenomis, kurios, jūsų nuomone, gali mus sudominti. Prašome nieko neslėpti, jei mus mylite".

Išvertus į normalią kalbą, tai reiškė: praneškite, ar jie elgiasi kaip pridera. Ar jie išmoko savo pamoką.

Šerifui atidžiai skaitant dokumentą, sugrįžo jo padėjėjas su monokliu, savo išvaizda primenantis rūmų liokajų, nešdamas padėklą su keturiomis baltos arbatos stiklinėmis. Rolandas sumurmėjo padėkos žodžius ir padavė stiklines kitiems. Paskutiniąją priglaudęs prie savo lūpų išvydo įdėmų Aleno žvilgsnį. Marmuriniame jo veide ryškiai sužibo mėlynos akys.

Alenas švelniai krestelėjo stiklą. Tyliai suskambėjus ledo kubeliams, Rolandas lygiai taip pat nepastebimai linktelėjo galva. Jis manė, kad šalta arbata bus pripilta iš ąsočio, laikomo artimiausiame šulinyje, ir visiškai nesitikėjo pamatyti ledo. Per patį vidurvasarį. Labai įdomu.

Beje, šerifas nemelavo tvirtindamas, kad Deivo žmona gamina nuostabaus skonio arbatą.

Baigęs skaityti laišką, Eiveris atidavė jį Rolandui, su tokia baiminga pagarba tarsi grąžintų šventą relikviją.

- Nenustebčiau, jei norėsite paslėpti savo asmenybės aprašymą saugioje vietelėje, Vilai Dibornai. Labai saugioje!

- Taip, sere. - Jis įsikišo laišką ir dokumentus į piniginę. "Ričardas" su "Arturu" padarė tą patį.

- Kokia gardi arbata, sere, - prašneko Alenas. - Nesu gėręs nieko skanesnio.

- O taip. - Eiveris siurbtelėjo gurkšnelį. - Turbūt viskuo kaltas medus, ar ne, Deivai?

Padėjėjas su monokliu, stovintis prie skelbimų lentos, nusišypsojo.

- Greičiausiai, bet Džudė nemėgsta apie tai kalbėti. Ji gavo receptą iš savo motinos.

- Žinoma, mes taip pat privalome atminti savo motinų veidus. - Šerifo fizionomijoje nušvito sentimentali išraiška, bet Rolandas būtų galėjęs prisiekti, kad iš storulio sąmonės gelmių išnirę vaizdai neturi nieko bendro su jo motina. Eiveriui atsisukus į Aleną, sentimentalumą pakeitė neįtikėtinai skvarbus žvilgsnis.

- Jums kelia nuostabą ledas, ponaiti Stokvortai?

Alenas krūptelėjo.

- Na, man...

- Lažinuos, kad jūs nesitikėjote prabangos tokiame užkampyje, kaip Hambryje. - Kad ir kaip linksmai stengėsi burbuliuoti šerifas, Rolandas pajuto jo žodžiuose slypinčią potekstę.

Mes nepatinkam Eiveiriui. Jis negali pakęsti mūsų "miestietiškų manierų", nors pažįsta mus pernelyg trumpai, kad žinotų, ar jas iš viso turime. Vyrukas mano susidūręs su pasipūtėlių trijule, laikančia vietinius netašytais kaimo stuobriais.

- Ne tik Hambryje, - ramiai paprieštaravo Alenas. - Šiais laikais ledo itin retai pasitaiko ir Vidinėje Arkoje, šerife. Vaikystėje matydavau jį tik išskirtinėmis progomis, tarkim, per gimtadienius.

- Ledo visuomet atsirasdavo Saulės Dieną, - neįprastai rimtai įsiterpė Kebertas. - Iš visų dalykų, neskaitant fejerverkų, jis patiko mums labiausiai.

- Nagi, nagi. - Šerifo tonas bylojo, kad jaunuoliai pateikdavo jam netikėtumų sulig kiekvienu žodžiu. Eiveris ko gero visai nesidžiaugė svečiais, su kuriais jis buvo priverstas tąsytis "visą prakeiktą rytą", storuliui nepatiko atvykėlių apranga, įmantrūs dokumentai, tartis ir jaunas amžius. Ypač pastarasis. Rolandas galėjo suprasti tokį požiūrį, tačiau jam nedavė ramybės mintis, jog tai nėra pagrindinės priežastys, sukėlusios pagiežą.

- Miesto rotušėje turime tebeveikiančius dujinį šaldytuvą ir viryklę, - paaiškino Eiveris. - O gamtinių dujų Citge užtenka su kaupu. Citgas tai - naftos telkinys, į rytus nuo miesto. Manding, prajojote pro jį keliaudami į Hambrį.

Jie sulinksėjo galvomis.

- Iš viryklės menka nauda - ją rodo vaikams per istorijos pamokas, užtat šaldytuvas labai praverčia. - Eiveris pažvelgė į stiklinės turinį. - Ypač vasarą. - Gurkštelėjęs lašelį arbatos patenkintas sučepsėjo ir nusišypsojo Alenui. - Matote? Jokios paslapties.

- Keista, kad nesumąstėte, kaip pasinaudoti nafta, - pratarė Rolandas. - Mieste neliko generatorių?

- Kodėl gi, liko. Gal kokie keturi ar penki. Didžiausią, kiek pamenu, veikiantį, atrastumėte Frensio Lengilo "B sūpuoklių" rančoje. HONDA. Ar pavadinimas jums girdėtas, vaikinai? HONDA?

- Kartą ar du mačiau tokį užrašą ant motorinių dviračių, - patvirtino Rolandas.

- Išties? Šiaip ar taip, nė vienam generatoriui netinka nafta iš Citgo telkinio. Ji per tiršta. Dervuota. O mes neturime perdirbimo įrangos.

- Aišku, - tarstelėjo "Ričardas". - Visgi pavydžiu jums galimybės vasarą mėgautis ledo gabaliukais. - Vienam kubeliui nuslydus į burną, Alenas sutraiškė jį dantimis.

Akimirką Eiveris dėbsojo į jaunuolį tarytum mėgindamas įsitikinti, jog šia tema jau viskas pasakyta, paskui atsigręžė į Rolandą. Jo veidas vėl spinduliavo plačią, įtarimus keliančią šypseną.

- Meras Torinas prašė manęs perduoti jo linkėjimus ir apgailestavo dėl to, kad šiandieną negalėjo su jumis susitikti. Kaip žinia, mūsų meras - labai užsiėmęs žmogus, labai užsiėmęs. Rytoj vakare jis ruošia pietus savo dvare... visus sukvietė septintai valandai, o jūsų prašė pasirodyti aštuntą. Turbūt nori surengti jums iškilmingą priėmimą, padaryti svečiams dramatišką įspūdį. Pageidautina, kad atvyktumėte nurodytu laiku. Bet ką aš kalbu! Jūs ir patys tai žinote. Manau, per savo gyvenimą matėte tiek pokylių, kiek aš ragavau karštų vakarienių.

- Apranga turi būti *oficiali*? - susirūpinęs paklausė Ketbertas. - Mums teko įveikti keturis šimtus ratų, todėl į tokią ilgą kelionę nepasiėmėme nei kostiumų, nei puošnių juostų.

Eiveris sukrizeno. Šį kartą nuoširdžiau, dingtelėjo Rolandui, gal todėl, kad, jo manymu, "Arturas", pademonstravo jaunatvišką naivumą.

- Ne-e, ponaiti. Torinas supranta, kad jums visų pirma teks dirbti, kaip tiems kaubojams. Tik saugokitės, kad jūsų nepriverstų traukti iš įlankos tinklų!

Nuovados kampe linksmai sugageno Deivas, monoklio savininkas. Greičiausiai tai vietinės reikšmės pokštas, pagalvojo Rolandas.

- Tiesiog apsirenkite geriausiais savo drabužiais. Vis vien Hambryje niekas nesiveržia kelnių juostomis. - Rolandą vėl pribloškė nuskambėjusi panieka gimtajam miestui... ir svetimšaliams. - Spėju, kad

rytoj jūs daugiau darbuositės negu ilsėsitės. Hartas pakvietė į svečius visus stambiausius rančerius, naminių gyvulių ir galvijų augintojus, gyvenančius šioje feodo dalyje... ne tiek jau daug, turint omenyje, kad į vakarus nuo Skardžio Medžisas ribojasi su dykuma. Tačiau puotoje dalyvaus tie žmonės, kurių turtą privalote surašyti, ištikimi Aljanso sąjungininkai, visuomet pasiruošę padėti. Frensis Lengilas iš "B sūpuoklių" rančos... Džonas Kroidonas iš "Pianino" rančos... Henris Vertneris, veisiantis grynakraujus feodo žirgus... Hašas Renfriu, "Tingiosios Siuzenos" savininkas, valdantis didžiausią arklių kaimenę Medžise (neabejoju, kad savajame krašte esate matę didesnių)... ir kiti. Raimeris jus pristatys, o paskui galėsite artimiau su jais susipažinti.

Rolandas atsigręžė į Ketbertą.

- Rytoj turėsi paplušėti.

Ketbertas linktelėjo.

- Nesijaudink, Vilai. Aš įsidėmėsiu juos visus.

Eiveris siurbčiojo arbatą svaidydamas į trijulę apsimestinai šelmišką žvilgsnį, nuo kurio Rolandą net supurtė.

- Dauguma jų atsives santuokinio amžiaus dukras. Jūs, vaikinai, turėsite į ką paganyti akis.

Nusprendęs, kad vienam rytui užtenka arbatos ir veidmainysčių, Rolandas ištuštino stiklinę, nusišypsojo (su viltimi, kad jo šypsena išėjo nuoširdesnė negu platus Eiverio vypsnys) ir atsistojo. Supratę užuominą Ketbertas su Alenu pasekė jo pavyzdžiu.

- Ačiū už arbatą ir šiltą sutikimą. Prašau padėkoti merui Torinui už jo gerumą ir perduoti, kad mes pasimatysime rytoj, lygiai aštuntą valandą.

- Būtinai perduosiu.

Rolandas žengė link Deivo. Nustebintas, kad svečiai neužmiršo apie jo egzistavimą, šerifo pavaduotojas pasitraukė atatupstas ir vos neatsitrenkė galva į skelbimų lentą.

- Meldžiu jūsų padėkoti savo žmonai už gardžią arbatą.

- Žinoma. Ačiū, jaunasis ponaiti.

Jie išėjo į lauką. Šerifas Eiveris nukrypavo įkandin tarsi geraširdis riebus aviganis.

- Tiesa, jums reikės gyvenamosios vietos... - pradėjo jis nusileidęs nuo prieangio laiptų. Palytėtas saulės spindulių šerifas akimoju išprakaitavo.

- O varge, visai užmiršau apie tai paklausti. - Rolandas pliaukš-

telėjo delnu sau į kaktą. - Mes apsistojome ant to ilgo šlaito, kur ganosi daug arklių. Jūs žinote, ką turiu galvoje...

- Aha, Skardį...

- Bet negavome leidimo įkurti ten stovyklavietę, nes nežinojome, į ką kreiptis.

- Tai Džono Kroidono valdos. Esu tikras, kad jis dėl to neprieštarautų. Vis dėlto mes pasiūlysime jums šį tą geresnio. Šiaurės vakaruose atrasite tuščią sklypą, "K juostą". Anksčiau jis priklausė Garberių šeimai, kuri po gaisro persikraustė. Dabar tas žemės ruožas atiteko Arklininkų Asociacijai, vietinei rančerių ir fermerių draugijai. Užsiminiau apie jus Frensiui Lengilui, dabartiniam AA prezidentui, ir jis tarė: "Apgyvendinsime vaikinus Garberių rančoje, kodėl gi ne?"

- Tikrai, kodėl gi ne? - mąsliai nutęsė Ketbertas. Dėbtelėjęs į draugą Rolandas pamatė, kad šis žvalgosi į prieplauką, kur knibždėte knibždėjo nedidukių žvejų valčių, iš toli primenančių vandeninius vabalus.

- Aha, aš irgi taip pasakiau: "Tikrai, kodėl gi ne?" Pats namas virto nuodėgulių krūva, tačiau vienas barakas su arklide ir virtuvės pašiūre išliko sveikutėlis. Vykdydamas mero Torino įsakymus išdrįsau aprūpinti atsargomis maisto sandėlį ir liepiau išvalyti baraką. Gal ten ir aptiksite vieną kitą vabzdį, bet nieko tokio, kas kandžiotųsi ar geltų... ir jokių gyvačių, nebent kelios jų būtų įsikūrusios po grindimis. Tokiu atveju patarčiau nekreipti į jas dėmesio. Teisingai, berniukai? Tegul tie šliužai gyvena.

- Tegul jie gyvena po grindimis ir jaučiasi laimingi, - sutiko Ketbertas vis dar spoksodamas į prieplauką, sukryžiavęs rankas ant krūtinės.

Eiveris žvilgtelėjo į vaikiną, jo lūpų kampučiai neryžtingai suvirpėjo. Atsisukęs į Rolandą šerifas vėl išsišiepė iki ausų.

- Stogas užtaisytas, todėl per lietų nesušlapsite. Ką manote? Ar pasiūlymas geras?

- Geresnis nei galėjome tikėtis. Jūs esate labai veiklus žmogus, o meras Torinas - pernelyg geras. - Jis *iš tiesų* taip manė, tik nenutuokė, kodėl čionykštė valdžia taip stengiasi įtikti svečiams. - Mes vertiname jo rūpestį. Ar ne, vyručiai?

Ketbertas ir Alenas energingai sukinkavo galvomis.

- Ir su didžiausiu dėkingumu priimame pasiūlymą.

- Perduosiu merui jūsų žodžius. Iki pasimatymo, vaikinai. Telydi jus ramybė.

Jiems priartėjus prie savo pririštų žirgų, šerifas Eiveris atsisveikindamas paspaudė rankas, godžiu žvilgsniu nudelbė jų grynaveislius gyvulius.

- Vadinasi, iki rytojaus vakaro, jaunieji ponaičiai?

- Iki rytojaus vakaro, - patvirtino Rolandas.

- Tikiuosi, jūs patys sugebėsite atrasti "K juostą"?

Rolandą vėl pribloškė tarp žodžių prasismelkusi panieka. Gal taip netgi geriau. Jei šerifas mano juos esant kvaišeliais, kas žino, kokią naudą iš to pavyks išpešti?

- Atrasime, - tarė Ketbertas šokdamas ant žirgo. Eiveris įtariai nužvelgė kovo kaukolę, užmautą ant balno gugos. Pokštininkas Rolando draugas pastebėjo, kur krypsta storapilvio akys, bet sulaikė pro lūpas sprūstančią repliką, tuo labai nustebindamas ir pradžiugindamas savo bendražygius.

- Sudie, šerife.

- Laimingo kelio, vaikine.

Jis liko stypsoti prie medinių stulpų - storas vyriškis, dėvintis chaki spalvos drabužius, su prakaito dėmėmis pažastyse ir juodais, per daug blizgančiais batais. *Įdomu, kaip atrodo arklys, kuris kiaurą dieną nešioja tokį riebalų kalną,* pagalvojo Rolandas. *Norėčiau pamatyti, kaip giliai įdubo to vargšelio nugara.*

Eiveris pamojavo nutolstančiai trijulei. Prie jo prisijungė Deivas ir kiti padėjėjai.

3

Kai tik žalias Aljanso jaunimėlis, šuoliuojantis ant brangių savo tėtušių žirgų, užsuko už kampo ir ėmė leistis nuokalne į Pagrindinę gatvę, šerifas ir jo pavaduotojai liovėsi mojavę. Eiveris atsigręžė į Deivą Holisą, kurio veide truputį kvailą pagarbią baimę pakeitė protingesnė išraiška.

- Ką pasakysi, Deivai?

Padėjėjas įsikando monoklį ir ėmė nervingai kramtyti žalvarinį rėmelį. Šerifas Eiveris jau seniai buvo nustojęs priekaištauti dėl šio įpročio. Rankas nuleido netgi Džudė, Deivo žmona, nors visi žinojo, jog Džudė Holis (mergautinė pavardė - Vertner) pasiekdavo, ką užsibrėžusi.

- Minkštakūniai, - atsiliepė Deivas. - Minkšti, kaip kiaušiniai, ką tik išriedėję iš vištos subinės.

- Galbūt. - Svyruodamas ant kojų Eiveris užkišo nykščius už dir-

žo, - tačiau tas, daugiausiai šnekėjęs, su plokščia skrybėle, *nemano* esąs minkštas.

- Nesvarbu, ką jis *mano*. - Deivas niekaip nesiliovė kramtęs akinių rėmelio. - Dabar vaikigalis atsidūrė Hambryje. Jam greičiausiai teks prisitaikyti prie mūsiško požiūrio.

Už nugaros nusijuokė kiti šerifo pavaduotojai. Šyptelėjo ir Eiveris. Privalote palikti turtingus vaikiščius ramybėje, jei šie nesimaišys po kojomis - toks įsakymas gautas iš mero dvaro. Tačiau šerifas turėjo pripažinti, kad jis būtų nieko prieš aplaužyti jiems kaulus. Mielai įspirtų į kiaušus pienburniui su idiotiška paukščio kaukole. Berniūkštis visą laiką šaipėsi galvodamas, kad Herkas Eiveris tėra paprasčiausias kaimo mulkis. Vis dėlto *labiausiai* jį būtų pradžiuginusi galimybė ištrinti šaltakraujišką žvilgsnį iš vaikino, užsimaukšlinusio ant pakaušio plačiabrylę pastoriaus skrybėlę. Pažiūrėti, kaip akyse blyksteli siaubas, Vilui Dibornui suvokus, jog iš tolimojo Naujojo Kanano ir turtingo tėtušio neverta tikėtis pagalbos.

- Aha. - Eiveris patapšnojo Deivui per petį. - Galbūt jis pakeis savo požiūrį. - Šerifo veidą nutvieskė šypsena - visiškai kitokia, nei toji, kurią jis demonstravo Aljanso apskaitininkams. - Galbūt jie visi pakeis.

4

Trys vaikinai prajojo vorele pro "Klajūnų pastogę" (aiškiai sutrikusio intelekto jaunuolis, uoliai valantis akmeninį prieangį, pakėlė galvą ir jiems pamojavo; trijulė atsakė tuo pačiu). Vėliau susilygino į vieną eilę. Rolando žirgas risnojo viduryje.

- Ką galvojate apie naująjį mūsų draugą šerifą? - paklausė Rolandas.

- Aš neturiu nuomonės, - džiaugsmingai paskelbė Ketbertas. - Visiškai jokios. - Nuomonė - tai politika, o ši įkūnija blogį, dėl kurios dauguma jaunų ir simpatiškų vyrukų užbaigia savo dienas kartuvėse. - Jis pasilenkė ir stuktelėjo krumpliais į kovo kaukolę. - Tiesa, žvalgui šerifas nepatiko. Su didžiu gailesčiu pripažįstu, kad, žvalgo manymu, šerifas Eiveris tėra didelis riebalų maišas, neturintis savyje nė vieno pasitikėjimą keliančio kaulo.

Rolandas pažiūrėjo į Aleną.

- Ką tu pasakyti, ponaiti Stokvortai?

Iš įpročio Alenas visų pirma apsvarstė klausimą, kramtydamas žolės stiebelį, kurį pasilenkęs nusirovė nuo šalikelės pievos. Galiausiai ištarė:

- Jei pamatytų gatvėje mus degančius, jis nė nenusičiurkštų, mėgindamas užgesinti liepsnas.

Ketbertas linksmai nusikvatojo.

- O tu, Vilai? Kokios mintys kirba *tavo* galvoje, brangus kapitone?

- Jis manęs nesudomino... bet atkreipiau dėmesį į vieną frazę. Jei arklių ganyklos, vadinamos Skardžiu, ilgis siekia trisdešimt ratų, maža to, ji skverbiasi į dykumą dar penkis ar daugiau ratų, tuomet kaip šerifas Eiveris išsiaiškino, kad mes apsistojome Kroidono "Pianino" rančos valdose?

Rolando žodžiai privertė nustebusius draugus susimąstyti. Po akimirkos Ketbertas pasviro į priekį ir vėl bakstelėjo pirštu į kovo kaukolę.

- Mus visą laiką stebėjo, o tu nieko nepranešei? Vakarienės gali nesitikėti, sere; jei suklysi kitą kartą, keliausi tiesiai į karinį tribunolą.

Netrukus Rolando mintys apie šerifą Eiverį užleido vietą maloniems atsiminimams apie Siuzeną Delgado. Rytojaus vakarą neabejotinai pavyks su ja susitikti. Įdomu, ar mergina bus išsipynusi kasą? Jis nekantravo išsiaiškinti.

5

Pagaliau jie prijojo mero dvarą. *Teprasideda žaidimas*, pamanė Rolandas nenutuokdamas, iš kur ištraukė šią frazę, negalvodamas apie "Pilis"... bent jau tuo metu.

Arklininkai nuvedė žirgus, ir kurį laiką jie trise liko stovėti prie laiptų prisispaudę vieni prie kitų kaip arkliai darganotą dieną. Bebarzdžius veidus apšvietė spalvotieji fakelai. Iš namo atsklido gitarų skambesys, balsai ir linksmas juokas.

- Pasibelsime? - paklausė Ketbertas. - Ar tiesiog žengiame į vidų?

Laimei, Rolandui nereikėjo atsakyti. Paradinės hasiendos durys atsivėrė ir laukan išėjo dvi moterys, vilkinčios sukneles su baltomis apykaklėmis, kurios vaikinams priminė gyvulių augintojų žmonų aprangą, paprastai dėvimą jų gimtinėje. Fakelų šviesoje spindėjo moterų plaukai, paslėpti po tinkleliais ir išmarginti žaižaruojančiais blizgučiais.

Stambesnioji žengė du žingsnius, nusišypsojo ir atliko reveransą. Blykstelėjo masyvūs jos auskarai, raudoni kubo formos rubinai.

- Štai ir Aljanso atsiųsti jaunuoliai. Sveiki atvykę. Labas vakaras ponaičiai, ir tesaugo jus dievai.

Jie vieningai nusilenkė, atstatę kojas pirmyn, ir nedarniai padėkojo, sukeldami jai juoką. Aukštesnioji apdovanojo vyrukus sausa, kaip ir jos kūnas, šypsena.

- Aš esu Oliva Torin, - prisistatė apkūnioji moteris, - mero žmona. Čia mano vyro sesuo, Korala.

Korala Torin, kurios šykštus šypsnys pakreipė lūpų kampučius, bet akių nesušildė, pavaizdavo kažką panašaus į reveransą. Rolandas, Ketbertas ir Alenas vėl nusilenkė ištiesę į priekį kojas.

- Malonu matyti jus "Jūros pakrantėje". - Oliva Torin džiaugsmingai šypsojosi, sužavėta galimybės priimti jaunuosius svečius iš Vidinio pasaulio. - Iš visos širdies prašau jaustis kaip namuose.

- Esame nepaprastai jums dėkingi, madam, už kvietimą, - atsiliepė Rolandas ir nė nesusimąstydamas pabučiavo jos ranką. Jį užkrėtė smagus moters juokas. Gal ir gerai, kad prieš pasirodant mero dvare pasisekė sutikti bent vieną patinkantį žmogų, nusprendė Rolandas būdamas tikras, jog tą vakarą jis daugiau nepamatys nė vieno asmens (išskyrus Siuzeną Delgado), kuris keltų simpatiją arba pasitikėjimą.

6

Karščio nepajėgė nuslopinti netgi vėsesnis jūros vėjas, todėl rūbininkas, surenkantis viršutinius svečių apdarus, neturėjo itin daug darbo. Rolandas nelabai nustebo išvydęs, kad šios pareigos atiteko šerifo pavaduotojui Deivui. Sulaižyti jo plaukų likučiai žvilgėjo prilipę prie pakaušio, monoklis saugiai ilsėjosi baltos švarko liemenės kišenėje. Rolandas jam linktelėjo, ir Deivas, sunėręs rankas už nugaros, atsakė tuo pačiu.

Prie jaunuolių priėjo du vyrai - šerifas Eiveris ir pagyvenęs ponas, liesas it paveikslėliuose piešiama Giltinė. Už jų atlapotos dvivėrės durys vedė į erdvią salę, kur stovėjo daugybė svečių, laikančių rankose krištolines punšo taures, plepančių tarpusavyje, besigardžiuojančių užkandžiais, kurių lėkštes nešiojo padavėjai.

Rolandas spėjo akies krašteliu dirstelėti į Ketbertą. *Įsidėmėk viską. Kiekvieną vardą, kiekvieną veidą... kiekvieną smulkmeną. Ypač smulkmenas.*

Ketbertas pakėlė antakį tuo pakeisdamas galvos linktelėjimą. Tuo metu Rolandą įtraukė į pokylį, kuriame būdamas šauliu jis dalyvavo pirmą kartą. Šie kviestiniai pietus tapo sunkiu išbandymu.

Paaiškėjo, kad Giltinę įkūnija Kimba Raimeris, Torino kancleris ir iždininkas (Rolandas įtarė, jog pastarasis titulas buvo specialiai sukurtas jų atvykimo progai). Vyriškis pasirodė besąs penkiais coliais aukštesnis už šaulį, nors Gileade jaunuolis visada išsiskyrė ūgiu. Odos spalva panėšėjo į žvakių vašką, tačiau neatrodė liguista - tiesiog pablyškusi. Pliką viršugalvį supo pražilusių ir plonų kaip voratinklio gijos plaukų sruogos. Ant nosies kuprelės svyravo pensnė.

- Mano berniukai! - sušuko jis nuoširdžiu politiko arba laidotuvių biuro savininko balsu, kai baigėsi supažindinimo ceremonija. - Sveiki atvykę į Medžisą! Į Hambrį! Ir į "Jūros pakrantę", kuklius mero namus.

- Jeigu jie kuklūs, tuomet kaip jūs įsivaizduojate rūmus? - pasiteiravo Rolandas. Pastaba labiau priminė komplimentą negu šmaikščią repliką (iš jų trijulės kandžiausią liežuvį turėjo Bertas), tačiau kancleris kartu su šerifu Eiveriu prapliupo kvatoti.

- Eime, bičiuliai, - paragino Raimeris aiškiai nusprendęs, kad vienam kartui linksmybių pakaks. - Esu tikras, meras nekantriai jūsų laukia.

- Žinoma, - už nugaros pasigirdo nedrąsus balsas. Liesoji Korala Torin kažkur išgaravo, tačiau jos brolio žmona, Oliva, liko stovėti prie durų ir dabar žiūrėjo į naujuosius svečius grakščiai sunėrusi rankas ties ta kūno vieta, kuri kadaise vadinosi liemeniu. Jos veide tebespindėjo maloni šypsena. - Hartas labai laukia. Ar man palydėti juos, Kimba...

- Ne, ne, nesivargink. Tau ir taip užtenka svečių, kuriems reikia skirti dėmesį.

- Ko gero tu teisus. - Oliva paskutinį kartą nusilenkė atvykėliams džiugiai šypsodamasi, bet Rolandas pagalvojo: *Ji nelaiminga. Kažkas ją slegia.*

- Ponai? - prasiskyrus Raimerio lūpoms, pasirodė neproporcingai didžiuliai dantys. - Eime?

Jis nuvedė jaunuolius pro vypsantį šerifą į pokylių salę.

7

Atsivėręs vaizdas nepadarė didelio įspūdžio Rolandui. Galų gale jam prisiėjo buvoti Didžiojoje Gileado menėje - kai kas vadino ją Protėvių sale - ir netgi vogčiomis žiūrėti iš balkono į puotą, keliamą kiekvienais metais, Velykų Šokį, kuris žymėjo Plačiosios Žemės pabaigą ir Pirmosios Sėjos pradžią. Skirtingai nuo čionykščio sietyno su

alyviniais žibintais, Didžiąją menę apšvietė penki kandeliabrai su elektrinėmis lemputėmis. Šventės dalyviai (dažniausiai merginos ir jaunuoliai iš turtingų šeimų, per savo gyvenimus nedirbę nė dienos ir tuo suteikę dingstį Džonui Farsonui minėti nelemtą faktą kiekviena pasitaikiusia proga) rengėsi prabangiau, muzika skambėjo garsiau. Beveik visi kilmingieji siejo save giminingais ryšiais su Arturu Eldu, kuris nutapytame paveiksle sėdėjo raitas ant balto žirgo su apnuogintu, vienybę simbolizuojančiu kardu.

Vis dėlto Gileadui stigo čia kunkuliuojančio šurmulio, ir ne tik per Velykų Šokį. Vos peržengęs durų slenkstį Rolandas pajuto, kad mero namuose tvyro atmosfera, kuri dažniausiai išblėsta nepastebimai ir neskausmingai. Kaip kraujas, plūstantis iš prapjautos venos į karštą vandenį.

Apvaliame kambaryje - dėl savo dydžio jis vargu ar galėjo vadintis sale - medinėmis lentelėmis apkaltas sienas puošė buvusių merų portretai (ne pačios geriausios kokybės). Ant pakylos, į dešinę nuo durų, vedančių į svetainę, keturi gitaristai brazdino kažką panašaus į energingą valsą, plačiai išsišiepę, ant galvų užsimaukšlinę *sombreros**. Pačiame kambario viduryje dunksojo stalas su dviem stikliniais punšo dubenimis, vienu dideliu ir gražiu, kitu mažu ir neišvaizdžiu. Gėrimą pilstė dar vienas Eiverio pavaduotojas, apsivilkęs baltą švarkelį.

Paneigdami prieš dieną pasakytus šerifo žodžius, keli vyrai puikavosi įvairiaspalvėmis juostomis, tačiau tai nė kiek nesuglumino Rolando, dėvinčio baltus šilkinius marškinius, tiesias kelnes ir pasirišusio siaurą juodą kaklaraištį, kadangi trys iš keturių vyriškių vilkėjo neskoningus senamadiškus švarkus, kuriuos, eidami į bažnyčią paprastai užsimesdavo gyvulių augintojai. Tuo tarpu jaunimas apskritai nepripažino švarkų. Kai kurios moterys demonstravo aplinkiniams savo papuošalus, bet ne tokius prabangius, kaip purpuriniai mero žmonos auskarai. Kelios jų atrodė taip, tarsi būtų badavusios daugelį dienų, tačiau savo apranga niekuo nenusileido kitoms: ilgos suknelės su apvaliomis apykaklėmis ir iškirptėmis, po kuriomis matėsi pamušalo spalva, tamsūs žemakulniai, plaukus prilaikantys, blizgučiais apibarstyti tinkleliai.

Ir tada jis išvydo merginą, labai aiškiai išsiskiriančią iš minios.

Akinančiai gražią Siuzeną Delgado, pasidabinusią mėlyna šilkine suknele su kvadratine iškirpte, kuri leido paganyti žvilgsnį į viršutinę

*Sombrero (isp.) - plačiakraštė skrybėlė.

krūtų dalį. Palyginti su kaklą juosiančiu safyrų vėriniu, Olivos Torin auskarai tepriminė paprasčiausius stiklo karoliukus. Ji stovėjo šalia vyro, liemenį aprišusio juosta, kuri švytėjo kaip ugnis. Tamsiai oranžinį atspalvį buvo galima pamatyti feodo herbe, todėl Rolandas spėjo, kad prieš save regi "Jūros pakrantės" šeimininką, bet šiuo metu jam ne tai rūpėjo. Jaunuolio akis prikaustė Siuzena Delgado: melsva suknelė, įdegusi oda, rausvi skruostai, nereikalaujantys kosmetikos. Bet svarbiausia, palaidi plaukai, aukso gijomis krentantys ant nugaros. Jį persmelkė nevaldomai įsiplieskusios geismų liepsnos. Rolandas *trokšo* jos, o visa kita neturėjo jokios reikšmės.

Ji pakreipė galvą ir pastebėjusi vaikino žvilgsnį truputį išplėtė pilkas akis. Skruostai dar labiau paraudo. Lūpos, tos pačios lūpos, kurios lietė jį tamsiame kelyje, šiek tiek prasiskyrė. Kai prie Torino stypsantis vyriškis (toks pat aukštas ir liesas, su nukarusiais ūsais ir žilais ilgais plaukais, išsiplaikščiusiais virš pečių) kažką pasakė, Siuzena pažvelgė į jį ir suprunkštė prisijungdama prie kitų, aplink merą susipietusių žmonių. Žilaplaukis vyras nesijuokė, tiktai blankiai šypsojosi.

Rolandą, kuris stengėsi niekuo neišduoti savo tikrųjų jausmų (jo širdis daužėsi kaip kūjis į priekalą), palydėjo iki šios grupelės, stoviniuojančios prie pat punšo dubenių. Jaunuolis gana miglotai pajuto, kaip kaulėti Raimerio pirštai suspaudė jo alkūnę, užuodė sumišusių kvepalų aromatą, sieninių lempų alyvą, druskingą vandenyno dvelksmą ir kažkodėl pagalvojo: *Ach, aš mirštu, aš mirštu.*

Susitvardyk, Rolandai iš Gileado. Liaukis kvailiojęs, dėl savo tėvų. Apsiramink!

Jis pamėgino... pastangos nenuėjo veltui... ir suprato, kad vėl išskys, kai susidurs su jos pilkomis akimis, kurių kitados nepajėgė įžiūrėti tamsos apgaubtame kelyje. *Pats nenutuokiau, kaip man tuomet pasisekė*, dingtelėjo prieštaringa mintis.

- Mere Torinai? - prabilo Raimeris. - Ar galėčiau jums pristatyti svečius iš vidinių feodų?

Torinas nusigręžė nuo žilaplaukio vyro ir šio pašonėje stovinčios moters, maloniai nusišypsojo. Jis buvo tikras kaulų vyniotinis, kaip kancleris, bet žemesnis ir kitokio sudėjimo: matydamas siaurus pečius, trumpą viršutinę kūno dalį ir ilgas, liesas kaip pagaliukai kojas, Rolandas pagalvojo, kad meras panašus paukštį, kuris, patekėjus saulei, stypčioja po pelkę ieškodamas pusryčiams varlių.

- O taip, be abejo! - aukštu veriančiu balsu sušuko jis. - Mes

nekantraudami, *labai* nekantraudami laukėme šio momento! Pagaliau susitikome! Sveiki atvykę, ponai! Linkiu smagiai praleisti vakarą "Jūros pakrantėje", laikinai mano žiniai patikėtoje buveinėje, ir tesaugo jus dievai!

Rolandas paspaudė ištiestą kaulėtą ranką, išgirdo, kaip sutraška krumpliai, sunerimo, kad mero veidą perkreips nepasitenkinimo išraiška, ir pajuto palengvėjimą šios neišvydęs. Atkišęs į priekį koją jis žemai nusilenkė.

- Viljamas Dibornas jūsų paslaugoms, mere Torinai. - Dėkui už malonų sutikimą, ir tesaugo jus dievai.

Antrasis prisistatė Arturas Hitas, trečiasis - Ričardas Stokvortas. Sulig kiekvienu galvos palenkimu Torino šypsena paplatėdavo. Raimeris taip pat švytėjo, tačiau buvo aišku, kad jo fizionomija nėra įpratusi spinduliuoti šiltų jausmų. Žilaplaukis, sausai besišypsantis vyras padavė punšo taurę savo pašnekovei. Rolandas suvokė, kad visi svečiai, maždaug penkiasdešimt, nenuleidžia nuo jų akių, bet vaikinui terūpėjo *jos* žvilgsnis, lengvas kaip plunksna. Akies krašteliu regėjo mėlyną šilkinę suknelę, tačiau nedrįso atvirai į ją pažvelgti.

- Kelionė tikriausiai jus išvargino? - pasiteiravo Torinas. - Gal patyrėte pavojingų nuotykių? Prie pietų stalo mielai išklausytume smulkmenų. Šiais laikais pas mus retai pasirodo svečių iš Vidinės Arkos. - Truputį kvailoka jo šypsena priblėso, surauktų antakių kuokšteliai kone susijungė į vieną liniją. - Ar jūs susidūrėte su Farsono žvalgais?

- Ne, jūsų kilnybe, - atsakė Rolandas. - Mes...

- Ką jūs, jaunuoli, nereikia tokių titulų. Manęs taip nevadina nei žvejai, nei kaubojai. Užtenka mero Torino.

- Ačiū. Kelionėje mes matėme daug keistų dalykų, tik ne geruosius žmones.

- Geruosius žmones! - šūktelėjo Raimeris. Atvipus jo viršutinei lūpai, kanclerio veidas tapo panašus į prašieptą šuns snukį. - Išties *gerieji* žmonės!

- Mums įdomus kiekvienas jūsų žodis, - patikino Torinas. - Kol nespėjau užmiršti savo šeimininko pareigų, jaunieji ponai, leiskite pristatyti jums aplinkinius. Kimbą jau pažįstate. Štai tas rūstus vyriškis į kairę nuo manęs - Eldredas Džonas, naujai įsteigtos apsaugos tarnybos vadas. - Torinas nejaukiai gūžtelėjo pečiais. - Aš abejoju, ar man reikalingas papildomas saugumas. Šerifas Eiveris moka palaikyti tvarką šiame pasaulio kampe, tačiau Kimba užsispyrė, ir man teko sutikti su jo pasiūlymu.

- Tai labai išmintingas sprendimas, - nusilenkė Raimeris. Visi nusijuokė, išskyrus Džoną, kuris šykščiai nusišypsojo ir linktelėjo galva.

- Džiaugiuosi galėdamas su jumis susipažinti, ponai, - tarė senis drebančiu balsu, tada palinkėjo, kad juos saugotų dievai ir visiems trims paspaudė delnus, paskutiniam - Rolandui. Skirtingai nei balsas, jo stipri ranka nė nevirptelėjo. Vaikinas pastebėjo ant jos, tarp nykščio ir smiliaus, keistą tatuiruotę, primenančią karstą.

- Ilgų dienų, malonių naktų, - išsprūdo Rolandui. Tik vėliau jam dingtelėjo, kad vaikystėje šimtus sykių kartotas pasisveikinimas labiau asocijuojasi su Gileadu negu su provinciniu Hemfilo miesteliu. Klaidelė nedidelė, tačiau jaunuolis buvo tikras, kad jų pasitaikys daugiau nei to būtų norėjęs tėvas, kuris išsiuntė sūnų toliau nuo kibių Marteno nagų.

- Ir jums taip pat. - Jis pervėrė Rolandą skvarbiu, vertinančiu žvilgsniu. Paskui paleido ranką ir atsitraukė porą žingsnių atgal.

- Kordelija Delgado. - Meras Torinas nusilenkė moteriai, ką tik kalbėjusiai su Džonu. Atiduodamas jai pagarbą Rolandas įžiūrėjo pažįstamus bruožus... deja, dosniai apdovanojusi Siuzeną grožiu gamta pagailėjo jo Kordelijai. Rolando manymu, ji atrodė pernelyg jauna, kad būtų merginos motina.

- Ir mūsų artima draugė, panelė Siuzena Delgado, - džiugiai užbaigė Torinas (matyt ji darydavo vienodą įspūdį tiek jauniems vyrams, tiek pagyvenusiems) kinkuodamas galva, plačiai išsišiepęs, lytėdamas jos liemenį kaulėta ranka. Rolandą persmelkė juodo pavydo dilgsniai. Kvaila taip jaustis, turint omenyje vyriškio amžių ir mielą apkūnią jo žmoną, tačiau pavydas vis vien badė širdį. Kaip bitės geluonis, būtų pasakęs Kortas.

Ji pakėlė galvą ir įsmeigė į jaunuolį akis. Kažkokioje istorijoje ar eilėraštyje Rolandas skaitė, esą moters akyse galima paskęsti, ir manė, jog tai absurdas. Netgi dabar savo nuomonės nepakeitė, bet suprato, kad nieko nėra neįmanomo. Siuzena, regis, perskaitė jo mintis. Merginos žvilgsnyje atsispindėjo susirūpinimas ir baimė.

Pažadėk, kad susitikę mero namuose mudu matysimės pirmą kartą.

Atsiminimai jį prablaivė ir sugrąžino į realybę. Rolandas pastebėjo, kad moteris, savo bruožais šiek tiek panaši į Siuzeną, nukreipė į ją nustebusias, sunerimusias akis.

Jis žemai nusilenkė ir vos palietė ištiestą, žiedais nepapuoštą

merginos ranką. To užteko, idant pirštus nukratytų kibirkštis. Akimirkai išplėstos pilkos akys liudijo, kad ji pajuto tą patį.

- Malonu su jumis susipažinti, panele, - išspaudė Rolandas dirbtinai nerūpestingu balsu, apimtas nuojautos, kad jį (*juos*) stebi visas pasaulis. Neliko ką daryti, tik pratęsti mandagybių srautą. Patapšnojęs tris kartus sau į gerklę ištarė:

- Tesaugo jus die...

- Ir jus taip pat, pone Dibornai. Dėkui.

Ji skubiai, pernelyg staigiai atsisuko į Aleną, paskui į Ketbertą, kuris nusilenkė, bakstelėjo sau į gerklę ir rimtai pasiteiravo:

- Ar galėčiau trumpam prigulti prie jūsų kojų, panele? Jūsų grožis pakirto man pakinklius. Esu tikras, kad šaltos grindų plytelės greitai atvėsintų mano galvą.

Jie visi nusijuokė, netgi Džonas su Kordelija. Siuzena nuraudo ir koketiškai pliaukštelėjo per pokštininko ranką. Bent kartą gyvenime Rolandas dėkojo dievams už juokdarišką savo draugo prigimtį.

Prie kompanijos prisijungė dar vienas žmogus, plačiapetis stambus vyras, vos išsitenkantis savo senamadiško kirpimo švarke, su rausvais, vėjo nugairintais skruostais ir blyškiomis akimis, slypinčiomis raukšlelių voratinkliuose. Rančeris. Rolandas nemažai jų prisižiūrėjo keliaudamas su tėvu.

- Su jumis, vyručiai, šį vakarą pageidautų susipažinti nemažai merginų, - tarė jis gana draugiškai šypsodamasis. - Apkvaisite nuo kvepalų, jei nepasisaugosite. Bet prieš tai norėčiau prisistatyti. Frenas Lengilas jūsų paslaugoms.

Tvirtas rankos paspaudimas. Jokio idiotiško lankstymosi.

- Man priklauso "B sūpuoklės"... arba aš joms priklausau, nelygu iš kurios pusės pažiūrėsi. Taip pat vadovauju Arkliininkų Asociacijai, ir būsiu jos prezidentas, kol mane atleis. Tai aš pasiūliau, kad jūs apsistotumėte "K juostoje". Tikiuosi, tenykštės sąlygos jus tenkina?

- Jos tobulos, sere, - atsiliepė Alenas. - Švaru, sausa, vietos užtektų dar dvidešimčiai žmonių. Ačiū už gerumą.

- Menkniekiai, - paprieštaravo Lengilas, (nors iš balso jautėsi, kad padėka suteikė jam pasitenkinimą) ir susipylė į burną taurės turinį. - Mes sėdime vienoje valtyje, jaunuoli. Džonas Farsonas tėra viena iš daugelio laukuose želiančių piktžolių. Žmonės sako, kad pasaulis pasislinko. Cha! Be abejo. Galėčiau pridurti, kad jis patraukė tiesiausiu keliu į pragarą. Mes privalome laikyti šieną atokiau nuo ug-

nies, ir kiek įmanoma ilgiau. Ne vien vardan savo tėvų, bet greičiau dėl vaikų.

- Nagi, nagi, pakaks šnekų, - nutraukė jį Torinas pajutęs, kad rimtos Lengilo problemos gali išblaškyti pakilią nuotaiką. Rolandas pastebėjo, kaip liesas seniokas sugriebė Siuzenos ranką (įdėmiu žvilgsniu tyrinėdama Lengilą mergina, rodos, nieko nejautė) ir staiga suprato, kad meras - jos dėdė arba šiaip artimas giminaitis. Nepaisydamas jųdviejų rančeris paeiliui nužvelgė visus tris svetimšalius ir galiausiai įbedė akis į Rolandą.

- Jei kas nors iš mūsų gali jums padėti, jaunuoli, tiesiog paprašykite - manęs, Džono Kroidono, Hašo Renfriu, Džeiko Vaito, Henrio Vertnerio, bet ko. Šį vakarą būtinai su jais susitiksite, su jų žmonomis, sūnumis ir dukterimis. Naująjį Kananą ir Medžisą skiria didelis atstumas, tačiau mūsų ištikimybė Aljansui nepalaužiama. Visų iki vieno.

- Gražiai pasakyta, - linktelėjo Rolandas.

- O dabar pakelsime taures už jūsų atvykimą, - tęsė Lengilas. - Belaukiant, kol kas nors įpils jums gėrimo, tikriausiai perdžiūvo burna?

Jis palinko virš didesniojo punšo dubenio, ištiesė ranką link samčio tuo parodydamas šerifo pavaduotojui, kad nori pats aptarnauti jaunuolius.

- Pone Lengilai, - tyliai, bet valdingai ištarė Rolandas. Išgirdęs jį Frenas Lengilas atsisuko. - Į mažąjį dubenį pripilta nealkoholinio punšo, ar ne?

Iš pradžių rančeris nesuprato, ką šneka vaikinas. Po akimirkos jo antakiai šoktelėjo aukštyn. Staiga Frenui Lengilui paaiškėjo, kad Rolandas su draugais - ne tik Aljanso bei vidinių feodų simboliai, bet ir gyvi žmonės. Jauni. Tiksliau sakant, dar berniukai.

- Aha.

- Gal malonėtumėte pavaišinti mus gėrimu iš *to* dubenio. - Rolandas jautė į save nukreiptus svečių žvilgsnius. Ypač *jos* žvilgsnį. Jis pats įsistebeilijo į rančerį, tačiau akies krašteliu pastebėjo, kaip šyptelėjo Džonas, kuris veikiausiai nutuokė, ką reiškia toks prašymas. Rolandas spėjo, kad Torinas su Raimeriu taip pat suprato potekstę. Tie kaimiečiai labai daug žino. Daugiau nei derėtų. Vėliau teks kaip reikiant apsvarstyti susiklosčiusią padėtį. Bet dabar neverta dėl to kvaršinti galvos.

- Viena iš priežasčių, atvedusių mus į Hambrį, buvo ta, kad mes užmiršome savo tėvų veidus. - Pats to nenorėdamas Rolandas ėmė

rėžti kalbą. Jis kreipėsi ne į visus svečius - dėkui dievams, - tačiau merą apspitusių žmonių grupelė nenumaldomai didėjo, todėl vaikinas nusprendė užbaigti, ką pradėjęs. - Gal ir nereikėtų gilintis į smulkmenas, kurios jūsų vis tiek nesudomintų, bet privalau pasakyti, kad mes pažadėjome nesiliesti prie alkoholio būdami Hambryje. Stengiamės išpirkti nuodėmes.

Nuo jos žvilgsnio Rolandą išmušė karštis.

Kuriam laikui prie stalo su punšo dubeniais pakibo mirtina tyla. Pirmasis ją nutraukė Lengilas:

- Jūsų tėvai didžiuotųsi išgirdę tokią garbingą kalbą, Vilai Dibornai, o taip, didžiuotųsi. Visgi kuris vyras išdrįstų pasigirti bent sykį vaikystėje neprikrėtęs eibių? - rančeris patapšnojo Rolandui per petį. Nepaisant nuoširdžios šypsenos, jo miglotose, sunkiai įskaitomose akyse blykstelėjo įtarimų žiburiukai. - Manau, jūsų tėvas nesupyktų, jei pasakyčiau, kad turėdamas tokį sūnų, kaip jūs, jausčiau pasididžiavimą?

- Nesupyktų, - savo ruožtu šyptelėjo Rolandas. - Dėkoju už šiltus žodžius.

- Aš taip pat, - neatsiliko Ketbertas.

- Aš irgi, - tyliai pridūrė Alenas paimdamas nealkoholinio punšo taurę ir nusilenkdamas Lengilui.

Rančeris sparčiai pilstė gėrimą į taures ir įteikdavo jas aplinkiniams, kurie su mielu noru pakeisdavo savo stiklus į nealkoholinį punšą. Galų gale Lengilas atsisuko, akivaizdžiai ketindamas sakyti tostą, tačiau Raimeris paplekšnojo jam per petį, krestelėjo galva ir pažvelgė į mero pusę. Torinas spoksojo į juos išsprogusiomis akimis ir šiek tiek nukarusiais žandikauliais, primindamas Rolandui teatro spektaklio pakerėtą žiūrovą, sėdintį salės gilumoje, pačioje pigiausioje vietoje. Tetrūko apelsinų žievės ant kelių. Pamatęs, kur žiūri kancleris, Lengilas supratingai linktelėjo.

Tuo tarpu Raimeris atsigręžė į kampe grojančius gitaristus. Vienas jų, pajutęs į save įbestas kanclerio akis, nuleido instrumentą. Kiti pasekė jo pavyzdžiu. Visi svečiai iš pradžių pasisuko į muzikantus, paskui sutelkė dėmesį į kambario vidurį. Torinui pradėjus kalbėti, jo balsas nuskambėjo iškilmingai ir maloniai.

- Ponios ir ponai, mano draugai. Norėčiau paprašyti jūsų, kad pasveikintumėte šiuos tris *naujuosius* bičiulius - jaunuolius iš vidinių feodų, šaunius jaunuolius, kurie išdrįso įveikti milžinišką, pavojų kupiną atstumą, vardan Aljanso, tarnaudami tvarkai ir taikai.

Siuzena Delgado padėjo savo taurę ant stalo, išlaisvino ranką (ne be vargo) iš kibių dėdės pirštų ir ėmė ploti. Prie jos prisijungė ir kiti. Per kambarį nusirito trumpa, bet šilta aplodismentų banga. Rolandui nepraslydo pro akis, kad Eldredas Džonas neploja, vienintelis iš visų.

Šypsodamasis Torinas atsisuko į Rolandą ir pakėlė stiklą.

- Ar galėčiau už jus išgerti, Vilai Dibornai?

- Aha, žinia, - hambriška tartimi atsakė Rolandas, tuo sukeldamas juoką ir naują aplodismentų vilnį.

Meras dar aukščiau iškėlė taurę, kaip ir likusieji svečiai. Sietyno šviesoje sužaižaravo krištolas.

- Ponios ir ponai, pristatau jums Vilą Diborną iš Hemfilo, Ričardą Stokvortą iš Peniltono ir Arturą Hitą iš Gileado.

Sulig paskutiniu žodžiu salėje pasigirdo aikčiojimai ir šnabždesiai, tarytum meras būtų pristatęs Arturą Hitą iš Rojaus.

- Mylėkite juos ir gerbkite, visokeriopai padėkite, kad jie su malonumu atmintų Medžise praleistas dienas. Bendradarbiaukite su šiais vaikinais, nes jie siekia kilnių, mums visiems brangių tikslų. Tesaugo juos dievai. Taip sako jūsų meras.

- TAIP SAKOME MES VISI! - nugriaudėjo balsų choras.

Torinas išgėrė, nuo jo neatsiliko ir kiti svečiai. Vėl nuskambėjo plojimai. Neįstengdamas susitvardyti Rolandas pakreipę galvą ir susidūrė su Siuzenos akimis. Jiedu žvelgė vienas į kitą, ir jaunuolis suprato, kad mergina ne mažiau priblokšta negu jis pats. Po kelių sekundžių vyresnė, panaši į ją moteris kažką sukuždėjo Siuzenai į ausį. Ji nusigręžė, veidas sustingo kaip marmurinė kaukė... tačiau akys nepajėgė nuslėpti aistros. Rolandui vėl dingtelėjo mintis, kad pažadus galima sulaužyti, o sutartis nutraukti.

8

Einant į svetainę, kur specialiai šiam vakarui buvo padengti keturi ilgi stalai (taip arti vienas kito, kad tarp jų vos begalėjai išsitelkti) Kordelija timptelėjo dukterėčios ranką ir patraukė ją nuo mero bei Džono, įsitraukusių į pokalbį su Frenu Lengilu.

- Kodėl į jį taip žiūrėjai, panele? - nuožmiai sušnypštė Kordelija. Jos kaktoje įsirėžė vertikali raukšlė. Gili kaip griovys. - Kas šovė į tavo gražią ir kvailą galvą? - Siuzena suvokė iš pirmo žodžio, kad tetulė įsiutusi.

- Į ką žiūrėjau? Kaip? - ji vylėsi, kad balsas neišduos širdyje verdančių jausmų...

Kodelijos pirštai sugnybo merginos riešą.

- Nemulkink manęs, panele Gražuolėle! Ar buvai susitikusi su tuo berneliu anksčiau? Sakyk tiesą!

- Ne, iš kur tai ištraukei? Paleisk, man skauda.

Teta Korda grėsmingai vyptelėjo, dar smarkiau sugniauždama ranką.

- Geriau lašelis maudulio dabar, negu jūra skausmo vėliau. Pažabok savo įžūlumą. Ir tramdyk savo paleistuvišką žvilgsnį.

- Aš nežinau, apie ką tu šneki, teta...

- O aš manau, kad žinai, - nutraukė dukterėčią Kordelija prispausdama ją prie medinių sienos plokščių, kad netrukdytų svečių srautui plūsti pro šalį. Kai su jomis pasisveikino rančeris, kaimyninės valties pašiūrės savininkas, moteris maloniai nusišypsojo ir prieš atsigręždama į Siuzeną palinkėjo jam gero vakaro.

- Įsidėmėk, ką pasakysiu, panelyte, labai gerai įsidėmėk. Jei *aš* mačiau tavo veršio akis, gali neabejoti, kad jas pastebėjo pusė svečių. Kas buvo, tas buvo. Nieko nepakeisi. Bet dabar laikas baigti vaikiškus žaidimus. Ar supratai?

Siuzena tylėjo visa savo išvaizda spinduliuodama užsispyrimą, kurio taip nekentė Kordelija. Išvydus tokią išraišką, jai visada magėdavo užploti dukterėčiai tuziną antausių, kad šiai kietakaktei iš nosies pliūptelėtų kraujas, o akys pažliugtų ašaromis.

- Tu davei žodį ir sudarei sutartį. Pasirašei dokumentus, tikrinaisi pas raganą, mes gavome pinigus. Svarbiausia, *tu prižadėjai*. Prisimink, ką tai reiškė tavo tėvui.

Kordelijos džiaugsmui, Siuzenos akyse vėl sužibo ašaros. Jos brolis, nervus gadinantis išlaidūnas, per gyvenimą nieko doro nenuveikė... na, nebent prisidėjo prie šios pavydėtinai gražios mergiotės gimimo. Kad ir kaip ten būtų, iš jo mirties pavykdavo išpešti naudos.

- O dabar pažadėk, kad laikysi akis nuleidusi, ir jei pamatysi, kad prie tavęs artinasi tas vyrukas, apeisi jį plačiu lanku.

- Pažadu, teta, - sušnibždėjo Siuzena.

Kordelijai nusišypsojus, jos veidas pagražėjo.

- Gerai. Tuomet eime. Į mus jau žiūri. Įsikabink man į parankę, vaike.

Siuzena stvėrė pudruotą tetos ranką. Jos įžengė į svetainę, kone susilietusios šonais. Šiugždėjo suknelės, žaižaravo safyro vėrinys ant

iškilios merginos krūtinės, ir nemažai svečių, atkreipę dėmesį į stulbinantį tetos ir dukterėčios panašumą, pridurdavo, kad vargšas amžinatilsį Patas Delgado jomis labai didžiuotųsi.

9

Rolandą pasodino prie centrinio stalo, tarp Hašo Renfriu (didesnio ir stambesnio už Lengilą rančerio) bei niūrios Torino sesers Koralos. Renfriu kilnojo vieną punšo taurę po kitos. Kai ant stalo pasirodė garuojančios sriubos lėkštės, jis įjunko į alų.

Vyriškis šnekėjo apie žvejybą ("anksčiau laimikiai būdavo gausesni, jaunuoli, bet šiais laikais, dėkui dievams, tinkluose pasitaiko mažiau mutantų"), ūkininkavimą ("apylinkėse gali auginti, ką tik nori, bet čionykščiai teikia pirmenybę kukurūzams ir pupoms") ir apie mieliausius širdžiai dalykus: arklius ir jų auginimą. Reikalai klostosi neblogai, o taip, neblogai, nors pastarieji keturiasdešimt metų nedžiugino jūros pakrančių feodų ramiais laikais.

- Ar jūsų kraštuose nepadaugėjo veislinių gyvulių? - paklausė Rolandas. Ten, iš kur jis atvyko, mutavusių gyvių gretos kaip reikiant praretėjo.

- Padaugėjo, - sutiko Renfriu ir nepaisydamas bulvių sriubos ėmėsi doroti keptą jautieną. Mėsos gabalus čiupo ranka, užgerdamas juos alumi. - Taip, ponaiti, padaugėjo. Trys iš penkių žirgų gimsta normalūs. Jie netgi gali duoti veislinį prieauglį. Ketvirtasis tinka juodam darbui. Ir tik vienas iš penkių pasirodo šiame pasaulyje su papildomomis kojomis ar laukan išvirtusiais viduriais. Tai puiku, tačiau tenka pripažinti, kad gimstamumo lygis nenumaldomai krenta. Eržilų strypai stovi kaip visada, bet sėkla išsivadėjusi... Atleiskite, mem, - tarstelėjo Renfriu trumpam palinkęs prie Koralos Torin. Ši sausai vyptelėjo (tuo primindama vaikinui Džoną), pamaišė šaukštu sriubą, bet nieko neatsakė. Rančeris ištuštino bokalą alaus, palaimingai sučepsėjo ir ištiesė stiklą padavėjui. Pasipildęs atsargas vėl kreipėsi į Rolandą.

- Dabartinė padėtis nėra pati geriausia, bet ji galėtų būti blogesnė. *Kur kas* blogesnė, jei tas šunsnukis Farsonas pasiektų savo tikslą. - Šį kartą jis nesivargino atsiprašinėdamas Koralos Torin. - Mes privalome būti kaip vienas kumštis, jei norime išgyventi: turtingi ir vargšai, dideli ir maži. - Tada, paantrindamas Lengilui, rančeris tarė: - Jeigu jums ar jūsų draugams ko nors reikia, tiesiog paprašykite.

- Užtektų informacijos, - atsakė Rolandas. - Ir skaičių.

- Teisybė, apskaitininkas be skaičių neišsivers, - sutiko Renfriu griausmingai nusikvatodamas. Korala Torin, įsitaisiusi Rolandui iš kairės, kramsnodama žalias salotas (prie mėsos net neprisilietė), gana abejingai šyptelėjo ir vėl nugramzdino šaukštą į sriubą. Rolandas spėjo, kad moteris nesiskundžia klausa, todėl nebūtų keista, jeigu jos brolis gautų pilną užstalės pokalbio ataskaitą. Arba Raimeris. Gal per anksti spręsti, bet susidaro įspūdis, kad reali feodo valdžia priklauso kancleriui, o šis greičiausiai susičiulbėjo su ponu Džonu.

- Pavyzdžiui, kiek jūs turite jojamųjų arklių, apie kuriuos turėtume pranešti Aljansui? - paklausė Rolandas.

- Kalbate apie visą kiekį, ar mokestinį?

- Visą.

Renfriu padėjo ant stalo bokalą ir mintyse įniko skaičiuoti. Tuo tarpu Rolandas dirstelėjo į kitą stalo pusę ir pamatė, kaip susižvalgė Lengilas su galvijų augintoju Henriu Vertneriu. Jie viską girdėjo. Vaikinui vėl atsigręžus į pašnekovą, jo akis patraukė dar viena smulkmena: Hašas Renfriu buvo įkaušęs, bet ne girtas, kuo jis labai norėjo įtikinti jaunąjį Vilą Diborną.

- Sakote, visą... ne vien tuos arklius, kuriuos esame skolingi Aljansui.

- Taip.

- Ką gi, ponaiti, Frenui priklauso šimtas keturiasdešimt gyvulių, Džonui Kroidonui - maždaug šimtinė. Henris Vertneris laiko keturiasdešimt ir prižiūri dar šešiasdešimt feodo žirgų. Manau, įsivaizduojate, kaip atrodo tie municipaliniai kuinai, pone Dibornai.

Rolandas nusišypsojo.

- Žinoma. Suskilusios kanopos, trumpučiai kaklai, nukarę pilvai, jokio greičio.

Renfriu prapliupo juoktis, pritardamas linksėjo galva, tačiau Rolandas abejojo, ar jam iš tiesų linksma. Paviršiaus ir gelmių vanduo Hambryje tekėdavo skirtingomis kryptimis.

- Mane asmeniškai jau dešimt ar dvyliką metų persekioja nelaimės: smėlėtos akys, smegenų karštinė, kanopų ligos. Kadaise ant Skardžio ganydavosi du šimtai arklių su įdegintomis “Tingiosios Siuzenos” žymėmis; dabar jų liko vos aštuoniasdešimt.

Rolandas linktelėjo.

- Vadinasi, mes kalbame apie keturis šimtus dvidešimt gyvulių.

- O ne, jų yra daugiau, - parodė dantis Renfriu ir nevikriai apsisukęs užkliudė bokalą savo vėjo nugairinta ranka. Nusikeikęs pakėlė

stiklą ir aprėkė sutrikusį padavėją, kuris nepasiskubino pripilti alaus.

- Daugiau? - priminė Rolandas rančeriui, kai šis nusiramino ir puolė tuštinti bokalą.

- Neužmirškite, pone Dibornai, kad šiuose kraštuose mieliau užsiimama žirgų veisimu negu žuvininkyste. Mes su žvejais retsykiais tarpusavyje apsižodžiuojame, bet dauguma iš mūsų laiko vieną kitą žirgelį prie namų arba feodo arklidėse, jei patys negali pasiūlyti gyvuliams stogo virš galvos. Kaip jos vargšas tėvas.

Renfriu pamojo į Siuzeną, įsitaisiusią priešingoje stalo pusėje, už trijų kėdžių nuo Rolando - prie pat mero, sėdinčio garbingiausioje vietoje. Gana keistas išsidėstymas, nes Torino žmona buvo nustumta į tolimąjį galą, tarp Ketberto bei rančerio, su kuriuo dar neteko susipažinti.

Rolandas galėjo suprasti, kodėl tokiam seniui, kaip Torinui, patinka regėti prieš save jauną, akis prikaustantį giminaitės veidelį, tačiau jo elgesys vaikinui pasirodė nepateisinamas. Juk meras viešai įžeidė savo žmoną. Jei Torinui pabodo antrosios pusės šnekos, kodėl tuomet paprasčiausiai nepasodino jos prie kito stalo galo, garbingoje vietoje?

Jie turi savus papročius ir tradicijas, štai ir viskas, o svečios šalies papročiai - ne tavo reikalas. Rūpinkis arklių skaičiumi.

- Tai kiek iš viso arklių yra jūsų žinioje? - pasitikslino jis.

Renfriu pervėrė jaunuolį gudriu žvilgsniu.

- Ar sąžiningas atsakymas man nepakenks, sūneli? Aš visa siela atsidavęs Aljansui - ant mano antkapio bus iškaltas Ekskaliburo kardas* - bet nenorėčiau, kad Hambris ir Medžisas būtų išsunkti.

- To neįvyks, sere. Kaip mes galėtume priversti jus atiduoti savo turtus? Tuo labiau, kad visos mūsų pajėgos sutelktos šiaurėje ir vakaruose prieš gerąjį žmogų.

Apsvarstęs Rolando žodžius rančeris linktelėjo.

- Ar nebūtų geriau, sere, jei vadintumėte mane Vilu?

Nušvitęs Renfriu antrą kartą per vieną vakarą ištiesė delną ir plačiai nusišypsojo, nes Rolandas paspaudė jį abejomis rankomis kaip tikras kaubojus.

- Mes gyvename sunkiais laikais, Vilai, o jie slopina geras manieras. Spėju, kad Medžise atsirastų dar šimtas penkiasdešimt arklių. Turiu galvoje šaunius ristūnus.

*legendinio karaliaus Artūro kardas.

- Kuriuos negėda parodyti kitiems.

Renfriu nurijo didelį gurkšnį alaus ir pliaukštelėjo Rolandui per nugarą.

Nuo stalo galo atsklido juoko pliūpsnis. Matyt Džonas pasakė kažką šmaikštaus. Siuzena kvatojo užvertusi galvą, rankas sunėrusi po safyro vėriniu. Kordelija, sėdinti tarp dukterėčios ir Džono, juokėsi santūriau. O Torinas gageno visa gerkle. Svyravo ant kėdės, kone apimtas konvulsijų, šluostydamas akis su servetėle.

- Žavi mergina, - bemaž pagarbiai ištarė rančeris. Iš kitos pusės, regis, pasigirdo paniekinantis prunkštelėjimas. Rolandas pašnairavo į Kordeliją, tebežaidžiančią su šaukštu, ir vėl nukreipė akis į stalo galą.

- Meras - jos dėdė? Galbūt pusbrolis? - pasiteiravo jaunuolis.

Tai, kas įvyko kitą akimirką, amžiams įsirėžė į jo atmintį. Atrodė, tarsi kažkas būtų išjungęs visus pasaulio garsus ir ištrynęs visas spalvas. Garsus Koralos juokas turėjo pritraukti aplinkinių dėmesį nelyginant triokštelėjusi šaka. Tačiau į ją teatsisuko Renfriu. Iš priešingos stalo pusės atsigręžė dar du rančeriai.

- Jos *dėdė*! - pirmą sykį per vakarą prašneko Korala. - Jos dėdė. Tai bent pokštas, ar ne, Reni?

Užuot atsakęs, Renfriu nustūmė į šalį alaus bokalą ir pagaliau ėmėsi sriubos.

- Jūs mane nustebinote, jaunuoli, labai nustebinote. Gal jūs ir atvykote iš Vidinio pasaulio, tačiau, mano nuomone, jūsų mokytojai suklydo nepateikdami žinių apie *realų* gyvenimą. Dievaži, suklydo. Ji - mero... - Paskutinis žodis, kurio Rolandas nesuprato, veikiausiai egzistavo tiktai vietinėje tarmėje. Regis, *sugoratė* arba *surogatė*.

- Atleiskite? - jo veidą perkreipė šalta, dirbtina šypsena. Pilve nusėdo sunkumas, tarytum punšas, sriubas ir iš mandagumo suvalgytas jautienos gabalėlis būtų virtę akmenų krūva. *Nejau esi tarnaitė*, klausė jis turėdamas galvoje, ar ji darbuojasi padavėja. Gal mergina tikrai *tarnauja*, bet tik ne svetainėje, o asmeniniuose apartamentuose. Staiga Rolandas nusprendė, kad jam visiškai neįdomi žodžio, kurį ištarė mero sesuo, reikšmė.

Stalo galą sudrebino dar viena juoko banga. Siuzena vėl užvertė galvą, jos skruostai švytėjo, akys žaižaravo. Nuo rankos nuslydusi viena suknelės petnešėlė apnuogino švelnią peties duobutę. Rolando širdis pritvinko baimės ir ilgesio, kai, jam bežiūrint, mergina nerūpestingai sugrąžino petnešėlę į vietą.

- Tai reiškia "tyli, rami moteriškaitė", - nejaukiai paaiškino Ren-

friu. - Senoviškas posakis beveik nevartojamas mūsų dienomis...

- Liaukis, Reni, - nutraukė jį Korala Torin ir kreipėsi į Rolandą: - Tas senas kaubojus nenustoja malti mėšlo netgi tada, kai pasitraukia atokiau nuo savo mylimų arklių. *Surogatė* - tai pakaitinė žmona arba... tam tikros rūšies kekšė, kaip sakydavo mano prosenelės laikais. - Kurį laiką ji varstė Siuzeną savo blyškiomis akimis, paskui atsisuko į Rolandą, kuriam nė kiek nepatiko piktdžiugiškas jos žvilgsnis. - Tokiai kekšei tenka mokėti milžinišką sumą. Tokia kekšė būna per brangi paprastam žmogeliui.

- Ji - mero sugulovė? - išspaudė Rolandas pro sustingusias lūpas.

- Aha, - patvirtino Korala. - Deja, mano brolis galės permiegoti su mergina tik po Pjūties, dėl ko jis nuoširdžiai liūdi. Tačiau finansiniai reikalai jau sutvarkyti. Už ją sumokėta, kaip senais gerais laikais. - Korala nutilo ir po pauzės su melancholišku pasitenkinimu pridūrė: - Jos tėvas mirtų iš gėdos sužinojęs, kuo tapo dukra.

- Nemanau, kad mums reikėtų taip griežtai teisti merą, - sutrikusiu, taikdarišku balsu tarė Renfriu.

Nekreipdama dėmesio į rančerį, Korala tyrinėjo žvilgsniu Siuzenos veido bruožus, iškilias jos krūtis, virš pečių besiplaikstančius plaukus. Iš moters lūpų išgaravo ironiška šypsenėlė, jos akyse suspindėjo akivaizdi panieka.

Rolandas suvokė regįs mintyse, kaip kaulėti mero pirštai nutraukia Siuzenos suknelės petnešėles, ropoja nuogais merginos pečiais, šliaužia plaukų gijomis tarsi pilki krabai. Jis nusigręžė į kitą stalo galą, tačiau ten neišvydo nieko gero. Vaikino akys užkliuvo už Olivos Torin, nusiųstos toliau nuo mero, žiūrinčios į besijuokiančią grupelę - į savo vyrą, kuris iškeitė ją į jauną gražią mergaitę ir padovanojo šiai safyrų vėrinį. Palyginti su juo, rubino auskarai tebuvo neskoningi menkniekiai. Moters veidas nespinduliavo Koralos pykčio ir nuožmios paniekos. O gaila. Tuomet būtų lengviau į jį žiūrėti. Oliva tiesiog stebėjo Hartą Toriną nuolankiu, viltingu ir nelaimingu žvilgsniu. Dabar Rolandas suprato, kodėl ji buvo tokia liūdna.

Nuo mero kompanijos vėl atsklido juoko garsai. Raimeriui, sėdinčiam prie kito stalo, mestelėjus šmaikščią - ir ko gero labai taiklią - repliką, prajuko netgi Džonas. Kvatodama Siuzena prispaudė ranką prie krūtinės, tada paėmė servetėlę ir nusivalė ištryškusias ašaras. Kitą jos ranką Torinas uždengė savąja. Mergina atsisuko į Rolandą ir besijuokdama susidūrė su jo akimis. Kažkodėl jaunuolis prisiminė Olivą Torin, nugrūstą prie kito stalo galo, nė neparagavusią sriubos,

prisiminė liūdną jos šypseną ir pagalvojo, kad, jei šiuo metu turėtų revolverį, galbūt paleistų kulką į šaltą, paleistuvišką Siuzenos Delgado širdį.

Ką tu tikiesi apkvailinti, toptelėjo mintis.

Kai vienas iš tarnų padėjo priešais jį lėkštę su žuvies patiekalu, Rolandas pamanė, kad anksčiau niekada gyvenime nejautė tokio pasibjaurėjimo maistu... tačiau jis *valgys* ir prisivers apmąstyti klausimus, kuriuos sukėlė pokalbis su Hašu Renfriu iš "Tingiosios Siuzenos" rančos. Jis prisimins savo tėvo veidą.

Taip, labai gerai prisiminsiu. Tik gaila, kad negaliu užmiršti kito veido, po kuriuo kabo safyro vėrinys.

10

Pietūs tęsėsi visą amžinybę, tačiau tuo pokylis dar nesibaigė. Tarnai išnešė iš pagrindinės salės stalą su punšo dubeniais; svečiai atplūdo iš svetainės ir, vadovaujami energingo raudonplaukio vyruko, kurį Ketbertas vėliau praminė mero Torino linksmybių ministru, susibūrė į du gretutinius ratus.

Norint sustatyti krizenančius svečius į poras, teko kaip reikiant pavargti (Rolandas matė, kad trys ketvirtadaliai jų buvo neblogai įkaušę). Gitaristui užgrojus kažkokią paprastą melodiją, žmonių ratai ėmė suktis skirtingomis kryptimis. Visi laikėsi už rankų, kol muzika akimirkai nutilo. Toji pora, kuri labiausiai priartėjo vienas prie kito, turėjo šokti moterų rato viduryje, pritariant kitų plojimams ir džiugiems šūksniams.

Muzikantų grupelės vadovas puikiai žinojo šią visų mylimą tradiciją, todėl liepdavo savo *muchachos** liautis grojus tuo momentu, kai susiburdavo pačios juokingiausios poros: aukšta moteris - mažas vyras, stora moteris - liesas vyras, sena moteris - jaunas vyras (Ketberto partnerė savo amžiumi niekuo nenusileido jo senelei, ir vaikinui teko šokti su ja, klausantis aplinkinių aikčiojimo bei kikenimo).

Staiga, Rolandui pamanius, jog tie idiotiški šokiai niekada nesibaigs, muzika nutilo, ir jis pamatė stovįs prieš Siuzeną Delgado.

Kurį laiką jaunuolis tegalėjo spoksoti į ją jausdamas, kad iš akiduobių tuojau iššoks akys, neįstengdamas pakrutinti sumedėjusių kojų. Paskui ji pakėlė rankas, gitaristai užgrojo, žmonės ėmė ploti (įskaitant merą Toriną bei budrų, šykščiai besišypsantį Eldredą Džoną), ir jiedu pradėjo šokti.

Po pirmojo pirueto (jo kojos, nors ir sustingusios, judėjo grakščiai

*Muchachos (isp.) – vaikinai.

bei tiksliai) Rolandui pasirodė, kad jo kūnas tapo stiklinis. Paskui vaikinas prisilietė prie šiugždančios Siuzenos suknelės, ir jį vėl užliejo žmogiškos emocijos.

Vieną sekundės dalį Siuzena prisiglaudė prie šokių partnerio ir prabilusi pakuteno jo ausį savo alsavimu. Įdomu, ar moteris gali išvesti vyrą iš proto tiesiogine žodžio prasme? Iki šio vakaro jis nebūtų tuo patikėjęs, bet nūnai viskas pasikeitė.

- Ačiū, kad elgeisi apdairiai ir padoriai, - sušnibždėjo ji.

Rolandas truputį atsitraukė, apsuko Siuzeną ratu, priglaudęs ranką prie jos liemens - delnu jausdamas šilko vėsą, pirštais liesdamas šiltą odą. Jos kojos sinchroniškai kartojo partnerio judesius. Mergina nė kiek nesibaimino, kad sunkūs Rolando batai nuspaus elegantiškus jos batelius.

- Aš moku apdairiai elgtis, panele, - atsakė jis. - Kalbant apie padorumą... stebiuosi, kad jūs žinote šitą žodį.

Siuzena pažvelgė į šaltą jaunuolio veidą, ir jos šypsena ištirpo užleisdama vietą pykčio išraiškai. Akyse šmėkštelėjo nuoskauda, tarytum jis būtų tvojęs merginai antausį. Vienu metu Rolandas pajuto džiaugsmą ir liūdesį.

- Kodėl tu taip šneki? - sukuždėjo Siuzena.

Muzika nutilo, jam nespėjus atšauti... tiesa, Rolandas neįsivaizdavo, ką būtų atsakęs. Ji atliko reveransą, vaikinas nusilenkė, aplinkiniams linksmai plojant ir švilpiant. Abiem sugrįžus į savo vietas, vėl suskambėjo gitaros stygos. Rolandas pajuto, kad jo rankas kažkas sugniaužė. Ratas vėl ėmė suktis.

Juokai. Šūksniai. Ritmiškas trepsėjimas. Kažin kur už nugaros tą patį darė Siuzena. Jam nedavė ramybės vienas klausimas: ar mergina taip pat, kaip ir jis, geidžia ištrūkti iš mero namų į tamsą, kur būtų galima nusimesti linksmybių kaukę ir apnuoginti tikrą, nuo meilės įkaitusį veidą?

VI skyrius
ŠIMIS

1

Maždaug dešimtą valandą trijulė iš vidinių feodų mandagiai atsisveikino su "Jūros pakrantės" šeimininkais ir pranyko kvapnioje vasaros naktyje. Kordelija Delgado, tuo momentu stovėjusi šalia Henrio

Vertnerio, feodo galvijų augintojo, pastebėjo, kad jie greičiausiai pavargo. Nusijuokęs Vertneris tarmiškai atsakė:

- Ne-e, mem, tokio amžiaus vaikinukai primena žiurkes, po liūties šmirinėjančias malkų rietuvėje. Jie nežino, ką reiškia nuovargis. Prabėgs ne viena valanda, kol "K juostos" gultai juos pamatys.

Netrukus didžiąją salę paliko ir Oliva Torin, kuri skundėsi galvos skausmu. Išblyškęs veidas bylojo, kad ji nemelavo.

Prieš vienuoliktą meras, kancleris, vyriausias naujai įsteigtos apsaugos tarnybos vadas persikraustė į Torino kabinetą kartu su likusiais svečiais (vien tik rančeriais, Arklininkų Asociacijos nariais). Jų pokalbis buvo trumpas, bet dalykiškas. Kai kurie rančeriai teigė jaučią palengvėjimą, kad Aljanso pasiuntiniai tokie jauni. Eldredas Džonas nieko į tai neatsakė. Tiesiog apžiūrinėjo savo baltus ilgus pirštus ir sausai šypsojosi.

Laikrodžiui dar neišmušus dvyliktos valandos, Siuzena jau buvo grįžusi namo ir pasiruošusi eiti miegoti. Bent tiek gerai, kad nereikėjo jaudintis dėl safyro vėrinio. Feodui priklausantis papuošalas liko seife, mero namuose, ir visiškai nesvarbu, ką mano tas pasipūtėlis ponas Dibornas. Meras Torinas (mergina negalėjo priversti savęs vadinti senį Hartu, nors jis labai to prašė... netgi mintyse negalėjo) pats nuėmė nuo jos vėrinį. Priimamosios salės koridoriuje, prie gobeleno, vaizduojančio, kaip Arturas Eldas traukia iš piramidės įkalintą kardą. Beje, Torinas nepraleido progos pabučiuoti ją į lūpas ir čiuptelėti už krūtų, tos kūno dalies, kuri buvo labiausiai apnuoginta visą iki begalybės nusitęsusį vakarą.

- Aš liepsnoju aistra laukdamas Pjūties, - melodramatiškai sušnibždėjo jis iškvėpdamas merginai į veidą brendžio tvaiką. - Kiekviena vasaros diena atrodo kaip metai.

Dabar, savo kambaryje šukuodama plaukus ir žvelgdama į dylantį mėnulį, Siuzena galvojo, kad niekada gyvenime dar nejautė tokio pykčio: ji siuto ant Torino, tetos Kordos, *niršo* ant veidmainio pižono Vilo Diborno, bet labiausiai rūstavo ant savęs.

"Bet kokioje situacijoje įmanoma pasirinkti tris išeitis, dukrele, - kartą pasakė tėvas. - Gali nuspręsti ko nors griebtis, gali nuspręsti nieko nesiimti... ir gali nepriimti jokio sprendimo". Pastaroji išeitis nieko gero neduoda, tvirtino tėvas. Ją pasirenka tiktai silpnavaliai ir kvailiai. Siuzena pažadėjo sau, kad su ja nieko panašaus neatsitiks... ir vis dėlto leido sau įklimpti į tokią pasibjaurėtiną padėtį. Ji pakliuvo į aklagatvį, kupiną purvo ir aštrių akmens riedulių.

***

Savuosiuose apartamentuose, mero dvare (ji nemiegojo Harto kambaryje jau dešimt metų, o vienoje lovoje - penkis), Oliva Torin taip pat žiūrėjo į mėnulį, apsirengusi naktinius marškinius, pasiūtus iš paprastos baltos medvilnės. Likusi viena šioje saugioje vietelėje ji verkė... bet neilgai. Ašaroms išsekus, moteris pasijuto tuščia tarsi negyvas sudžiūvęs medis.

Blogiausia tai, kad Hartas nesuprato žemináş ne tik ją. Visą vakarą išdidžiai staipėsi (sulig menkiausia galimybę žvilgčiojo į panelės Delgado iškirptę) ir nė nepastebėjo, kaip žmonės iš jo šaiposi - įskaitant ir kanclerį. Jie, žinoma, užsičiaups, kai mergina grįš pas tetą su išsipūtusiu pilvu, tačiau ragana pasirūpino atitolinti šiuos įvykius. Visgi labiausiai žemino suvokimas, kad ji, Oliva, Džono Heiverčio duktė, tebemylėjo savo vyrą. Tuščiagarbį, išpuikusį savimylą.

Nerimą kėlė ne vien Harto susižavėjimas jaunu veideliu. Oliva neabejojo, kad už jo nugaros rezgamos kažkokios intrigos, veikiausiai pavojingos ir užtrauksiančios gėdą. Hartas ne daug ką apie tai išmanė, žinojo tiek, kiek *leido* Kimba Raimeris ir kraupusis luošys.

Anksčiau, ne taip jau seniai, jos vyras nebūtų suteikęs Raimeriui progos vedžioti save už nosies; vos pažiūrėjęs į Eldredą Džoną ir jo bendražygius, būtų išsiuntęs juos į vakarus. Bet dabar jį apsvaigino pilkos panelės Delgado akys, iškili krūtinė ir plokščias pilvukas.

Oliva išjungė lempą, užpūtė tebežėruojančias liepsneles ir griuvo ant lovos, kur pragulėjo nesudėdama bluosto iki aušros...

Pirmą nakties didžiojoje mero dvaro salėje ir svetainėje neliko nė gyvos dvasios, išskyrus ketvertą valytojų, kurios tyliai plušėjo, stebimos erzinančio Eldredo Džono žvilgsnio. Kai viena jų kilstelėjo galvą ir pamatė, kad vyras dingo nuo palangės, kur ilgą laiką sėdėjo rūkydamas, ji perdavė džiugią žinią kitoms, ir visos truputį atsipalaidavo. Tačiau nepradėjo dainuoti ir juoktis bijodamos, kad *Il spectro**, žmogus su karsto tatuiruote, nebūtų paprasčiausiai pasislėpęs šešėliuose. Gali būti, jog vyriškis nenuleidžia nuo jų savo skvarbių akių.

Antrą nakties iš dvaro pasišalino ir valytojos. Tokią valandą Gileade rengiamuose pokyliuose linksmybės tepasiekdavo aukščiausią tašką, tačiau Gileadas buvo toli, ne šiaip kitame feode, o beveik kitame pasaulyje. Tuo tarpu Išorinėje Arkoje netgi aukštuomenė anksti guldavosi į lovas.

Užtat "Klajūnų pastogėje", kur aukštuomenės atstovai nedrįsdavo kišti nosies, po nemirksinčiomis Nutrūktgalvio akimis įsismarkavę šėliojo paprasti žmogeliai.

---

*Il spectro - prižiūrėtojas (isp.).

2

Viename užeigos kampe "Stebėk mane" žaidė žvejai, tebemūvintys aukštus guminius batus su atverčiamais kraštais. Jiems iš dešinės dunksojo tuščias pokerio stalas, kairėje rėkavo gerklingi vyrai - daugiausiai, kaubojai, - apspitę "Šėtono alėją", vėpsodami, kaip velvetiniu nuolydžiu ritasi kauliukai. Kitame kambario gale Šebas Makerdis barškino ant pianino bugi-vugi melodiją, jo pirštai įnirtingai lakstė klavišais, nuo kaklo ir išblyškusio veido žliaugė prakaitas. Už jo, ant kėdės stypčiojo girta Gražuolė, kratydama savo milžinišką užpakalį ir maurodama iš visų plaučių:

- *Ateik pas mane, mažuti, vištyčių yra daržinėj. Kokioj daržinėj, kieno daržinėj? Mano daržinėj! Ateik pas mane mažuti, griebk jautį už ragų...*

Stabtelėjęs prie pianino, laikydamas rankose "kupranugario" kibirą, Šimis plačiai išsišiepė ir pabandė pritarti. Gražuolė įspyrė jam vidury žodžio, ir vaikinukas patraukė tolyn kvaksėdamas savo keistoku, šaižiu, bet ne atgrasiu juoku.

Prie sienos būriavosi smiginio gerbėjai. Vienoje iš kabinų kekšė, besitituluojanti grafiene Džilijana iš Viršutinio Kilijano (karališkojo kraujo ypata, išvaryta iš Garlano, ne šiaip kokia nuskurėlė, štai taip), sugebėjo vienu metu smaukyti dviems klientams ir rūkyti pypkę. Prie baro gėrė visa eilė rinktinių valkatų, kietuolių, dykinėtojų, kaubojų, arklininkų, važnyčiotojų, račių, stalių, galvijų augintojų, žvejų, valčių vairininkų...

Pačiame baro gale stovėjo du vyrai. Niekas nemėgino prie porelės prisijungti, ir ne vien todėl, kad iš jų dėklų grėsmingai kyšojo revolverių rankenos. Šaulių ginklų retai pasitaikydavo Medžise, bet jie nekėlė didelės baimės. Tačiau, sprendžiant iš niaurios tųdviejų išvaizdos, vyrukai visą dieną praleido sunkiai plušėdami, ko jiems ne itin norėjosi daryti... ir dabar ieškojo menkiausios dingsties, kad galėtų įsivelti į peštynes, praskaidrinti vakarą išsiųsdami anapilin kokios nors naujai iškeptos našlės vyrą.

Barmenas Stenlis statė jiems vieną viskio stiklą po kito, nebandydamas užmegzti pokalbio ar bent tarstelėti kažką panašaus į: "Karšta dienelė, ponai, ar ne?" Nuo jų trenkė prakaitu, rankos buvo išteptiotos pušų derva, bet ne tiek, kad barmenas neįžiūrėtų ištatuiruotų karstų. Laimei, aplinkui nesisukinėja jų draugas, šlubas senis su mergiotiškais plaukais. Stenlio manymu, iš trijų didžiųjų karstų medžioto-

jų, Džonas kėlė didžiausią grėsmę, nors šitie du taip pat galėjo prikrėsti šunybių, todėl patartina laikytis nuo jų atokiau. Jei pasiseks, niekas nenukentės: porelė atrodė pernelyg išsekusi, kad užsisėdėtų iki vėlumos.

Reinoldsas ir Depeipas išties jautėsi nusivarę nuo kojų - kiaurą dieną prabuvę Citge, jie užvertė ant tuščių plieninių cisternų su absurdiškais užrašais (TEXACO, CITGO, SUNOCO, EXXON) gal kokį milijardą pušų šakų - bet vyrai nesiruošė išgerti kelių stiklelių ir griūti į lovą. Depeipas ko gero nebūtų atsisakęs tokio sumanymo, jeigu jam draugiją palaikytų jos malonybė. Deja, jaunoji gražuolė (tikrasis vardas: Gerta Mogins) buvo išsiųsta porai naktų pasidarbuoti rančoje.

- Gal net savaitei, jei gerai užmokės, - piktai suurzgė Depeipas ir pasitaisė smunkančius akinius.

- Dėk ant jos skersą, - burbtelėjo Reinoldsas.

- Jei galėčiau, ne tik uždėčiau, bet ir įkiščiau.

- Siūlyčiau ko nors krimstelėti, jeigu jau siūlo nemokamus užkandžius. - Reinoldsas pamojo į kitą baro kampą, kur ką tik pasirodė skardinis dubenėlis su garuojančiais moliuskais. - Norėsi?

- Jie panašūs į snarglius ir tokie pat glitūs. Verčiau atnešk man keptos jautienos.

- Kaip pasakysi, partneri. - Reinoldsui žirgliojant į baro galą, žmonės plačiai prasiskirdavo leisdami praeiti, bijodami net prisiliesti prie jo apsiausto su šilkiniu pamušalu.

Depeipas, kurį dar labiau prislėgė mintys apie jos malonybę, “Pianino” rančoje godžiai laižančią kaubojų pimpalus, išmaukė savo gėrimą, susiraukė užuodęs pušų dervos smarvę, trenkiančią nuo rankų, ir ištiesė stiklą link Stenlio Ruizo.

- Pripilk, šunie!

Nuo Depeipo riksmo pašoko piemuo, nugara ir alkūnėmis remiantis barą. Būtent tada prasidėjo visos bėdos.

Pro šalį žingsniavo Šimis, abejomis rankomis įsikibęs į “kupranugario” kibirą. “Pastogei” ištuštėjus, jis privalėdavo apkuopti smuklę. Iki tol vaikinukas vaikščiodavo aplinkui, išversdamas į kibirą neišgertą stiklinių turinį. Vėliau tą kokteilį suliedavo į ąsotį, kurį Stenlis laikė už baro. Užrašas ant ąsočio kuo puikiausiai tiko ten supiltam mišiniui - KUPRANUGARIO MYŽALAI. Dviguba gėralo porcija tekainuodavo tris variokus. Jį maukdavo tik patys skurdžiausi arba neišrankiausi, tačiau per vakarą netrukdavo nei vienų, nei kitų. Dažniausiai

Stenlio ąsotis ištuštėdavo iki paskutinio lašelio. Jei ne... ką gi, tuomet reikėdavo lukteleti kito vakaro, kai vėl atsirasdavo kvaišų, norinčių pigiai numalšinti troškulį.

Bet šį kartą Šimiui nepavyko nusigauti iki "Kupranugario myžalų". Jis užkliuvo už kojos, kurią ištiesė Depeipo riaumojimo išgąsdintas piemuo, ir suklupo ant grindų, išspausdamas nuostabos kupiną šūksnį. Kibiro turinys išsiliejo ant žemės ir paklusdamas Pirmajam Šėtono Piktdžiugos Dėsniui (jei gresia nelaimė, nuo jos nepaspruksi) aptaškė Rojų Depeipą, nuo kelių iki kulnų akis graužiančiu kokteiliu iš alaus, grafos ir baltojo žaibo.

Prie baro nutykus pokalbiams, užsičiaupė ir vyrai prie kauliukų stalo. Atsisukęs Šebas pamatė, kad Šimis klūpo priešais vieną iš Džono vyrų, ir nustojo groti. Užsimerkusi, visa širdimi atsidavusi dainai, Gražuolė spėjo sugiedoti dar kelias eilutes, kol pajuto užeigoje įsitvyrojusią tylą. Ji užsikirto ir pramerkė akis. Paprastai tokia tyla reikšdavo, kad netrukus kažkam teks atsisveikinti su gyvenimu, ir storoji kekšė nenorėjo praleisti kvapą gniaužiančio spektaklio.

Sustingęs Depeipas užuodė kylančio alkoholio garus. Smarvė jam nepasirodė bjauri. Šiaip ar taip, nieko nėra šlykštesnio už pušų dervos dvoką. Jo nejaudino prie kojų prilipusios drėgnos kelnės. Susierzinimas apimtų tik tuo atveju, jei gyvybės sultys sutekėtų į aulinius, tačiau to neįvyko.

Vyro ranka nusileido ant revolverio buožės. Dėkui dievams, pagaliau atsirado proga išmesti iš galvos mintis apie lipnias rankas bei pražuvėlę kekšytę. Ir, žinoma, mažumėle pasilinksminti.

Smuklėje pakibo mirtina tyla. Stenlis pasistiebė kaip kareivis, nervingai timpčiodamas petnešas. Iš kito galo, neslėpdamas susidomėjimo, į savo partnerį pažvelgė Reinoldsas. Čiupęs moliuską iš garuojančio dubenėlio, jis sutraiškė kiautą į baro kampą nelyginant virto kiaušinio lukštą. Prie Depeipo kojų klūpantis Šimis pakėlė juodaplaukę galvą ir įsmeigęs į karstų medžiotoją savo didžiules, išgąsčio sklidinas akis, pamėgino nusišypsoti.

- Na, vyruti, - pratarė Depeipas, - tu mane apliejai.

- Atleisk, dički, aš suklupau. - Šimis mostelėjo ranka sau už nugaros. Nuo pirštų nuvarvėjo keletas "kupranugario myžalų" lašelių. Kažkas nervingai atsikrenkštė. Visų žvilgsniai nukrypo į nelaimėlį, ne laiku pasipainiojusį Depeipui po kojomis. Tyloje tesigirdėjo lapus šiurenančio vėjo dvelksmas ir už dviejų mylių Hambrio Rago uolas skalaujančių bangų mūša.

- Nusišneki, po velnių, - įsiterpė piemuo, atšokęs nuo baro. - Niekas nekaltas, prakeiktas stuobry, jog tu esi kerėpla.

- Man nerūpi, *kaip* tai atsitiko, - pareiškė Depeipas aiškiai suvokdamas, kad žiūrovai laukia šaunaus reginio. Ponas R. B. Depeipas pasistengs suteikti jiems malonumą.

Trūktelėjęs velveto kelnes aukštyn, jis parodė savo aulinių galus, drėgnus ir spindinčius.

- Ar matai, ką tu padarei mano batams?

Šimis neatitraukė akių nuo jo veido tirtėdamas iš baimės, idiotiškai šypsodamasis.

Stenlis Ruizas nutarė, kad reikėtų bent pamėginti išsklaidyti įtampą. Jis pažinojo Doloresą Šimer, berniuko motiną, gal net pats prisidėjo prie vaikio gimimo. Kad ir kaip ten būtų, jam patiko Šimis, geraširdis kvailelis, kuris negėrė nė lašo alkoholio, sąžiningai atlikdavo savo darbą, ir net šalčiausią žiemos dieną galėjo apdovanoti tave šypsena. Šio talento stokodavo netgi normalūs žmonės.

- Pone Depeipai, - prabilo jis pagarbiu balsu, žengdamas į priekį vieną žingsnį. - Aš labai atsiprašau dėl to, kas įvyko. Jūs galėtumėte nemokamai vaišintis gėrimais visą vakarą, jei tik užmirštume tą nelemtą reika...

Depeipas sureagavo akimoju, bemaž niekas nespėjo pamatyti jo rankos judesio, tačiau "pastogės" lankytojų tai nenustebino; Džono bendražygiai *privalo* pasižymėti žaibišku greičiu. Juos pribloškė kas kita: *vyrukas net neatsigręžė, kad aptiktų taikinį.* Jam užteko barmeno balso.

Išsitraukęs revolverį, Depeipas plačiu lanku užsimojo ir trenkė Stenliui Ruizui tiesiai į burną. Smūgis sukruvino lūpas, išbarškino tris dantis. Kraujas aptaškė galinės sienos veidrodį. Pora lašų papuošė kairįjį Nutrūktgalvio snukį. Stenlis suspigo, užsidengė delnais veidą ir susvirduliavęs atsitrenkė į lentynas. Tyloje ypač garsiai sužvangėjo buteliai.

Reinoldsas sutraiškė dar vieno moliusko kiautą ir pakerėtas nužvelgė savo bendražygį. Tai bent komedija!

Depeipas kreipėsi į klūpantį Šimį:

- Nuvalyk batus.

Apkvaišusio berniuko veide nušvito palengvėjimas. Nuvalyti batus! Žinoma! Su malonumu! Tučtuojau! Jis iškrapštė iš kišenės skudurėlį. Gana švarų. Bent jau nelabai purviną.

- Ne, - kantriai lyg mokytojas ištarė Depeipas. Šimis nudelbė jį

sutrikusiu žvilgsniu. - Patrauk tą skarmalą toliau nuo mano akių. Nenoriu į jį net žiūrėti.

Šimis įgrūdo skudurą atgal į kišenę.

- Nulaižyk juos, - tokiu pat ramiu balsu įsakė Depeipas. - Štai, ko aš noriu. Laižysi batus, kol šie išdžiūs ir taip sublizgės, kad pamatysi juose savo beždžionišką fizionomiją.

Šimis dvejojo tarsi nesuvokdamas, ko reikia tam žmogui. Arba mėgindamas suvirškinti išgirstus žodžius.

- Tavim dėtas, daryčiau, kas liepta, - prašneko Rėksnys Kalahanas, saugiai pasislėpęs už pianino. - Jei trokšti dar sykį pamatyti saulę, nesiginčyk.

Depeipas nusprendė, kad silpnapročiui vis vien nelemta išvysti saulėtekio, tik ne *šitame* pasaulyje, tačiau savo minčių neištarė garsiai. Didžiajam karstų medžiotojui dar niekas nelaižė batų, todėl jam magėjo tai patirti. Jei nauji pojūčiai patiks - jei sužadins geismą, - galima bus pakartoti eksperimentą su jos malonybe.

- Ar aš privalau? - Šimio akys paplūdo ašaromis. - Ar negaliu tiesiog atsiprašyti ir gerai juos nuvalyti?

- *Laižyk*, avigalvi, - atrėžė Depeipas.

Šimio plaukai užkrito ant kaktos. Liežuvis praskyrė lūpas. Kai jis palenkė galvą, ant Depeipo batų kaptelėjo pirmosios ašaros.

- Liaukitės, liaukitės, liaukitės! - nuaidėjo balsas, privertęs visus pašokti iš vietos. Ne todėl, kad balsas perskrodė tylą, ir ne todėl, kad jį persmelkė pyktis. Žiūrovus pribloškė pasigirdusios linksmos gaidelės. - Negaliu į tai žiūrėti. Ne, jokiu būdu. Norėčiau, bet negaliu. Kaip nehigieniška! Kas žino, kokią ligą įmanoma taip pasigauti? Sveikas mano protas klykia iš pasibaisėjimo! Spiegia lyg skerdžiamas!

Tarpduryje stypsojo idiotiškos ir potencialiai pavojingos tirados autorius, vidutinio ūgio jaunuolis su atsmaukta plačiabryle skrybėle, iš po kurios kyšojo rudų plaukų sruogos. Depeipas pagalvojo, kad žodis “jaunuolis” šioje vietoje netinka. Per skambiai pasakyta. Tai paprasčiausias vaikas, ant kaklo pasikabinęs - dievai žino kodėl - paukščio kaukolę, tarsi milžinišką papuošalą. Šį prilaikė grandinė, perverta per tuščias akiduobes. Rankose jis gniaužė ne ginklą (*iš kur toks pienburnis galėtų gauti pistoletą?*), o suknistą timpą. Depeipas nusikvatojo.

Vaikis taip pat prajuko ir linktelėjo galva tarytum suprasdamas, kaip absurdiškai jis atrodo. Juokas užkrėtė ir kitus. Ant kėdės tebestovinti Gražuolė suprunkštė ir nedelsiant užspaudė delnais burną.

- Tokiam mažvaikiui nėra ką čia veikti. - Kumštyje sugniaužtas penkiakulkis Depeipo revolveris vis dar ilsėjosi ant baro. Nuo taikiklio varvėjo Stenlio Ruizo kraujo lašai. Nepakeldamas rankos nuo kietmedžio, Depeipas truputį pakreipė ginklo vamzdį. - Berniukai, kurie lankosi tokiose vietose, išmoksta blogų dalykų. Arba miršta jauni. Duodu tau vieną progą išsigelbėti. Nešdinkis velniop.

- Ačiū, sere, už suteiktą galimybę, - nuoširdžiai padėkojo berniukas... bet nepajudėjo nuo tarpdurio. Kaip ir anksčiau, laikė įtempęs elastinę laidyklės gumą. Depeipui nesisekė įžiūrėti, kas blizga jo pirštuose. Berods, metalinis rutuliukas.

- Ko lauki? - suurzgė Depeipas. Mažius jį suerzino.

- Žinau, sere, kad nervinu jus kaip rakštis, įsmigusi į sprandą, kaip suvešėjęs hemorojus arba balzganas lašelis, pakibęs ant dilgsinčio pimpalo galiuko. Jei neprieštarausite, mano brangus drauge, norėčiau, kad prieš jus klūpantis vaikinas atsiprašytų, su skudurėliu iki blizgesio nušluostytų jūsų batus ir išsaugotų savo gyvybę.

Nuo kortų stalų atvilnijo pritarimo murmesys. Tie garsai visiškai nepatiko Depeipui, todėl jis nedelsė apsispręsdamas. Berniukas mirs - bus nubaustas už savo įžūlumą. Nevėkšla, apipylęs pamazgomis jo batus, akivaizdžiai stokoja proto. O prakeiktas vaikigalis tėra paprasčiausias akiplėša, kuris mano esąs labai šmaikštus.

Akies krašteliu Depeipas pamatė, kaip Reinoldsas apeina mažių iš šono. Tyliai nelyginant šešėlis. Malonu, kad partneris nutarė padėti, bet vargu ar teks įdėti daug pastangų, norint susidoroti su mėgėju pašaudyti iš timpos.

- Berneli, tu padarei didelę klaidą, - švelniai pratarė jis. - Aš tikrai manau... - laidyklės gumą spaudžianti ranka šiek tiek nusileido žemyn... o gal Depeipui tik pasivaideno? Šiaip ar taip, jis ėmėsi darbo.

3

Apie tai, kas atsitiko vėliau, Hambrio gyventojai kalbėjo daugelį metų. Šnekos nenutilo netgi prabėgus trims dešimtmečiams nuo tada, kai žlugo Gileadas ir Aljansas. Po tiek laiko atsirado maždaug penki šimtai senbuvių, tvirtinusių, jog tą vakarą jie gėrė alų "pastogėje" ir viską regėjo savo akimis.

Depeipas buvo jaunas ir greitas tarsi gyvatė, tačiau šie privalumai nepadėjo jam iššauti į Ketbertą Olgudą. Pirštams atleidus elastinę gumą, pasigirdo pliaukštelėjimas, metalinis kamuoliukas perskro-

dė tabako dūmų pritvinkusią smuklę it kreidos gabalėlis, nubrėžęs lentoje baltą liniją, ir Depeipas suriko. Jo revolveris nusirideno ant grindų, ir kažkieno koja teikėsi paspirti ginklą tolyn (niekas nedrįso pripažinti atlikęs tokį žygdarbį, kol Hambryje blaškėsi didieji karstų medžiotojai, tačiau, jiems dingus, didvyrių skaičius išaugo mažiausiai iki šimto). Nepaliaujamai kaukdamas - jis nepakentė skausmo - Depeipas kilstelėjo sukruvintą ranką ir išsprogino į ją akis. Tiesą sakant, vyrukui pasisekė. Ketberto šūvis sutraiškė smiliaus galiuką ir nuplėšė nagą. Truputį žemiau, ir Depeipas būtų galėjęs pūsti dūmų ratilus pro skylę, išgręžtą delne.

Tuo tarpu Ketbertas vėl užtaisė laidyklę ir įtempė gumą.

- Taigi, gerasis sere, jei malonėtumėte skirti man dėmesį...

- Negaliu kalbėti jo vardu, - nuaidėjo už nugaros Reinoldso balsas, - bet mano dėmesį tau pavyko prikaustyti, partneri. Velniai žino, ar tu tikrai moki šaudyti tuo sumautu ginklu, ar tau tiesiog nusišypsojo akla sėkmė, bet dabar patarčiau nusiraminti. Padėk timpą ant stalo, kad ją matyčiau.

- Ach, mane apakino ir išdavė jaunatviškos patirties stygius, - liūdnai atsiduso Ketbertas.

- Nežinau ar tau stinga patirties, bet tu išties privalėjai būti apdairesnis, - sutiko Reinoldsas. Stovėdamas Ketbertui iš kairės jis ištiesė ranką, ir vaikinas pajuto, kaip prie pakaušio prigludo šaltas revolverio vamzdis. Reinoldsui atlaužus gaiduką, šis griausmingai pokštelėjo mirtinoje "pastogės" tyloje. - Dabar nuleisk timpą.

- Gerasis sere, su didžiu gailesčiu esu priverstas atmesti jūsų pasiūlymą.

- *Ką?*

- Suprantate, šiuo metu aš taikausi į jūsų malonaus draugo galvą... - pradėjo Ketbertas. Depeipui nejaukiai pasimuisčius, vaikinas griežtai ir visiškai nejuokaudamas užstaugė: - *Stovėk ramiai! Dar kartą pajudėsi, ir tu - lavonas!*

Sustingęs Depeipas priglaudė kruviną ranką prie savo marškinių, išterliotų pušų derva. Pirmą kartą jis atrodė išsigandęs, ir pirmą kartą šią naktį - tiksliau sakant, pirmą kartą nuo tada, kai prisijungė prie Džono draugijos - Reinoldsas pajuto, jog padėtis tampa nekontroliuojama... ar gali taip būti? Juk jis užslinko šmaikštuoliui už nugaros, nutaikė revolverį į vaikiščio pakaušį ir netrukus *nuspaus* gaiduką.

Pritildęs balsą Ketbertas žaismingai pratęsė:

- Jei mane nupilsite, paleisiu rutuliuką, ir jūsų draugui teks pakratyti kojas.

- Netikiu, - atšovė Reinoldsas su pasibjaurėjimu klausydamasis savo paties balso, kuriame skambėjo abejonės. - Nė vienas žmogus nemoka taip šaudyti.

- Tegul nusprendžia jūsų bičiulis, gerai? - Ketbertas linksmai šūktelėjo: - Ei, pone Akiniuoti! Ar pageidautumėte, kad jūsų sėbras mane nukeptų?

- Ne! - šaižiai, kone paniškai suspigo Depeipas. - Ne, Klėjau! Nešauk!

- Vadinasi, lygiosios, - išsprūdo Reinoldsui. Nuostabą pakeitė siaubas, kai jis staiga pajuto prie savo gerklės nuslystantį didžiulį peilį, kuris įsirėžė į švelnią odelę virš Adomo obuolio.

- Anaiptol, - tyliai paprieštaravo Alenas. - Nuleisk ginklą, drauguži, antraip aš perpjausiu tau gerklę.

4

Visiškai atsitiktinai pasirodęs prie "pastogės", Džonas sustojo už durų ir kurį laiką su šypsena stebėjo spektaklį. Vėliau jo veido išraišką perkreipė panieka, ir galiausiai - siaubas. Iš pradžių vienas Aljanso pienburnių susitvarkė su Depeipu; kai Reinoldas prispaudė jį prie sienos, lyg iš niekur išdygęs antras vaikinukas su apvaliu veidu ir plačiais medkirčio pečiais pasiūlė Klėjui susidraugauti su aštriabriauniu peiliu. Abu - vaikigaliai, neturintys nė penkiolikos metelių, be pistoletų. Nepakartojama. Vaizdas būtų šaunesnis už keliaujančio cirko vaidinimą, jei ne problemos, kurios gali iškilti, nepakreipus įvykių reikiama linkme. Kaip jie užbaigs pradėtus darbus, jei paaiškėjo, kad jo galvažudžiai bijo vaikų, o ne atvirkščiai?

Tu spėtum sustabdyti kraujo praliejimą. Jei tik nori. Ar išties nori?

Džonas linktelėjo galva, mintyse teigiamai atsakęs į šį klausimą. Jie galėtų laimėti susirėmimą, jei imtųsi atitinkamų priemonių. Senis taip pat nusprendė, kad Aljanso vaikiščiams nelemta išvykti iš Medžiso feodo gyviems, nebent jiems nusišypsotų laimė.

Kur dingo trečiasis? Dibornas?

Geras klausimas. *Svarbus* klausimas. Būtų gėda, jeigu jis atsidurtų panašioje padėtyje, kaip Rojus su Klėjumi. Tetrūksta jiems viešo pažeminimo.

Dibornas nesėdėjo bare, tai faktas. Džonas apsisuko ant kulno, nužvelgdamas Pietinę Pagrindinę gatvę abejomis kryptimis. Spindint Bučinių mėnuliui (nuo pilnaties tepraėjo dvi naktys), lauke buvo švie-

su kaip dieną. Tiek gatvėje, tiek prie Hambrio parduotuvės tuščia tarsi kapinėse. Krautuvėlės prieangyje stovėjo eilė totemų, vaizduojančių Spindulio sergėtojus: Lokį, Vėžlį, Žuvį, Liūtą, Šikšnosparnį ir Vilką. Septynis iš dvylikos, tviskančius it marmuras mėnulio šviesoje ir traukiančius mažų vaikučių akį. Tačiau nesimato jokių žmonių. Gerai. Puiku.

Džonas įsižiūrėjo į tamsų skersgatvį, besisprauždžiantį tarp parduotuvės ir mėsinės, pastebėjo už ten suverstų dėžių krutantį šešėlį, įsitempė ir iš karto atsipalaidavo išvydęs žalias katės akis. Jis linktelėjo ir atidaręs užeigos duris žengė į vidų. Alenas išgirdo, kaip sugirgžda vyriai, bet nespėjo atsisukti, nes seno šlubio pistoletas įsirėmė jam į smilkinį.

- Sūneli, jei nesi barzdaskutys, patarčiau nuleisti savo duonriekį. Antrojo perspėjimo nesulauksi.

- Ne, - atsakė Alenas.

Džonas, nesitikėjęs nieko kito, kaip nuolankaus paklusnumo, nustėro.

- *Ką?*

- Jūs mane girdėjote, - atkirto Alenas. - Aš sakiau, ne.

5

Trijulei atsisveikinus su "Jūros pakrantės" šeimininkais, Rolandas pasiūlė draugams pasilinksminti vieniems - natūralu, kad jie veikiausiai dirstelės į "Klajūnų pastogę", tačiau ilgai ten neužsibus (ką veikti smuklėje, kai neturi pinigų kortoms ir tegali maukti tokį neįdomų gėrimą, kaip šalta arbata?). Jis nujojo į miestą kitu keliu, vienoje iš dviejų aikščių, žemutinėje, prie stulpo pririšo žirgą (Eiklusis tyliai sužvengė, bet ne itin ožiavosi), ir nuo tada slampinėjo tuščiomis, mieguistomis gatvėmis, užsitraukęs virš akių skrybėlę, rankas sunėręs už nugaros.

Jo galvoje verpetais sūkuriavo klausimai - šiame miestelyje dėjosi kažkokie bjaurūs dalykai. Anksčiau Rolandas manė, kad viskuo kalta įsiaudrinusi jo vaizduotė, juolab kad vaikams amžinai vaidenasi pavojai bei rezgami sąmokslai, apie kuriuos tenka skaityti knygose, bet nieko panašaus nepavyksta išvysti tikrovėje. Vis dėlto, šnektelėjus su "Reniu" Renfriu, paaiškėjo, kad jis nefantazuoja. Paslaptys iš tikrųjų egzistuoja, o bjauriausia tai, kad niekaip nesiseka sutelkti į jas mintis. Kiekvieną sykį, kai Rolandas mėgindavo susikaupti, iš sąmonės gelmių išnirdavo Siuzenos Delgado veidas... jos veidas, geltonų

plaukų sruogos ar net grakščiais bateliais papuoštos merginos pėdos, per šokius sinchroniškai atkartojusios jo kojų judesius. Rolando ausyse nepaliaujamai aidėjo paskutinės jo frazės, ištartos pasipūtusio pamokslininko balsu. Jis būtų viską atidavęs, kad tik galėtų susigrąžinti išsprūdusius žodžius. Po Pjūties Siuzena atguls su Torinu į vieną lovą ir jau prieš pirmą sniegą nešios po širdimi jo vaiką, gal net berniuką, paveldėsiantį mero turtus. Na, ir kas? Nuo neatmenamų laikų turtuoliai, įžymūs žmonės, kilmingieji nestokodavo sugulovių. Anot legendų, pats Arturas Eldas turėjo jų ne mažiau kaip keturiasdešimt. Tad kurių galų jam taip rūpi šis reikalas?

Gal todėl, kad aš ją įsimylėjau?

Slegiančios minties taip paprastai neišmesi iš galvos; Rolandas gerai save pažinojo. Akivaizdu, kad jis myli merginą... ir tuo pačiu jos nekenčia. Prie pietų stalo netgi užsigeidė paleisti kulką į Siuzenos Delgado širdį. Gerai, kad neturėjo ginklo. Šiuo atveju negalima kaltinti vien pavydą. Vaikinas prisiminė Olivą Torin, liūdnai besišypsančią priešingame stalo gale, panašią į jo motiną... Argi ne tokį patį sielvartingą žvilgsnį regėjo motinos akyse užklupęs ją su savo tėvo patarėju? Martenas stypsojo atsisagstęs marškinius, Gabrielė Diskein sėdėjo ant lovos su nuslydusia nuo pečių suknele, visas kambarys dvokė tuo, ką jiedu veikė karštą rytmetį.

Jis su siaubu nuvijo šalin vaizdą, iškilusį mintyse, ir vėl prisiminė Siuzeną Delgado - pilkas akis, blizgančius plaukus. Pamatė ją besijuokiančią, užvertusią galvą, sukryžiavusią rankas ant krūtinės, po Torino dovanotu safyro vėriniu.

Rolandas suprato, kad jis galėtų nekreipti dėmesio į Siuzenos sutikimą tapti sugulove, tačiau nepajėgtų užmiršti - nepaisant jos patrauklumo - skaudžios šypsenos, nušvitusios Olivos Torin veide, kai ši žvelgė į merginą, įsitaisiusią teisėtoje šeimininkės vietoje.

Štai, apie ką jis mąstė klaidžiodamas apmirusiomis gatvėmis. Rodos, tai neturėjo nieko bendro su užduotimi, atvedusia trijulę į Medžisą. Jis pasirodė čia ne dėl Siuzenos Delgado, ar dėl idiotiško, krumplius traškinančio mero ir jo nelaimingos žmonos... tačiau vaikinas neįstengė išmesti jų iš galvos ir imtis *savų* reikalų. Rolandas užmiršo tėvo veidą, ir dabar, žingsniuodamas mėnulio šviesoje, tikėjosi vėl jį pamatyti.

Galų gale jaunuolis nusigavo iki sidabro atspindžiais žvilgančios Pagrindinės gatvės, kulniuodamas pietų kryptimi, svarstydamas, kad būtų neblogai išlenkti su Ketbertu ir Alenu po taurelę, galbūt keletą

kartų mestelėti kauliukus "Šėtono alėjoje", tada grįžti pas Eiklųjį ir traukti pogulio. Būtent tada jis pastebėjo Džoną - liesos vyriškio figūros ir ilgų žilų plaukų su niekuo nesumaišytum, - prigludusį prie dviverių "Klajūnų pastogės" durų ir vogčiomis dėbsantį vidun. Revolverio rankeną gniaužianti ranka ir įsitempęs Džono kūnas privertė Rolandą suklusti. Ten vyksta kažkas negero, galbūt į tai įsivėlė Bertas su Alenu, jeigu jie neatsisakė sumanymo užsukti į smuklę. Kaip žinia, jie svetimšaliai. Visai įmanoma, netgi tikėtina, kad Hambryje atsirastų vietinių, kurie nejaučia meilės Aljansui, nors prie pietų stalo teko girdėti ką kitą. Be abejo, nevertėtų atmesti galimybės, kad nepavydėtinoje padėtyje atsidūrė Džono draugai. Kad ir kaip ten būtų, užeigoje *kažkas* prisivirė košės.

Instinktyviai, nė nesuvokdamas, kodėl taip elgiasi, Rolandas nutipeno laipteliais iki parduotuvės prieangio, kur eilėje rikiavosi iš medžio drožinėti gyvūnai (greičiausiai prikalti prie grindų, kad jų nenutemptų girtuokliai, staugiantys vaikiškas daineles). Vaikinas pasislėpė už lokio, pritūpė, idant virš žvėries galvos nekyšotų jo kepurė, ir sustingo. Jis matė, kaip Džonas apžiūrėjo gatves, paskui nukreipė akis į kairę...

Iš tos pusės pasigirdo tylus miauksėjimas.

Tai katė. Skersgatvyje.

Akimirką pastovėjęs Džonas nėrė į "pastogę". Rolandas išlindo iš už lokio ir nukurnėjo laipteliais žemyn. Jis neturėjo šeštojo Aleno pojūčio, tačiau intuicija kuždėjo, kad būtina paskubėti.

Danguje spindintį Bučinių mėnulį užtemdė debesis.

6

Gražuolė vis dar stirksojo ant kėdės, tačiau, išgaravus girtumui, nejautė jokio noro dainuoti. Ji negalėjo patikėti savo akimis: Džonas pričiupo berniuką, tas su peiliu prirėmė Reinoldsą, pastarasis įbedė revolverio vamzdį į *dar vieną* vaikigalį (su paukščio kaukole, kybančia ant grandinės), kuris savo ruožtu taikėsi į Rojų Depeipą. Ir, beje, praliejo Rojaus Depeipo kraują. Kai senas luošys įsakė patraukti peilį nuo Reinoldso gerklės, *dičkis pienburnis atsisakė paklusti.*

Dabar galite sutraiškyti mano makaulę ir išsiųsti ten, kur laukymėje baigiasi kelias, dingtelėjo Gražuolei, *nes aš pamačiau viską, ką norėjau.* Ji pamanė, kad reikėtų nušokti nuo kėdės - netrukus turėtų prasidėti susišaudymas, - tačiau apsigalvojo nusprendusi, jog retsykiais galima ir surizikuoti.

Nes tokių vaizdų pasitaiko tik kartą per gyvenimą.

7

- Mes atvykome į miestą Aljanso pavedimu, - tęsė Alenas, vieną ranką nugramzdinęs į prakaituotus Reinoldso plaukus, kita laikydamas prie jo gerklės prispaustą peilį: ašmenys įsirėžė į odą, bet jos neįpjovė. - Jei mus sužalosite, Aljansas ir mūsų tėvai persekios jus kaip šunis ir pakars žemyn galva.

- Sūneli, artimiausią Aljanso žvalgą ir Hambrį skiria ne mažiau, kaip du ar trys šimtai ratų, - atsiliepė Džonas. - Man nusispjaut, net jeigu vienas jų būtų už kaimyninės kalvos. Jūsų tėvai manęs taip pat nejaudina. Nuleisk peilį arba išsprogdinsiu tavo sumautas smegenis.

- Ne.

- Žiūrovus neabejotinai domina, kaip toliau susiklostys aplinkybės, - linksmai paskelbė Ketbertas, nors dabar jo balso stygas suvirpino nervingos gaidelės. Ne baimė, o *džiugus* susijaudinimas. Kieti vyrukai, gaižiai pagalvojo Džonas. Jis neįvertino jaunuolių, manė, kad jie tėra mulkiai pienburniai. - Jūs nušaunate Ričardą, šis spėja perpjauti pono Apsiausto gerklę, tą pačią akimirką ponas Apsiaustas nukepa jūsų nuolankų tarną, o mano vargšai bejėgiai piršteliai paleidžia gumą, ir metalinis rutuliukas pragręžia skylę pono Akiniuočio galvoje. Bent *jūs* išliksite sveikas gyvas, tik nemanau, jog tai paguos žuvusius jūsų bičiulius.

- Tebūnie lygiosios, - pasakė Alenas žmogui, nutaikiusiam pistoletą į jo smilkinį. - Mes visi nuleidžiame ginklus ir ramiai išsiskirstome.

- Ne, sūneli, - kantriai atsiliepė Džonas vildamasis, kad jo balsas neišduoda viduje verdančio pykčio. O dievai, niekas neišdrįs taip jų gluminti, netgi laikinai! - Didiesiems karstų medžiotojams nevalia grasinti. Suteikiu paskutinę galimybę...

Tiesiai į Džono tarpumentę įsirėmė kažkas kietas, šaltas ir labai panašus į durklą. Jis akimoju suprato, kas stovi už nugaros, ir suvokė pralošęs žaidimą, bet niekaip nepajėgė susigaudyti, kaip įvykiai pakrypo tokia absurdiška, beprotiška linkme.

- Kikškite revolverį į dėklą, - šaltu kaip plienas balsu įsakė žmogus. Ne šiaip ramiai, o be jokių emocijų. - Tučtuojau, antraip peilio smaigalį suvarysiu į širdį. Užtenka kalbų. Darykite, kas liepta, arba mirsite.

Džonas išgirdo du dalykus: jaunystę ir tiesą. Jis nuleido pistoletą.

- Tu, juodaplauki, patrauk ginklą nuo mano draugo ausies. Į dėklą.

Klėjaus Reinoldso nereikėjo raginti antrą kartą. Jis giliai atsiduso iš žengė į šoną, Alenui sugrūdus peilio ašmenis į makštis. Ketbertas nesidairė, įtempęs elastinę laidyklės gumą, šiek tiek pakreipęs alkūnę.

- Dabar tu, prie baro, - pratarė Rolandas. - Revolverį į dėklą.

Depeipas pakluso ir susiraukė iš skausmo, kai sužeistas jo pirštas prisilietė prie diržo. Atleidęs gumą Ketbertas sugavo delnu metalinį rutuliuką.

Šių įvykių sūkuryje visi paprasčiausiai užmiršo, dėl ko kilo sumaištis. Nūnai Šimis pašoko ant kojų ir nudriuokė skersai kambario. Nesulaikydamas ašarų berniukas pripuolė prie Ketberto, porą sykių pabučiavo gelbėtojo rankas (kitomis aplinkybėmis garsūs pakšėjimai būtų pasirodę juokingi) ir vienai akimirkai priglaudė jo delną prie savo drėgno skruosto. Tada aplenkė šonu Reinoldsą ir smukęs pro duris įsirėžė tiesiai į mieguisto, pusgirčio šerifo glėbį. Eiverį pakvietė Šebas, atitempęs feodo šerifą iš kalėjimo, kur tas virškino mero namuose sukirstus sočius pietus ir nemažą alkoholio kiekį knarkdamas vienoje iš savo kamerų.

8

- Tai bent smagi istorija, ar ne?

Klausimą uždavė Eiveris. Niekas neatsiliepė. Jis ir nesitikėjo išgirsti atsakymo. Tie smarkuoliai kuo puikiausiai nutuokia, jog dabar verta patylėti.

Nedidelėje policijos nuovadoje nebūtų tilpę trys vyrai, trys jaunuoliai ir vienas pilvotas šerifas, todėl Eiveris nuvarė visus į rotušę, kur tokią vėlyvą valandą aiškiai girdėjosi balandžių, sukančių palubėje lizdus, burkavimas ir senoviško, ant pakylos stovinčio laikrodžio tiksėjimas.

Neišraiškingoje salėje jau šimtus metų rinkdavosi miesto gyventojai ir feodo žemvaldžiai, kad priimtų svarbius sprendimus, patvirtintų ar atmestų naujus įstatymus arba išsiųstų kokį nenuoramą, keliantį daug rūpesčių, į vakarus, jei, žinoma, to prisireikdavo. Mėnulio nutviekstoje prieblandoje viešpatavo rimtumo atmosfera. Rolandas pamanė, kad ją turėtų pajusti netgi senasis Džonas. Tik šioje salėje šerifas Herkas Eiveris galėjo pademonstruoti savo valdžios svarbą, kuri kitais atvejais galbūt neatrodytų esanti išskirtinė.

Beveik visą patalpos erdvę užpildė kieti ąžuoliniai suolai be atramų. Iš viso šešiasdešimt. Po trisdešimt iš kiekvienos plataus praėjimo pusės. Džonas, Depeipas ir Reinoldsas įsitaisė ant pirmojo suolo, į

kairę nuo tarpueilio. Rolandas, Ketbertas ir Alenas sėdėjo dešinėje. Priblokštose Reinoldso ir Depeipo fizionomijose sustingo niauri išraiška. Džonas paskendo savo mintyse. Vilo Diborno komanda spinduliavo ramybę. Rolandas pervėrė Ketbertą dygiu žvilgsniu su viltimi, kad šis supras užuominą: *Viena šmaikšti replika, ir aš išrausiu tavo liežuvį*. Berods, perspėjimas pasiekė tikslą. Bertas kažkur nukišo savo idiotišką "žvalgą", o tai - geras ženklas.

- Smagi istorija, - pakartojo Eiveris ir atsidusęs užliejo visus alkoholio garais. Jis sudribo ant pakylos kraštelio, nukorė žemyn striukas kojas ir apdovanojo klausytojus nepasitenkinimo bei nuostabos kupinu žvilgsniu.

Atsidarė šoninės durys, ir vidun įžengė šerifo pavaduotojas Deivas, pakeitęs baltą liokajaus švarką į paprastus chaki spalvos marškinius, iš kurių kišenės styrojo monoklis. Vienoje rankoje jis nešė puodelį, kitoje laikė kažką panašaus į beržo žievės gabalėlius.

- Skystį išvirei, Deivai? - ilgesingai pasiteiravo Eiveris.

- Aha.

- Du kartus?

- Aha, du.

- Padarei, kaip ji liepė?

- Aha, - nuolankiai atsakė Deivas ir įmetęs beržo žievę į gėrimą atidavė puodelį šerifui.

Eiveris pateliūskavo skystį, dirstelėjo į jį tarsi tempdamas laiką, paskui atsigėrė ir susiraukė.

- Fu, kokia bjaurybė!

- Kas čia? - paklausė Džonas.

- Vaistai nuo galvos skausmo. Tiksliau, nuo *pagirių*. Iš senos raganos, kuri gyvena ant Kioso kalvos. Suprantate, ką turiu galvoje? - Eiveris nudelbė Džoną dviprasmišku žvilgsniu. Senasis luošys apsimetė, kad jo nepastebėjo. Tačiau Rolandas taip nemanė. Ką tai reiškia? Dar viena paslaptis?

Išgirdęs žodį "Kiosas" Depeipas pakėlė galvą, paskui vėl ėmė čiulpti sužeistą pirštą. Įsisiautęs į apsiaustą Reinoldsas niūriai spoksojo į savo kelius.

- Ar padeda? - pasidomėjo Rolandas.

- O taip, berneli, bet už raganos vaistus tenka sumokėti. Neužmirškite: viskam yra sava kaina. Šis gėralas ne tik numalšina galvos skausmą, kuris pradeda kankinti, jei padaugini prakeikto punšo, bet ir susuka vidurius. O kai pirsteli... - Jis pamojo ranka priešais veidą

demonstruodamas, kad smarvė būna nepakeliama, ir gurkštelėjo iš puodelio. Jo veidas vėl tapo rimtas bei rūstus, tačiau visi pajuto, kad nuotaika salėje šiek tiek praskaidrėjo. - Taigi ką mes darysime su šiuo reikaliuku?

Eiveris paeiliui juos nužvelgė, pradėdamas nuo Reinoldso ir baigdamas Alenu, kitaip tariant, Ričardu Stokvortu.

- Na, vaikinai? Iš vienos pusės - mero žmonės, iš kitos... Aljanso; šeši vyrukai, pasiruošę perpjauti vieni kitiems gerkles. Ir dėl ko? Dėl puspročio, išpylusio pamazgų kibirą. - Jis parodė pirštu į didžiuosius karstų medžiotojus, paskui mostelėjo į Aljanso apskaitininkus. - Dvi parako statinės ir vienas storas šerifas jų viduryje. Na, ką manote? Pasidalinkite savo mintimis. Jeigu jau Koralos viešnamyje nesidrovėjote sukelti skandalo, tai nesigėdinkite kalbėti ir čia!

Niekas neatsiliepė. Eiveris siurbtelėjo lašelį bjauraus gėrimo ir vėl pastatęs puodelį ryžtingai į juos pažiūrėjo. Rolando nenustebino nei po pauzės sekę žodžiai (ką dar galėtų pasakyti toks tipas, kaip Eiveris?), nei tonas, kuriuo jie buvo ištarti. Šerifas kalbėjo kaip žmogus, esant reikalui įpareigotas priimti sudėtingus sprendimus.

- Aš jums paaiškinsiu, ką darysime: mes viską užmiršime.

Matyt jis tikėjosi, kad pasiūlymą lydės griausmingi pritarimo šūksniai. Sprendžiant iš povyzos, šerifas pasiruošė tramdyti emocijų audrą. Tačiau prasikaltėliai tylėjo lyg užsisiuvę burnas. Nesulaukęs džiaugsmo protrūkio Eiveris akivaizdžiai suglumo. Žinodamas, kad privalo išspręsti problemą, kol neišaušo rytas, jis ištiesė pečius ir perėjo į puolimą:

- Aš neketinu ateinančius tris ar keturis mėnesius jūsų saugoti, kad neišsipjautumėte. Ne-e! Ir nenoriu būti atpirkimo ožys dėl jūsų kvailo ginčo. Berniukai, kreipiuosi į jūsų sveiką protą ir pabandysiu priminti, kad, priklausomai nuo situacijos, galiu tapti jūsų draugu arba priešu, kol gyvensite Medžise... Kalbant apie kilmingiesiems įgimtą padorumą, manau, jog turite jo su kaupu.

Šerifas bandė šnekėti pakylėtu tonu, bet, Rolando nuomone, nesėkmingai. Dabar Eiveris sutelkė dėmesį ties Džonu.

- Sere, negaliu patikėti, kad jūs norite pridaryti nemalonumų trims jaunuoliams iš Aljanso, kuris pastarąsias penkiasdešimt kartų teikė mums tėvišką globą. Tikiuosi, jūs daugiau nerodysite tokios nepagarbos?

Džonas pakratė galvą šaltai šypsodamasis.

Eiveris linktelėjo tarsi išreikšdamas pasitenkinimą, kad viskas stojo į savo vėžes.

- Jūs turite savų darbų ir veikiausiai nė kiek netrokštate jų nutraukti dėl kažkokių nesusipratimų.

Šį sykį jie visi vieningai papurtė galvas.

- Tuomet atsistokite, paspauskite vieni kitiems rankas ir atsiprašykite. Jei to nepadarysite, siūlyčiau keliauti į vakarus nelaukiant aušros.

Jis pakėlė puodelį ir siurbtelėjo gerą gurkšnį. Rolandas pastebėjo, kad storulio rankos mažumėle dreba, bet nenustebo. Šerifas, žinoma, blefavo. Vos pamatęs mėlynas karstų tatuiruotes ant Džono, Reinoldso ir Depeipo rankų jis turėjo suvokti neįstengsiąs primesti trijulei savo valdžios. Po šio vakaro tokius pačius jausmus ėmė puoselėti ir Diborno, Stokvorto bei Hito atžvilgiu. Eiveris tegalėjo viltis, kad jo pasiūlymas atitinka abiejų grupelių tikslus. Rolandas tuo neabejojo. Turbūt Džonas padarė identišką išvadą, nes, vaikinui atsistojus, senis pasekė jo pavyzdžiu.

Eiveris truputį atsitraukė tarytum manydamas, kad Džonas išsitrauks ginklą, o Dibornas čiups durklą, kurį anksčiau laikė įbedęs ilgaplaukiui šlubiui į nugarą.

Nieko panašaus neįvyko. Senis atsigręžė į Rolandą ir ištiesė ranką.

- Šerifas teisus, vyruti. - Kaip įprastai, Džono balsas drebėjo.

- Taip.

- Ar sutiktumėte paduoti ranką seniui ir užmiršti nesantaiką?

- Taip. - Rolandas ištiesė delną.

Džonas jį paspaudė.

- Meldžiu atleisti.

- Meldžiu atleisti, pone Džonai. - Rolandas patapšnojo kaire ranka sau į gerklę tokiu tradiciniu būdu išreikšdamas pagarbą vyresniajam.

Jiedu atsisėdo užleisdami vietą Alenui ir Reinoldsui, kurie pakilo ant kojų vienu metu, tarsi iš anksto būtų surepetavę atsiprašymo ceremoniją. Paskutiniai atsistojo Ketbertas ir Depeipas. Rolandas beveik neabejojo, kad jo draugužis tuojau parodys savo juokdarišką prigimtį, tas idiotas tiesiog negalės susitvardyti net ir suvokdamas, kad šį vakarą daugiau nereikėtų tyčiotis iš Depeipo.

- Meldžiu atleisti, - ištarė Bertas žavingai santūriu balsu.

- Meldžatleist, - burbtelėjo Depeipas ištiesdamas krauju ištepliotą ranką. Vieną siaubingą akimirką Rolandas įsivaizdavo, kad Bertas

sugniauš ją iš visų jėgų, ir raudonplaukis užkauks it pelėda, pakliuvusi ant karštos viryklės. Tačiau bičiulis vos tepalietė jo pirštus.

Sėdėdamas ant pakylos krašto, mataruodamas riebiomis kojomis, Eiveris linksmai stebėjo susitaikymo procesą. Šypsojosi netgi jo padėjėjas Deivas.

- Ką gi, siūlau atsisveikinti ir žygiuoti savo keliais. Jau gili naktis, o manęs rytoj laukia ilga darbo diena, todėl aš su mielu noru griūčiau į lovą. - Šerifas prunkštelėjo ir vėl sutriko pamatęs, kad niekas jam nepritaria. Nučiuožęs nuo scenos storulis ėmė purtyti jų rankas, entuziastingai tarsi pastorius, kuris po ilgų ir audringų piršlybų pagaliau sutuokė kietakakčių porelę.

9

Kai jie išėjo laukan, mėnulis jau buvo nusileidęs, o ties horizontu, virš Švariosios jūros, padanges nudažė raudona žara.

- Galbūt mes dar susitiksime, ponaiti, - nutraukė tylą Džonas.

- Galbūt, - sutiko Rolandas šokdamas į balną.

10

Didieji karstų medžiotojai buvo apsistoję naktinės sargybos barake, už mylios į pietus nuo "Jūros pakrantės" arba už penkių mylių nuo miesto.

Pusiaukelėje, prie pat uolėto stataus nuolydžio į jūrą, Džonas sustabdė žirgą.

- Lipk žemyn, ponuli. - Jis žiūrėjo į Depeipą.

- Džonai... Džonai, aš...

- Lipk žemyn.

Nervingai kramsnodamas lūpą Depeipas nuslydo nuo žirgo.

- Nusiimk akinius.

- Kodėl, Džonai? Aš ne...

- Jei nori, kad juos sulaužyčiau, gali pasilikti. Man nesvarbu.

Dar smarkiau prikandęs lūpą Depeipas nutraukė nuo nosies auksinius akinių rėmelius. Nespėjus šiems atsidurti rankoje, senis tvojo kumščiu jam į veidą. Didysis karstų medžiotojas suriko ir nusirideno kūliavirsčia link skardžio. Nepaisant luošumo, senis vikriai nėrė į priekį, nustvėrė jį už marškinių ir trūktelėjo į save, neleisdamas vyrukui nusiridenti per uolos kraštą. Džonas giliai alsavo įkvėpdamas pušų dervos ir Depeipo prakaito kvapą.

- Turėčiau nustumti tave nuo skardžio, - sušvokštė senis. - Ar bent supranti, kiek žalos pridarei?

- Aš... aš norėjau tik pasilinksminti... iš kur galėjau žinoti, kad jie...

Džonas pamažu atsipalaidavo. Paskutiniai išvapalioti žodžiai pataikė į tikslą. Gryna tiesa, iš kur jie galėjo žinoti... Jei ne susirėmimas, taip ir nebūtų pavykę *nieko* išsiaiškinti. Žiūrint iš kitos pusės, Depeipas padarė paslaugą. Verčiau susidurti su gerai pažįstamu šėtonu, negu su pasaloje tykančiais netikėtumais. Deja, pasklidus gandams, iš jų juoksis žmonės. Gal taip netgi geriau. Atėjus laikui, čionykščiai labai greitai užmirš patyčias.

- Džonai, meldžiu tavęs atleisti.

- Užsičiaupk, - atrėžė senis. Rytuose virš horizonto netrukus patekės saulė, nutvieksdama savo spinduliais šį sielvarto ir sunkaus triūso sklidiną pasaulį. - Aš nemesiu tavęs nuo skardžio. Tokiu atveju įkandin tavęs turėtume sekti ir mudu su Klėjumi. Jiems magėjo nudobti mus visus, ar ne?

Depeipas norėjo garsiai išreikšti pritarimą, bet pagalvojo, kad būtų išmintingiau nutylėti.

- Ateik čia, Klėjau.

Reinoldsas nučiuožė nuo balno.

- Prisėskime.

Visiems trims atsitūpus, Džonas nurovė žolės stiebelį ir įsikando jį tarp dantų.

- Mes neturėjome jokio pagrindo abejoti kalbomis apie tuos Aljanso vaikigalius, - tarė jis. - Tėvai išsiuntė blogus berniukus į Medžisą, provincinį feodą prie Švariosios jūros, išgalvoję užduotį, kad jie atliktų bausmę ir išpirktų savo kaltę. Argi ne taip mums pasakojo?

Jie linktelėjo.

- Ar po šio vakaro tuo tikite?

Depeipas pakratė galvą. Klėjus nuo jo neatsiliko.

- Jie, žinoma, iš turtingųjų padermės, - prašneko Depeipas, - bet šį vakarą tie vaikiščiai elgėsi... - jis užsikirto, nenorėdamas balsu ištarti absurdiškos minties.

Sakinį užbaigė Džonas:

- ...kaip tikri šauliai.

Iš pradžių neatsiliepė nė vienas iš senio sėbrų. Galų gale Reinoldsas ištarė:

- Jie per jauni, Eldredai. *Gerokai* per jauni.

- Užtat pakankamai suaugę, kad būtų pameistriai. Štai, ką mums

reikės išsiaiškinti. - Jis atsisuko į Depeipą. - Tu privalėsi leistis į kelionę, smarkuoli.

- Bet Džonai...

- Nė vienas iš mūsų negalėtų pasigirti atlikęs žygdarbį, tačiau tu pirmasis užvirei košę. - Jis žvelgė į Depeipą, o pastarasis spoksojo į žemę nedrįsdamas pakelti aukštyn akių. - Josi tuo taku, kuriuo jie atvyko, dalinsi visiems klausimus, kol sulauksi mano smalsumą patenkinančių atsakymų. Mudu su Klėjumi lūkuriuosime. Ir stebėsime. Kitaip tariant, žaisime "Pilis". Jei pajusiu, kad mums gali pavykti suduoti netikėtą smūgį, taip ir padarysime.

Džonas nukando gabalėlį žolės, ir didesnioji stiebelio dalis nukrito jam tarp batų.

- Ar žinai, kodėl paspaudžiau to prakeikto Diborno ranką? Todėl, kad mes neturime teisės išsiūbuoti valties, vaikinai. Ypač dabar, kai akiratyje pasirodė uostas. Neilgai trukus prie mūsų prisidės Latigas su savo vyrais. Kol jie nusigaus iki Medžiso, privalome elgtis taikingai. Visgi pasakysiu jums vieną dalyką: žmogus, prikišęs peilį prie Eldredo Džono nugaros, negali tikėtis išlikti gyvas. Dabar gerai paklausyk, Rojau. Neversk manęs kartoti.

Pradėjęs kalbėti Džonas palinko ant kelių į priekį, Depeipas įdėmiai klausėsi. Po kurio laiko ėmė pritardamas linksėti. Tiesą sakant, būtų ne pro šalį truputį prasivėdinti. Po šiandieninės komedijos "Klajūnų pastogėje" jam reikėjo pakeisti aplinką.

11

Jaunuoliai jau buvo beveik grįžę į "K juostą", virš horizonto suspindo žara, kai Ketbertas prabilo:

- Ką gi, vakaras pasirodė besąs turiningas ir pamokantis, ar ne? - Rolandui su Alenu neatsiliepus, Ketbertas pasviro link kovo kaukolės, kurią jis sugrąžino į senąją vietą, ant balno gugos. - Ką *tu* pasakysi, senas bičiuli? Ar tau patiko vakaras? Iškilmingi pietūs, šokiai ir galiausiai pasikėsinimas į mūsų gyvybes. Tikriausiai netveri džiaugsmu?

Žvalgas spoksojo į tolumą negyvomis tuščiomis akiduobėmis.

- Jis tvirtina esąs pernelyg pavargęs, kad šnekėtų. - Ketbertas nusižiovavo. - Beje, aš taip pat. - Jis atsigręžė į Rolandą. - Aš gerai įsižiūrėjau į pono Džono akis, kai jis paspaudė tau ranką, Vilai. Jis ketina tave užmušti.

Rolandas linktelėjo.

- Jie ruošiasi užmušti mus visus, - patikslino Alenas.

Rolandas dar kartą linktelėjo.

- Lengvai jiems nepasiduosime, bet dabar tie vyrai žinos apie mus daugiau negu per pietus ir nesuteiks progos užklupti save iš už nugaros.

Jis sustojo, kaip ir Džonas už trijų mylių. Bet užuot žvelgę į Švariąją jūrą, draugai regėjo prieš save ilgą nuožulnų Skardžio šlaitą. Iš vakarų pusės į rytus neskubėdama risnojo kaimenė arklių, kurių šešėliai šmėkščiojo prieblandoje.

- Ką matai, Rolandai? - nedrąsiai pasiteiravo Alenas.

- Nelaimę, - atsakė šis, - mūsų kelyje. - Paraginus Eiklųjį judėti iš vietos, vaikino mintys vėl ėmė suktis aplink Siuzeną. Grįžęs į "K juostos" baraką ir padėjęs galvą ant kietos pagalvės, po penkių minučių išvydo ją sapnuose.

VII skyrius
ANT SKARDŽIO

1

Prabėgo trys savaitės nuo įsimintinų pietų mero dvare ir konflikto "Klajūnų pastogėje". Per tą laiką Rolando ir Džono *ka-tetams* pasisekė išvengti trinties. Naktiniame danguje galutinai sudilo Bučinių mėnulis, ir jo vietą užėmė Prekeivio mėnulis. Įsitvyrojus giedroms ir šiltoms dienoms, netgi senbuviai pripažino, jog tai pati nuostabiausia vasara, kokią tik jie pamena.

Vieną žavingą vasaros rytą Siuzena šuoliavo ant dvieigio *rosillo**, vardu Pilonas, traukdama Skardžiu į šiaurę. Vėjas džiovino ašaras ant skruostų ir taršė palaidus plaukus. Mergina suspaudė kojomis eržilo šonus, ragindama jį paspartinti žingsnį. Pilonas pakluso priglaudęs ausis prie galvos, mostaguodamas uodega. Siuzena, dėvinti džinsus ir išblukusius, per didelius chaki spalvos marškinius (kitados priklausiusius tėvui), kurie sukėlė tiek bėdų, palinko į priekį, viena ranka gniauždama balno guga, kita glostydama šilkinį žirgo sprandą.

- Sparčiau, - sušnibždėjo ji, - nagi, sparčiau, šaunuoli.

Pilonas įvykdė prašymą. Mergina nė neįtarė, kad jis sugeba išvystyti tokį greitį.

Jie lėkė palei aukščiausią Skardžio keterą, ir Siuzena matė didin-

*Rosillo (isp.) – sartis.

gą, apačioje plytintį šlaitą, kurio smaragdinės ir auksinės spalvos susiliejo su melsva Švariosios jūros migla. Bet kokią kitą dieną nepakartojamas vaizdas ir vėsus, druska kvepiantis vėjelis būtų pakėlęs jai nuotaiką. Bet šiandieną Siuzena tiesiog norėjo klausytis Pilono kanopų bildesio ir jausti, kaip po kojomis virpa eržilo raumenys; šiandieną ji geidė pabėgti nuo savo minčių.

Viskas prasidėjo nuo to, kad ryte ji nusileido laiptais iš savo kambario vilkėdama senus tėvo marškinius.

2

Teta Korda stovėjo prie viryklės įsisiautusi į naktinį chalatą, vis dar apsigaubusi plaukus tinkleliu. Ji prisidėjo į lėkštę avižinių dribsnių ir žengė prie stalo. Kai teta atsisuko, Siuzena iš karto suprato, kad jųdviejų laukia eilinis ginčas. Kordelija paniekinamai iškreipė lūpas ir nepalankiu žvilgsniu pervėrė apelsiną lupančią merginą. Tetulę tebegraužė mintys apie sidabrines ir auksines monetas, kurias jau būtų turėjusi savo rankose, jei ne ta prakeikta ragana, paskelbusi, kad Siuzena galės prarasti nekaltybę tiktai rudenį.

Tačiau tikroji susierzinimo priežastis glūdėjo kitur. Paprasčiau kalbant, jos įgriso viena kitai iki gyvo kaulo. Pinigai tebuvo vienas iš daugelio neišsipildžiusių tetos Kordos lūkesčių; ji vylėsi, kad jau šią vasarą galės valdyti namelį ant Skardžio pakraščio... retsykiais priimti į svečius poną Eldredą Džoną, taip sužavėjusį Kordeliją. Vietoj to, jos abi trinasi šonu į šoną, kaip ir anksčiau. Pamažu senstanti moteris su siauromis perkreiptomis lūpomis ir nepasitenkinimo grimasą spinduliuojančiu veidu, mažutėmis it obuoliai krūtimis, kurių beveik nesimatė po suknelėmis, išsiskiriančiomis aukštomis, dusinančiomis apykaklėmis (amžių labiausiai išduoda kaklas, nuolatos kartojo ji Siuzenai), kaštoniniais plaukais, dėl pražilusių sruogų netekusiais savo spindesio, ir jauna, protinga, sveikata trykštanti mergina, gražėjanti ne dienom, o valandom. Jos nuolatos kivirčijosi tarpusavyje, nesantaikos kibirkštį įskeldavo kiekvienas ne taip ištartas žodis. Nenuostabu žinant, kad vyras, kurio meilė vertė jas slopinti priešiškus jausmus, seniai buvo atgulęs amžino poilsio.

- Tu ketini joti tuo žirgu? - paklausė Kordelija dėdama lėkštę ant stalo, įsitaisydama arčiau lango, kad susišildytų ankstyvo ryto saulės spinduliuose. Ji niekuomet neatsisėstų tokioje vietoje būdama kartu su ponu Džonu. Ryškioje šviesoje tetulės veidas virsdavo emocijų

stokojančia kauke. Be to, lūpų kampučius nusėjo pūlingos opelės, pasirodančios tuomet, kai ji prastai išsimiegodavo.

- Aha, - patvirtino Siuzena.

- Tau derėtų sočiau papusryčiauti. Juk grįši ne anksčiau, kaip devintą valandą.

- Nieko tokio, - atsakė Siuzena sparčiau kišdama į burną apelsino skilteles. Ji suprato, kur lenkia teta, matė smerkiantį šios žvilgsnį ir norėjo kuo skubiau pakilti nuo stalo, kad išvengtų nemalonaus žodinio susirėmimo.

- Gal bent užvalgytum košės? - pasiūlė teta Korda, maišydama šaukštu avižinius dribsnius. Garsas priminė arklio kanopų šlepsėjimą per purvą... arba mėšlą... ir Siuzenos skrandis susitraukė. - Neišalksi iki priešpiečių, jei nelauktai užsibūsi ant Skardžio. Žinoma, tokiai jaunai panelei negali rūpėti namų ruoša...

- Aš viską sutvarkiau. - *Ir tu tai žinai. Išvaliau kambarius, kol sėdėjai prie veidrodžio spaudydama pūlinius.*

Teta Korda įmetė į košę sviesto gabalėlį - tiesiog nesuvokiama, kaip tai moteriškei pavyksta išlikti liesai - ir kurį laiką stebėjo, kaip šis tirpsta. Vieną sekundės dalį Siuzenai atrodė, kad pusryčiai užsibaigs taikingai.

Bet tada Kordelija įsmeigė akis į marškinius.

- Norėčiau, kad prieš išeidama pasikeistum tuos skarmalus į vieną iš naujųjų, jodinėjimui skirtų palaidinukių, kurias praeitą savaitę atsiuntė Torinas. Bent taip galėtum parodyti jam savo...

Po to sekę žodžiai būtų paskendę pykčio pliūpsnyje, net jei Siuzena nebūtų nutraukusi tetulės tirados. Ji paglostė švelnią, nuo dažno skalbimo blizgančią marškinių medžiagą ir atšovė:

- Tie *skarmalai* priklausė mano tėvui!

- Aha, Patui, - prunkštelėjo teta Korda. - Jie tau per dideli, sudėvėti, ir visiškai netinkami. Sutinku, kad vaikystėje galėjai dėvėti vyriškus užsagstomus marškinius, bet dabar, išaugus moteriškai krūtinei...

Jodinėjimui skirtos palaidinukės karojo ant pakabų, kambario kampe. Mero dovanos buvo pristatytos prieš keturias dienas, tačiau Siuzena prie jų nė neprisilietė. Iš viso trys šilkinės palaidinės - raudona, žalia ir mėlyna, - tikriausiai kainuojančios nemažus pinigus. Mergina negalėjo pakęsti pretenzingos šių rūbų prabangos, plačių rankovių, plazdenančių vėjo šuoruose, absurdiškai didelių apykaklių... ir, žinoma, gilių iškirpčių, į kurias Torinui magėtų paganyti akis. Tik ji pasistengs nesuteikti merui tokio malonumo.

- Aš nekreipiu dėmesio į savo "išaugusią krūtinę". Ji neturėtų rūpėti ir kitiems, - atsakė Siuzena.

- Gal ir taip. Bet jei tave pamatytų vienas iš feodo arklininkų - pavyzdžiui Renis, kuris amžinai blaškosi ant Skardžio, - jis nepatingėtų pranešti Hartui, jog tu vilkėjai jo dovanotą *camisa**. Apie tai nepagalvojai? Kodėl tu tokia užsispyrusi, mergyt? Kodėl nesiklausai patarimų?

- Ko taip nerimauji? - paklausė Siuzena. - Juk gavai savo pinigus, ar ne? Ir gausi daugiau, kai jis mane išdulkins.

Pabalusiu iš įsiūčio veidu Kordelija pasviro virš stalo ir skėlė dukterėčiai antausį.

- Kaip drįsti vartoti tokius žodžius mano namuose, tu, *malhablada***? Kaip *drįsti*?

Būtent tada Siuzena nesulaikė ašarų.

- Tai mano *tėvo* namas! Jo ir mano! Tu neturėjai savo būsto. Dabar gyventum viena, kur nors mieste, jei tėvas nebūtų tavęs priėmęs! *Jis suteikė tau pastogę, teta!*

Ji sviedė Kordelijai į veidą rankoje užsilikusias apelsino skilteles ir taip įnirtingai atsistūmė nuo stalo, kad su visa kėde nuvirto ant grindų. Kai virš jos pakibo tetulės šešėlis, Siuzena karštligiškai nušliaužė šalin. Skausmingai dilgsintį skruostą glostė susivėlusių plaukų sruogos, akis degino ašaros, perdžiuvusioje gerklėje įstrigo karštas gumulas. Galų gale ji atsistojo.

- Tu, nedėkinga mergiote, - sušnypštė teta nuodais persunktu balsu. - Po to, ką dėl tavęs padariau, po to, ką Torinas dėl tavęs padarė... Argi ne su jo dovanotu eržilu ketini pajodinėti?...

- *PILONAS PRIKLAUSĖ MUMS!* - suspiegė mergina paklaikusi iš pykčio, nepajėgdama klausytis tetos, kuri taip iškreipė tiesą. - *VISI ARKLIAI IR VISA ŽEMĖ PRIKLAUSĖ MUMS!*

- Nerėk.

Siuzena giliai įkvėpė ir pabandė susitvardyti. Nubraukusi nuo veido plaukus, atidengė skruostą, ant kurio puikavosi raudonas tetos Kordos delno atspaudas. Pamačiusi jį Kordelija krūptelėjo.

- Mano tėvas nebūtų to leidęs, - tyliau ištarė Siuzena. - Jis nė už ką nesutiktų, kad aš tapčiau Harto Torino sugulove. Kad ir ką jaustų merui... savo *patrono****... jis nieku gyvu nesutiktų. Ir *tu* tai žinai.

Teta Korda užvertė akis, pasukiojo prie smilkinio pirštą, tuo parodydama, kad Siuzena išsikraustė iš proto.

---

*Camisa (isp.) - marškiniai.

**Malhablada (isp.) - nepraustaburnė.

***Patrono (isp.) - šeimininkas.

- Tu sudarei sandėrį, panele Gražuolėle. Savo noru sudarei. Todėl dabar nepūsk prieš vėją...

- Aha, savo noru, - patvirtino mergina, - po to, kai mygai mane dieną naktį, kai su ašaromis meldei...

- Aš niekada tavęs nemeldžiau, - pasipiktinusi suspigo Kordelija.

- Taip greitai viską užmiršai, teta? Tiesą sakant, kas čia keisto? Turbūt jau šį vakarą neprisiminsi, kad per pusryčius trenkei man antausį. Užtat *ašai* neužmiršau. - Įsiutusi mergina pati nepastebėjo, kaip pradėjo tratėti senąja hambriška tartimi. - Tu raudodama aiškinai, kad būsime išmestos į gatvę, kadangi neturime jokių teisių į šią žemę. Žliumbei ir kalbėjai...

- *Liaukis!* - suklykė teta Korda, kuri ypač įniršdavo, jei kam nors užtekdavo įžūlumo kreiptis į ją senąja tartimi. - Liaukis taip šnekėjusi! Man atsibodo tavo absurdiški skundai! Nešdinkis! Nešdinkis!

Tačiau Siuzena nesiruošė paklusti. Ją užliejusio įtūžio banga dar neatslūgo.

- Tu žliumbei ir kalbėjai, kad mus išsiųs į vakarus, kad daugiau nepamatysime nei mano tėvo namo, nei paties Hambrio... Pakankamai mane įbauginusi, prabilai apie būsimą mielą kūdikėlį, apie mūsų žemes ir žirgus, kuriuos pagaliau atgausime. Argi ne juokinga, kad meras padovanojo man eržilą, *kuriam pati padėjau užgimti?* Ką tokio padariau, kad nusipelnyčiau visų tų gėrybių, kurios ir taip priklausytų man, jei nebūtų pamestas vienas nelemtas popiergalis? Ką tokio padariau, kad jis duotų tau pinigų? Išskyrus tai, jog prižadėjau kruštis su meru, kol jo keturiasdešimtmetė žmona miegos kitame kambaryje?

- Vadinasi, tau reikia pinigų? - nuožmiai išsišiepė teta Korda. - Juk nori jų, ar ne? Tuomet turėk. Pasiimk juos, laikyk pas save, pamesk, ar sušerk kiaulėmis. Man tas pats!

Ji puolė prie savo rankinės, kybančios ant kabliuko, šalia viryklės. Besikuičiant po jos turinį, Kordelijos ryžtas pamažėle atvėso. Į kairę nuo virtuvės tarpdurio, prie sienos buvo pritvirtintas ovalus veidrodis, ir, jame išvydus tetos veidą, kuriame sumišo neapykanta, siaubas, godulys, Siuzeną supykino.

- Nesivargink, teta. Matau, kaip tau sunku skirtis su monetomis. Vis tiek jų neimčiau. Tai kekšės pinigai.

Kordelija akimoju atsigręžė, gavusi progą užmiršti rankinę, demonstruodama priblokštą veido išraišką.

- Netiesa, kvaiša! Senovės laikais dauguma iškilių moterų tapda-

vo sugulovėmis! O kiek iškilių vyrų *jos* pagimdė? *Tai ne paleistuvavimas!*

Siuzena nuplėšė nuo pakabos raudoną šilkinę palaidinukę. Švelni medžiaga prigludo prie krūtinės tarytum geisdama kuo greičiau ją aptempti.

- Tuomet kodėl jis siunčia man kekšės drabužius?

- Siuzena! - tetos Kordos akyse sužvilgo ašaros.

Mergina sviedė jai palaidinę, panašiai, kaip apelsino skilteles. Raudonas apdaras nusileido prie Kordelijos batelių.

- Pakelk ją ir nešiok. Jei labai nori, gali *pati* praskėsti prieš jį kojas.

Apsisukusi Siuzena nukūrė link durų. Pavymui atsklido isteriškas tetos riksmas:

- Nepuoselėk kvailų minčių Siuzena! Kvailos mintys skatina neapgalvotus poelgius, o dabar vėlu ką nors keisti. Tu sutikai!

Gryna teisybė. Visu greičiu šuoliuodama ant Pilono palei Skardį, mergina žinojo, kad nuo likimo nepaspruks. Ji sutiko, ir Patas Delgado neabejotinai pasibaisėtų tokiu sprendimu, tačiau būtinai pridurtų: *Tu davei žodį, o savo žodžio reikia laikytis. Laužantys savo pažadus keliauja tiesiai į pragarą.*

3

Ji pristabdė *rosillo*, kol tas visai neišsikvėpė. Atsigręžusi išvydo, jog sukorė ne mažiau, kaip mylią, paleido žirgą ristele, paskui vėl privertė jį paspartinti žingsnį. Siuzena įtraukė į plaučius oro ir atsiduso. Pirmą kartą šį rytą ji pastebėjo išaušusios dienos grožį - žuvėdras, sukančias ratus retėjančioje migloje, nešienautos žolės plotus ir gėles, augančias šešėliuose: rugiagėles, lubinus, karklelius ir jos mylimiausias melsvas neužmirštuoles. Iš visų pusių girdėjosi tingus bičių dūzgimas, kuris truputį apramino emocijų uraganą. Bent jau tiek, kad Siuzena išdrįso prisipažinti sau, dėl ko susierzino... ir ištarti tai garsiai.

- Vilas Dibornas, - pasakė mergina ir sudrebėjo, žodžiams ištrūkus pro lūpas, nors aplinkui nebuvo nieko, kas būtų galėjęs ją išgirsti, išskyrus Piloną ir bites. Pakartojusi vardą ji nelauktai kilstelėjo riešą prie burnos ir pabučiavo odą toje vietoje, kur smarkiausiai plakė pulsas. Nuostabą sukėlė ne tik keistas poelgis, bet ir geismą sužadinęs odos bei prakaito skonis. Ją užvaldė noras numalšinti saldų maudulį, panašiai, kaip lovoje po pirmojo jųdviejų susitikimo. Sprendžiant iš dabartinės būsenos, tam neprisireiktų daug laiko.

Užuot suteikusi sau fizinį pasitenkinimą, Siuzena burbtelėjo mėgiamą tėvo prakeiksmą - "Terauna visus velniai!" - ir nusispjovė. Vilas Dibornas atsakingas už tai, kad per pastarąsias tris savaites jos gyvenimas apsivertė aukštyn kojomis. Vilas Dibornas ir jo mėlynos trikdančios akys, pasišiaušę tamsūs plaukai, pasipūtėliškas teisuolio tonas. *Aš moku apdairiai elgtis, panele. Kalbant apie padorumą... stebiuosi, kad jūs žinote šitą žodį.*

Kiekvieną kartą apie tai pagalvojus, iš pykčio ir gėdos užvirdavo kraujas. Labiausiai iš pykčio. Kaip jis drįsta smerkti? Pats nuo gimimo skendėjęs prabangoje, apsuptas tarnų, pildančių visus įnorius, rieškučiomis žarstęs tiek aukso, kad šio nebūtų sugebėjęs iššvaistyti per visą savo gyvenimą. Tai, ko užsigeisdavo, visada gaudavo dykai, įsitikinęs, jog taip ir turi būti. Ką toks berniukas - kas gi kitas, jei ne berniukas? - gali išmanyti apie sielą gniuždančius sprendimus? Argi ponaitis Vilas Dibornas iš Hemfilo galėtų suprasti, kad ji neturėjo kitos išeities? Kad ji buvo įklampinta į šią padėtį, kaip mažas kačiukas, kurį sučiupusi už pakarpos motina nuneša atgal į jaukią gūžtą?

Vis dėlto Siuzenai niekaip nesisekė išmesti jo iš galvos. Skirtingai nuo tetos Kordos, mergina žinojo, kad rytiniame kivirče dalyvavo trečiasis, nematomas asmuo.

Ji žinojo dar šį tą, dėl ko tetulę greičiausiai būtų nutrenkusi apopleksija.

Vilas Dibornas taip pat jos neužmiršo.

4

Praėjus maždaug savaitei po šventinių pietų ir apgailėtinos, įžeidžios Diborno pastabos, prie Siuzenos ir jos tetos namo pasirodė silpnaprotis vaikinukas, besidarbuojantis "Klajūnų pastogėje", vietinių pravardžiuojamas Šimiu. Jis laikė rankose puokštę gėlių, nuskintų ant Skardžio ir paįvairintų keliomis dulkėtomis laukinėmis rožėmis. Linksmai išsišiepęs, nelaukdamas pakvietimo, berniukas atidarė vartelius.

Tuo metu Siuzena šlavinėjo paradinį takelį; teta Korda plušėjo vidinio kiemo sode. Laimingas sutapimas čia niekuo dėtas: pastarasias dienas jos stengėsi laikytis atokiau viena nuo kitos.

Apimta nuostabos ir siaubo mergina stebėjo šypseną spinduliuojantį Šimį.

- Laba diena, Siuzena Delgado, Pato dukra, - džiugiai prašneko jis. - Manęs paprašė pas tave užeiti. Atleisk, jei sutrukdžiau. Aš ir

pats žinau, kad ne laiku maišausi visiems po kojomis. Imk, čia tau.

Jam ištiesus gėles, mergina išvydo tarp jų įkištą vokelį.

- Siuzena, ar kažkas atėjo? - Kordelijos balsas liudijo, kad ji netrukus pasirodys iš už namo kampo.

- Taip, teta! - tebūnie prakeikta aštri tos moters klausa! Siuzena nedelsdama čiupo voką, styrantį tarp karklelių ir saulučių, sugrūdo jį į savo suknelės kišenę.

- Jos nuo trečio mano geriausio draugo, - pasakė Šimis. - Dabar turiu tris skirtingus draugus. Štai, kiek daug. - Jis pakėlė du pirštus, susiraukė, pridėjo dar du ir vėl džiaugsmingai nusišypsojo. - Arturas Hitas yra pirmasis mano geriausias draugas. Dikas Stokvortas - antrasis mano geriausias draugas. O trečias...

- Š-š-š! - piktai sušnypštė Siuzena, ir berniuko šypsena išblėso. - Nė žodžio apie tris savo draugus.

Skruostus ir sprandą išmušęs karštis nuvilnijo iki pat pėdų persmelkdamas visą jos kūną. Praėjusią savaitę vietiniai Hambrio gyventojai, regis, daugiau nieko neveikė, tik plepėjo apie naujuosius Šimio bičiulius. Siuzena prisiklausė fantastiškų istorijų, bet jeigu jos pramanytos, kodėl tuomet tokia gausybė liudininkų pateikdavo kone tapačias versijas?

Mergina vis dar stengėsi susitvardyti, kai iš už namo kampo išniro teta Korda. Pamatęs ją Šimis žengė atatupstas; sutrikusią berniuko veido išraišką užgožė baimė. Kordelija buvo alergiška bičių įgėlimams, todėl vidiniame kieme ji vaikščiojo įsisupusi į baltą permatomą medžiagą - nuo šiaudinio *sombrero* viršaus iki išblukusios suknelės padurkų - ir savo išvaizda labai priminė vaiduoklį. O pirštinėtose rankose grėsmingai puikavosi purvinos sodo žirklės.

Ji pastebėjo puokštę ir iškėlusi žirkles žengė artyn. Kai sustojo šalia dukterėčios, užsikišo jas už diržo (ne itin noriai, pamanė Siuzena) ir nuo veido praskleidė šydą.

- Kas atsiuntė gėles?

- Nežinau, teta. - Nepaisant pašėlusiai plakančios širdies, Siuzena kalbėjo ramiai. - Šitas jaunuolis dirba užeigoje...

- Užeigoje! - purkštelėjo Kordelija.

- Jis nežino, kas atsiuntė puokštę, - tęsė Siuzena. Jei tik pavyktų atsikratyti Šimiu! - Jis... na, tu pasakytum, kad jis...

- Kvailys. Taip, žinau. - Teta Korda irzliai dėbtelėjo į Siuzeną ir vėl sutelkė dėmesį į berniuką. Įrėmusi pirštinėtą ranką į kelius, išrėkė jam į veidą: - *JAUNUOLI... KAS... ATSIUNTĖ... GĖLES?*

Šydo pakraščiai užkrito ant veido, išsigandęs Šimis žengė dar vieną žingsnį atgal, bet Kordelija neatlyžo:

- *GALBŪT... PUOKŠTĘ... PRAŠĖ... ĮTEIKTI... KAŽKAS... IŠ "JŪROS PAKRANTĖS"?.. JI... NUO... MERO... TORINO?.. PASAKYK... IR AŠ... DUOSIU... TAU... VARIOKĄ.*

Siuzena pajuto, kaip širdį suspaudžia siaubas. Šitas kvaišelis neabejotinai išduos siuntėją - berniukui trūksta proto, kad suprastų, kokių nemalonumų gali jai pridaryti. Beje, Vilas taip pat nepasižymi sveikos nuovokos pertekliumi.

Bet Šimis paprasčiausiai pakratė galvą.

- Nepamenu. Mano smegeninė tuščia. Stenlis sako, kad aš esu kopūstgalvis.

Jis vėl išsišiepė pademonstruodamas lygią baltutėlių dantų eilę. Kordelijos fizionomiją perkreipė gaiži grimasa.

- Kvėša! Dink iš čia. Užuot slampinėjęs aplinkui, bėk atgal į miestą. Pinigų negausi, jei nieko neprisimeni! Ir daugiau čia negrįžk, kad ir kas lieptų atnešti jaunajai panelei gėlių. Supratai?

Šimis energingai pakinkavo galva.

- Ponia?

Teta Korda atsakė jam rūsčiu žvilgsniu. Kaktoje dar labiau įsirėžė vertikali raukšlė.

- Ponia, kodėl jūs įsisupusi į vortinklius?

- Nešdinkis, akiplėša! - suriko Kordelija. Jei užsimanydavo, ji galėdavo šaukti labai garsiai. Išgąsdintas Šimis pašoko ir nieko nelaukdamas dingo už vartelių. Įsitikinusi, kad jis patraukė link Pagrindinės gatvės neketindamas grįžti atgal ir kaulyti arbatpinigių, teta Korda atsisuko į Siuzeną.

- Pamerk gėles į vandenį, kol jos nenudžiūvo, panele Gražuolėle, ir nekvaršink sau galvos spėliodama, kas galėtų būti slaptasis tavo gerbėjas.

Staiga Kordelijos veide nušvito šypsena. *Tikra* šypsena. Labiausiai Siuzeną skaudino ir trikdė faktas, jog teta Korda anaiptol neprimena raganos Rėjos iš Kioso. Ji ne monstras, o paprasčiausia senmergė, trokštanti pripažinimo aukštuomenės sluoksniuose, dievinanti auksą ir sidabrą, bijanti pasilikti viena šiame pasaulyje, be skatiko kišenėje.

- Tokioms, kaip mums, Siuze, - nuoširdžiu, šiurpą keliančiu balsu prabilo ji, - patartina užsiimti žemiškais reikalais ir nesvajoti apie dangiškuosius migdolus.

5

Siuzena neabejojo, kad gėles atsiuntė Vilas, ir neapsiriko. Žinutę parašė tvirta, savimi pasitikinčio žmogaus ranka.

Brangioji Siuzena Delgado,

Tą vakarą per šventinius pietus kalbėjau su tavimi nederamai, todėl meldžiu atleisti. Ar galėčiau su tavimi susitikti? Akis į akį? Tai labai svarbus reikalas. Jei sutinki, perduok raštelį berniukui, kuris atnešė puokštę. Jis patikimas.

Vilas Dibornas

Labai svarbus reikalas. Netgi pabraukta. Įdomu būtų sužinoti, ką jis turi omenyje, pagalvojo Siuzena, bet tuojau pat perspėjo save, kad reikia pasisaugoti ir nekrėsti kvailysčių. Galbūt jis iki ausų ją įsimylėjęs... jei taip, kieno tai kaltė? Kas plepėjo su vaikinu, jojo raita ant jo žirgo, rodė nuogas blauzdas? Kas apkabino jo pečius ir bučiavo į lūpas?

Mintis nugairino veidą raudoniu, o kūną vėl nutvilkė karštis. Siuzena nebuvo tikra, kad gailisi dėl bučinio. Aišku viena: tuo metu ji suklydo. Susitikusi su juo, padarytų dar didesnę klaidą.

Tačiau mergina geidė naujo pasimatymo ir giliai širdyje žinojo, kad galėtų atleisti Dibornui už parodyta nepagarbą. Tačiau ji davė žodį.

Prisižadėjo tapti mero sugulove...

Tą naktį Siuzena nesumerkė akių, vartėsi lovoje nuo šono ant šono, iš pradžių galvojo, kad pasirinko geriausią išeitį, nusprendusi nesureaguoti į raštelį... vėliau ją aplankė kitokios mintys, persmelktos išdidumo, potraukio avantiūristiškiems nuotykiams.

Vidurnaktį išgirdusi dvyliką varpo dūžių, skelbiančių apie naują parą, ji nutarė, kad užtenka tvardytis. Nušokusi nuo lovos pripuolė prie durų, atvėrė jas ir kyštelėjo galvą į koridorių. Iš tetos Kordos miegamojo atsklido švilpčiojantis knarkimas, todėl Siuzena tyliai uždarė duris, žengė link stalo, stovinčio prie lango, ir uždegė lempą. Iš viršutinio stalčiaus paėmė popieriaus lapelį, perplėšė jį per pusę (Hambryje popierius buvo branginamas ne mažiau, kaip grynaveisliai žirgai) ir skubiai brūkštelėjo kelis žodžius jausdama, kad menkiausia dvejonė pasmerks ją ilgoms neryžtingo svyravimo valandoms. Vis dėlto Siuzena neišdrįso pasirašyti.

Aš negaliu su tavimi susitikti. Tai būtų nepadoru.

Ji sulankstė popieriaus skiautę, užpūtė lempą ir grįžusi į lovą paslėpė raštelį po pagalve. Po poros minučių jau saldžiai miegojo. Kitą dieną, išsiruošusi į miestą apsipirkti, specialiai pasirinko kelią, vedantį pro "Klajūnų pastogę", kuri vienuoliktą valandą ryto atrodė pastirusi tarsi kelyje parblokšto gyvio lavonas.

Ji rado Šimį smuklės kieme, kvadratinėje suplūktos žemės aikštelėje, kurią per pusę skyrė mediniai turėklai ir vandens lovys. Berniukas stūmė vežimėlį semdamas kastuvu vakarykštį arklių mėšlą. Užsimaukšlinęs juokingą rožinę *sombrero*, jis dainavo "Auksines šlepetes". Siuzena abejojo, kad "pastogės" šeimininkai keldavosi rytais su tokia puikia nuotaika... geriau pagalvojus, kas gi iš jų buvo silpnaprotis?

Mergina apsidairė norėdama įsitikinti, kad niekas į ją nežiūri, ir patapšnojo Šimiui per petį. Berniukas krūptelėjo išsigandęs, tačiau Siuzena jo nekaltino - paskalų nešiotojai tvirtino, esą Džono bičiulis Depeipas vos neužmušė vargšelio už tai, kad šis apipylė pamazgomis jo batus.

Atpažinęs ją Šimis pasisveikino:

- Labas, Siuzena Delgado, gyvenanti miesto pakraštyje. Linkiu tau geros dienos, panele.

Jis nusilenkė juokingai pamėgdžiodamas savo tris naujuosius draugus iš vidinių feodų. Šypsodamasi mergina atliko reveransą (ji pasirodė mieste vilkėdama džinsus, todėl turėjo apsimesti, kad prilaiko rankomis ne tikros, o įsivaizduojamos suknelės kraštus; beje, Medžiso moterys dažnai taip elgdavosi).

- Matai mano gėles, panele? - parodė jis į nedažytą "pastogės" sieną. Siuzeną giliai sukrėtė prieš akis atsivėręs vaizdas: prie pastato, siaurame žemės ruoželyje stiebėsi mėlynos ir baltos neužmirštuolės, narsiai svyruojančios ryto vėjelyje, įsispraudusios tarp šiukšlėmis užversto kiemo ir apšepusio viešnamio.

- Jas užauginai tu, Šimi?

- Aha. O ponas Arturas Hitas iš Gileado prižadėjo padovanoti man geltonų gėlių.

- Dar niekada nesu mačiusi geltonų neužmirštuolių.

- Aš taip pat, bet ponas Arturas Hitas sako, kad Gileade jų pilna. - Šimis surimtėjo spausdamas prie peties kastuvą kaip kareivis, lai-

kantis rikiuotėje šautuvą arba ietį. - Ponas Arturas Hitas išgelbėjo man gyvybę. Dėl jo aš pasiryžęs viskam.

- Ar tikrai, Šimi?

- Be to, jis turi žvalgą! Paukščio kaukolę! Aš taip juokiuosi, kai jis apsimeta, jog šneka su savo žvalgu! Vaje, kaip juokiuosi!

Siuzena dar kartą apsidairė, paskutinį kartą įsitikindama, kad niekas jos nestebi (išskyrus medinius totemus kitoje gatvės pusėje), ir džinsų kišenėlėje sužvejojo mažą sulankstytą popieriaus skiautelę.

- Ar galėtum tai perduoti ponui Dibornui? Pasakyk, kad raštelis nuo manęs. Jis taip pat tavo draugas, ar ne?

- Vilas? Žinoma! - jis įkišo lapelį į savo kišenę.

- Tik niekam apie tai neprasitark.

- Šššš! - sutiko Šimis prispaudęs pirštą prie lūpų. Po rožine moteriška kepure komiškai suapvalėjo berniuko akys. - Kaip tada, kai atnešiau tau gėles. Niekam nė žodžio!

- Teisingai, nė žodžio. Geros tau dienos, Šimi.

- Tau taip pat, Siuzena Delgado.

Jis ėmėsi kuopti mėšlą. Kurį laiką mergina pastovėjo vietoje, kažkodėl pasijutusi nejaukiai. Atidavus laiškelį berniukui, ją užvaldė nenugalimas noras susigrąžinti popiergalį, išbraukti ten parašytus žodžius ir pažadėti susitikti su Vilu. Jei tik būtų galima vėl pamatyti tas žydras akis, žvelgiančias į jos veidą!

Iš parduotuvės išslinko vienas Džono sėbrų, tas, amžinai dėvintis apsiaustą. Sukdamas cigaretę vyriškis greičiausiai jos nepastebėjo, bet Siuzena neketino gundyti likimo. Reinoldsas perduos naujieną Džonui, o pastarasis pasidalins žiniomis - tik to betrūko! - su teta Korda. Jeigu ši sužinos, kad dukterėčia plepėjo su vaikinuku, atnešusiu gėles, nuo klausimų, į kuriuos ne itin norėjosi atsakinėti, niekaip neišeis atsiginti.

6

Visa tai jau praeityje, Siuzena, kaip po tiltu tekantis vanduo. Verčiau apie tai negalvoti.

Ji sustabdė Piloną ir pažvelgė į arklius, besiganančius ant Skardžio. Keista, kad šį rytą jų tiek daug.

Tai nepadėjo. Jos mintys nuolat sugrįždavo prie Vilo Diborno.

Kodėl jai taip nepasisekė! Jei ne atsitiktinis susitikimas grįžtant nuo Kioso kalvos, dabar nekamuotų jokios dvejonės - ji buvo praktiška mergina, juolab kad pažadas visada lieka pažadu. Siuzena nema-

nė, kad ji labai sielvartautų dėl prarastos nekaltybės. Netgi džiaugtųsi galėdama išnešioti savyje vaiką.

Tačiau Vilas Dibornas viską pakeitė: įstrigo į galvą ir nūnai nė už ką nesutiko išsikraustyti. Jo nepagarbi užuomina, pareikšta per šokius, kirbėjo sąmonėje tarsi daina, kurios negali liautis niūniavęs, net jeigu nekenti melodijos. Tokia žiauri, teisuolio balsu ištarta pastaba... bet argi joje neslypi tiesos grūdas? Rėja neklydo dėl Harto Torino užmačių. Natūralu, jog raganos gerai išmano vyriškų geismų sritį, nors neaišku, ar jos - visažinės. Tokia mintis paguodos neteikė, tačiau jos atsikratyti nepavyks.

Būtent Vilas "Terauna jį velniai" Dibornas privertė ją susimąstyti apie likimą ir abejoti savo sprendimais, įtraukė į ginčą, kuriame ji vos begirdėjo savo silpną, nevilties sklidiną balselį, sapnuose apkabindavo jos liemenį ir bučiuodavo, bučiuodavo, bučiuodavo...

Siuzena nuslydo nuo balno ir patraukė šlaitu žemyn, apvyniojusi aplink kumštį vadžias. Pilonas paklusniai sekė įkandin. Kai ji sustojo žvilgsniu varstydama pietvakariuose plytinčias mėlynas ūkanas, žirgas nuleido galvą ir vėl pradėjo šlamšti žolę.

Gal vis dėlto reikėtų dar kartą pasimatyti su Vilu Dibornu, toptelėjo mintis, *ir suteikti progą įgimtam praktiškumui apmalšinti pernelyg įaudrintas emocijas?* Reikia pamatyti vaikiną tikrovėje, užuot kūrus svajose mielą jo paveikslą. Įvykdžius sumanymą, jos gyvenimas turėtų pakrypti į senąsias vėžes. Štai, kodėl Siuzena jodinėjo šiuo Skardžio takeliu - ir šiandien, ir vakar, ir užvakar. Turguje žmonės šnabždėjosi, kad jis dažnai čia klaidžiodavo.

Mergina ūmiai atsisuko, apimta jausmo, kad už nugaros išvys Vilą, tarytum būtų jį prisišaukusi savo mintimis - arba savo *ka*.

Tačiau ji tepamatė mėlyną dangų ir vingiuotas kalvų keterų linijas, kurios priminė ant šono gulinčios moters kūno kontūrus. Merginą užvaldė kartus nusivylimas. Jai atrodė, kad pajuto kartėlį burnoje, kaip drėgnų arbatos lapelių skonį.

Siuzena žengė link Pilono nusprendusi grįžti namo ir atsiprašyti tetos Kordos. Kuo greičiau tai padarys, tuo bus geriau. Tačiau įstačius koją į kairiąją balnakilpę, ties horizontu pasirodė raitelis, išniręs iš kalvų įlinkio, tokio panašaus į moterišką juosmenį. Ji akimoju atpažino ant žirgo nugaros sustingusį šešėlį.

Bėk, įsakė sau Siuzena netikėtai supanikavusi. *Šok ant balno ir nešdinkis! Tučtuojau! Nelauk, kol atsitiks kas nors baisaus... nelauk, kol tave užklups* ka, *atūžęs kaip uraganas.*

Bet ji nebėgo. Tiesiog laikė Pilono vadžias rankoje ir kuždėjo kažką jam į ausį. Tuo tarpu *rosillo* kilstelėjo aukštyn snukį ir garsiai sužvengė, pasisveikindamas su didžiuliu bėru žirgu, šuoliuojančiu pašlaitėn.

Po kelių akimirkų Vilas atsidūrė prie pat merginos. Iš pradžių žiūrėjo į ją iš viršaus, paskui grakščiai nušoko nuo balno. Šį kartą jis nesilenkė ištiesęs koją, į žemę įbedęs kulną ir komiškai mojuodamas kepure. Šį kartą jis įsistebeilijo į Siuzeną rimtomis suaugusio žmogaus akimis.

Jųdviejų žvilgsniai susipynė. Rolando iš Gileado ir Siuzenos iš Medžiso, kurios širdyje padvelkė bauginantis, tačiau masinantis vėjas.

7

- Labas rytas, Siuzena. Džiaugiuosi vėl tave matydamas.

Ji nieko neatsakė lūkuriuodama. Įdomu, ar Vilas girdi, kaip daužosi jos širdis? Žinoma, ne. Vertėtų išmesti iš galvos tokius romantiškus svaičiojimus. Bet kažkodėl mergina buvo tikra, kad jos pulso plakimas turėtų girdėtis net už penkiasdešimties jardų.

Vilas žengtelėjo į priekį. Siuzena atsitraukė atgal nepatikliai žiūrėdama į jaunuolį. Jis trumpam palenkė galvą, paskui vėl įsmeigė akis į merginą ir ištarė:

- Meldžiu tavęs atleisti.

- Išties? - šaltai atsiliepė ji.

- Tą vakarą neturėjau teisės tavęs kaltinti.

Atsiprašymas įskėlė pykčio žiežirbą.

- Man nerūpi jūsų teisės. Svarbiausia, kad elgėtės nesąžiningai ir mane įskaudinote.

Skruostu nutekėjo ašara, kaptelėjusi iš kairiosios akies. Berods, ji dar ne viską išverkė.

Siuzena pamanė, kad jos priekaištai sugėdins Vilą, tačiau jaunuolis neketino nuleisti akių, nors veidas truputį paraudo

- Aš tave įsimylėjau, - paaiškino jis. - Štai, kodėl drįsau su tavimi taip kalbėti. Manau, jog tai įvyko dar prieš pirmąjį mūsų bučinį.

Ji suprunkštė... tačiau po nuoširdžių žodžių juokas nuskambėjo dirbtinai netgi pačiai Siuzenai.

- Pone Dibornai.

- Prašau, vadink mane Vilu.

- Pone Dibornai, - kantriai pakartojo ji tarsi mokytoja, šnekanti

su paiku mokiniu, - tai absurdiška. Įsimylėjote po pirmo susitikimo? Po vieno vienintelio bučinio? *Broliško* bučinio? - šį sykį raudonis nudažė jos skruostus. - Tokie dalykai dedasi tiktai knygose. O tikrovėje? Labai tuo abejoju.

Taip kalbėdama ji vis vien sugebėjo įžiūrėti Rolando akyse svarius, prisipažinimą meilėje patvirtinančius argumentus: romantišką jo prigimtį, glūdinčią giliai viduje tarsi metalo ruoželis, įstrigęs praktiško mąstymo granite. Jis susitaikė su meile kaip su faktu nemanydamas, jog tai primena vėjo dvelksmą arba žydinčią gėlę, todėl Siuzenos pašaipos nepasiekė tikslo.

- Meldžiu atleisti, - neatlyžo Rolandas. Savotiškai nuožmus jo užsispyrimas Siuzeną erzino, juokino... ir gąsdino. - Aš neprašau atsakyti į mano meilę tuo pačiu. Ne todėl norėjau su tavimi pašnekėti. Minėjai, jog tavo padėtis kebloka... - pagaliau nusigręžęs vaikinas pažvelgė į Skardį. Netgi tyliai nusijuokė. - Aš jį pavadinau kvailiu, ar ne? Prie tavęs. Kas gi dabar iš mūsų kvailys?

Siuzena nesusilaikė ir nusišypsojo.

- Taip pat tvirtinote girdėjęs, kad jis dievina stiprius gėrimus ir jaunas mergaites.

Rolandas pliaukštelėjo delnu sau į kaktą. Jei taip pasielgtų Arturas Hitas, ji pamanytų, kad šis pokštauja. Bet ne Vilas. Aiškiai matyti, kad dabar jam galvoje ne juokai.

Pasikartojusi tylos pauzė nebuvo tokia nejauki, kaip anksčiau. Abu žirgai, Eiklusis ir Pilonas, rupšnojo žolę kone susilietę šonais. *Jei būtume arkliai, viskas klostytųsi daug papraščiau*, pagalvojo Siuzena ir vos nesukikeno.

- Pone Dibornai, ar jūs suprantate, kad aš sudariau sandėrį?

- Aha. - Jis šyptelėjo, kai mergina nustebusi pakėlė antakius. - Aš nesišaipau. Tiesiog... hambriška tartis savaime įauga į kraują.

- Kas pasakojo jums apie mano reikalus?

- Mero sesuo.

- Korala. - Ji susiraukė, paskui nusprendė, kad nėra ko stebėtis. Kiti būtų apibūdinę jos padėtį kur kas šiurkštesniais žodžiais. Pavyzdžiui, Eldredas Džonas. Arba Rėja iš Kioso. Neverta dėl to graužtis. - Jeigu jūs suprantate ir neprašote atsakyti į savo jausmus, kuriuos neva puoselėjate mano atžvilgiu... kodėl gi mudu šnekamės? Kodėl manęs ieškojote? Jūs pats komplikuojate sau padėtį...

- Taip, - sutiko jis ir ramiai pridūrė tarsi konstatuodamas elementarų faktą: - Dar ir kaip komplikuoju. Vos drįstu į tave pažvelgti.

- Gal tuomet nereikia žiūrėti, kalbėti, mąstyti! - balsas nuskambėjo dygiai, truputį virpėdamas. Kaip jam užtenka įžūlumo rėžti tiesą į akis? - Kodėl atsiuntėte man puokštę ir raštelį? Ar nesuvokiate, kokių nemalonumų galėjote man pridaryti? Jei pažinotumėte mano tetą!.. Ji nepraleido progos apie jus užsiminti. Jei būtų radusi žinutę... arba pamatytų mudu drauge...

Siuzena apsidairė tarsi norėdama patikrinti, ar jų niekas neseka. Rodos, ne. Rolandas ištiesė ranką ir palietė jos petį. Mergina staigia atsisuko, ir jis žaibiškai patraukė delną, lyg būtų nusideginęs pirštus.

- Stengiaus tau paaiškinti, jog nesi atsakinga už tai, ką jaučiu, - pratarė jaunuolis.

Kur gi ne, dingtelėjo jai. *Aš tave pabučiavau, Vilai, todėl manau, kad esu nemaža dalimi prisidėjus prie to, ką jaučiame mudu abu.*

- Aš tikrai gailiuosi dėl savo žodžių, kuriuos pasakiau per šokius. Ar tu man atleidi?

- Aha. - Jei dabar vaikinas būtų ją apglėbęs, Siuzena būtų nusispjovusi į visas pasekmes ir nesipriešinusi. Tačiau jis paprasčiausiai nusiėmė skrybėlę ir teatrališkai nusilenkė. Vėjelis širdyje išblėso.

- Dėkui, panele.

- Pakaks malonybių. Negaliu jų pakęsti. Mano vardas - Siuzena.

- Ar tu vadinsi mane Vilu?

Ji linktelėjo.

- Gerai, Siuzena. Norėjau tavęs šio to pasiteirauti... tiesa, ne kaip žmogus, kuris iš pavydo tave įžeidė. Klausimas visiškai iš kitos srities. Ar galiu?

- Tikriausiai, - atsargiai sutiko ji.

- Ar tu remi Aljansą?

Ji išsprogino akis, visiškai nesitikėjusi sulaukti tokio klausimo... bet, regis, Vilas šnekėjo rimtai.

- Ašai žinau, jog tu su savo draugais turi suskaičiuoti karves, ginklus, žeberklus, valtis ir dar dievai žino ką, bet negalvojau, kad jums taip pat rūpės Aljanso rėmėjų skaičius.

Ji pamatė jaunuolio veide nuostabą ir lūpų kampučius pakylėjusią šypseną, dėl kurios jis atrodė vyresnis nei buvo iš tiesų. Siuzena iš pradžių nesuprato, kas jį pralinksmino, paskui suvokė tratėjusi senąja hambriška tartimi ir nusijuokė.

- Mano teta dievina archaiškus žodelius. Tėvas irgi įterpdavo

juos į savo kalbą. Dažniausiai taip tauškia "Draugais" besivadinanti senučiukų bendruomenė.

- O taip, mūsų kraštuose jų taip pat yra.

- Tikrai?

- Taip... arba aha, priklausomai nuo to, kas tau labiau priimtina. Beje, man patinka, kaip šneka "Draugai". Tie žodžiai skamba gražiai.

- Tik ne iš mano tetos lūpų, - atšovė Siuzena prisiminusi ginčą dėl marškinių. - Taip, aš remiu Aljansą. Todėl, kad jo sąjungininku buvo mano tėvas. Jei klausi, ar esu *visa širdimi* atsidavusi Aljansui... ne, tikriausiai ne. Pastaruoju metu mes retai girdime iš jo naujienas. Tiktai gandus ir istorijas, kurias pasakoja valkatos ir klajojantys prekeiviai. Dabar, kai nebeliko geležinkelio... - ji gūžtelėjo pečiais.

- Dauguma paprastų žmonių, su kuriais teko bendrauti, išsakė tokias pačias mintis. Tačiau tavo meras Torinas...

- Jis nėra *mano* meras Torinas, - dygiai atkirto ji.

- ...*feodo* meras Torinas suteikė mums visokeriopą pagalbą. Net ir tuo atveju, kai jos neprašėme. Man tereikia spragtelėti pirštais, ir Kimba Raimeris akimirksniu pribėga.

- Tuomet nespragsėk, - atsakė ji nejučia dairydamasi aplinkui. Pabandė nusišypsoti tarsi norėdama parodyti, kad juokavo, bet nesėkmingai.

- Miestiečiai, žvejai, fermeriai, kaubojai - jie visi remia Aljansą... bet santūriai. Tuo tarpu meras, jo kancleris, Arklininkų Asociacijos nariai, Lengilas, Garberis ir kiti...

- Aš juos pažįstu, - įsiterpė Siuzena.

- Jų entuziazmas liejasi per kraštus. Užtenka paminėti Aljansą, ir šerifas Eiveris pradeda straksėti aplinkui kaip šunytis. Kiekvienoje rančoje mums siūlė išgerti iš taurės su Eldo herbu.

- Ko išgerti? - šelmiškai pasiteiravo ji. - Alaus? Grafos?

- Taip pat vyno, viskio ir naminės, - pridūrė Rolandas neatsakydamas į merginos šypseną. - Atrodė, tarytum visi būtų norėję, kad mes sulaužytume duotą žodį. Argi ne keista?

- Aha, truputį... o gal tai paprasčiausias hambriškas svetingumas? Jeigu jaunuolis pareiškia neragaująs alkoholio, šiuose kraštuose galvojama, kad jis tiesiog juokauja.

- O kaip dėl aistringos paramos Aljansui? Ką manai apie tai?

- Manau, jog tai išties keista.

Ir ji nemelavo. Besidarbuodamas vyriausiuoju feodo arklininku Patas Delgado kas dieną matydavosi su žemvaldžiais bei galvijų au-

gintojais, o Siuzena nemažai laiko praleisdavo su tėvu ir su kaupu jų atsižiūrėjo. Merginos nuomone, tie žmonės pasižymėjo išskirtiniu santūrumu. Ji negalėjo įsivaizduoti, kad Džonas Kroidonas arba Džekas Vaitas rėžtų sentimentalų tostą mojuodami molinį alaus bokalą su Arturo Eldo herbu... tik ne vidury dienos, kai reikia rūpintis galvijais.

Vilas rijo Siuzeną akimis lyg skaitydamas jos mintis.

- Dabar greičiausiai nesusitinki su tais vyrukais taip dažnai, kaip anksčiau, - tarė jaunuolis. - Turiu galvoje, prieš tai, kai mirė tavo tėvas.

- Turbūt... bet plepeptūnai niekada neišmoks suvokiamai tarškėti, ar ne?

Šį kartą jis nesusitvardė ir plačiai išsišiepė, nuo ausies iki ausies. O dievai, koks jis gražus!

- Ko gero tu teisi. Šiuo atveju mes sakome, kad katės niekada nekeičia savo mėgiamos vietos. Ar meras Torinas nešneka apie mane ir mano draugus su tavimi, kai liekate vienu du? Gal tokio klausimo nederėtų užduoti, kad tavęs neįžeisčiau?

- Nieko baisaus. - Jai energingai papurčius galvą, susiūbavo ilga kasa. - Pats atkreipei mano dėmesį į faktą, kad aš nieką teišmanau apie padorumą. - Siuzenos nepradžiugino nuleista jo galva ir paraudę skruostai, nors būtent tokios reakcijos ji tikėjosi. Mergina pažinojo nemažai bendraamžių, kurios mėgo ne tik flirtuoti, bet ir erzinti. Tokie dalykai jos nedomino, todėl, užuot įsikibusi nagais jam į gerklę, Siuzena švelniai pratęsė: - Aš nelieku su juo viena.

Kokia gi tu melagė, pagalvojo mergina prisiminusi, kaip Torinas apkabino ją koridoriuje po šventinių pietų aiškindamas, jog dega aistra, gniaužydamas krūtį nelyginant vaikas, kuriam maga įkišti ranką į saldainių indą. *Pasiutusi melagė.*

- Kad ir kaip ten būtų, Vilai, vargu ar tau turėtų rūpėti, kokią nuomonę apie jus susidarė Hartas. Svarbiausia, kad jūs privalote atlikti savo darbus. Jei meras siūlo pagalbą, kodėl paprasčiausiai jos nepriėmus ir nepadėkojus?

- Čia vyksta kažkas negero. - Rimtas, netgi niūrokas jo balsas šiek tiek išgąsdino Siuzeną.

- Su kuo? Su meru? Arklininkų Asociacija? Apie ką tu šneki?

Jis įdėmiai nužvelgė merginą tarsi negalėdamas apsispręsti, ką daryti toliau.

- Man teks tavimi pasikliauti, Siuzena.

- Nesu tikra, kad man reikia tavo pasitikėjimo, kaip ir tavo meilės.

- Visgi, jei noriu atlikti savo darbą, privalau *kuo nors* pasikliauti. Supranti?

Siuzena įsižiūrėjo į jo akis ir linktelėjo galvą.

Vilas atsistojo taip arti jos, kad mergina pajuto jo odos šilumą.

- Dirstelėk štai ten ir pasakyk, ką matai.

Ji nukreipė akis į šlaitą ir patraukė pečiais.

- Skardį. - Nusišypsojusi pridūrė: - Gražų, kaip visada. Tai pati mėgstamiausia mano vieta.

- O taip, ji graži. Ką dar matai?

- Žirgus-spirgus. - Siuzena vėl šyptelėjo vildamasi, kad jį pralinksmins juokelis (jos tėvas dažnai taip pokštaudavo), tačiau Vilo lūpos nė nekrustelėjo. Žinoma, jis - gražus, narsus, jei tik miestelėnų skleidžiamos istorijos neprasilenkia su tiesa, sumanus ir pasižymintis žaibiška reakcija, bet visiškai neturi humoro jausmo. Ką gi, pasitaiko ir blogesnių trūkumų. Kai kuriems, pavyzdžiui, niežti nagus pagraibyti merginos krūtinę.

- Taip. Žirgus. Ką pasakytum apie jų *skaičių*? Tu matei ant Skardžio laigančius arklius visą gyvenimą ir nusimanai apie juos ne blogiau nei Arklininkų Asociacijos nariai.

- Tu jais nepasitiki?

- Jie duoda mums viską, ko tik paprašome, o draugiškumu nenusileidžia šunims, tupintiems po pietų stalu, bet... ne, aš jais nepasitikiu.

- Skirtingai nuo manęs.

Vaikinas įsistebeilijo į ją savo gražiomis, gąsdinančiomis akimis, kurių tamsiai mėlynas atspalvis gerokai išbluks po dešimties tūkstančių klajonėse praleistų dienų.

- Aš privalau kuo nors pasikliauti, - pakartojo jis.

Siuzena nuleido galvą tarytum išgirdusi priekaištą. Ištiesęs du pirštus jaunuolis švelniai kilstelėjo jos smakrą.

- Žirgų yra tiek, kiek ir turi būti? Gerai pagalvok.

Jam tiksliai suformulavus klausimą, ji galėjo atsakyti iš karto. Pokyčiai nedavė ramybės Siuzenai jau kurį laiką, tik anksčiau ji pernelyg nesukdavo dėl to savo galvos.

- Ne, ne tiek.

- Per mažai ar per daug?

Prieš atsiliepdama ji įkvėpė oro ir atsiduso.

- Per daug. Gerokai per daug.

Vilas Dibornas pakratė sugniaužtus kumščius. Žydros akys nušvito kaip elektrinės lemputės, apie kurias pasakojo jos senelis.

- Taip ir maniau. Taip ir *maniau.*

8

- Kiek ten ganosi arklių? - paklausė jis.

- Tiesiai prieš mus? Ar ant viso Skardžio?

- Prieš mus.

Mergina atidžiai pažvelgė į gyvulius nė nemėgindama jų skaičiuoti, žinodama, jog tai - bergždžias reikalas. Ji pamatė keturias gana dideles kaimenes po dvidešimt žirgų, bidzenančių žalioje pievoje, tingiai ir lėtai kaip paukščiai, plevenantys padangėse. Dar devynias mažesnes, kuriose būriavosi nuo keturių iki aštuonių arklių... kelias poreles, primenančias įsimylėjėlius (šiandieną ji visur įžiūrėjo meilės požymius)... šuoliuojančius vienišius - veikiausiai, jaunus eržilus...

- Maždaug šimtas šešiasdešimt? - dvejodamas pasiteiravo jaunuolis.

Siuzena atsigręžė nustebusi.

- Aha. Būtent apie tokį skaičių pagalvojau.

- Kokią Skardžio dalį mes regime? Ketvirtį? Trečdalį?

- Kur kas mažesnę. - Ji vyptelėjo. - Ir pats žinai. Ne daugiau, kaip šeštadalį.

- Jei kiekviename Skardžio šeštadalyje laigo po šimtą šešiasdešimt žirgų, vadinasi, iš viso ganyklose jų yra...

Ji palaukė, kol Vilas pasakys “devyni šimtai šešiasdešimt”, ir pritardama sulinksėjo galva. Vaikinas vėl nužvelgė šlaitą ir krūptelėjo, kai Eiklusis pabaksnojo snukiu jam į nugarą. Siuzena prisidengė delnu burną slopindama juoką. Iš nekantraus rankos mosto, nuvijusio ristūną šalin, jautėsi, kad jam nerūpėjo linksmybės.

- Kaip manai, kiek dar žirgų šiuo metu stovi arklidėse, treniruojasi arba dirba?

- Santykis būtų vienas prie trijų, besiganančių ant Skardžio.

- Taigi mes kalbame apie tūkstantį du šimtus arklių. Grynaveislių, ne mutantų.

Ji mažumėle nustebo.

- Aha. Medžise praktiškai negimsta mutantų... kaip ir *kituose* išoriniuose feoduose.

- Vadinasi, iš penkių kumeliukų normalūs gimsta ne trys, o daugiau?

- Jie *visi* gimsta normalūs! Suprantama, retsykiais pasitaiko išsigimėlių, kuriuos tenka užmigdyti, bet...

- Nė vieno mutanto iš penkių? Nė vieno - kaip ten sakė Renfriu? - su papildoma koja arba išvirtusiomis laukan žarnomis?

Nustėręs jos žvilgsnis buvo iškalbingesnis negu žodžiai.

- Iš kur tai ištraukei?

- Iš Renfriu. Jis taip pat minėjo, kad Medžise yra maždaug penki šimtai septyniasdešimt grynaveislių.

- Tai... - apstulbusi ji sukikeno, - tai kvailystės! Jei čia būtų mano tėvas...

- Bet jo nėra, - sausu balsu nutraukė ją Rolandas. - Tavo tėvas miręs.

Vieną sekundės dalį ji nesuvokė, kad vaikino tonas pakito. Sekančią akimirką, tarytum galvoje būtų netikėtai prasidėjęs sąmonės užtemimas, Siuzenos nuotaika subjuro.

- Mano tėvą pražudė nelaimingas atsitiktinumas. Ar tu supranti, Vilai Dibornai? *Nelaimingas atstiktinumas*. Labai liūdna, bet tokių dalykų kartkartėmis pasitaiko. Kumelė sutraiškė kanopa jo galvą. Vandenyno Puta. Frenas sakė, kad Puta išvydo žolėje gyvatę.

- Frenas Lengilas?

- Aha. - Jos veidas pabalo, ir tik ant skruostų išliko raudonos dėmėlės, tokios panašios į laukines rožes, kurios styrojo Vilo dovanotoje puokštėje. - Frenas sukorė su tėvu ne vieną mylią. Jiedu nebuvo geri bičiuliai - šiaip ar taip, abu priklausė skirtingiems sluoksniams, - bet dažnai jodinėdavo kartu. Namuose netgi turiu kepurėlę kurią pirmoji Freno žmona numezgė mano krikštynoms. Jie drauge išmaišė Skardį skersai išilgai. Netikiu, jog Frenas Lengilas meluotų apie tai, kaip žuvo mano tėvas, ir nė negaliu įsivaizduoti, kad jis... jis būtų prie to prisidėjęs.

Vis dėlto, žiūrint į arklius, Siuzenos akyse sušmėžavo dvejonės. Kiek jų daug! *Per daug*. Patas Delgado būtų uždavęs sau tą patį klausimą, kuris dabar kirbėjo jos galvoje: kokios rančos žymės įdegintos tų žirgų šonuose?

- Andai Frenas Lengilas ir Stokvortas šnekučiavosi apie arklius. - Vilo balsas skambėjo nerūpestingai, tačiau jo veide atsispindėjo nerimas. - Gurkšnodami iš stiklinių šaltinio vandenį, nes mano draugas atsisakė alaus. Ta pačia tema man teko kalbėti su Renfriu per šven-

tinius pietus mero dvare. Ričardui pasiteiravus, kiek ristūnų šiuo metu yra Medžise, Lengilas atsakė: keturios šimtinės, apytiksliai.

- Beprotystė.

- Ir man taip atrodo, - sutiko Vilas.

- Nejau jiems neaišku, kad jūs patys galite suskaičiuoti žirgus?

- Visi žino, kad mes ką tik kibome į darbus ir pradėjome nuo žvejų. Jie įsitikinę, kad iki Skardžio nusigausime ne anksčiau, kaip po mėnesio. Vietiniai laiko mus... kaip čia švelniau pasakius... Tiek to, jokio skirtumo. Aš nemoku gražiai išreikšti minčių, užtat mano draugas Arturas vadina jų požiūrį "švelnia panieka". Palikdami arklius mums prieš akis jie galvoja, jog mes nenutuoksime, į ką žiūrėti, arba netikėsime tuo, ką matome. Aš labai džiaugiuosi, kad su tavimi susitikau.

Nes norėjai išgirsti iš manęs tikslų besiganančių arklių skaičių? Tik dėl šios priežasties?

- Galų gale jums *teks* suskaičiuoti žirgus. Juk Aljansui jų reikia, ar ne?

Jis keistai žvilgtelėjo į Siuzeną, tarytum ši būtų nepastebėjusi akivaizdaus dalyko. Mergina sumišo.

- Kas? Kas yra?

- Galbūt jie tikisi pašalinti papildomus arklius prieš tai, kai mes imsimės tyrinėti šią feodo verslo šaką.

- *Kur* pašalinti?

- Nežinau. Bet man nepatinka dabartinė padėtis, Siuzena. Tegul tai lieka tik tarp mūsų, gerai?

Mergina linktelėjo. Ji būtų tikra *kvaiša*, jei kam nors išsiduotų vaikščiojusi su Vilu Dibornu ant Skardžio, visiškai viena, neskaitant Eikliojo ir Pilono draugijos.

- Gal aš ir klystu. Jei ne, tuomet tokios žinios keltų tau grėsmę.

Siuzena vėl grįžo mintimis prie tėvo. Lengilas pasakojo, kad Patą mirtinai sumindžiojo Vandenyno Puta, ir ji neturėjo nė menkiausio pagrindo netikėti rančerio žodžiais. Kita vertus, pareiškęs Vilo draugui, jog Medžise tėra keturi šimtai grynaveislių ristūnų, jis akiplėšiškai sumelavo.

Jaunuolis atsisuko į savo žirgą, tuo labai pradžiugindamas Siuzena.

Giliai širdyje mergina troško, kad Vilas pasiliktų ir stovėtų šalia jos po ilgais debesų šešėliais, plaukiančiais per pievą... bet jie ir taip per ilgai čia užsibuvo. Mažai tikėtina, kad juodu kas nors netikėtai pa-

matytų, tačiau tokia mintis, užuot nuraminusi, dar labiau sujaudino.

Jis pataisė balnakilpę, kabančią žemiau ieties movos (Eiklusis tyliai sužvengė lyg pritardamas: *pats laikas judėti*) ir vėl atsigręžė į Siuzeną. Varstoma įdėmaus žvilgsnio ji vos neapalpo: tai *ka*, be jokių abejonių. Pabandžiusi sau įteigti, esą ją apėmė *deja vu* - jausmas, kad vieną ar kitą įvykį jau buvo patyrusi anksčiau, - Siuzena suprato apgaudinėjanti save. Pojūčiai priminė tuos, kurie užplūsta žmogų, atradusį labai ilgai ieškotą kelią.

- Pasakysiu tau dar kai ką. Nenorėčiau grįžti ten, nuo kur pradėjome pokalbį, bet privalau tai padaryti.

- Ne, - išspaudė ji. - Nereikia.

- Minėjau, kad aš tave myliu ir kad buvau apakintas pavydo. - Pirmą kartą Vilo balsas sudrebėjo, ir Siuzena persigando išvydusi, kaip jo akyse kaupiasi ašaros. - Tai dar ne viskas.

- Vilai, prašau, nereikia... - ji įsikniaubė veidu į Pilono šoną. Rolandas sugriebė ją už pečių ir atsuko. Švelniai, bet ryžtingai. Mergina bejėgiškai pažvelgė į jauną jo veidą ir staiga suprato, jog daugiau neturi jėgų priešintis skausmingam geismui. Su mielu noru būtų paaukojusi vienerius savo gyvenimo metus vien tam, kad galėtų prisiliesti prie jo veido, pajusti delnais odą.

- Ar tu ilgiesi tėvo, Siuzena?

- Aha, - sušnibždėjo ji. - Visa širdimi.

- Lygiai taip pat aš ilgiuosi motinos. - Nūnai abi Rolando rankos spaudė jos pečius. Suvirpėjus vienam vokui, iš akies ištryško ašara palikdama ant jo skruosto sidabrinę liniją.

- Ar ji mirusi?

- Ne. Šis tas atsitiko. Su ja. Jai. *Velnias*! Kaip man apie tai kalbėti, jei aš nežinau, ką man *galvoti*? Tam tikra prasme, ji man mirė.

- Koks siaubas, Vilai.

Jis linktelėjo.

- Paskutinį kartą regėtas jos žvilgsnis persekios mane iki kapo duobės. Jos akyse susipynė gėda, meilė ir viltis. Gėda dėl to, ką pamačiau ir sužinojau, viltis, kad aš suprasiu ir galbūt atleisiu... - jis giliai atsiduso. - Tą šventinį vakarą, besibaigiant pietums, Raimeris pasakė kažką šmaikštaus. Jūs visi juokėtės...

- Juokiausi tik todėl, kad neišsiskirčiau iš kitų, - atsiliepė Siuzena. - Aš nemėgstu kanclerio. Manau, kad jis nuolatos rezga intrigas.

- Jūs visi juokėtės, tuo tarpu aš atsisukau į kitą stalo galą ir pamačiau Olivą Torin. Vienai sekundei - vos vienai trumputei sekundei

- man pasirodė, kad vėl išvydau savo motiną. Tą pačią veido išraišką, kurią regėjau vieną rytą, atidaręs ne tas duris netinkamu laiku ir užklupęs motiną su...

- Liaukis! - sušuko ji traukdamasi atatupsta nuo jo rankų. Siuzenos viduje kilo sąmyšis. Sugriuvo visos sienos, užtvaros ir durys, turėjusios apsaugoti nuo emocijų protrūkio. - Užsičiaupk, nenoriu nieko apie ją girdėti!

Jai stvėrus Pilono pavadžius, pasaulį apgaubė drėgni raibuliai. Mergina prapliupo raudoti nesipriešindama Rolando rankoms, kurios vėl atsuko jos pečius.

- Man taip gėda, - sušniurkštė Siuzena. - Man gėda ir gaila, aš tokia išsigandusi. Užmiršau savo tėvo veidą ir... ir...

Ir daugiau nepajėgsiu jo prisiminti, norėjo pasakyti, bet nespėjo, nes jaunuolis užtildė ją savo lūpomis. Iš pradžių Siuzena tiesiog leidosi bučiuojama... o paskui atsakė tuo pačiu, entuziastingai ir desperatiškai. Nykščiais nutrynė ašaras nuo jo paakių, prilietė delnais jo skruostus įgyvendindama savo troškimą, patirdama nepakartojamus jausmus: užčiuopus švelnius barzdaplaukius, jos kūną persmelkė šiluma. Mergina apkabino Rolando kaklą, jųdviejų lūpos susiliejo... Porelė karštai bučiavosi tarp žolę rupšnojančių žirgų.

9

Tai buvo geriausi bučiniai per visą Rolando gyvenimą, kurių jis niekada neužmiršo: minkštos, aistringos, ir nė kiek nedrovios jos lūpos, slepiančios tvirtus bei lygius dantis. Jos alsavimo aromatas, stangrus kūnas... Vaikino delnas nuslydo prie kairiosios krūties, švelniai ją suspaudė, pajuto plakančią širdį. Kita ranka glamonėjo šilkinius plaukus, visam laikui įstrigusius į atmintį.

Staiga Siuzena atšoko, jos veidas spinduliavo raudonį ir geismą, pirštai palytėjo sutinusias nuo bučinių lūpas. Iš apatinės sunkėsi kraujo srovelė. Plačiai išplėstos akys rijo jaunuolio veidą. Krūtinė įnirtingai kilnojosi tarsi po ilgo bėgimo. Tarp jųdviejų vilnijo karštligiškos aistros bangos.

- Užtenka, - paprašė ji drebančiu balsu. - Prašau, užtenka. Jei tikrai mane myli, neleisk, kad užtraukčiau sau gėdą. Aš daviau žodį. Gal vėliau, kai išpildysiu pažadą... jei manęs tebenorėsi...

- Lauksiu tavęs amžinai, - atsakė jis. - Padarysiu viską, ko prašai, bet nestovėsiu ir nežiūrėsiu, kaip tu palieki mane dėl kito vyro.

- Jei nemeluoji dėl savo meilės, laikykis nuo manęs atokiau. Prašau, Vilai!

- Padovanok man dar vieną bučinį.

Ji iš karto žengė į priekį, patikliai iškėlė galvą, ir Rolandas suvokė galįs daryti su ja, ką tik nori. Šiuo momentu, atsiduodama į jo rankas, Siuzena sau nepriklausė. Jei užsimanytų, jis galėtų pavergti merginą kaip Martenas, primetęs jo motinai savo valią.

Netikėta mintis užgesino liepsnojantį geismų laužą; pamažu blėstant angliukams, užslinko prieblanda. Tėvo susitaikymas su lemtimi

(Jau dvejus metus viską žinojau)

sukrėtė Rolandą, kaip niekas kitas anksčiau. Argi įmanoma įsimylėti šią mergaitę - bet kurią mergaitę, - kai pasaulyje tegali išgyventi kietaširdžiai? Negi teks sekti Marteno pėdsakais?

Tačiau jis mylėjo Siuzeną.

Užuot aistringai pabučiavęs, jaunuolis švelniai palietė jos burnos kamputį, ir kurio sruveno kraujo lašai, pajuto lūpomis savo ašarų skonį, užsimerkė ir sudrebėjo, kai merginos ranka paglostė jo plaukus.

- Aš nieku gyvu neįskaudinčiau Olivos Torin, - sukuždėjo ji. - Tavęs taip pat, Vilai. Anksčiau daug ko nesupratau, o dabar per vėlu ką nors keisti. Ačiū tau... kad nepasinaudojai manimi. Visada tave prisiminsiu. Ir tavo bučinius. Nieko geresnio man neteko patirti. Jaučiuosi taip, lyg žemė būtų susimaišiusi su dangumi.

- Aš irgi prisiminsiu. - Bežiūrint, kaip Siuzena šoka ant balno, sąmonėje iškilo nuogos kojos, šmėkštelėjusios tamsoje tą naktį, kai pirmą kartą ją išvydo. Staiga Rolandas suvokė negalįs jos paleisti. Ištiesė ranką ir prilietė merginos batus.

- Siuzena...

- Ne, prašau.

Jis atsitraukė pats nesuvokdamas, iš kur atsirado jėgų tai padaryti.

- Tai mūsų paslaptis. Tiesa?

- Aha.

Hambriška tartimi nuskambėjęs atsakymas privertė ją nusišypsoti... labai jau liūdnai.

- Vilai, maldauju, laikykimės vienas nuo kito atokiau.

Jis apmąstė išgirstus žodžius.

- Jei tik sugebėsime.

- Mes privalome, Vilai. Privalome.

Siuzena nušuoliavo ant savo žirgo. Rolandas palydėjo ją žvilgsniu sustingęs prie Eikliojo. Nepajudėjo iš vietos, net jai pradingus iš akiračio.

10

Šerifas Eiveris, jo pavaduotojai Deivas ir Džordžas Riginsas sėdėjo policijos nuovados prieangyje, kai pro šalį prajojo ponas Stokvortas ir ponas Hitas (ant pastarojo balno gugos vėl puikavosi idiotiška paukščio kaukolė). Varpo dūžiai paskelbė vidurdienį vos prieš penkiolika minučių, todėl Eiveris nusprendė, kad jiedu traukia užkrimsti priešpiečių, gal į "Malūną", gal į "Klajūnų pastogę", kur dieną pasiūlydavo lengvų užkandžių. Šerifas asmeniškai mieliau rinkdavosi sotesnius patiekalus: pusę viščiuko arba kiaulės kulšį.

Hitas nusišypsojo ir pamojavo:

- Geros dienos, ponai! Ilgo gyvenimo! Vėsaus vėjo! Malonios siestos!

Atsakydami jie iškėlė rankas ir taip pat parodė dantis. Kai jaunuoliai pasuko už kampo, Deivas pastebėjo:

- Tie vaikinai visą rytą praleido prieplaukoje skaičiuodami tinklus. *Tinklus*! Ar galite tuo patikėti?

- Taip, sere. - Eiveris kilstelėjo nuo supamos kėdės masyvų savo sėdynės pusrutulį ir griausmingai paperdė. - Taip, sere, galiu.

- Jei ne ta istorija su Džono vyrukai, būčiau pamanęs, kad jie - paprasčiausi mulkiai, - įsiterpė Džordžas.

- Abejoju, kad jie dėl to labai prieštarautų. - Šerifas atsigręžė į Deivą, sukinėjantį pirštais monoklio grandinėlę ir žvelgiantį jaunuoliams pavymui. Kai kurie miestelėnai jau pradėjo vadinti Aljanso pasiuntinukus mažaisiais karstų medžiotojais. Eiveris niekaip neapsisprendė, ką apie juos galvoti. Jis numalšino konfliktą su Torino kietakakčiais ir už savo pastangas gavo iš Raimerio auksinę monetą, bet... visgi, kas jie tokie?

- Tą dieną, kai berniukai pasirodė, - kreipėsi jis į Deivą, - tu minėjai, kad jie minkštakūniai. Ką dabar pasakysi?

- Dabar? - Deivas įsistatė monoklį į akį ir pažiūrėjo į šerifą. - Dabar pasakyčiau, kad jie truputį kietesni nei iš pradžių galvojau.

Teisybė, dingtelėjo Eiveriu, *bet kieti vyrukai nebūtinai yra protingi, dėkui dievams. Aha, padėkokim už tai dievams.*

- Aš išalkęs kaip vilkas. - Šerifas pasilenkė, įsirėmė rankomis į kelius ir vėl garsiai pirstelėjo. Padėjėjai susižvalgė. Džordžas pamojavo ranka priešais veidą. Išsitiesęs feodo šerifas Herkimeras Eiveris atsistojo. - Štai ir atsirado viduje vietos. Eime, vyručiai. Laikas užkąsti.

11

Nuo “K juostos” barako slenksčio atsiveriantis vaizdas nepagražėdavo netgi per saulėlydį. Sodyboje tebuvo likęs šis “L” raidės formos pastatas - neskaitant virtuvės pašiūrės ir arklidės, - su veranda, suręsta vidinėje trumpesnės namiūkščio dalies pusėje. Prieangyje kaip tik užteko vietos trims asmenims, galintiems prisėsti ant dviejų gruoblėtų supamųjų kėdžių ir medinės dėžės su prikalta, atramą atstojančia lenta.

Tą vakarą Alenas sūpavosi krėsle, o Ketbertas, kaip paprastai, sėdėjo ant dėžės. Nuo turėklų į purviną kiemą bei Garberių namų nuodėgulius spoksojo tuščios “žvalgo” akiduobės.

Iš nuovargio Alenui gėlė visus kaulus. Net ir išsimaudžius netoliese tekančiame upelyje, jam atrodė, kad kūnas tebetrenkia žuvimi bei jūržolėmis. Draugai kiaurą dieną skaičiavo tinklus. Jis niekada nesikratė sunkaus, monotoniško darbo, tačiau negalėjo pakęsti betikslių užduočių, tokių, kaip šiandieninė. Hambrio gyventojai dalijosi į dvi grupes: arklininkus ir žvejus. Pastarieji nekėlė jokių įtarimų, trijų savaičių užteko, kad tuo įsitikintum. Atsakymai slypėjo ant Skardžio, į kurį, Rolandui įsakius, jie nedrįso nė žvilgčioti.

Sustiprėję vėjo gūsiai atnešė spigias, virpančias tirpyklės treles.

- Nekenčiu to garso, - sumurmėjo Alenas.

Neįtikėtinai tylus ir susimąstęs Ketbertas linktelėjo.

- Aha.

Vietiniai žodeliai tiesiog įaugo į kraują. Alenas spėjo, kad jiems nepavyks užmiršti hambriškos tarmės netgi praėjus daugeliui dienų po to, kai nuo batų bus nuvalytos Medžiso dulkės.

Pro barako tarpdurį atsklido malonesnis garsas - balandžių burkavimas. Netrukus jį papildė Eikliojo kanopų bildesys, kurį abu jaunuoliai, stebintys saulėlydį, pasąmoningai nekantravo išgirsti.

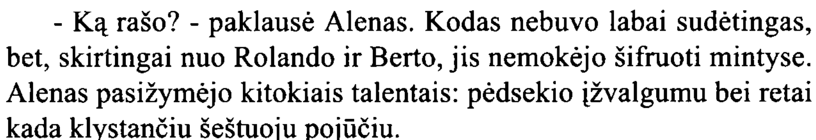
Iš už namo kampo išniro Rolandas, kaip visada, švelniai svyruodamas balne, ir kitą akimirką įvyko šis tas keisto... Alenui pasirodė, jog tai - blogą lemiantis ženklas. Ore sušmėžavo tamsūs kontūrai, pasigirdo sparnų plasnojimas, ir ant Rolando peties nutūpė paukštis.

Užuot krūptelėjęs iš nuostabos jis truputį pakreipė galvą. Tada prijojo prie turėklų ir ištiesė ranką.

- *Hail*, - tyliai ištarė jaunasis šaulys. Balandis nutipeno iki jo delno.

Rolandas pastebėjo prie paukščio kojelės pririštą kapsulę. Atidaręs ją iškrapštė iš vidaus mažą popierinį ritinėlį.

- *Hail*, - pasakė Alenas taip pat ištiesdamas ranką. Paukštis persikraustė ant jo delno. Rolandui nulipus nuo žirgo, Alenas nunešė balandį į baraką, kur po atviru langu stovėjo trys narveliai. Atvėrus vidurinįjį, ką tik atskridęs balandis nėrė vidun, o iš ten purptelėjęs kitas paukštis nusileido ant vaikino delno. Užrakinęs narvą jis nužirgliojo į kitą kambario pusę ir nuo Berto lovos nutrenkė pagalvę, po kuria gulėjo vokas, pilnas tuščių popieriaus juostelių, ir miniatiūrinis, rašalo pripildytas plunksnakotis. Susėmęs visą šį turtą jis grįžo į verandą. Tuo metu Rolandas su Ketbertu tyrinėjo iš Gileado atskraidintą žinutę, kuri buvo užšifruota geometrinėmis figūromis.

- Ką rašo? - paklausė Alenas. Kodas nebuvo labai sudėtingas, bet, skirtingai nuo Rolando ir Berto, jis nemokėjo šifruoti mintyse. Alenas pasižymėjo kitokiais talentais: pėdsekio įžvalgumu bei retai kada klystančiu šeštuoju pojūčiu.

- "Farsonas juda į rytus, - perskaitė Ketbertas. - Pajėgos pasidalijo į dvi grupes. Vieną didelę, kitą mažą. Ar matėte ką nors neįprasto?" - susierzinęs jis pažvelgė į Rolandą. - Neįprasto? Ką tai reiškia?

Rolandas pakratė galvą. Jis nežinojo. Ir abejojo, ar žinią pasiuntę vyrai, prie kurių greičiausiai buvo prisijungęs jo tėvas, patys nutuokia, ką nori išsiaiškinti.

Alenas įteikė Ketbertui popieriaus juostelę ir plunksnakotį. Vienu pirštu Bertas brūkštelėjo per švelniai burkuojančio balandžio galvelę. Paukštis suplazdeno sparnais tarytum nekantraudamas lėkti į vakarus.

- Ką man parašyti? - pasiteiravo Ketbertas. - Tą patį?

Rolandas linktelėjo.

- Bet mes *matėme* neįprastų dalykų! - sušuko Alenas. - Šiame feode dedasi kažkas negero! Arkliai... ir toji nedidukė ranča į pietus nuo... nepamenu jos pavadinimo...

- "H siūbuoklės", - padėjo Ketbertas.

- Teisingai, "H siūbuoklės". Ten yra *jaučių*. O dievai. *Jaučių*! Aš esu regėjęs juos tik knygose.

Rolandas sunerimo.

- Ar kas žino, kad juos matėte?

Alenas patraukė pečiais aiškiai suirzęs.

- Nemanau. Ten buvę keli bandos varovai - trys ar keturi...

- Keturi, - tyliai įsiterpė Ketbertas.

- ...nekreipė į mus jokio dėmesio. Vis vien jie galvoja, kad mes akli kaip pelėdos.

- Tegul ir toliau taip galvoja. - Roladas pažiūrėjo į draugus, tačiau mąsli veido išraiška liudijo, kad jis klaidžiojo mintimis kažkur labai toli. Kai pažvelgė į saulėlydį, Alenas pastebėjo šį tą ant jo marškinių apykaklės. Rolandas nė nepajuto, kaip pašalinis objektas dingo draugo pirštuose. *Bertas nebūtų sugebėjęs nepastebimai jo sugriebti*, su pasididžiavimu pamanė Alenas.

- Aha, bet...

- Atsakymas bus tas pats, - nutraukė Rolandas ir atsisėdęs ant viršutinės laiptelių pakopos įsmeigė akis į saulės laidos raudonį. - Kantrybės, pone Ričardai Stokvortai ir pone Arturai Hitai. Mes daugiau spėliojame negu žinome. Nejau Džonas Farsonas keliautų čia vien tam, kad pasirinktų naujų žirgų? Vargu bau. Suprantama, ristūnai - nemenkas turtas... bet aš nesu tikras, kad Farsonui reikia būtent jų. Todėl privalome luktelėti.

- Gerai, gerai, parašysime tą patį atsakymą. - Ketbertas ištiesino popiergalį ant turėklų ir pakeverzojo eilutę keistų simbolių. Alenui nekilo problemų perskaityti žinutę, kuri kartojosi keletą sykių nuo tada, kai jie atvyko į Hambrį. "Raštelį gavome. Jaučiamės gerai. Jokių naujienų".

Popieriaus skiautelę įkišęs į kapsulę, Bertas pririšo ją prie balandžio kojos. Alenas nusileido laipteliais, žengė prie Eikliojo (kantriai tebelaukiančio, kol šeimininkas malonės jį nubalnoti) ir pakėlė paukštį blėstančio saulėlydžio kryptimi.

- *Hail*!

Balandis suplasnojo sparnais ir purptelėjo į orą. Po akimirkos jis virto tamsiu taškeliu, pranykstančiu tirštėjančios prieblandos fone.

Rolandas palydėjo paukštį žvilgsniu. Jo veide, kaip ir anksčiau, atsispindėjo svajinga išraiška. Alenas sugavo save besvarstant, ar jų kapitonas šį vakarą priėmė teisingą sprendimą. Atvirai kalbant, jaunuolis nesitikėjo, jog tokia mintis galėtų kada nors šauti jam į galvą.

- Rolandai?

- Hmmm? - suniurzgė šis lyg žmogus, bundantis iš gilaus miego.

- Jei nori, aš nubalnosiu žirgą. - Jis pamojo į Eiklųjį. - Ir nutrinsiu šonus.

Jokio atsakymo. Alenas jau norėjo pakartoti pasiūlymą, kai Rolandas galiausiai prabilo:

- Ne, aš pats tai padarysiu. Po minutės kitos. - Nutilęs jis vėl įsižiūrėjo į vakarus.

Užlipęs laipteliais į prieangį Alenas įsitaisė supamajame krėsle. Bertas sugrįžo prie medinės dėžės. Abu atsidūrė Rolandui už nugaros, todėl Ketbertas klausiamai kilstelėjo antakius ir parodė pirštu į kapitoną.

Alenas perdavė jam tai, ką nugriebė nuo Rolando apykaklės. Šaulio akis turinčiam Bertui nebuvo sunku prietemoje įžvelgti ilgą, geltoną plauką ir suprasti, kieno galvai priklauso auksinė gija. Iki šiol Hambryje pavyko sutikti tiktai vieną blondinę. Abu vaikinai susižvalgė. Alenas pastebėjo, kad draugo akys spinduliuoja nerimą ir juoką.

Ketbertas Olgudas dūrė pirštu į smilkinį ir pavaizdavo nuspaudžiąs pistoleto gaiduką.

Alenas pritardamas linktelėjo.

Tuo tarpu Rolandas, atsukęs bičiuliams nugarą, svajingomis akimis žvelgė į paskutinį kvapą išleidžiantį saulėlydį.

VIII skyrius
ŠVIEČIANT PREKEIVIO MĖNULIUI

1

Niekuo neįsidėmėtinas Ritsio miestelis plytėjo už keturių šimtų mylių į vakarus nuo Medžiso. Rojus Depeipas nusigavo iki jo trimis naktimis anksčiau, nei patekėjo Prekeivio mėnulio (arba Vėlyvos Vasaros mėnulio, anot kai kurių) pilnatis, ir po dienos išsiruošė atgal į Hambrį.

Atvirai kalbant, Ritsis tebuvo mažas skurdus kaimiūkštis, įsikūręs ant rytinių Vai Kasčio kalnų šlaitų, už penkiasdešimties mylių nuo Vai Kasčio Prorėžos. Po rudeninių liūčių vienintelė jo gatvė, išvagota geležiniais vežimų ratais, virsdavo purvo ežeru. Ritsyje stovėjo "Lokio ir Vėžlio" parduotuvė, kurioje šachtininkai neturėdavo teisės apsipirkti, nes Vai Kasčio kompanija liepdavo jiems lankytis savo įsteigtoje krautuvėlėje. Rotušė ir kalėjimas išsiteko viename pastate. Šalia jo vėjyje siūbavo aptręšusios kartuvės. Pasilinksminimo užeigas at-

stojo šešios smuklės, vienos už kitą bjauresnės ir pavojingesnės.

Ritsis priminė šlykščią galvą, įspraustą tarp pečių - kalnų. Ant pietinių šlaitų dunksojo barakai, kuriuose kompanija apgyvendindavo savo šachtininkus. Retai kada valomų jų išviečių dvokas pasklisdavo po miestelį sulig menkiausiu vėjo gūsiu. Šiaurinę kalnų pusę buvo išvarpiusios kasyklos: grėsmingos šachtos, įsiskverbusios į žemę per penkiasdešimt pėdų ir išsišakojusios tarytum pirštai, besigviešiantys aukso, sidabro, vario bei retsykiais pasitaikančių rubinų. Iš išorės jos atrodė, kaip paprastos skylės, išgraužtos plikoje ir uolėtoje žemėje, arba kaip akys, spoksančios į dangų pro šiukšlių krūvas.

Kadaise čia triūsė nepriklausomi kalnakasiai, bet nūnai juos išvijo Vai Kasčio kompanija. Depeipas visa tai žinojo, nes ne taip seniai didiesiems karstų medžiotojams patiems teko gainioti iš kasyklų nepaklusniuosius. Netrukus po to, kai jis prisijungė prie Džono ir Reinoldso. Beje, visi trys išsitatuiravo ant rankų karstus už penkiasdešimties mylių nuo Ritsio, dar labiau apšepusiame Vėjų miestelyje. Įdomu kada? Jis nebūtų tiksliai pasakęs, nors galvojo, kad turėtų prisiminti. Kai tekdavo atgaivinti mintyse praeitį, Depeipas dažnai painiodavosi. Netgi užmiršdavo, kiek jam metų. Todėl, kad pasaulis pasislinko, o laikai pasikeitė. Tapo *švelnesni.*

Tačiau vieną dalyką jis atsimindavo be vargo - ypač tada, kai, netyčia kur nors bakstelėjus sužeistą pirštą, ranką pradėdavo žnaibyti skausmo dūriai. Depeipas tvirtai sau prižadėjo: jis būtinai pamatys Diborno, Stokvorto ir Hito lavonus, suguldytus į vieną eilę, susiėmusius už rankų kaip vaikiškos lėlės. Atsegęs kelnes ištrauks tą kūno dalį, kuriai pastarąsias tris savaites niežtėjo patvarkyti jos malonybę, ir apčiurkš jų veidus. Be to, didžiausią susikaupusio skysčio dalį pataupys Arturui Hitui iš Gileado, Naujojo Kanano. Tas pokštininkas močkrušys paskanaus didžiausią geltonojo gėralo dozę.

Depeipas nujojo į rytinį vienintelės Ritsio gatvės galą, pakilo ant pirmosios kalvos keteros ir stabtelėjęs atsigręžė. Praeitą vakarą, prie "Hatigano" bekalbant su senu smirdžiumi, kaimiūkštyje knibždėte knibždėjo žmonių. Septintą ryto gyvenvietė panėšėjo į miestą-vaiduoklį, kaip ir Prekeivio mėnulis, tebekybantis danguje virš kalnų. Tačiau didysis karstų medžiotojas girdėjo iš šachtų kylantį griausmą. Na, žinoma. Tie kvaišos plušėdavo septynias dienas per savaitę. Nuodėmingiesiems - įskaitant ir jį patį - poilsis nepriklauso... Ūmai trūktelėjęs vadžias Depeipas spyrė kojomis žirgui į šonus ir patraukė į rytus. Iš galvos niekaip neišdilo senas smirdžius. Jis elgėsi su ta

griuvena pakankamai sąžiningai. Pažadėjo atlygį ir sumokėjo už informaciją.

- Aha, - sumurmėjo Depeipas. Kylančios saulės spinduliuose blykstelėjo akiniai (šį rytą nekankinamas pagirių - o tai pasitaikydavo itin retai - jis jautėsi kuo puikiausiai). - Seniokui nėra ko skųstis.

Depeipas nesunkiai atsekė jaunųjų Aljanso pasiuntinukų pėdsakus. Vaikigaliai keliavo Didžiuoju Traktu, regis, nuo paties Naujojo Kanano, ir juos pastebėdavo kiekviename mieste, netgi tais atvejais, kai berniūkščiai tiesiog prašuoliuodavo pro šalį. Kodėl gi ne? Jaunuoliai su šauniais ristūnais, randų neišvagotais veidais, švariomis, tatuiruočių nesubjaurotomis rankomis, gražiais drabužiais, brangiomis skrybėlėmis iš karto krisdavo į akis. Ypač gerai keliauninkus įsimindavo užeigose ir smuklėse, kur jie sustodavo pailsėti, tačiau negerdavo nė lašo alkoholio. Netgi alaus arba grafos. Taip, juos akimoju įsimindavo. Švarius, tvarkingus berniukus, tarytum išnirusius iš geresnės, šviesesnės praeities.

Apmyšiu jų snukius, mąstė Depeipas. *Vieną po kito. Poną Arturą "Cha Cha" Hitą pasiliksiu pabaigai. Paskandinsiu šunytį, nebent jis jau būtų nusigavęs ten, kur laukymėje baigiasi kelias.*

Juos pastebėjo, teisingai, tačiau to nepakako - jei grįžęs į Hambrį tegalės pateikti tokias naujienas, Džonas suknežins jam nosį. Ir pelnytai. *Tie vaikiščiai iš turtingųjų padermės, tačiau jie elgėsi labai keistai,* taip ar panašiai buvo sakęs Depeipas. Kas gi jie tokie? Galų gale į klausimą atsakė siera prasmirdęs Ritsis. Ne tiek, kiek norėtųsi, bet užtektinai, kad būtų galima apsukti žirgą, užuot jojus bemaž iki sumauto Naujojo Kanano.

Prieš įvirsdamas į "Hatiganą", jis spėjo gurkštelėti pavandenijusio alaus dviejose smuklėse. Trečiojoje užeigoje Depeipas vėl užsisakė šlykštaus gėralo ir jau pasiruošė užkalbinti barmeną. Tačiau medžio purtyti neprisireikė. Obuolys pats įkrito į delną.

Didžiojo karstų medžiotojo dėmesį prikaustė senas smirdžius, kuris kažką pliauškė šaižiu kategorišku balsu, kaip ir dauguma provincijos apskurėlių, įmerkusių nosis į savo bokalus. Jis vapaliojo apie praeitį, apie tai, kad pasaulis pasislinko, apie tai, kaip gerai visi gyveno jo vaikystės laikais. Tada pasakė šį tą, kas privertė Depeipą suklusti: seniokas tvirtino, neva gerosios dienos gali sugrįžti, kadangi prieš porą mėnesių jis savo akimis regėjo tris jaunus lordus, keliavusius pro Ritsį, ir netgi pastatė vienam jų išgerti, tiesa, ne degtinės, o limonado.

- Tu neatskirtum lordo nuo šviežio mėšlo krūvos, - atšovė jauna panelė, teturinti burnoje keturis dantis.

Visiems prajukus, senasis smirdžius įsižeidė.

- Dar ir kaip atskirčiau, - suurzgė jis. - Per savo gyvenimą užmiršau daugiau, nei tu kada nors išmoksi, štai taip. Vienas jų - kilęs iš Eldų giminės, nes vyruko veide atpažinau jo tėvą... lygiai taip pat aiškiai, kaip dabar matau tavo nukarusius papus, Džolina. - Po šių žodžių sekęs kriošenos poelgis sužavėjo Depeipą: senis trūktelėjo į save kekšės palaidinę ir supylė už apykaklės alaus likučius. Įsiutusios mergiotės riaumojimo ir seno smirdžiaus riksmų, kai prostitutė puolė jį kulti per galvą, nepajėgė nuslopinti netgi juoko bangos ir pritariantis plojimas. Iš pradžių apskurėlis bandė piktintis, bet vėliau užstaugė iš skausmo, nes kekšė sudaužė į jo makaulę alaus bokalą. Per senio veidą pasruvo kraujas, sumišęs su alumi.

- Nešdinkis iš čia! - bedantė šliundra nustūmė jį link durų. Keli šachtininkai nepagailėjo papildomų spyrių (jie keisdavo sąjungininkus taip pat lengvai, kaip vėjas - kryptį). - Ir nemėgink sugrįžti! Tavo burna dvokia žole, supuvęs pimpalų čiulpike! Nešdinkis kartu su savo pasakėlėmis apie gerus laikus ir jaunus lordus!

Senasis smirdžius pralėkė pro trimitininką, linksminantį "Hatigano" užeigos lankytojus (jaunas muzikantas su dabitiška kepure taip pat pašventino spyriu dulkėtas griuvenos kelnes, nė sekundei nepaliaudamas pūsti "Žaiskite, ponios, žaiskite" melodijos), išlėkė pro dviveres duris ir išsiskėtojo ant žemės, įmurkdydamas veidą į purvą.

Įkandin nusekęs Depeipas padėjo jam atsistoti ir užuodė aitrų kvapą - ne alaus, - sklindantį iš žmogaus burnos. Tada pastebėjo žalėsiais apaugusius jo lūpų kampučius. Tai žolė, be jokios abejonės. Senasis smirdžius matyt neseniai į ją įjunko (dėl visiškai natūralios priežasties: nelabojo žolės gali dykai nusirauti ant aplinkinių kalvų, tuo tarpu, už alų ir viskį tenka sumokėti). Jei kartą pradėjai taip kvaišintis, galėjai ruoštis į kapus.

- Jie negerbia vyresnių, - suburbėjo skarmalius. - Ir nieko nesupranta.

- Aha, gryna tiesa, - palingavo galva Depeipas, niekaip neįstengdamas atsikratyti hambriškos tarmės.

Smirdžius svyruodamas atsistojo, pažvelgė drumzlinomis akimis į vyriškį, nesėkmingai pabandė nusivalyti kraują, tekantį nuo viršugalvio raukšlėtais skruostais.

- Sūneli, gal pastatytum išgerti? Prisimink savo tėvo veidą ir nupirk senam žmogui alaus!

- Aš nedalinu labdaros, bičiuli, - atkirto Depeipas. - Bet galėčiau pasiūlyti tau užsidirbti. Eime pašnekėti į mano kabinetą.

Jis nutempė senioką toliau nuo juodų užeigos durų, pro kurias laukan skverbėsi šviesa, luktelėjo, kol pro šalį prašlitiniuos trys šachtininkai, visa gerklę traukiantys dainą (*Mano boba... pas kitus dažnai lankos... jos papai... kaip sviediniai patrankos...*), paskui stumtelėjo vyruką į tamsų skersgatvį, įsiterpusį tarp "Hatigano" ir laidojimo biuro. Kai kuriems tipams, linksmai pagalvojo Depeipas, apsilankymas Ritsyje baigdavosi vienodai: smagiai išgėrę gaudavo kulką į makaulę ir pakliūdavo pas "Hatigano" kaimynus.

- Tavo kabinetas, - sukrizeno senas smirdžius, kai Depeipas nuvedė jį prie medinės, šiukšlėse skęstančios akligatvio tvoros. Vėjo gūsiai atnešė iš šachtų sieros ir karbolio tvaiką. Iš dešinės, pro "Hatigano" sieną girdėjosi rėksmingi ūžaujančių balsai.

- Taip, mano kabinetas.

Senis atidžiai nužiūrėjo palydovo veidą, nutviekstą mėnulio šviesos.

- Tu iš Medžiso? Ar Tepačio?

- Gal ir taip, gal ir ne.

- Ar aš tave pažįstu? - apskurėlis dar įdėmiau nužvelgė didįjį karstų medžiotoją, pasistiebė ant pirštų galiukų tarytum tikėdamasis bučinio. Fu!

Depeipas jį atstūmė.

- Pasitrauk toliau, tėtuši. - Visgi jo nuotaika mažumėlė praskaidrėjo. Drauge su Džonu ir Reinoldsu *teko* lankytis čia anksčiau, ir matyt senasis išpera ne veltui malė liežuviu apie vyrukus, kuriuos regėjo ne taip jau seniai, jei sugebėjo prisiminti *jo* veidą. - Papasakok man apie tris jaunus lordus, tėtuši.

Senis nudelbė jį vertinančiu žvilgsniu.

- Atsimokėsi metalu?

- Taip, - linktelėjo Depeipas. - Jei išgirsiu tai, kas mane domina, už informaciją atlyginsiu metalu.

- Auksu?

- Pažiūrėsime.

- Ne, sere. Visų pirma noriu matyti monetas.

Depeipas užsuko jam ranką, perkreipė traškantį riešą ir prispaudė šį prie tarpumenčių.

- Nemaustyk manęs, tėtuši, antraip sulaužysiu ranką.

- Paleisk! - išspaudė senas smirdžius. - Paleisk! Aš pasikliauju tavo dosnumu, gerasis sere, nes tavo kilniaširdiškas veidas įkvėpia pasitikėjimo! Taip! Iš tiesų!

Depeipui paleidus jo riešą, senis patrynė pečius ir baugščiai žengė atatupstas. Ant skruostų sukrešėjęs kraujas mėnulio šviesoje įgavo juodą atspalvį.

- Tie vaikinai iš turtingų šeimų buvo trise.

- Vaikinas ar lordai? Tiksliau, tėtuši.

Suskretęs nusmurgėlis apmąstė klausimą. Smūgis į galvą, naktinis oras, ir išsukta ranka bent laikinai jį prablaivė.

- Vienas garantuotai buvo lordas, net jei tie pašlemėkai manimi netiki. Esu matęs jo tėvą, apsiginklavusį revolveriais. Ne tokiais žaisliukais, kaip tavo... atleisk, aš suprantu, kad šiais laikais geresnių neįmanoma gauti... bet *tikrais* revolveriais, iš kurių vyrai šaudydavo mano tėvo vaikystėje, su sandalmedžio rankenomis.

Depeipas spoksojo į senį jausdamas, kaip viduje išsikeroja susijaudinimas... ir savotiška pagarbi baimė. *Jie elgėsi kaip šauliai*, pasakė Džonas. Reinoldsui užprotestavus, esą vaikigaliai per jauni, Džonas atrėžė, kad jie gali būti pameistriai, ir, berods, nesuklydo.

- *Sandalmedžio* rankenos? - pasitikslino jis. - *Sandalmedžio* rankenos, tėtuši?

- Taip - Senis išvydo Depeipo akyse žiburėlius ir supratęs, kad jo neapkaltins melagyste, išpūtė krūtinę.

- Turi galvoje, jog vaikino tėvas buvo šaulys?

- Būtent, šaulys. Vienas iš paskutiniųjų lordų. Dabar jų giminė beveik užgesusi, bet mano tėvas gerai jį pažinojo. Tai Stivenas Diskeinas iš Gileado. Stivenas, Henrio sūnus.

- O jaunuolis, kurį neseniai matei...

- Stiveno sūnus, Ilgšio Henrio anūkas. Kiti du taip pat atrodė, lyg būtų gimę lordų šeimose, tačiau tas vyrukas aiškiai kilęs - net jei ir netiesiogiai - iš Arturo Eldo giminės. Guldau galvą. Ar aš užsidirbau savo monetas?

Depeipas ketino linktelėti, bet prisiminė, jog nepasiteiravo senio, apie kurį iš trijulės jis šneka.

- Trys jaunuoliai, - tyliai sumurmėjo jis. - Trys kilmingieji. Ar jie turėjo ginklų?

- Čionykščiams kurmiarausiams jų neparodė, - krenkšdamas nusijuokė smirdžius. - Bet aišku, kad turėjo. Turbūt paslėpė savo daiktų ryšuliuose. Galėčiau lažintis, iš ko nori.

- Aha, - sutiko Depeipas, - ir veikiausiai išloštum. Sakai, trys jaunuoliai, vienas jų - lordo sūnus. *Šaulio.* Stiveno iš Gileado. - Vardas kažkur girdėtas.

- Teisingai, Stiveno Diskeino.

- O kaip prisistatė jaunasis lordas?

Apšepęs išpera suraukė antakius bandydamas prisiminti.

- Difildu? Dirstainu? Nepamenu...

- Tiek to, aš žinau, apie ką kalbi. Tu užsidirbai savo metalą.

- Išties? - senas smirdžius vėl žengė artyn iškvėpdamas salsvą žolės dvoką. - Auksą ar sidabrą? Ką man duosi, mielas drauge?

- Šviną, - atsakė Depeipas ir išsitraukęs revolverį paleido dvi kulkas seniui į krūtinę. Tiesą sakant, padarė jam paslaugą.

Dabar didysis karstų medžiotojas jojo į Medžisą - keliaudamas atgalios jis turėtų sugaišti mažiau laiko, kadangi nereikės stabčioti kiekviename sumautame miesteliūkštyje ir uždavinėti klausimų.

Virš galvos suplazdėjo sparnai. Truputį tolėliau, tarytum susiruošęs pailsėti, ant uolos nutūpė pilkšvas balandis su baltu, kaklą juosiančiu žiedeliu. Depeipui pasirodė, jog tai ne laukinis paukštis. Gal jis paspruko iš narvelio? Labai abejotina, kad šiame pasaulio užkampyje kas nors laikytų naminius gyvūnus, išskyrus nebent sužvėrėjusį šunį, kuris atbaidytų plėšikus (nors neaišku, ką tokio vertingo galima iš vietinių pavogti), tačiau ko tik nepasitaiko. Šiaip ar taip, būtų ne pro šalį pasikepinti vakarienei balandį.

Depeipas čiupo revolverį, tačiau paukštis nuskrido į rytus, nespėjus net atlaužti gaiduko. Jis vis vien iššovė pavymui. Deja, nesėkmingai. Nėręs žemyn balandis po akimirkos pakilo aukščiau ir pranyko tolumoje. Kurį laiką Depeipas sėdėjo sustingęs, bet neišmuštas iš pusiausvyros. Mąstė apie tai, kad Džoną pradžiugins paieškos rezultatai.

Spūstelėjęs kojomis žirgo šonus jis patraukė Jūros keliu į Medžisą, kur ketino užsiimti jį pažeminusiais berniukais. Kad ir kas jie tokie būtų, lordai ar šaulių sūnūs, šiais laikais gali mirti visi. Senasis smirdžius kalbėjo tiesą - pasaulis pasislinko.

2

Vėlyvą popietę, praėjus trims dienoms nuo tada, kai iš Ritsio išvykęs Rojus Depeipas nujojo Hambrio kryptimi, Rolandas, Ketbertas ir Alenas šuoliavo ant savo žirgų į šiaurės vakarus nuo miesto. Iš pradžių įveikė ilgąjį Skardį, vėliau maknojo per brūzgynus, vietinių va-

dinamus Prastažole, galiausiai nusigavę iki bevaisių dykrų pamatė tolumoje styrančias, sudūlėjusias uolas. Tarp jų žiojėjo tamsus siauras plyšys, kurį, regis, įskėlė kažkoks įniršęs dievas, užsimojęs galingu kirviu.

Skardžio papėdę ir stačias uolas skyrė maždaug šešių mylių atstumas. Trys ketvirčiai kelio driekėsi per lygumas, tepaįvairintas vienu, iš žemės kyšančiu akmens luitu, panašiu į sulenktą pirštą. Aplink jį žaliavo bumerango formos pievelė. Kai Ketbertas suūkavo norėdamas išgirsti savo balso aidą, atsimušantį nuo uolų, iš žalumos šastelėjo klegantys plepetūnai, kurie nudulkėjo į pietryčius, link Skardžio.

- Pakaruoklių uola, - prabilo Rolandas. - Prie jos pagrindo teka šaltinis. Vienintelis šiose apylinkėse.

Tai buvo pirmieji kelionėje ištarti žodžiai, tačiau Ketbertas ir Alenas, sekantys įkandin savo draugo, su palengvėjimu atsiduso. Pastarosios trys vasaros savaitės nebuvo pačios lengviausios. Rolandas tvirtino, kad būtina lūkuriuoti ir pasistengti akies krašteliu atkreipti dėmesį į smulkmenas, bet jiems nekėlė pasitikėjimo svajingas žvilgsnis, kuris Rolandui tapo toks pat įprastas, kaip ir apsiaustas Klėjui Reinoldsui. Jie nešnekėjo apie tai tarpusavyje, nes abudu žinojo: jei bičiulis pradės rėžti sparną apie būsimą mero Torino sugulovę (kam kitam galėjo priklausyti geltonas plaukas?), jų trijulei gresia dideli nemalonumai. Vis dėlto Rolandas daugiau nebendravo su mergina, ant jo marškinių apykaklės neatsirado naujų auksinių gijų, o šiandieną jis vėl tapo senuoju savimi, tarytum būtų nusimetęs įsivaizduojamą apsiaustą. Galbūt laikinai. Jei nusišypsos laimė - visam laikui. Telieka laukti ir tikėtis. Galų gale, kaip įprastai, viską nulems *ka.*

Kai iki uolų liko vos viena mylia, stiprus jūros vėjas, nuolatos stūmęs juos į nugaras, netikėtai atslūgo, ir iš plyšio, vadinamo Žaibo tarpekliu, atsklido žemas kauksmas. Alenas patraukė į save vadžias ir gaižiai susiraukė nelyginant žmogus, ką tik atsikandęs rūgštaus vaisiaus. Mintyse iškilo saujos, pilnos besitrinančių aštrių akmenėlių, vaizdas. Virš tarpeklio, matyt traukiami garso, ratus suko suopiai.

- Žvalgui tai nepatinka, Vilai, - tarstelėjo Ketbertas, pabaksnojęs krumpliais į kaukolę. - Beje, man taip pat. Ką mes čia veiksime?

- Skaičiuosime, - atsiliepė Rolandas. - Mums įsakyta skaičiuoti ir viską apžiūrėti. Būtent tai ir darysime.

- O taip. - Ketbertas vos ne vos tramdė žirgą, kurį gąsdino niaurios tirpyklės trelės. - Tūkstantis šeši šimtai keturiolika tinklų, septyni šimtai dešimt mažų valčių, du šimtai keturiolika didelių valčių, septy-

niasdešimt jaučių, kurių egzistavimo niekas nepripažįsta, ir, į šiaurę nuo miesto, viena tirpyklė. Kad ir kas, *po velnių*, tai būtų.

- Netrukus sužinosime, - patikino Rolandas.

Jie patraukė nemalonaus garso kryptimi. Nė vienas nesiūlė sugrįžti atgal. Kelionės tikslas - ne už kalnų, be to, Rolandas buvo teisus... jie privalo atlikti savo darbą. O kur dar varomoji smalsumo jėga...

Siuzena nemelavo perspėdama, kad tarpeklio prieigos bus užverstos šakų krūva. Atėjus rudeniui, dauguma jų sudžius, bet dabar tarpeklio gelmes užstojo žaliuojantys lapai. Šakalių brūzgynus per vidurį skyrė takelis, pernelyg siauras žirgams (nebūtų keista, jeigu šie vis vien užsiožiuotų ir atsisakytų risnoti į priekį). Atslenkanti prieblanda taip pat neįkvėpė pasitikėjimo savimi.

- Ar mūsų kelias veda ten? - paklausė Ketbertas rodydamas į takelį. - Tegul Angelas Sargas pasižymi savo užrašuose, kad aš prieštarauju, bet nesiruošiu maištauti.

Rolandas visiškai neketino brautis pro šakas link garso šaltinio. Visų pirma reikėtų tiksliai išsiaiškinti, kas yra toji tirpyklė. Paskutines porą savaičių jis mėgino iškrapštyti informacijos iš vietinių, bet nieko naudingo nepešė. "Neverta prie jos lįsti", - patarė šerifas Eiveris. Daugiausiai apie šį reiškinį papasakojo Siuzena, kai jiedu pirmą kartą susitiko.

- Atsipalaiduok, Bertai. Mes ten nekišime nosies.

- Gerai, - atsiduso Alenas, ir Rolandas šyptelėjo.

Vakarinėje tarpeklio pusėje į kalną vingiavo takas, status ir siauras, bet praeinamas. Jie pasuko aukštyn vorele, stabtelėjo vos vieną kartą, kai reikėjo nustumdyti kelią užvertusius akmens riedulius ir sumesti į griovį skalūno luitus. Susidorojusi su užduotimi ir pasirengusi vėl šokti ant balnų, trijulė išvydo kažkokį paukštį, veikiausiai kurapką, desperatiškai plasnojantį sparnais virš tarpeklio pakraščio. Rolandas instinktyviai nuleido ranką siekdamas ginklo ir išvydo, kaip Alenas su Ketbertu pakartojo judesį. Gana juokinga reakcija, turint omenyje, kad jų ginklai, sutepti alyva ir suvynioti į medžiagos atraižas, saugiai guli po "K juostos" barako grindimis.

Jie susižvalgė nepratardami nė žodžio (užteko iškalbingų žvilgsnių) ir nujojo tolyn. Rolandas suvokė, jog, artėjant prie tirpyklės, nuolatos stiprėjo nerimo jausmas - prie tokio garso paprasčiausiai neįmanoma priprasti. Netgi atvirkščiai: kuo daugiau laiko praleisdavai Žaibo tarpeklio apylinkėse, tuo labiau nelemtos trelės gręždavo smege-

nis. Persmelkdavo dantis ir ausis, vibruodavo nervų mazge po krūtinkauliu, ėsdavo drėgnus ir jautrius akių audinius. Ypač smarkiai dirgindavo sąmonę šnibždėdamos, esą už artimiausio posūkio ar uolos kampo tavęs tyko patys kraupiausi kada nors regėti košmarai.

Po kurio laiko takas atvedė juos į tuščią plynaukštę. Turputį pagerėjusią nuotaiką prislopino vakaro sutemos. Nušokę nuo savo ristūnų ir prisiartinę prie trupančio tarpeklio krašto, jie teišvydo apačioje pakibusius tamsius šešėlius.

- Veltui stengėmės, - nusispjovė Ketbertas. - Privalėjome išsiruošti kelionėn anksčiau, Rolandai... norėjau pasakyti, Vilai. Kokie mes kvailiai!

- Kol esame čia, gali vadinti mane Rolandu. Nesijaudink, mes pamatysime tai, ką turime suskaičiuoti. Kaip minėjai, vieną tirpyklę. Tiktai palaukime.

Po dvidešimties minučių virš horizonto patekėjo Prekeivio mėnulis - tobulos disko formos vasaros mėnulis, milžiniškas ir oranžinis, didingai plaukiantis violetiniame dangaus skliaute. Jo paviršiuje aiškiai matėsi Prekeivis, išniręs iš nebūties su maišu, pilnu spiegiančių sielų. Aplink susikūprinusią figūrą, nešančią ant pečių savo mantą, plieskė oranžinė, į pragaro liepsnas panaši šviesa.

- Fu, - nusipurtė Ketbertas. - Na, ir bjaurus vaizdelis, lyg mums neužtektų klaikaus žvygavimo.

Jie nejudėjo iš vietos, nors žirgai protarpiais trūkčiojo pavadžius tarsi sakydami, kad laikas keliauti atgalios. Pakilęs aukštyn į dangų mėnulis šiek tiek susitraukė ir įgavo sidabrinį atspalvį. Netrukus jo švytėjimas nutvieskė Žaibo tarpeklį. Trijulė nukreipė akis žemyn. Visi tylėjo. Rolandas nebūtų galėjęs pasakyti, ką jaučia draugai, tačiau pats žinojo, kad neprasižiotų, net jeigu jį kas nors primygtinai kviestų.

Žaibo tarpeklis nedidelis, su stačiomis sienomis, tvirtino Siuzena. Ir nemelavo. Mergina taip pat minėjo, esą jis primena ant šono nuverstą kaminą. Rolandas būtų tam pritaręs su sąlyga, kad šis kaminas griūdamas sulūžo per pusę, o viena jo dalis nulinko į šoną.

Iki lūžio taško tarpeklio dugnas atrodė visiškai normaliai; nestebino netgi boluojančių kaulų krūsnys. Daugumai čia užklydusių gyvūnų pritrūkdavo proto išsikapstyti į atvirą erdvę, juolab kad išsigelbėti trukdydavo ant praėjimo užverstos šakos. Į stačius skardžius praktiškai neįmanoma užsikabaroti, nebent bandytum ropštis lūžio įduba. Rolandas pastebėjo, jog ten styro menkučiai krūmokšniai, į kuriuos būtų galima įsikibti, jei tik iškiltų tokia būtinybė. Jis pats nesuprato,

kodėl akis patraukė toji prorėža. Dar nežinojo, kad per visą gyvenimą jo skvarbus žvilgsnis automatiškai užfiksuos potencialius atsitraukimo kelius.

Užtat nulinkusioje tarpeklio dalyje trijulė išvydo tai, ko niekada anksčiau nebuvo mačiusi... po kelių valandų grįžę į savo baraką jie visi nusprendė, jog negalėtų tiksliai apibūdinti regėto vaizdo. Žemutinę Žaibo tarpeklio pusę dengė pasidabruoti skysti raibuliai, iš kurių kilo dūmų arba miglos garai. Skysčio paviršius tingiai lingavo, plekšėdamas į šlaitų sienas. Vėliau jie sužinos, kad šios ūkanos tik mėnesienoje tampa sidabrinėmis. Iš tiesų jos yra žalsvos.

Draugams bežiūrint, link tirpyklės nėrė tamsus pavidalas - turbūt ta pati kurapka, kuri juos išgąsdino. Kažką sugriebęs - gal vabalą arba šiaip kokį gyvį - paukštis ėmė kilti aukštyn, tačiau nespėjo paspruktí. Pagarsėjus smegenis tirpdančioms trelėms, nuo tarpeklio dugno iššovė sidabrinė miglos ranka ir čiupusi paukštį nusitempė jį apačion. Tirpyklės paviršiuje blykstelėjo žalia, išskydusi šviesa, primenanti elektros iškrovą, kuri akimirksniu išblėso.

Trijų jaunuolių akyse sustingo siaubo išraiška.

Šok žemyn, šauly, staiga pasigirdo balsas, priklausantis tirpyklei, jo tėvui, didžiajam burtininkui ir gundytojui Martenui. Baisiausia, jog balsas priklausė ir pačiam Rolandui.

Šok žemyn ir atsikratyk visų rūpesčių. Tau nebereikės jaudintis dėl meilės merginoms, vaikiškos širdies nebeslėgs sielvartas dėl prarastos motinos. Nugrimzk į visatos centro tuštumą, pajusk saldų pūvančios mėsos kvapą.

Ateik, šauly. Susiliek su tirpykle.

Alenas pajudėjo link skardžio pakraščio, jo svajingame veide nutvisko negyvas žvilgsnis; dešiniajai kojai užkliuvus už akmenėlių, šie nubildėjo į prarają. Likus penkiems žingsniams iki bedugnės, Rolandas nustvėrė draugą už diržo ir šiurkščiai trūktelėjo į save.

- Kur tu susiruošei?

Alenas įsmeigė į jį padūmavusias lunatiko akis, kuriose netrukus sužvilgo gyvybės ženklai.

- Aš... nežinau, Rolandai.

Apačioje urzgė, dejavo, širdį veriančią dainą traukė tirpyklė. Šlykštus garsas vis giliau skverbėsi į sąmonę.

- *Aš* žinau, kur mes keliausime, - prabilo Ketbertas. - Tiesiu taikymu į “K juostą”. Nešdinkimės iš čia. - Jis nukreipė maldaujantį žvilgsnį į Rolandą. - Prašau. Daugiau neištversiu to košmaro.

- Gerai.

Prieš nuvesdamas juos iki tako, Rolandas žengė prie tarpeklio atšlaitės ir pažiūrėjo į sidabrinę garų miglą.

- Suskaičiuota, - garsiai ir ryžtingai pareiškė jis. - Viena tirpyklė. - Tylesniu balsu pridūrė: - Terauna tave nelabasis.

3

Grįžtant atgal, sieloje įsitvyrojęs sąmyšis pamažu išblėso: veidus vėsinantis jūros vėjas privertė užmiršti aitrų mirties tvaiką, atsiduodantį nuo tirpyklės.

Kildami į Skardį jie leido žirgams risnoti įstrižai įkalnės, kad nenuvargintų gyvulių.

- Ką dabar darysime, Rolandai? - paklausė Alenas.

- Nė nenutuokiu.

- Pradžiai būtų neblogai pasivaišinti vakariene, - džiugiai paskelbė Ketbertas ir savo žodžius pabrėžė pliaukštelėdamas delnu per žvalgo kaukolę.

- Tu žinai, apie ką kalbu.

- Taip, - sutiko Ketbertas. - Norėčiau tau šį tą pasakyti, Rolandai...

- Kadangi mes grįžome ant Skardžio, prašau vadinti mane Vilu.

- Suprantama. Paklausyk, Vilai: mes negalime amžinai skaičiuoti tinklų, valčių, irklų arba geležinių vežimų ratlankių. Mes suskaičiavome bemaž visas nereikšmingas smulkmenas. Mums nepavyks taip lengvai apsimesti kvaileliais, kai pradėsime domėtis žirgais.

- Aha, - atsiliepė Rolandas ir sustabdęs Eiklųjį apsidairė. Jį akimirkai užbūrė prieš akis atsivėręs vaizdas: aplinkui tiek daug arklių, šuoliuojančių ir besiganančių pievoje, kurią mėnulis nudažė sidabriniu atspalviu. - Aš pasikartosiu sakydamas, kad *lemiantį vaidmenį atlieka ne arkliai.* Ar Farsonui jų reikia? Greičiausiai. Kaip ir Aljansui. Jaučiai taip pat praverstų. Bet žirgų yra visur, gal ne tokių puikių, kaip šie... visgi, sakoma, kad per audrą tinka bet kokia prieplauka. Jeigu jam rūpi ne arkliai, tuomet kas? Kol nesužinosime arba nenuspręsime, kad mums *nelemta* sužinoti, turėsime apsimesti nesusipratėliais.

Vienas iš daugelio atsakymų laukė jų “K juostoje” tupėdamas ant turėklų ir energingai švytuodamas uodega. Kai balandis stryktelėjo į Rolando delną, vaikinas pastebėjo, jog vienas paukščio sparnas šiek tiek apibraižytas. Gali būti, kad jam vos pasisekė išvengti katės nagų.

Balandis atskraidino jiems trumpą, tačiau daug ką paaiškinantį raštelį.

Teks susitikti su ja dar kartą, pagalvojo Rolandas perskaitęs žinutę ir pajuto džiaugsmo antplūdį. Sidabrinėje Prekeivio mėnulio šviesoje jo širdis ėmė plakti sparčiau, o rimtą veidą praskaidrino šypsena.

IX skyrius
CITGAS

1

Dylant Prekeivio mėnuliui, po truputį atslūgo ir vasaros karštis. Vieną popietę, praėjus keturioms dienoms nuo pilnaties, prie Siuzenos ir jos tetos namo pasirodė senasis *mozo** iš "Jūros pakrantės" (Migelis tarnavo ten prieš tai, kai Torinas tapo meru, ir greičiausiai darbuosis vėliau, Torinui grįžus į savo rančą). Jis atvedė nuostabią kaštoninę kumelę, antrąjį iš trijų pažadėtų arklių, ir Siuzena iš karto pažino Feliciją, kurią taip mylėjo vaikystėje.

Mergina apkabino Migelį, negailėdama bučinių jo barzda apžėlusiems skruostams. Seniokas plačiai išsišiepė parodydamas bedantę burną.

- *Gracias, gracias***, tūkstantis ačiū, senasis tėve.

- *De nada****, - atsakė jis įteikdamas vadeles. - Tai mero dovana.

Siuzena palydėjo senioką akimis, iš jos veido lėtai išblėso šypsnys. Felicija paklusniai stovėjo šalia, saulės spinduliuose akinančiai blizgėjo tamsiai rudas kumelės kailis. Nerealumo pojūtis netrukdė merginai suprasti, jog tai tėra dar vieni spąstai. Ji įrodė esanti skaisti, todėl dabar gauna "dovanas" iš turtingo žmogaus. Atvirai šnekant, būtų juokinga arba skaudu (priklausomai nuo nuotaikos) vadinti Feliciją ir Pilоną dovanomis. Meras paprasčiausiai vykdė sutarties sąlygas. Teta Korda, žinoma, pasibaisėtų, jei Siuzena išrėžtų tiesą į akis: ji sutiko parsiduoti kaip pakelės kekšė.

Kordelija iškišo nosį pro virtuvės langą, merginai vedant "dovaną" (jos požiūriu, sugrąžintą nuosavybę) į arklides, ir garsiai šūktelėjo,

*Mozo (isp.) - tarnas.
**Gracias (isp.) - ačiū.
***De nada (isp.) - nieko.

kad toks žavus arklys išvaikys slogias jos mintis. Siuzena vos sulaikė pro lūpas beišsprūstančią kandžią repliką. Po paskutinio barnio dėl marškinių tarp jųdviejų įsigaliojo trapios paliaubos, kurių nesinorėjo nutraukti. Jai ir taip užteko rūpesčių. Dar vienas ginčas su tetule, ir ji palūš... sutrupės kaip sausa šakelė po kojomis. *Tylėjimas - auksas*, kažkada pareiškė tėvas dukrai, šiai paklausus, kodėl jis toks nekalbus. Tada atsakymas sutrikdė dešimtmetę mergaitę, bet nūnai ji suprato esmę.

Nuvedusi Feliciją prie Pilono aptvaro, Siuzena nutrynė jai šonus, kruopščiai apžiūrėjo kanopas, kol kumelė kramsnojo avižas. Merginai nepatiko pasagos - kaip ir visa kita iš "Jūros pakrantės", - todėl ji nukabino nuo kabliuko tėvo balnamaišį, pasitaisė diržą, užsimetė jį ant peties ir nukulniavo dvi mylias iki Hukio arklidės bei kalvės. Odiniam krepšiui švelniai tapšnojant šoną, jos galvoje vėl sukirbėjo mintys apie tėvą, ir Siuzena vos nepravirko. Dabartinė situacija būtų pašiurpinusi Patą Delgado, gal net sukėlusį pasišlykštėjimą. O Vilas Dibornas jam būtų neabejotinai patikęs. Pagalvojus apie tai, širdį suspaudė skausmas.

2

Ji išmoko kaustyti arklius dar vaikystėje. Tinkamai nusiteikusi su mielu noru atlikdavo šį paprastą, dulkėtą darbą, kuriuo užsiimant retsykiais tekdavo paragauti kanopos spyrio, akimirksniu išvaikančio nuobodulį ir sugrąžinančio mergaitę į realybę. Tačiau Siuzena *neišmanė*, kaip nukalti pasagas. Tai nė trupučio jos nedomino. Kam to reikia, kai gali nueiti į Brajano Hukio kalvę, prigludusią prie jo daržinės, išsirinkti keturias naujas pasagas, su pasimėgavimu įkvėpti arklių ir šieno aromatą. Šviežiai nudažytos dirbtuvės atrodė puikiai. Pakėlusi galvą Siuzena neišvydo nė vienos skylės stogo dangoje. Akivaizdu, kad Hukio reikalai klostosi kaip niekad gerai.

Teberyšėdamas juodą kalvio prijuostę jis įbrėžė ant sijos keturis brūkšnelius, žyminčius parduotas pasagas ir iš padilbų pašnairavo į savo keverzonę. Kai Siuzena mikčiodama užsiminė apie atlygį, Hukis prajuko ir atsakė, kad neverta dėl to jaudintis. Ji gali sumokėti ir vėliau. "Juk arkliai su mano pasagomis niekur nepradings, ar ne?" - sukrenkštė kalvis vesdamas ją link durų pro kvepiantį šieną ir žirgus. Prieš metus jis nebūtų taip lengvai numojęs ranka į pinigus, bet dabar laikai pasikeitė, nes Siuzena tapo gera mero Torino drauge.

Ištrūkus iš Hukio daržinės prieblandos, akis apakino ryški popie-

čio saulė. Keletą sekundžių ji tipeno nieko nematydama, kone apgraibomis ieškodama kelio, tvirtai suspaudusi odinį maišą, kuriame tyliai skambėjo pasagos. Tik spėjo pastebėti atlekiantį šešėlį, kai kažkas į ją įsirėžė. Nuo smūgio barkštelėjo dantys, krepšyje sužvangėjo naujos Felicijos pasagos. Stipri ranka, sugriebusi merginos pečius, neleido jai nuvirsti. Kai akys pagaliau priprato prie šviesos, Siuzena nustebo išvydusi, kad jos vos neišvertė iš kojų Vilo draugas - Ričardas Stokvortas.

- Oi, panele, atleiskite! - jaunuolis puolė valyti nuo suknelės dulkes tarytum *išties* būtų pargriovęs merginą. - Ar jums nieko neatsitiko? Viskas gerai?

- Gerai, gerai, - nusišypsojo Siuzena, - neatsiprašinėkite. - Staiga ją užvaldė beprotiškas troškimas pasistiebti ant pirštų galiukų, pakštelėti jam į lūpas ir sušnibždėti: *Perduokite tai Vilui ir pasakykite jam, kad užmirštų, ko prašiau. Pasakykite, kad jis gaus tūkstančius tokių bučinių, jei tik prižadės su manimi susitikti.*

Pamačiusi mintyse komišką vaizdą - Ričardą Stokvortą, bučiuojantį Vilą į lūpas ir aiškinantį, jog siunčia linkėjimus nuo Siuzenos Delgado, - mergina sukikeno. Ji prispaudė delną prie burnos, bet nepajėgė susivaldyti. Ponaitis Stokvortas šyptelėjo... turbūt nenutuokdamas, kas ją prajuokino. *Ko gero jis galvoja, kad aš kuoktelėjusi. Tai tiesa! Aš išprotėjau! Tai tiesa!*

- Geros jums dienos, pone Stokvortai, - ji skubiai nužingsniavo savo keliu bijodama, kad vėl neiškrėstų kvailystės.

- Ir jums linkiu to paties, Siuzena Delgado, - šūktelėjo jaunuolis pavymui.

Už penkiasdešimties jardų ji atsigręžė, tačiau Ričardas Stokvortas jau buvo dingęs. Pas Hukį neužėjo, dėl to nekilo jokių abejonių. Ką gi jis veikia šioje miesto dalyje?

Po pusvalandžio, atrišusi odinį tėvo krepšį, Siuzena pamatė tarp dviejų pasagų kyšantį popieriaus ritinėlį ir iš karto suprato, kad susidūrimas su ponu Stokvortu nebuvo atsitiktinis.

Ji atpažino Vilo braižą: ta pati ranka parašė žinutę, atsiųstą kartu su gėlių puokšte.

Siuzena,

Susitikime šiandien arba rytojaus vakarą Citgo. Ar galėtum ateiti? Tai labai svarbu ir susiję su reikalu, kurį mes aptarėme anksčiau. Prašau.

V.

P.S. Raštelį patarčiau sudeginti.

Siuzena padegė popieriaus skiautę ir stebėdama liepsnos liežuvį nepaliaujamai murmėjo ją pribloškusį žodį: *prašau.*

3

Kartu su teta užkandusi vakarienei sriubos ir duonos, Siuzena pabalnojo Feliciją ir nujojo ant Skardžio. Ji nusprendė nesimatyti šį vakarą su Vilu. Pakaks impulsyvių, neapgalvotų ir pavojingų poelgių. O rytoj?...

Kodėl Citge?

Tai susiję su reikalu, kurį mes aptarėme anksčiau.

Taip, greičiausiai. Net ir būdama tikra, kad jis - padorus žmogus, mergina ne kartą klausė savęs, ar Aljanso pasiuntiniai išties yra tie, kuo dedasi esantys. Vilas veikiausiai norėjo su ja pašnekėti apie savo užduotį (nors neaišku, ką naftos telkinys turi bendro su žirgų pertekliumi), tačiau tarp jųdviejų užsimezgęs saldus ryšis kėlė per didelę grėsmę. Visos kalbos užsibaigs bučiniais, o nuo šių prasidės... Verčiau negalvoti apie pasekmes. Gaila, kad tai nepadės nuslopinti jausmų. Ji vis vien *geidė* susitikti su Vilu.

Taigi Siuzena sėdėjo raita ant naujosios kumelės - dar vieno Harto Torino avanso už jos nekaltybę - ir žiūrėjo, kaip raudoniu nusidažanti saulė ritasi vakarop. Klausėsi tylaus tirpyklės niurnėjimo, pirmą sykį per šešiolika metų rimtai draskoma abejonių. Norai prieštaravo garbės supratimui, todėl jos mintys sūkuriavo vien tik apie konfliktinę padėtį. *Ka* nuojauta sustiprėjo tarsi ūžiančio vėjo gūsiai. Geresnės dingsties nuplėšti sau garbę nė nebūtina ieškoti. Visą kaltę galima suversti galingajam *ka.* Tačiau taip elgiasi tiktai silpnavaliai.

Siuzena jautėsi apakinta, panašiai, kaip išėjus iš tamsios Brajano Hukio daržinės į ryškią dienos šviesą. Kažkuriuo momentu ji iš nevilties pravirko. Bet kokias pastangas mąstyti blaiviai ir racionaliai užgožė troškimas pabučiuoti Vilą, pajusti švelnias jo rankas ant savo krūtinės.

Ji niekada neišsiskyrė religingumu ir netikėjo senoviniais Viduriniojo pasaulio dievais, tad, saulei nusileidus už horizonto, o raudonam dangaus skliautui tapus purpuriniu, nutarė pasimelsti savo tėvui. Kas pakuždėjo atsakymą - jis ar širdis, - mergina nežinojo.

Ka *galioja savos taisyklės,* išniro balsas iš sąmonės gelmių. *Taip visada buvo, yra ir bus. Jei tau nulemta atsisveikinti su sa-*

vo garbe, vadinasi, to nepavyks išvengti. Dabar, Siuzena, galvok apie save. Tegul ka *elgiasi savo nuožiūra, o tu pasistenk nesulaužyti duoto žodžio, kad ir kaip sunku tai būtų.*

- Gerai, - ištrūko Siuzenai. Šiuo metu bet koks sprendimas - net jeigu dėl jo tektų atsisakyti pasimatymo su Vilu - galėjo suteikti palengvėjimą. - Aš nesulaužysiu duoto žodžio ir nekreipsiu į *ka* jokio dėmesio.

Padanges apgaubė sutemos. Ji pliaukštelėjo liežuviu ragindama Feliciją risnoti namo.

4

Sekmadieniai kaubojams tradiciškai būdavo poilsio diena. Atsipūsti nutarė ir mažoji Rolando komanda.

- Mums verkiant reikalingas atokvėpis, - aiškino Ketbertas. - Vis vien nė velnio nežinome, ką čia veikiame.

Būtent tą sekmadienį, šeštąjį nuo jų atvykimo į Hambrį, Ketbertas vaikštinėjo aukštutinėje turgavietėje (žemutinėje prekės buvo pigesnės, tačiau jį erzino ten nusistovėjęs žuvies kvapas), ieškodamas margaspalvio pončo ir stengdamasis sulaikyti ašaras. Jo motina dievino pončus. Prisiminus, kaip ji šuoliuodavo ant žirgo, o vėjas plaikstydavo ant pečių šalį, jį užvaldė skausmingas namų ilgesys. "Arturas Hitas", Rolando *kamai*, taip užsigeidė pamatyti savo mamą, kad jo akyse sužvilgo ašaros. Tai bent pokštas! Vertas... ką gi, vertas paties Ketberto Olgudo repertuaro.

Kol jis apžiūrinėjo pončus ir ilgą eilę antklodžių, sunėręs rankas už nugaros lyg žiūrovas paveikslų galerijoje (ir rydamas ašaras), kažkas švelniai paplekšnojo per jo petį. Jaunuolis skubiai atsisuko ir pamatė geltonplaukę merginą.

Ketberto nestebino faktas, kad Rolandas iki ausų ją įsimylėjo. Mergaitė iš tikrųjų galėjo prikaustyti žvilgsnį, netgi vilkėdama džinsus ir paprastus marškinius. Jos plaukai buvo surišti žaliaminės odos dirželiais, pilkos akys ryškiai švytėjo. Keista, kad Rolandas iš viso sugeba sutelkti mintis į kitus gyvenimo aspektus, pavyzdžiui, dantų valymą. Šiaip ar taip, ji tiesiog išgebėjo Ketbertą: sentimentalūs prisiminimai apie motiną išgaravo akimoju.

- Panele... - nieko daugiau jis nesugebėjo išspausti.

Ji linktelėjo ir ištiesė tai, ką Medžiso gyventojai vadino korvete - tiesiogiai verčiant, "mažąja kišene", paprasčiau tariant, nedidukę piniginę, kurioje tilpdavo ne daugiau, kaip pora monetų. Tokias pinigi-

nes dažniausiai nešiodavo moterys, nors vyrai taip pat neatsispirdavo pagundai įsigyti gražų niekutį.

- Jūs netyčia išmetėte, - tarė mergina.

- Ne, tai ne mano, panele. - Juodas, be jokių išraižymų kapšelis, žinoma, priklausė vyrui, tačiau Ketbertas anksčiau nebuvo jo matęs. Tuo labiau, kad niekada nesinaudojo korvete.

- Tai jūsų, - neatlyžo ji, varstydama vaikiną tokiu įdėmiu žvilgsniu, kad jį išmušė prakaitas. Užuominą derėjo suprasti iš karto, bet Ketbertą apstulbino netikėtas jos pasirodymas. Ir, tenka pripažinti, sumanumas. Gražios moterys paprastai nebūna protingos. Jos džiugina akį vien tuo, kad atsikelia rytais iš lovos. - *Jūsų*.

- O taip. - Jaunuolis kone išplėšė kapšelį iš jos rankų jausdamas, kaip veidą perkreipia idiotiškas vypsnys. - Na, žinoma, kad mano, panele...

- Siuzena. - Jos lūpos šypsojosi, tačiau akys išliko rimtos. - Prašau vadinti mane Siuzena.

- Su malonumu. Meldžiu atleisti, Siuzena. Šiandieną sekmadienis, todėl mano smegeninė išsiruošė paatostogauti, tiksliau sakant, paspruko, o galvoje įsivyravo tuštuma.

Jis būtų galėjęs pliaukšti panašius niekus visą valandą (Rolandui su Alenu patiems teko ne vieną kartą iškęsti ilgalaikius jo tarškėjimo periodus), tačiau mergina nutraukė jį griežtu balsu nelyginant vyresnioji sesuo:

- Aš tikiu, kad jūs nebepajėgiate valdyti savo smegenų, pone Hitai - ir kadaruojančio liežuvio, - bet viliuosi, kad ateityje labiau prižiūrėsite savo piniginę. Geros jums dienos. - Ji dingo, Ketbertui nespėjus net atsisveikinti.

5

Bertas rado Rolandą ten, kur šis pastaruoju metu praleisdavo itin daug laiko: vienoje iš Skardžio sričių, vietinių pramintos Apžvalgos aikštele. Iš ten atsiverdavo nuostabus Hambrio vaizdas. Sekmadienio popietę miestelis snaudė įsisupęs į melsvą miglą. Vis dėlto Ketbertas abejojo, kad jo seniausią draugą traukė Hambrio grožybės. Labiau tikėtina, jog Rolandą domino vienas vienintelis namas, kuriame gyveno panelė Delgado.

Šį kartą Rolandui draugiją palaikė Alenas. Abu vyrukai tylėjo lyg būtų užsisiuvę burnas. Ketbertas galėjo *susitaikyti* su mintimi,

kad žmonės geba ilgą laiką nebendrauti tarpusavyje būdami šalia vienas kito, bet neįstengė to *suprasti*.

Jis atšuoliavo prie bičiulių, kyštelėjo ranką į užantį ir ištraukė korvetę.

- Kapšelį man davė Siuzena Delgado. Ji ne tik puikios išvaizdos, bet ir gudri kaip gyvatė. Aš sužavėtas.

Rolando veidas pragiedrėjo. Jis pagavo viena ranka Ketberto švystelėtą korvetę ir dantimis atmazgė raištelius. Viduje, vietoj kelių monetų, tūnojo sulankstyta popieriaus skiautė. Perskaičius žinutę, jo akys apniuko, o šypsena išblėso.

- Kas ten rašoma? - paklausė Alenas.

Ištiesęs jam popiergalį Rolandas vėl nusigręžė į Skardį. Nevilties kupinas žvilgsnis paliudijo Ketbertui, kad Siuzena Delgado išties giliai įstrigo į draugo širdį, tuo pačiu įtakodama jų visų trijų gyvenimus.

Alenas įteikė jam raštelį su dviem trumpais sakiniais:

Mums geriau nesusitikti. Atleisk.

Ketbertas perskaitė žinutę du kartus, tarytum tai būtų galėję ką nors pakeisti, ir sugrąžino ją Rolandui, kuris įmetė popieriaus juostelę į korvetę, surišo raištelius ir įgrūdo mažąjį kapšelį į marškinių kišenę.

Tylėjimas baugino Ketbertą labiau negu pavojus (jo požiūriu, šios dvi sąvokos buvo tapačios), bet dabar jis nežinojo, kaip užmegzti pokalbį: visus žodžius numarino nelaiminga draugo veido išraiška. Atrodė, lyg Rolandą būtų kas nunuodijęs. Mintys apie jauną gražuolę, besirangančią po kaulėtu Hambrio mero kūnu, kėlė pasibjaurėjimą, tačiau Rolando žvilgsnis pažadino dar stipresnes emocijas. Taip galima ir užsiplieksti neapykanta.

Užsitęsusią tylos pauzę nutraukė Alenas:

- Ką darysime, Rolandai? Keliausime prie naftos telkinio be jos?

Ketbertas vos nepradėjo ploti. Pirmą kartą susitikę su Alenu Džonsu, žmonės manydavo, kad jis panašus į bukaprotį, ir labai apsirikdavo. Vyrukas pasižymėjo tokiomis diplomato savybėmis, kokių Ketbertui niekada nelemta turėti. Kaip subtiliai jis užsiminė, kad pirmoji nelaiminga meilė neišvaduoja jų nuo patikėtos užduoties!

Sureagavęs Rolandas išsitiesė balne. Ryškūs vasaros saulės spinduliai kažkaip pakeitė jo veidą, privertė šiame pasirodyti vaiduoklišką vyro, kuriuo jis taps ateityje, atspindį. Ketbertas pastebėjo šmėklą ir sudrebėjo iš siaubo, nors sąmoningai nesuvokė, ką mato.

- Didieji karstų medžiotojai, - ištarė Rolandas. - Ar matei juos mieste?

- Tik Džoną ir Reinoldsą, - atsiliepė Ketbertas. - Depeipo neliko nė padujų. Manau, Džonas jį pasmaugė arba nutrenkė nuo uolos į jūrą išliedamas įniršį po gėdingos nakties bare.

Rolandas pakratė galvą.

- Senis nešvaistytų veltui patikimų vyrų. Kaip ir mums, jam tenka tipenti per ploną ledą. Ne, Depeipas kažkur išvyko.

- Kur? - paklausė Alenas.

- Ten, kur jam teks šikti krūmuose ir miegoti po atviru dangumi, pliaupiant lietui, - nelinksmai nusijuokė Rolandas. - Labiausiai tikėtina, kad Džonas išsiuntė savo parankinį mūsų pėdsakais.

Alenas suniurnėjo iš nuostabos, paskui suprato, jog tai - pats logiškiausias atsakymas. Tuo tarpu Rolandas sėdėjo raitas ant Eikliojo ir žvelgė į Skardžio platybes, pievose laigančius žirgus. Pats to nejausdamas viena ranka glostė kapšelį, paslėptą kišenėje. Galų gale atsisuko į savo bičiulius.

- Dar truputį palūkėsime. Gal ji persigalvos.

- Rolandai... - pradėjo Alenas švelniu, perspėjančiu balsu.

Šis kilstelėjo ranką, nutraukdamas bet kokius prieštaravimus.

- Neabejok mano sprendimais. Aš kalbu, kaip tikras savo tėvo sūnus.

- Gerai. - Alenas suspaudė draugo pečius. Užtat Ketberto širdyje tebekirbėjo dvejonės. Galbūt Rolandas elgiasi, kaip savo tėvo sūnus, gal ir ne. Šiuo metu jis veikiausiai nelabai susigaudo savo jausmuose.

- Ar pameni, kokią pagrindinę jaunų mulkių savybę išskirdavo Kortas? - šyptelėjo Rolandas.

- "Jūs sakote "op" neperšokę griovio", - pamėgdžiojo senąjį mokytoją Alenas tuo prajuokindamas Ketbertą.

Rolando lūpų kampučiai pakilo šiek tiek aukščiau.

- Aha. Šių žodžių derėtų neužmiršti, vyručiai. Man nesinorėtų baksnoti lazda bičių avilį... nebent neturėčiau kitos išeities. Siuzena apsispręs, tik duokime jai laiko. Esu tikras, kad ji būtų iš karto sutikusi su manimi pasimatyti jei ne... kiti, mudu siejantys reikalai.

Kuriam laikui stojo tyla.

- Verčiau tėvai nebūtų siuntę mūsų į Medžisą, - galiausiai prašneko Alenas... visi trys kuo puikiausiai žinojo, kad už tai reikėtų

dėkoti *Rolando* tėvui. - Mes per jauni tokioms intrigoms. Gerokai per jauni.

- Bet "pastogėje" pasirodėme neblogai, - priminė Ketbertas.

- Mus nuo vaikystės ruošė panašiems išpuoliams, o jie nesitikėjo, kad sukelsime rimtų problemų. Daugiau tai nepasikartos.

- Nei jūsų tėvai, nei maniškis nebūtų mūsų siuntę žinodami, su kuo turėsime susidurti, - atsiliepė Rolandas. - Bet dabar nieko nepakeisi, ar ne?

Ketbertas su Alenu linktelėjo. Teisingai, jie įsmuko į netikėtų įvykių sūkurį, ir šiuo metu savo jėgomis privalo išsikapstyti iš nemalonios padėties.

- Taigi nėra prasmės dėl to jaudintis. Mes lauksime Siuzenos ir tikėsimės, kad ji pasirodys. Mieliau keliaučiau į Citgą, lydimas Hambrio gyventojo, kuris gerai pažinotų apylinkes... jei Depeipas sugrįš, turėsime rizikuoti ir eiti vieni. Dievai žino, kokią informaciją jis iškrapštys arba kokias pasakėles išgalvos mėgindamas suminkštinti Džono širdį. Taip pat neaišku, ką nuspręs senasis luošys. Gali kilti susišaudymas.

- Tiek prisišliaužiojęs neatsisakyčiau pramankštinti rankos, - sumurmėjo Ketbertas.

- Nusiųsi jai dar vieną raštelį, Vilai Dibornai? - pasiteiravo Alenas.

Rolandas susimąstė. Ketbertas mintyse lažinosi su savimi dėl teigiamo atsakymo ir pralaimėjo.

- Ne. Privalome duoti jai laiko pagalvoti. Tegalime viltis, kad jos smalsumas nugalės.

Sulig paskutiniais žodžiais Rolandas apsuko žirgą ir nušuoliavo link apleisto barako, laikinai atstojančio jiems namus. Ketbertas su Alenu nusekė pavymui.

6

Siuzena darbavosi visą sekmadienio pavakarę nė nestabtelėdama pailsėti. Valė arklidę, nešiojo vandenį, plovė prieangį. Kordelija stebėjo ją tylėdama, su nuostaba veide. Mergina nekreipė dėmesio į tetos žvilgsnį - ji tetroško fiziškai išsikrauti ir išvengti dar vienos bemiegės nakties. Viskas baigta. Vilas jau turėjo tai sužinoti. Na, ir gerai. Kas buvo, tas pražuvo.

- Ar pakvaišai, mergaite? - paklausė teta Korda, kai Siuzena išpylė pro virtuvės langą paskutinį kibirą drumzlino vandens. - Juk šiandien sekmadienis!

- Nepakvaišau, - atkirto ji nepakeldama galvos.

Siuzena įvykdė pirmąją užsibrėžto tikslo dalį ir, patekėjus mėnuliui, griuvo į lovą. Gėlė nuvargusias rankas, maudė kojas ir nugarą, bet miego kažkodėl netraukė. Ji gulėjo išplėtusi akis, apimta nevilties. Spoksojo į tamsą ir svarstė, ar egzistuoja galimybė, nors menkiausia, kad jos tėvą kažkas nužudė siekdamas visam laikui užkimšti jam burną.

Po kurio laiko ji padarė tą pačią išvadą, kaip ir Rolandas: jei ne tos akys, rankos ir lūpos, traukiančios it magnetas, ji nedelsdama būtų sutikusi pasimatyti. Bent jau tam, kad pabandytų atsakyti į ramybės neduodančius klausimus.

Suvokus tiesą, Siuzenai nuo širdies nuslinko akmuo, ir ji iš karto užsnūdo

7

Kitos dienos popietę, kol Rolandas su draugais užkandžiavo "Klajūnų pastogėje" (krimto šaltus sumuštinius su jautiena pliaupdami galonus šaltos baltos arbatos - ne tokios skanios, kokia vaišino šerifo pavaduotojo Deivo žmona, bet pakenčiamos), iš kiemo, kur laistė gėles, atslinko Šimis, užsivožęs ant pakaušio *sombrero*, plačiai išsišiepęs, delne gniauždamas mažą paketėlį.

- Sveiki, mažieji karstų medžiotojai! - džiugiai sušuko jis ir nusilenkė pamėgdžiodamas apskaitininkus. Ketbertą ypač pralinksmino tai, kad Šimis atidavė pagarbą mūvėdamas sodininko sandalus. - Kaip laikotės? Tikiuosi, gerai?

- Puikiai kaip po šviežio lietaus, - atsiliepė Ketbertas. - Tik nė vienam iš mūsų nepatinka, jog tu vadini mus mažaisiais karstų medžiotojais. Gal sugalvotum kitokį kreipinį?

- Aha, gerai, - nenusiminė Šimis. - Žinoma, pone Arturai Hitai, šaunusis bičiuli, išgelbėjęs man gyvybę! - berniukas užsikirto ir suglumo tarytum užmiršęs, ko jam prisireikė iš trijulės. Paskui, prašviesėjus akims, šypsenai vėl nuskaidrinus veidą, jis atkišo paketą Rolandui.

- Čia tau, Vilai Dibornai!

- Tikrai? Kas tai?

- Sėklos! Kas gi dar!

- Tavo dovana, Šimi?

- O ne.

Rolandas paėmė švarų, užklijuotą, pusiau sulenktą voką, bet neužčiuopė jo viduje jokių sėklų.

- Kas jį perdavė?

- Nepamenu, - šnairuodamas atsakė Šimis. Minkštos vaikinuko smegenėlės neleido jam ilgai liūdėti ir neišmokė meluoti, nusprendė Rolandas, vėl pamatęs į save atkreiptas drovias akis. - Užtat prisimenu, ką turiu tau pasakyti.

- Išties? Tuomet sakyk, Šimi.

Jis išdrožė žodžius tarsi ilgai ir skausmingai kaltą eilėraščio eilutę:

- Tu išbarstei šias sėklas ant Skardžio.

Rolando akys taip nuožmiai blykstelėjo, kad Šimis nejučia žengė atbulas. Jis pasitaisė *sombrero*, apsisuko ir nukūrė atgal prie savo neužmirštuolių. Berniukui patiko Vilas Dibornas, Ričardas Stokvortas ir Arturas Hitas (nuo pastarojo pokštų galėdavai plyšti iš juoko), bet ponaičio Vilo žvilgsnis jį smarkiai išgąsdino. Šimis suprato, kad Vilui nesvetimi žudiko instinktai, kaip ir vyrui, amžinai dėvinčiam apsiaustą, jo sėbrui, vertusiam Šimį švariai nulaižyti batus, ir senam žilaplaukiui Džonui su drebančiu balsu.

Jis toks pats, kaip ir didieji karstų medžiotojai. Gal net baisesnis.

8

Rolandas paslėpė "sėklų paketą" po marškiniais ir atplėšė jį tik tada, kai grįžęs į "K juostą" prisėdo barako prieangyje. Tolumoje tyliai gaudė tirpyklė, priversdama jų žirgus nervingai krutinti ausis.

- Na? - nesusilaikęs paragino Ketbertas.

Ištraukęs iš užančio voką, Rolandas nudrėskė kampelį. Tuo pačiu prisiminė anksčiau gautą žinutę ir pagalvojo, kad Siuzena moka parinkti tinkamus žodžius.

Jam išvyniojus popieriaus skiautelę, Alenas su Ketbertu palinko arčiau. Dailiu braižu parašyti sakiniai buvo neką ilgesni nei pirmajame pranešime, tačiau smarkiai skyrėsi savo turiniu.

Už mylios nuo miesto, einant Citgo kryptimi, auga apelsinų giraitė. Susitiksime ten patekėjus mėnuliui. Ateik vienas. S.

Apačioje puikavosi didžiosiomis raidėmis parašytas raginimas:

LAIŠKĄ SUDEGINK.

- Mes tave stebėsime, - pažadėjo Alenas.

- Gerai. Tik nebūkite per arti, - linktelėjo Rolandas ir sudegino voką bei lapelį.

9

Į stačiakampę apelsinų giraitę, kurioje driekėsi tuzinas medžių eilių, vedė išvažinėtas, žolėmis apaugęs takelis. Rolandas atvyko ten sutemus, pusvalandžiu anksčiau nei virš horizonto išniro sparčiai dylantis Prekeivio mėnulis.

Klaidžiojant tarp medžių, besiklausant mechaninių garsų (traškesio, dunksėjimo, girgždesio), sklindančių iš naftos telkinio, jį pervėrė skausmingas namų ilgesys, turbūt pažadintas trapaus apelsinų žiedų aromato, vos prasismelkiančio pro tirštą naftos dvoką. Miniatiūrinė giraitė niekuo nepriminė milžiniškų Naujojo Kanano obuolių sodų... tačiau asocijavosi su ramybe ir civilizuotu neskubriu darbu, kurį žmonės paskirdavo ne gyvybiškai svarbaus tikslo įgyvendinimui. Šiuo atveju, ir ne itin naudingam. Šiauriniuose kraštuose auginami apelsinai tikriausiai rūgštūs kaip citrinos. Vis dėlto, vėjui pakedenus medžių šakas, malonus žiedų kvapas atgaivino prisiminimus apie Gileadą, ir Rolandui pirmą sykį toptelėjo graudi mintis, kad jis gali daugiau niekada neišvysti gimtųjų namų - kad jis tapo klajūnu kaip senasis Prekeivis, atsispindintis mėnulyje.

Rolandas išgirdo ją tuomet, kai Siuzena beveik palietė jo pečius - jei vietoj draugo būtų pasirodęs priešas, vaikinas būtų turėjęs vos kelias sekundes, kad išsitrauktų ginklą ir iššautų. Žvaigždžių šviesoje pamačius jos veidą, jaunuolio širdis džiaugsmingai sutvinksėjo.

Ji sustojo, Rolandui atsisukus, ir pažvelgė jam į veidą, sunėrusi priešais save rankas lyg mielas nekaltas vaikelis. Vaikinas žengė į priekį, ir tos rankos pakilo aukštyn. Berods, išgąstingai. Jis stabtelėjo sutrikęs, aiškiai klaidingai interpretavęs gestą, kadangi Siuzena nesirengė pasekti jo pavyzdžiu. Jauna aukšta moteris su plačiomis kelnėmis, juodais batais ir *sombrero*, pakibusia ant nugaros ir pridengusia storą kasą, priėjo arčiau.

- Vilai Dibornai, štai, mes ir vėl susitikome, laimei ar nelaimei, - vos spėjo ištarti Siuzena virpančiu balsu, nes kitą akimirką ją užčiaupė drėgnos Rolando lūpos. Jiedu karštai bučiavosi, kylant sudilusiam Prekeivio mėnuliui.

10

Rėja iš Kioso kiūtojo savo lūšnoje prie virtuvės stalo, palinkusi virš stiklinio rutulio, kurį prieš pusantro mėnesio jai atnešė didieji karstų medžiotojai. Atgrasi raganos fizionomija skendėjo rožinėje šviesoje, bet nūnai niekas nebūtų jos supainiojęs su mergaitės veidu. Neįtikėtinas gajumas leido Rėjai gyvuoti ilgus metus (netgi seniausi Hambrio gyventojai nebūtų tiksliai pasakę jos amžiaus), tačiau kristalas sekino jos jėgas kaip vampyras, pamažėle čiulpiantis kraują. Didžiajame trobesio kambaryje mėtėsi dar daugiau šiukšlių nei paprastai. Senė neturėjo nei laiko, nei noro apsišluoti, kadangi visą jos dėmesį prikaustė kristalas. Kai nežiūrėdavo į jį, Rėja *svajodavo* išvysti rožinį atspindį ir... oho, kokių įdomybių jai teko regėti stikliniame rutulyje!

Aplink kaulėtas senės kojas šnypšdamas susirangė Ermotas, bet Rėja nepastebėjo šliužo spoksodama į stiklą, apkerėta jame išnirusio vaizdo.

Ragana matė mergaitę, atėjusią pas ją patvirtinti savo skaistybę, ir jaunuolį, kurį išvydo tada, kai pirmą kartą žvilgtelėjo į kristalą. Iš pradžių galvojo jį esant šauliu, bet vėliau suvokė, kad vaikinas pernelyg jaunas.

Kvaila mergiotė atsibeldė pas Rėją dainuodama, užtat išsidangino prikandusi liežuvį. Tuomet ji buvo nekalta, ko gero tokia liko iki šiol (bučiavosi, glamonėjosi su berniūkščiu godžiai ir droviai, kaip tikra skaistuolė), bet ne ilgam, jei įvykiai klostysis panašia linkme. Vaje, kaip nustebs Hartas Torinas griuvęs į lovą su tariamai tyra jaunąja sugulove! Žinoma, vyrus nesunku apgauti (vyrai tiesiog *maldavo*, kad juos apmulkintų). Šiam reikalui užtektų šlakelio paršiuko kraujo, tačiau *ji* to nežino. Tai bent smagumėlis! Džiugu, kad rutulyje bus galima pamatyti, kaip panelė Išpuikėlė praskečia kojas. Nepakartojama! Pasakiška!

Rėja kone įsikniaubė į kristalą, gilias akiduobes užliejo rožinė šviesa. Suvokęs, kad senei nerūpi jo pataikavimai, Ermotas nuvinguriavo per grindis paieškoti vabalų. Smirdalius atšoko nuo gyvatės įnirtingai purkštaudamas. Ant sienos, žvilgančios nuo laužo liepsnų, suvirpėjo bjaurus šešiakojis šešėlis.

11

Rolandas pajuto nebegalįs tramdyti emocijų, bet kažkaip sugebėjo atsitraukti nuo merginos. Ji taip pat žengė atatupsta, išplėtusi akis, parausvėjusiais skruostais - raudonis matėsi netgi silpnoje mėnulio šviesoje. Vaikino sėklidės tvinkčiojo, paslėpsniai, regis prisipildė skysto švino.

Jai nusisukus, Rolandas pastebėjo, kad *sombrero* pakrypo į šoną, ir ištiesęs drebančią ranką pataisė skrybėlę. Siuzena trumpam suspaudė jaunuolio pirštus, tada pasilenkė ir čiupo nuo žemės pirštinaites, kurias nusimovė, idant galėtų užčiuopti jo odą. Vėl atsistojus, iš veido atslūgo visas kraujas, ir ji susvyravo. Gal būtų sudribusi, jeigu ne tvirtos jo rankos, sugriebusios merginos pečius. Kai Siuzena atsigręžė, Rolandas išvydo jos akyse atsispindintį sielvartą.

- Ką gi mes darysime? Ach, Vilai, ką gi mes darysime?

- Tai, ką privalome. Ką visada darėme. Ką mus mokė tėvai.

- Kokia beprotystė!

Rolandas, kuris manė, kad juodu siejanti aistra - ir netgi slėpsnas slegiantis sunkumas - yra visiškai normalus dalykas, nusprendė patylėti.

- Ar supranti, koks pavojus mums gresia? - paklausė ji ir nesulaukusi atsakymo pratęsė: - Iš veido matau, jog supranti. Jei kas nors pamatytų mudu kartu, kiltų rimtų problemų. Bet jei aptiktų čia...

Ji sudrebėjo. Vaikinas žengė arčiau, bet Siuzena atsitraukė.

- Nereikia, Vilai. Jei apkabinsi mane, daugiau nieko neveiksime, tiktai bučiuosimės. Gal iš anksto puoselėjai tokius ketinimus?

- Tu žinai, kad ne.

Ji linktelėjo.

- Paprašei savo draugų mus stebėti?

- Aha, - patvirtino jis, nelauktai apdovanodamas Siuzeną žavinga šypsena. - Tik pasirūpinau, kad jie mūsų *nematytų*.

- Dėkui dievams, - nusijuokė ji ir kone prigludusi prie Rolando (jis iš visų jėgų tvardėsi, kad nesugriebtų merginos į savo glėbį) smalsiai pažvelgė į jo veidą. - Kas tu išties esi, Vilai?

- Aš po teisybei nemelavau apie save. Štai, kas juokingiausia. Mane su draugais atsiuntė čia ne todėl, kad mes girtaudami prikrėtėme kvailysčių, ir ne tam, kad atskleistume slaptas intrigas ar sąmokslą. Mes - paprasčiausi berniukai, kuriuos tėvai stengėsi apsaugoti nuo pavojų. Visa tai, kas įvyko vėliau... - jis bejėgiškai papurtė

galvą, ir Siuzena vėl išgirdo tėvo balsą, sakantį, esą *ka* nedaug kuo skiriasi nuo viesulo, kuris atūžęs gali nusinešti tavo viščiukus, daržinę, namus. Netgi tavo gyvybę.

- Ar Vilas Dibornas - tikrasis tavo vardas?

Jis gūžtelėjo pečiais.

- Vardai nieko nereiškia, jei širdis tam neprieštarauja. Siuzena, šiandieną tu buvai mero dvare. Mano draugas Ričardas matė, kaip jojai...

- Matuotis apdarų, - užbaigė ji. - Šiais metais mane išrinko Pjūties mergaite. Paskutinį žodį tarė Hartas, aš čia niekuo dėta. Daug erzelio, daug širdgėlos Olivai, bet man nepaliko kitos išeities.

- Tu tapsi visų laikų gražiausia Pjūties mergaite, - pareiškė Rolandas, savo nuoširdumu pakutendamas jos savimeilę. Tarp vidurdienio pokylio ir šventinio vakaro laužo Pjūties mergaitei tekdavo pasikeisti penkis kostiumus, vieną už kitą puošnesnius (beje, Gileade jų buvo devyni, todėl Siuzenai šiuo atžvilgiu pasisekė), ir ji su džiaugsmu vilkėtų tuos rūbus, jei Pjūties vaikinu būtų Vilas. Šiais metais garbingas vaidmuo kliuvo Džeimiui Makanui, išblyškusiam negražiam jaunuoliui, pakeitusiam Hartą Toriną, kuris su paauglyste atsisveikino maždaug prieš keturiasdešimt metų. Dar mieliau Siuzena atsistotų prieš Vilą dėvėdama šeštąjį apdarą - pasidabruotą suknelę su permatomomis petnešėlėmis ir šlaunų nesiekiančiais apsiuvais. Kostiumas buvo skirtas tiktai Marijos, jos tarnaitės, siuvėjos Končitos ir Harto Torino akims. Būtent taip bus apsirengusi sugulovė, kai po šventės atsidurs senio lovoje.

- Ar "Jūros pakrantėje" pastebėjai didžiuosius karstų medžiotojus?

- Mačiau, kaip kieme tarpusavyje šneka Džonas ir tas vyrukas su apsiaustu.

- O Depeipas? Raudonplaukis?

Ji neigiamai pakratė galvą.

- Ar esi girdėjusi apie "Pilių" žaidimą, Siuzena?

- Taip, vaikystėje tėvas rodė, kaip jį žaisti.

- Vadinasi, žinai, kad raudonos ir baltos figūros pastatomos priešinguose lentos galuose. Jos slenka per Kalvas vogčiomis sėlindamos vienos prie kitų. Kažkas panašaus vyksta ir Hambryje. Kaip ir žaidime, iškyla svarbus klausimas - kas pirmas išlįs iš priedangos. Supranti?

Siuzena linktelėjo.

- Toji pusė, kuri "Pilyse" pirmoji perlipa Kalvas, tampa labiau pažeidžiama.

- Tas pats realybėje. Visada. Bet kartais ne taip paprasta išlikti priedangoje. Mes su draugais suskaičiavome tai, į ką išdrįsome atkreipti dėmesį. Visa kita...

- Pavyzdžiui, arkliai ant Skardžio.

- Taip, skaičiuodami juos mes iš karto išsiduotume. Arba jaučius...

Jos antakiai šoktelėjo aukštyn.

- Hambryje nėra jaučių. Jus tikriausiai suklydote.

- Nesuklydome.

- Kur?

- "H siūbuoklėse".

Merginos antakiai nusileido, o kaktą išvagojo raukšlė.

- Ranča priklauso Laslui Raimeriui.

- Aha, Kimbos broliui. Tai ne vieninteliai lobiai, slypintys Hambryje. Mums pavyko išsiaiškinti, kad Arklininkų Asociacijos nariai laiko savo daržinėse papildomus vežimus, kinkines, maisto atsargas...

- Vilai, *negali būti!*

- Gali. Tai dar ne viskas. *Pradėję* skaičiuoti šiuos dalykus, išlįstume iš priedangos. Rizikuotume pralošti. Pastarosiomis dienomis gyvename lyg košmare - mes bandome vaizduoti esantys labai užsiėmę vien tam, kad nenukreiptume žvilgsnių į Skardį, kur glūdi didžiausi pavojai. Kantrybė nepaliaujamai senka, be to, neseniai gavome pranešimą...

- Kokį pranešimą? Nuo ko?

- Verčiau tau apie tai nežinoti. Iš žinutės supratome, kad daugumą mums reikalingų atsakymų galėtume rasti Citge.

- Kaip manai, Vilai, ar tie atsakymai padėtų sužinoti, kas įvyko su mano tėvu?

- Nežinau. Gal ir padėtų, nors labai tuo abejoju. Aišku viena: man pagaliau pasitaikė proga suskaičiuoti šį tą svarbaus, nesibaimінant, kad būsiu užkluptas pašalinio žiūrovo. - Karščiui atlėgus, jis pajėgė ramiai laikyti Siuzeną už rankos. Mergina irgi nurimo. Dėl viso pikto užsimovė pirštinaites. Geriau pasisaugoti nei vėliau gailėtis.

- Eime, - tarė ji. - Aš žinau kelią.

12

Spindint blyškiai mėnesienai, Siuzena išvedė vaikiną iš apelsinų giraitės, ir jiedu patraukė link traškančių, pokšinčių naftos gręžinių. Nuo garso Rolando nugara nuėjo pagaugais; dabar jam norėjosi spausti rankose revolverį, nugrūstą po medinėmis "K juostos" barako grindimis.

- Tu gali manimi pasikliauti, Vilai, tačiau tai nereiškia, kad aš įstengsiu tau padėti, - sukuždėjo Siuzena. - Iš naftos telkinio sklindantį triukšmą girdžiu visą gyvenimą, tačiau Citge lankiausi ne taip jau dažnai. Vaikystėje porą ar trejetą kartų buvau atklydusi čia su draugais.

- O paskui?

- Su tėvu. Jį visuomet domino Protėviai. Teta Korda sakydavo, kad jam atsirūgs, jei kaišios nosį, kur nereikia. - Mergina nurijo ašaras. - Taip ir atsitiko, tik vargu ar dėl to kalti Protėviai. Vargšas tėvelis.

Porelė nusigavo iki vielinės tvoros. Už jos į dangų stiebėsi naftos gręžimo bokštai, didingi, kaip lordas Pertas. Įdomu, kiek iš jų tebeveikia, pagalvojo Rolandas. Rodos, Siuzena minėjo, kad devyniolika. Kraupus garsas priminė merdėjančio monstro švokštimą. Suprantama, tokios vaiduokliškos vietos masindavo vaikus lyg medus.

Jis praskyrė vielas, leisdamas merginai pro jas pralįsti. Kai pats atsidūrė kitoje tvoros pusėje, ant artimiausio stulpo išvydo keliolika porcelianinių cilindrų, po vieną kiekvienam laidui.

- Ar žinai, kas tai yra? - pasiteiravo jis Siuzenos mostelėjęs ranka į cilindrus.

- Aha. Pro juos tekėdavo elektra, kad užstotų kelią pašaliniams. - Ji nutilo ir po pauzės droviai pridūrė: - Kai tu prisilieti, mano kūną taip pat persmelkia elektros srovė.

Rolandas pakštelėjo jai į skruostą, šiek tiek žemiau ausies. Siuzena suvirpėjo ir trumpam prispaudė jo delną prie veido.

- Tikiuosi, tavo draugai atidžiai mus prižiūrės.

- Gali dėl to nesijaudinti.

- Kaip perspės, jei kils pavojus?

- Suklyks naktinio vanago balsu. Labai norėčiau, kad jo neišgirstume.

- Aš taip pat. - Jiedu susiėmė už rankų ir nužingsniavo link naftos telkinio.

13

Kai priešais pirmą kartą pliūptelėjo dujų čiurkšlė, Vilas tyliai nusikeikė (tokių riebių keiksmų Siuzena negirdėjo nuo tada, kai mirė jos tėvas) ir laisva ranka griebė sau už diržo.

- Ramiau! Tai paprasčiausia žvakė! Dujų vamzdis!

Vaikinas pastebimai atsipalaidavo.

- Vietiniai juo naudojasi, tiesa?

- Aha. Dujų reikia kelioms išlikusioms mašinoms... elementariems žaisliukams. Viena jų gamina ledą.

- Man teko ragauti arbatos su ledu, kai susipažinau su šerifu.

Pastebėjęs antrą blyksnį, ryškiai geltoną su melsvu atspalviu, Rolandas nė nekrūptelėjo. Be didelio susidomėjimo nužvelgė tris dujų cisternas, dunksinčias už įrengimo, vietinių vadinamo “žvake”. Šalia jų mėtėsi surūdiję balionai, į kurios matyt būdavo pumpuojamos dujos.

- Esi matęs visa tai anksčiau? - paklausė Siuzena.

Jis linktelėjo.

- Vidiniai feodai ko gero labai keisti ir nuostabūs, - nedrąsiai tarstelėjo mergina.

- Pradedu manyti, kad Išorinė Arka irgi nestokojo keistenybių. - Jis lėtai atsisuko ir pamojo ranka. - Koks ten pastatas? Protėvių palikimas?

- Aha.

Rytinėje Citgo dalyje plyna žemė virto stačiu, medžiais apaugusiu šlaitu. Plati proskyna giraitės viduryje kažkuo panėšėjo į plaukų sklastymą. Papėdėje stūksojo pusiau sugriuvęs namas, apsuptas suaižėjusiomis plytomis, šiukšlių krūva ir nuvirtusių kaminų skeveldromis. Rolandas pastebėjo, kad vienas dūmtraukis tebestyro ant stogo. Kad ir ką Protėviai čia veikė, jie išpūsdavo visą galybę dūmų.

- Kai mano tėvas buvo dar vaikas, žmonės rasdavo čia daug įvairių naudingų dalykų, - pasakė Siuzena. - Popieriaus ir netgi rašalinių plunksnakočių, kuriais galėjai rašyti... jei smarkiai pakratydavai. - Jos ranka pakrypo link stačiakampės aikštelės, į kairę nuo pastato, kur rūdijo keisti, kadaise be arklių važinėję Protėvių furgonai. - Seniau ten stovėjo kitos cisternos, didžiulės, sidabrinės ir nė kiek nesubjaurotos rūdžių. Neįsivaizduoju, kas su jomis atsitiko. Galbūt kas nors pavertė tuos rezervuarus vandens saugyklomis. Aš nieku gyvu nesutikčiau iš jų gerti. Dar prisišaukčiau nelaimę, net jei ir neapsinuodyčiau.

Siuzenai atsisukus, Rolandas pabučiavo ją į lūpas.

- Ach, Vilai, tau veikiausiai labai negera.

- Mums abiem negera. - Sulig paskutiniu žodžiu juodu sujungė tokie sielvartingi žvilgsniai, kokie tegali atsispindėti jaunuolių akyse. Po akimirkos jie nuleido galvas ir susikibę rankomis pajudėjo į priekį.

Mergina niekaip nepajėgė apsispręsti, kas gąsdina ją labiau - keli tebeveikiantys naftos siurbliai ar tuzinai amžiams nutilusių, - tačiau neabejojo, kad jokia pasaulio jėga nebūtų privertusi jos brautis pro tvorą be draugo palydos. Ūžiant siurbliams, retsykiais lyg skerdžiami sužviegdavo cilindrai; tam tikrais intervalais "žvakė" išspjaudavo liepsnas tarsi ugnimi alsuojantis drakonas, ir nuo jų figūrų nusidriekdavo ilgi bauginantys šešėliai. Siuzena įtempė ausis laukdama naktinio vanago klyksmo, bet nieko neišgirdo

Porelė priėjo platų taką (kažkada tai buvo techninės priežiūros kelias), dalijantį naftos telkinį per pusę. Pačiame jo viduryje, giliai įspraustas į betoninį lataką, tysojo plieninis vamzdis su aprūdijusiomis siūlėmis.

- Kas čia? - pasiteiravo jis.

- Regis, šiuo vamzdžiu nafta tekėdavo į aną pastatą. Bet jis seniausiai išdžiūvęs.

Rolandas priklupo, atsargiai kyštelėjo delną tarp betoninės sienelės ir vamzdžio šono. Ji žvelgė į jaunuolį susinervinusi, kramtydama lūpą, idant susilaikytų nuo grynai moteriškos pastabos. Kas bus, jeigu jam įkąs voras? Kas bus, jeigu įstrigs jo ranka? Ką jie tada darys?

Mergina veltui jaudinosi, nes Rolandas lengvai ištraukė ranką, pajuodusią nuo gličios naftos.

- Seniausiai išdžiūvęs? - šyptelėjo jis.

Pritrenkta Siuzena tegalėjo palinguoti galva.

14

Jie slinko palei vamzdį, kol pasiekė supuvusius, ant kelio nuvirtusius vartus. Vamzdis (dabar mergina matė iš siūlių besisunkiančią naftą) išniro kitoje užtvaros pusėje; jiems teko perlipti kliūtį. Padėdamas jai Rolandas taip švelniai suimdavo už rankų, kad nuo kiekvieno prisilietimo sudrebėdavo Siuzenos širdis. *Jeigu jis nesiliaus, mano pakaušis sprogs kaip "žvakė"*, pagalvojo ji ir nusijuokė.

- Siuzena?

- Nieko tokio, Vilai, aš tiesiog susinervinusi.

Už vartų apsikeitę ilgais žvilgsniais, jiedu nužingsniavo pašlaitėn.

Merginos dėmesį patraukė aplaužytos apatinės pušų šakos. Mėnulio šviesoje bolavo nesenos kirvio žymės ir sakų rauplės. Ji parodė tai Vilui, bet šis paprasčiausiai linktelėjo ir nieko neatsakė.

Kalvos papėdėje vamzdis atsiplėšė nuo žemės pakibdamas ant surūdijusių plieninių atramų ir už septyniasdešimties jardų, netoli apleisto pastato, nutrūko tarsi kas būtų nupjovęs jo galą aštriu peiliu. Po vamzdžio kiauryme juodavo tąsios naftos bala. Siuzena suprato, kad ji džiūna gana seniai. Apie tai bylojo galybė paukščių lavonų - atskridę pasmalsauti, kokia čia pliurzė, jie įstrigdavo lipnioje masėje ir nusigaluodavo lėta, kankinančia mirtimi.

Mergina spoksojo į paukščių kūnus išplėstomis, nieko nesuvokiančiomis akimis, kol Vilas bakstelėjo jai į koją. Vyrukui pritūpus, Siuzena atsiklaupė šalia ir sutrikusi pažvelgė į jo pirštą, kuris nukrypo į pėdsakus žemėje. Labai didelius pėdsakus. Jie galėjo priklausyti tiktai...

- Jaučiai, - ištarė Siuzena.

- Aha. Gyvuliai atėjo iš ten... - jis pamojo ranka į žiojintį vamzdžio galą, - ...ir nutapnojo štai ten... - tebetupėdamas Rolandas apsisuko ant kulnų ir dūrė pirštu į medžiais apaugusį šlaitą. Nūnai ji matė tai, ką arklininko dukrai derėjo iš karto pastebėti. Kažkas apibėrė pėdsakus žemėmis, tačiau laikas ir atsainios pastangos užmaskuoti įsispaudusias galvijų kanopas nepajėgė iki galo jų ištrinti. Siuzena net pamanė žinanti, ką tempė jaučiai. Kaip ir Vilas, sprendžiant iš jo veido.

Prie vamzdžio galo pėdsakai išsišakojo į du puslankius. Siuzena ir "Vilas Dibornas" nusekė dešiniuoju. Ji nenustebo pamačiusi, kad kur ne kur kanopų įspaudai persipina su negiliomis - dėl sausos vasaros dirva tapo kieta kaip akmuo, - bet įžiūrimomis vėžėmis. Vadinasi, gyvuliams teko traukti sunkią naštą. Na, žinoma, kam kitam būtų reikalingi jaučiai?

- Žiūrėk, - tarstelėjo Vilas, kai jiedu nusileido šlaitu iki giraitės pakraščio. Norėdama išvysti tai, kas prikaustė jo žvilgsnį, mergina turėjo atsiklaupti keturpėsčia. Na, ir aštrios vyrioko akys! Beveik antžmogiškos. Žemėje aiškiai matėsi batų pėdsakai. Truputį šviežesni už vėžes ir jaučių kanopų atspaudus.

- Čia praėjo žmogus su apsiaustu. - Jis parodė į dviejų pėdų žymes. - Reinoldsas.

- Vilai! Iš kur tu žinai?

Nustebęs jis įsistebeilijo į Siuzeną, paskui tyliai nusijuokė.

- Viskas labai paprasta. Tas vyras vaikšto šiek tiek pakreipęs į vidų kairiąją koją. Matai? - vaikinas brūkštelėjo pirštu žemę ir vėl nusijuokė, susidūręs su priblokštu jos žvilgsniu. - Jokios magijos, Siuzena, Patriko dukra. Elementarus sugebėjimas skaityti pėdsakus.

- Esi toks jaunas. Iš kur tiek žinių? Kas tu, Vilai Dibornai?

Jis atsistojo ir pažiūrėjo tiesiai į Siuzenos akis. Mergina buvo pakankamai aukšta, todėl jam neprisireikė stipriai palenkti galvos.

- Mano vardas ne Vilas, o Rolandas. Dabar mano gyvybė - tavo rankose. Nė kiek dėl to nesigailiu, tik bijau, kad pati nenukentėtum. Privalai išlaikyti paslaptį.

- Rolandas... - nutęsė ji, apimta saldumo pojūčio.

- Aha. Kuris vardas tau patinka labiau?

- Tikrasis, - nedelsdama atsakė Siuzena. - Jis neabejotinai kilmingas.

Vaikinas su palengvėjimu nusišypsojo, jo veidas vėl atgavo jaunatviškus bruožus.

Pasistiebusi Siuzena jį pabučiavo. Skubrus, paprastas bučinys sužydėjo kaip gėlė: sudrėkusios lūpos lėtai ir aistringai prasiskyrė. Rolando liežuvį, palietusį apatinę jos lūpą, mergina pasitiko savuoju, iš pradžių nedrąsiai, tada ryžtingiau. Nugarą glostančios jo rankos nuslydo į priekį, iš apačios atsargiai suspaudė krūtis, pakilo iki spenelių. Neatitraukdamas nuo jos lūpų jaunuolis sudejavo. Kai priglaudė ją prie savęs ir nusėjo kaklą bučiniais, Siuzena pajuto kažką kieto, styrančio iš po Rolando diržo, nukreipto tiesiai į jos papilvę, kuriai tirpstant, viduje užsiplieskė dilgsintis karštis. Tos dvi kūno dalys buvo skirtos viena kitai. *Ka* užklupo kaip audros vėjas, ir ji nuolankiai pasidavė, užmiršusi visus pažadus ir garbę.

Siuzena prasižiojo norėdama pasakyti tai Rolandui, kai ją apėmė keistas, neįtikėtinai stiprus jausmas: kažkas juodu stebi. Tai nesąmonė, toptelėjo mintis, tačiau pojūtis niekur nedingo. Merginai netgi dingojosi, kad ji nutuokia, kieno žvilgsnį prikaustė bučiniai. Atsitraukusi nuo Rolando, susvyravusi, bet išsilaikiusi ant kojų, Siuzena sušvokštė:

- Nešdinkis, sena kriošena. Nežinau, kaip tau pavyksta mus šnipinėti, bet verčiau *nešdinkis*!

15

Rėja iš Kioso atšoko nuo kristalo, keikdamasi šaižiu balsu ir šnypšdama it gyvatė. Ragana negirdėjo, ką ištarė Siuzena - magiškas

rutulys pateikdavo tiktai nebylų vaizdą, - bet suprato, kad mergiotė ją pajuto, nes tuo momentu stiklas žybtelėjo ryškiai rožiniu atspalviu ir užgeso paskleisdamas tamsą. Nepadėjo jokie bandymai jį atgaivinti.

- Ką gi, tebūnie, - galų gale pasidavė Rėja. Prisiminusi, kaip aikštinga pasipūtėlė (ne tokia jau aikštinga vyruko glėbyje, ar ne?) stypsojo tarpduryje užhipnotizuota, prisiminusi, ką liepė mergiotei padaryti po to, kai ji praras nekaltybę, senė išsiviepė, ir jos nuotaika iš karto pasitaisė. Būtų kur kas juokingiau, jeigu mergšės skaistybę atimtų šitas valkata, o ne Hartas Torinas, Medžiso meras, ar ne?

Kiūtodama dvokiančios bakūžės šešėliuose Rėja pradėjo krizenti.

16

Rolandas dėbsojo į Siuzeną išsproginęs akis, kol ši pasakojo apie Rėją (praleisdama žeminančias "skaistybės patikrinimo" smulkmenas). Geismas išblėso tiek, kad vaikinas sugebėjo suimti save į rankas. Jis tvirtino sau, kad aistra kelia grėsmę ne jam su draugais (bent jau pats širdyje tuo tikėjo), o Siuzenai - jos išskirtinei padėčiai Hambryje ir garbei.

- Rodos, tavo vaizduotė pernelyg įsiaudrinusi, - pareiškė Rolandas, kai ji nutilo.

- Abejoju. - Merginos balsą persmelkė šaltukas.

- Galbūt tave graužia sąžinė?

Ji nuleido akis, nieko neatsakė.

- Siuzena, aš nieku gyvu nedrįsčiau tavęs skaudinti.

- Ar tu mane myli? - nepakeldama galvos paklausė ji.

- Taip, myliu.

- Tuomet daugiau manęs nebučiuok ir neliesk - tik ne šį vakarą. Antraip aš neištversiu.

Jis tylėdamas linktelėjo ir ištiesė ranką. Siuzena ją suspaudė, ir porelė patraukė ta kryptimi, kuria ėjo anksčiau, prieš panirdami į geismų sūkurį.

Likus dešimčiai jardų iki giraitės krašto, abu išvydo metalinį blizgesį, besiskverbiantį pro tankią augmeniją. *Pernelyg tankią*, pagalvojo Siuzena. *Pakraščiuose ji nebūna tokia tanki.*

Suprantama, ten - šakos, nukirstos nuo pušų, siūbuojančių ant šlaito. Jos dengė didžiules sidabrines cisternas, kurių trūko asfaltuotoje aikštelėje. Kažkas nutempė tuos rezervuarus čia - veikiausiai su jaučiais - ir paslėpė po medžių šakomis. Bet kodėl?

Rolandas įdėmiai nužvelgė žaliąją gyvatvorę, paskui numetė kelis

šakalius į šoną ir rankos mostu pasiūlė Siuzenai žengti į atsivėrusį praėjimą.

- Žiūrėk po kojomis, - perspėjo jis. - Nemanau, kad jie būtų įtaisę spąstų, bet atsarga gėdos nedaro.

Už šakų sienos, tarsi žaisliniai kareivėliai, lygioje eilėje rikiavosi cisternos, ir Siuzena iš pirmo žvilgsnio susigaudė, kam reikėjo tokios maskuotės. Sidabriniai rezervuarai buvo aprūpinti ąžuoliniais ratais, didumo sulig jos krūtine. Kiekvienas jų apkaltas geležiniu ratlankiu. Bežiūrint į naujus tvirtus stipinus bei stebules, merginos širdyje sukirbėjo įsitikinimas, kad visame feode tokį sudėtingą darbą galėjo atlikti tiktai vienas kalvis: Brajanas Hukis, pardavęs pasagas Felicijai. Brajanas Hukis, kuris šypsojosi ir plekšnojo per petį, kai ji pasirodė daržinėje, nešina tėvo balnamaišį. Brajanas Hukis, kadaise buvęs geriausiu Pato Delgado draugu.

Siuzena prisiminė, kaip dairėsi kalvėje ir mąstė, kad Brajanui nestinga darbo. O taip, jam reikėjo gerokai paplušėti gaminant ratus ir geležinius apvadus, už kuriuos kažkas sumokėjo nemenką sumelę. Gal Eldredas Džonas. Arba Kimba Raimeris. Hartas? Ne, ji negalėjo tuo patikėti. Šią vasarą Harto sveiko proto likučiams nedavė ramybės visai kitos problemos.

Už cisternų rangėsi vos pastebimas takelis. Rolandas lėtai juo nuslinko, sunėręs rankas už nugaros lyg pamokslininkas, akimis rydamas žodžius, išraižytus ant blizgančio metalo: CITGO, SUNOCO, EXXON, CONOCO. Kartą sustojęs garsiai perskaitė:

- "Švaresnis kuras šviesesniam rytojui". - Purkštelėjęs sumurmėjo: - Kokie niekai. Rytojus jau *išaušo*.

- Rolandai, tai yra, Vilai, *kam* jos skirtos?

Užuot atsakęs, jis apsisuko ir nukulniavo atgal. Vienoje paslaptingai atgaivinto naftos tiekimo vamzdžio pusėje stūksojo keturiolika milžiniškų rezervuarų. Tiek pat, jo manymu, turėtų būti ir kitoje. Žingsniuodamas Rolandas stukseno pirštu į plienines cisternų sieneles. Duslus garsas liudijo, kad jos pripumpuotos beverte Citgo nafta.

- Turbūt nesuklysiu sakydamas, jog cisternos buvo pripildytos gana seniai, - galiausiai pratarė vaikinas. - Abejoju, kad didieji karstų medžiotojai būtų asmeniškai tuo užsiėmę, bet... jie greičiausiai kontroliavo visą darbų eigą - pasirūpino pakeisti sutrūnijusius guminius ratus mediniais, vėliau prižiūrėjo naftos perpilimą. Su jaučiais nutempė konteinerius į kalvos papėdę, nes manė, jog taip bus saugiau. Lygiai taip pat galvojo ir leidę atliekamiems žirgams laigyti ant Skardžio.

Kai pasirodėme mes, dėl šventos ramybės pridengė cisternas šakomis. Kad ir kokie kvėšos vaikiščiai būtume, net ir mums iškiltų klausimas, kam reikia dvidešimt aštuonių naftos pripumpuotų cisternų su naujais ratais. Štai, kodėl teko jas užmaskuoti.

- Tai padarė Džonas, Reinoldsas ir Depeipas?

- Aha.

- Bet kodėl? - ji suspaudė jaunuolio ranką ir pakartojo klausimą: - *Kam* jos skirtos?

- Farsonui. - Rolando atsakymas nuskambėjo ramiai, nors jis pats taip nesijautė. - Gerajam žmogui. Aljansui ne paslaptis, kad jis rado karinių mašinų, užsilikusių dar nuo Protėvių arba senesnių laikų. Tačiau Aljansas dėl to nesijaudina, nes jos neveikia. Dunkso sustingusios kaip antkapiai. Kai kas spėja, esą Farsonas išprotėjo, nutaręs pasinaudoti sulūžusiais mechanizmais, bet...

- Bet galbūt jie nesulūžę. Galbūt Farsonas išsiaiškino, kad jie pajudės gavę kuro.

Rolandas linktelėjo.

Ji palietė vieno konteinerio šoną. Pirštai išsitepliojo alyva. Mergina patrynė jų galiukus vieną į kitą, pauostė ir pritūpusi nurovė žolės kuokštą, kad išsivalytų rankas.

- Šita nafta netinka mūsų mašinoms. Ji per tiršta.

Rolandas vėl palingavo galva.

- Mano tė... vidiniuose feoduose visi tai žino. Ir tuo pasikliauja. Bet jei Farsonas užsimojo rizikuoti, liepęs savo vyrams atgabenti šiuos rezervuarus, jis matyt nutuokia, kaip suskystinti naftą, arba įsivaizduoja žinąs. Jeigu gerasis žmogus įvilios Aljanso pajėgas į mūšį tokioje vietovėje, kur neįmanoma sparčiai atsitraukti, ir sugebės pajungti į kovą savo karines mašinas, panašias į tas, kurios rieda ant vikšrų, jis galės išskersti dešimtis tūkstančius raitelių ir laimėti karą.

- Argi jūsų tėvai patys to nežino?...

Susierzinęs Rolandas pakratė galvą. Tai, ką žino tėvai, yra vienas dalykas. Kaip turima informacija bus panaudota - visiškai kitas. Juolab kad neaišku, kokie motyvai įtakoja jų veiksmus - neišvengiama reikmė, baimė ar fantastiškas išdidumas, Arturo Eldo giminėje paveldimas iš kartos į kartą. Jis tegalėjo išsakyti savo spėliones.

- Manau, jie suvokia privalantys suduoti Farsonui mirtiną smūgį, kitaip Aljansas savaime subyrės. Kartu su juo žus ir nemaža Viduriniojo pasaulio dalis.

- Bet... - ji nutilo, prikandusi lūpą, purtydama galvą. - Netgi Far-

sonas turi žinoti... suprasti... - Siuzena įbedė į jaunuolį išplėstas akis. - Visi žino, kad Protėviai žengė mirties keliu.

Rolandas iš Gileado nejučia prisiminė virėją Haksą, kuris kadaravo kilpoje, kol kovai kapseno duonos trupinėlius, išsibarsčiusius po lavono kojomis. Haksas mirė už Farsoną. Bet prieš tai, gerojo žmogaus pavedimu, nuodijo vaikus.

- Džonui Farsonui rūpi tiktai mirtis, - pratarė jis.

17

Jie grįžo į apelsinų giraitę.

Įsimylėjėliams (beje, iki visiškos jausmų pilnatvės jiems tetrūko tikro fizinio artumo) atrodė, kad nuo susitikimo pradžios praėjo ne viena valanda, nors iš tiesų porelė išbuvo Citge vos keturiasdešimt penkias minutes. Danguje vis dar ryškiai spindėjo iki ketvirčio sudilęs paskutinis vasaros mėnulis.

Ji nusivedė jaunuolį prie siauro takelio, kur paliko pririštą žirgą. Pilonas pakinkavo snukiu ir tyliai sužvengė pasveikindamas Rolandą. Šiam neprasprūdo pro akis minkšta medžiaga apvyniotos balno sagtys: akivaizdu, kad mergina stengėsi joti kuo tyliau.

Jis atsigręžė į Siuzeną.

Kas gali prisiminti akimirkas, kai jauną širdį varsto džiaugsmas ir sielvartas? Atsiminimai apie pirmąją meilę nedaug kuo skiriasi nuo blankių vaizdinių, regėtų karštligiškose klejonėse. Užtenka paminėti, jog tą naktį po tirpstančiu mėnuliu Rolandą Diskeiną ir Siuzeną Delgado draskė aistra. Jie iš visų jėgų kovojo su desperatiškais giliais jausmais įsitikinę, jog neturi teisės nuklysti nuo teisingo ir doro kelio.

Žengę artyn vienas kito jie skubiai atsitraukė, apsikeitė bejėgiško susižavėjimo sklidinais žvilgsniais, vėl neryžtingai suartėjo ir sustingo. Merginą apėmė išgąstis, kai į sąmonės paviršių iškilo anksčiau pasakyti Rolando žodžiai: jis padarys dėl jos viską, bet nesidalys su svetimu vyru. Siuzena nenorėjo, tiksliau, *negalėjo*, sulaužyti merui Torinui duoto žodžio, o Rolandas nenorėjo (arba *negalėjo*) to padaryti už ją. Argi ne siaubinga, kad garbė ir pažadai geba nugalėti netgi viesulingą *ka*?

- Ko dabar imsies? - išspaudė ji pro sudžiūvusias lūpas.

- Nežinau. Man reikia pagalvoti ir šnektelėti su draugais. Tau nekils problemų dėl tetos, kai grįši namo? Ar ji bandys išsiaiškinti, kur buvai ir ką veikei?

- Tau neramu dėl manęs ar dėl savo planų, Vilai?

Jis neatsiliepė, tiesiog pažiūrėjo į Siuzeną. Po sekundės ji nusuko akis.

- Atleisk, jei įskaudinau. Ne, ji nesikabinės prie manęs. Aš dažnai jodinėju naktimis, tik retai kada nuklystu taip toli nuo namų.

- Bet ji nesužinos, kur šį vakarą lankeisi?

- Ne. Paskutiniu metu mes vengiame šnekėtis tarpusavyje. Esame lyg dvi parako statinės viename name. - Mergina užsikišo savo pirštines už diržo ir šaltomis rankomis palytėjo jo pirštus. - Tai nesibaigs geruoju, - sukuždėjo ji.

- Nekalbėk taip, Siuzena.

- Privalau kalbėti. Kad ir kas atsitiktų, aš tave myliu, Rolandai.

Jaunuolis apkabino ją ir pabučiavo. Kai pagaliau atsiplėšė nuo Siuzenos, ši priglaudė lūpas prie jo ausies ir sušnibždėjo:

- Jei myli mane, tuomet mylėk. Priversk sulaužyti mano pažadą.

Tarp jos širdies tvinksnių ilgą laiką tvyrojo tyla: Rolandas neprataré nė žodžio leisdamas jai puoselėti viltį. Galiausiai jis krestelėjo galvą, vieną sykį, bet ryžtingai.

- Negaliu, Siuzena.

- Tau garbė svarbiau už meilę man? Taip? Tebūnie, kaip pasakysi. - Ji išsivadavo iš Rolando glėbio, su ašaromis akyse užšoko ant žirgo nė nejusdama jo rankos, prilaikančios batą, negirdėdama prislopinto šūksnio, maldaujančio luktelėti. Atrišo Piloną ir spūstelėjusi kojomis jo šonus paragino joti. Rolandas vėl sušuko, šį kartą garsiau, tačiau mergina paleido žirgą šuoliais nelaukdama, kol atslūgs trumpalaikė įniršio banga. Kai permiegos su kitu vyru ji bus per prasta jaunajam savimylai, kita vertus, prisižadėjusi atsiduoti Torinui, ji nenutuokė, kad šiame pasaulyje egzistuoja Rolandas. Kaip jis drįsta tvirtinti, jog Siuzenai vienai reiks tempti garbės netekties ir gėdos naštą? Vėliau, gulėdama savo lovoje ir nepajėgdama sudėti bluosto, Siuzena supras, kad jis nieko panašaus netvirtino. Dar prieš išsigaudama iš apelsinų giraitės, mergina palietė kairiuoju delnu savo veidą, užčiuopė drėgną skruostą ir suvokė, kad jis taip pat verkė.

18

Jodamas siaurais užmiesčio takeliais Rolandas mėgino numalšinti audringų emocijų verpetą. Bemąstant, kaip išnaudoti naujienas apie Citgą, jo mintys vis grįždavo prie Siuzenos. Ar jis pasielgė kvailai nesutikęs paimti tai, ką ji pati siūlė ir kuo troško pasidalinti? *Jei myli mane, tuomet mylėk.* Tie žodžiai nepaliaujamai aidėjo ausyse. Ta-

čiau giliausioje savo širdies kertelėje - ten, kur aiškiai girdėjosi tėvo balsas - jis neabejojo teisingai apsisprendęs. Kad ir ką ji manytų, tai ne tik garbės reikalas. Nors... tegul taip galvoja, jei nori. Tegul užsiliepsnoja neapykantos ugnimi ir nė nebando suvokti, kokie rimti pavojai jiems abiem gresia.

Trečią nakties Rolandas susiruošė keliauti atgal į "K juostą", kai iš vakarų pusės atsklido įnirtingas žirgo kanopų bildesys. Instinktyviai pasukęs Eiklųjį link pagrindinio kelio, jis sustabdė žirgą prie aukštos atžalyno gyvatvorės. Gilios nakties tyloje dunksėjimas girdėjosi kuo puikiausiai, todėl praėjo ne mažiau, kaip dešimt minučių, kol jaunuolis išvydo raitelį, kuris lyg įkirptas skuodė į Hambrį, likus dviem valandoms iki aušros. Nors mėnulis jau buvo nusileidęs, o kelią užstojo gervuogių šakos, jis nesunkiai atpažino Rojų Depeipą. Regis, didieji karstų medžiotojai pasitiks saulėtekį trise.

Rolandas pasuko žirgą "K juostos" kryptimi ir nujojo pas savo draugus.

X skyrius
PAUKŠČIAI, ŽUVYS, KIŠKIAI, LOKIAI

1

Pačios svarbiausios dienos savo gyvenime - tos dienos, kai jos gyvenimas apsivertė aukštyn kojomis - Siuzena Delgado sulaukė, praėjus porai savaičių po pasimatymo su Rolandu, kai jiedu vaikščiojo mėnesienoje, naftos telkinio laukais. Nuo tada regėjo jį vos pustuzinį kartų, visada iš toli. Jie nerūpestingai kilstelėdavo rankas lyg atsitiktinai susitikę pažįstami, skubantys tvarkyti savų reikalų. Kiekvieną kartą mergina pajusdavo aštrų skausmo dūrį tarytum kas būtų įsmeigęs į širdį peilį. Žiauru taip galvoti, tačiau ji vylėsi, kad Rolandą kankina tokie patys jausmai. Liūdesio kupinos dvi savaitės džiugino tik tuo, jog Siuzeną nustojo varginti baimė dėl galimų paskalų apie ją ir jaunuolį, besivadinantį Vilu Dibornu. Ji netgi mažumėle nusiminė. Kokios dar paskalos? Nėra apie *ką* liežuvauti.

Vis dėlto atslinko diena, Prekeivio mėnuliui jau išnykus iš dangaus skliauto, o Medžioklės - dar nepasirodžius, kai viesulu atskriejo *ka*, kartu su savimi nusinešdamas namus, daržinę... ir merginą. Viskas prasidėjo nuo beldimo į duris.

2

Bebaigiant tvarkyti kambarius - buitinių darbų ne tiek jau daug, kai name gyvena vos dvi moterys, - į duris kažkas pastukseno.

- Jei ten skudurininkas, vyk jį šalin! - riktelėjo teta Kordelija, miegamajame klodama lovą.

Tačiau prieangyje stovėjo ne skudurininkas, o Marija, jos tarnaitė iš "Jūros pakrantės", atnešusi blogą žinią. Suplyšo iš gryno šilko pasiūta antroji Pjūties šventės suknelė, kuria Siuzenai teks pasipuošti per priešpiečius mero dvare, ir visa kaltė dėl šios nelaimės bus suversta Marijai. Jei nusigręš laimė, ją, vienintelę savo tėvų maitintoją, išmes iš darbo. Vaje, ką daryti? Tai siaubinga. Ar Siuzena galėtų atvykti į "Jūros pakrantę". Prašau?

Siuzena mielai sutiko keliauti kartu - pastaruoju metu ją visuomet džiugindavo galimybė išsinešdinti kuo toliau nuo namų, kad negirdėtų gaižaus, ujančio tetos balso. Kuo labiau artėjo Pjūtis, tuo sunkiau ji ir teta Korda pakęsdavo viena kitą.

Merginos sėdo ant Pilono, kuris rytmečio vėsoje nė kiek neprieštaravo dėl dvigubos naštos, ir Marija skubiai išklojo savo istoriją. Siuzena iš karto suprato, jog tarnaitės niekas neišvarys iš darbo: juodaplaukė mažylė iš prigimties buvo linkusi dramatizuoti pačius proziškiausius gyvenimo įvykius.

Antrąją Pjūties suknelę (Siuzena vadino ją Žydrąja Suknele Su Karoliukais, tuo tarpu pirmąją, skirtą pusryčiams, pramine Baltąja Suknele Su Aukštu Liemeniu) tarnaitės laikė atokiau nuo kitų, nes prie jos dar reikėjo šiek tiek padirbėti. Kažkas prasibrovė į pirmo aukšto siuvyklą ir sutaršė audinį į skutus. Jei tai būtų apdaras, kurį jai reikės dėvėti šventinio laužo metu arba per vakarinio pokylio šokius, tuomet išties kiltų rimtos bėdos. Tačiau Žydrąją Suknelę Su Karoliukais teks apsivilkti tiktai per priešpiečius, ir, likus dviem mėnesiams iki šventės, ją įmanoma pasiūti iš naujo. Tik du mėnesiai! Kitados - tą naktį, kai ragana tikrino Siuzenos skaistybę - dingojosi, kad praeis visa amžinybė, kol ji atsiguls į lovą su meru Torinu. O dabar teliko du mėnesiai! Vien nuo tokios minties ją nevalingai nukratė šiurpas.

- Mamute? - prabilo Marija. Siuzena neleido mergaitei kreiptis į ją "panele", todėl tarnaitė, negalėdama prisiversti ištarti šeimininkės vardo, sugalvojo kompromisą. Kreipinys Siuzenai atrodė juokingas, turint omenyje, kad jai sukako šešiolika metų, o Marija buvo vyresnė vos keliais meteliais. - Mamute, ar tu gerai jautiesi?

- Pasitempiau nugarą, Marija, nieko baisaus.

- Man irgi kartais taip atsitinka. Siaubinga. Trys mano tetos iškeliavo anapilin po to, kai jas ilgą laiką kankino nugaros skausmai. Kiekvieną sykį pajutusi maudulius juosmens srityje, bijau...

- Koks gyvulys sukramtė Žydrąją Suknelę? Ar tu žinai?

Marija palinko į priekį ir sušnibždėjo šeimininkei į ausį, tarytum jos būtų turgavietės spūstyje, o ne tuščiame kelyje, vedančiame į "Jūros pakrantę".

- Sklinda kalbos, kad pro langą, kurį mes atvėrėme per dienos karščius ir pamiršome vakare uždaryti, įlindo meškėnas, bet aš iš karto supratau, kuo dvokia kambarys. Kimba Raimeris irgi užuodė kvapus, atėjęs ištirti įvykio. Dar prieš tai, kai nusiuntė mane pas tave.

- Ką gi judu užuodėte?

Marija vėl pasviro arčiau ir vos girdimai sukuždėjo:

- Šuns bezdalus.

Kelias sekundes užsitęsusią mirtiną tylą nutraukė Siuzenos kvatojimas, nuo kurio jos pilvą ėmė raižyti diegliai, o iš akių ištryško ašaros.

- Sakai, kad V-V-Vilkas... mero *š-š-šuo*... sugebėjo prasiskverbti į siuvyklą pirmajame aukšte ir sučiaumoti mano sukne... - iš juoko mergina kone užspringo.

- Aha, - tvirtai atsakė Marija, nė kiek nesutrikdyta šeimininkės juoko priepuolio... Juodaplaukė mažylė retai kuo stebėdavosi, ir tai buvo viena iš priežasčių, dėl kurių Siuzena ją taip mėgo. - Bet jo nevalia kaltinti, nes, kaip žinia, šunys visada vadovaujasi instinktais, jei tiktai gali. Tarnaitės iš pirmojo aukšto... - ji užsikirto. - Tikiuosi, mamute, tu nepasakosi apie tai merui arba Kimbai Raimeriui?

- Marija, kuo tu mane laikai?

- Mamute, aš tave labai gerbiu - tikrai, tikrai, - bet atsargumas dar niekam nepakenkė. Norėjau pasakyti, jog tarnaitės iš pirmo aukšto kartkartėmis užkandžiauja siuvykloje. Juk žinai, kad ši slypi sargybos bokšto šešėlyje. Tai pats vėsiausias kambarys visame dvare. Vėsesnis net už pokylių salę.

- Pasistengsiu to neužmiršti, - prižadėjo Siuzena ir mintyse išvydusi save sėdinčią už priešpiečių stalo su apkramsnota suknele vėl sukikeno. - Tęsk.

- Daugiau neturiu ką pasakoti, mamute. - Marijos balsas liudijo,

kad likusi istorijos dalis pernelyg akivaizdi. - Valgydamos pyragėlius tarnaitės gerokai pritrupino ant grindų. Vilkas užuodė trupinėlius. Kai juos surijo, ėmėsi doroti suknelę. Matyt užsimanė deserto.

Šį sykį jos prajuko kartu.

3

Grįžus namo, jai ne linksmybės buvo galvoje.

Prabėgus dviem valandoms nuo tada, kai Siuzena ir jos neūžauga tarnaitė iš "Jūros pakrantės" išvyko matuotis suknelės, Kordelija Delgado, kuri manė, kad laimingiausia gyvenimo diena ateis tuomet, kai galiausiai pavyks išvaryti pro duris savo siutinančią dukterėčią ir užbaigti nelemtą skaistybės žiedų skabymo procesą, pašoko iš krėslo ir nukurnėjo link virtuvės lango, išgirdusi atšuoliuojančio žirgo kanopų kaukšėjimą. Ji neabejojo, jog namo grįžta Siuzena, ir galėjo lažintis, kad įvyko kažkas nemalonaus. Paprastai toji kvaišelė neleidžia savo mylimiems gyvuliams prakaituoti tokiomis karštomis dienomis.

Nervingai valydamasi rankas ji stebėjo, kaip Siuzena įtempė vadžias ir sustabdė žirgą, paskui vyriškai nušoko nuo balno. Kasa iššipynė, ir ant pečių užkrito atgrasūs geltoni plaukai, jos pasididžiavimas ir prakeikimas. Veidas išblyško, bet virš skruostikaulių žėravo dvi rožinės dėmelės. Kordelijai tai nė trupučio nepatiko. Patą irgi išmušdavo raudonis, kai jis išsigąsdavo arba įniršdavo.

Ji stypsojo prie kriauklės, kandžiojo lūpas ir nesiliovė rankšluosčiu trynusi delnus. Greičiau tu išsikraustytum iš šitų namų, sukosi mintis Kordelijos galvoje. "Juk tu neprivirei košės, - sumurmėjo moteris, Siuzenai traukiant balną nuo Pilono nugaros ir vedant žirgą į daržinę. - Tau nederėtų krėsti kvailysčių, panele Gražuolėle. Tik ne dabar, kai liko tiek mažai laiko. Tau nederėtų krėsti kvailysčių".

4

Siuzena įžengė į namus po dvidešimties minučių, tačiau iš tetos fizionomijos jau buvo išgaravusi visa įtampa ir pyktis; Kordelija nustūmė šiuos jausmus į šalį kaip žmogus, slepiantis pavojingą ginklą ant viršutinės spintos lentynos. Ji vėl sėdėjo supamajame krėsle ir mezgė spinduliuodama abejingumą. Moteris pakėlė galvą ir išvydo, kaip dukterėčia, nuėjusi prie kriauklės, aptaškė veidą šaltu vandeniu. Užuot paėmusi rankšluostį ir apsišluosčiusi ji įsmeigė akis į langą. Siuzenos žvilgsnis įvarė Kordelijai baimės. Aiškiai jautėsi, kad mergi-

na prislėgta, apimta nevilties, tačiau teta buvo tikra, jog tai paprasčiausi vaikiški įnoriai.

- Gerai, Siuzena, - šaltai prabilo Kordelija. Mergiotė nė neįsivaizdavo, kokių antžmogiškų pastangų reikėjo, norint kalbėti ramiu balsu. Galbūt kada nors ateityje jai pačiai teks susidurti su kaprizingu paaugliu. - Kas tau neduoda ramybės?

Siuzena atsigręžė į Kordeliją Delgado, kuri tūnojo savo supamajame krėsle sustingusi, lyg būtų iškalta iš marmuro, ir pajuto nenumaldomą troškimą pulti prie tetos, išvagoti nagais jos liesą, veidmainišką veidą, surikti: *Tai tavo kaltė! Tavo!* Merginai atrodė, kad ji suteršta - tiksliau pasakius, *išvoliota purve*, nors nieko ypatingo neįvyko. Štai, kas baisiausia. *Kol kas* nieko ypatingo neįvyko.

- Ar labai matosi? - išspaudė ji.

- Suprantama, - atšovė Kordelija. - O dabar pasakyk, mergaite, ar jis ant tavęs užlipo?

- Taip... ne... ne...

Teta Korda nustojo megzti, kilstelėjo antakius, laukdama išsamesnio atsakymo.

Galų gale Siuzena papasakojo jai, kas atsitiko, kalbėdama negyvu balsu, kuris istorijos pabaigoje šiek tiek sudrebėjo. Teta Korda pamažu atsipalaidavo. Ji veltui jaudinosi. Tiesiog pakriko mergiotės nervai.

Naujoji suknelė, žinoma, nebuvo iki galo pasiūta; užteko ir kitų darbų. Marija nuvedė Siuzeną pas plokščiaveidę Končitą Morgenster, vyriausiąją siuvėją, o ši savo ruožtu nepratardama nė žodžio nulydėjo merginą į pirmojo aukšto siuvyklą. Jei tylėjimas iš tikrųjų atstotų auksą, kartais galvodavo Siuzena, Končita būtų tokia pat turtinga, kaip ir mero sesuo, apie kurios lobius sklido legendos.

Žydroji Suknelė Su Karoliukais kybojo ant begalvio manekeno, nugrūsto po palange. Vietoj to, kad pamatytų draiskanas, Siuzena teišvydo keliose vietose apibrizgusius medžiagos kraštelius ir nedidelę, apdaro nugaroje prakąstą skylutę.

- Ar jos negalima išsaugoti? - nedrąsiai pasiteiravo ji.

- Ne, - nukirto Končita. - Maukis kelnes, mergaite. Ir marškinius.

Siuzena įvykdė reikalavimą ir liko stovėti basa vėsiame kambarėlyje, sukryžiavusi rankas virš krūtinės, nors siuvėja nekreipė nė menkiausio dėmesio į jos grožybes.

Regis, Žydrąją Suknelę Su Karoliukais turės pakeisti Rožinė Su Aplikacijomis. Įsirangiusi į pastarąją, užsimetusi ant pečių petnešėles,

Siuzena kantriai lūkuriavo, kol Končita kažką matavo, murmėjo po nosimi ir ant akmeninių mūrų kreidos gabaliuku užsirašinėjo skaičius, retsykiais čiupdama medžiagos atraižas ir prispausdama jas prie merginos liemens arba šlaunų, žvilgčiodama į veidrodį, kuris dengė visą galinę kambario sieną. Kaip visada, per matavimo procedūras Siuzena leisdavo savo mintims klaidžioti, kur tik šios užsigeisdavo. Paskutiniu metu jos ypač dažnai pasirinkdavo Skardį. Iš pasąmonės gelmių išnirdavo svajos, kaip ji drauge su Rolandu joja ant šlaito, kol pagaliau stabteli gluosnių giraitėje, idant galėtų pasigerėti Hambrio upelio vaizdu.

- Stovėk ramiai, - liepė Končita. - Aš tuojau grįšiu.

Siuzena nepastebėjo, kaip siuvėja dingo. Beveik nesuvokė esanti mero dvare. Merginos siela braidžiojo gluosnių giraitėje drauge su Rolandu. Ji užuodė silpną, salsvą ir aitrų medžių kvapą, klausėsi tylaus upokšnio čiurlenimo gulėdama žolės patale, priglaudusi kaktą prie mylimojo galvos, jausdama, kaip jo delnas glosto veidą...

Ji taip giliai nugrimzdo į svajones, kad iš pradžių net palinko sureaguodama į rankas, apkabinusias ją iš nugaros, glamonėjančias pilvą ir krūtis. Paskui išgirdo švokštimą, pajuto tabako tvaiką ir tik tuomet suprato, kas dedasi. Jos krūtinę lietė ne Rolandas, o ilgi kaulėti Harto Torino pirštai. Siuzena nukreipė akis į veidrodį ir pamatė senį, pakibusį virš jos kairiojo peties tarsi piktoji dvasia. Jo akys išsprogo, nepaisant kambario vėsos, kakta tekėjo didžiuliai prakaito lašai, pro lūpas kadaravo iškištas liežuvis. Savo išvaizda meras priminė šunį, lekuojantį karštą dieną. Siuzenos gerklę sutraukė šleikštulys, tarsi nurijus kąsnelį supuvusios mėsos. Ji pabandė išsivaduoti, bet Torinas dar stipriau sugniaužė merginos liemenį. Begėdiškai sutraškėjo krumpliai, ir ji pajuto, kaip į sėdmenis rėžiasi kažkas kietas.

Ne vieną kartą per paskutines porą savaičių Siuzena guodėsi mintimi, kad lemiamu momentu meras nepajėgs atlikti vyriškos pareigos, nesugebės nukalti geležinio strypo savo žaizdre. Ji girdėjo, kad pagyvenusiems vyrams dažnokai pasitaiko tokios nelaimės. Tačiau visas viltis akimirksniu išsklaidė kietas, tvilksintis strampgalis, įsirėmęs žemiau juosmens.

Sugriebusi Torino rankas, Siuzena gana diplomatiškai pamėgino nutraukti jas nuo savo krūtinės (klausydamasi pasakojimo Kordelija nerodė jokių emocijų, bet šioje vietoje ją apėmė palengvėjimas).

- Mere Torinai... Hartai... jūs negalite... dar ne laikas... Rėja sakė...

- Dėjau ant jos ir visų raganų. - Mandagų politiko balsą užgožė kaimiškas fermerio iš Onifordo sniaukrojimas. - Man reikia bent trupinio nuo stalo, kokio saldainiuko. Būtinai reikia. Dėjau ant tos raganos. Teprasmenga ji mėšlo krūvoje. - Nuo tabako smarvės Siuzenai apsvaigo galva. - Stovėk ramiai, mergaite. Stovėk ramiai, džiaugsme mano, ir nejudėk.

Nežinia kaip, bet jai pasisekė įvykdyti reikalavimą. Kažkuri tolima sąmonės dalis, vadinama savisaugos instinktu, tikėjosi, kad senis sumaišys jos pasibjaurėjimo virpesį su mergaitišku susijaudinimu. Jis spaudė Siuzeną prie savęs, rankomis energingai graibė krūtis, savo dvokiančiu alsavimu žnaibydamas jos ausį. Mergina stovėjo užsimerkusi, rydama ašaras, varvančias nuo blakstienų pro akių kampučius.

Jis neužtruko labai ilgai. Kelias minutes siūbavo virš jos dejuodamas lyg žmogus, kuriam susuko vidurius. Sykį lyžtelėjo ausies kaušelį, ir Siuzena pagalvojo, kad iš pasibjaurėjimo jai nuslinks oda. Pagaliau - kokia laimė! - Toriną sutraukė spazmai.

- Nagi, lįsk laukan, nelabojo nuode! - suinkštė meras ir taip stipriai ją pastūmė, kad Siuzena būtų išsitėškusi veidu į sieną, jei nebūtų laiku spėjusi atkišti rankų. Paskui jis atšlijo.

Vieną sekundę mergina stovėjo nekrutėdama, delnus priglaudusi prie šaltos, gruoblėtos siuvyklos sienos, regėdama veidrodyje Torino atspindį, įžiūrėdama šiame savo lemtį: jaunystės, romantikos, svajonių, kuriose jiedu su Rolandu guli gluosnių giraitėje liesdamiesi kaktomis, baigtį. Keista, tačiau žmogus veidrodyje panėšėjo į berniuką, iškrėtusį šunybę ir nesiryžtantį apie ją prasitarti motinai, aukštą liesą vaikigalį su pražilusiais plaukais, siaurais pečiais ir šlapia dėme, besiplečiančia tarpušakyje. Rodos, Hartas Torinas pats nenutuokė, kur jis atsidūrė. Geiduliui išblėsus iš veido, jo vietą užėmė... tuštuma, tarytum meras būtų virtęs bedugniu kibiru: kad ir ką į jį piltum, vis vien nieko nepasilieka.

Jis nesiliaus to daręs, pamanė Siuzena jausdama, kaip ją užgula nepakeliamo nuovargio našta. *Vieno karto neužteks. Jis stengsis išnaudoti kiekvieną mielą progą. Nuo šiol, atvykdama į "Jūros pakrantę", aš turėsiu... turėsiu...*

Žaisti "Pilis".

Torinas nenuleido nuo jos žvilgsnio. Lėtai, tarsi sapnuodamas, iš kelnių iškrapštė marškinių skverną, kuriuo pridengė šlapią dėmę. Iš susijaudinimo apsiseiliojo, todėl dabar jo skruostas žvilgėjo. Pajutęs

drėgmę meras nuvalė ją nuo veido atžagaria ranka. Visą laiką spoksojo į merginą savo tuščiomis akimis. Netrukus jose blykstelėjo gyvybės ugnelės; Torinas tylėdamas apsisuko ir išsidangino iš kambario.

Matyt jis su kažkuo susidūrė koridoriuje, nes iš ten atsklido duslus smūgis ir burbtelėjimas: "Atleisk! Atleisk!" (kažkodėl jam nešovė į galvą atsiprašyti Siuzenos). Po akimirkos ant slenksčio išdygo Končita. Medžiagos atraiža, kurios ji buvo išėjusi ieškoti, gaubė siuvėjos pečius it šalis. Končita iš karto pastebėjo mirtinai išbalusi merginos veidą ir ašarų paliktus dryžius. *Ji nieko nesakys*, pagalvojo Siuzena. *Visi tylės ir nė nesiteiks pajudinti piršto, kad padėtų man išbristi iš šito liūno, į kurį įklimpau savo noru. "Tu pati išsikasei sau duobę, mergužėle", atrėš jie, jei maldausiu pagalbos, o tada paliks mane vieną.*

Bet siuvėja ją nustebino.

- Gyvenimas sunkus, panele. Laikas prie to priprasti.

5

Siuzena kalbėjo sausu, bemaž abejingu balsu. Kai nutilo, teta Korda padėjo mezginį į šalį, atsistojo ir pastatė ant viryklės arbatinį.

- Tu perdedi, - tarė ji bergždžiai mėgindama išgauti geraširdiškas, išminties sklidinas gaideles. - Šią savybę paveldėjai iš Mančesterių giminės - pusė jų manė gebantys kurti eiles, kita pusė įsivaizdavo esantys talentingais dailininkais. Tiesa ta, kad jie visi daugiau nieko neveikdavo, tiktai kiekvieną vakarą prisigerdavo iki žemės graibymo. Jis pačiupinėjo tavo papiukus ir truputį pasitrynė į užpakalį. Kas čia baisaus? Dėl to neverta nusiminti arba naktimis neužmerkti akių.

- Iš kur *tau* žinoti? - purkštelėjo Siuzena suprasdama, kad klausimas nuskambėjo nepagarbiai, bet nekvaršindama sau dėl to galvos. Kantrybės taurė persipildė, ir ji daugiau nesiruošė taikstytis su globėjišku tetos tonu, geliančiu lyg aštrus angies liežuvis.

Kordelijos antakiai šoktelėjo aukštyn, tačiau ji atsiliepė be jokios pagiežos:

- Kaip tu mėgsti mane puldinėti! Teta Korda - sudžiūvęs šakalys. Teta Korda - senmergė. Teta Korda - žilstanti skaistuolė. Tiesa? Ką gi, panele Gražuolėle, gal aš ir nekalta, bet jaunystėje turėjau palydovų, rėžusių aplink mane sparną... dar prieš tai, kai pasaulis pasislinko, anot tavęs. Vienas jų gal buvo žymusis Frenas Lengilas...

O gal ir ne, pamanė Siuzena. Frenas Lengilas buvo vyresnis už tetą mažiausiai penkiolika ar net dvidešimt penkiais metais.

- Man irgi teko pajusti gaidžiuko svorį, Siuzena. Ir iš nugaros, ir iš priekio.

- Įdomu, teta, ar tu turėjai šešiasdešimtmečių meilužių, kuriems dvokė iš burnos ir traškėjo krumpliai, kai jie gnaibė tavo krūtis? Ar tie vyrai bandė įsprausti tave į sieną laukdami, kol jų gaidžiukai papurtys skiauterę ir užgiedos?

Užuot užsiplieskusi įniršiu, kaip buvo galima tikėtis, Kordelija apdovanojo ją blankiu žvilgsniu, tokiu panašiu į veidrodyje regėtą negyvą Torino veido išraišką.

- Sandėris sudarytas, Siuzena. - Vieną sekundės dalį liesą tetos fizionomiją perkreipė kraupus vypsnis. - Sandėris sudarytas.

- Mano tėvas pasibjaurėtų tokia sutartimi! - išgąstingai suriko mergina. - *Pasibjaurėtų* tavimi, kad leidai taip susiklostyti įvykiams. Netgi stengeisi juos įtakoti. Jis *neapkęstų* tavęs.

- Ko gero tu teisi. - Klaiki šypsena vėl suvirpėjo Kordelijos lūpų kašteliuose. - Ko gero. Žinai, ko Patas dar labiau neapkęstų? Gėdos, kurią užtrauktų nedėkingas, pažadą sulaužęs vaikas. Jis norėtų, kad tu laikytumeis savo žodžio. Jei dar prisimeni tėvo veidą, privalai susitaikyti su savo lemtimi.

Siuzenos veidas nutįso, lūpos sudrebėjo, akys užtvindė ašaros. *Aš sutikau žmogų, kurį pamilau!* Štai, ką ji norėjo išrėžti tetai, bet nepajėgė prasižioti. *Nejau nesupranti, jog tai viską keičia? Aš sutikau žmogų, kurį pamilau visa širdimi!* Kita vertus, jei tetai Kordai būtų įmanoma tai papasakoti nesibaiminant pasekmių, jai niekuomet nebūtų reikėję pajusti į sėdmenis besitrinančio karšto strypo. Todėl Siuzena apsigręžė ir klupčiodama išbėgo iš namų. Pasruvusios ašaros užtemdė akis ir nudažė vėlyvos vasaros dieną tamsiomis spalvomis.

6

Ji šuoliavo raita ant kumelės pati nesuvokdama, kur joja. Kažkuri sąmonės dalis veikiausiai jau buvo išrinkusi kelionės kryptį, nes po keturiasdešimties minučių Siuzena atsidūrė gluosnių giraitėje, apie kurią svajojo, kai Torinas prisėlino iš užnugario nelyginant piktasis pasakų elfas.

Tarp medžių viešpatavo palaiminga vėsa. Siuzena pririšo Felicijos pavadžius (skubėdama ji net nepabalnojo arklio) prie šakos ir lėtai nužingsniavo į proskyną, plytinčia miškelio viduryje. Priėjusi upokšnį, atsisėdo ant minkštų samanų. Nieko nuostabaus, kad ji čia atvyko.

Šioje pievoje mergina visuomet slėpdavo savo džiaugsmą ir sielvartą, dar nuo tada, kai pirmą kartą ją aptiko būdama aštuonerių ar devynerių metų. Būtent proskynoje Siuzena praleido daugiausiai laiko po tėvo mirties, kai atrodė, jog visas pasaulis - *jos* pasaulis - ištirpo kartu su Pato Delgado gyvybe. Ir tiktai šioje žalioje laukymėje ji galėdavo išlieti visą širdgėlą, atskleisti upeliui savo jausmus ir leisti žodžiams tekėti srauniu vandeniu.

Siuzena nuleido galvą ant kelių ir prapliupo raudoti išgaudama garsą, iš tolo primenantį varnų kranksėjimą. Tuo momentu ji būtų atidavusi *viską*, kad galėtų bent vienai minutėlei šnektelėti su tėvu, paklausti jo, ką daryti.

Ji vis dar kūkčiojo prie upokšnio, kai išgirdo lūžtančią šaką. Krūptelėjusi su siaubu pažvelgė per petį. Mergina nenorėjo, kad pašaliniai žmonės atrastų jos slaptavietę, ypač dabar, jai žliumbiant tarsi vaikui, kuris nugriuvo ant žemės ir įsitaisė galvoje gumbą. Sutraškėjo dar viena šakelė. Kažkas įsibrovė į jos pamėgtą laukymę pačiu netinkamiausiu metu.

- Eikite šalin! - suriko Siuzena, vos beatpažindama savo verksmingą balsą. - Kad ir kas būtumėte, eikite šalin. Palikite mane vieną.

Bet žmogaus figūra nesiliovė artėjusi. Atpažinusi, kam ji priklauso, Siuzena iš pradžių nusprendė, jog Vilas Dibornas (*Rolandas*, priminė sau, *jo tikrasis vardas - Rolandas*) tėra įsiaudrinusios jos vaizduotės padarinys. Įsitikino jo realumu tik tada, kai jaunuolis atsiklaupė ir ją apkabino. Mergina atsakė tuo pačiu jausdama, kaip viduje išsikeroja baimė.

- Iš kur sužinojai, kad aš...

- Turiu vieną vietą, kur protarpiais ateinu pamąstyti, ir iš ten pamačiau tave jojančią ant Skardžio. Nebūčiau sekęs įkandin, bet pastebėjau, kad nepasibalnojai arklio. Todėl pagalvojau, jog atsitiko kažkas negero.

- Viskas negerai.

Palengva, neužmerkdamas akių, Rolandas pradėjo bučiuoti jos skruostus. Po kelių pakštelėjimų į abi veido puses Siuzena suprato, kad savo bučiniais jis sugeria ašaras. Sugriebęs rankomis už pečių, Rolandas pastūmė merginą šiek tiek toliau nuo savęs ir pažiūrėjo jai tiesiai į akis.

- Pakartok anksčiau sakytus žodžius, ir aš įvykdysiu tavo prašymą, Siuzena. Nežinau, kas tai - pažadas ar perspėjimas, bet... ištark juos, ir aš padarysiu, ko nori.

Nereikėjo nė klausti, ką jis turėjo galvoje. Siuzenai pasidingojo, kad iš po kojų slysta tvirtas pagrindas. Vėliau ji ne sykį tvirtino sau, jog tą akimirką pirmą kartą gyvenime fiziškai pajuto *ka*, atūžusį lyg uraganas, ne iš dangaus, bet iš žemės. *Pagaliau jis mane pričiupo*, toptelėjo jai. *Manasis* ka. *Tik neaišku, ką jis nulems - laimę ar sielvartą.*

- Rolandai.

- Taip, Siuzena.

Ji nuleido ranką žemiau diržo, pirštais užčiuopė sukietėjimą, neatitraukdama nuo jaunuolio akių.

- Jei myli mane, tuomet mylėk.

- Taip, mano ponia. Aš pasiruošęs.

Rolandas atsisegė marškinius, pasiūtus tokioje Viduriniojo pasaulio srityje, kurios Siuzena niekada nepamatys, ir vėl ją apglėbė.

7

Ką.

Jie padėjo vienas kitam nusivilkti drabužius, nuogi sugulė ant samanų, minkštų lyg žąsies plunksnos, susilietė kaktomis, kaip Siuzenos svajose. Kai jis įsiveržė į merginą, ją pervėrė skausmas, sumišęs su saldžia palaima. Atrodė, tarsi ji būtų paragavusi laukinio ir egzotiško augalo, kurio gali paskanauti vos kartą gyvenime. Siuzena sustingo nenorėdama iki galo atsiduoti saldumo pojūčiui, netrukus pasidavė ir nugrimzdo į pasitenkinimo jūrą išspausdama gerklinę dejonę, trindama rankomis jo kaklą. Jiedu mylėjosi gluosnių giraitėje užmiršę garbės sąvoką, beatodairiškai sulaužę duotus žodžius, ir po minutės kitos ji suvokė, kad saldumą užgožė dar galingesnis nervų dilgsėjimas, prasidėjęs toje vietoje, kuri atsiskleidė priešais Rolandą it žydinti gėlė, ir persmelkęs visą kūną. Ji suriko, ne vieną ir ne du sykius, pasąmoningai galvodama, jog didesnio malonumo mirtingųjų pasaulyje neįmanoma patirti. Dėl jo galima atsisveikinti net su savo gyvybe. Siuzenos balsui antrino Rolando šūksniai, susipinantys su vandens čiurlenimu. Sunėrusi kulkšnis už jo kelių, ji apibėrė vaikiną aistringais bučiniais. Šis atsakė su tokiu pat įkarščiu. Medžiso feode, didžiajai epochai artėjant į pabaigą, du įsimylėjėliai susijungė į vieną visumą, o žalios samanos po merginos šlaunimis paraudonavo, bylodamos apie jos nekaltybės praradimą. Jiedu susijungė ir pasmerkė save pražūčiai.

Ka.

8

Rolandas ir Siuzena švelniai bučiavosi, aprimę vienas kito glėbyje, stebimi abejingo Felicijos žvilgsnio. Jaunąjį šaulį apėmė snaudulys. Nieko stebėtino - dėl milžiniškos įtampos jam niekaip nesisekdavo normaliai išsimiegoti. Tuo metu vaikinas nenutuokė, kad bemiegės naktys persekios jį visą gyvenimą.

- Rolandai? - atsklido prislopintas, saldus balsas.

- Taip?

- Ar tu manimi pasirūpinsi?

- Taip.

- Aš negalėsiu eiti pas jį, kai išauš lemtinga diena. Turėdama tave, nesunkiai ištversiu jo grabaliones, bet Pjūties mugės vakarą negalėsiu jam atsiduoti. Nežinau, galbūt aš užmiršau savo tėvo veidą, bet į Harto Torino lovą nesigulsiu. Manau, mergina pajėgtų sugalvoti būdų, kaip nuslėpti savo nekaltybės praradimą, tik aš nenoriu jais naudotis. Gultis į jo lovą man paprasčiausiai neleidžia širdis.

- Gerai.

Siuzenos akys išsiplėtė, ir jis apsidairė. Po to žvilgtelėjo į merginą galutinai išsibudinęs.

- Kas? Kas yra?

- Ar tau nešovė mintis, kad aš jau galiu nešioti tavo vaiką?

Anksčiau nešovė. Dabar - taip. Vaikas. Dar viena grandis giminėje, kuri kildina save iš miglotų praeities laikų, kai Arturas Eldas vedė šaulius į mūšį iškėlęs didįjį Ekskaliburo kardą virš galvos, papuoštos Visų Pasaulių karūna. Ne tai svarbiausia. Ką pagalvos tėvas? Arba Gabrielė, išgirdusi, jog taps senele?

Lūpų kampučius iškreipė šypsnys, tačiau jį nutrynė mintis apie motiną. Rolandas prisiminė žymę ant jos kaklo. Kai sąmonėje apsilankydavo Gabrielės Diskein atvaizdas, jis *visuomet* prisimindavo žymę ant kaklo, kurią išvydo netikėtai užėjęs į jos apartamentus. Ir sielvartingą motinos šypsenėlę.

- Jei nešioji kūdikį, tuomet man pasisekė.

- Man taip pat. - Ji liūdnai nusišypsojo. - Mes tokie jauni. Dar visai vaikai.

Jis apsivertė ant nugaros ir pažvelgė į mėlyną dangų. Siuzena sakė tiesą, tačiau tai visiškai nesvarbu. Kartais teisybė neatitikdavo tikrovės - šita aksioma glūdėjo tamsioje susiskaldžiusios jo asmenybės gelmėje. Sugebėjimą įsisukti į beprotiškos romantiškos meilės

verpetą Rolandas paveldėjo iš motinos. Likusi jo prigimties dalis nepripažino nei juokų, nei metaforų. Jie pernelyg jauni, kad būtų tėvai? Na, ir kas? Jei sėkla sudygo, ji išaugs.

- Kad ir kas atsitiktų, darysime tai, ką privalome. Aš visada tave mylėsiu.

Ji šyptelėjo. Vyrukas šnekėjo taip, tarsi konstatuotų elementarų faktą: dangus viršuje, žemė apačioje, vanduo teka į pietus.

- Rolandai, kiek tau metų? - retsykiais Siuzeną aplankydavo mintis, kad mylimasis atrodo jaunesnis už ją pačią. Kai vaikinas susikaupęs mąstydavo, jo veidas įgaudavo gąsdinančiai atšiaurių bruožų. Nusišypsojęs jis panėšėdavo į jaunėlį broliuką.

- Dabar esu vyresnis nei prieš atkeliaudamas į Hambrį. Gerokai vyresnis. Jei dar šešis mėnesius pasiliksiu Džono ir jo sėbrų akiratyje, virsiu šlubčiojančiu seniu, kuris be kitų pagalbos neįstengs užsikeberioti ant žirgo.

Siuzena išsišiepė, ir Rolandas pakštelėjo jai į nosį.

- Tu manimi pasirūpinsi?

- Žinoma, - atsakė jis su šypsena. Siuzena linktelėjo ir pasekė jo pavyzdžiu atsiguldama ant nugaros. Susiglaudę šonais jie nukreipė akis į dangų. Mergina paėmė jo ranką ir prispaudė šią prie savo krūtinės. Jaunuolio nykščio glamonėjamas spenelis sukietėjo ir įskėlė kibirštis, kurios nutvilkė kūną iki pat pulsuojančio tarpukojo. Ji suspaudė šlaunis, tačiau karštis - dideliam džiaugsmui ir nusivylimui - be paliovos stiprėjo.

- Tu *privalai* manimi pasirūpinti, - tyliai sukuždėjo Siuzena. - Aš pasikliauju tavimi. Tai svarbiausia.

- Padarysiu visa, kas įmanoma. Dėl to gali neabejoti. Bet šiuo metu, Siuzena, mums reikia elgtis taip, lyg nieko nebūtų įvykę. Turi praeiti šiek tiek laiko. Sugrįžęs Depeipas išklojo naujienas savo draugužiams, bet jie nesiėmė jokių veiksmų. Nežinau, ką Džonas išsiaiškino, tačiau jis nusprendė luktelėti ir suduoti mirtiną smūgį pačiu, jo nuomone, parankiausiu momentu. Taigi “Pilių” žaidimas tęsiasi.

- O kaip dėl Pjūties? Po šventinio laužo... Torinas...

- Tau neteks gultis į mero lovą. Aš pažadu.

Truputį sutrikusi dėl savo drąsos, Siuzena ištiesė ranką link jo paslėpsnių.

- Jei nori, gali darbais patvirtinti savo pažadą.

Jis norėjo. Galėjo. Ir patvirtino.

Kai išblėso aistros liepsnos (antrasis kartas sužavėjo Rolandą labiau nei pirmasis), vaikinas paklausė:

- Citge jautei, kad mudu kažkas stebi. O dabar?

Siuzena atsakė ilgu mąsliu žvilgsniu.

- Nežinau. Pats supranti, mano mintys klaidžiojo kitur. - Mergina švelniai palietė jo vyrišką pasididžiavimą ir nusijuokė, Rolandui krūptelėjus: pusiau sulinkęs daikčiukas pasirodė besąs neįtikėtinai jautrus.

Patraukusi ranką ji vėl pažiūrėjo į padangių skliautą.

- Kaip čia gražu, - sumurmėjo užsimerkdama.

Rolandas irgi nugrimzdo į mieguistą būseną. Argi ne ironiška? Skirtingai nuo Siuzenos, jis *jautėsi*, tarsi būtų stebimas - bent jau per antrąjį glamonių ratą, - nors galėtų prisiekti, kad giraitėje, išskyrus juos, nebuvo nė gyvos dvasios.

Tikriausiai šį pojūtį pagimdė liguista vaizduotė. Tiek to, nūnai jis vis vien išgaravo. Rolandas sugniaužė merginos delną, įsimylėjelių pirštai susipynė.

Jis užmerkė akis.

9

Visa tai Rėja matė magiškame kristale. Nuostabus vaizdelis. Nepakartojamas. Žinoma, kišktraukį jai teko regėti ir anksčiau - pasitaikydavo atvejų, kai vienu metu sanguliaudavo trys ar keturi žmonės (kartais jie rinkdavosi partnerius, seniai pakračiusius kojas), - todėl garbingo amžiaus raganą ne itin domino dulkinimosi procesas. Jai labiau magėjo išvysti *pasekmes.*

Aš galiu eiti, klausė mergina.

Dar viena smulkmenėlė, atsiliepė Rėja ir pasakė akiplėšai, ką ši turės padaryti.

O taip, ji tiksliai išaiškino jaunajai pasipūtėlei, kaip elgtis, stovėdama savo lūšnelės prieangyje po Bučinių mėnuliu, glostydama užhipnotizuotos Siuzenos kasą ir šnabždėdama jai į ausį nurodymus. Atėjo laikas juos išpildyti... Štai, ką ragana geidė pamatyti. Kam rūpi tiedu besiglamžantys pienburniai, kurie turbūt įsivaizduoja pirmieji pasaulyje pažinę sekso malonumus?

Jie pasimylėjo du sykius, per pauzę spėję apsimainyti vos keliais žodeliais (kaip būtų įdomu sužinoti, apie ką tie mažiai tauškė). Rėjos tai nestebino. Jaunajam eržilui užtektų jėgų, kad visą savaitę galėtų be atodūsio taršyti kekšytę, kuri, sprendžiant iš elgesio, nė kiek dėl to neprieštarautų. Akivaizdu, jog kartą pabandžiusi šioji daugiau nepajėgs galvoti apie nieką kitą.

Pažiūrėsim, ar svajosi apie seksą po poros minučių, tu, ap-

siseiliojusi kale, pagalvojo Rėja pasvirdama arčiau pulsuojančios kristalo šviesos. Protarpiais jai dingojosi, jog nuo rožinio atspalvio imdavo gelti skruostikaulius... tačiau jai patiko skausmas. Taip, *labai* patiko.

Galiausiai porelė nurimo... bent jau trumpam. Susikibo už rankučių ir užsnūdo.

- Dabar, - suniurzgė Rėja, - Dabar, mažoji išdykėle. Būk gera mergaitė ir daryk, kas liepta.

Siuzena atsimerkė tarsi išgirdusi raginimus, tačiau jos akyse žiojėjo tuštumos bedugnė. Rėja išvydo, kaip mergina atsargiai išvadavo ranką iš bernioko pirštų, atsisėdo, pritraukė kojas prie nuogos krūtinės ir apsidairė. Paskui atsistojo...

Lemiamu momentu ant Rėjos kelių stryktelėjo Smirdalius, šešiakojis katinas, nežinia ko reikalaudamas savo energingu miauksėjimu - maisto ar glamonių. Senė suspigo iš netikėtumo, ir stebuklingas rutulys aptemo... užgeso it žvakės liepsna vėjo gūsyje.

Rėja vėl suriko, šį kartą apimta įniršio, stvėrė katiną už pakarpos, kol tas nesumąstė pasprukti, ir sviedė jį per visą kambarį į židinį. Vasarą juodoje kiaurymėje nedegė žagarai, tačiau, senei pamojus kaulėta ranka, viena suanglėjusi malka užsiplieskė geltona ugnimi. Įnirtingai užstaugęs, išsproginęs akis, mataruodamas smilkstančia lyg cigaro galiukas dvišake uodega, Smirdalius nėrė iš židinio.

- Bėk, bėk, - nusispjovė jam įkandin Rėja. - Nešdinkis, šlykštus išsigimėli.

Atsisukusi į stiklinį rutulį, senė pakėlė virš jo rankas. Sutelkė jėgas, idant valios pastangomis išsklaidytų krūtinę slegiantį įsiūtį, sugrąžino rožinį švytėjimą, bet neišvydo jokių vaizdų. Raganą užvaldė kartus nusivylimas, supratus, kad daugiau nieko neįmanoma pakeisti. Ką gi, laikui bėgant bus galima pamatyti pasekmes savo akimis, su sąlyga, kad ji išsiruoš pasivaikščioti po miestą.

Visi pamatys.

Praskaidrėjus nuotaikai, Rėja padėjo kristalą atgal į slėptuvę.

10

Nespėjus galutinai pasinerti į miego karalystę, Rolando galvoje nuskambėjo pavojaus varpelis. Galbūt jis miglotai pajuto, kaip iš rankos išslysta Siuzenos delnas, galbūt jį paprasčiausiai aplankė intuicija. Jei ne ilgi treniruočių metai, vaikinas nebūtų atkreipęs dėmesio į tylų varpelio tilindžiavimą. Jis atšoko nuo miego slenksčio tarsi skęs-

tantysis, kuris atsispiria nuo ežero dugno mėgindamas pakilti į paviršių.

Rolandas atsimerkė ir pažvelgė kairėn. Siuzena išgaravo. Jis prisėdo, kryptelėjo galva į dešinę, link upelio. Nieko. Vis dėlto nuojauta kuždėjo, kad ji patraukė ta kryptimi.

- Siuzena?

Jokio atsakymo. Jaunuolis atsistojo, dirstelėjo į kelnes, ir jo galvoje suurzgė Korto (keista, kad senasis mokytojas apsilankė tokią romantišką minutę) balsas: *Nėra laiko, kirmine.*

Nubėgęs prie kranto jis įsitikino, kad instinktai nemelavo. Siuzena iš tikrųjų braidžiojo vandenyje, nuoga, atsukusi nugarą, išsipynusi kasą. Palaidi auksiniai plaukai krito ant nugaros beveik iki juosmens. Jų galiukus virpino žvarbaus oro ūkana, kylanti nuo upokšnio.

Ji priklupo ant vieno kelio ir iki alkūnės kyštelėjo ranką į tekančią srovę tarytum mėgindama vandenyje kažką surasti.

- Siuzena!

Ir vėl jokio atsakymo. Į Rolando širdį įsiskverbė šaltukas. *Ją užvaldė demonas. Kol snaudžiau, ją užvaldė demonas.* Jis negalėjo tuo patikėti, nes žinojo, kad iš karto pajustų, jei netoli laukymės šmėžuotų piktoji dvasia. Jie abu pajustų. Arkliai taip pat. Tačiau Siuzena elgėsi *keistai.*

Mergina ištraukė iš vandens varvančią ranką laikydama saujoje kažkokį daiktą. Rodos, akmenį. Apžiūrėjo jį ir išmetė - *pliumpt.* Dar sykį palinko virš srovės, sudrėkindama kelias plaukų sruogas.

- *Siuzena!*

Tyla. Ji iškrapštė iš vandens kitą akmenį, trikampį balto kvarco gabalėlį, panašų į ieties antgalį. Tada palenkė galvą, sugriebė plaukų kuokštą tarsi ketindama juos sušukuoti. Tik vietoj šepečio, delne spaudė aštrią nuoskalą. Vieną sekundę Rolandas su siaubu vėpsojo į pakrantę, sustingęs lyg statula, įsitikinęs, kad ji ruošiasi perpjauti sau gerklę, sugniuždyta gėdos ir kaltės naštos. Dar daugelį savaičių vaikiną persekiojo mintis: jeigu Siuzena išties būtų bandžiusi persirėžti sau gerklę, jis nebūtų spėjęs sukliudyti.

Netikėtai atlėgus paralyžiui, jis metėsi prie upokšnio. Nė nepajuto, kaip aštrūs akmenėliai bado kulnus. Kol pribėgo prie merginos, ši sugebėjo nupjauti porą auksinių sruogų.

Rolandas trūktelėjo į save jos riešą. Dabar aiškiai matė Siuzenos veidą ir suprato, kad jame atsispindi ne ramybė, o tuštuma.

Jam sugriebus mylimosios ranką, jos lūpos suvirpėjo ir persikrei-

pė, tarytum kūną būtų pervėręs skausmo dūris. Iš burnos ištrūkęs garsas nepajėgė išsivystyti į prieštaravimą: *nnnnnn...*

Kelios auksinės gijos pakibo ant jos šlaunies; daugumą nuplukdė vandens tėkmė. Mergina pabandė išvaduoti Rolando gniaužtuose įkalintą riešą ir pratęsti beprotišką kirpimo procedūrą. Jiedu grūmėsi nelyginant rankų laužymo turnyro dalyviai. Ir Siuzena artėjo prie pergalės. Būdamas už ją fiziškai stipresnis Rolandas, deja, negalėjo varžytis su burtais. Baltasis kvarco trikampis po truputį slinko link plaukų, iš jos lūpų toliau sklido kimus garsas: *nnnnnn...*

- Siuzena! Liaukis! Pabusk!

- *Nnnnnn...*

Nuoga jos ranka pastebimai drebėjo, raumenys įsitempė ir tapo kieti lyg akmuo. Kvarco nuolaužą ir plaukus, skruostus, akiduobę skiriantis atstumas nenumaldomai mažėjo.

Negalvodamas, ką daro - spontaniškus jo poelgius visuomet lydėdavo sėkmė - Rolandas pasilenkė prie merginos, tuo pačiu leido kumščiui su trikampiu akmenėliu pasislinkti dar per keturis colius, priglaudė lūpas prie jos ausies ir pliaukštelėjo liežuviu.

Siuzena krūptelėjo. Įnirtingai suvirpėjo blakstienos. Matyt garsas perskrodė galvą lyg strėlė, nes ji šiek tiek atsipalaidavo. Pasinaudodamas proga vaikinas išsuko jai riešą.

- *Ai! A-a-a-ai!*

Akmuo iškrito iš saujos ir pliukštelėjo į vandenį. Atsibudusi iš transo, trindama riešą, kuris neabejotinai ištins, Siuzena nužvelgė jį pastėrusiomis, ašarų sklidinomis akimis.

- Man skauda, Rolandai! Kodėl tu mane...

Užsikirtusi ji apsidairė. Dabar ne tik veidas, bet ir visas kūnas spinduliavo nuostabą. Mergina kilstelėjo rankas, idant prisidengtų kūną, ir tučtuojau jas nuleido supratusi, kad be jųdviejų prie upelio daugiau nieko nėra. Pažvelgė per petį ir išvydo nuogų pėdų žymes, vedančias link pakrantės.

- Kaip aš čia patekau? - paklausė ji. - Ar tu mane atnešei, kai užmigau? Kodėl mane skaudinai? Ach, Rolandai, aš tave myliu... kodėl mane skaudinai?

Jaunuolis pakėlė nuo šlaunies plaukų gijas, parodė šias merginai.

- Tu spaudei delne aštriabriaunį akmenį. Pati to nesuvokdama mėginai juo lyg ir apsikirpti. Aš sužeidžiau tave, nes labai išsigandau. Tikiuosi, nesulaužiau tau rankos.

Jis suėmė Siuzenos riešą, švelniai pasukiojo, stengdamasis įsi-

klausyti, ar netraška kaulai. Laimei, nieko neišgirdo. Mergina vis dar negalėjo atsipeikėti. Tuo tarpu Rolandas pakėlė jos ranką ir pabučiavo plonas, dilbyje susiraizgiusias gysleles.

11

Eiklusis buvo pririštas gluosnių giraitės glūdumoje, kad jo nepastebėtų koks raitelis, atsitiktinai jojantis pro šalį.

- Ramiau, - patapšnojo jam sprandą Rolandas. - Pastovėk dar mažumėle, bičiuli.

Didysis žirgas tryptelėjo kanopa ir tyliai sužvengė tuo parodydamas, jog stovės ramiai iki amžiaus pabaigos, jei tik prisireiks.

Atsegęs balnamaišį Rolandas ištraukė plieninį indą, kuris, priklausomai nuo aplinkybių atstodavo puodą arba keptuvę. Jau norėjo nueiti šalin, bet paskutinę sekundę persigalvojo. Jis ketino pernakvoti ant Skardžio, šį tą apmąstyti nakties tyloje, todėl iš anksto pasirūpino antklodėmis. Atrišęs dirželius, vaikinas iškrapštė iš apklotų ryšulio mažą metalinę dėžutę. Atidarė ją miniatiūriniu rakteliu, nuolatos kabančiu ant kaklo. Viduje gulėjo kvadratinis sidabrinis medalionas su motinos portretu ir tuzinas atsarginių kulkų. Jis paėmė vieną, sugniaužė kumštyje ir grįžo pas Siuzeną, kuri pasitiko mylimąjį išgąstingomis akimis.

- Aš negaliu prisiminti, kas įvyko po to, kai mudu antrą kartą pasimylėjome, - pratarė ji. - Žvilgtelėjau į dangų, pagalvojau, kaip man gera, ir užmigau. Ach, Rolandai, ar aš labai baisiai atrodau?

- Manau, jog ne, bet tau geriau bus matyti. Štai, imk.

Pripildęs indą vandeniu, jaunuolis pastatė jį ant kranto. Siuzena būgštaudama pasilenkė, pradėjo taršyti savo auksinius plaukus kairėje galvos pusėje, gana greitai aptiko vietą, iš kurios nupjovė sruogas, atidžiai ją apžiūrėjo ir su palengvėjimu atsiduso.

- Susipinsiu kasą, ir niekas nesupras, jog išpešiau kelis kuokštus. Šiaip ar taip, tai tėra paprasčiausi plaukai - moters tuštybė, pasak mano tetulės... Bet *kodėl*, Rolandai? Kodėl aš taip pasielgiau?

Rolandas manė žinąs atsakymą. Jei ilgaplaukė šukuosena įkūnijo moters tuštybę, tai trumpai kirpta galva bylojo, kad jos šeimininkė nepaiso padorumo ribų. Vyrams, suprantama, tokios taisyklės negaliojo. Ar šią šunybę iškrėtė mero žmona? Mažai tikėtina. Berods, čia savo nagus prikišo Rėja iš Kioso kalvos, stūksančios šiaurėje virš Prastažolės laukų, Pakaruoklio uolos ir Žaibo tarpeklio. Meras Torinas turėjo atsikelti po Pjūties šventės vakaro, kamuojamas pagirių ir plikagalvės sugulovės vaizdo.

- Siuzena, ar leistum man šį tą išbandyti?

Ji šyptelėjo.

- Tai, ką išmėginome anksčiau? Žinoma.

- Ne, nieko panašaus. - Jis atgniaužė delną parodydamas kulką. - Noriu išsiaiškinti, kas tavimi manipuliuoja ir kodėl. - Tuo pačiu ir kitus dalykus. Tik jis neįsivaizdavo kokius būtent.

Ji pažvelgė į kulką, grakščiai šokinėjančią tarp Rolando pirštų. Krumpliai strykčiojo aukštyn žemyn tarsi staklių nytelės. Merginos akyse sužibo vaikiškas susižavėjimas.

- Kur to išmokai?

- Namuose. Bet tai nesvarbu

- Tu mane užhipnotizuosi?

- Aha... manau, kad jau esi patyrusi kažką panašaus. - Kulka vis sparčiau slidinėjo nuo vieno krumplio prie kito. - Ar galiu?

- Taip, - leido Siuzena. - Jei sugebėsi.

12

Savaime suprantama, jis sugebėjo. Akimoju panirusi į transą mergina tik patvirtino įtarimus, kad jai ir anksčiau teko patirti hipnozės galią. Visgi jam niekaip nesisekė išgauti norimų žinių. Siuzena mielai atsakinėjo į klausimus (*išsiilgusi miego*, būtų pasakęs Kortas), bet tiktai iki tam tikros ribos. Kuklumas čia niekuo dėtas: neslėpdama jokių smulkmenų, monotonišku abejingu balsu ji pasakojo apie žeminantį skaistybės patikrinimą raganos trobelėje, apie Rėjos mėginimus ją “apšildyti pirštais”. (Rolandas taip stipriai sugniaužė kumščius, kad nagai įsmigo į delnus.) Tačiau vėlesnių įvykių nepavyko prisiminti.

Drauge su Rėja ji išėjo pro duris, tvirtino Siuzena, ir šiek tiek pastovėjo prieangyje, nutvieksta Bučinių mėnulio šviesos. Senė paglostė kasą, tuo sukeldama pasišlykštėjimą, nes po kiekvieno prisilietimo mintyse sugrįždavo raganos, krapštančios jos papilvę, vaizdas. Siuzena nieko negalėjo padaryti. Rankos apsunko, liežuvis prilipo prie gomurio. Jai teliko stypsoti prie lūšnos slenksčio ir klausytis, ką Rėja kužda į ausį.

- Ką? - pasiteiravo Rolandas. - Ką ji sukuždėjo?

- Nežinau, - atsiliepė Siuzena. - Visa kita skendi rožiniame atspalvyje.

- *Rožiniame?* Ką turi galvoje?

- Rožiniame, - pakartojo mergina, regis, nustebinta, kad Rolan-

das uždavinėja tokius paikus klausimus. - Ji sako: "Aha, brangute, padaryk tai, būk gera mergaitė". Paskui viskas nusidažo ryškia rožine spalva.

- Ryškia.

- Aha, kaip mėnulis. Vėliau... - Siuzena patylėjo. - Manau, kad vėliau ji *tampa* mėnuliu. Veikiausiai Bučinių mėnuliu. Ryškiai rožiniu ir apvaliu kaip greipfrutas.

Jaunuolis veltui stengėsi prasiskverbti į jos atminties klodus - kiekvienas takelis vesdavo į rožinį švytėjimą, kuris iš pradžių aptemdydavo sąmonę, po to susiliedavo su pilnatimi. Rolandui tai nieko nereiškė. Jis buvo girdėjęs apie mėlynus mėnulius, bet niekada - apie rožinius. Abejonių nekėlė vienas dalykas: senosios raganos įsakymas viską užmiršti pernelyg galingas, kad jį būtų įmanoma lengvai įveikti.

Apsvarstęs galimybę įsibrauti giliau į Siuzenos pasąmonę - ji atsivertų neprieštaraudama - Rolandas nusprendė, jog tai per daug rizikinga. Per pratybas mokykloje jis ne sykį hipnotizavo draugus, tačiau ne visada sugebėdavo išvesti juos iš transo. Jei įvykiai pakrypdavo nenumatyta linkme, iš karto įsikišdavo Kortas arba Vanajus. Dabar mokytojų nėra, tad mokiniams telieka pasikliauti savo jėgomis. Kas bus, jei pasąmonėje tūnantys demonai užtvers jai kelią į realybę? Sakoma, kad, nusileidus į neišmatuojamas gelmes, jie kartkartėmis išplaukia iš savo irštvų ir tave pasitinka...

Diena vakarėjo. Be to, jie ir taip per daug laiko praleido kartu.

- Siuzena, ar girdi mane?

- Taip, Rolandai, aš puikiai tave girdžiu.

- Gerai. Pasakysiu tau dvieilį. Po paskutinio žodžio tu atsibusi ir prisiminsi viską, apie ką mudu kalbėjome. Supratai?

- Aha.

- Paklausyk: paukščiai, žuvys, kiškiai, lokiai, tavo norus teišpildo visi padarai.

Atsigaudama iš transo, ji apdovanojo Rolandą pačia nuostabiausia šypsena pasaulyje. Ištiesė rankas, apkabino jo kaklą ir nusėjo veidą bučiniais.

- Tu, tu, tu, tu, - sušnibždėjo mergina. - Tu - mano noras. *Vienintelis*. Tu, ir tiktai tu, per amžių amžius.

Jie pasimylėjo tiesiai ant upelio kranto klausydamiesi vandens srovės čiurlenimo, spausdami vienas kitą savo glėbyje, godžiai sugerdami vienas kito alsavimą. *Tu, tu, tu, tu.*

13

Po dvidešimties minučių jis pagelbėjo merginai užšokti ant Felicijos nugaros. Siuzena pasviro žemyn, paglostė jo veidą ir garsiai pakštelėjo į lūpas.

- Kada vėl pasimatysime? - paklausė ji.

- Greitai. Tik privalome būti labai atsargūs.

- Aha, meilužiams atsargumas nepakenks. Dėkui dievams, jog tau nestinga sumanumo.

- Galėtume pasinaudoti Šimiu, bet ne per dažnai.

- Be abejo. Tiesa, Rolandai, ar žinai, kur yra Žaliosios Širdies palapinė? Netoli tos vietos, kur geru oru gali išgerti arbatos ir paskanauti pyragėlius.

Vaikinas linktelėjo. Žaliąja Širdimi vadinosi parkas Kalvos gatvėje, esantis už penkiasdešimties jardų nuo kalėjimo bei rotušės. Pačiame gražiausiame miesto atžalyne vingiavo įstabių formų takeliai, šalia žvėryno dunksojo po skėčiais pasislėpę staliukai bei šokiams skirta palapinė.

- Pačiame parko gale stūkso mūrinė siena. Tarp palapinės ir žvėryno. Jei tau manęs reikės...

- Man visada tavęs reikės, - įsiterpė Rolandas.

Rimtai ištarti žodžiai sukėlė jai šypseną.

- Apatinėje sienos dalyje nesunkiai aptiksi rausvą akmenį. Vaikystėje palikdavau už jo žinutes savo draugei Emei. Pasistengsiu retsykiais ten žvilgtelėti. Tu irgi neužmiršk pažiūrėti.

- Gerai. - Kuriam laikui ryšininko vaidmenį galės atlikti Šimis, jei tik jie nepraras budrumo. Rausvasis akmuo atstos pašto dėžutę - su ta pačia sąlyga. Vis dėlto jokios atsargumo priemonės neapsaugos jų nuo atsitiktinių klaidų, nes dabar didieji karstų medžiotojai žinojo apie tris Aljanso pasiuntinius kur kas daugiau nei Rolandas norėtų. Tačiau, nepaisant rizikos, jis privalo matytis su Siuzena, antraip iš ilgesio sprogs širdis. Užteko pažvelgti į merginą, kad būtų aišku - jiedu jaučiasi vienodai.

- Ypač saugokis Džono ir jo bendražygių, - perspėjo Rolandas.

- Būtinai. Ar pabučiuosi mane dar kartelį prieš atsisveikindamas?

Jis su džiaugsmu įvykdė prašymą. Mielai būtų nutempęs ją nuo kumelės ir pamylėjęs ketvirtą sykį, bet... atėjo laikas nusileisti iš padebesių ir neužmiršti apdairumo.

- Iki pasimatymo, Siuzena. Aš tave myliu, - hambriška tartimi pareiškė jis ir nusišypsojo.

- Ir aš tave myliu, Rolandai. Visa širdimi.

Ji turi nuostabią širdį, pagalvojo jaunuolis lydėdamas žvilgsniu nutolstantį arklį. Luktelėjo kol ji dingo tarp gluosnių, grįžo pas Eiklųjį ir nujojo priešinga kryptimi aiškiai suvokdamas, kad prasidėjo nauja ir pavojinga žaidimo stadija.

14

Netrukus po to, kai Siuzena išsiskyrė su Rolandu, pro Hambrio krautuvėlės duris laukan išėjo Kordelija Delgado, laikydama rankose dėžę su maisto prekėmis ir neįstengdama atsikratyti neramių minčių. Ji mąstė apie dukterėčią, kaip visada, būgštaudama, kad mergaitė neprikrėstų kvailysčių iki Pjūties mugės.

Šias mintis išblaškė stiprios vyriškos rankos, sugriebusios maisto produktų dėžę. Iš nuostabos Kordelija krūptelėjo, prisidengė delnu akis, kad šių nespigintų saulės spinduliai, ir išvydo vypsantį, tarp Lokio ir Vėžlio totemų sustojusį Eldredą Džoną. Ant jo pečių krito ilgi, pražilę plaukai (jos nuomone, labai gražūs). Kordelijos širdis ėmė plakti sparčiau. Ji visuomet linko prie tokių vyrų, kaip Džonas - pasitempusių, mandagių, žaismingai besišypsančių, pasitikinčių savimi.

- Atleiskite, jei išgąsdinau jus, Kordelija.

- Nieko baisaus, - sunkiai atgaudama žadą pratarė moteris. - Tiesiog mane apakino saulė...

- Suteikite progą jums pagelbėti. Prie sankryžos pasuksiu į Kalvos gatvę, bet galėčiau panešti jūsų dėžę, kol mums pakeliui.

- Ačiū, - Kordelija nusileido laipteliais iki plataus šaligatvio ir apsidairė norėdama įsitikinti, kad ją mato žingsniuojančią su gražuoliu ponu Džonu, kuris, beje, pasisiūlė nešti jos pirkinius. Dideliam Kordelijos pasitenkinimui, žiūrovų netrūko. Pavyzdžiui, pro Anos suknelių parduotuvės vitriną į juos spoksojo kvailai išsižiojusi Milisenta Ortega.

- Tikiuosi, neprieštaraujate, kad kreipiuosi į jus vardu. - Džonas lengvai pasikišo sunkią dėžę po pažastimi. - Po šventinių pietų mero Torino dvare jaučiuosi taip, lyg pažinočiau jus visą gyvenimą.

- Žinoma, neprieštarauju.

- Ar galėtumėte vadinti mane Eldredu?

- Kuriam laikui pakaks ir "pono Džono", - atsakė Kordelija koketiškai, jos manymu, nusišypsodama. Krūtinėje energingai sutvaksėjo

širdis (kažkodėl jai nešovė į galvą, jog Siuzena - ne vienintelė kvaila žąsis Delgado šeimoje).

- Jūsų žodis - man įsakymas. - Kordeliją prajuokino nusivylimo išraiška, atsispindėjusi jo veide. - Kaip laikosi jūsų dukterėčia?

- Gana gerai, dėkui, kad paklausėte. Kartais ji tampa įnoringa, bet...

- Su visomis šešiolikmetėmis nelengva bendrauti.

- Jūsų tiesa.

- Tuo labiau, kad šį rudenį jums prisidės rūpesčių. Abejoju, ar *ji* tai supranta.

Apdairiai nutylėjusi Kordelija pervėrė jį reikšmingu žvilgsniu.

- Perduokite jai mano linkėjimus.

- Būtinai. - Nieko panašaus ji nesiruošė daryti. Siuzena puoselėjo neapykantą (Kordelijos įsitikinimu, niekuo nepagrįstą) visiems mero Torino parankiniams. Bet kokie mėginimai atkalbėti ją nuo tokių jausmų patirtų nesėkmę; jaunos mergaitės įsivaizdavo esančios visažinės. Kodelijos dėmesį patraukė šerifo žvaigždė, kyšanti iš po didžiojo karstų medžiotojo liemenės atlapo. - Rodos, pone Džonai, jums atiteko papildomos pareigos.

- O taip, aš padedu šerifui Eiveriui, - linktelėjo vyriškis. Truputį drebantis jo balsas švelniai kuteno Kordelijos ausis. - Vienas jo pavaduotojų, Kleipulas, jei neklystu...

- Frenkas Kleipulas.

- ...iškrito iš valties ir susilaužė koją. Kaip galima iškristi iš valties ir susilaužyti koją, Kordelija?

Moteris linksmai nusijuokė (atrodė, kad juos stebi visas Hambris... tai, žinoma, nesąmonės, tačiau ši mintis ją pradžiugino) ir atsakė nenutuokianti.

Jis stabtelėjo prie Pagrindinės ir Kaminos Vegos gatvių kampo.

- Čia mūsų keliai išsiskiria, - apgailestaudamas ištarė Džonas ir atidavė jai dėžę. - Ar našta jūsų nenuvargins? Gal palydėti iki namų...

- Neverta. Ačiū jums, *Eldredai*. - Kordelijos veidą išmušė karštas raudonis, tačiau regėdama Džono šypseną ji nė kiek dėl to nesigailėjo. Žavusis vyriškis dviem pirštai atidavė pagarbą ir nukulniavo šerifo nuovados kryptimi.

Kordelija patraukė savo keliu. Dėžė, kurią ji taip sunkiai ištempė iš parduotuvės, dabar tapo lengva kaip pūkelis. Nesvarumo pojūtis išgaravo už pusės mylios. Kai akiratyje pasirodė namai, ji vėl buvo

apsipylusi prakaitu, vos bepakėlė geliančias rankas. Dėkui dievams, vasara artėja į pabaigą... ar tik ten ne Siuzena, vedanti pro vartus savo kumelę?

- Siuzena! - nustojus skrajoti padebesiais, jos balse, kaip paprastai, nuskambėjo irzlios gaidelės. - Padėk man, kol nesudaužiau kiaušinių.

Dukterėčia priėjo, palikusi Feliciją rupšnoti žolę. Prieš dešimt minučių Kordelija nebūtų pastebėjusi merginos išvaizdos - visos jos mintys sukosi aplink Eldredą Džoną. Tačiau karšta saulė ištirpdė romantiškas svajas ir sugrąžino ją į realybę. Kai Siuzena sugriebė dėžę (beveik taip pat lengvai, kaip ir Džonas), Kordelijai pasidingojo, kad mergaitė pasikeitė. Ji išbėgo iš namų apimta isterijos, o grįžo spinduliuodama ramybę. Tapo švelnia, kokia buvo anksčiau... visiškai nepanašia į bjaurią akiplėšą, kiekvieną mielą progą draskančia akis. Moteris nepastebėjo kitų pokyčių, išskyrus...

Išskyrus vieną dalyką. Ji palietė stebėtinai atmestinai supintą Siuzenos kasą. Plaukus, be abejo, galėjo sutaršyti vėjas. Juk mergina ilgą laiką jodinėjo. Bet kodėl jie patamsėję, kodėl nežiba saulėje? Kodėl panelė Gražuolėlė sudrebėjo nuo prisilietimo, tarytum kamuojama kaltės pojūčio? Ką tai galėtų reikšti?

- Tavo plaukai drėgni, Siuzena, - pratarė ji. - Ar tu kur nors maudeisi?

- Ne-e! Grįždama namo, prie Hukio daržinės pakišau galvą po siurblio kranu. Kalvis neprieštaravo, jis turi vandens su kaupu. Aš tenorėjau atsigaivinti. Tikiuosi, šiandien sulauksime lietaus. Leidau atsigerti ir Felicijai.

Nors merginos žvilgsnis buvo tiesmukas ir atviras, Kodelija pagalvojo, kad jos akyse kažko stinga, bet nepajėgė tiksliai pasakyti ko būtent. Kol kas siauraveidei moteriškei netoptelėjo mintis, kad Siuzena galėtų turėti rimtų paslapčių. Jos giliu įsitikinimu, dukterėčia įstengtų nulaikyti už dantų liežuvį tik tuo atveju, jei saugotų paslaptį apie gimtadienio dovaną... ir tai, ne daugiau, kaip porą dienų. Visgi *kažkas* nedavė Kordelijai ramybės. Ji perbraukė pirštu per palaidinės apykaklę.

- Kodėl šita sausa?

- Stengiausi jos neaptaškyti. - Siuzena nustebusi pažvelgė į tetą. - Pati ne vieną kartą perspėjai, kad prie šlapios medžiagos geriau limpa purvas.

- Tu krūptelėjai, kai paliečiau tavo plaukus.

- Aha, - pripažino Siuzena. - Mane panašiai lietė ragana. Negaliu to pakęsti. Ar dabar leisi man nunešti produktus ir nuvesti kumelę į šešėlį?

- Nebūk įžūli, mergaite. - Atvirai kalbant, dygus dukterėčios balsas ją šiek tiek apramino. Palengva prislopo jausmas, kad Siuzena kažkuo pasikeitė.

- O tu neįkyrėk savo klausimais.

- Siuzena! Tučtuojau atsiprašyk!

Mergina giliai įkvėpė, sulaikė alsavimą, paskui atsiduso.

- Atleisk, teta. Man tiesiog labai karšta.

- Gerai. Padėk produktus į sandėliuką. Dėkui už pagalbą.

Laikydama rankose dėžę Siuzena pasuko link namų. Kai dukterėčia pakankamai nutolo, Kordelija nusekė pavymui. Niekuo nepagrįstus įtarimus, žinoma, pažadino lengvas flirtas su Eldredu, tačiau nereikėtų užmiršti, kad pasiekusios tam tikrą amžių mergaitės tampa sunkiai sutramdomomis. Labai daug kas priklausys nuo to, kaip ji elgsis per ateinančias septynias savaites. Vėliau ją galės prižiūrėti Torinas, bet iki tol viskuo rūpinsis teta Korda. Ji buvo tikra, kad Siuzena laikysis duoto žodžio, tačiau iki Pjūties šventės nepakenktų atidžiai stebėti dukterėčią. Kai reikalas susijęs su mergaitiška nekaltybe, patartina išlikti budriai.

TAMSUSIS BOKŠTAS

Nenugalima jėga Tamsusis Bokštas traukia
Rolandą iš Gileado, paskutinįjį Šaulį,
ir jo nedidelį piligrimų būrelį
per bevaises žemes bei tolimąsias dykras
į šešėlių pasaulio glūdumas.
Keliauninkai jau ir patys nežino,
ar vis dar tebėra tame pačiame Viduriniame
pasaulyje, kuriame prasidėjo jų žygis,
ar visata vėl *pasislinko*
ir išsviedė juos galaižin kur.
Tačiau ateina metas, ir Rolandas
pradeda prisiminti savo jaunystę, kai
išryškėjo gimtojo pasaulio
pirmieji griūties požymiai...

